

Notule

vir die

64

ste

*Algemene Kerkvergadering
van die Nederduitsch Hervormde
Kerk van Afrika*

INHOUDSOPGAWE

AGENDA NOTULE

REGISTRASIE	1	1
AMPTELIKE OPENING	1	1-7
VERWELKOMING		7-11
HCM FOURIE-EREPENNING	2	11-16
GROETEBOODSKAPPE		
Die Gereformeerde Kerke van Suid-Afrika		17
Die Nederduitse Gereformeerde Kerk		18
Die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika		19
GROETEBOODSKAPPE EN DANKBETUIGINGS		22, 57, 109
MOSIES	3	22, 23, 76, 86, 100, 133, 153, 200, 215, 248, 259, 284, 286, 289, 295, 305, 316, 337, 360, 361, 398, 412, 424, 450, 451
SAMESTELLING EN KONSTITUERING	3	23
Geloofsbriewe	3	23
Stemopnemers en stemtellers	4	37
Verkiesing van moderamen	4	38, 45,
Die notule van die vergadering	4	38, 109, 248, 310, 429
Benoemings deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering	5	38
<i>Notulehouers</i>	5	39
<i>Ordekommissie</i>	5	39
<i>Formuleringskommissie</i>	5	39
Sittingsure	5	39
II GEMEENTES		
STIGTING VAN NUWE GEMEENTES	6	39
STUDENTEGEMEENTES	6	40
Philadelphia	7	41
Potchefstroom	7	41
Technikon-studente	10	42

Ponteinedal	10	42
Bloemfontein	11	43
Stellenbosch		43
VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR BEDIENING- STRUKTURE	11	44
Algemene opmerkings	11	44
Bedieningspatrone: Herformulering van uitgangspunt	12	49
Gemeentegrense	13	50

ORDE VAN DIE VERGADERING:

Verlof vir afwesigheid en nuwe aanmeldings		45, 66, 85, 100, 130, 133, 136, 137, 143, 153, 192, 195, 214, 215, 246, 248, 255, 256, 259, 264, 273, 289, 291, 294, 296, 300, 310, 319, 334, 338, 361, 375, 377, 412, 424, 429
--	--	---

Voorstel: Wysiging van Bepaling 16	13	51
Gemeentebestuur	15	53
EBENHAEZER KERK: Aansoek om aansluiting by die Nederduitsch Hervormde Kerk		54

III LIDMATE

STATISTIEK	17	57
Kerklike opname	17	57
RAAD VIR SENSUS EN STATISTIEK	20	81
GEBRUIK VAN ATTESTATE	21	82
Voorstel: Herroeping van gebruik van attestaat	21	62
Beskrywingspunt: Ring van Bloemfontein: Attestate	21	63
VOORSTEL: INSKRYWING VAN DOPELINGE	22	63
VOORSTEL: VEREISTES VIR TOELATINGS AS LID VAN DIE KERK	23	64
STUDIESTUK: DIE SELFSTANDIGHEID VAN LANDSKERKE: PROF HG VAN DER WESTHUIZEN	24	64
<i>Voortsetting van die bespreking rondom die studiestuk: Die Selfstandigheid van Landskerke</i>		134
<i>Bespreking rondom die voorstel van Prof HG van der Westhuizen oor die wysiging van Artikel 111 en Bepaling 8(g)</i>		134

V AMPTE

PASTORAAT		
Inligting oor Dienaars van die Woord	26	143
Beroeping van predikante	32	148

Beskrywingspunt: Wysiging van Bepaling 28	32	149
Beskrywingspunt: Wysiging van Bepaling 30	38	151
Beskrywingspunt: Wysiging van Bepaling 151.3(xii)	38	151
Deelsorgpredikante	38	153
<i>Studiewerk in opdrag van die Algemene Kerkvergadering</i>	38	153
<i>Kommentaar van die Raad vir Regsadvies op die studiestuk:</i>		
<i>Predikante met deelsorg</i>	45	160
<i>Advies aan die 64ste Algemene Kerkvergadering</i>	56	172
<i>Navraag: Deelsorgpredikant in 'n kombinasie-standplaas</i>	58	174
<i>Beskrywingspunt: Sittingsreg van deelydse predikante in die Ringsvergadering</i>	59	175
<i>Beskrywingspunt: Stemreg vir Deelsorgpredikante</i>	60	177
<i>Beskrywingspunt: Versorgingsvoordele: Deelsorgpredikante</i>	61	177
Pastorale hulpe: Herformulering van Bepaling 162	63	179
Behoud van ampsvoorreg deur beroepafwagtende predikante	64	180
Beskrywingspunt: Wysiging van Bepaling 158.2	65	182
Gelykheid van die ampte	67	184
Emerituspredikante: Oorgaan na 'n ander lewenstaat	68	185
Versorgingsvoordele	68	186
Pensioenfonds en Bystandfonds	68	186
Raad vir Herderlike Sorg	69	186
<i>Samestelling en Funksionering</i>	69	186
<i>Opdragte van die Algemene Kerkvergadering ontvang</i>	70	186
<i>Polisie- en Weermagbearbeiding</i>	73	189
<i>Hospitaalbearbeiding</i>	77	190
<i>Medemenslikheid by die uitoefening van tug ten opsigte van predikante</i>	78	191
<i>Ondersoekkommissie na VIGS</i>	79	191
<i>Take deur die raad self geïdentifiseer</i>	79	192
<i>Pastorale Verwysingsdiens</i>	79	196
<i>Die Predikantevergadering</i>	81	196
 PRESBITERAAT	 82	 197
Algemene Raad vir Ouderlinge	82	197
Voorstel: Voortgesette toerusting van ouderlinge deur die hou van werkwinkels	84	199
Beskrywingspunt: Tweejaar ampstermyn van kerkraadslede	85	199
 DIAKONAAT	 86	 200
Statistiek	86	200
Diakens	86	200
Die Algemene Diaconale Raad (ADR)	86	201
<i>Status en taakomskriving van die Algemene Diaconale Raad, Uitvoerende Komitee van die ADR en dagbestuur van die ADR</i>	86	201
<i>Samestelling van die ADR</i>	90	202
<i>Inligting oor diaconale diensorgane van die Kerk</i>	96	203
<i>NHSV Monumenttehuise</i>		204
<i>Voorstel: Verteenwoordiging met stemreg van die Monumenttehuise op die Algemene Diaconale Raad en Uitvoerende Komitee van die</i>		

<i>Algemene Diakonale Raad</i>	96	204
<i>Verdere sake vir kennisname</i>	98	205
Beskrywingspunt: Siekebesoek deur diensgroepwerk	103	206
Diakonale diensorgane	104	206
<i>Kinderhuise van die Nederduitsch Hervormde Kerk</i>	104	206
<i>Die Monumenttehuise</i>	109	208
<i>Ons Tuis</i>	116	211
<i>Die Ondersteuningsraad</i>	129	216
<i>Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging</i>	142	220
<i>Voorstel van die NHSV: Wysiging van die konstitusie</i>	147	223
Verslag oor die voortgang van die diens van barmhartigheid in die nuwe bedeling in Suid-Afrika	148	224

VI VERGADERINGS VAN DIE AMPTE

KERKRAADSVERGADERINGS	161	237
RINGSVERGADERINGS	161	238
Vorming van ringe	161	238
<i>Beskrywingspunt: Wysiging van die grens tussen die ringe van Heidelberg en Brakpan</i>	161	238
<i>Vorming van die Ring van Oos-Kaapland</i>	162	239
<i>Beskrywingspunt: De Aar gemeente</i>	165	242
<i>Beskrywingspunt: Stigting van die Ring van Oos-Kaapland</i>	166	243
Beskrywingspunt: Bevoegdhede van die sekondilede van die kommissie van die ring	167	244
Beskrywingspunt: Verslagdoening	167	245
Beskrywingspunt: Wysiging van Bepaling 9.3	168	246
RAAD VIR BYBELVERSPREIDING	316	246
RAAD VIR BYBELVERTALING	318	249
BYBELGENOOTSKAP VAN SUID-AFRIKA	320	250
DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	169	251
Ondersoek na die hersamestelling van die Algemene Kerkvergadering	169	251
KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	171	251
Verslag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering	172	257
Afhandeling van die agenda van die 63ste Algemene Kerkvergadering	173	257
Beskrywingspunt: Samestelling van die moderamen	174	258
Memorandum in verband met die bestaan en voortbestaan van rade in die Kerk	174	258
Funksionering van werkgroepe	187	266

IX APOSTOLAAT

RAAD VIR EVANGELISASIE	189	267
Voorstel: Evangelisasiegemeentes	193	270
Beskrywingspunt: Besinning oor evangelisasie	193	271
Bearbeiding van gemeentes in Zimbabwe		271
MAATSKAPPY VIR IMMIGRASIE (MVI)	194	273
Beskrywingspunt: Staking van samewerking met MVI	196	274

RAAD VIR GODSDIENSTE	198	275
RAAD VIR ARBEID ONDER GEVANGENES	200	276
Voorstel: Begroting vir die pos van 'n deeltydse kapelaan	204	277
Voorstel: Beursfonds vir gevangenes	204	278
SENDINGRAAD	205	278
Verdere aangeleenthede in verband met sendingwerk en die HKSA		279
Algemene Kerkvergadering		280
Besluite van die Sendingraad	215	280
GETUIENIS TEENoor Owerheid EN VOLK	217	285
Beskrywingspunt: Die getuienistaak van die Kerk in die wêreld	217	285
RAAD VIR MAATSKAPLIKE SAKE	218	290
SERKOS	247	297
RAAD VIR KERK EN KUNS	250	300

X GEESTELIKE VORMING VAN DIE JEUG

RAAD VIR JEUGWERK	253	301
Beskrywingspunt: Skolierevereniging vir dooplidmate van die Kerk	256	305
Beskrywingspunt: Wenslikheid van predikante van die Kerk se betrokkenheid by die CSV	257	306
RAAD VIR STUDENTEBEARBEIDING	257	306
RAAD VIR OPVOEDING EN ONDERWYS	259	308
PRINSIPIËLE BENADERING TOT OPVOEDING EN ONDERWYS	262	313
STANDPUNT TEN OPSIGTE VAN CVO-SKOLE	262	314
KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKWET	490	314

XI BELYDENIS

RAAD VIR BELYDENIS- EN LITURGIESE GESKRIFTE	264	316
Samestelling en funksionering	264	316
Uitvoering van die opdragte van die Algemene Kerkvergadering aan die raad	264	316
<i>Die kind in die erediens</i>	264	317
<i>Doel van formuliere</i>	264	317
<i>Begrafnisformule</i>	265	317
<i>Palts-doopformulier</i>	266	320
<i>Die alternatiewe bevestigingsformulier vir predikante</i>	269	320
<i>Formulier vir die heropname van buitekerklikes</i>	270	321
<i>Doelwitte van die raad</i>	271	322
<i>Verdere werksaamhede</i>	275	324
<i>Onafgehandelde studiewerk</i>	276	324
Beskrywingspunt: Goedkoop uitgawe van belydenisskrifte/kerklike gebede	277	325
Beskrywingspunt: Kommentaar op Heidelbergse Kategismus	177	325
KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKWET:		
VRAE OOR DIE BELYDENISSKRIFTE	498	326
Die belydenisskrifte	498	326
Die besprekingsdokumente		326

<i>Vrae oor die belydenisskrifte waaroor die Algemene Kerkvergadering</i>	498	327
<i>duidelikheid moet kry</i>		
<i>Vrae oor die ondertekeningformule waaroor die Algemene</i>	499	327
<i>Kerkvergadering duidelikheid moet kry</i>		

XII PREDIKING EN EREDIENS

DIE RAAD VIR PREDIKING, EREDIENS EN KERKBOU	279	331
Hulpmiddels tydens die prediking	280	331
Uitnodigingspreuk na die Nagmaal	281	322
Kind in die erediens	282	333
Opnames 1985 en 1991 insake kerklike meelewing	283	333
Huwelikserediens en teraardebestelling	283	340
Opsigtaak van ouderlinge	285	340
Kerkbou	285	340
Voortgaande studiewerk van die raad	285	341
HERSIENING VAN DIE DIENSBOEK	285	341
Algemene hersiening	286	341
<i>Die wese van die erediens</i>	286	341
<i>Elemente van die Christelike erediens</i>	286	342
<i>Dankoffer</i>	294	349
<i>Afkondigings</i>	294	349
<i>Die voorleser</i>	294	349
<i>Afwisseling</i>	294	350
<i>Liturgiese ordes tydens die bevestiging van 'n huwelik</i>		
<i>en 'n begrafnisdiens</i>	295	350
Beskrywingspunt: Aanderedienste	302	362
Beskrywingspunt: Vorm van die tweede erediens	303	363
Beskrywingspunt: Bywoning van eredienste	304	364
DIE RAAD VIR KERKMUSIEK	304	365
Teoretiese en praktiese kursus vir onopgeleide orreliste	307	365
Uitbreiding van die Gesangebundel	307	366
Ou melodieë van Psalms 2, 18 en 147	308	366
Verslag insake Psalmberyming		367
'n Eie Jeugsangbundel	308	368
Koorsang in die erediens	308	369
Advies met betrekking tot nuwe orrels/uitbou van orrels	310	370
VOORSTELLE VAN DIE RAAD VIR KERKMUSIEK	311	371
Opleiding van predikante met betrekking tot gemeentesang	311	371
Ringsraad vir kerkmusiek	311	371
Beskrywingspunte: Sangbundel vir die jeug	312	372
Beskrywingspunt: Evaluering van die Nederduitse Gereformeerde		
Kerk se Jeugsangbundel	313	373
Beskrywingspunt: Liedere uit ander bundels	314	373
KONSERVATORIUM VIR KERKMUSIEK	314	373
Voortbestaan van die Konservatorium	315	374
DIE MEDIAKOMITEE	325	377
DIE SAUK	327	378

Uitsaaibeleid van die SAUK	328	379
CHRISTEN-NETWERK (CNW)	332	379
BEHEERRAAD VAN DIE SENTRUM VIR TOERUSTING, INLIGTING EN KOMMUNIKASIE (SENTIK)	333	380
Ontstaan van Sentik	333	380
Ringsrade vir kerklike publikasies	335	381
Verspreidingstendens van tydskrifte	336	381
Inligting oor die Tydskrifafdeling	338	382
<i>Die Hervormer</i>	338	382
<i>Die Almanak</i>	339	384
<i>Konteks</i>	340	385
<i>Advies van benoemingsliggaam by die benoeming van 'n redakteur vir 'n kerklike tydskrif</i>	341	386
Kital	342	387
Die vergadering neem kennis van die volgende werksaamhede van Kital	342	387
Kategese en jeugwerk	344	387
Navorsing	345	387
Kital-Uitgewery	346	388
Beskrywingspunt: Verpligte aankoop van Kital publikasies	347	389
Beskrywingspunt: Onsedelike en afstootlike lektuur	348	389
Biblioteek en inligtingsdiens	348	390
Argiefbewaarplek	351	390
Die SP Engelbrechtmuseum	354	391
Uitgebreide werksaamhede van Sentik	355	392

XIV FEES- EN GEDENKDAE

ONTHEILIGING VAN DIE SONDAG	356	393
Inleiding	356	393
Onwettige oordrag van betekenis	356	393
Die regte sabbatsonderhouding	357	394
Sondagviering	358	395
'n Saak van die kerk	359	396
HEMELVAART	360	397

XV OPLEIDING EN VORMING VAN DIENAARS VAN DIE WOORD

KURATORIUM VIR DIE TEOLOGIESE OPLEIDING	361	398
TEOLOGIESE FAKULTEIT	362	398
Teologiese dosente	362	398
Toesig oor die onderrig deur die teologiese dosente	365	399
Rasionalisasie	365	399
Akademiese program	366	399
Samewerking met HTO	367	400
Herstrukturering van Sentrum vir Voortgesette Teologiese Toerusting (SVTT)	368	400
Verslag oor die Hervormde Teologiese Studies (HTS)	373	404

Praktiese opleiding van predikante na voltooiing van die BD-studie	373	405
Teologiese Studente	375	406
Studente aangeleenthede	375	406
Finansiële ondersteuning	376	408
Evaluering, keuring en begeleiding	377	409
Voetsigtaak van die Kuratorium/Vormingstaak van die dosente	378	410
Voelating van persone uit 'n susterkerk	379	410
Beskrywingspunt: Wysiging van Bepaling 65	380	411
PROPONENTSEKSAMENKOMMISSIE		413
Samestelling		414
Funksionering		414
Proefpreke en proponentseksamen 1992		415
Proefpreke en proponentseksamen 1993		415
Proefpreke en proponentseksamen 1994		416
Die wyse van eksaminering		416
Vergaderings		417
Doelwitte		417
Ander sake		417
Skakeling		418
Verdere aktiwiteite voor die volgende Algemene Kerkvergadering		

XVI DOOP

VOORSTEL: BETEKENIS VAN DIE DOOP VIR LIDMAATSKAP	419
--	-----

XVII KATEGESE

RAAD VIR KATEGESE	381	419
Samestelling van die raad	381	419
Opdragte van die Algemene Kerkvergadering aan die raad	382	419
Voorstelle: Kommissie vir Bedieningsstrukture	382	419
Doopbelofte	383	420
Hersiening van kategesehandleidings	383	420
Praktiese lesse vir voorskoolse kinders	394	421
Doelwitte wat die raad vir hom gestel het en aandag aan verleen het	394	421
Beskrywingspunt: Kategese vir koshuisleerlinge	396	422
Beskrywingspunt: Finalejaar kategese: Kerkgeskiedenisboek	397	423
Beskrywingspunt: Finalejaar kategese: Geloofsleerboek	397	423
Beskrywingspunt: Hersiening van kategeseleerplan en kategese program	398	424

XIX NAGMAAL

Ondersoek na alternatiewe naas kelkies	400	429
Beskrywingspunt: Deelname aan die heilige nagmaal	400	430

XX OPSIG EN TUG

Ringskommissie van Noord-Kaapland: Versoek om die wysiging

van Bepaling 125 van die Kerkwet	401	430
Beskrywingspunt: Prosedure by die hantering van 'n klag	402	432

XXI HUWELIK

Voorstel: Instandhouding van die huwelik	433
--	-----

XXII KERKLIKE GOEDERE

GEMEENTES

Oorsig oor die finansiële posisie oor die jare 1991/1993	404	66-74
Hulp aan gemeentes	413	74-76
Kerkgeld vir Kerkwerkskema	417	76
Heffings	419	78-86
<i>Beskrywingspunt: Berekening van Heffings</i>	424	85
<i>Beskrywingspunt: Bykomende heffing vir stedelike gebiede</i>	425	85
Afdeling Interne Oudit	426	86
Beskrywingspunt: Versekering van kerklike eiendomme	427	88
RAAD VAN FINANSIES	428	88
Samestelling	428	88
Finansiële stand	428	88
Finansiële posisie van die Raad van Finansies	423	90
RASIONALISASIE	434	93
BEGROTING 1995	437	95

SAKEBEDRYWE

BATEFONDS

VERSORGING VAN PREDIKANTE

Algemeen	442	100
Kontantdeel	442	100
Woningvoorsiening	443	101
Vervoer van die predikant	447	105
PENSIOENFONDS	448	106
Samestelling van die Pensioenraad	449	111
Finansies	449	111
Lidmaatskap	450	111
Omskakeling van die Fonds tot 'n Pensioenfonds	456	117
Inkomstebelasting implikasies	456	118
Aktuariële ondersoek	458	118
Wysiging van die bepalings vir die Pensioenfonds	459	118
Bystandfonds	466	125
NBC MEDIESE HULPFONDS	446	126
	469	131

XXIII VERBAND MET ANDER KERKE

RAAD VIR EKUMENIESE SAKE

Opdragte van die Algemene Kerkvergadering aan die raad	472	434
Sake waaraan aandag gegee is	472	434
KOMMISSIE VIR GESPREK MET SUSTERKERKE	476	439

RAAD VIR GESPREK MET ANDER DENOMINASIES	478	440
Opsommende inligting en aanbevelings oor die Afrikaanse Protestantse Kerk (APK)	479	441
XXIV KERK EN OWERHEID		
RAAD VIR KERK EN OWERHEID	488	444
Beskrywingspunt: Wysiging van Bepaling 161.2	488	445
XXV WET EN BEPALING		
HERSKRYWING VAN DIE KERKWET	490	446
Riglyne aan die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet		446
Vrac uit studiemateriaal van die Komitee waaroor besluit moet word	491	446
<i>Die voorrede</i>	491	446
Beskrywingspunt: Konsep Kerkorde	500	447
AFSLUITING VAN DIE VERGADERING	501	450
Versoeke met betrekking tot die 65ste Algemene Kerkvergadering		451
Versoek oor notule van die 64ste Algemene Kerkvergadering		452
Bedankings	501	452

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

NOTULE

van die

VIER EN SESTIGSTE ALGEMENE KERKVERGADERING

in sitting te PRETORIA

vanaf

MAANDAG 26 JUNIE 1995 TOT DONDERDAG 6 JULIE 1995

REGISTRASIE

Vanaf 15:00 tot 18:00 op *Maandag 26 Junie 1995* vind die registrasie van afgevaardigdes in die Rautenbachsaal (onder die Aula), by die Universiteit van Pretoria, plaas.

AMPTELIKE OPENING: MAANDAG 26 JUNIE 1995 OM 19:00

1. *OPENINGSREDE*

Die uittredeende voorsitter van die Algemene Kerkvergadering, dr DJC van Wyk, neem op Maandagaand 26 Junie 1995 om 19:00 die amptelike opening van die vier-en-sestigste Algemene Kerkvergadering in die Aula, Universiteit van Pretoria, by wyse van 'n erediens, waar.

Na die uitspreek van die votum en seëngroet laat hy sing uit Psalm 42 verse 1, 4 en 5.

Na die Skriflesing uit Kolossense 1, doen hy 'n gebed en laat sing uit Psalm 73 verse 1 en 6.

In die prediking met die voorgelese gedeelte as tema, spreek dr Van Wyk soos volg:

1. *In die branding van die tyd*

Kern en hartslag wat in Kolossense 1 verkondig word, is dat die kerk in Jesus Christus alles het. As dit nie so is nie, het die kerk reeds alles verloor. Met sy volle wese woon God in Hom. Tot tien keer word die woorde al, alles, almal gebruik om aan die volheid en omvang van die versoening deur Jesus Christus uitdrukking te gee. Deur dié versoening word ons deur Jesus Christus heilig, sonder smet, onberispelik aan God

voorgestel.

Christus ons hoof - dié tema, so glo ons, is in die branding van die jaar 1995 in Suid-Afrika 'n weergawe van die volledige inhoud van die kerk se prediking. En dit ongekwalifiseerd, onvoorwaardelik, of die kerk het Hom reeds verloën. Hy is van die kerk die hoof en die oorsprong. Hy, wat uit die dood opgestaan het, is van skepping en herskepping die Eerste.

Dit is vir die kerk alles en daarom die moeite werd om in heilige verwondering daaroor 'n lied te sing, dit verder te verkondig en tot lewensvernuwing te lei wat oral in die wêreld herkenbaar sal wees. Dit is nie net die enigste inhoud van die kerk se prediking nie. Dit is ook die enigste hoop van die wêreld en van ons eie land wat deur moderne heidendom verbyster en uiteengeslaan is.

2. *Inleidende kwessies*

Anders as sommige navorsers, sluit ons aan by dié oortuiging van andere wat glo dat die Kolossensebrief van oorsprong eg Paulinies is.

Wat die lied in Kolossense 1:15-20 betref, word aanvaar dat dit 'n lied was wat op dié tydstip reeds in vroeë kerklike kringe as Christushimne bekend was, en deur Paulus hier aangepas en opgeneem word ten einde verdere krag te verleen aan sy verkondiging dat Jesus Christus se werk omvattend, volledig en genoegsaam is. In Hom is al die verborge skatte van kennis en wysheid te vind. Naas lofprysing was die lied van vroeg af vir Christene 'n belangrike onderrigmiddel. Om weer saam 'n lied oor Christus te sing, was vir die Christene van die begin af 'n vreugdevolle, ekstatiëse ervaring. Meermale het van die vroeë belydenisse oor Jesus Christus 'n himniese vorm gehad.

Die situasie in die gemeente in Kolosse op dié stadium het die direkte aanleiding gevorm tot Paulus se skrywe. Of dié situasie deur 'n vorm van gnostiese sinkretisme gestempel was, of deur 'n Joods-mistieke sekte wat daar werksaam was of deur 'n vermenging van die twee, is nie deurslaggewend vir die verstaan van ons teks nie. Wat vasstaan, is dat daar onder andere opvattinge geleef het dat engele die toegang tot God beheer, en dat die wet deur hulle as tussengangers tussen God en mens gegee is. Daarom is strenge wetsonderhouding in die vorm van rigiede askese geëis. Daardeur kon wysheid en volheid en volmaaktheid bereik word. Deur langdurige vas kon in die hemelse troonsaal ingegaan word en die dinge by God aanskou word. Ook die onderwerping aan allerlei ander magte kon die heil bring. Naas Christus en engele moet ook nog ander magte en owerhede in berekening gebring word.

In dié situasie het baie gelowiges verward begin worstel: Is Jesus Christus werklik genoeg vir ons heil?

Dit bly vir die bese teënstander van God van die grootste sukses wat hy boekstaaf: As hy die gelowiges onder die ou en die nuwe verbond aan die twyfel kan kry oor die

vraag of die heil wat God skenk, genoeg en volkome is; of dit is terwyl Moses bergop is om God se wet as lewensreël vir sy volk te gaan haal; of die aanbieding deur Joods-mistieke of gnostiese sektes in Kolosse van ander heilswêë naas Christus; of dit die aansprake van ander godsdienste of die gefassineerwees deur die kultuur, tydgees of filosofieë van 'n antieke of moderne wêreld is.

3. *Onder ander heerskappy*

In reaksie op die sug na ware wysheid en volmaaktheid asook die verwarring oor die vraag of Christus genoeg is vir ons heil, verkondig Paulus: Maar ons het dit alles! Ons het dit in Jesus Christus. Ons moet tot die volle besit kom van wat ons in Jesus Christus het. Hy vat dit in die kernverse 13 en 14 saam: Die Vader het ons geskik gemaak om deel te hê aan die erfenis wat vir die gelowiges wag in die ryk van die lig. Hy het ons uit die mag van die duisternis weggeruk en ons onder die heerskappy gestel van sy Seun wat Hy liefhet. Deur die Seun het ons die verlossing verkry, die vergewing van ons sondes.

Wat Paulus hiermee sê, is dat die donker, verstikkende, raaiselagtige werklikhede van wêreld en lewe ons nie meer kan verskrik nie. En dit kan van ons geen diens of verering eis of verwag nie. Dit is objektiewe waarheid en werklikheid. Ons het die verlossing verkry. Ons is onder die heerskappy van sy Seun.

Dit is nie God wat dood is en wat ver van die mens af is nie. Die vervreemding wat gekom het, is die skuld van die mens. Julle was vroeër ver van God af en vyandiggesind teenoor Hom. Dié vervreemding, sê Paulus, word bevestig deur 'n sondige lewenswyse.

Maar nou het God ons met Homself versoen deur Jesus Christus. Christus is ons hoop op die heerlikheid. Dié hoop is vir ons weggelê en word vir ons in die hemel bewaar. Van dié hoop het ons gehoor. Die Evangelie het ons bereik. Die genade het ons leer ken. Ons is verlos. Christus is ons Heer. Hom verkondig ons. Hoop en liefde is in ons gewek. In die geloof in Jesus Christus word ons onderrig. Paulus herinner aan wat ons reeds is. Elke mens kan tot geestelike volwassenheid kom in Christus. Daarvoor is nie nog filosofieë of teorieë of leringe naas Christus nodig nie. Sonder ons, buite ons om, het iets geweldigs op Golgota gebeur, afgehandel en klaar. Die so begeerde geestelike wysheid en volmaaktheid is moontlik, maar slegs langs die weg van Christusverkondiging.

Hier ontmoet ons nie 'n aardse historiese Jesus nie, maar 'n gekruisigde, opgestane, verheerlikte Christus.

Dit is aan hierdie objektiewe werklikheid van heil en vryspraak, versoening en sekerheid dat die sestiende-eeuse Kerkreformasie en die belydenisskrifte en die liedere wat daaruit voortgevloeit het, uitdrukking gee. En dit is hierdie Christusgeloof wat die huidige vernuwingssteologie resloos laat opgaan in antropologie en intermenslike verhoudinge.

Derdewêreld-teologieë, soos die Afrika-teologie, Asië-teologie, bevrydingsteologie, kontekstuele teologie sê hierdie teologie is Westerse teologie, spekulatief en irrelevant. Maar dis nie Westerse teologie nie. Dis Bybelse teologie.

Opmerklik is dat ook Hervormde teoloë wegstrem van die begrip objektief om hierdie teologie te tipeer. Daar word nie graag gepraat oor waarheid wat objektief, vas en seker in Christus veranker is nie.

Natuurlik behoort die kerk baie min te hê aan blote gebruik van woorde. Die vraag is egter of ons in die stryd om die heil in Christus ook deurleefde geloofswerklikheid in die lewe van die mens te maak, nie met nuwe dwalings van subjektiwisme en relativisering van die geloof en die Evangelie te doen het nie. En 'n reeds verwarde en ankerlose mensdom word deur die teologie die afgronde en dieptes ingehelp.

Natuurlik moet die kerk ook styf vashou daaraan dat wat op Golgota buite ons om en sonder ons gebeur het, vir ons gebeur het. Maar die Bybel wys self ook die weg aan waarlangs God se heil deur ons beleef word.

4. *Die Christushimne*

Die bekende lied in Kolossense I:15-20 bly vir die kerk 'n voorbeeld van hoe 'n himne of 'n gesang behoort te wees. Maar dis veral en in die eerste plek Christusverkondiging, kragtige bevestiging van wat Paulus in die res van die hoofstuk en die brief skryf. Die lied kondig die tema van die brief aan: Christus en die magte.

Het ons hier met 'n magtige stuk poësie te make? Dit ook, maar dit is in die eerste plek 'n lied wat wil sing oor wat gewone taal nie kan sê nie. Met sy volle wese woon God in Hom. Dit is 'n paradoks: Hy, Christus, beeld God wat nie gesien kan word nie, af.

Hier staan nie kliniese logika voorop nie, maar lof en aanbidding. Christus is nie net middelaar in die herskepping nie, maar ook in die skepping. Hy is die Eerste, verhewe bo die hele skepping. Alles is deur Hom en vir Hom geskep. Deur Hom het God alles met Homself versoen. Hy is die hoof van die liggaam, die kerk. Hy is die oorsprong daarvan. Hy is die eerste. Hy is ons hoof, Hy alleen. Ons het alles tot afgode laat word. Deur Hom het God weer alles herstel, herskep, op hulle plek gesit.

Die hoof van die gemeente is die hoof van die wêreld. Magte en owerhede het geen selfstandige bestaan meer nie. Hulle bestaan in afhanklikheid van en geskapeheid deur Jesus Christus, totaal en volkome begrens in wat hulle kan en nie kan nie. Dit is waar: magte en owerhede blaas hulleself graag op tot almagtige totaliteite. Maar die gelowige sien hulle in hulle ware proporsies.

Ons hoof het alles in hande. Die grootste skande en gevaar vir die kerk is om aan Hom alleen en aan Hom geheel nie genoeg te hê nie. Hy regeer. Daarom is daar geen plek of ruimte vir 'n tragiese interpretasie van die geskiedenis nie. Die toekoms is in

sy hande. Daarom is ons verlos van die kramp van resultate. En die kerk staan nooit met 'n minderwaardigheidskompleks in die wêreld en die geskiedenis nie.

Hy, die Seun, is die beeld van God. As Israel oor God wou praat, moes hulle oor die uittoeg praat. Wie vandag oor God wil praat, moet hom hou aan hierdie beeld wat God van Homself gegee het: Jesus Christus. Dit is Paulus se weergawe van Jesus se woord: Wie My gesien het, het die Vader gesien.

Hoor ons dit? Moet dan nie weer gevange weggevoer word nie! Moenie weggevoer word na weë wat nie die weg van Christus is nie. Hy is alles. Hy is die enigste en volkome heilbewerker. In verbondenheid aan Hom alleen ervaar ons die volle beleving van God se heil. Bly by Christus. Hy is die hoof. Hy is die eerste. Hy is die enigste.

Dit is 'n baie ernstige vraag aan die Kerk: Ken en verstaan ons hierdie prediking? Leef ons daaruit? Getuig ons daarvan? Of is ons betower deur en verkneg aan tydgees, moderne kultuur en konteks? Uitgelewer aan en gehipnotiseer deur magte, ideologieë en strukture? Word ons gemanipuleer, verslaaf tot blinde produkte van sorg, spanning, vrees en depressie?

Om rekening te hou met die konteks waarin die Kerk die evangelie verkondig, is een ding. Om aan die leiband van filosofieë, oud of modern te begin loop, is 'n ander ding.

Ons moet onwrikbaar daarby bly om saam met die Bybel en soos die Bybel oor God en oor Christus te sing. Bybelse himnes soos hierdie nooi ons uit tot aanbidding, lofprysing, verwondering. Dit nooi ons uit tot die waagstuk om wat eintlik nie gesê kan word nie te sê en te sing.

Is ons Kerk en teologie bereid en in staat tot hierdie verwondering en waagstuk? Of is ons so verlam en geïntimideer dat ons geen moed en raad meer het met hierdie tyd en sy uitdagings nie? En dan verbloem ons dit onder mooi klinkende maar vals vroomheid en beskeidenheid van: Ons kan eintlik nie oor God en sy Woord en sy waarheid met enige sekerheid enigiets sê nie.

Om met huiwering, heilige ontsag, verwondering en stameling oor God te praat, is een ding. Maar ons moet dit nie verwar met moderne skeptisisme en uiteindelijke ongelooft nie.

5. *Die Geheimenis. Die sendingopdrag*

Hierdie vergadering staan ook onder die opdrag om nuut en vars oor die sendingopdrag aan die Kerk te dink en te besluit. Dit is nodig dat die Kerk daarin nie net luister na die evangelies se groot sendingsmandaat nie, maar ook na die briewe en Handelingen.

Hierdie evangelie, skryf Paulus, het julle ook nou bereik. In die hele wêreld versprei dit verder en bring vrugte voort. Dit is die geheimenis wat eeue lank verborge was,

maar nou geopenbaar is. God het besluit om bekend te maak hoe seënryk en heerlik hierdie geheimenis vir die nasies is. Die inhoud daarvan is: Christus is in julle, Hy is julle hoop op die heerlijkheid. Hom verkondig ons deurdat ons alle mense met alle moontlike wysheid, onderrig en leer, sodat ons elke mens tot geestelike volwassenheid in Christus kan bring.

Die klem val op verkondiging, Christusverkondiging; op onderrig en lering; op die heerlijkheid en seënrykheid van hierdie geheimenis vir die nasies, vir alle mense, vir elke mens. Die doel is geestelike volwassenheid. En daarvoor is alle moontlike wysheid nodig.

Dié geheimenis is deur God bekendgemaak. Menslike vermoëns kan nie daarin deurdring nie. Geen asketiese of okkulte of magiese weë lei daarheen nie. Geen ander weë is nodig nie, want dis bekendgemaak, openlik geproklameer. Die inhoud is: Christus in julle, julle hoop op die heerlijkheid.

Volhard in die verkondiging van die evangelie! Ook oor ons apostolaat sal ons in die eindgerig voor God staan.

5. 'n Appél

Paulus dank God vir dié gemeente; 'n klein, onbenullige gemeentetjie, vol verwarring, stryd, aanvegtinge en dwalinge. Nogtans - kerk van Christus! Nie hieroor of daaroor nie: Maar omdat Christus so sê.

Dit bly die wonder van die kerk. Dat ons kerk is ondanks onself. Maar dit is ook huiweringwekkende verantwoordelikheid! Baie minder ons kerk word, baie meer God se kerk word. Ons Hervormers praat te graag en te trots oor ons kerk. En dan laat blyk ons daade en woorde inderdaad dat ons maar gedink het dis ons kerk.

Hierdie vergadering staan ook voor die uitdaging om reg en duidelik te praat oor 'n dankbare, Christelike lewenswandel nou en hier in Suid-Afrika in 1995 en verder. Maar ook nie net praat nie; self ook doen. Hierdie vergadering, sy besprekings en besluite sal heenwys na Christus - of dit sal die uitsig op Christus verder verdonker. Laat ons waak en bid!

Paulus se dank vir die gemeente gaan oor in 'n gebed vir die gemeente: Dat hulle tot volle kennis van God se wil mag kom; en dat hulle tot eer van God sal lewe; dat hulle sal vrugte dra en toeneem in die kennis van God; net te doen wat Hy verlang. Het ons ons deeglik vergewis van wat God van ons in die volgende dae verlang?

Dis smartlik om te sê: Maar ons Kerk se lewe vertoon nie altyd 'n mooi beeld nie; die bouse agterdog teen mekaar en geskinder van mekaar; die politiekery van alle kante, die liefdeloosheid, die dissiplineloosheid, die weerloosheid in versoeking; die afwesigheid van diep, egte, deurleefde godsvrug, vroomheid; die wêreldgelykvormigheid.

Hier lê die weg wat die Bybel wys waarlangs die heil in Christus in ons lewe verwerklik moet word. Die regte geloofskennis moet lei tot die regte wyse van lewe uit die geloof. Die prediking van die vryspraak deur die geloof moet gepaard gaan met groot sorg vir die heiliging van die lewe. Geloofsleer moet lewensleer word. Om die wil van God te ken, moet daartoe lei dat die wil van God volbring word. Paulus vermaan. Maar Hy vermaan deur Christus te verkondig.

So word ons bemoedig vir ons kerkwerk. Laat ons geen illusies hê nie. Die taak wat in die volgende dae en verder op ons lê, is onmenslik swaar. Paulus het dit ook ervaar. Daarom praat hy nie van sukses nie, maar van die krag van die Heilige Gees. Namate ons soos Paulus dieper onder die kruis deurgaen, ervaar ons sterker die krag van die opstanding.

Daarom kan ons sterk bly staan in die geloof en ons nie laat losruk van die hoop wat daar in ons is nie. Die kerk dra nie die Here nie. Die Here dra die kerk.

AMEN

Dr van Wyk laat sing as slotsang, Gesang 182 verse 1 tot 5 by wyse van beurtsang.

VERWELKOMING

Dr DJC van Wyk verwelkom die volgende gaste en afgevaardigdes:

Verteenwoordigers van kerklike instansies

Ds F Swanepoel	Moderator van die Algemene Sinode van die NG Kerk
Dr WJ Botha	Verteenwoordiger van die Ned Geref Kerk
Prof JH van Wyk	Verteenwoordiger van die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika
Ds ZJ Banda	Verteenwoordiger van die HKSA
Ds RJ Maenetsa	HKSA
Ds MJ Manala	HKSA
Ds A Benade	Presbiteriaanse Kerk in Suid-Afrika
Mnr en mev A Jonkers	Ebenhaezer Kerk
Mnr en mev J van Randwijk	Ebenhaezer Kerk
Ds en mev H Visser	Ebenhaezer Kerk
Ds en mev JHJ de Witt	Kapelaansdiens Noord-Wes
Ds en mev JF Bezuidenhout	Korrektiewe Dienste
Ds en mev GM Steyn	Bybelgenootskap

Ds en mev WH Steyn	Sekretaris in Kerkverband by die Bybelgenootskap
Ds JMJ de Wet	Sekretaris in Kerkverband by die Bybelgenootskap (Bloemfontein)
Ds en mev PA Geyser	Voorsitter van die Proponentseksamenkommissie
Mnr en mev J van Huyssteen	Bejaardesorg
Ds en mev HN Botha	Voorsitter van die Pensioenraad
Ds en mev CL Badenhorst	Voorsitter van die Raad van Finansies
Dr en mev JH Breytenbach	Sekretaris van die Proponentseksamenkommissie
Dr en mev ECB Kotzé	Voorsitter van die Kuratorium
Mnr en mev JA Oberholzer	Prinsipaal van die Kinderhuis te Krugersdorp
Mnr en mev DA Walker	Prinsipaal van die Kinderhuis te Middelburg

Ander besondere gaste

Dr en mev AJG Oosthuizen	Rektor UP Administrateur SAUK
Prof P Smit	
Mnr en mev Sam de Beer	
Mnr en mev L de Munnik	
Ds en mev F Theron	
Prof en mev JH Barkhuizen	
Prof Chris Lambrecht	
Mnr Louis Venter	

Dosente van die teologiese fakulteit en HTO

Prof en mev JH Koekemoer	Dekaan van die Teologiese Fakulteit Afdeling A Departement Praktiese Teologie (Visevoorsitter Kommissie van die Algemene Kerkvergadering) Departement Godsdiens en Sendingwetenskap
Prof en mev TFJ Dreyer	
Prof PJ van der Merwe	

Prof en mev APB Breytenbach	Departement Ou Testament (Predikantlid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering)
Prof en mev JJ Engelbrecht	Departement Bybelkunde
Prof en mev SJ Botha	Departement Kerkgeskiedenis
Prof en mev GMM Pelser	Departement Nuwe Testament
Prof en mev AG van Aarde	Departement Nuwe Testament
Prof en mev PM Venter	Departement Ou Testament
Prof en mev MJ du P Beukes	Departement Praktiese Teologie
Prof en mev HG van der Westhuizen	Rektor HTO (Predikantlid van die Kommissie van die Algemene Kerkver- gadering)
Prof en mev IWC van Wyk	Departement Dogmatiek HTO
Prof E Engelbrecht	Departement Nuwe Testament HTO
Prof en mev DJ Booysen	Departement Ou Testament en Praktiese Teologie HTO
Prof en mev LJS Steenkamp	Direkteur STNT - UP
Dr en mev LC Bezuidenhout	Departement Bybelkunde

**Lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wat nie elders
genoem is nie**

Dr en mev DJC van Wyk	Voorsitter
Dr en mev JMG Storm	Skriba
Ds en mev GC van Staden	Viseskriba
Dr en mev SP Pretorius	Sekretaris
Dr en mev PJ Riekert	
Mnr en mev JG Koekemoer	
Mnr en mev A Steyn	
Mnr KD Kruger	
Mnr en mev MMJ Basson	
Mnr ADW Wolmarans	
Mnr JP Cronjé	
Mnr JLO Esterhuizen	

Emeritus-predikante en weduwees

Dr PW Venter
Dr en mev TFJ Dreyer

Ds en mev TF Dreyer
Ds JJ Smit
Ds en mev WJ Herbst
Ds en mev CG Botha
Ds en mev JH Jacobs
Ds en mev PARC van Wyk
Ds en mev HME Dreyer
Ds en mev DF Erasmus
Ds AT McDonald
Ds en mev JH Naudé
Ds en mev LA Nel
Ds en mev JC Kruger
Ds JAAA Schroeder
Ds en mev PM Smith
Ds K Papp

Emeritus dosente

Prof en mev FJ van Zyl
Prof BJ Engelbrecht
Prof en mev AD Pont
Prof en mev PJT Koekemoer

Personeel van die Administrateur

Dr en mev PJ de Beer
Ds en mev LJJ Nell
Mej Anna Venter
Mej Rona Barnard
Mev Kobie Mattheus
Mnr Jurie Wessels
Mnr en mev C van Oudtshoorn
Mnr Riek van Rensburg
Mnr Nandor Zarkadi
Mnr Johan Steyn

Redakteur Konteks
Superintendent vir Sending
Hoof: Interne Oudit
Sekretaresse: Administrateur
Sekretaresse: Skriba
Finansies

Argivaris
Argivaris
Fotograaf

Gaste van ds PM Smith ontvanger van die HCM Fourie-erepenning

Mnr en mev DJ Smith
Prof en mev PS Dreyer
Mnr en mev MS Fourie
Mev A Jansen
Mev MM Meintjies
Mev CM Smith

Mnr en mev DJ Smith
Ds en mev PM Smith
Mnr en mev JJ Smith
Dr en mev PW Smith
Mev M Steyn
Mnr en mev JF van Zyl

Verskonings

Dr van Wyk bied verskoning aan vir die volgende persone:

Ds en mev JPB Viljoen
Ds en mev WJ van der Westhuizen
Ds en mev LJ Botha
Ds en mev MJ van Schalkwyk
Ds en mev JH Breytenbach
Ds JC de Lange
Ds en mev SJ Swanepoel
Ds en mev RP Botha
Prof M Wiechers (Universiteit van Suid-Afrika)
Dr en mev D Tolmie (Bybelgenootskap)
Dr DJJ van Rensburg (Technikon Pretoria)
Ds en mev HJ Janse van Rensburg
Ds en mev E Vosloo
Ds en mev DJAG du Toit
Ds en mev JJ du Toit
Ds en mev JH Viljoen
Dr en mev HT van Deventer
Ds en mev PS van Staden
Mnr en mev WH Vorster
Mnr en mev MF van der Merwe
Mnr en mev SH Gegan
Ds FJ Labuschagne
Ds en mev PS van Staden
Ds en mev RJ Coertze
Ds en mev PG van Staden

2. *HCM FOURIE-EREPENNING*

Oorhandiging van die HCM Fourie-erepenning aan ds PM Smith

Die voorsitter van die Kuratorium, dr ECB Kotzé, dra die volgende sitasie as motivering vir die oorhandiging van die HCM Fourie-erepenning aan ds PM Smith aan die vergadering voor:

Pieter Marthinus Smith is op 19 Februarie 1918 op die plaas Brandhoek in die distrik Wolmaransstad gebore. Aan die einde van 1933 slaag hy standerd ses aan die Laerskool Bavianskrans. Vanaf 1934 tot 1937 is hy 'n leerling aan die Hoërskool Wolmaransstad, waar hy matriek slaag in die eersteklas. In 1936 is hy medewenner van 'n landswye opstelwedstryd oor die Rykskou in Johannesburg. Van die PUK vir CHO kry hy 'n toekennning as verdienstelike matriekleerling.

Aan die Universiteit van Pretoria behaal hy die grade BA en BD. Hy neem aktief deel aan die studente-lewe, word verkies tot voorsitter van die ASB en die huiskomitee van Voortrekker Tehuis, abactis van die Van der Hoff Teologiese Vereniging en kommandant van die Ossewa brandwag.

Ds Smith is op 7 Desember 1943 geëgtimeer en op 22 Januarie 1944 georden as predikant van die kombinasie Christiana/Bloemhof/Vaalharts. Hy dien vervolgens in die gemeentes Dordrecht/Cathcart 1946, Oos Londen 1949 en Pretoria 1952. Gedurende 1967 is hy benoem as Kompilator van Kerklike Publikasies en Berigging. Hy dien in hierdie hoedanigheid totdat hy op 22 Januarie 1984 emeritaat aanvaar. Vanaf 1 Januarie 1984 word hy pastorale hulp in die gemeente Hartbeeshoek. Hierdie jong gemeente groei tydens sy ampsbediening binne ses jaar van 229 tot 626 lidmate.

Ds Smith was vanaf Maart 1957 tot 3 Mei 1983 lid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering. Op 23 April 1964 word hy verkies tot skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering. Hierdie hoogs verantwoordelike taak vervul hy vir 19 jaar tot op 3 Mei 1983 toe hy versoek het om nie weer verkies te word nie.

As skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering was hy betrokke by alle werksaamhede van die Kommissie, skriba van die ses werkgroepe wat die werk van organe van bystand koördineer en lid van verskillende rade.

- * Hy vorm deel van die ekumeniese afvaardigings na die Cottesloeberaad van lidkerke van die Wêreldbond van Hervormde Kerke in 1961. Hy was ook vir byna 25 jaar lank skriba van die Kommissie vir gesprek met ander kerke (TKK). Die werksaamhede van hierdie Kommissie wat deur hom in drie bande saamgevat is gee 'n duidelike oorsig oor die gesprekke in verband met kerklike eenheid.
- * As Kompilator van Kerklike Publikasies en Berigging was hy onder andere verantwoordelik vir die versameling van die inhoud en die publikasie van die Die Hervormer, Almanak en Bybelse Dagboek, Hervormde Teologiese Studies, asook vir die skryf en uitgee van die Nuusbrief van die Hervormer. Hierdie werk het so uitgebrei dat 'n voltydse redakteur vir Die Hervormer later aangestel is. Hy begin ook in hierdie tyd met die ontsluiting van die handelinge van die Algemene Kerkvergadering en sy Kommissie. In hierdie volumes is waardevolle studiemateriaal vir navorsing oor die Kerk se werk saamgevat.
- * Ds Smith het ook 'n besondere verbintenis en verstandhouding met die kommunikasiemedie opgebou. Vir 30 jaar het hy die weeklikse nuusberigte vir die radio en die pers versorg. Hy was 19 jaar lank die Kerk se verteenwoordiger in die Advieskomitee insake kerksaaidienste by die SAUK. Sy eie reëlmatige crediensuitsendings oor die radio, het die Kerk se teologiese denke uitgedra tot in die verste uithoeke van ons land.

- * Ds Smith dien reeds vir die afgelope 40 jaar in die Raad van Direkteure van Ons Tuis en is tans nog voorsitter van die direksie.
- * Hy het 'n besondere belangstelling in die onderwys gehad en het die Kerk verskeie kere in afvaardigings na die owerheidsinstansies verteenwoordig. Hy was jare lank skriba van die Raad vir Opvoeding en Onderwys en ook skriba van die Interkerklike Kommissie vir Opvoeding en Onderwys. In 'n oorkonde wat hy in 1992 van die Interkerklike Kommissie ontvang het, word hy eervol vermeld as "brugbouer tussen die drie Afrikaanse Susterkerke."
- * Vanaf 1958 tot 1963 het ds Smith 'n reuse bydrae gelewer in die repatriasie van Angola-Boere na ons land. Meer as 400 persone is op die wyse tot die Afrikanergemeenskap toegevoeg. Hy was onder meer volledig verantwoordelik vir die hervestiging van en werkverskaffing aan hierdie mense.

Die HCM Fourie-erepenning word aan ds Pieter Marthinus Smith toegeken as bekroning van sy besondere dienswerk in die Kerk. Gedurende sy ampstermyn as predikant het hy deur geskrif, persoonlike leiding en optrede 'n beduidende bydrae gelewer tot die groei en vooruitgang van die Nederduitsch Hervormde kerk van Afrika. Deur sy eerlike en standvastige arbeid het hy ook gesorg vir die bestendiging en uitbouing van die standpunt en houding van die Kerk.

Dr Kotzé oorhandig die erepenning aan ds PM Smith.

Antwoord van ds PM Smith

Weleerwaarde dr ECB Kotzé - voorsitter van die Kuratorium.

Weleerwaarde Voorsitter en lede van die Algemene Kerkvergadering.

Eregaste.

Genooide verteenwoordigers, vriende en familie.

In my hart en mond het nog altyd die engelelied gelewe: "Eer aan God in die hoogste hemel". Vir die Kerk wat hierdie toekenning maak en die persoon aan wie se naam hierdie erepenning verbind is (dr HCM Fourie) het ek nog steeds hoë eerbied gekoester. As ek vanaand onder sulke omstandighede 'n erepenning ontvang staan ek klein en verleë. My antwoord op die toekenning sal in hoofsaak 'n dankwoord wees, vir al die geleenthede vir hierdie dienswerk wat in aanmerking geneem is vir die toekenning.

Wat het persoonlik daaraan voorafgegaan? Tydens my hoërskooldae was ek eenkeer ernstig siek in die hospitaal. Nadat onverwagte herstel ingetree het, het tydens 'n besoek van my ouers 'n besluit uit dankbaarheid gekom dat ek predikant sal word. Voorheen wou ek 'n soldaat word. Met groot liefde en dankbaarheid dink ek aan daardie ouers vanaand. Vir staanplek en lewe het my een voet onherroeplik op die pad van evangeliebediening 'n plek gekry.

Tydens my eerste universiteitsjaar 1938 het die simboliese Ossewatrek plaasgevind. Dit het my aangegryp en my ander voet het onherroepelik plek in die volksakker gekry. Suid-Afrika wat my daardie staanplek gegee het, is egter 'n land met meer as een kerk en een volk. Gou het ek geleer dat God Drie-Enig uit verskillende volke wat naasmekaar woon vir Hom 'n kerk vergader wat onder die verskillende volke georganiseer word maar onlosmaaklik verbind is in Christus die Hoof van die kerk. Die band van liefde deur Christus bind kerke ook aan mekaar in die uitlewing van hulle kerkwees. Daarop word later weer teruggekom.

Oor vreugdevolle dienswerk in die Hervormde Kerk sal ek nie lank uitwei nie om nie te herhaal wat u reeds weet nie.

Aan die begin in my eerste gemeentes het ek vir my intreepreek saam met Filippus op die wa van die Etiopiër geklim om te kies soos Filippus gekies het. Die Etiopiër het van die "lam wat geslag word" gelees. Filippus het by "hierdie skrifgedeelte begin en die evangelie oor Jesus aan hom verkondig". By emeritering kon ek terugkyk met die wete dat die gebed van Paulus vir die gemeente van Filippense ook vir my gebed is: "Ook bid ek dat julle liefde al hoe meer sal toeneem in begrip en fyn aanvoeling sodat julle die dinge sal kan onderskei waarop dit werklik aankom". Dit was die teks vir die prediking daardie dag. Tussen daardie twee pole is die dienswerk aangepak en afgesluit. Dit geld gemeentelike standplase en die sinodale standplaas Kompilator vir kerklike Publikasies en Berigging naas die skribaats. Aan my sy was voorbeeld, loyaliteit en hulp in ruim mate uitgemeet. Mag ek 'n paar name noem: Drie uitmuntende voorsitters: dr AJG Oosthuizen, ds AJ Nolte, dr JP Oberholzer. Die lede van die laaste moderamen leef nog al vier, dr JP Oberholzer, FJ van Zyl, BJ Engelbrecht en ekself. Wat van drie besondere Administrateurs - voor, tydens en na my kantoordae: JHH Janson, Albert Herbst en Leon de Munnik.

Benewens ander lede van die personeel van die Administrateur wat alle hulp verleen het onthou ek my vier sekretarisse - vier regterhande - Stellie Reuter (Van Aardt), Corrie Muller, Sonja Heckroodt, Sankie Naude.

Daar is ongelukkig nie tyd om oor hierdie deel of ander verantwoordelikhede soos bejaardesorg of publikasies en berigging meer te sê nie. Ons keer terug na die verband met ander kerke en die volksakker. Geleenthede om saam te werk was ruim voorsien en benut. 'n Kerk wat soos 'n eiland op homself aangewys is sonder verbindingsweë na ander is 'n eensame kerk. 'n Lewende kerk is eerder 'n fontein wat uitvloei as 'n dam wat net insluit.

Dit was 'n voorreg om saam met ander of ook alleen vertrou te word om verbindingsweë tussenkerklik en op kultuurvlak te betree. Die kontak op bepaalde terreine en enkele van die betrokke persone word met dankbaarheid onthou.

Die Tussenkerklike Kommissie

Dit was 'n verrassing maar ook 'n eer om tydens die oorhandiging van 'n oorkonde aan my te verneem: "ds PM Smith sal onthou word as die brugbouer tussen die Afrikaanse Susterkerke." Die oorkonde is opgestel deur 'n lid van die Nederduitse Gereformeerde Kerk en onderteken deur twee teoloë van die Gereformeerde Kerke as voorsitter en sekretaris. Tussen baie ander word net 'n paar name genoem: Drr Koot Vorster, Kosie Gericke, Johan Heyns, Pieter Potgieter, Peet Coetzee, Gert van der Linde, Andries le Roux du Plooy, Callie Coetzee. Die jarelange gesprek het baie beter verstaan en waardering gebring.

Die Interkerklike Kommissie vir Opvoeding en Onderwys

Saam is beplan en gestry vir die opvoeding en onderwys van ons kinders volgens gemeenskaplike beginsels.

Die name van enkeles uit ander kerke: drr Hennie Bingle, Chris J Coetzee, ds Roelf Raath, ds Dirk Viljoen.

Immigrasie

Naas die Maatskappy vir Europese Immigrasie en immigrante inburgeringskomitees waar ons saam met ander kon dien dink ek met dankbaarheid terug aan my aandeel in die terugbring en vestiging van Afrikaners uit Angola. Dit was opwindend.

'n Paar ander terreine word net aangesny: Kommunikasie by die SAUK, Bybelverspreiding se organisasie, Vertaling van Belydenisgeskrifte se organisasie, Weermagbearbeiding se organisasie, Verteenwoordiging van die kerk by besondere geleenthede van ander kerke: NG Kerk, Anglikaanse Kerk, Griekse Kerk, Presbiteriaanse Kerk, Lutherse Kerk. Ja, ook die Joodse Sinagoge.

Gesprekke met Ekumeniese liggame soos die Wêreldraad van kerke en die Wêreldbond van Hervormde Kerke.

Spesiale vermelding word gemaak van kontakte met die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika. Daar word verwys na amptelike maar ook persoonlike gesprekke en die oordra van groeteboodskappe by besondere geleenthede. Miskien het hulle my Noord-Sotho by Umgababa beter verstaan as die lede van die Cottesloeberaad my Engels. Die kontak met hierdie kerk en sy ampsdraers was verrykend en verfrissend.

Die agenda van die Algemene Vergadering gee 'n aanduiding van voortsetting en uitbouing van hierdie kontakte. Die vertroue is dat die nuwe situasie in Suid-Afrika nie brûe sal afkap nie, maar dit sal oophou. Die verlossingsboodskap wat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika dra, is nie net vir Jerusalem sowel as die hele Judea en in

Samarea nie maar verder buite ons grense.

Ten slotte sal u aan my 'n woord gerig aan spesiaal genooide vriende en familie toelaat. Toe aan my vergun is om een of twee spesiale vriende te nooi het ek gedink aan een aan die begin en een aan die einde van my voltydse ampsbediening en al die ander tussenin is hier as vriende ingesluit en almal daarvoor en daarna is nie uitgesluit nie. Aan die begin staan dr en mev PS Dreyer - Piet en Marie. Hulle sal weet waar en hoe ons saam begin het en steeds saam is.

Aan die einde staan dr en mev JP Oberholzer - Bart en Jeannie. Na jare saam in die moderamen het hy die akte van emeritaat oorhandig. Ongelukkig kan hulle vanweë ongesteldheid nie hier wees nie. Baie dankie vir al ons vriende wat saam met ons geleef en gewerk het. Dan dink ons in besonder aan Hartbeeshoekgemeente waar ek vir ses jaar na emeritering weer as gewone pastor hulp kon verleen. Dankie vir die geleentheid.

Daar is groot dankbaarheid dat soveel van my familie hier kan wees. Eerstens noem ek my eggenoot Lenie maar saam met haar iemand wat nie hier kan wees nie - my eerste eggenoot, Ria, wat in 1965 in 'n oogwink my gesin deur die dood ontval het. Met dankbaarheid kan ek sê dat die Here vir my tweemaal 'n lewensmaat gegee het wat saam met my 'n roeping vervul het. Ons kinders - ons het nie skoonkinders nie - almal is eweveel kinders - saam met kleinkinders en agterkleinkinders wat hier is saam met die wat nie hier kan wees nie is vanaand soos altyd vir ons louter vreugde. Dit is 'n voorreg dat uit die kinders 'n seun reeds as predikant bevestig is en 'n kleindogter en haar man, daarom kleinseun, hopelik aan die einde van die jaar tot die evangeliebediening toegelaat sal word.

Dankie aan die broers en susters - swaers en skoonsusters is ook broers en susters, ook met kinders wat hulle begelei het, julle teenwoordigheid en meelewe laat ons beker oorloop. Eerwaarde Voorsitter en vergadering baie dankie vir die eer my aangedoen en vir die tyd van die vergadering daarvoor afgestaan. Laastens dr Rassie Kotzé, voorsitter en lede van die Kuratorium vir u onverwagte besluit en dat dit juis u is wat die oorhandiging doen. U is ons predikant van Pretoriagemeente waarvan ek met enkele onderbrekings sedert 1938 lidmaat is en vir 15 jaar voltyds predikant was en daarna vir jare pastorale hulp verleen het en nou tuinier is by die gemeente se aftrekoord.

3. **KOORSANG**

Die saamgestelde kore van die gemeentes Warmbad, Waterberg-Wes en Wapadrant onder leiding van mev Frieda van Wyk, sing die volgende liedere:

Gesang 166:1, 2

Gesang 63:1, 2, 3, 4

Gesang 130:1, 2, 3, 4

Aanbiddend staan ons voor U, Vader

4. **GROETEBOODSKAPPE**

Die Gereformeerde Kerke van Suid-Afrika

Die volgende groeteboodskap namens die Gereformeerde Kerke van Suid-Afrika word deur dr JH van Wyk oorgedra:

Geagte Voorsitter, Broeders en Susters,

Dit is vir my 'n voorreg om namens die GKSA groete oor te bring en seën toe te wens aan die 64ste Algemene Kerkvergadering van die NHKA. By die deurlees van u agenda het dit opgeval hoeveel sake daar ter sprake kom wat ook in ander kerkgemeenskappe aktueel is. Die versoeking is groot om op die verslae in te speel, maar dit sou op niks anders neerkom as misbruik van 'n mooi geleentheid nie. Uit u agenda blyk verder ook hoe belangrik die roeping van die reformatoriese kerke tans in Suid-Afrika is - en dááror wil ek graag 'n paar gedagtes met u deel.

As ek die Skrif reg verstaan, dan wil dit my voorkom of die kerk vandag in die uitlewing van sy roeping op twee gevare bedag moet wees. Die eerste gevaar is dié van wêreldgelykvormigheid. Wanneer wêreldgelykvormigheid die kerk binnesluis, wanneer met ander woorde die onderskeid tussen kerk en wêreld wegval, kan die kerk nie meer die sout vir die aarde en die lig vir die wêreld wees nie. In Suid-Afrika beteken dit dat die kerk altyd 'n kritiese distansie met die wêreld en dus met elke politieke ideologie moet handhaaf. Die kerk mag nooit 'n politieke party in gebed word nie. Die kerk van Christus is 'n volkome *unieke* gemeenskap wat nie met nie-kerklike organisasies vermeng of geïdentifiseer mag word nie.

Die ander gevaar vir die kerk van die Here is wêreldontvlugting. Hierdie versoeking tree na vore wanneer die kerk hom só losmaak van die wêreld dat hy sy profetiese roeping in die wêreld vergeet. 'n Kerk wat hom in isolasie aan die wêreld onttrek, het geen suurdeeg- en sout-effek meer in die samelewing nie. Uit vrees vir verpolitiserings - wat 'n regmatige vrees is - het die reformatoriese kerke in Suid-Afrika waarskynlik in die verlede hulle stem te min (of te eensydig) laat hoor. Die profetiese getuienis in die samelewing het meesal vanuit ander oorde as die reformatoriese kerke gekom. Dit moet daarom verwelkom word dat veral die Afrikaanse kerke die laaste paar jaar vorme van gesamentlike getuienis ontwerp en verwerklik het. Die roeping van die kerk in 'n nuwe Suid-Afrikaanse konteks is immers onvoorsienbaar groot.

Die kerk van die Here sal tussen bogenoemde twee gevare moet deurstuur. Hy mag nie uit vrees vir wêreldgelykvormigheid die wêreld ontvlug nie. En hy mag ook nie uit vrees vir wêreldontvlugting aan die wêreld gelykvormig word nie. Die kerk moet die wysheid ontvang om dié dinge te onderskei waarop dit werklik aankom. Die kerk moet *sout* vir aarde, *lig* vir die wêreld en *suurdeeg* vir die lewe wees. Die kerk is *in* die wêreld maar nie *van* die wêreld nie. Die kerk hou hom besig met gebeure in die

wêreld maar hy doen dit nie op 'n wêreldse manier nie. Die kerk hanteer sake op 'n kerklike wyse, met die evangelie as kriterium en die koninkryk van God as doel. Die profetiese getuienis moet Sondae vanaf die kansels gehoor word, dit moet van vergadertafels opklink en dit moet sy loop neem tot op die sendingveld. Die kerk moet egter nougeset daarop let dat hy niks anders mag sê of getuig as wat Christus aan hom opgedra het nie.

Dit is duidelik dat u Algemene Kerkvergadering uiters belangrike sake binne 'n totaal nuwe konteks moet hanteer. Sonder twyfel sal u veel wysheid en insig nodig hê om aan alle sake, veral die delikate sake, reg te laat geskied en om weloorwoë besluite te neem. Sonder die leiding van die Gees van God is so iets inderdaad ook nie moontlik nie.

Dit is my bede dat die Gees van die Here u sal lei, dat u in die gesindheid van Christus sal beraadslaag en dat die seën van die Here op u besluite sal rus.

Graag bring ek hiermee die groete en seënwense van die Gereformeerde kerke in Suid-Afrika aan u oor.

Die Nederduitse Gereformeerde Kerk

Die volgende groeteboodskap namens die Nederduitse Gereformeerde Kerk word deur die moderator van die Algemene Sinode, ds F Swanepoel oorgedra:

Ek groet u namens die ASK van die NG Kerk met die gebed dat die Here u mag seën met die krag en wysheid van sy Heilige Gees.

Graag erken ek met dank die aangename samewerking en skakeling onder andere op die terrein van die TKK, onderwys en teologiese opleiding. Die egtheid van ons betrokkenheid by mekaar word ook bewys deur ernstige woorde van kritiek wat van tyd tot tyd uitgespreek word.

Ons ervaar as kerke dieselfde geestelike klimaat in ons gemeentes. Kom ek toets u, u kry sekerlik ook te doen met: lidmate wat kies waar hulle wil aanbid, jongmense wat op 'n eiesoortige wyse die Here wil dien, die soeke na 'n nuwe kerklied en helaas 'n afname in lidmaatgetalle. Daarom kan ons van mekaar leer. Met groot dankbaarheid het ek gelees van u planne waardeur lidmate en gemeentes van die drie kerke meer effektief kan skakel, in besonder ten opsigte van gesamenlike optrede en kanselruiling. Mag dit die behoefte aan kerkeenheid aanwakker, want al erken ons u standpunt dat kerkeenheid nie noodwendig in die vorm van organisatoriese eenheid tot uitdrukking kom nie, bly dit vir die NG Kerk 'n roeping om te bly strewende nastrukturele eenheid met die Nederduitsch Hervormde Kerk en die Gereformeerde Kerke.

Ons leef ook saam in die RSA van 1995. Dit is 'n tydvak waarin daar min gevra word na die standpunt van gereformeerde kerke. Op radio en TV is ons deelname gesny, ten spyte van ernstige pogings gaan die owerheid voort om ten opsigte van doodstraf, pornografie, abortsie, dobbelary, die ontheiliging van die dag van die Here hulle eie onchristelike pad te loop. Meer as ooit tevore sal kerke van gereformeerde belydenis

moet stry vir die handhawing en erkenning van Christelike waardes. U aanbeveling dat die profetiese stem van die kerk meer gereeld gehoor moet word, wyer as net uit u eie geledere word verwelkom. Moontlik het dit tyd geword om 'n forum vir verteenwoordigers van gereformeerde kerke of christelike kerke te stig.

Oor die besluit ten opsigte van die moontlike herformulering van Artikel III van die Kerkwet is alle oë op u gerig. Mag u besluit hieroor en alle ander besluite daarvan getuig dat u die woord van die waarheid regsny.

Die woorde van Petrus bid ons u toe:

"Mag daar vir hulle genade en vrede in oorfloed wees deur julle kennis van God en van Jesus ons Here!" (2 Petr 1:2)

Die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika

Die voormalige voorsitter van die Algemene Kerkvergadering van die HKSA, ds ZJ Banda, dra die volgende groetboodskap oor:

Hoogeerwaarde Voorsitter, dr Daan van Wyk, lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, eregaste, broeders en susters, ek groet u in die naam van ons Here en Verlosser, Jesus Christus.

Baie dankie vir u vriendelike uitnodiging, om 'n groetboodskap op hierdie belangrike geleentheid, namens die HKSA te kom oordra. Ons voorsitter, ds SP Mpanza, het gewens om persoonlik hier op te tree, maar weens 'n sterfgeval, is dit nie vir hom moontlik nie. Ek dien as sodanig sy verskoning in, asook sy gelukwense aan u en u hoogeerwaarde vergadering.

Eerwaarde Voorsitter, sedert u vorige Algemene Kerkvergadering het daar baie ontwikkelings in die land en onder die Christelike gemeenskap plaasgevind. Vandag het die Suid-Afrikaanse gemeenskap 'n goeie, maar vreemde taal leer ken en ontwikkel. Kort-kort, af en toe, hoor jy baie klanke van "vrede", "versoening" en "sameswering" en "saam juig". Die blydschap oor die oorwinning van die "Bokke" op Saterdag 24 Junie getuig hiervan. Van so 'n blydschap wil die HKSA in sy onderlinge verhouding met die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika getuig. Ek is bly en trots om te getuig van groeiende, en soms, verrassende sameswering en onderlinge verkeer tussen die Nederduitsch Hervormde Kerk en die HKSA, op talle vlakke, meer as ooit tevore. Die HKSA wil hartlik dankie sê aan al die broeders en susters, veral ringsuperintendente, die professore, toerustingsinstansies, ds LJJ Nel en uiteindelik die hele Kerk. Ons dank u vir hierdie wonderlike verhouding en ondersteuning. Dit doen die evangelie en die uitbreiding van die Koninkryk van God op aarde net goed.

Eerwaarde voorsitter, daar lê hiervandaan vir U en die Algemene Kerkvergadering, dae van harde werk voor en moeilike besluite om te neem en opdragte om uit te voer. Die brief aan Hebreërs, hoofstuk 12, herinner ons dat langs die pad wat u hierdie week gaan loop, staan daar 'n skare geloofsgetuies, elkeen met sy eie klein soeklig, vir watter rede ookal. Dit is maar menslike, feilbare soekligte. Maar, bo alles, is daar God se soeklig,

waarvoor ons en u vergadering ons almal moet verneder en toelaat dat Gods Woord op ons pad mag skyn. Uiteindelik moet elkeen hom daaraan onderwerp en daaraan gehoorsaam wees. Die HKSA bid saam met u om die Heilige Gees se leiding, sodat die eer van sy Naam en die uitbreiding van sy Koninkryk en die groei van sy kerk op aarde gerealiseer kan word.

Mag u 'n geseënde vergadering ervaar.

5. ***AFSLUITING***

Die voorsitter bedank almal vir hulle teenwoordigheid.

Die vergadering sing Gesang 294 as afsluitingsgebed.

Die vergadering verdaag.

6. ***VERVERSINGS***

Verversings word bedien in die Rautenbachsaal.

DINSDAG: 27 JUNIE 1995 : 09:00

OPENING

Ds MCE Botes lees voor uit Efesiërs 4:1-16, gaan voor in gebed en laat sing Psalm 33:1 en 11.

VERWELKOMING

Die voorsitter, dr DJC van Wyk, verwelkom die lede van die vergadering.

Die voorsitter verwelkom die volgende teenwoordiges in die besonder:

- * Alle afgevaardigdes, predikante, ouderlinge en diakens
- * Verteenwoordigers van die Ned Geref Kerk en van die Gereformeerde Kerke:
Dr WJ Botha
Prof JH van Wyk
- * Lede van die Ebenhaezer Kerk:
Mnr A Jonkers
Mnr J van Randwijk
Ds H Visser, emeritus predikant - Van Katwijk aan Zee
- * Verteenwoordigers van die Presbiteriaanse Kerk:
Ds A Rodger of ds A Benade
- * Lede (predikant) van die HKSA:
Ds MJ Manala
Ds Johannes Banda
Ds Ziqubu (navorsing)
- * Teologiese Dosente
- * Emeritus predikante en dosente
- * Proponente en beroepafwagtende predikante
- * Sinodale predikante
- * Teologiese studente
- * Waarnemers by die vergadering:

Mnr Abie Prinsloo van Bellville
Ander waarnemers

* Die Administrateur

* Personeel van die Administrateur wat bepaalde dienste verrig:

Mnr Willie Vorster
Mnr Jurie Wessels
Mej Rona Barnard
Mev Kobie Mattheus
Mnr Riek van Rensburg (Argivaris)
Mnr Nandor Sarkady (Argivaris)
Mnr Johan Steyn (Fotograaf)

GROETEBOODSKAPPE

Groeteboodsappe is ontvang van

die kerkraad van Durban-Suid
die kerkraad en gemeente van Randburg
die kerkraad en gemeente van Carletonville-Wes
die kerkraad en gemeente van Koornfontein
die kerkraad en gemeente van Pretoria-0os
die kerkraad en gemeente van Ottosdal
die kerkraad en gemeente van Makwassie
die kerkraad en gemeente van Springs
die Ring van Rustenburg
die Ring van Pietermaritzburg
die Ring van Klerksdorp
broeder en suster Abie en Nicolene Prinsloo van die gemeente Bellville
die Administrateur en personeel.

MOSIES

Roubeklag

'n Mosie van roubeklag met die afsterwe van dienaars van die Woord, ampsdraers en lidmate wat sedert die vorige vergadering oorlede is, word aanvaar.

Die volgende dienaars van die Woord word vermeld:

Dr LM le Roux (1992)
Ds JM Fourie (sr) (1993)
Ds GC Coetzee (1994)
Ds JJG Breedt (1994)

Ds PJL Bierman (1994)
Ds GPJ Grobler (sr) (1995)

Die volgende eggenotes van dienaars van die Woord word vermeld:

Mev HAM van Staden (1995)
Mev MR Oosthuizen (1995)
Mev HMM van der Merwe (1993)
Mev E Mulder (1994)

MOSIE VAN DANK AAN DR DJC VAN WYK

Prof TFI Dreyer betuig die vergadering se dank aan dr DJC van Wyk vir sy aandeel aan die vorige aand se verrigtinge. In die besonder word dr Van Wyk bedank vir besondere en treffende prediking wat elkeen in die besonder aangespreek het.

SAMESTELLING EN KONSTITUERING

GELOOFSBRIEWE

Konstituering

Die vergadering word uit die volgende 631 stemgeregtigde lede saamgestel:

GEMEENTE	PREDIKANT(E)	AFGEVAARDIGDE
Alberton	PB Viljoen	FP Pretorius /O
Alberton-Wes	WH Harmse	HS Swart /O
Aliwal-Noord	JA Holtzhausen	
Allanridge		AD Knoetze /O
Amsterdam	Geen	
Balfour	JBMH van Schalkwyk	PJN de Bruyn /O
Barberton	PW Duvenage	F Buys /O
Belfast	HS Joubert	CJ Swart /O
Bellville	E Verhage	CM Vermaak /O
Benoni	FH van der Merwe JF van der Merwe (Jr)	F Steyn /O

Bergsig	Freddie Nortjé DJR Malan	EF Breedts /O
Bethal	JA Beukes	PJ Swart /O
Bethlehem	BF Greyling	Geen
Bloemfontein	JJ Dreyer	D de Vries /O
Bloemfontein-Studente	I Katzke	S van Tonder /D
Bloemfontein-Wes	WJ Slabbert	L Bekker /O
Bloemhof	BM Dupper	CJ Visser /O
Boksburg	GJC Schoeman	PEJ Kruger /O
Bosmansrus	EP van Staden	JC van Vuuren /O
Bothaville	GS Botha	JC Erasmus /O
Brackenhurst (Alberton)	G van R Els	B Bierman /O
Brakpan	FH Ras	C Aucamp /D
Brakpan-Harmonie	JLJ Smit CM van den Berg	Geen
Breyten		MM Bovill/ O
Brits	S van Zyl	J Bezuidenhout /O
Bronkhorstspuit	CJJ van Rensburg JH van Staden	A Steyn /O
Bulawayo	AW Kleynhans	Geen
Carletonville	AN van Niekerk	JC Greyling /O
Carletonville-Wes	HT van der Linde	A Steinmann /O
Carolina	JJ Claassen	WJ Engelbrecht /O
Chippinga		PJT Ferreira /O
Chrissiesmeer		FH van der Merwe /O
Christiana		Geen
Chobe (Botswana)	D van R van den Berg	H Erasmus /D
Clocolan	JPJ van Rensburg	MS Grobler /O
Coligny	GJM Wolmarans	A Boshoff /O
Cradock	AJ Groenewald	Geen

Culembeeck		HN Pieterse /O
De Aar		Geen
Declercqville	PJE Botha	JM Koekemoer /O
Delareyville		EE van Wyk /O
Delmas	DJ Struwig	GD Thom /O
Dendron	JM Fourie	JF Roos/ D
Derdepoort	CJ van Wyk	WM van Niekerk /O
Donegal Molopo		Geen
Dordrecht		MJ Wagenaar/ D
Drie Riviere	JD Putter	PD Kotze /O
Drie Riviere-Oos	NCJ Brayshaw	LJG van der Merwe /O
Dullstroom		J Smith /O
Duncanville	MSJ van Vuren	LCJ Steyn /O
Dunnottar	Geen	Geen
Durban	TF Dreyer (Jr)	FC de Beer /O
Durban-Suid	HF la Grange	LS de Lange /O
Ebenhaeser/Ellisras	LMP Swanepoel	WH Pretorius /O
Edenvale	SFC Ras	
Eendracht	Geen	Geen
Eikenhof	C le Roux	PJ Schroeder /O
Elandspoort	EC Eckard P Eckard	J Herbst /O
Elsburg	JR Kramer	HFC Breytenbach /O
Empangeni	JH van Staden (Jr)	TF Steyn /O
Erasmia	JJ Greyling	JJ Lubbe /O
Ermelo	JH Brandt	FJ Fitzgerald /O
Ermelo-Suid	FJ Boshoff	AJ van Rensburg /O
Estcourt		Geen
Evander	JB Schutte	

Florida	ZL Meyer	CJ Botha /O
Fonteinedal	EC Kloppers	Geen
Gabarone		MJ Jordaan /O
Gerdau		NMJ Grobler /D
Germiston	PJHS Pienaar	J van Straaten /O
Glencoe	Geen	Geen
Gobabis	Geen	Geen
Goede Hoop		FP Erasmus /O
Goudrand	Geen	Geen
Greylingstad	JAP van Tonder	EJ van Jaarsveld /O
Grimbeekpark	LJC van den Berg	JJ Steyn /O
Groeneweide	JP Jooste	LP Booysen /O
Grootfontein	RA Denton	Geen
Groot Marico	HPF Kern	GJS Nel /O
Grootvlei	DC Human	SW Minnaar /O
Harare	CEC Hertzog	
Harrismith	JJC Koekemoer	PF Meyer /O
Hartbeesfontein	A Barnard	F Labuschange /O
Hartebeeshoek	TP Möller GCJ Nel	WJ Nel /O
Hartebeestpoort	JJ Janse van Rensburg LS van Rooyen	GJM Wolmarans /O
Hazyview		JCR Kunz /O
Heidelberg (Tvl)	PS Oberholzer ZC Robberts	
Heilbron	LJ Meyer (Jr)	FA Jones /O
Hendrina	JZ Britz	J Homann /O
Hennenman		MC Roets /O
Horison	LJ Steyn WA Dreyer	FJC le Roux /O

Jeffreysbaai		L Stemmet /O
Joachim Prinsloo	DA Viljoen	BJ Visser /O
Johannesburg	JC Marnewick	Mev EMJ Pieterse /D
Johannesburg-Middestad	JA Koekemoer	RF Watson /O
Johannesburg-Noord	JA Loader	GJ de Beer /O
Johannesburg-Suid	EH Scheepers	G van der Westhuizen /O
Johannesburg-Wes	JPJ Wagenaar JJ Prinsloo	TG Coetzee /O
Kaapstad	KF Smith	
Kampersrus	MJJ van Rensburg	H Oosthuizen /O
Kathu	H Aucamp	MJ Nolte /O
Kempton	EG Fourie DF Fourie	FGC Mong /O
Kempton Park-Noord	GJW van der Merwe	JP Volschenk /O
Kempton Park-Oos	JC van der Merwe JF van der Merwe (Sr)	DS Jacobs /O
Kensington		GJ Fourie /O
Kimberley		PEJ Lambert /O
Klerksdorp	DS Jacobs	MJ Rossouw /O
Klerksdorp-Doringkruin	PJ van Zyl	N van Rensburg /O
Klerksdorp-Oos	A Oosthuizen	DSL Muller /O
Klerksdorp-Suid	JF Wilson	W Raath /O
Klerksdorp-Wilkoppies	WH Swart	BH Grobler /O
Koedoesrand	Geen	Geen
Komatipoort		WAP Pretorius /O
Koornfontein	JH Barkhuizen (Jr)	PR Schoeman /O
Koster	F Evert	AT McDonald /O
Kriel	CJ Beukes	FJ Snyman /O
Kroonstad	PS de Beer	JH McDonald /O
Krugersdorp	WF Venter	A van Staden /O

Krugersdorp-Noord	JPJ Fourie	PJP van Zyl /O
Krugersdorp-Oos	CL Badenhorst C Pretorius	PJ van Zyl /O
Krugersdorp-Wes	LC Alberts	DJJ Lee /O
Kuruman	W Olivier	B Barnard /O
Ladysmith	HSK Nel	Geen
Laer Suidkus	JJ Pieterse	Geen
Laeveld	D Kloppers	BJM Vorster /O
Leeudoringstad	FB Sneygans	MC Maritz /O
Leondale	JLP Wolmarans	H Wolmarans /O
Letsitele	JHL Truter	Geen
Lichtenburg		J van der Westhuizen /O
Lichtenburg-Oos	S Visser	P du Plessis /O
Losberg	DM van Zyl S Schutte	D Fouche /O
Louis Trichardt	FP Horn MA Venter	G Mýburgh /O
Lydenburg	JH Prinsloo	BP Havenga /O
Mafeking	CJH Steenkamp	Geen
Magalapi		Geen
Magaliesburg	HN Kloppers	DJ Marais /O
Magaliesmoot	WJ Steyn LJ van der Linde	CEA Moller /O
Makwassie	JJC du Plooy	JPG Els /O
Malelane	MCE Botes	JP Cronjé /O
Marble Hall	HN Botha	JF Botes /O
Mariental		Geen
Marikana	JPB Blignaut	JJ Durand /O
Masvingo		JC Kotze /O
Melville	P van Staden	JG Kockemoer /O

Memel	W Mans	Geen
Messina	GF van Wyk	Mev M Jacobs /D
Meyerspark	JMG Storm HK Grobler	L Janse van Rensburg /O
Meyerton	JP Bester	LC van der Merwe /O
Meyerton-Suid		BD du Toit /O
Middelburg	PR Prinsloo GSC Scheepers NJS Steenekamp	H Potgieter /O
Middelburg-Noord	GJ Malan	JJJ van Vuuren /O
Montana	AJ Cilliers	J Malan /O
Morgenzon	M Meyer	JM Greyling /D
Mosselbaai	FJC Oosthuizen GWM Oosthuizen	F Nortjé /D
Naboomspruit	HJ Botes	LJJV Engelbrecht /O
Namib-Suid		PJ Alberts /O
Nederlandssprekende Parktown	Y Dreyer	JNP van der Eijkel /D
Nelspuit	WH Oliver PC Swanepoel	AJ Willemse /O
Newcastle	PJ Jordaan GB du Plessis	JA Engelbrecht /O
Newlands	J Otto	M Rigby /O
Nigel	KD Papp	CJ van der Merwe /O
Noordelike-Pietersburg	PJ Snyders	CA van Wyk /O
Noordelike Pretoria	L Geel	GFJ Beukes /O
Noordwestelike Pretoria	GS de Beer	CJ Opperman /O
Noordrand	Geen	Geen
Odendaalsrus	CH du Plessis	CJ Campher /O
Ogies	JHH Jacobs	MJ Prinsloo /O
Olifantsfontein	AM Greyling	JA Jansen van Rensburg /O
Ontdekkers	PS Potgieter	J van der Merwe /O

Oos-Londen	JD Venter	R Ackermann /O
Oos-Moot	E van Eck	PS Visser /O
Oostelike Pietersburg	SP Nolte	DR Deyzel /O
Orkney		NJ Deetlefs /O
Orkney-Oos	SJ le Roux M le Roux	BG Steyn /O
Otiwarongo	BC Oberholzer	Geen
Ottosdal	TL Botha	FJ Erasmus /O
Oudtshoorn	SA Kok	P Benadie /O
Outeniqua	Ferdie Nortjé	J Lotter /O
Outjo		Geen
Paarl	AJHJ van Rensburg	PW Overbeek /O
Parkrand	HP van den Berg	P van Rooyen /O
Parys	PJ Botha GS Botha (Jr)	JB Wolmarans /O
Phalaborwa	CB Enslin	NM Bezuidenhout /O
Philadelphia	PJ van Staden D Lötter	M Prinsloo /O
Pierneef	WCM de Beer	CC Viljoen /O
Pietermaritzburg	CJ Viljoen (Jr)	Geen
Pietersburg	PJ van der Merwe	PJH Pretorius /O
Piet Potgieter	PJJ Kotzé	AS Viljoen /O
Piet Retief	DS Smit	IHJ Potgieter /O
Pinetown	WAJ van Schoor	A Botha /O
Pongola	G Volschenk	SJL van den Berg /O
Poort	JJ Steenkamp	GC Nel /O
Port Elizabeth	LJ Strauss	A Viljoen /O
Postmasburg	M Bacon	J Greef /O
Potchefstroom	WJJ Kok	MNR Janse van Rensburg /O

Potchefstroom-Die Wilge	T Snyman	Geen
Potchefstroom-Noord	GPJ Grobler W de V Sauer	HN Kriek /O
Potchefstroom-Studente		HA Koeleman /O
Potchefstroom-Suid	GJ Smit	P van Rooyen /O
Potgietersrus	MD Malan	JMC Dippenaar /O
Premiermyn	GJ Wallis	TG Greeff /O
Pretoria	ECB Kotzé GC van Staden	JA Visser /O
Pretoria-Noord	K Koning JWT van Heerden	JJ Prinsloo /O
Pretoria-Oos	HT van Deventer L Steyn	PS Dreyer /O
Pretoria-Suid	NM Wolmarans	WPA Potgieter /O
Pretoria Technikon	AG Strauss	Geen
Pretoria-Tuine	MA Botma	CG Coetzee /O
Pretoria-Wes	JMJ Cornelius	R Viljoen /O
Primrose	WA Strydom	PE Bester /O
Primrose-Oos	MR Pienaar	J Pieterse /O
Queenstown	Geen	Geen
Randburg	CJA Simpson	ADW Wolmarans /O
Randfontein	GJ Strydom	RJ Labuschagne /O
Randfontein-Midpark	WRT Hindley	Geen
Randpoort	AS van den Berg	H Gagiano /O
Reitz		Geen
Richardsbaai	JA Minnaar	JJ Gibson /O
Riebeeckstad	J Nel	F Spies /O
Rietspruit	AM Nel	CJ du Plooy /O
Rietvallei	WC Kloppers H Herbst	B Pieters /O
Roedtan		A Smith /O

Roodepoort	JJ McDonald	JG van Wyk /O
Rooihuiskraal	GC Lindeque OJ van Schalkwyk	WA Bester /O
Roosenekal	JP van Greunen	NP Gouws /O
Ruskoppies		PJ Putter /O
Rust der Winter		JJ Prinsloo /O
Rustenburg	JP Labuschagne	J Richter /O
Rustenburg-Jac van Belkum	CJ Bezuidenhout	Geen
Rustenburg-Kloof	JH Steenekamp	Geen
Rustenburg-Noordpark	JJ van Wyk	HJ Putter /O
Rustenburg-Oos	LJ Meyer (Sr)	Geen
Rustenburg-Suid	GJ van Staden AV van Staden	JL Potgieter /O
Rustenburg-Tuine	IL Benade	J Swart /O
SA Polisie Kollege	CF Potterill	Geen
Sabie	WJM Breytenbach	JHB Oberholzer /O
Sannieshof	GP Visser	PJ van Niekerk /O
Sasolburg	PJ Kruger	FH Conradie /O
Sasolburg-Suid	JCJ van Rensburg	HWJ Willemse /O
Schweizer Reneke	PD Rautenbach	CJS Kotzee /D
Secunda	GS de Bruin	JF Coertzen /O
Secunda-Wes	EHJ Engelbrecht	GD Kotzé /O
Selibi Pikwe		Geen
Silverton	J van Immerzeel	DG Joubert /O
Sonlandpark	CAP van Tonder	JP du Toit /O
Springs	WF Rademeyer	MD Meyer /O
Springs-Noord	DW Beukes	DG Prinsloo /O
Springs-Oos	WJ Jacobsohn	IJ Bester /O
Springs-Suid	SJ Blaauw	F Swart /O

Standerton	JS Bezuidenhout MM de Kock	C Schoeman /O
Steelpoort	GC Senekal	JH van den Berg /O
Stella	PH Viljoen	J Kamffer /O
Stellenbosch	J Buitendach	Geen
St Helena	MJ Fouche	G van Rensburg /O
Stilfontein	WH Barnard	Geen
Stilfontein-Wes	SJ Oosthuizen	G van Wyk du Plessis /O
Stoffberg		CJJ Joubert /O
Strand	CJA Pieterse	Geen
Suid-Oos Witbank	IM Lombard AH Roets	K de Bruin /O
Sundra		AJ Greyling /O
Swartkop	APJ Beukes D Barnard JJP Müller	I Bothma /O
Swellendam	TF Joubert	H Vermeulen /O
Tarlton	AJ Pienaar	MJ Saunders /O
Theresapark	JS Naudé	DJ van Vuuren /O
Trichardtsfontein	JAC Rossouw	GJ Helberg /O
Tsumeb	RD Malan	Geen
Turffontein	J Ayres	J Ayres /O
Tygerberg		GJ van Rensburg /O
Tzaneen	DW van der Watt	HJ Boshoff /O
Uitenhage/Despatch	DJD Taljard	T Slabbert /O
Uppington	PD Smit	Geen
Utrecht	Geen	Geen
Vaalharts	DJ Kriel	DJ Sanders /O
Vaalpark	E Sheppard	CJ Kruger /O
Vaalwater	JGJ van Rensburg	IC Snyman /O

Vanderbijlpark	AP Venter	D Meyer /O
Vanderbijlpark-Oos	GMJ van Wyk	JR Bloem /O
Vanderbijlpark-Suid	WL van der Merwe RJ Rust	G Oosthuizen /O
Van der Hoff		JA van Staden /O
Van Warmelo		CJ Matthee /O
Ventersdorp	PDM le Roux	NF Heyneke /O
Venterskroon		WH Barnard /O
Vereeniging	PB Boshoff	K Nortje /O
Verwoerdburg	JH Vorster PF Viljoen JD Gericke	JH van der Merwe /O
Viljoenskroon	JS Botha	JHD Kotzee /O
Villieria	AC Kuyper	PJ Botha /O
Villiers		CJC Koen /O
Virginia	JD Grobler	NJ Erasmus /O
Vivo		FAP Botha /O
Vliegepoort	FGJ Loots	RJ de Beer /O
Volksrust	P Buitendag	DJ Botha /O
Voortrekkerhoogte	PP Jooste JH van Heerden PL Steenkamp	H Meyer /O
Vrede	A Geyser	J Mouton /O
Vredefort		ALO Strauss /O
Vryburg	HGS Kotze	F Coetzee /O
Vryheid	JH Kay	JL Conradie /O
Walvisbaai	NM Alberts	Geen
Wapadrant	JM Delpont PJ Steenkamp J Manders	NG van Jaarsveld /O
Warmbad	DJC van Wyk	JC de Beer /O
Waterberg	S Hoffinan	SC Smith /O

Waterberg-Wes	WP Prinsloo	F van Wyk /O
Waterval Boven	EB Marran	JC Greyling /O
Welgelegen-Pietersburg	AG Ungerer	C Kellermann /D
Welkom	WJ Coetzer	CJ de Bruin /O
Weltevreden	WC van Wyk	DJ Botha /O
Weskus	NJ Maré	Geen
Wesmoot	RP Botha (jr) GJ Pretorius	HA Dercksen /O
Wespark	MD Robbertze	JA Saayman /O
Westonaria	WJ Smith JA van der Westhuizen	SJ Wiggitt /O
Windhoek	BJ van der Walt M van der Walt	LM Bronkhorst /O
Witbank	JJ Viljoen	JS Naude /O
Witbank-Noord	R Joubert WE Joubert	AN Bierman /O
Witbank-Suid	PJW Schutte	CJ Grobbelaar /O
Witfield	THJ van Nieuwenhuizen	CMJ Prinsloo /O
Witfontein		CJJG van Staden /O
Witpoortjie	MJJ Redelinghuys W van den Berg	GR Koekemoer /O
Witrivier	PM Smith (Jr)	DJJ Jacobs /O
Wolmaransstad	AAJ Swart	MJ Koekemoer /O
Wonderboom	PS Esterhuizen	BJN Appelgryn /O
Wonderboompoort	AM Swanepoel HJ Odendaal	JH Nieuwenhuis /O
Wonderboom-Suid	JH Breytenbach (Jr)	GS Pieterse /O
Wonderfontein		PS Nortjé /O
Wynberg	MG Kok	M Human /O
Zeerust	RL van der Westhuizen	MJ Hough /O
Zesfontein	PJO Pretorius	CG van Wyk /O

Zuurfontein	DJC van Wyk (Jr) SS van Wyk	GTD Holtzhauzen /O
Zwartruggens	RG Lee	JLO Esterhuizen /O

**DIE VOLGENDE LEDE WAT NIE DEUR 'N KERKRAAD AFGEVAARDIG IS NIE
HET SITTING MET VOLLE STEMREG:**

PREDIKANTE MET 'N BESONDERE OPDRAG

Ds RJ Coertze
Ds J Coetzee
Dr PJ de Beer
Ds P de Kock
Ds JMJ de Wet
Ds IW Ferreira
Ds PA Geyser
Ds LJJ Nell
Dr SP Pretorius
Ds ER Pretorius
Ds WH Steyn
Dr JA van Biljon

TEOLOGIESE DOSENTE

Dr LC Bezuidenhout
Prof DJ Booysen
Prof SJ Botha
Prof TFJ Dreyer
Prof MJ du P Beukes
Prof E Engelbrecht
Prof JJ Engelbrecht
Prof JH Koekemoer
Prof GMM Pelser
Prof LJS Steenkamp
Prof AG van Aarde
Prof PJ van der Merwe
Prof HG van der Westhuizen
Prof IWC van Wyk
Prof PM Venter

DEELTYDSE PREDIKANTE

Prof AJ Antonites
Prof JH Barkhuisen
Prof AA da Silva

BEROEPAPFWAGTENDE PREDIKANTE

Ds TJ Botha
Ds JJH Engelbrecht
Ds PJ Mynhardt
Dr RM Naudé
Ds HJMW Pretorius
Ds JM Strijdom
Ds MH MacDonald

PREDIKANT MET VOLTYDSE STUDIEVERLOF

Ds MMJ Basson

DIE VOLGENDE LEDE HET SITTING MET ADVISERENDE STEM:

- * Alle emeritus predikante en dosente
- * Alle proponente

STEMOPNEMERS EN STEMTELLERS

Die volgende afgevaardigdes word benoem om stembriefies op te neem en stemme te tel as daar gestem word deur die opsteek van hande:

Ouderlinge

LCJ Steyn	(Duncanville)
JC Kotzé	(Masvingo)
FJ Erasmus	(Ottosdal)
J Ayres	(Turffontein)
FH Conradie	(Sasolburg)
BJN Appelgryn	(Wonderboom)
PJ Swart	(Bethal) (Sameroeper)
EE van Wyk	(Delareyville)
JA Engelbrecht	(Newcastle)

Diakens

C Aucamp	(Brakpan)
S van Tonder	(Bloemfontein-Studente)
H Erasmus	(Chobe)
MJ Wagenaar	(Dordrecht)
JH Engelbrecht	(Walvisbaai)
JM Greyling	(Morgenzon)

Verkiesing van die moderamen

Verkiesing van voorsitter

'n Herstemming vind plaas tussen dr DJC van Wyk en prof dr TFJ Dreyer.

Dr DJC van Wyk word as voorsitter verkies.

Verkiesing van skriba

Dr JMG Storm word as skriba verkies.

DIE NOTULE VAN DIE VERGADERING

BESLUIT

- * Die vergadering besluit dat die notule van die middag- en aandsittings van die vorige dag en van die oggendsitting daarna, telkens beskikbaar gestel sal word tydens die oggend teepouse van die volgende dag en vir goedkeuring gestel sal word net na die middagete. Die notule sal by behandeling as gelese beskou word. Alle lede van die vergadering is verantwoordelik vir die korrektheid van die notule.
- * Slegs inhoudelike regstellings aan die notule sal ter vergadering gedoen word. Afgevaardigdes word versoek om spelfoute en redaksionele regstellings skriftelik by die notulehouers in te handig.

BENOEMINGS DEUR DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

BESLUIT

- * Die volgende benoemings wat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het in terme van die Reglement van Orde punt 1.4 gemaak het, word aanvaar:

**** Notulehouders**

Die viseskriba, sekretaris van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Administrateur.

**** Ordekommissie**

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die ouderlinglede van die aftredende Kommissie benoem om as Ordekommissie te ageer onder sameroeperskap van oudl JLO Esterhuizen. Nuutverkose ouderlinglede sal in die loop van die vergadering die taak oorneem. Oudl Esterhuizen sal as sameroeper ageer tot aan die einde van die vergadering.

**** Formuleringskommissie**

Ds JPJ Wagenaar (sameroeper)
Ds PJ van der Merwe
Ds PA Geyser
Ds MA Botma

Dr PJ de Beer
Dr JH Breytenbach
Ds E Fourie

SITTINGSURE

BESLUIT

* Die vergadering bepaal die sittingsure soos volg:

Oggendsitting 08:30 - 13:00 - met teepouse 10:45 - 11:15
Middagsitting 14:30 - 17:45 - met teepouse 15:45 - 16:15
Aandsitting 19:00 - 21:00
Saterdag 08:30 - 13:00

II GEMEENTES

1. STIGTING VAN NUWE GEMEENTES

Die volgende gemeentes is sedert die 63ste Algemene Kerkvergadering gestig:

- * Hazyview in 1992.
- * Jeffreysbaai in 1994.

- * Uitenhage/Despatch in 1994.
- * Rustenburg (Noordpark) 1994.
- * Chobe (Botswana) 1995.
- * Gaborone (Botswana) 1995.
- * Selebi Pikwe (Botswana) 1995.
- * Mahalapye (Botswana) 1995.
- * Namib-Suid (Namibië) 1995.

Op 31 Maart 1995, was daar 327 gemeentes in die Kerk.
Agtien van die gemeentes is buite die Republiek.

BESLUIT

- * **Die Algemene Kerkvergadering neem met dank kennis van die gestigte gemeentes en bid hulle seën en voorspoed toe.**

2.

STUDENTEGEMEENTES

Die vorige Algemene Kerkvergadering het die volgende besluit oor studentegemeentes aanvaar: *"Ondersoek moet gedoen word na die moontlikheid om aan studentegemeentes geografiese grense te gee, sodat sulke gemeentes as gewone gemeentes behandel kan word in ringsverband en nie-studerende lidmate ingesluit kan word. Die finansiële las op sulke gemeentes kan sodoende in studentegemeentes verlig word (notule 4.1 : bls 35)."*

Die vergadering neem kennis van 'n ondersoek wat deur die Raad vir Herderlike Sorg in samewerking met die Raad vir Studentebearbeiding onderneem is. Uit die ondersoek het dit geblyk dat kombinasies van studentegemeentes en gewone gemeentes meesal 'n beter moontlikheid is as die insluiting van nie-studerende lidmate by studentegemeentes, aangesien 'n heel ander bedieningspatroon in die geval van studente vereis word.

Die vergadering neem kennis van die opmerkings van ds JPJ Wagenaar, studentepredikant van gemeente Johannesburg-Wes.

BESLUIT

- * **Predikante word ernstig versoek om studente en voornemende studente uit hulle gemeente aan te moedig om by die studentegemeentes in te skakel tydens hulle studiejare.**

2.1

Philadelphia

Sedert die bevriesing van die een standplaas na die vertrek van ds PF Viljoen was daar 'n kombinasie met gemeente Pretoria-Oos. Hierdie kombinasie is egter beëindig. Aangesien fondse vir 'n deelydse standplaas deur die Raad van Finansies goedgekeur is, kon die werk in 'n redelike mate gedoen word met die hulp van deelydse bediening. Om die werk egter na behore te doen, is 'n tweede voltydse standplaas in die lig van die grootte van die gemeente en die belangrikheid van die werk aan die studente van die Kerk, noodsaaklik.

Die vergadering neem kennis van die mededeling van dr PJ van Staden oor die bearbeiding van studente van Philadelphia.

BESLUIT

- * Die vergadering begroot in beginsel vir 'n tweede voltydse standplaas vir Philadelphia.
- * Die aangeleentheid word by die behandeling van die begroting hanteer.

2.2

Potchefstroom

Die vergadering neem kennis van die Raad vir Studentebearbeiding se standpunt dat een of ander vorm van hulp by die bediening van die Potchefstroom studente noodsaaklik is.

Die aanbevelings van die raad word behandel.

Uit die motivering van die kerkraad van Potchefstroom studentegemeente blyk die volgende belangrike sake:

- * Die voortbestaan en groei van die studentegemeente is noodsaaklik vir die welwese van die Kerk.
- * Die bediening van die studente ly skade omdat een predikant dit nie kan behartig nie. Lidmate raak derhalwe onbetrokke.
- * Die spreekkamer op die kampus moet behoorlik beman word.
- * Aksies gedurende vakansies, opleiding en toerusting van studente met betrekking tot kerkwerk en die kort akademiese jaar, maak die bediening deur een predikant onmoontlik.

BESLUIT

- * Die vergadering gee opdrag aan die Raad van Finansies om na deeglike ondersoek en voorlegging van die kerkraad van Potchefstroom Studentegemeente vir een van die volgende moontlikhede te begroot:
 - ** Ontvriesing van standplaas en beroep van 'n voltydse predikant.
 - ** Begroting vir deeltydse standplaas en beroep van predikant met verminderde versorgingsvoordele.
 - ** Begroting vir 50 % van 'n voltydse standplaas en 'n kombinasie met Potchefstroomgemeente wat die ander 50 % sal bekostig.
- * Die aangeleentheid sal by die behandeling van die begroting gehanteer word.

2.3 **Technikon-studente**

Die gemeente is formeel 'n afdeling van die gemeente Pretoria-Wes. Die helfte van die lidmate woon binne die grense van gemeentes Pretoria, Pretoria-Suid en Wonderboom-Suid.

BESLUIT

- * Dit word aan die ringskommissie van Pretoria-Wes opgedra om die drie ringe van Pretoria-Wes, Noordelike Pretoria en Pretoria in te sluit by die ondersoek na die standplaas van Technikon, ten einde die mees effektiewe bediening van die studente op die kampus te verseker, aangesien koshuise van Technikonrant in al drie die ringe geleë is.

2.4 **Fonteinedal**

Fonteinedal bestaan uit ongeveer 150 studentelidmate en word gedeeltelik uit die Fonds vir Gemeente-Opbou gesubsideer. Die gemeente is self verantwoordelik vir die res van die standplaas se onderhoudskoste.

BESLUIT

- * Die vergadering neem kennis dat die huidige reëling bevredigend funksioneer.

2.5

Bloemfontein

Hierdie gemeente wat uit ongeveer 110 universiteit- en 40 technikonstudente bestaan, funksioneer goed. 'n Moontlike kombinasie met een van die Bloemfonteingemeentes kan ondersoek word.

BESLUIT

- * Die vergadering dra dit aan die betrokke ringskommissie op om die moontlikheid van 'n kombinasie met gemeente Bloemfontein of met gemeente Bloemfontein-Wes of met albei, deurentyd te ondersoek.

2.6

Stellenbosch

Die vergadering neem kennis van die volgende voorstel van die kommissie van die Ring van Wes Kaapland in verband met die subsidiëring van gemeente Stellenbosch.

VOORSTEL

- * Die predikantstandplaas van Stellenbosch word weer as 'n volle studentegemeentestandplaas geklassifiseer en gesubsidieer.

Motivering

- * Die Gemeente is in 1993 met die weggaan van dr LC Bezuidenhout *gedeklassifiseer* tot Studentegemeente omdat die Algemene Kerkvergadering ingevolge 'n vorige besluit, alle sinodale standplase met vakantwording, bevries het. Die belanghebbendes het destyds, ten einde die standplaas so gou moontlik gevul te kon kry, dit as gewone standplaas laat klassifiseer met gevolglike hulp uit die Fonds vir Gemeente Opbou.
- * Die Gemeente Stellenbosch is 'n strategies uiters belangrike gemeente vir Nederduitsch Hervormde Kerk:
 - ** die jeug van vandag is die volwassenes van môre. Hierdie was die hoofrede waarom hierdie standplaas destyds in die lewe geroep is. Dit is van kardinale belang dat hierdie rykdom van potensiaal optimaal ontgin moet word. In Stellenbosch se gemeenskap is voortdurende en intensiewe bearbeiding van ons studente besonder noodsaaklik.
 - ** Aanduidings is dat die Universiteit van Stellenbosch sy Afrikaanse karakter met krag sal handhaaf en die verwagting is dan ook dat eerder meer as minder Hervormde lidmate hulle kinders in die toekoms na die US sal stuur.

- ** Stellenbosch is veral in Kaapland, maar ook in Suid-Afrika, van die heel belangrike vensters van die Nederduitsch Hervormde Kerk. Die predikant van Stellenbosch is daarom ook kerklik wyer betrokke as net sy plaaslike gemeente. Op hierdie wyse word die beeld van die Nederduitsch Hervormde Kerk uitgedra.
- * Die herklassifikasie tot Studentegemeente verseker dat die Gemeente se voortbestaan weer verseker word en die predikant en Kerkraad se onvermoeide ywer pastoraal gefokus kan wees.
- * Die 30 % waarvoor die lidmate dan self verantwoordelik is, oftewel R70 000, is 'n uitdaging wat offervaardigheid tot die uiterste tot gaan beproef, maar nietemin verseker dat lidmate self verantwoordelikheid vir gemeente-wees kan aanvaar.
- * Die beginsel van die Fonds vir Gemeente Opbou, naamlik die hulp op pad na finansiële selfstandigheid, sal nooit in Stellenbosch kan realiseer nie.
- * Daar word nie werklik vir "nuwe" geld gevra nie, slegs die verskuiwing van reeds goedgekeurde fondse uit die Fonds vir Gemeente Opbou, na die Studentegemeente Stellenbosch toe. Die addisionele finansiële implikasie van die voorstel is ongeveer R45 000 oftewel 34c per lidmaat per jaar van die Kerk se sentrale heffing.

BESLUIT

- * **Die voorstel word aanvaar.**

3. VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR BEDIENINGSTRUKTURE

3.1 Algemene opmerkings

Die Kommissie vir Bedieningstrukture het sedert die 63ste Algemene Kerkvergadering aan die volgende sake aandag gegee:

- * Die herformulering van 'n uitgangspunt met betrekking tot bedieningspatrone.
- * Gemeentegrense.
- * Attestate.
- * Gemeentebestuur.
- * Apostolaat, diakonaat en die plek van die huisgesin.

Die besinning oor die apostolaat, diakonaat en die plek van die huisgesin is nog nie afgehandel nie. Die SVTT het saam met die Raad vir Evangelisasie en die Kommissie vir Bedieningstrukture 'n konferensie oor evangelisasie aangebied, terwyl die SVTT ook 'n konferensie oor die huisgesin in Christelike konteks saam met die Raad vir Jeugwerk aangebied het.

ORDE VAN DIE VERGADERING

Verkiesing van die moderamen

Verkiesing van visevoorsitter.

Prof TFJ Dreyer word verkies.

Verkiesing van viseskriba

'n Herstemming vind plaas tussen prof APB Breytenbach en ds GC van Staden. Prof APB Breytenbach word verkies.

Die volgende lede kom ter vergadering:

Prof APB Breytenbach
Ds HA Retief / Noordrand
MF Pretorius / Noordrand
Ds PH Viljoen / Stella
T Diederiks / Stella
Dr AJG Dreyer / Tygerberg
Ds HJ Celliers / Utrecht
JJ Scheepers / Utrecht
Ds GJ van Staden / Koedoesrand
Ds Carelsen / Secunda-Wes
WJ Botha / Koedoesrand

Verlof vir afwesigheid word aan die volgende lede verleen:

NAAM	GEMEENTE	TYDPERK
J Lubbe	Erasmia	27/06
M Hough	Zeerust	27/06
HN Kriek	Potchefstroom-Noord	27/06 - 10:30 tot 14:00
H Putter	Rustenburg Noordpark	27/06 - middag en aand
HA Koeleman	Potchefstroom-Studente	28/06 - oggend
WH Barnard	Venterskroon	Net aandsittings

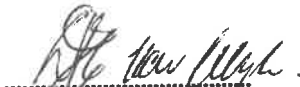
PR Schoeman	Koornfontein	29/06 - 31/06
PP Kotze	Drie Riviere	28/06 - 08:30 tot 11:00
CS van der Merwe	Nigel	01/07 - heeldag
Prop A Brits	Verdere studie	Volle vergadering
Ds J Barnard	Marikana	Volle vergadering
Ds A Greyling	Olifantsfontein	27 - 29 Junie
Prof BJ Engelbrecht	Emeritus	Volle vergadering
Ds WJ vd Westhuizen	Emeritus	Volle vergadering
Ds CJ Smit	Emeritus	Volle vergadering
Ds E Oliver	Nelspruit	Volle vergadering
Ds SFC Ras	Edenvale	27/06 - oggend
Dr JH Breytenbach	Wonderboom-Suid	27/06 - 14:00 tot 16:15
Ds JJC du Plooy	Makwassie	27/06 - 11:00 tot 19:00
Ds J van Wyk	Rustenburg Noordpark	27/06 - vanaf 12:00 middag en aand
Ds GS de Beer	Noordwestelike Pretoria	29/06 - oggend
Ds RL vd Westhuizen	Zeerust	28/06 - heeldag
Ds J Ayres	Turffontein	28/06 - middag
Ds F Evert	Koster	01/07 - oggend
Ds JJ Viljoen	Witbank	27/06 - heeldag
Ds P Buitendag	Volksrust	27/06 - 16:00 tot 21:00
Ds CAP van Tonder	Sonlandpark	27/06 - 11:45 tot 13:00
Prof WC van Wyk	Professor	Deurlopend met tussenposes
Ds KD Papp	Nigel	01/07 - oggend
Ds ER Pretorius	Hospitaalpredikant	27/06 - siek
Prof JH Barkhuizen	UP	27/06, 28/06, 29/06
Ds A Blaauw	Dunnottar	Volle vergadering

Ds TJ Botha	C.S.O.	27/06 - aand 30/06 - aand 01/07 - oggend
Ds BJ van Staden	Emeritus	Volle vergadering
Ds JM Labuschagne	Emeritus	Volle vergadering
Ds JC Marnewick	Johannesburg	03/07 - 06/07
Ds A Kloppers	Magaliesburg	Volle vergadering
Ds RJ Coertze	Direkteur: Onder- steuningsraad	27/06 en 28/06
Dr RM Naudé	Beroepafwagtend	Volle vergadering
JF Botes	Marble Hall	03/07 tot 06/07
Ds OJ van Schalkwyk	Rooihuiskraal	Soms verlaat
Dr HT van Deventer	Pretoria-Oos	Volle vergadering
Ds FJ Labuschagne	Glencoe	27/06 - 2
Ds WJ vd Westhuizen	Emeritus	Volle vergadering
Ds CV vd Merwe	Vryburg	Sal later aansluit
Ds LJ Botha	Emeritus	Volle vergadering
Ds MJ van Schalkwyk	Emeritus	Volle vergadering
Ds JH Breytenbach	Polisiekapelaan	26/06 tot 29/06
Ds LA Breedt	Emeritus	Volle vergadering
Ds PS van Staden	Emeritus	Volle vergadering
Ds JC de Lange	Emeritus	Volle vergadering
Ds SJ Swanepoel	Emeritus	Volle vergadering
Ds RP Botha	Emeritus	Volle vergadering
Ds HJJ van Rensburg	Emeritus	Volle vergadering
Ds BJ Erasmus	Eendracht	26/06 tot 30/06
Ds DZ du Plessis	Beroepagwagtend	Volle vergadering
Ds DJR Malan	Bergsig	Oggend- en middagsittings
Ds MH McDonald	Beroepafwagtend	Volle vergadering

Ds JPB Viljoen	Emeritus	Volle vergadering
Ds WJ Engelbrecht	Emeritus	Volle vergadering
Ds JJ Viljoen	Emeritus	27/06
Ds ME van Greunen	Stoffberg/Roosenekal	Volle vergadering
Ds HR Visser	Emeritus	Sal later aansluit
Ds ST Opperman	Wynberg	Volle vergadering
Ds PJ van Staden	Emeritus	Volle vergadering
Ds S Schutte	Losberg	28/06

Die vergadering verdaag vir middaete

Goedgekeur en geteken op 28 Junie 1995.

.....
VOORSITTER

.....
SKRIBA

MIDDAGSITTING: 27 JUNIE 1995

Bedanking teenoor ds GC van Staden

Die voorsitter, dr DJC van Wyk, spreek namens die vergadering dank uit teenoor ds GC van Staden vir sy lojale dienswerk as lid van die moderamen, die afgelope aantal jare. Persoonlik het hy groot waardering vir waardevolle bydraes wat ds Van Staden tydens vergaderings gelewer het en vir sy ondersteuning en werk as viseskriba. Hy bid hom seën op sy werk in die Kerk toe.

Gelukwense aan verkose moderamenlede.

Die voorsitter spreek gelukwense uit teenoor die volgende verkose lede van die moderamen:

Prof TFJ Dreyer as visevoorsitter.

Dr JMG Storm as skriba.

Prof APB Breytenbach as viseskriba.

VOORTSETTING VAN DIE GESPREK OOR DIE VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR BEDIENINGSTRUKTURE

3.2

Bedieningspatrone: Herformulering van uitgangspunt

Die Kommissie vir Bedieningstrukture het in opdrag van die 63ste Algemene Kerkvergadering die uitgangspunt vir bedieningspatrone geherformuleer. Die vergadering handel oor die voorgelegde formulering.

BESLUIT

- * **Die volgende formulering word aanvaar:**

Die Kerk se bediening van die versoening in die konkrete werklikheid van die wêreld is die sigbare gestalte van sy teologie. Daarom moet elke bedieningspatroon die Kerk se teologiese denke verreken en weerspieël.

Die Kerk se teologiese denke is ingebed in die Bybels-reformatoriese teologiese tradisie. In hierdie teologiese denkraamwerk is die sentrale gesag van die Woord van God onbetwisbaar. Die Kerk se vertolking van die Woord van God word begelei deur die Kerk se verstaan van die belydenisskrifte en dit vind onder andere neerslag in die liturgiese formule, die Kerkwet en Bepalings en die Kerk se gebruike.

Vanuit sy teologie verstaan die Kerk sy bediening van die versoening as

'n opdrag van Jesus Christus, sy Heer. Hierdie bediening moet tot eer van God geskied. Dit wil alle mense tot geloof bring en in die geloof versterk. Die bediening van die versoening vind nie anders plaas nie as deur die verkondiging van die Woord. Die Woord word deur 'n verskeidenheid verkondigingsgestaltes uitgedra wat soos strale uitgaan van die prediking as brongestalte van die verkondiging.

Die Kerk oordeel steeds dat hy sy bediening ten beste kan uitvoer deur die ampte, binne die presbiteraal-sinodale kerkregeringstelsel. Binne hierdie struktuur word die gemeente van Christus toegerus vir sy dienswerk in die wêreld, leef hy onder die tug van gehoorsaamheid aan die Woord en versorg hy hom in onderlinge barmhartigheid.

As volkskerk aanvaar die Kerk dat familiële verbande sowel as die sosiale, kulturele en ekonomiese faktore meesprek in sy bedieningspatrone. Hierdie verbande is nie enkelvoudig nie. Die Kerk se bedieningspatrone hou hiermee rekening.

Die Kerk wil geen bedieningspatroon of sisteem vir die bediening kanoniseer nie. Dit is immers menslike skeppings wat nie die heil in hulleself dra nie, maar bloot diensbaar moet wees aan die Woord wat lewe gee. Die Woord word nie anders Waarheid nie as deur die werking van die Heilige Gees. As dienskneg van die Heilige Gees word die Kerk, en dus elke ampsdraer en lidmaat, verplig om met gehoorsame ywer, toewyding en volharding sy roeping te vervul.

- * Op grond van die genoemde prinsipiële uitgangspunte word voorgestel dat elke plaaslike kerkraad bedieningspatrone vind, implementeer, deurlopend evalueer en aanpas om die bediening van die Woord in die wêreld tot sy reg te laat kom. Dit moet gedoen word met inagneming van elke gemeente se eie omstandighede en binne die raamwerk van die Kerk se teologie, onderworpe aan die Kerkwet en Bepalings en die besluite van die Kerk. Die ringsvergadering moet in sy opsig oor kerkrade die bedieningspatrone ter sprake, aan die hand van bogenoemde kriteria evalueer.

3.3 Gemeentegrense

Die 63ste Algemene Kerkvergadering het besluit dat die probleem rondom gemeentegrense (Bepaling 16) na die Kommissie vir Bedieningstrukture verwys word vir verdere ondersoek en aanbeveling (Notule AKV 1992 : bl 35.5).

Die Kommissie beveel 'n wysiging van Bepaling 16 aan by wyse van die volgende voorstel:

**VOORSTEL: KOMMISSIE VIR BEDIENINGSTRUKTURE
WYSIGING VAN BEPALING 16 : GRENSE VAN DIE GEMEENTE**

- * Terwille van die goeie orde stel die ringsvergadering 'n gemeente se grense vas. Alle lidmate wat binne die grense van 'n gemeente woon, behoort daaraan. Hulle bly daaraan behoort totdat hulle na 'n ander gemeente verhuis, of na 'n ander kerk oorgaan, of deur woord en daad laat blyk dat hulle die gemeenskap van die gemeente opse en as gevolg daarvan deur die kerkraad uit die gemeente uitgesluit word.
- * Lidmate wat binne die grense van 'n gemeente woon, mag by die gemeente se kerkraad aansoek doen om by 'n aangrensende gemeente in te skakel. Redes moet verskaf word vir so 'n versoek en beide kerkrade moet die versoek goedkeur. Lidmate wat op hierdie wyse van gemeente verwissel, val dan onder die opsig van die nuwe kerkraad.
- * Die ringskommissie word in kennis gestel van die besluite van beide kerkrade tesame met die gronde waarop die versoek toegestaan is.

Motivering

Die huidige praktyk van gemeentegrense is in die meeste gevalle 'n goeie orde-maatreël wat die werksgebied van 'n bepaalde gemeente afbaken en die werk in 'n bepaalde gemeente op geordende wyse laat plaasvind.

Verskeie faktore, veral in stedelike gemeentes, bring mee dat daar ruimte geskep moet word vir 'n meer buigbare toepassing van die grensreëling in die geval van individue of gesinne. Die volgende is ter sprake:

- * Lidmate kan van mening wees dat daar nie genoeg ruimte is om hulle geloof uit te leef in 'n bepaalde gemeente se bedieningspatroon nie, bv die gebrek aan Bybelstudiegroepe, werkgroepe of bepaalde diensgroepe in so 'n gemeente.
- * Sosiaal-ekonomiese faktore kan meebring dat lidmate baie moeilik inskakel in 'n bepaalde gemeente.
- * Praktiese probleme soos ouers wat vir vervoer van ander persone afhanklik is, dwing lidmate soms om eredienste in 'n ander gemeente by te woon. Dieselfde gebeur met lidmate in 'n middestadgemeente wat gereeld naweke pendel na hulle ouerhuise. Hulle woon amptelik in een gemeente, maar is nooit daar met eredienstye nie
- * Eredienstye wat lidmate om een of ander rede nie pas nie, kan 'n probleem skep vir die meelewing in 'n bepaalde gemeente.
- * Lidmate kan tydelik na 'n ander gemeente verhuis en verkies dan om in die

gemeente waarvandaan hulle kom as lidmate aan te bly.

- * Persone wat byvoorbeeld 'n deurlopende diens as orrelis in 'n ander gemeente lewer, is volgens die huidige reëling steeds onder die opsig van die gemeente waar hy/sy woon, terwyl so 'n gesin, veral as daar kinders is, dit net 'n veel meer praktiese reëling vind om in die gemeente waar die persoon as orrelis optree, kerklike voorregte te geniet.
- * In die praktyk het kerkrade en ringskommissies gereeld te doen met aansoeke van lidmate om by 'n ander gemeente in te skakel. Aangesien daar geen ruimte is om sodanige verlot toe te staan nie, lei dit baie keer tot vervreemding van die lidmaat. Daar is gevalle bekend waar lidmate verkies het om by 'n ander kerk in te skakel omdat verhoudinge in die prosès baie keer vertroebel raak.
- * Spanning tussen 'n predikant en 'n lidmaat, lei baie keer tot 'n aansoek om by 'n ander gemeente in te skakel. Hierdie probleme is nie altyd oplosbaar nie.

Vaste gemeentegrense het ten doel om goeie orde te handhaaf. Dit is egter net een van 'n paar moontlike strategieë om die doel te bereik. Wanneer lidmate met die instemming van beide die betrokke kerkrade van gemeentes verwissel, word die orde net so effektief gehandhaaf.

Hierdie voorstel is ook deurgestuur na die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet.

Die Kommissie vir Bedieningstrukture het ook 'n versoek aan die Raad vir Studentebearbeiding gerig, om aanbevelings te maak oor die wyse waarop grense in gemeentes studentebearbeiding raak. By verdere navraag het dit geblyk dat die raad 'n voorlegging in dié verband gemaak het aan die Raad vir Herderlike Sorg met die oog op deursending na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

BESLUIT

Die volgende formulering van Bepaling 16 word aanvaar:

- * Terwille van die goeie orde stel die ringsvergadering 'n gemeente se grense vas. Alle lidmate wat binne die grense van 'n gemeente woon, behoort daaraan. Hulle bly daaraan behoort totdat hulle na 'n ander gemeente verhuis, of na 'n ander kerk oorgaan, of deur woord en daad laat blyk dat hulle die gemeenskap van die gemeente opsê en as gevolg daarvan deur die kerkraad uit die gemeente uitgesluit word. Die ringskommissie kan

by hoë uitsondering toestemming verleen dat 'n lidmaat by 'n ander gemeente inskakel.

* **Aansoeke word op die volgende wyse hanteer:**

** Lidmate wat binne die grense van 'n gemeente woon, mag by die gemeente se kerkraad aansoek doen om by 'n aangrensende gemeente in te skakel. Redes moet verskaf word vir so 'n versoek en beide kerkrade moet die versoek goedkeur.

** Hierdie ooreenkoms wat tussen twee kerkrade bereik is, word aan die ringskommissie/s voorgelê, saam met die gronde waarop die versoek deur die kerkrade toegestaan is, vir bekragtiging deur die ringskommissie/s.

** Lidmate wat op hierdie wyse van gemeente verwissel, val dan volledig onder die opsig van die nuwe kerkraad.

3.4

Gemeentebestuur

Die Kommissie vir Bedieningstrukture het 'n indringende studie oor gemeentebestuur gemaak. Die uitgangspunt wat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering geneem het ten opsigte van die wese en missie van die Kerk tydens die strategiese beplanning, is as uitgangspunt geneem in die oorweging van die Kommissie vir Bedieningstrukture se besinning oor effektiewe gemeentebestuur.

Die volgende definisie is ten opsigte van gemeentebestuur aanvaar:

Gemeentebestuur is 'n voortgaande (onafgehandelde) en gestruktureerde (doelmatige) proses om, onder leiding van die Woord van God en die Heilige Gees, die bedieninge in die gemeente te koördineer en te optimaliseer sodat die gemeente kerk van Jesus Christus kan wees in hierdie wêreld.

Hierdie proses bestaan uit die volgende:

Teologiese proses

- * Die verstaan van die wese en doel van die Kerk (Teologiese visie).
- * Die formulering van missie/s, aan die hand waarvan die visie nagestreef word.

Bestuursproses

- * Die funksionering van strukture.
- * Die optimalisering van strukture.

- * Die evaluering van strukture.

BESLUIT

- * In aansluiting by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering se reeds geformuleerde missie en die Kerk se standpunt oor bedieningspatrone, word die bestaande kursusse van die SVTT in gemeentebestuur (Kybernetiek), herstruktureer en uitgebrei vir studente, predikante, kerkraadslede en gemeentelêde. Hierdie kursus of fasette daarvan word vanaf 1995 deurlopend by die teologiese fakulteit deur die SVTT aangebied.

4.

EBENHAEZER KERK: AANSOEK OM AANSLUITING BY DIE NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het by sy vergadering op 17 Junie 1994 vir die eerste keer kennis geneem van die versoek van 'n Nederlandssprekende gemeente, die Ebenhaezer Kerk, om aansluiting by die Nederduitsch Hervormde Kerk.

Die formele aansoek van die Kerk word behandel.

Die vergadering neem ook kennis van die kort historiese oorsig van die ontstaan van die gemeente.

Daar word kennis geneem van die volgende besluit van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering:

- * 'n Afvaardiging van die Ebenhaezer Kerk word genooi vir gesprek met die moderamen. Lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word genooi om teenwoordig te wees.
- * Proff HG van der Westhuizen en APB Breytenbach word versoek om die eredienste van die gemeente by te woon met die oog op verslaglewering aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

Tydens die gesprek met die afvaardiging van die Ebenhaezer Kerk het die volgende sake na vore gekom:

- * Prof PS Dreyer het 'n erediens in die gemeente bygewoon. Hy het dit positief beleef. Die gemeente sing net Psalms.
- * Die gemeente aanvaar die gesag van die Skrif en die Drie Formuliere van Eenheid.

- * Die gemeente spruit voort uit die nadere reformasie.
- * Die beleving van heil speel 'n belangrike rol in hulle prediking. Dit gaan egter nie oor die verkondiging en beleving van 'n goedkoop genade nie, maar om deurleefde genade.
- * Daar is geen verskil oor die betekenis van die sakramente nie. Die sakramente werk heilswerk versterkend en heilsmiddelend.
- * Die gemeente het aanvaarde liturgiese gebruike.
- * Die gemeente wil as modaliteitsgemeente binne die Hervormde Kerk gehandhaaf bly. Hulle het 'n behoefte om by die Hervormde Kerk aan te sluit omdat hulle die Kerk sien as die voortsetting van die ware kerk van Christus.
- * Wat die modaliteit betref wil hulle graag met die bevindelike Skriftuurlike prediking volhard. Dit is die prediking waarin gedagtes van Abrakel en Smytegeld na vore kom.
- * Die gemeente wil ten volle by die aktiwiteite van die Kerk inskakel.
- * Die gemeente het ook aansluiting by die Gereformeerde Bond verkry en hoop om deur bemiddeling van die Bond 'n predikant te bekom.
- * Die gemeente aanvaar die presbiteraal-sinodale kerkregeringstelsel en is bereid om hulle aan ordereëls van die Kerk te onderwerp.
- * Die vrou in die amp is nie vir die gemeente aanvaarbaar nie.
- * Die gemeente onderneem om nie met die Kerk oor die vrou in die amp en die sing van Gesange en dergelyke sake te verskil of enige stemming te maak nie. Slegs op Skriftuurlike gronde sal daar oor sake verskil word.
- * Lidmate van die gemeente sal bereid wees om by gemeentes van die Hervormde Kerk in ander dorpe en stede in te skakel.

By 'n buitengewone vergadering van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op 16 Februarie 1995 is prof HG van der Westhuizen (sameroeper) en oudl A Steyn versoek om saam met die ringsvoorsitter van Noordelike Pretoria ds A Kuyper, met die Ebenhaezer Kerk gesprek te voer oor die moontlike prosedure by die inskakelingsproses indien die Algemene Kerkvergadering dit sou goedkeur.

Daar is gesprek gevoer oor aangeleenthede soos die skakeling met die Ring van Noordelike Pretoria, uitnodiging na die ringsvergadering en Algemene Kerkvergadering, oordra van groete by die Algemene Kerkvergadering, uitruil van Kerkordes, die ampte, die belydenis, die dissipline, beroep van predikante, beroepstelsel, sending, die Gereformeerde Bond, ens.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om wel 'n uitnodiging aan die Ebenhaezer Kerk te rig dat verteenwoordigers die Algemene Kerkvergadering bywoon. 'n Skriftelike groeteboodschap kan ingehandig word.

BESLUIT

- * Die Ebenhaezer Kerk word in beginsel as gemeente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika toegelaat.
- * Die afhandeling van die saak word aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering opgedra nadat studie en advies vanaf die Dosentevergadering ingewin is.
- * Indien die advies van die Dosentevergadering grondige besware bevat, sal die Kommissie die hele aangeleentheid na die Algemene Kerkvergadering terugverwys.

ORDE VAN DIE VERGADERING

Verkiesing van Predikantlede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

'n Herstemming vind plaas tussen

Ds GC van Staden
Prof HG van der Westhuizen
Ds JPJ Wagenaar
Ds PA Geyser
Prof JH Koekemoer.

Die vergadering verdaag vir aandete.

AANDSITTING: 27 JUNIE 1995

ORDE VAN DIE VERGADERING

Groeteboodskappe is ontvang vanaf

- * die gemeente Potchefstroom
- * die gemeente Theresapark
- * die NHSV-Hoofbestuur.

Verkiesing van predikantlede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

'n Herstemming vind plaas tussen prof HG van der Westhuizen, ds GC van Staden, prof JH Koekemoer en ds JPJ Wagenaar.

Ds JPJ Wagenaar en GC van Staden word verkies.

Dankwoord van oudl A Jonkers

Oudl A Jonkers van die Ebenhaezer Kerk spreek die vergadering toe. Hy bedank die vergadering vir die tyd en aandag wat aan die belange van die gemeente verleen is. Hy spreek die hoop uit dat die Kerk in die toekoms steeds positief ten opsigte van die Ebenhaezer Kerk sal besluit.

III LIDMATE

1. STATISTIEK

1.1 Kerklike opname

Die groei van die Kerk volgens lidmatetal oor die afgelope 23 jaar word weerspieël in die onderstaande statistieke. Die groei, die aantal gemeentes en die getal lidmate per predikant word ook aangedui.

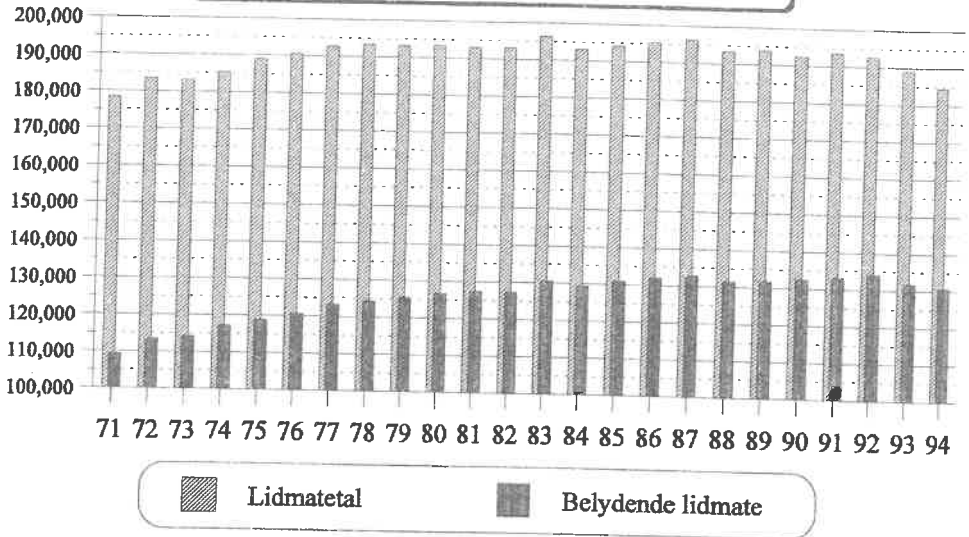
Jaartal	Lidmaat- tal	Belyden- de lede	belyde- nis ge- doen	Gedoopt	Ander kerke		Aantal pred. in ge- meen- tes	Getal lidmate per pre- dikant
					Vertek	Oorge- kom		
1971	178 362	109 240	4 819	5 734	1 526	1 806	167	654
1972	183 573	113 498	4 973	5 934	1 572	1 950	171	664
1973	183 209	114 251	5 195	5 844	1 512	1 813	171	668
1974	185 339	117 266	5 145	5 608	1 432	1 818	183	641
1975	188 901	118 871	5 398	5 370	1 502	1 924	196	607
1976	190 573	120 644	5 691	5 511	1 512	2 004	204	591
1977	192 783	123 390	5 377	5 894	1 623	1 936	206	607
1978	193 399	124 310	5 583	5 414	1 731	1 906	213	584
1979	193 195	125 493	5 562	5 043	1 768	1 981	217	578
1980	193 521	126 661	5 378	4 818	1 821	1 917	220	576
1981	193 111	127 435	5 394	4 848	1 753	1 969	215	593
1982	193 091	127 346	5 119	5 083	2 031	2 066	225	566
1983	196 323	130 619	5 112	5 264	1 816	2 161	246	530
1984	193 144	129 426	5 506	5 191	1 852	2 265	250	518
1985	194 197	130 981	5 124	5 028	1 900	2 239	251	522
1986	195 299	132 016	5 192	4 936	2 028	2 313	263	501
1987	196 335	132 831	5 310	4 843	1 491	2 531	259	513
1988	193 484	131 466	4 769	4 812	2 536	3 449	285	461
1989	193 890	131 697	4 693	4 363	2 417	3 229	280	470
1990	192 541	132 483	5 926	4 280	2 280	2 848	280	473
1991	193 561	133 091	4 898	4 143	1 990	2 499	294	453
1992	192 759	134 160	5 022	4 004	1 804	2 490	289	464
1993	189 131	131 793	4 786	3 666	2 925	3 225	285	463
1994	184 601	130 710	4 900	3 667	4 426	4 331	286	457

Die bostaande gegewens toon dat die belydende- en dooplidmate steeds besig is om te verminder. Kleiner gesinne is deels die oorsaak daarvan. Die Kerk sal beslis baie meer erns met sy evangelisasiewerk moet doen om te voorkom dat hy verder kwyne.

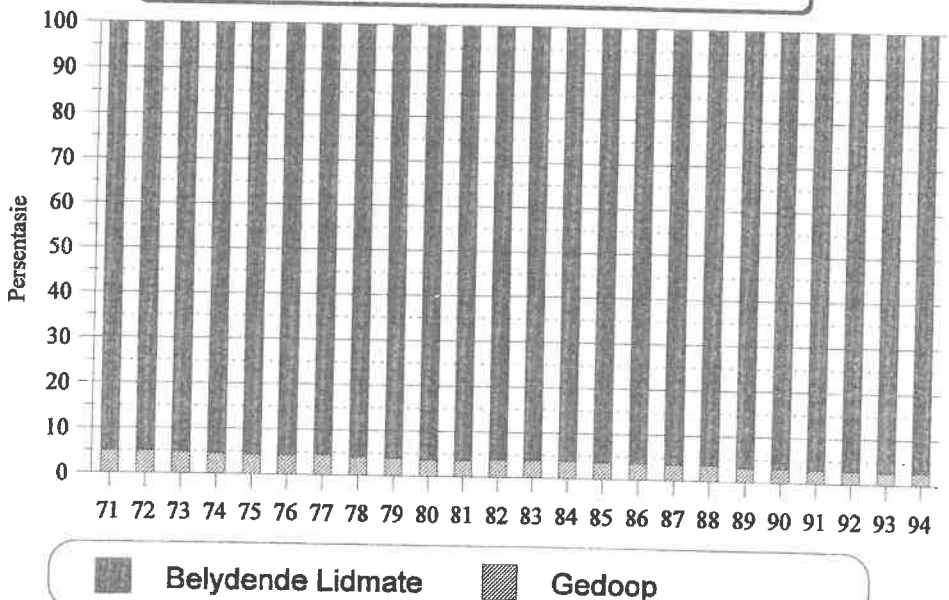
Die eerste onderstaande grafiese voorstelling (Lidmatetal en belydende lidmate) dui die tendens duidelik aan.

Die tweede onderstaande grafiek toon die verhouding van lidmate in 'n jaar gedoopt tot die aantal belydende lidmate. Uit die grafiek kan die dramatiese daling in die getal dopelinge oor die afgelope aantal jare afgelei word.

Lidmatetal & Belydende Lede

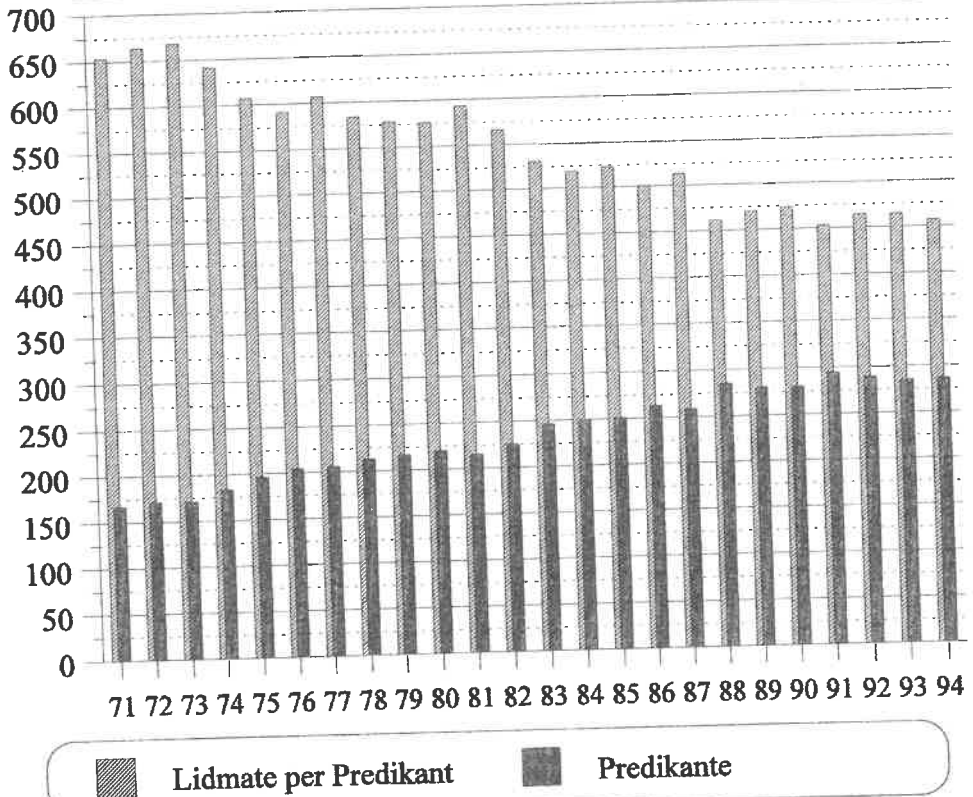

Gedoopt as % van Belydende lede

Die toename in die getal predikante oor die afgelope aantal jare het 'n heilsame uitwerking gehad op die verhouding van predikante tot lidmate. Onderstaande grafiek toon die toename in die getal predikante oor die afgelope 23 jaar en daarteenoor die vermindering in die getal lidmate wat deur elke predikant bearbei moet word.

Predikante & Lidmate per Predikant

BESLUIT

* Kennis geneem.

2. RAAD VIR SENSUS EN STATISTIEK

Die vergadering neem kennis van die verslag van die raad.

By die konstitueringsvergadering het die raad besluit om nie al die rings-raadvoorsitters in die toekoms na vergaderings op te roep nie, vanweë die koste-implikasie. Goedkeuring is van die moderamen ontvang dat die raad in sy verkleinde vorm sy werksaamhede voortsit.

Die Algemene Kerkvergadering het geen opdragte aan die raad gegee nie. In die verslagtydperk is die vrae oor die Sensus- en Statistiekverslag wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering na die raad verwys is, bespreek en met kommentaar beantwoord. Dit het hoofsaaklik gehandel oor aanbevelings oor die formulerings in die jaarverslae. Die raad het besluit dat die verslagvorm oor Sensus en Statistiek hersien en verstaanbaar herskryf moet word.

Die raad het op verskeie terreine statistiese modelle oor die hele terrein van die Kerk se werk gepostuleer.

BESLUIT

- * Die samestelling en taakomskrywing van die raad verander om soos volg te lees:
 - ** Die sinvolle, bekostigbare versameling van doelgerigte data op die gemeente-, rings- en sinodale vlak.
 - ** Die interpretasie van die data en bepaling van tendense.
 - ** Die raad bestaan uit hoogstens vyf lede. Predikante van die Kerk, statistici en analisteci word benoem.
 - ** 'n Personeellid van die Administrateur en rekenaarfasiliteite word tot beskikking van die raad gestel wanneer dit benodig word.
- * Wanneer lidmate verhuis gee die kerkraad/skriba die lidmate se nuwe adres deur aan die gemeente in wie se grense hulle gaan woon
- * Dit word aan die Administrateur opgedra om die praktiese uitvoerbaarheid en die implikasie van 'n sentrale lidmaatregister op rekenaar te ondersoek en indien uitvoerbaar, so gou moontlik te implementeer.

- * **Statistiek ten opsigte van “lidmate” en “oorgekom van ander kerke” maak ’n duidelike skeiding tussen “lidmate vertrek na/oorgekom van ander kerke wat op dieselfde belydenisgrondslag as die Nederduitsch Hervormde Kerk staan” en “lidmate oorgekom van/vertrek na sektes”.**
- * **Die Raad vir Sensus en Statistiek stel deur middel van navorsing vas waar die probleem van vermindering van lidmate setel.**

3. GEBRUIK VAN ATTESTATE

3.1

VOORSTEL: RAAD VIR SENSUS EN STATISTIEK HERROEPING VAN GEBRUIK VAN ATTESTAAT

- * **Die gebruik van die attestaat verval. Slegs ’n bewys van lidmaatskap word op aanvraag deur die betrokke funksionaris van die kerkraad uitgereik.**
- * **Indien ’n predikant of kerkraadslid van oordeel is dat ’n getuigskrif gewens is, kan die predikant of kerkraadslid ’n getuigskrif aan die volgende kerkraad stuur. Indien ’n nuwe kerkraad ’n getuigskrif verlang kan dit van die vorige kerkraad aangevra word.**

Motivering

Daar heers groot onkunde by lidmate en selfs kerkraadslede ten opsigte van die onderskeid tussen ’n attestaat en bewys van lidmaatskap. Selfs nadat volledige memoranda van tyd tot tyd deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering beskikbaar gestel is, bly die saak onduidelik in die Kerk.

Die huidige gebruik dat ’n aanvraag van een kerkraad na ’n ander, eers goedkeuring ten opsigte van ’n attestaat of bewys van lidmaatskap by die eersvolgende kerkraadvergadering verkry, is lomp en omslagtig.

BESLUIT

- * **Die voorstel van die Raad vir Sensus en Statistiek word aanvaar.**

3.2

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN BLOEMFONTEIN
ATTESTATE**

- * Die vergadering word versoek om 'n ander stelsel van opsig oor die lidmate van die Kerk te ondersoek as die huidige stelsel van attestate wat aangevra word vanaf vorige gemeentes met die doel om vas te stel of 'n persoon 'n belydende lidmaat van die Kerk is en of daar onder die tug teen die lidmaat opgetree moes word op grond van 'n beswaar teen sy leer of lewe.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt van die Ring van Bloemfontein word nie aanvaar nie.

4.

**VOORSTEL: RAAD VIR SENSUS EN STATISTIEK
INSKRYWING VAN DOPELINGE**

- * Die Kerk bevestig dit weer dat 'n dooplidmaat in die doopregister ingeskryf word waar hy of sy gedoop word.

Motivering

- . Daar is kerkrade wat nie die dopelinge inskryf nie, en veronderstel dat die naam by die tuisgemeente ingeskryf word.

BESLUIT

- * Die voorstel word aanvaar.

5.

**VOORSTEL: RAAD VIR SENSUS EN STATISTIEK
VEREISTES VIR TOELATING AS LIDMAAT VAN DIE KERK**

- * **Kerkrade moet hulleself vergewis van**
 - ** **die bewys van lidmaatskap**
 - ** **die geloofsinhoud**
 - ** **die voordurende uitlewing van die geloof van 'n lidmaat alvorens die lidmaat toegelaat word tot lidmaatskap van 'n gemeente. Indien nodig moet 'n evangelisasiegesprek met die lidmaat gevoer word.**

BESLUIT

- * **Die voorstel word nie aanvaar nie.**
- * **Die vergadering dra dit aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op om aan kerkrade riglyne te verskaf oor die hantering van die opname van lidmate in die gemeente in die lig daarvan dat 'n kerkraad voortaan net 'n bewys van lidmaatskap uitreik.**

6.

**STUDIESTUK: DIE SELFSTANDIGHEID VAN LANDSKERKE: PROF HG
VAN DER WESTHUIZEN**

Die Algemene Kerkvergadering het in 1992 besluit dat ondersoek ingestel moet word op welke wyse nouer verbondenheid met die Hervormde gemeentes met meerdere strukture in onafhanklike lande gehandhaaf kan word, terwyl sodanige gemeentes lands- en volkskerke in die betrokke onafhanklike lande word.

Die taak is deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aan prof HG van der Westhuizen opgedra.

By die vergadering van die Kommissie op 17 Junie 1994 is 'n memorandum oor die selfstandigheid van landskerke, behandel. Die Kommissie het besluit om die memorandum in die agenda van die Algemene Kerkvergadering op te neem, maar om dit eers aan ringsrade vir predikante voor te lê vir kommentaar. Die kommentaar het by die vergadering van die Kommissie in Maart 1995 aandag geniet.

Die kommentaar is verwerk. Die studiestuk is in die studiebundel opgeneem.

Prof van der Westhuizen maak ten slotte die volgende twee aanbevelings:

- * Die vergadering gee opdrag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering om met behulp van die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet, en in die geval van die Ring van Dorsland, die betrokke ringskommissies, 'n modus operandi uit te werk waarvolgens die Kommissie leiding kan gee aan ringe/gemeentes tot groter selfstandigheid.
- * Die voorgestelde wysiging van Artikel III en Bepaling 8(g) word aanvaar.

Die vergadering voer bespreking oor die studiestuk.

ORDE VAN DIE VERGADERING.

Oudl A van Staden.

Die voorsitter meld dat oudl Alie van Staden wat 86 jaar oud is, die oudste ouderling is wat sitting neem.

Verkiesing van sekundus vir die voorsitter van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

'n Herstemming vind plaas tussen proff JH Koekemoer en HG van der Westhuizen.

Afsluiting

Ds HN Botha sluit die vergadering af deur te laat sing uit Gesang 192:1, 3 en 4 en 'n gebed te doen.

OGGENDSITTING: 28 JUNIE 1995

Opening

Ds SS van Wyk open die vergadering met Skriflesing uit Psalm 46, 'n gebed te doen en te laat sing uit Psalm 46 vers 1 en 6.

Verwelkoming

Die voorsitter verwelkom die lede van die vergadering.

ORDE VAN DIE VERGADERING

Verkiesing van sekundus van die voorsitter

Prof JH Koekemoer word verkies.

Aanwysing van sameroeper vir die Formuleringskommissie

Ds JPJ Wagenaar wat aangewys is as sameroeper van die Formuleringskommissie is verkies as predikantslid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering. Dr PJ de Beer word in sy plek as sameroeper aangewys.

Die volgende lid kom ter vergadering

MMJ Basson/Silverton.

Verlof word aan die volgende lid verleen

NAAM	GEMEENTE	TYDPERK
Ds WJ Jacobsohn	Springs-Oos	27/06

XXII KERKLIKE GOEDERE

1. GEMEENTES

1.1 Oorsig oor die finansiële posisie oor die jare 1991/1993

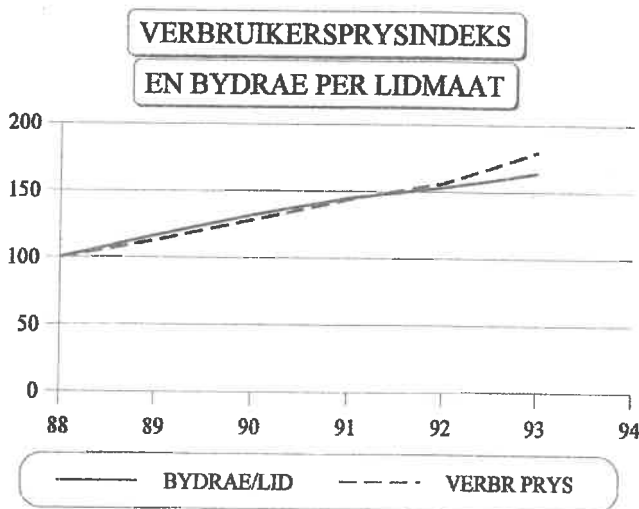
Die vergadering neem kennis van die verslag oor die finansiële posisie van die Kerk oor die jare 1991 tot 1993.

Vir die boekjare 1991, 1992 en 1993 het gemeentes se inkomste uit gemeentelike bronne $\pm$ R195 miljoen beloop, of 91% van hulle totale inkomste. Dit beteken 'n toename van 41% teenoor die vorige drie jaar tydperk. As die bedrag omgerek word teen die gemiddelde getal belydende lidmate oor dieselfde drie jare, beloop dit R491.09 per lidmaat per jaar, teenoor R348.76 vir die tydperk 1988/90.

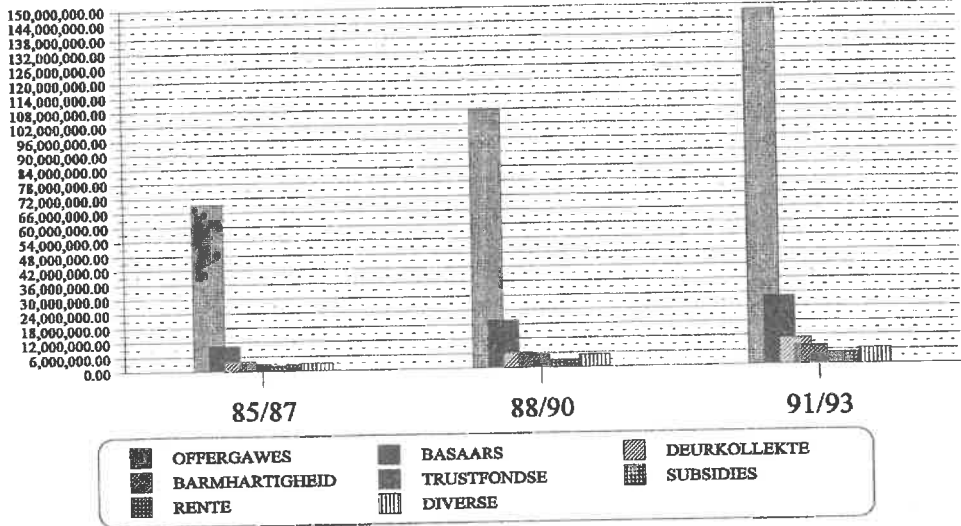
Gemeentes se totale inkomste vir 1991/1993 het met $\pm$ 40% toegeneem teenoor die vorige tydperk.

Inkomste uit offergawes het in verhouding tot totale inkomste bykans dieselfde gebly oor die afgelope nege jaar. Dit bly steeds die gemeentes se belangrikste inkomste-bron.

Onderstaande histogram wys die verhouding tussen die verskillende bronne van inkomste uit.

INKOMSTE

Dit is ook opmerklik dat gemeentes almeer genoodsaak word om hulle te wend tot spesiale fondsinsamelings, basaars en funksies om die inkomste uit offergawes aan te vul. Kerkrade moet egter daarop bedag wees dat fondsinsamelingsprojekte soms misluk. 'n Te groot afhanklikheid van basaars en spesiale insamelings kan vir gemeentes probleme skep. Kerkrade moet konsentreer op motivering van lidmate en goeie dissipline rondom die insameling van offergawes.

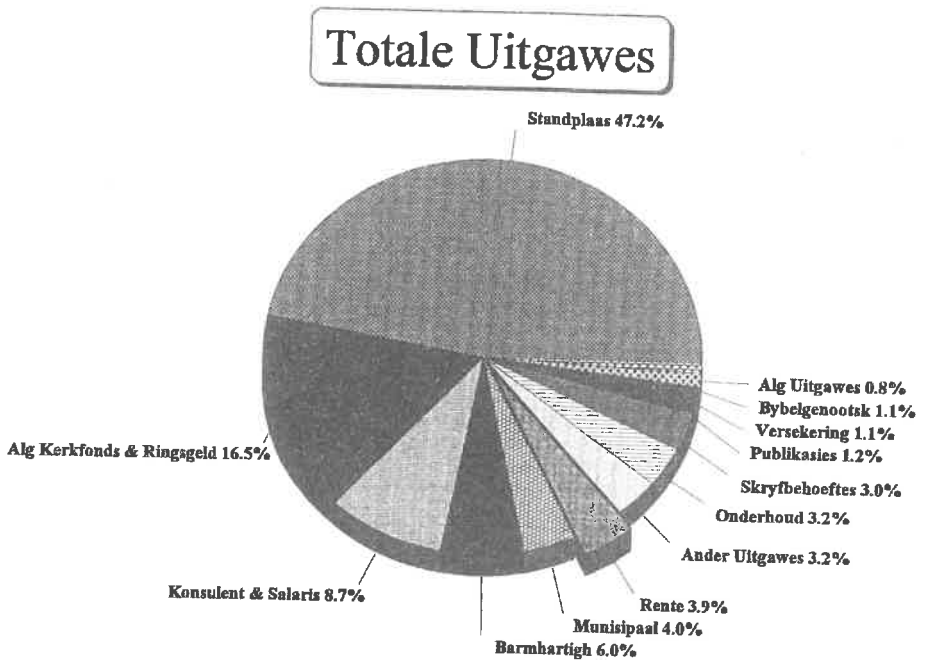
Dit is reeds in 'n groot aantal gemeentes 'n vrywillige praktyk om deurkollekte af te sonder vir die diens van barmhartigheid. Deurkollekte plus bydraes vir die diakonale diensorgane en ander barmhartigheidsdienste het vir 1991/1993 saam R18,3 miljoen beloop. Dit is 'n toename van bykans 60% teenoor die vorige tydperk.

Bydraes aan die diakonale diensorgane en ander barmhartigheidsdienste het vir dieselfde tydperk R11,6 miljoen beloop.

Gemeentes se bedryfsuitgawes het vir die jare 1991/1993 ± R192,2 miljoen beloop wat 'n toename van ± 44% teenoor die vorige drie jaar beteken.

Die koste van 'n predikantstandplaas wat ook reiskoste en bydraes tot die pensioen- en mediesefonds insluit, is 'n al groterwordende deel van die gemeente se bedryfsuitgawes. Dit beloop vir die afgelope drie jaar 47.8% van die totale

uitgawes. (1985/1987 = 38.8%, 1989/1991 = 43.6%). Uitgawes in dié verband verhoog met 57.6% in 1991/1993 teenoor 1988/1990. Naas die predikantstandplaaskoste is heffings die ander grootste uitgawe van gemeentes. In die drie jaar 1991/1993 beloop dit 16.4% van die totale uitgawes. (1985/1987 = 16.9%, 1989/1991 = 16.7%). Die uitgawe aan heffings toon 'n styging van $\pm 41\%$ teenoor die vorige tydperk.

Die totale oorskot van al die gemeentes het vir die jare 1991/1993 'n bedrag van ± R18,2 miljoen beloop teenoor R16,6 miljoen vir die vorige drie-jaar tydperk. Dit is 8.5% van die totale inkomste en toon 'n afname teenoor die vorige tydperke (1985/1987 = 9.5%, 1988/1990 = 10.9%). Dit dui daarop dat gemeentes nie dieselfde veiligheidsmarge as in die verlede het nie.

Die nuwe bedeling in Suid-Afrika met die moontlikheid van werkloosheid onder lidmate van die Kerk en die ekonomiese gevolge van die huidige droogte oor groot dele van ons land kan meebring dat gemeentes reeds in 1995 en in die toekoms baie versigtig met hulle uitgawebegrotings sal moet wees. Hulle sal die beperkte inkomstebronne ook maksimaal moet benut.

Kapitaalontwikkeling het in die afgelope tydperk heelwat afgeneem. Weinig nuwe kerkgeboue en kerksale word opgerig en waar gemeentes afstig, kom die kerkrade soms ooreen oor gesamentlike gebruik van die kerkgebou en ander fasiliteite. Kerkrade wat uitbreidings oorweeg moet baie versigtig beplan en nie meer geld leen as wat hulle selfs in moeilike ekonomiese omstandighede sal kan terugbetaal nie.

'n Aangeleentheid wat die noulettende toesig van ringskommissies vra is die afstigting van gemeentes. Daar het in baie gevalle groot finansiële nood ontstaan uit onoordeelkundige afstigtings en vorming van standplase. Die oorbesteding aan kapitaalwerke en/of afstigtings het al meegebring dat predikantstandplase opgehef moes word.

SAAMGESTELDE STAAT VAN BATES EN LASTE VAN GEMEENTES (EIENDOMME TEEN KOSPRYS)

	31 DES 1989	31 DES 1990	31 DES 1993
BATES	83 535 720	106 557 552	125 938 753
Vaste eiendom	67 636 148	86 595 959	98 290 238
Kerkgebou	37 125 565	50 635 352	55 426 386
Sale en kategeselokale	6 891 496	7 312 880	9 221 852
Pastorië	17 684 309	24 354 860	27 052 184
Ander eiendomme	5 934 778	4 292 867	6 589 816
Motorvoertuie	141 998	263 890	484 775
Meubels en toerusting	4 654 835	6 247 410	8 049 359
Publikasie voorraad	478 511	595 695	750 131
Debiteure	508 576	797 314	1 100 191
Lenings aan die RvF (Kerkgeld vir Kerkwerkfonds)	7 932 297	8 043 977	11 883 290
Vaste deposito's, spaarrekening en kontant op lopende rekenings	2 183 355	4 013 307	5 380 768

	31 DES 1989	31 DES 1990	31 DES 1993
Groei in bates sedert vorige tydperk	30%	28%	18%
Groei in vaste eiendom sedert vorige tydperk	33%	28%	13.5%
Groei in kontant, deposito's by banke en op hande	7%	84%	34%
Groei in lenings aan die Raad van Finansies	36%	1.4%	48%
LASTE	20 644 256	26 430 999	25 928 003
Lenings verskuldig aan RvF	9 047 653	9 803 001	7 505 615
Ander lenings	4 145 620	9 197 630	9 395 400
Trustfondse	899 828	1 473 717	2 599 593
Diverse krediteure (sluit in bankoortr.	6 551 155	5 956 651	6 427 395
Groei in lenings by Raad van Finansies	26%	8%	(23%)
Groei in verbandlenings	39%	122%	2%
Groei in totale laste	42%	28%	2%
BATES OORSKRY LASTE MET:	62 891 464	80 126 553	100 010 750
Opgehoopte fondse	62 265 715	79 403 259	98 574 317
Spesifieke fondse	625 749	723 294	1 436 433
GROEI IN FONDSE SEDERT VORIGE TYPERK	26%	27%	25%

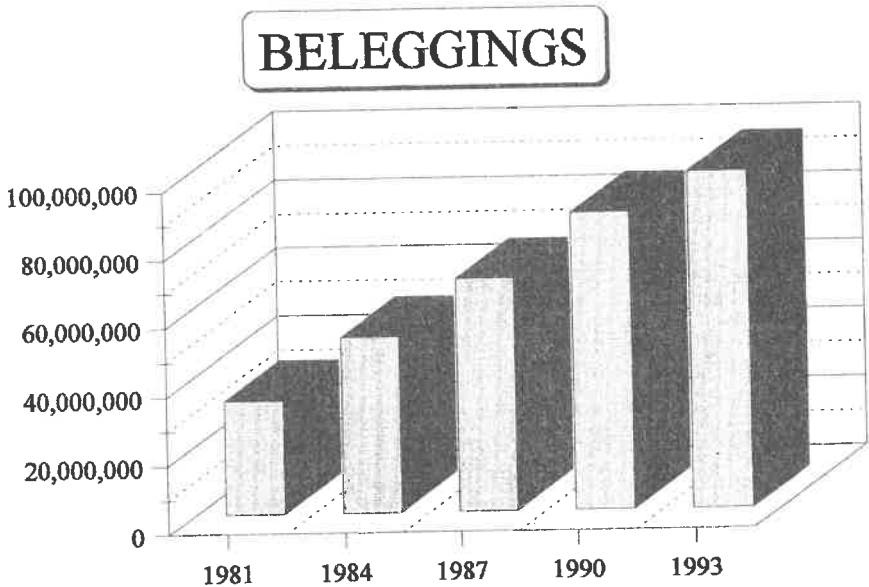
Uit bostaande gegewens kan die volgende gemerk word:

Bates

- * Totale bates (met eiendomme teen boekwaarde) staan op 31 Desember 1993 op ± R126 miljoen teenoor R106,5 miljoen op 31 Desember 1990, wat 'n groei van 18% oor die drie-jaar termyn verteenwoordig.
- * Die boekwaarde (kosprys) van eiendomme staan op 31 Desember 1993 op ± R98.3 miljoen teenoor R86.6 miljoen op 31/12/1990 - 'n toename van R1,7 miljoen of 13.5% (1984/1987 = 33% en 1987/1990 = 28%). Dit dui op 'n afname in die besteding aan eiendomsontwikkeling in die afgelope drie jaar. Die besteding aan eiendomsverkryging en eiendomsontwikkeling het in verhouding met gemeentes se oorskotte van R18.2 miljoen ongeveer 64% beloop.

Die versekerde waarde van al die gemeentes se geboue beloop op 31 Desember 1994 ± R400 miljoen.

Die onderstaande grafiek toon die toename in gemeentes se beleggings in vaste eiendom sedert 1981

- * Lenings deur gemeentes aan die Raad van Finansies onder die Kerkgeld vir Kerkwerkfonds het gedurende die drie jaar tot 31 Desember 1993 toegeneem tot ongeveer R12 miljoen (1990 = R8 miljoen). Die grootste deel van hierdie toename is rente wat gekapitaliseer is, omdat gemeentes nie al hulle rente op die lenings opvra nie. Hierdie situasie is in teenstelling met die situasie oor 1985/87 toe die lenings aan die raad met slegs 1.4% toegeneem het.

Dit toon dat die gemeentes met enkele uitsonderings die Raad van Finansies ondersteun het en die besluite van die Algemene Kerkvergadering met betrekking tot die belegging van fondse by die raad uitgevoer het. Daar word onder punt 1.3 van hierdie hoofstuk verder oor die Kerkgeld vir Kerkwerkfonds gehandel.

- * Kontant op lopende rekening, spaarrekenings en vaste depositos by banke beloop op 31/12/93 ± R5,4 miljoen teenoor ± R4 miljoen op 31/12/1990 (toename = 34%).

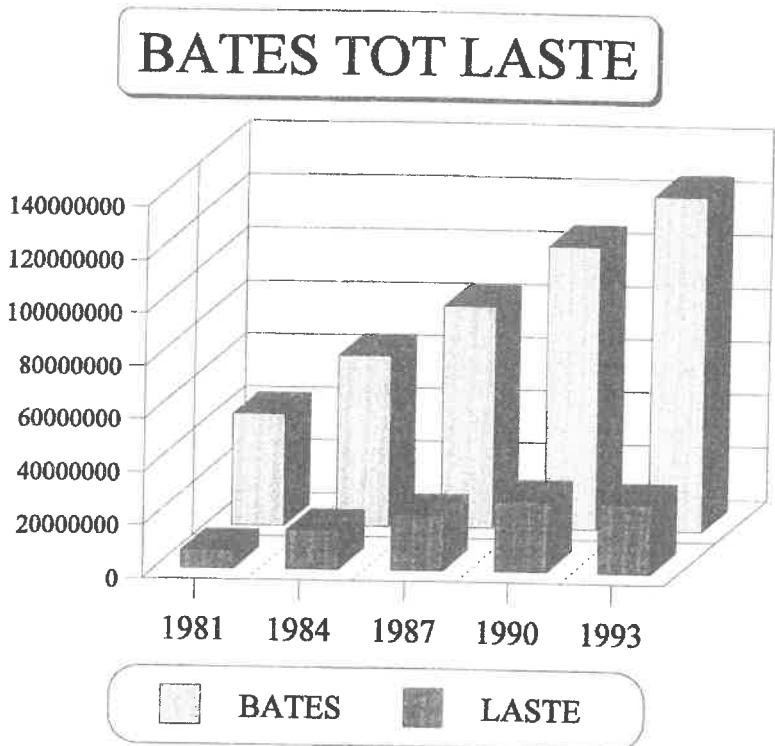
Laste

Die gemeentes se totale laste het op 31 Desember 1993 op $\pm$ R26 miljoen gestaan teenoor $\pm$ R26,5 miljoen in 1990. Die afname van ongeveer R500 000 oor die drie jaar dui op goeie dissipline oor die algemeen by gemeentes. Die totale skuld is slegs $\pm$ 20% van die boekwaarde van die bates. Kontantbates dek ongeveer 67% van die totale skuld.

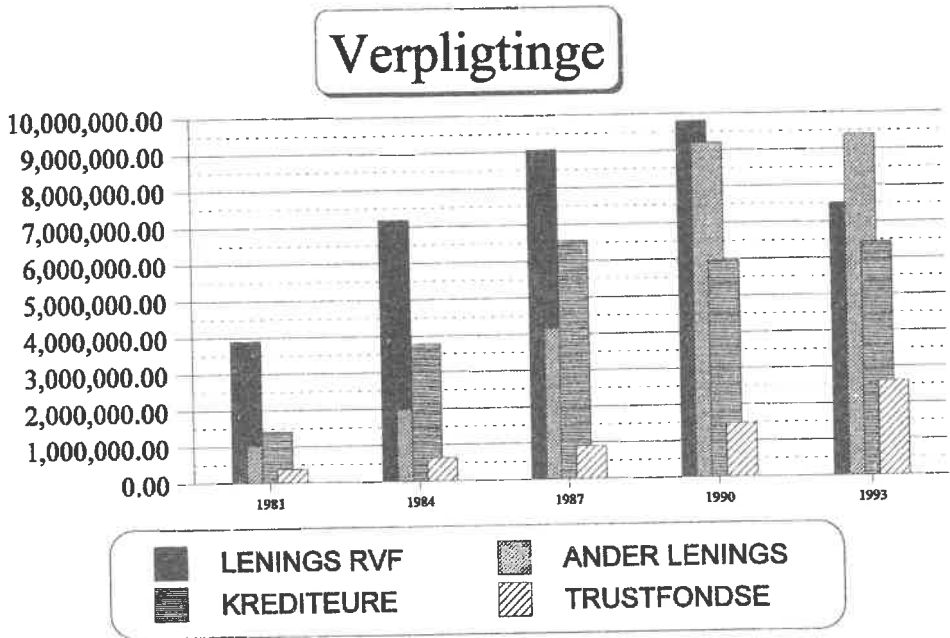
Lenings aan gemeentes deur die Raad van Finansies het afgeneem met $\pm$ R2,3 miljoen teenoor die bedrag verskuldig op 31 Desember 1990. Die rede hiervoor is dat die Raad van Finansies se eie kontantposisie meegebring het dat daar 'n beperking op lenings aan gemeentes geplaas is.

Omdat gemeentes nie by die Raad van Finansies geld kon leen nie, moes hulle noodwendig na finansiële instellings en ander bronne gaan vir finansiering van hulle kapitaalprojekte. Die finansiering het geskied deur middel van lenings ten bedrae van $\pm$ R9.4 miljoen en bankoortrekkingsfasiliteite van $\pm$ R6.4 miljoen. In enkele gevalle het gemeentes dit nodig gevind om lenings aan te gaan om tekorte te finansier. Dié finansiering het egter hoofsaaklik met bankoortrekkings geskied.

Onderstaande histogram toon die verhouding van bates tot laste op 31 Desember van die jare 1981, 1984, 1987, 1990 en 1993.

Onderstaande grafiek toon die verhouding tussen verskillende verpligtinge op 31 Desember van die jare 1981, 1984, 1987, 1990 en 1993.

2 Hulp aan gemeentes

Die Fonds vir Gemeente Opbou is gestig om bystand te verleen aan gemeentes wat nie die vermoë het om naas hulle ander bedryfsuitgawes, ook 'n predikant te versorg nie. Die bystand uit die Fonds is primêr daarop gerig om 'n gemeente in staat te stel om 'n predikant te kan versorg.

Die beginsel van deelversorging het reeds wyd in die Kerk praktyk geword. Dit het meegebring dat gemeentes wat 'n predikant slegs gedeeltelik kan versorg, nou, as gevolg van die ooraanbod van predikante, die geleentheid gekry het om teen 'n baie laer koste 'n predikant te beroep. Met die bystand van die Fonds vir Gemeente Opbou kon heelwat meer gemeentes van die geleentheid gebruik maak om 'n predikant te bekom en vir 'n groter aantal beroepafwagte predikante is werkgeleentheid geskep.

Die Raad van Finansies oorweeg aansoeke om bystand uit die Fonds op grond van die lewensvatbaarheid van die standplaas, die vermoë van die gemeente en die offerbereidheid van die lidmate.

Bystand word verleen aan

- * gemeentes in yl-bevolkte gebiede sodat meer standplase geskep kan word om gebiede meer intensief te bearbei en die verlies aan lidmate teen te werk
- * gemeentes wat in ontwikkelende gebiede met 'n klein aantal lidmate gestig word. Sulke gemeentes word in staat gestel om 'n predikant te beroep en die gebied te bearbei sodat nuwe intrekkers betrek kan word. Sodra die gemeente sodanig groei dat hulle self volle verantwoordelikheid vir hulle bedryfskoste kan aanvaar, staak die subsidies
- * gemeentes wat as gevolg van ontvolking of verskuiwing van lidmate sodanig geraak word dat die standplaas in gedrang kom. Bystand word verleen vir solank as wat die standplaas sinvol in stand gehou kan word
- * gemeentes wat tydelik finansiële nood ervaar, totdat maatreëls wat die situasie regstel, doeltreffend werk.

Die Fonds is opgebou uit hydraes van gemeentes en lidmate en word drie-jaarliks aangevul uit die surplus wat ontstaan uit toekennings wat nie uitbetaal word nie omdat standplase in gesubsidieerde gemeentes soms vakant raak. Die oorpasing van die surplus geskied aan die einde van die jaar wat die Algemene Kerkvergadering voorafgaan.

Op 31 Desember 1994 het die Fonds op R722 797 te staan gekom. Die kapitaal van die Fonds is in die Kerkgeld vir Kerkwerkfonds teen 10% belê. Die rente op die kapitaal is egter nie voldoende om al die toekennings te dek nie. Daar word derhalwe jaarliks in die begroting vir heffings vir die addisionele bedrag wat benodig word, voorsiening gemaak. Op hierdie wyse kry al die gemeentes in die Kerk die geleentheid om by te dra tot die koste van Woordbediening in minder vermoënde gemeentes.

Vir die tydperk 1992/1994 het die rente-inkomste R222 932 bedra. Daarby het die Raad van Finansies uit die begroting vir heffing 'n bedrag van R1 344 272 bygevoeg. Van die totale inkomste van R1 567 204 is R1 551 366 aan gemeentes uitbetaal. Die surplus van R15 838 is na die kapitaalfonds oorgedra.

Omdat die bystand uit die Fonds vir Gemeente Opbou onvoldoende is om aan al die behoeftes van gemeentes te voldoen, het bepaalde ringe bystandfondse gestig wat al baie goed funksioneer. Op die wyse kon die nood in baie gemeentes verlig word. Heelwat predikantstandplase is op hierdie wyse geskep of behou. In ander gevalle is gemeentes bygestaan om hulle sinodale verpligtinge na te kom.

BESLUIT

- * Die vergadering betuig sy dank teenoor die ringe wat deur middel van plaaslike bystandfondse onderlinge hulp verleen.

MOSIE

Die volgende mosie word aanvaar:

Die Ring van Noord-Kaapland betuig sy dank teenoor die hele Kerk vir die finansiële bystand aan gemeentes van die Kerk en veral aan gemeentes in die Ring van Noord-Kaapland.

1.3 Kerkgeld vir Kerkwerkskema

1.3.1 *Lenings deur gemeentes aan die Raad van Finansies*

Die Kerkgeld vir Kerkwerkfonds is in die lewe geroep om gemeentes se kontantfondse wat by banke in lopende rekenings en op spaarrekenings en vaste depositos belê was, te mobiliseer vir kerkwerk. Die fondse is aangewend om ander gemeentes met grondaankope en bouprojekte te help teen 'n laer rentekoers as wat hulle by finansiële instellings sou betaal. In sommige gevalle het die Raad van Finansies gemeentes wat met buite-finansiering in die moeilikheid geraak het, met lenings uit die fonds bygestaan.

Die beleid van Kerkgeld vir Kerkwerk is ook weer by die 63ste Algemene Kerkvergadering bevestig met die volgende besluite (Notule 63ste AKV bls. 210):

- "" Die vergadering wys gemeentes en organe van bystand op die bepalings van die Kerkwet en die besluite van die Algemene Kerkvergadering in dié verband dat fondse slegs by die Raad van Finansies belê mag word.*
- * *Die vergadering besluit om kerkrade te verplig om oorskotgeld by die Raad van Finansies te belê (soos die reëling tans is).*
- * *Die Raad van Finansies moet rentekoerse so laag moontlik hou."*

Rente teen 10% word aan gemeentes wat fondse aan die raad leen, betaal. Hierdie koers was vir die afgelope drie jaar baie kompetender met die finansiële sektor. Die waarskynlikheid van stygings in die rentekoerspatroon sal meebring dat daar 'n gaping tussen rentekoerse binne en buite die Kerk ontstaan.

Voorheen het die raad die uitleenrentekoers op lenings aan gemeentes tussen 0.5% en 1.5% hoër as die inleenrentekoers vasgestel. Vanweë die raad se eie kontant-

vloekrisis en die hoë rentelas wat bankfinansiering meegebring het, moes die raad vir die renteverlies kompenseer deur uitleenkoerse te verhoog. Tans is dit die beleid om uitleenkoerse vas te pen op 3% minder as die heersende prima-bankkoers.

Gedurende die afgelope drie jaar het gemeentes baie goed gereageer op die nood van die Raad van Finansies deur hulle surplusfondse aan die raad te leen of die bestaande lenings steeds by die raad te laat. Ongeveer 70% van die gemeentes se kontantfondse is aan die raad geleen.

Op 31 Desember 1994 het die bedrag wat gemeentes, NHSV-takke en rings-kommissies aan die Raad van Finansies geleen het, op R16 630 237 te staan gekom.

Daar word onder punt 8 van hierdie hoofstuk meer breedvoerig oor die Raad van Finansies se blootstelling aan leningsfondse gehandel.

Volgens 'n opname uit die 149 stelle boeke wat tot dusver ten opsigte van 1994 geouditeer is, blyk dit dat daar op 31 Desember 1994 'n bedrag van R1,73 miljoen by gemeentes op hulle lopende rekenings was. Verder was daar 'n bedrag van ± R600 000 op belegging by ander finansiële instellings.

Dit het onder die Raad van Finansies se aandag gekom dat gemeentes surplusfondse belê in eiendomme met die oog op huurinkomste en kapitaalgroei. Sodanige optrede is nie in ooreenstemming met die gees van die besluite van die Algemene Kerkvergadering nie.

BESLUIT

- * Die vergadering betuig sy dank teenoor die gemeentes, organe van bystand en individue vir hulle steun aan die Kerkgeld-vir-Kerkwerk-skema.**
- * Die vergadering wys gemeentes en organe van bystand op die bepalinge van die Kerkwet en die besluite van die Algemene Kerkvergadering in dié verband dat surplusfondse slegs by die Raad van Finansies belê mag word.**

1.3.2

Lenings aan gemeentes

Die beskikbaarheid van kapitaalfondse vanweë die Kerkgeld-vir-Kerkwerksskema het dit moontlik gemaak dat die Raad van Finansies gemeentes se ontwikkelingsprojekte kon finansier. Die Raad kon dit ook doen teen 'n heelwat laer rentekoers as die bankinstellings. Omdat die rentekoers nie saam met buite-rentenkoerse op en af gewissel het nie, kon gemeentes met 'n redelike mate van veiligheid die terug-betalingsverpligtinge beplan.

Die Raad van Finansies kon, vanweë sy kontantvloei krisis sedert 1990, baie min fondse aan gemeentes beskikbaar stel vir eiendomsprojekte. Daar is enkele gevalle waar gemeentes se skuld gekonsolideer is en uit die Kerkgeld-vir-Kerkwerkfonds gefinansier is.

Die lenings aan gemeentes het vanaf 31 Desember 1990 van R9,8 miljoen verminder tot R7,4 miljoen op 31 Desember 1994.

In sommige gevalle het gemeentes juis probleme ondervind toe buiterentekoerse terugbetalingsverpligtinge bo die vermoë van die gemeentes verhoog het.

Daar is nieteenstaande die laer rentekoerse, nog gemeentes wat vanweë 'n verskeidenheid oorsake nie in staat is om die rente te betaal nie. Daar is ook gemeentes wie se skuldposisie so gestyg het, dat hulle nie die paaielemente op hulle lenings kan terugbetaal nie. In sulke gevalle is die raad om maatreëls te tref sodat dié gemeentes nie ondergaan nie. Sulke maatreëls sluit o.a. in

- * verlaging van die rentekoers
- * opskorting van renteberekening op die lening
- * tydelike opskorting van terugbetalings totdat die gemeente se ander rentedraende skuld vereffen is
- * subsidie uit die Fonds vir Gemeente Opbou.

Dit was reeds in drie gevalle nodig dat gemeentes se predikantstandplase opgehef word omdat dié gemeentes nie meer hulle verpligtinge kon nakom nie.

Daar is tans 18 gemeentes wat verlaagde rentekoerse betaal. Dit bring vir die raad 'n verlies van R250 280 per jaar mee.

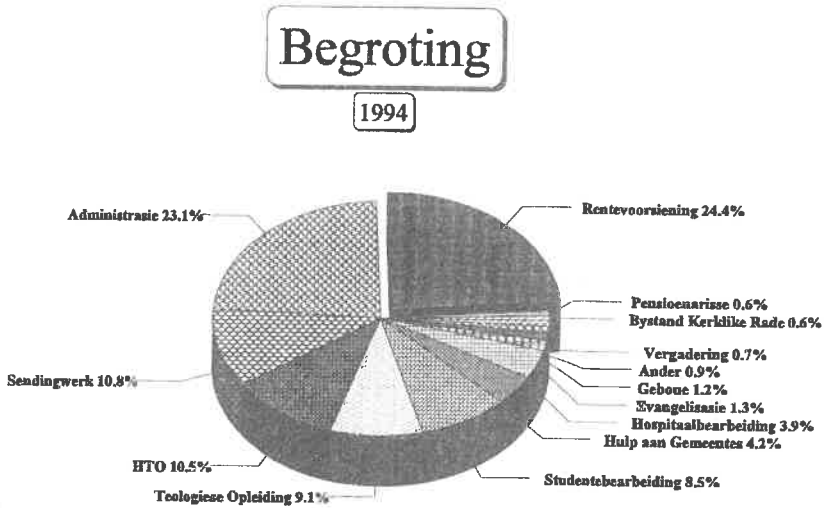
Die opskorting van paaielemente bring uiteraard ook vir die raad 'n verlies aan kontantvloei mee.

BESLUIT

- * **Kennis geneem.**

1.4 Heffings

1.4.1 Algemeen

Tydens elke sitting van die Algemene Kerkvergadering word die sake wat op sinodale vlak hanteer moet word, beoordeel. Die Algemene Kerkvergadering bepaal watter aktiwiteite moet voortgaan en watter nuwe sake aangepak moet word. Nadat die Algemene Kerkvergadering die doelwitte vir die volgende drie jaar gestel het, word die Raad van Finansies versoek om die koste vir die bereiking van die doelwitte te kwantifiseer en gemeentes word versoek om die koste te dra. Dit is belangrik om daarop te let dat die raad nie ander bronne van inkomste het waaruit die koste van besluite van die Algemene Kerkvergadering gedek kan word nie.

In die jaar waarin die Algemene Kerkvergadering sit, bepaal die vergadering self die begroting. In die jare tussenin bepaal die Raad van Finansies die koste vir dié poste wat deur die Algemene Kerkvergadering goedgekeur is en stel die begroting in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vas. Die raad moet in die tussentydse begrotings net voorsiening maak vir eskalاسie of vermindering van die koste verbonde aan die goedgekeurde poste.

Die konsep-begroting vir heffings vir 1995 is reeds in Desember 1994 aan kerkrade gestuur, omdat die raad vir die tydperk tot by die Algemene Kerkvergadering in Junie 1995, fondse moet kry om die Kerk se sinodale aktiwiteite te bekostig.

Die heffings is sedert 1992 soos volg vasgestel:

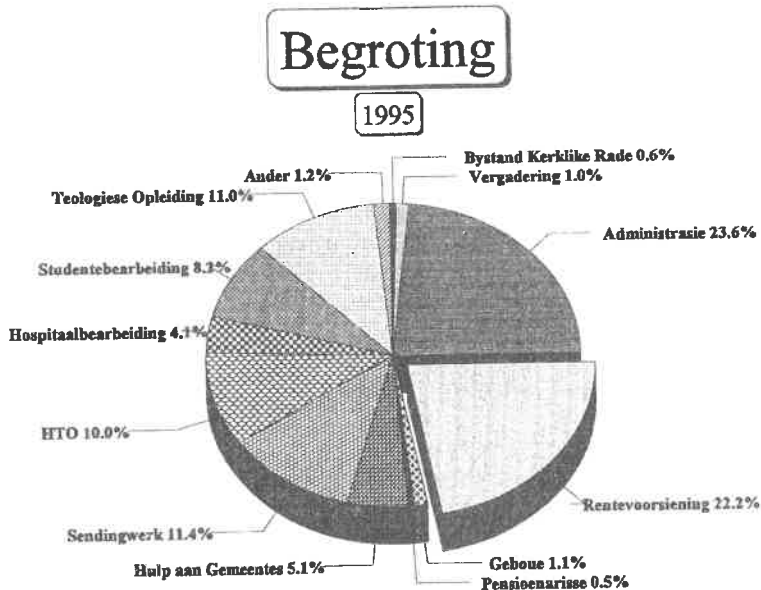
JAAR	GETAL LIDMATE	HEFFING PER LIDMAAT		TOTALE BEGROTING	% STYGING	
		BEDRYFS- KOSTE	RENTE- DEEL		SONDER RENTE	PLUS RENTE
1992	132 914	R66.67	R11.33	10 367 292	5.80%	9.60%
1993	133 978	R72.74	R13.26	11 522 108	9.10%	10.25%
1994	131 609	R65.02	R20.98	11 318 374	10.60%	-
1995	130 710	R73.12	R20.88	12 286 740	12.50%	9.30%

Die heffings is in totaal oor die tydperk 1993 - 1995 met 20.5% verhoog. As die raad nie vir die skuld en renteverpligting voorsiening moes maak nie, sou die verhoging van heffings oor die jare 1993/1995 slegs 9.7% gewees het.

Die beperking op die groei van heffings is moontlik gemaak deur ingrypende rasionalisasie op 'n wye aantal terreine.

Uit die tabelle onder punt 1.4.1 blyk dit dat heffings as persentasie van gemeentes se totale besteding oor die drie jaar afgeneem het teenoor vorige jare. In die jare 1985/1987 was dit 16.9%, in 1988/1990 = 16.7% en in 1991/1993 = 16.4%

Onderstaande sirkeldiagramme toon die verdeling van heffings vir die jare 1994 en 1995.

Die Raad van Finansies betuig sy dank teenoor die gemeentes wat baie mooi saamgewerk het om hulle heffings stiptelik te betaal. 'n Groot aantal gemeentes se heffings word maandeliks per aftrekorder betaal, wat 'n redelike gelykmatige vloei vir die raad besorg.

Daar is egter ook 'n aantal gemeentes wat vanweë 'n verskeidenheid redes agterstallig geraak het met hulle heffings. In enkele gevalle het gemeentes die betaling van heffings agterweë gelaat omdat hulle eers rentedraende skuld wil afwerk. In ander gevalle het gemeentes voorkeur gegee aan kapitaalontwikkeling en versuim om die heffings oor te betaal.

Die Raad van Finansies is verbind om die uitbetalings waarvoor in die begroting voorsiening gemaak is, op 'n gereelde basis te doen. So kan die raad nie die betaling van die subsidie aan die Universiteit van Pretoria of die subsidie aan gemeentes agterweë hou, omdat sommige gemeentes nie die heffings oorbetaal nie. Die raad is derhalwe genoodsaak om die tekort uit leningsfondse aan te vul, teen 'n gepaardgaande rentekoste. Die Algemene Kerkvergadering het reeds aan die raad opdrag gegee om rente te hef op agterstallige heffings. Die opdrag is geïmplementeer en in 1994 is gemeentes met R80 842 gedebiteer ten opsigte van rente op agterstallige heffings.

In gevalle waar dit geblyk het dat die gemeentes so agter geraak het met die betaling van heffings dat die moontlikheid van inhaal uit eie vermoë baie klein is, het ringskommissies bystand verleen om die gemeentes se heffings te betaal. Dit is belangrik om daarop te let dat die Raad van Finansies nie die vermoë of gesag het om 'n gemeente se heffings af te skryf nie. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het ook besluit om nie toe te gee aan versoeke om agterstallige heffings af te skryf nie.

Die agterstallige heffings het op 31 Desember 1994 R1 467 204 beloop of 12.9% van die ontvangbare heffings vir 1994. Die ooreenstemmende syfer in 1991 was R749 575 of 7.9%.

Die Raad van Finansies voer by geleentheid van vergaderings van sy dagbestuur of met persoonlike besoeke aan gemeentes, gesprek met die kerkrade van gemeentes wat agter is met die betaling van heffings.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is by geleentheid by die gesprekke met kerkrade en ringskommissies betrek.

Tydens sommige van dié gesprekke het dit geblyk dat daar by kerkrade en predikante die gesindheid is dat die gemeente eers na sy eie belange moet omsien voordat daar aan sinodale verpligtinge aandag gegee word. Dit gaan nie in hierdie verband oor tydelike probleme wat 'n gemeente mag ondervind om sy heffings te betaal nie. Daarvoor het die Raad van Finansies en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering nog altyd begrip en daar is al dikwels maatreëls getref om sulke gemeentes tegemoet te kom om die tydelike probleme te oorkom.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering se standpunt, wat deur die Raad van Finansies ondersteun word, is dat 'n gemeente wat nie sy regmatige aandeel aan die instandhouding van die sinodale strukture nakom nie en voorkeur gee aan die instandhouding van 'n predikantstandplaas teen die volle normale koste, ten koste van die sinodale verpligtinge, nie korrek optree nie. Elke gemeente is gemeente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika en het deel aan die besluite van die Algemene Kerkvergadering. Hulle het gesamentlik verantwoordelikheid aanvaar vir die besluite en die koste van die uitvoering daarvan. Op versoek van die Raad van Finansies stel die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die volgende beskrywingspunt:

1.4.1.1

BESKRYWINGSPUNT

- * Die vergadering beklemtoon die noodsaaklikheid dat gemeentes hulle verpligtinge ten opsigte van heffings in ooreenstemming met die besluite van die Algemene Kerkvergadering nakom.
- * Gemeentes mag nie ter wille van die instandhouding van 'n predikantstandplaas nalaat om hulle sinodale verpligtinge na te kom nie. Sodanige gemeentes moet oorweging gee aan die afskaling van die koste om die predikantstandplaas in stand te hou, aangesien volgehoue agteruitgang uiteindelik daartoe kan lei dat die predikantstandplaas opgehef word.

BESLUIT

- * Die Kerk bevestig dat bearbeiding van die plaaslike gemeente prioriteit is.
- * Die vergadering beklemtoon die noodsaaklikheid dat gemeentes hulle verpligtinge ten opsigte van heffings in ooreenstemming met die besluit van die Algemene Kerkvergadering nakom.
- * Gemeentes mag nie ter wille van allerlei luukshede nalaat om hulle sinodale verpligtinge na te kom nie. Sodanige gemeentes moet oorweging skenk aan die afskaling van genoemde luukshede en projekte aangesien volgehoue agteruitgang uiteindelik daartoe kan lei dat die predikantstandplaas opgehef word.

- * Indien 'n kerkraad anders met sy finansies handel as wat die besluite van die Algemene Kerkvergadering voorskryf, handel die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die betrokke ringskommissie met die kerkraad onder die opsig.
- * In gevalle waar die standplaas noodwendig wel ophef moet word, of waar daar tot verminderde versorging oorgegaan moet word, moet alle maandelikse hulp (middele) en ook voortdurende pastorale versorging aan die betrokke predikant en sy gesin verleen word.
- * Ringsvergaderings word versoek om alles binne hulle vermoë te doen dat gemeentes mekaar onderling help sodat predikantstandplase in stand gehou kan word. Lidmate moet voortdurend daarop gewys word dat gemeentes saam die verantwoordelikheid het om die hele Kerk by te staan.
- * Met die oog op die knellende ekonomiese omstandighede waarin gemeentes moet funksioneer, word daar verder gerasionaliseer. Vir die doel maak ampsdraers en vergaderings voorleggings.
- * Die vergadering spreek sy dank en waardering uit teenoor die Administrateur en sy personeel vir harde en toegewyde werk ten spyte van personeelvermindering deur rasionalisasie.

1.4.2 *Heffingstelsel*

Sedert die huidige stelsel van die berekening en aanslag van heffings in 1961 in werking gestel is, was daar telkens by Algemene Kerkvergaderings voorstelle tot wysiging van die stelsel van berekening op 'n basis van lidmate. Die voorstelle het gewissel van voorstelle vir 'n heffing op die gemeente se inkomste, glyskale, kategorieë van lidmate wat vrygestel is van heffings en differensiasie op geografiese en demografiese gronde. Die Algemene Kerkvergadering het telkens die voorstelle oorweeg maar uiteindelik besluit dat die bestaande stelsel die mees eenvoudige en regverdige stelsel is.

Die 63ste Algemene Kerkvergadering het by die oorweging van die beskrywingspunte oor heffings weer eens besluit (Notule bls. 213) dat die huidige heffingstelsel behou word. Die vergadering het ook besluit dat die metode opnuut ondersoek moet word.

Die Raad van Finansies het as ondersoekkommissie die volgende persone benoem:

Ds CL Badenhorst

Ds HN Botha

Dr SP Pretorius
Ds PJ van Zyl

Ds MJ van Schalkwyk
Die Administrateur

Die Administrateur het in 'n omsendbrief aan kerkrade voorstelle van gemeentes oor moontlike wysigings in die stelsel, gevra. Die kommissie het op 9 November 1994 vergader om die voorstelle te oorweeg. Voorstelle is van sewe gemeentes en twee predikante ontvang.

Die voorstelle het tot 'n groot mate gewentel om

- * die vasstelling van heffings op grond van die gemeente se inkomste
- * weglating van skoliere en pensioentrekkers by die vasstelling van die lidmaatgetal as basis van berekening
- * 'n glyskaal gebaseer op die lidmaatgetal van 'n gemeente waarvolgens die heffing vir 'n klein gemeente (onder 200 lidmate) R15.00 per lidmaat sal wees terwyl 'n gemeente met meer as 1000 lidmate R138.00 per lidmaat sal betaal.
- * die verplasing van die aanslag en die verantwoordelikheid vir die invordering en oorbetalings na ringsvergaderings.

Die kommissie het die voor- en nadele van die verskillende voorstelle oorweeg en ook besluite van die Algemene Kerkvergadering in die verlede oor soortgelyke voorstelle in ag geneem. Die kommissie se voorstel in dié verband is soos volg:

1.4.2.1

VOORSTEL

- * **Die huidige stelsel van berekening van heffings op grond van lidmatetal is steeds die mees praktiese stelsel.**
- * **Heffings word ringsgewys aangeslaan. Vir die doel word ringe saamgevoeg om ook die nuwe streekindeling in ag te neem.**
- * **'n Struktuur word ontwerp om ringe saam te voeg.**
- * **Ringe besluit self oor die basis waarop gemeentes aangeslaan word en oor die wyse waarop die verpligting ten opsigte van heffings nagekom word.**
- * **Ringsvergaderings en ringskommissies kry opdrag om die stelsel te implementeer en in stand te hou. Die kerkorde maak daarvoor voorsiening.**

BESLUIT

- * Die voorstel word aanvaar.

1.4.2.2

**BESKRYWINGSPUNT : RING VAN GERMISTON
BEREKENING VAN HEFFINGS**

- * Die basis waarvolgens sinodale heffings bereken word, word verander vanaf "bedrag per lidmaat" na 'n persentasie van die gemeente se bruto-inkomste. Die Algemene Kerkvergadering bepaal telkens self watter persentasie van die bruto-inkomste aan sinodale heffings bekostig kan word.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

1.4.2.3

**BESKRYWINGSPUNT : RING VAN BLOEMFONTEIN
BYKOMENDE HEFFING VIR STEDELIKE GEBIEDE**

- * Die Raad van Finansies word versoek om ringe in stedelike gebiede met 'n bykomende bedrag te belas om fondse beskikbaar te kry vir bykomende subsidie aan plattelandse ringe waar afstande besliste effek het op die ringsheffing.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

ORDE VAN DIE VERGADERING

Verkiesing van sekundus vir die skriba

'n Herstemming vind plaas tussen ds PA Geyser, prof HG van der Westhuizen, prof

SJ Botha, dr JJ Steenkamp en dr JH Breytenbach.

MOSIE

Dankwoord

Ds CL Badenhorst spreek dank en waardering uit teenoor die Administrateur en sy personeel vir toegewyde werk onder uikers moeilike omstandighede en krisis wat beleef is. Mnr de Munnik het self groot insette gelewer en geen moeite ontsien om die finansiële sake van die Kerk reg te laat verloop nie.

1.5

Afdeling Interne Oudit

Sedert die instelling van die Afdeling Interne Oudit het daar baie goeie dissipline in die Kerk gekom ten opsigte van die hantering van gemeentelike finansies. Daar het ook eenvormigheid gekom ten opsigte van verslaggewing.

Die direkte kommunikasie van die Afdeling Interne Oudit met gemeentes het dit moontlik gemaak dat die Raad van Finansies en ringskommissies vinnige en akkurate inligting ten opsigte van finansiële sake kry wat hulle toesigtaak grootliks vergemaklik.

Benewens ouditering van die gemeentes, NHSV-takke en talle ander instansies se boeke, het die hoof van die Afdeling Interne Oudit mej AC Venter ook baie tyd bestee aan toerusting van kassiere, predikante en finansiële komitees ten opsigte van die hantering van die gemeentes se finansiële sake.

In samewerking met die ringsrade vir kerklike goedere word byeenkomste in ringsverband gehou waar finansiële komiteede en NHSV-besture vir voorligting betrek word. Sodanige byeenkomste word goed ondersteun en baie nuttig gevind.

Persone wat as kassier of tesouriere gekies word, kan met die Afdeling Interne Oudit reëlings tref om opleiding ten opsigte van die uitvoering van hulle verantwoordelikhede te ontvang.

Die waarde van die Ouditafdeling het weereens geblyk uit die enkele gevalle van geldverduistering waar daar met spoedige en ferm optrede verlies van die geld verhoed is. In slegs een geval is die geld wat geneem is, nie verhaal nie. Die bedrag het ± R44 000 beloop.

Met die instelling van BTW was daar onsekerheid of daar belasting op die ouditgelde gehel sal word. Daarom is daar in 1992 besluit om nie vir ouditgelde te begroot nie, maar om die koste van die Ouditafdeling volledig uit heffings te verhaal. Dit het ook tot 'n groot mate vir 1993 gegeld.

Tydens die rasionalisasie-proses in 1993 het die Rasionalisasiekommissie aanbeveel

dat die Oudit Afdeling verklein moet word om salariskoste te bespaar. Saam met die personeelvermindering moes daar noodwendig 'n afskaling in die omvang van die ouditwerk plaasvind.

Vanaf 1994 het die Ouditafdeling dus minder aandag gegee aan die detail-oudit van offergawestate, basaarlyste en kollektelyste. Die verantwoordelikheid vir toesig oor dié faset van die gemeentes se finansiële administrasie is na die gemeentes se finansiële kommissies oorgedra.

Die Ouditafdeling kon egter steeds, nieëtaande 'n 40% vermindering van personeel 'n hoë standaard van ouditering handhaaf en binne redelike tyd elke gemeente en elke NHSV-tak se boeke ouditeer en terugstuur.

Die Rasionalisasiekommissie het ook aanbeveel dat ouditgelde weer vanaf 1994 gehef word, op so 'n basis dat die koste van die Oudit Afdeling verhaal kan word.

Die koste van die Oudit Afdeling is op ± R450 000 vir 1994 beraam. Ouditgelde het ongeveer R366 000 opgelewer. Die tekort is opgemaak uit die ouditgelde wat teen die einde van 1993 ten opsigte van NHSV-takke vir 1992/1993 gehef is.

Die ouditgelde wat gehef is beloop tussen R800 en R1000 per gemeente, met kleiner debiete vir klein gemeentes en 'n maksimum van R1 200 vir groot gemeentes.

Om by die Rasionalisasiekommissie se aanbevelings uit te kom, het die Raad van Finansies besluit dat ouditgelde verhoog moet word sodat die afdeling se volle koste gedek kan word.

BESLUIT

- * Die vergadering betuig sy dank en waardering aan mej Anna Venter en die personeel van die Afdeling Interne Oudit vir deeglike werk wat gedoen is.
- * Die Afdeling Interne Oudit kry opdrag om alle dokumentasie in verband met die Pensioenfonds te dokumenteer en bring verslag uit oor die kasboek van die Pensioenfonds van 1986 en stel die verslag tot beskikking van kerkrade.
- * Die Afdeling Interne Oudit, in samewerking met die Raad van Finansies ondersoek die moontlikheid dat gemeentes hulle finansiële state rekenaarmatig kan hanteer en dat gemeentes se finansiële state deur ander ouditeure as die Afdeling Interne Oudit geouditeer kan word. Geouditeerde state kan indien nodig, aan die Afdeling Interne Oudit voorgelê word vir kennisname.

1.6

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN MAQUASSI
VERSEKERING VAN KERKLIKE EIENDOMME**

- * Die vergadering besluit dat die verpligting op kerkrade om hulle kerklike eiendomme by die groepskema van die Kerk te verseker, opgehef word en dat kerkrade toegelaat word om by 'n versekeringsmaatskappy van hulle eie keuse kerklike eiendomme te verseker.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
- * Die Raad van Finansies onderhandel met die ringskommissie van Maquassi ten einde vas te stel of dieselfde dekking ten opsigte van gemeentelike bates ter sprake is.
- * Die Raad van Finansies kry jaarliks kwotasies vanaf maatskappy vir die Kerk se versekeringsbehoefte.

2.

RAAD VAN FINANSIES

2.1

Samestelling

Die vergadering neem kennis van die samestelling van die Raad van Finansies.

BESLUIT

- * Die Algemene Kerkvergadering kies later tydens die vergadering vyf lede op die Raad van Finansies.

2.2

Finansiële Stand

2.2.1

Finansiële State 1992-1994

Die vergadering neem kennis van die finansiële state van 1992-1994 wat as **BYLAE A** tot die agenda opgeneem is.

2.2.2 *Vaste Eiendom*

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het, as een van die remedies vir die swak kontantposisie waarin die Raad van Finansies hom in 1989 bevind het, opdrag gegee dat oortollige eiendomme verkoop moet word. Die Kommissie het ook aan die Raad van Finansies opdrag gegee om die eiendomme in die middestad teweete Generaal Pretoriusgebou, Barton Keepgebou, Dirk van der Hoffgebou en die Minnaarstraat-eiendom te bemark.

2.2.3 *Debiteure*

Bedrae verskuldig aan die Raad van Finansies het teenoor Desember 1991 toegeneem met ± R10 miljoen hoofsaaklik as gevolg van 'n korttermyn voorskot aan Bolandse Kunshandelaars (Edms.) Bpk (voorheen HAUM-Groep (Edms.) Bpk). Daar word in punt 5 van hierdie hoofstuk verder oor die aangeleentheid uitgewy.

2.2.4 *Kontantbates*

Kontantbates van die Raad van Finansies het op 31 Desember 1994 ± R7 miljoen beloop teenoor 'n bankoortrekking van ± R5,9 miljoen op 31 Desember 1992. Dit beteken 'n verbetering van ± R13 miljoen oor die drie jaar.

2.2.5 *Totale bates*

Totale bates van die Raad van Finansies het oor die drie jaar met ± R13,4 miljoen toegeneem.

2.2.6 *Kerkgeld vir Kerkwerkleenings*

Lenings aan die Raad van Finansies het sedert Desember 1991 met ± R17.7 miljoen toegeneem. Die aangeleentheid word verder onder punt 8 van hierdie hoofstuk behandel.

2.2.7 *Trustfondse en Krediteure*

Trustfondse en krediteure het met R1,35 miljoen oor die drie jaar toegeneem.

2.2.8 *Bankoortrekking*

Die bankoortrekking van ± R5,9 op 31 Desember 1991 is afgelos en omgeswaai na 'n batige saldo van ± R7 miljoen op 31 Desember 1994.

2.2.9

Fondse

Die totale opgehoopte fondse het met R189 299 toegeneem sedert 1991 en staan op 31 Desember 1994 op R4 684 857. Dit moet egter vermeld word dat 'n bedrag van R8 155 715 ten opsigte van die aandeelbelegging in Bolandse Kunshandelaars nie gerealiseer sal word nie.

Die vergadering neem kennis van oorskotte en tekorte oor die afgelope drie jaar.

Die tekort op die rentefonds beloop op 31 Desember 1994 R10 612 145, 'n toename van R3 348 873 oor die drie jaar. Voor 1989 is die netto rentetekort teen die Administrateurskantoor verreken. Die rekeningkundige beleid is in 1989 gewysig om die tekort op die renterekening duidelik te toon. Die tekort voor 1989 het R3 267 734 beloop. Gedurende die tydperk 1989/1991 het die tekort op die rente-rekening 'n verdere R3 995 538 beloop nadat R1 215 844 uit die begroting vir rente voorsien is. Gedurende die tydperk 1992/1994, is 'n verdere tekort van R3 348 873 tot die opgehoopte tekort gevoeg nadat R6 041 797 uit die begroting vir rente voorsien is.

Die tekorte ten opsigte van die rente is gefinansier deur die lenings aan die Raad van Finansies onder die Kerkgeld vir Kerkwerkfonds.

Die Raad van Finansies en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het in die verlede daarteen besluit om die totale rentetekort uit die begroting vir heffings te befonds. Daar was tot 1992 die verwagting dat die tekort verhaal sal kan word uit die verkoop van die sakebedrywe. Die verwagting het nie werklikheid geword nie omdat die verkoop van die sakebedrywe onder druk en teen 'n verlies gebeur het.

Beplanning vir die verhaling van die rentetekort word verstrek onder punt 2.3 van hierdie hoofstuk.

2.3

Finansiële posisie van die Raad van Finansies

Die finansiële krisis waarin die Raad van Finansies hom in Augustus 1989 bevind het, is reeds by baie geleenthede onder die aandag aan die Kerk gebring. Tydens die 63ste Algemene Kerkvergadering is daar breedvoerig oor die saak gehandel en daar is kennis geneem van die maatreëls wat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Raad van Finansies ingestel het om die agteruitgang te stuit. Besonderhede daarvan is verstrek in die agenda van die 63ste Algemene Kerkvergadering (bls 327).

Die Administrateur het van tyd tot tyd in omsendbriewe aan kerkrade inligting oor die raad se finansiële posisie deurgegee.

Een groot saak wat die meeste kommer gewek het, was die situasie van die sakebedrywe en hulle groot leningskuld by banke. Die Raad van Finansies was deur borgstelling aan die totale skuld blootgestel. Soos in paragraaf 5 hierbo gestel, was dit prioriteit om die sakebedrywe te verkoop en van die blootstelling van die skuld los te kom. Soos in paragraaf 5 gestel het die raad tot 'n hoë mate daarin geslaag om die skuld aan bankinstellings uit te wis.

'n Aangeleentheid waaraan die Raad van Finansies en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering nou dringend aandag gee, is die ongelykheid van die Kerkgeld-vir-Kerkwerkskema.

Die skema is sedert 1958 in werking toe gemeentes aangemoedig is om surplusfondse aan die Raad van Finansies te leen. Die raad het hierdie fondse aan ander gemeentes geleen om grond te koop en geboue, hoofsaaklik kerkgebou op te rig. Van hierdie fondse is ook aangewend om belange in sakebedrywe te bekom en om bedryfskapitaal aan die sakebedrywe te voorsien. Dit was ook by tye nodig om bedryfsverliese van bepaalde sake-ondernemings te finansier en die fondse was daarvoor beskikbaar. Die fonds is gestimuleer deur lenings van gemeentes, NHSV-takke, organe van bystand en individue. Lenings aan die Raad van Finansies het op 31 Desember ± R46 miljoen beloop.

Met die kontantvloekrisis in 1989 en volgende jare het die raad alle beskikbare fondse aangewend om die bankskuld tot die laagste moontlike vlak af te werk. Daar is oor die afgelope 4 - 5 jaar nie fondse aan kerkrade vir eiendomsontwikkeling beskikbaar gestel nie. Die gevolg was dat die bedrag wat aan gemeentes geleen is, verminder het omdat gemeentes die lenings afbetaal. Die bedrag wat gemeentes op 31 Desember 1994 aan die Raad van Finansies geskuld het onder die Kerkgeld-vir-Kerkwerkskema het ± R7.4 miljoen beloop.

Die totale leningskuldposisie en blootstelling van die Raad van Finansies het sedert 1989 soos volg verander:

	31/12/1989	31/12/1992	31/12/1994
Lenings - Kerkgeld-vir-Kerkwerk	22 868 505	35 197 964	46 312 217
Verbandlening Volkskas	1 950 000	-	-
Bankoortrekking	6 993 604	8 548 020	(7 145 875)
	31 812 109	43 745 984	39 166 342
Borgstelling vir Sakebedrywe	40 000 000	56 360 000	6 000 000
Totaal	71 812 109	100 105 984	45 166 342

Die dramatiese vermindering tussen 31/12/1992 en 31/12/1993 is hoofsaaklik die gevolg van die verkoop van die sakebedrywe.

Die Raad van Finansies se verpligtinge ten opsigte van die Kerkgeld-vir-Kerkwerkleenings het sedert 1989 met R23 443 712 toegeneem. Hierdie toename is tot 'n groot mate aangewend om die raad se kontantposisie te verbeter. Oor die tydperk 1989 - 1994 het kontant verbeter met ± R14 miljoen.

Die groot bedrag wat die raad skuld ten opsigte van die Kerkgeld-vir-Kerkwerkfonds is steeds kommerwekkend. 'n Groot vlaag van opvragings sal die raad se huidige batige kontantsituasie onder druk plaas. Terselfdertyd betaal die raad rente op die lenings wat o.a. aangewend is om verliese van die verlede en verdere afskrywings van bedrae wat belê is in die sakebedrywe, te finansier.

Die raad se renteverlies oor die afgelope aantal jare beloop reeds ± R10,6 miljoen, nieteenstaande die feit dat daar vir die tydperk 1992/1994 ± R6 miljoen uit die begroting geneem is om 'n gedeelte aan die renteverlies te delg.

Die stand van die Kerkgeld-vir-Kerkwerkskema op 31 Desember 1994 kan soos volg opgesom word:

Lenings aan die Raad van Finansies		R46 312 217
Min: Lenings aan gemeentes		<u>R 7 400 990</u>
		R38 911 227
Min: Beskikbare kontant	R 7 145 875	
Lening aan Bolandse Kunshandelaars	R10 500 000	
Lening aan Ons Tuis ±	<u>R 300 000</u>	<u>R17 945 875</u>
Tekort		<u>R20 965 352</u>

Die tekort kan verminder word met ± R7 miljoen indien die Middestadgeboue verkoop kan word.

Dit laat 'n bedrag van ± R14 miljoen wat die Kerk op een of ander wyse oor 'n termyn sal moet vind om die tekort uit te skakel.

Die begroting vir die rentefonds vir 1995 is voorlopig soos volg vasgestel:

Rente betaalbaar ±	R5 453 000
Min: Rente ontvangbaar	<u>R 800 000</u>
	R4 653 000
Min: Reeds begroot vir 1995	<u>R2 729 000</u>
Verwagte tekort vir die jaar	<u>R1 924 000</u>

Die Raad van Finansies het die volgende maatreëls reeds ingestel om die rentetekort te verminder:

- * Verhoog rentekoers waar gemeentes teen 'n lae rentekoers of geen rente tans geld by die Raad van Finansies leen.
- * Verklein die rentekoersverskil tussen koerse waarteen gemeentes leen en die prima-bankkoers van 3% tot 1.5%.
- * Onderzoek die huidige rentekoers betaalbaar op lenings aan die raad met die oog op verlaging.
- * Stimuleer bydraes tot die Batefonds om die kapitaal van die raad se skuld onder die Kerkgeld-vir-Kerkwerkfonds te verminder.

BESLUIT

- * **Kennis geneem.**

3.

RASIONALISASIE

Tydens die vorige Algemene Kerkvergadering is verslag gegee oor die werk van die Rasionalisasiekommissie, die aanbevelings aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die resultaat van die besluite van die Kommissie.

Die 63ste Algemene Kerkvergadering het die opdrag aan die Rasionalisasiekommissie gekontinueer sodat verdere ondersoek gedoen kan word na die kostestruktuur van die administrasie en verdere moontlike besparingsmaatreëls.

Die Rasionalisasiekommissie het sedert Februarie 1993 baie indringend gekyk na onder andere die volgende sake:

- * Die afskaal van dienste wat deur die Administrateur se kantoor gelewer word en die vermindering van personeelkoste, sodat die finansiële las op gemeentes verlig kan word.
- * Die verkoop van eiendomme om die Raad van Finansies se bankskuld te verminder.

- * Die vulling van vakatures wat mag ontstaan by sinodale standplase.
- * Die konsolidering van afdelings met die oog op meer effektiewe funksionering en kostebesparing.
- * Die Kerkgeld vir Kerkwerkskema.
- * Die verkoop van die sakebedrywe.

Die kommissie het by verskeie geleenthede gesprekke met die betrokke rade gevoer oor moontlikhede om koste te verminder.

Die kommissie het op 4 Augustus 1993 in 'n samesitting met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Raad van Finansies aanbevelings ter tafel gelê wat daarop gemik was om die heffings vir 1994 op dieselfde vlak as vir 1993 te hou. Enige surplus wat uit kostevermindering sou ontstaan, moes aangewend word om die rentelas te verminder.

Die besluite van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering na aanleiding van die aanbevelings van die Rasionalisasiekommissie was onder andere die volgende:

- * Daar word nie meer in die begroting vir die Konservatorium vir Musiek voorsiening gemaak nie. Die Konservatorium se Beheerraad en die Raad vir Kerkmusiek moet self die nodige fondse genereer as die Konservatorium moet bly voortbestaan.
- * Die Pastorale Verwysingsdiens moet so gestruktureer word dat dit uiteindelik self-finansierend sal wees.
- * Alle sinodale standplase wat vakant raak moet opgehef word, behalwe in die gevalle waar die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oordeel dat die voortbestaan noodsaaklik is vir die welwese van die Kerk en sy roeping.
- * Die posisies van die SVTT moet met die Kuratorium en die Beheerraad van Kital bespreek word met die oog op uitfasering.
- * Die teologiese fakulteit ondersoek die moontlike onderlinge gebruikmaking van dosente tussen die fakulteit en die HTO.
- * Die subsidie vir die HKSA word met ingang 1 Januarie 1994 met 5% verminder.
- * Kapitaalontwikkeling by Roodeplaatkampsterrein word gestaak.
- * Die Raad van Finansies oorweeg die verkoop van pastorieë van predikante in besondere diens.

- * Hulp aan gemeentes uit die Fonds vir Gemeente Opbou word met 20% teruggesny.
- * Administrasiekoste (koste van die Administrateur se kantoor) word drasties ingekort deur die opheffing van poste en ander besparingsmaatreëls.
- * Die beheerrade van Kital en die Tydskrifafdeling oorweeg die samesmelting van die twee afdelings.
- * Die Rasionalisasiekommissie ondersoek die vergaderingskoste, samestelling en funksionering van die verskillende rade met die oog op kostebesparing.

Met enkele uitsondering is die besluite van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering uitgevoer. Die resultaat van die besluite was dat die begroting vir bedryfskoste vir 1994 vasgestel is op R65.02 teenoor R72.74 in 1993. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om die totale heffing op R86.00 vas te stel en R20.98 (1993 = /R13.36) aan te wend om die rentelas van die Raad van Finansies te verlig.

Die rasionalisasie ten opsigte van die kantooradministrasie het meegebring dat daar in 1994 'n besparing van ongeveer R900 000 uit die vermindering van personeelposte bewerkstellig kon word. In die proses van vermindering is die twee Hoofdirekteurposte en 13 ander poste afgeskaf. Vakatures wat daarna ontstaan het, is slegs met uiterste omsigtigheid gevul. Die personeelvermindering het noodwendig ook 'n vermindering in die omvang van dienste wat voorheen deur die Administrateur se kantoor gelewer is, meegebring. Die personeelvermindering het heelwat druk geplaas op die oorblywende personeel wat 'n addisionele werklading moes dra.

BESLUIT

- * **Dank word aan die Rasionalisasiekommissie betuig vir opofferende en voortrefflike werk wat gelewer is.**

4. BEGROTING 1995

Die konsepbegroting wat hier volg beloop R12 286 740 vir 1995. In die begroting is voorsiening gemaak vir die huidige goedgekeurde poste. Die heffing is in Desember 1994 voorlopig vasgestel op R94.00 per lidmaat en die bedrag sluit R20.88 in vir rentedelging om 'n deel van die tekort op die rentefonds te dek.

UITGAWEPOS	WERKLIK 1994	BEGROTING 1995	% VER- HOGING	RAND PER LIDMAAT
Administrasiekoste (begroot)	2 617 053	2 900 524	10.83	22.00
Kom. van die AKV, rade en organe van bystand	132 378	123 165	(7.0)	1.00
Bystand aan kerklike rade en organe van bystand	22 000	24 650	12.0	0.20
Bystand - Trans Oranje Inst.	50 380	52 284	4.0	0.40
Bevordering Ekumene	2 981	5 000	67.7	0.04
Pastorale Verwysingsdiens	125 333	137 197	9.5	1.00
Gevangenisbearbeiding	-	2 140	-	0.02
Teologiese Opleiding	1 039 760	1 432 597	38.0	11.00
Studentebearbeiding	908 374	1 001 594	10.3	8.00
Hospitaalbearbeiding	439 235	507 606	15.6	4.00
Sending:				
Teologiese opleiding	1 120 799	1 229 394	9.7	9.00
Sendingwerk	1 349 234	1 396 426	3.5	11.00
Hulp aan gemeentes	600 803	614 340	2.3	5.00
Pensioenbydrae - Ontvangers van ongeskiktheidsvoordele	46 333	58 184	25.6	0.45
Bedryfsrekeninge - geboue	119 858	137 000	14.3	1.00
Totale bedryfskoste	8 574 521	9 622 101	12.20	74.00
Rentevoorsiening	2 760 928	2 664 639	(3.5)	20.00
TOTAAL	11 335 449	12 286 740	8.40	94.00

Die eenheidsyfer wat gebruik word by die berekening van die heffings is die syfer teenoor belydende lidmate in die 1995 Almanak, waarby enkele regstellings in totaal gemaak is.

Die bedrag van die konsep-begroting kan beïnvloed word deur besluite van die Algemene Kerkvergadering met 'n finansiële implikasie. Lede van die vergadering word versoek om aantekening te maak van sodanige besluite om die konsepbegroting te wysig.

BESLUIT

- * Die finale begroting word aan die einde van die vergadering bespreek en vasgestel.

5.

SAKEBEDRYWE

Tydens die 63ste Algemene Kerkvergadering is lede van die vergadering ingelig oor die verwagte wins vir die boekjaar 1991/1992, die blootstelling van die Raad van Finansies ten opsigte van die bankfinansiering van die sakebedrywe wat op daardie tydstip op ongeveer R48 miljoen gestaan het en die verwagting dat die bankskuld op 30 Junie 1992 op ongeveer R32 miljoen sal staan.

Die Raad van Finansies en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het reeds geruime tyd voor die 63ste Algemene Kerkvergadering verklaar dat die Kerk moet onttrek uit die sakewêreld en dat die sakebedrywe teen die beste moontlike voorwaardes vir die Kerk verkoop moet word. Twee pogings om die sakebedrywe as geheel te verkoop het misluk as gevolg van die onvermoë van die voornemende kopers om die koopprys op die ooreengekome datum te betaal.

Teen die einde van 1992 het dit vir die direksie en die Raad van Finansies baie duidelik geword dat 'n krisis-situasie ontstaan het en dat die raad se blootstelling tot oor die R60 miljoen gestyg het. Die direksie en die Raad van Finansies het tot die slotsom gekom dat dit nie moontlik sal wees om die sakebedrywe as 'n eenheid te verkoop nie. Daar is onmiddellik begin om die onderskeie filiale afsonderlik te verkoop. Sommige van die filiale is aan die minderheidsaandeelhouders verkoop en die Raad van Finansies het verantwoordelikheid vir die skuld aan die banke behou. Met die verskillende verkooptransaksies is die risiko van verdere verliese en 'n verhoging van die blootstelling uitgeskakel.

In 1994 is die mees suksesvolle van die filiale tewete HAUM/De Jager Uitgewery verkoop vir sodanige bedrag dat die verpligtinge van HAUM teenoor die bank verminder is tot ongeveer R16 miljoen. By sommige van die transaksies is die koopprys ten volle betaal by oordrag van die aandele. In ander gevalle het die Raad van Finansies afbetalingsooreenkomste met die kopers aangegaan. In twee gevalle is die ooreenkomste reeds ten volle nagekom. In een geval is die afbetalings oor 'n tydperk van vyf jaar geskeduleer. In hierdie geval is daar as gevolg van bepaalde probleme, 'n herskedulering van die afbetalings gedoen wat die termyn met twee jaar verleng het. Rente word wel in dié geval in berekening gebring.

In een geval het die Raad van Finansies regstappe teen die kopers van die betrokke filiaal moes neem ten einde die raad se fondse te verhaal. Die raad poog steeds om met die direkteure van die maatskappy 'n skikking te probeer bewerkstellig.

Die raad besit nog die beherende belang in Universiteits-Uitgewers en Boekhandelaars wat boekwinkels in Stellenbosch en Grahamstad bedryf. Pogings word steeds aangewend om ook van hierdie onderneming los te kom.

Die raad het van tyd tot tyd tydens predikantevergaderings en Inligting- en Besprekingsvergaderings inligting oor die verloop van die verkoop van die sakebedrywe deurgegee. Die Administrateur het ook in omsendbriewe aan kerkrade enkele mededelings oor die verkoop van die sakebedrywe en die effek daarvan op die posisie van die Raad van Finansies gemaak.

Die volgende bedrae is nog op 25 Maart 1995 aan die Raad van Finansies verskuldig:

- Bookvision/Colorgraphic ten opsigte van die drukkerij in Durban	R 9 430 000
- Penrose ten opsigte van die drukkerij in Pretoria	R 2 184 583
- PJ de Villiers Boekhandel	R 346 659
Totaal	<u>R11 961 242</u>

Teenoor hierdie debiteure skuld die Raad van Finansies op 25 Maart 1995 nog 'n bedrag van R 15 464 000 aan Volkscas vir die bankskuld van die verskillende filiale wat verkoop is. Die skuld is in die vorm van 'n bankoortrekking in die naam van Bolandse Kunshandelaars (Edms.) Bpk (voorheen HAUM (Groep) (Edms.)Bpk) en word gewaarborg deur die Raad van Finansies. Die raad het R10,5 miljoen van sy eie fondse teen die oortrekking aangewend om bankrente te spaar.

Daar is steeds nog aangeleenthede wat uit die verkooptransaksies spruit wat afgehandel moet word. Daar is ook nog regsgedinge wat afgehandel moet word wat indien dit suksesvol is, die posisie met ±R1.5 miljoen kan verbeter.

Opsommend

In die Raad van Finansies se balansstaat verskyn die volgende saldos wat verliese van die verlede verteenwoordig en onder Opgehoopte Tekorte verskyn:

Sakebedrywe	R 7 346 609
De Jager HAUM t.o.v. Kital	<u>R 894 830</u>
	R 8 241 439
Onder aandele beleggings verskyn *	<u>R 8 155 715</u>
Totale verlies tot 31/12/94	<u>R16 397 154</u>
(Die bedrag is nie verhaalbaar nie)	

Bolandse Kunshandelaars skuld op 25 Maart 1995 die volgende bedrae aan

Die Raad van Finansies	R 10 500 000
Volkscas Bpk	R 4 964 000
Diverse skulde	R 1 154 083

Bedrag betaalbaar aan Bolandse Kunshandelaars
oor die volgende 6 jaar R 11 961 242
Rente word tans net op die bankoortrekking by Volkscas betaal.

Die verwagte tekort van R 4 656 841 sal oor 'n termyn deur die Kerk reggestel moet word.

BESLUIT

* Kennis geneem.

6. BATEFONDS

In Augustus 1989 het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kennis geneem van die kritieke finansiële situasie waarin die Raad van Finansies beland het, hoofsaaklik vanweë die betrokkenheid by die sakebedrywe en die noodsaaklikheid om bedryfskapitaal aan die sakebedrywe te verskaf, om hulle van ondergang en die Kerk van groot skade te red.

Onder 'n verskeidenheid maatreëls wat getref is om die situasie te beredder was die stigting van 'n Batefonds. Gemeentes is versoek om teen R80.00 per lidmaat by te dra vir die fonds wat dan ongeveer R10 miljoen sou oplewer as die hele Kerk daartoe bydra.

Tot 31 Desember 1994 is daar reeds R1 380 461 of 13,6% van die verwagte bedrag deur gemeentes aan die raad oorbetal. 'n Aantal gemeentes het onderneem om oor 'n tydperk die bedrag af te betaal en nog ander het die saak aan lidmate gestel wat op 'n gereelde basis bedrae aan die raad stuur. Individuele bydraes tot die Batefonds het op 31 Desember 1994 reeds R100 723 beloop.

Omdat die doelwit nog nie bereik is nie, was die Raad van Finansies genoodsaak om 'n plan te maak om die rente op die totale skuld te kan betaal sodat die skuld nie toeneem nie. Daar moes ook voorsiening gemaak word om die kapitaal van die skuld oor 'n termyn te delg.

Die Algemene Kerkvergadering het in 1992 die maatreëls wat getref is om die situasie te beredder, goedgekeur. In die begroting vir heffings is voorsiening gemaak vir 'n bedrag om die rente te dek.

Die Algemene Kerkvergadering het ook besluit dat dié gemeentes wat reeds hulle volle bydrae van R80.00 per lidmaat aan die Raad van Finansies oorbetal het, vrygestel word van die rente en kapitaalgedeelte van die begroting. In die konsepbegroting vir 1995 wat deur die Algemene Kerkvergadering goedgekeur moet word, is die bedrag vir rente op R20.88 per lidmaat vasgestel. Die gemeentes kry dus in 1995 'n korting op heffings van ± 22% indien hulle die volle bydrae van R80.00 per lidmaat tot die Batefonds gemaak het.

Die volle bedrag van die Batefonds is op 'n afsonderlike bankrekening gedeponeer en die Raad van Finansies gebruik slegs die rente-inkomste om die uitgawes aan rente teen te werk. Die bedoeling met die stigting van die fonds was en is, om, wanneer die raad se totale finansiële situasie weer gesond is, die kapitaal aan te wend om die eiendomme en geboue wat reeds verkoop is en nog verkoop moet word te vervang met meer doelmatige geboue.

Die Raad van Finansies spreek sy dank uit teenoor alle gemeentes wat bygedra het om die Batefonds te bring waar hy vandag staan.

BESLUIT

- * Gemeentes word ernstig versoek om op vrywillige basis een rand per maand per lidmaat in te samel ten bate van die Batefonds.

ORDE VAN DIE VERGADERING

Verkiesing van sekundus van die skriba.

'n Herstemming vind plaas tussen prof HG van der Westhuizen en ds PA Geyser.

Ds Geyser word verkies.

ORDEMOSIE

Die vergadering besluit dat voorstelle positief geformuleer word om verwarring met stemming te voorkom.

VERSORGING VAN PREDIKANTE

Algemeen

Die versorging van die predikant bestaan uit die volgende komponente:

- * Kontantdeel en vakansietoelae.
- * Vrye woning wat insluit munisipale koste en telefoon.
- * Reiskostetoelae om sy werk as predikant te kan doen en sy gesin te vervoer.
- * Die gemeente se bydrae tot die pensioenfonds en die mediese fonds.
- * Verlofvoordele, d.w.s. gewone verlof, langverlof, studieverlof, siekteverlof.

Die beginsels van versorging van die predikant berus op die volgende:

- * Die gemeente beroep die predikant, d.w.s. nooi hom om by hulle te kom woon en om die werk soos omskryf in Bepaling 149 van die Kerkwet en Bepalings te doen.

Om die predikant in staat te stel om al sy tyd en kragte aan die diens van die evangelie te wy, sonder dat hy hom oor sy lewenstog bekommer, onderneem die kerkraad om hom en sy gesin van 'n behoorlike lewenstog te voorsien.

Die reggeaarde predikant doen die gemeentelike werk na die beste van sy vermoë omdat hy oortuig is dat hy daartoe geroepe is. Die kerkraad sien toe dat hy die werk doen in ooreenstemming met die Woord van God en die Kerkwet en Bepalings.

Die verhouding tussen die kerkraad en die predikant is nie een van werkgewer en

werknemer nie. Daar is daarom ook nie sprake van salaris of vergoeding vir werk gedoen nie. Die gemeente versorg die predikant, terwyl hy die take wat in sy beroepsbrief en die Kerkwet en Bepalings uiteengesit is, uitvoer.

In die nakoming van hulle versorgingsverantwoordelikheid teenoor die predikant, moet die kerkraad rekening hou met die predikant se redelike behoeftes, dit gereeld evalueer en hom daarvolgens versorg.

8.2 **Kontantdeel**

Die skale vir die kontantdeel van die versorgingvoordele wat van tyd tot tyd aan gemeentes voorsien word, is riglyne wat kerkrade kan gebruik by die vasstelling van die kontantdeel.

Die skale is in die verlede as minimumskale voorgehou en ringskommissies moes toesien dat kerkrade hulle by die minimum hou. Daar was en daar is steeds geen beperking op kerkrade om die kontantdeel op 'n hoër bedrag as wat die skale voorstel, vas te stel nie.

Die skale is in die verlede gekoppel aan die verbruikersprysindeks en het sodoende tred gehou met die waardeverlies van geld as gevolg van inflasie.

Die Algemene Kerkvergadering het in 1989 besluit dat die Raad van Finansies 'n beroepspesifieke ondersoek na traktemente moet onderneem. Die Raad het met die advies van FSA Remuneration (Edms.)Bpk., personeelkonsultante, nuwe maatstawwe, waarvolgens die versorgingsvoordeel van 'n predikant vasgestel word, voorgestel. Dié adviese het uitloop op 'n aanpassing van die skale vir die kontantdeel wat in sommige gevalle tot 34% hoër as die vorige skale was.

Die Rasionalisasiekommissie het daarop gewys dat, deur steeds die kontantdeel in ooreenstemming met die inflasiekoers te verhoog, daar mettertyd 'n situasie kan ontstaan dat gemeentes nie die predikant sal kan bekostig nie. Die Raad van Finansies het, met instemming van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, die skale met 'n laer persentasie as die inflasiekoers aangepas.

Daar het met die ooraanbod van predikante 'n situasie ontstaan dat gemeentes predikante beroep teen laer skale as die minimum. Dit het hoofsaaklik gegeld vir proponente wat nie beroepe na "vol" standplase gekry het nie. So kon kleiner gemeentes predikante bekostig en predikante van standplase voorsien word.

In sulke gevalle is die kontantdeel en/of die reiskoste vergoeding verminder. Dikwels is die huisvesting ook op 'n beskeie standaard aangebied. Omdat die predikant net gedeeltelik versorg word, kan hy 'n deel van sy tyd aanwend om 'n bykomende inkomste te verdien.

Dit is ook waar dat gemeentes wat dit kan bekostig, hulle predikant versorg op 'n hoër vlak as die minimum skale. Uit 'n ontleding van 50 gemeentes wat ewekansig gekies is, blyk dit dat 39 predikante of 78% bokant die minimumskale versorg word.

Van die 50 predikante ter sprake ontvang 6 die kontantdeel volgens skaal en vyf predikante ontvang minder as die kontantdeel volgens skaal.

Slegs een predikant in die groep met langer as 14 jaar diens ontvang R169 per jaar minder as die skaal. Die hoogste vasstelling bokant die skaal is 57%, 8 predikante (16%) ontvang meer as 30% bokant skaal, 15 predikante (30%) ontvang tussen 10 - 30% bokant skaal, 16 predikante (32%) ontvang minder as 10% bokant skaal.

Die 63ste Algemene Kerkvergadering het die volgende besluite geneem met betrekking tot die kontantdeel van die versorgingsvoordeel:

- * *Die voorgestelde skale word as riglyne gebruik en kerkrade versorg die predikant na vermoë. Hierdie riglyne sal steeds as die minimum beskou word. Afwyking van hierdie riglyne moet in oorleg met ringskommissies geskied.*
- * *Ringskommissies sien noulettend toe dat kerkrade nie hulle finansiële posisie misbruik om die predikant tekort te doen nie.*
- * *Die Raad van Finansies hersien die skaalindeling van die kontantdeel van predikante se versorgingsvoordeel. Verdere skale word as riglyn bygevoeg volgens die werklike behoeftes van predikante.*
- * *Ringskommissies evalueer jaarliks die situasie in gevalle waar predikante op 'n laer skaal as voorgeskryf, vergoed word. Indien die betrokke gemeente se finansiële posisie verbeter, word die gemeente verplig om te voldoen aan die skaal as minimum vereiste.*

Die Administrateur het in 1994 die heersende skale met FSA se opnames vergelyk. Die vergelyking het 'n agterstand van $\pm 17\%$ aangetoon. Die inflasiekoers was gedurende 1994 meerendeels rondom 10% en die Raad van Finansies het, in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die skale met 10% aangepas, ongeag die agterstand wat geblyk het uit FSA opname.

In die lig van die huidige ekonomiese toestand in die land, die waarskynlike gevolge van die droogte toestand en die moontlikheid van grootskaalse werkloosheid onder lidmate, het die Raad van Finansies 'n aanpassing van 8% in die skale vir die kontantdeel aanvaar. Die aktuaris het ook 'n aanpassing van 8% aanvaar vir sy berekeninge vir die Pensioenfonds. 'n Hoër aanpassing sal nadelig wees vir die Fonds se vermoë om binne die voorgeskrewe tydperk by 100% befondsing uit te kom.

Hieronder volg 'n uiteensetting van die huidige skale vir die kontantdeel van die versorgingsvoordeel asook die gewysigde skale as dit met 8% aangepas word. In die tabel word ook besonderhede verstrek van die traktementaanpassings wat deur die NG Kerk van Transvaal aan gemeentes as aanbevelings uitgestuur is. (Die NG Kerk werk op skale van R32 160 x R2 400 - R48 960 x R2 940 - R69 540 x R4 860 - R74 400 oor 16 jaar versprei. Die skale is met tussen 6% - 7% aangepas teenoor 1994).

DIENS- JARE	HUIDIGE SKALE IN GEBRUIK BY NED HERV KERK	SKALE NA AAN- PASSING VAN 8%	SKALE AANBE- VEEL BY NG KERK
1	51 347	55 456	32 160
2	-	-	34 560
3	53 483	57 764	36 960
4	-	-	39 360
5	55 685	60 141	41 760
6	-	-	44 160
7	58 107	62 757	46 560
8	-	-	48 960
9	60 626	65 478	51 900
10	-	-	54 840
11	63 258	68 320	57 780
12	-	-	60 720
13	66 027	71 311	63 660
14	-	-	66 600
15	68 951	74 467	69 540
16	-	-	74 400
17	77 724	83 942	
18	-	-	
19	81 244	87 744	
20	-	-	

Onder punt 9.8.5 van dié hoofstuk word die aangeleentheid van bydraes tot die Stabilisasiefonds aangeraak. Indien die vergadering die aanbevelings om die 7% bydrae uit die predikant se vakansietoelae tot die Stabilisasiefonds te vervang met 'n verhoging van die bydrae tot die Bystandsfonds, aanvaar, sal dit beteken dat die predikant die volle bedrag van sy vakansietoelae ontvang, en die gemeente sal die bydrae van R434 tot die Stabilisasiefonds maak.

Die huidige bydrae tot die Bystandsfonds is soos volg:

Groepongeskiktheid 1.3% van R100 000	=	R1 300
Groepsterftedekking 1.65% van R100 000	=	<u>R1 650</u>
		<u>R2 950</u>
	=	<u>R245.83 per maand</u>

As die aanbeveling aanvaar word sal die bedrae tot die Bystandfonds soos volg saamgestel word (Versorgingsvoordeel = R108 000):

Groepongeskiktheid = R108 000 x R1.30%	=	R1 404
Groepsterftedekking = R10 800 x R1.65%	=	R1 782
Stabilisasiefonds	=	<u>R 434</u>
		<u>R3 620</u>
	=	<u>R301.67 per maand</u>

Predikante wat teen bogemelde skale versorg word, word gereken as predikante met volle versorging. In terme van die reglement vir die Pensioenfonds moet die gemeente die volle bydraes wat geld as "Werkgewer" en "Werknemerbydraes" aan die Pensioenfonds oorbetaal.

Die wysigings in die reglement van die Pensioenfonds wat tydens die 63ste Algemene Kerkvergadering aangebring is, het dit moontlik gemaak dat predikante wat nie ten volle versorg word nie, teen 50% of 75% van die voorgeskrewe bydraes, lid van die Pensioenfonds kan word. Hulle voordele sal dienooreenkomstig verminder word.

Dit het egter ook al meer voorgekom dat beroepafwagtende predikante, beroep word teen so 'n lae skaal dat lidmaatskap selfs teen 50% nie haalbaar is nie. Voorstelle vir 'n verdere verlaagde bydraekoers is ingesluit onder die verslag oor die Pensioenfonds.

BESLUIT

- * Die voorgestelde skale word as riglyne gebruik en kerkrade versorg hulle predikante na vermoë.
- * Ringskommissies sien toe dat kerkrade billik optree teenoor predikante in die vasstelling van die kontantdeel waar dit teen minder as die aanbevole skale vasgestel word.

- * Die bydrae tot die Stabilisasiefonds word nie meer van die predikant se vakansietoelae verhaal nie, maar ingesluit in die bydraes tot die Bystandfonds.
- * Traktementskale vir die versorging van predikante word formeel verhoog tot op 'n dienstydperk van negentien jaar en die bykomende twee skale word nie as opsioneel beskou nie. Dit word deel van die formele skaalstruktuur.
- * Gemeentes betaal voortaan die volledige mediesefondsbydrae van die predikant/e. Die gedeelte waarvoor die predikant verantwoordelik is, word van sy/haar kontantgedeelte verhaal.

8.3

Woningvoorsiening

Soos reiskostetoelae, is woningvoorsiening 'n komponent van die predikant se versorgingsvoordeel. Dié komponent sluit die voorsiening van 'n doelmatige woning en die onderhoud daarvan in. Dit sluit verder alle munisipale onkoste, versekering en telefoon in. By telefoonkoste word die koste van privaatoproepe ook ingesluit.

Die kerkraad kan, by die verskaffing van die woning een van die volgende moontlikhede oorweeg:

- * Koop of bou 'n pastorie waarin die predikant en sy gesin sal woon.
- * Huur 'n woning vir die predikant en sy gesin en betaal die huur plus ander koste. In die geval van 'n gehuurde woning is die huurder normaalweg nie aanspreeklik vir eiendomsbelasting, onderhoud en versekering nie.
- * Waar 'n predikant graag in sy eie huis wil woon, geld die tweede moontlikheid. Die kerkraad huur dan die woning by die predikant en betaal aan hom 'n huurgeld.

Die Algemene Kerkvergadering het in 1986 die beginsel aanvaar dat predikante in hulle eie woningbehoefte voorsien. Die Algemene Kerkvergadering het egter die volgende riglyne neergelê waarvolgens kerkrade so 'n ooreenkoms met die predikant moet aangaan:

- * Wanneer die kerkraad 'n ooreenkoms met die predikant wil aangaan dat die predikant sy eie woning verskaf, moet die toestemming van die Raad van Finansies en die ringskommissie daarvoor verkry word.
- * Die kerkraad moet vasstel wat 'n redelike gangbare huurgeld vir die woning sal

wees. Die huurgeld moet voorsiening maak vir eiendomsbelasting, onderhoud en versekering.

- * Die kerkraad betaal die munisipale koste, (uitgesonderd eiendomsbelasting), en telefoon.
- * Wanneer die kerkraad en gemeente gevra word om te besluit of die pastorie by die predikant gehuur moet word, word die vergadering nie deur die betrokke predikant gelei nie, maar deur die konsulent of ander bevoegde persoon wat by die vergadering mag voorsit.

BESLUIT

- * Die bestaande riglyne oor woningsvoorsiening word gehandhaaf. Die ringskommissie en die Raad van Finansies moet in hulle beoordeling van sodanige aansoeke daarop let dat die reëling ook in belang van die gemeente sal wees.
- * Die Administrateur word versoek om opnuut ondersoek in te stel na die verskillende komponente wat die voordeel van woningvoorsiening uitmaak.

3.4

Vervoer van die predikant

Die beroepsbrief van die predikant bepaal dat een van die komponente van die versorgingsvoordeel kostelose vervoer om sy werk te doen en sy gesin te vervoer, behels.

Dit kan gereël word deurdat die kerkraad

- * 'n motor aan die predikant verskaf waarmee hy die werk in die gemeente doen en ook sy gesin vervoer. Die kerkraad reël die aankoop van die voertuig in ooreenstemming met die predikant en betaal al die koste verbonde aan die voertuig.

of

- * 'n reiskostetoelae aan die predikant betaal. Die toelae word van tyd tot tyd deur die kerkraad vasgestel aan die hand van advies wat deur die Administrateur beskikbaar gestel word. Die advies word as riglyne by gemeentes aanbeveel.

Die advies van die Administrateur berus op die tabelle wat van tyd tot tyd deur die AA uitgereik word. In die tabelle word voorsiening gemaak vir verhogings in die

aankoopkoste van motors, veranderings in die rentekoerse op motorfinansiering en veranderings in die loopkoste, d.w.s. brandstofkoste en onderhoudkoste.

Die AA se tabelle word aangepas om aan die Kerk se eie behoefte te voldoen. Die gebruik van die tabelle word in 'n begeleidende skrywe aan predikante en kerkrade verduidelik. Die tabelle word as riglyne beskikbaar gestel en kerkrade kan hulle eie tariewe bereken.

Daar ontstaan soms spanning tussen die kerkraad en die predikant oor die betaling van reiskostetoelaes. Die spanning sentreer rondom die volgende:

- * Onvoldoende vergoeding aan die predikant om sy motorkoste te dek.
- * Te veel kilometers afgelê wat die bedrag van die reiskostetoelae hoër as die gemeente se vermoë maak.
- * Aankoop van 'n duur voertuig wat ook die reiskostetoelae wat die gemeente moet betaal, verhoog.

Wanneer die kerkraad en die predikant gesprek voer oor die reiskostetoelae kan daar ooreengekom word oor die getal kilometers wat die predikant verwag dat hy oor 'n jaar sal ry en die kerkraad oordeel of die koste binne sy vermoë sal wees en of die predikant sy werk asook sy gesin se vervoerbehoefte binne die ooreengekomme getal kilometers kan inpas. Aanpassings kan gedurende die loop van die jaar aangebring word.

Aankooppryse het oor die afgelope aantal jare buitengewoon gestyg. Die huidige hoë aankoopprys beïnvloed uiteraard die vastekoste komponent van die reiskostetoelae. Die vervanging van 'n motor sonder vooraf gesprek met die kerkraad kan die oorsaak wees dat die predikant se vervoerkoste hoër kan styg as waarvoor die kerkraad voorsiening gemaak het. Goeie kommunikasie tussen die kerkraad en die predikant kan baie doen om spanning op hierdie terrein te voorkom.

Reëlins wat met die Ontvanger van Inkomste getref word rondom die belasting van reiskostetoelaes is in 'n omsendbrief aan kerkrade en predikante deurgegee.

BESLUIT

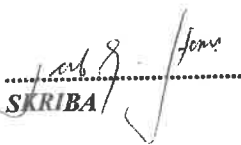
- * **Die opdrag aan die Administrateur om gemeentes van tyd tot tyd te adviseer oor vergoeding vir reiskoste word gekontinueer.**

- * Die Administrateur word versoek om die aangeleentheid van die inruilwaarde van die voertuig by die bepaling van die vastekoste komponent van reiskoste soos gestel in die jongste omsendbrief oor versorgingsvoordele weer te oorweeg, in die lig van die ondersoek wat in die verband gedoen is. Daar word ook ondersoek gedoen na reiskosteberekening in die geheel om te verhoed dat die gemeente of predikant skade ly.

Die vergadering verdaag vir middagete.

Goedgekeur en geteken op 29 Junie 1995.

.....
VOORSITTER

.....
SKRIBA

MIDDAGSITTING: 28 JUNIE 1995

ORDE VAN DIE VERGADERING

Groeteboodskappe

Groeteboodskappe is ontvang vanaf die gemeentes Wonderboom, Potchefstroom-Suid, Potgietersrus, Warmbad en Rustenburg-Oos.

Goedkeuring van die notule

Die notule van die vergadering van Maandagaand 26 Junie 1995 en Dinsdag 27 Junie 1995 tot voor die middagsitting word na enkele wysigings goedgekeur.

Verkiesing van sekundus vir die visevoorsitter

'n Herstemming vind plaas tussen proff HG van der Westhuizen en SJ Botha.

Prof SJ Botha word verkies.

Verlof vir afwesigheid word aan die volgende lede verleen:

NAAM	GEMEENTE	TYDPERK
Brig Ds Breytenbach	Kapelaan H.2	27/6 heeldag en 28/6 oggend en aand 29/6 oggend en aand 30/6 oggend en aand
Ds S Schutte	Losberg	28/6 voormiddag en namiddag 30/6 heeldag
Ds MA Kok	Wynberg	Aande
Ds JS Botha	Viljoenskroon	27/6 aand
Ds GPJ Grobler	Potchefstroom-Noord	27/6 19:00 tot 21:00
Ds PJO Pretorius	Zesfontein	28/6 oggend en middag
Ds JD Grobler	Virginia	27/6 19:00 - 28/6 - 19:00
Prof JH Koekemoer	UP	28/6 14:30 - 17:45
Ds APJ Beukes	Zwartkop	28/6 10:00 - 13:00
Ds WH Swart	Klerksdorp Wilkoppies	27/6 aand
Ds PF Viljoen	Verwoerdburg	27/6 8:30 - 10:30

Ds JH v Heerden	Voortrekkerhoogte	28/6 8:30 - 11:30 30/6 8:30 - 13:00
Ds FH v d Merwe	Benoni	28/6 14:00 - 21:00
Ds CB Enslin	Phalaborwa	29/6 middag
Prof AJ Antonites	UP	Onderbreek vanweë her- eksamens
Ds PJ Snyders	Noordelike- Pietersburg	28/6 middag
Ds PJ Mynhardt	Beroepafwagtend	30/6 middag en aand
Dr JA v Biljon	Pastorale Verwysingsdiens	28/6 - middag 29/6 - heeldag
Dr P v Staden	Melville	28/6 - heeldag
Ds RD Malan	Tsumeb	5/7 - aand 6/7 - heeldag
Ds AJ Strydom	Randfontein	30/6 - middag en aand
Ds GWM Oosthuizen	Mosselbaai	28/6 8:30 - 14:30
Dr JD Gericke	Verwoerdburg	28/6 8:30 - 15:30
Ds JH Steenekamp	Rustenburg-Kloof	29/6 - aand
Ds GJ v Staden	Rustenburg-Suid	29/6 - heeldag
Ds HJ Odendaal	Wonderboompoort	28/6 - tot by beter voel
Ds L van Rooyen	Hartebeestpoort	28/6 - 14:30
Ds ER Pretorius	Hospitaalbearbeiding	28/6 - 29/6 aand
Ds WRT Hindley	Randfontein-Midpark	28/6 - oggendtee tot middagtee
Ds C Pretorius	Krugersdorp-Oos	29/6 - 10:00 - 12:00
Ds EH Scheepers	Johannesburg-Suid	28/6 - aand 29/6 - oggend
Ds LMP Swanepoel	Ebenhaezer	29/6 - vanaf 11:00 tot 30/6 heeldag
Prof DJ Booysen	HTO	28/6 - 14:30 - 18:00

Prof A A da Silva	UP/Witfontein	28/6 - 8:30 - 9:00 29/6 - 8:30 - 9:30 13:15 - 17:45 1/7 - 13:15
Ds JJ McDonald	Roodepoort	28/6 - 14:30 - 21:00
NJ Deetlefs	Orkney	27/6 en 28/6
Ds WJ Jacobson	Springs-Oos	27/6 - 15:45 - 21:00
Dr JJP Müller	Swartkop	28/6 - 9:00 - 13:00
JA van Staden	Van der Hoff	27/6 - 19:00 - 21:00
JJ du Randt	Marikana	27/6 - tot einde
RJ Labuschagne	Randfontein	30/6 - voormiddag tot middagete
BD Bierman	Brackenhurst	28/6 - 19:00 - 21:00 30/6 - 19:00 - 21:00 4/7 - 09:00 - 13:00 6/7 - heeldag
Ds AT McDonald	Koster	30/6 - 8:30 - 13:00
Ds PL Steenkamp	Voortrekkerhoogte	29/6 - 8:30 - 10:30 13:15 - 19:00 30/6 - 13:30 - 19:00 3/7 - heeldag

PENSIOENFONDS

9.1 Samestelling van die Pensioenraad

Die vergadering neem kennis van die samestelling van die Pensioenraad.

In terme van Bepaling 3.1.4 van die reglement tree ds HN Botha en mnr H van Nieuwenhuizen volgens rooster by die 64ste Algemene Kerkvergadering af.

BESLUIT

- * Die Pensioenraad word later tydens die vergadering verkies.

9.2 Finansies

Die vergadering neem kennis van die finansiële state van die jare 1992/94 soos dit

in die agenda ingebind is as **BYLAE B**.

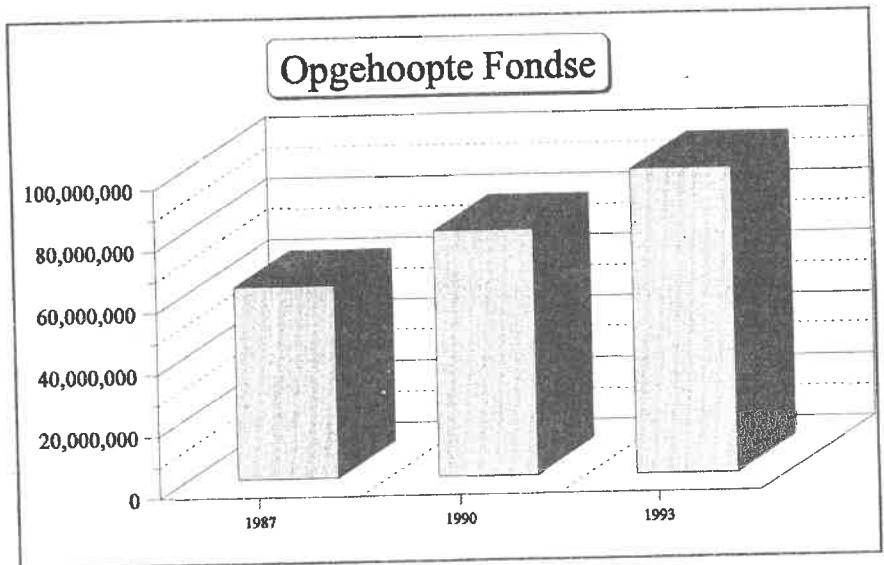
1.2.1

Kapitaalfonds

Die kapitaalfonds het oor die termyn soos volg gegroei:

	1992	1993	1994
Saldo 1 Januarie	26 505 408	27 103 812	31 069 039
Plus oorskot	4 751 668	4 167 718	5 543 000
Plus oordrag van fondse	-	37 640	-
Min oordrag na fondse	124 850	-	-
Min kapitaalverlies afgeskryf	4 028 414	240 131	-
Saldo 31 Desember	27 103 812	31 069 039	36 612 039

Sedert 1988 het die opgehoopte fondse toegeneem soos in die onderstaande grafiek aangetoon word.

Die Stabilisasiefonds wat aangevul word uit bydraes van 7% van die vakansietoelaes van predikante en personeel is uit die Predikante Pensioenfonds onttrek en na die Bystandfonds oorgedra.

Die bydraes vir die stabilisasiefonds vir predikante word aangewend om die ongeskiktheidsvoordele van predikante wat met siekte-emeritaat uitgetree het, te verbeter.

9.2.2 *Vaste eiendomme*

Die Pensioenraad het nog drie beleggings in eiendomme nadat daar in die tydperk wat die 63ste Algemene Kerkvergadering voorafgegaan het, eiendomme ten bedrae van ± R5,7 miljoen verkoop is. Die oorblywende eiendomme wat direk deur die Pensioenraad besit word, is die volgende:

	Kosprys	Netto huur-opbrengs1994
Winkelsentrum Secunda (Voorheen Edgars) Pakhuis en kantore te Sunderlandridge	R665 594 R976 763	R385 972 R108 325

Die Pensioenraad onderhandel tans met 'n potensiele koper wat belangstel om die eiendom Sunderlandridge te koop. Dié transaksie kan in die loop van die volgende paar maande afgehandel word.

Die huurkontrak met Edgars ten opsigte van die gebou in Secunda is in 1994 vir 'n verdere tydperk van 10 jaar hernu.

Benewens bogenoemde eiendomme besit die Pensioenraad al die aandele in die eiendomsmaatskappy Republic Coin Operated Lockers (Edms.) Bpk. Die maatskappy besit 'n kantoorgebou in Strubenstraat, Pretoria. Die gebou word bestuur deur EG Chapmans Eiendomsdienste en 78% van die beskikbare ruimte is tans verhuur. Die Pensioenraad wil graag van die gebou ontslae raak omdat die verhuring van kantore as gevolg van die ooraanbod van kantoorruimte in Pretoria 'n baie onseker aangeleentheid is.

Republic Coin skuld op 31 Desember 1994 'n bedrag van ± R3,6 miljoen aan die Pensioenfonds. Die gebou kan moontlik verkoop vir 'n prys van R2,5 - R3 miljoen. Die aktuaris het vir die doeleindes van sy waardasie van die Fonds die eiendom se waarde op R2 miljoen gestel.

Die Pensioenraad het sedert die vorige Algemene Kerkvergadering die koopvooreenkoms ten opsigte van die plaas Lusernkraal met die twee boere gefinaliseer waarvolgens die Pensioenraad die aandele in Lusernkraal Boerdery (Edms.) Bpk aan Mnre Moore en Ferreira verkoop.

9.2.3 *Beleggings in boekwaarde portefeuljes van versekeringsmaatskappye*

Die Pensioenfonds het in 1992 aan die Algemene Kerkvergadering gerapporteer dat alle surplus kontant in die boekwaarde portefeuljes van versekeringsmaatskappye belê word tot tyd en wyl die Pensioenfonds weer by 100% befondsing uitkom. Die reëling is met die goedkeuring van die Registrateur van Finansiële Instellings getref om die Fonds te beskerm teen skommeling op die aandelebeurs waar die versekeringsmaatskappye belê. Die fondse is aanvanklik by die maatskappye

Sanlam, Ou Mutual en Momentum Lewens belê. Op advies van Absa Konsultante wat die Pensioenfonds bestuur, is die fondse wat by Momentum Lewens belê is onttrek en gelykop verdeel tussen Sanlam en Ou Mutual.

Op 31 Desember was die boekwaardes van die onderskeie beleggings soos volg:

JAAR	SANLAM	OU MUTUAL	MOMENTUM
1992	6 240 253	7 342 325	6 017 670
1993	7 938 611	9 226 908	6 608 753
1994	14 309 000	15 881 00	-

Die opbrengskoers op die onderskeie beleggings was soos volg:

Januarie 1991 tot Desember 1994	15.88%	16.69%
Januarie 1994 tot Desember 1994	18.53%	16.00%

9.2.4

Verbandlenings

Die Pensioenraad het daadwerklik gepoog om die getal verbandlenings, wat vastereëdraende beleggings is, en geen inflasieverskansing het nie, te verminder. Dit was vroeër die raad se hoof beleggingsterrein met spesifieke konsentrasie op plaasverbandlenings. Sedert 1986 is daar slegs verbandlenings toegestaan aan persone wat eiendom by die Pensioenraad gekoop het. Die eiendom wat daarby betrokke was was dié waarop die Pensioenraad voorheen verbande gehad het. Die Pensioenraad het met die skwewestrasie van die verbandgewers, besit van die eiendom bekom.

Op 31 Desember 1994 was daar slegs 5 verbandlenings met 'n totale uitstaande bedrag van ± R1,506 miljoen. Die rentekoers beloop 12% - 21% en die grootste is dié ten opsigte van Bertie van Zyl (Edms.) Bpk ten bedrae van R671 884. Dié verband word geleidelik verminder en sal Junie 2007 afgelos wees.

Een van die verbandlenings ten bedrae van R67 319 sal eersdaags afgelos word en 'n verdere verbandlening ten bedrae van R55 410 is ook opgeroep.

9.2.5

Inkomste en Uitgawes

Die Pensioenfonds se hoofbronne van inkomste is pensioenbydraes en beleggingsinkomste.

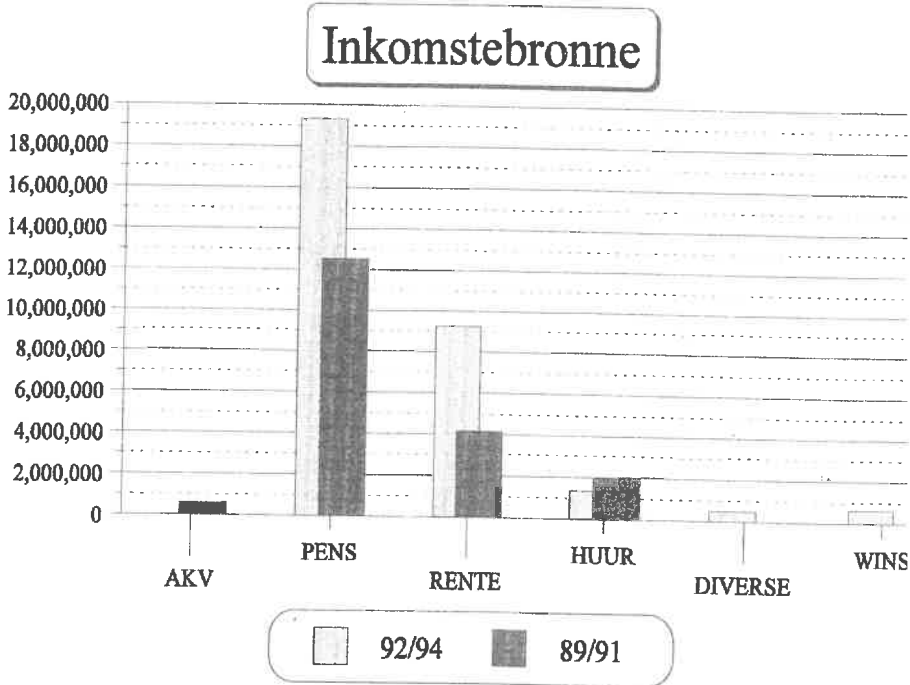
Totale inkomste vir die afgelope drie jaar het ± R31 miljoen beloop teenoor R19,2 miljoen vir die vorige tydperk. Die besonderhede word uiteensit in **BYLAE B** tot die agenda.

Die verhouding tussen die verskillende inkomstebronne word grafies soos volg

voorgestel:

9.2.6 *Pensioenfondshydraes*

Pensioenbydraes is direk gekoppel aan die versorgingsvoordeel wat jaarliks in Mei aangepas word, saam met aanpassing in die skale vir die kontantdeel van die

traktement.

Die pensioenbydrae is vasgestel op 7.5% van die versorgingsvoordeel vir lede en 12.5% vir die werkgewer. Die versorgingsvoordeel is sedert 1989 soos volg verhoog:

1989	R64 000	
1990	R73 000	± 15% verhoging
1991	R80 000	± 10% verhoging
1992	R88 000	± 10% verhoging
1993	R94 000	± 6.8% verhoging
1994	R100 000	± 6.4% verhoging

Vir 1995 word aanbeveel dat die versorgingsvoordeel met 8% aangepas word aangesien die laer-as-inflasiekoers aanpassings in 1993 en 1994 die waarde van die predikante se pensioenvoordele nadelig beïnvloed het.

2.7 *Beleggingsinkomste*

Uit bostaande grafiek kan ook gesien word dat inkomste uit beleggings algaande toegeneem het in verhouding met pensioenbydraes. In 1989 het beleggingsinkomste ongeveer 28% van die totale inkomste uitgemaak het, teenoor bykans 46% in 1994.

In 1989 en 1990 is net die rente op verbandlenings en kontantbeleggings as beleggingsinkomste getoon. Die groei in die waarde van beleggings by versekeringsmaatskappye is slegs by wyse van aantekening op die balansstate getoon. Gedurende 1991 is die beleid ten opsigte van bonuserkenning op beleggings by versekeringsmaatskappye verander en bonusse word nou erken soos en wanneer dit vestig. Die inkomste uit beleggings by versekeringsmaatskappye het oor die afgelope drie jaar die volgende beloop

1992	-	R2 227 375	1993	-	R2 693 794	1994	-	R3 239 000
------	---	------------	------	---	------------	------	---	------------

2.8 *Huurinkomste*

Die Pensioenraad beskik tans oor net twee eiendomme wat huurinkomste oplewer te wete die winkelsentrum op Secunda en die pakhuis en kantore te Sunderland Ridge, Erasmia.

Die netto huuropbrengs, gemeet teen die boekwaarde van die eiendomme oor die afgelope drie jaar was soos volg:

1992	R382 880	R1 642 357	23.3%
1993	R468 619	R1 642 357	28.5%
1994	R492 000	R1 642 357	30.0%

Die Pensioenraad skenk aandag aan die moontlikheid om die Sunderland Ridge eiendom te verkoop teen ongeveer R1.2 miljoen teenoor die boekwaarde van R976 763.

2.9 *Pensioenuitkerings*

Pensioenuitkerings het vir die drie jaar met 28% toegeneem teenoor die vorige tydperk en beloop vir die tydperk 1992/94 R12,4 miljoen (1989/91 = R9,6 miljoen),

Die toename is enersyds toe te skryf aan die toename in die aantal pensioentrekkers en andersyds aan die verhoging in pensioenvoordele. Die volgende tabel toon die toename in pensioentrekkers:

BESONDERHEDE	31 Des. 1992	31 Des.1993	31 Des. 1994
Predikante	63	68	73
Weduwees	35	39	41
kinders	1	1	3
Ex-gratia	-	1	1
Totaal	99	109	118

Voordele is sedert 1991 soos volg verhoog (verhogingsdatum 1 Mei - basis 40 jaar diens):

	1 Mei 1992	1 Mei 1993	1 Mei 1994	1 Mei 1995 (Aanbeveel)
Versorgingsvoordeel	88 000	94 000	1000 00	108 000
<u>Eenmalige uitkering by</u> dood of bereiking van ouderdom 65	176 000	188 000	200 000	216 000
Pensioen	35 200	37 600	40 000	43 200
Weduweepensioen	21 120	22 560	24 000	25 920
Kinderpensioen	3 300	3 525	3 750	4 050

Pensioenvoordele vir persone wat reeds afgetree het, kan, as gevolg van die onderbefondsing van die Fonds, slegs aangepas word met die marge wat beleggingsinkomste van 10% oorskry. Daarom was dit die afgelope aantal jare nie moontlik om die pensioene van bestaande pensioentrekkers noemenswaardig te verbeter nie. Pensioenvoordele vir pensioentrekkers is oor die afgelope drie jaar soos volg verhoog:

1992 - 4.1%	1993 - 3%	1994 - 4%	1995 - 5%
-------------	-----------	-----------	-----------

Daar is by 'n vorige Algemene Kerkvergadering besluit om uit heffings 'n bydrae tot die pensioene van bestaande pensioentrekkers te maak. Die vergadering het R200 000 per jaar vir die doel bewillig. Die reëling het egter 'n probleem geskep in die sin dat, as eers daarmee begin word, dit as deel van die pensioen vestig en dit baie moeilik weer weggeëm kan word. Met die toename in die getal pensioentrekkers sal die bedrag ook mettertyd groter word en 'n addisionele las op gemeentes plaas. Die 63ste Algemene Kerkvergadering het die gebruik laat vaar en eerder die "werkgewer" bydraes van 11.5% van versorgingsvoordele verhoog tot 12.5%.

9.3

Lidmaatskap

Die Fonds se ledetal het soos volg gewissel oor die tydperk sedert die vorige Algemene Kerkvergadering:

JAAR	1990	1991	1992	1993	1994
PREDIKANTE	297	298	309	311	311

Oor die afgelope 2 jaar was daar 38 toetredes, 17 aftredes, 19 bedankings en 1 sterfte. Die ledetal sluit 7 lede in wat medies ongeskik is en voordele vanuit die ongeskiktheidskema ontvang. Verder is daar 7 lede ingesluit wat tans op aftreevoordele, gebaseer op 50% of 75% van die versorgingsvoordeel geregtig is.

Die aangeleentheid van lidmaatskap van die Fonds van predikante met deelversorging word meer volledig hanteer in punt 9.6.5 van die agenda.

9.4 Omskakeling van die Fonds tot 'n Pensioenfonds

Die 62ste Algemene Kerkvergadering het besluit dat die Pensioenraad by die Ontvanger van Inkomste aansoek moet doen om die Pensioenfonds van 'n voorsorgfonds tot 'n pensioenfonds om te skakel. Die bedoeling met die omskakeling was om bydraes tot die Pensioenfonds vir inkomstebelastingdoeleindes aftrekbaar te kry.

Dit gebeur van tyd tot tyd dat persone navraag doen oor die omskakeling. Die Ontvanger van Inkomste laat nie die volle pensioenbydrae toe as aftrekking van inkomste nie, omdat hy nie die volle versorgingsvoordeel aanslaan as inkomste nie.

Die Raad het die Fonds se bestuurder, ABSA-Konsultante, versoek om die voor en nadele van 'n voorsorgfonds en 'n pensioenfonds uit te wys. Die vergadering neem daarvan kennis.

9.5 Inkomstebelasting implikasies

Die vergadering neem kennis van die inkomstebelastingbepalings wat ten opsigte van pensioen- en voorsorgfondse geld.

9.6 Aktuariële ondersoek

Die 62ste Algemene Kerkvergadering het besluit dat die Pensioenraad die fonds jaarliks deur 'n aktuaris moet laat ondersoek.

Daar word kennis geneem van die volledige verslag van die aktuaris wat as **BYLAE C** tot hierdie agenda opgeneem is.

Hieronder volg 'n vergelyking van die Fonds se resultate oor die afgelope 3 jaar.

9.6.1

Befondsingsvlak

Die verhouding van verpligtinge van die Fonds ten opsigte van die verstreke diens van lede tot die waarde van die bates het algaande verbeter teenoor die situasie soos op 31/12/91 toe die befondsingsvlak op 55.3% gestaan het.

Die verhouding wat bekend staan as die befondsingsvlak het soos volg verbeter:

Jaar	Verpligting	Bates	Befondsingsvlak
1993	R48 331 000	R30 198 000	62.5%
1994	R52 789 000	R35 114 000	66.50%
1995	R57 120 000	R41 288 000	72.20%

Die volgehoue verbetering in die Fonds se finansiële posisie maak dit moontlik om, in ooreenstemming met die ooreenkomst met die Registrateur van Finansiële Instellings in die oorblywende 5 jaar die befondsingsvlak by 100% te kry.

Die bydraes tot die fonds word gelewer deur lede (werknemers) teen 7.5% van die versorgingsvoordele en die Kerk (werkgewer) teen 12.5% van die versorgingsvoordeel. Die bydrae koerse geld sedert 1990 en die bydraes word aangewend om toekomstige diensvoordele sowel as die tekort ten opsigte van die verstreke diens te befonds. Die verdeling oor die afgelope vier jaar is soos volg:

Jaar	Totale bydrae	Benodig vir toekomstige diens	Surplus om tekort af te werk
1992	20.00%	9.80%	10.20%
1993	20.00%	9.80%	10.20%
1994	20.00%	9.90%	10.10%
1995	20.00%	9.80%	10.00%

Die werklike koerse is 7.5% en 12.5% onderskeidelik, maar omdat sekere lede op 'n 50% of 75% vlak by die Fonds ingeskakel het, het dit die effek dat die gemiddelde waarde van die bydraes, uitgedruk as 'n persentasie van die volle versorgingsvoordeel op 7.4% en 12.4% onderskeidelik te staan kom.

9.6.2.

Beleggingsopbrengs

Die verskillende bates van die fonds is belê met die doel om opbrengs te lewer waaruit voordele befonds kan word.

Die beleggingsopbrengskoers gebaseer op die waarde wat tydens die waardasie op die bates van die Fonds geplaas is, was oor die afgelope vier jaar soos volg:

1992 - 12.60%	1993 - 14.00%	1994 - 14.80%
---------------	---------------	---------------

Die aktuaris het in die waarderingsbasis voorsiening gemaak vir 'n beleggingsopbrengskoers van 10%. Hy is van mening dat dit redelik is om te aanvaar dat die Fonds in staat sal wees om oor die langtermyn 'n opbrengs van 10% per jaar op sy bates te kan handhaaf. Hy het ten opsigte van die periode na aftrede van elke lid ook die waarderingsrentekoers van 10% per jaar gebruik. Dit beteken dat pensioene vir pensioentrekkers verhoog kan word teen die koers wat die beleggingsopbrengskoers 10% oorskry. In 1994 was dit 4.8%. Vandaar die aktuaris se aanbeveling en die Pensioenraad se besluit om die pensioenvoordele van pensioentrekkers met 5% te verhoog.

9.6.3

Wysigings aan die Pensioenfonds

Die Pensioenraad het kennis geneem van verskillende voorstelle om die finansiële posisie van die Pensioenfonds, die pensioenvoordele van lede te verbeter en verligting vir gemeentes ten opsigte van die hoë bydraes tot die Fonds, te bewerkstellig.

Die Administrateur het in 'n skrywe (23 Junie 1994) kerkrade genooi om voorstelle vir oorweging en opname in die Agenda vir hierdie Algemene Kerkvergadering in te dien. Enkele voorstelle is ontvang waarvan die meerderheid was dat die huidige fonds omskep word, sodat lede wat dit verkies, kan uittree. Dit impliseer die herinstelling van 'n voorsorgfonds waarheen enige lid kan oorgaan.

Die huidige Fondsbestuurders is versoek om die verskillende voorstelle te evalueer en aan die Pensioenraad advies uit te bring.

Uit die voorstelle wat van kerkrade en individue ontvang is, blyk dit dat daar 'n mate van verwarring bestaan deurdat vaste bydraefondse as voorsorgfondse en vaste voordeelfondse as pensioenfondse gesien word.

Die Fondsbestuurders het die volgende kommentaar oor die keuse van 'n befondsingsmetode aan die Pensioenraad deurgegee:

"Aftreevoordele onder pensioen- en voorsorgfondse kan op 'n vastebydrae-basis ook genoem regmatige-aandeel basis of 'n vastevoordeel-basis, elk met sy eie voor- en nadele voorsien word. Die belangrikste verskille tussen 'n vastebydrae-basis en 'n vastevoordeel-basis kan soos volg opgesom word:

Vastevoordeel:

Die lid se bydrae is gelyk aan 'n vasgestelde persentasie van sy salaris, en sy aftreevoordeel word volgens 'n formule in die reëls bereken (bv 'n pensioen gelyk aan 2% van finale salaris vir elke jaar diens).

Die werkgewer se bydrae is gelyk aan die verskil tussen die totale van al die lede se bydraes en die bedrag wat nodig is om die voordele te voorsien wat in die reëls omskryf word. Hierdie bydrae, wat deur die fonds se waardeerder bepaal word, is nie 'n vaste bedrag nie en kan van tyd tot tyd styg of daal. Weens die manier waarop die aftreevoordele ophoop, sal die werkgewer se bydrae (uitgedruk as 'n persentasie van elke lid se salaris) wat werklik nodig is om elke lid se voordeel te voorsien, verskil. In die geval van ouer lede sal dit hoër wees as die gemiddelde koers waarteen die werkgewer tot die fonds bydra, en in die geval van jonger lede sal dit laer wees.

Vastebydrae:

Die lid se bydrae is gelyk aan 'n vasgestelde persentasie van sy salaris en die werkgewer dra 'n vasgestelde persentasie van die lid se salaris namens hom by. Die lid se aftreevoordeel is gelyk aan die geakkumuleerde waarde van sy eie en die werkgewer se bydraes, tesame met die rente wat die fonds deur die belegging van hierdie bedrag verdien het. Hierdie voordeel, waarvan die vlak afhang van die beleggingsopbrengs wat deur die fonds verdien word, is nie 'n vaste bedrag wat akkuraat vooruit as 'n persentasie van die lid se salaris by aftrede voorspel kan word nie.

Die keuse van die befondsingsmetode wat gebruik word, hang af van 'n beoordeling van die belangrikheid wat geheg word aan die verskillende eienskappe daarvan, soos gesien uit die oogpunt van sowel die lid as die werkgewer. Die eienskappe vergelyk soos volg:

VERGELYKINGSPUNT	VASTEBYDRAE	VASTEVOORDEEL
Lidbydrae	Vasgestelde persentasie van salaris	Vasgestelde persentasie van salaris
Werkgewerbydrae	Vasgestelde persentasie van salaris vir elke lid	Veranderlike persentasie van totale salarisse van alle lede
Aftreevoordeel	Geakkumuleerde bydraes	Voorafbepaalde persentasie van salaris by aftrede

Voorspelbaarheid van aftreevoordeel	Nie akkuraat voorspelbaar nie	Akkuraatheid voorspelbaar
Beleggingsrisiko	Deur lid gedra	Deur werkgewer gedra

In die geval van die Predikante Pensioen- en Weduwee en Wesefonds, is die Fonds 'n vastevoordeel pensioenfonds as gevolg van die feit dat die lid se aftreevoordele gespesifiseer word in die reëls. Die meeste van die voorstelle ingedien, het voorgestel dat die Predikante Pensioen- en Weduwees en Wesefonds omgeskakel moet word na 'n vastebydrae voorsorgfonds en hierdie voorstel het die volgende belangrike implikasies vir bestaande lede:

Vastevoordeel na vastebydrae

As gevolg van die feit dat jong lede tans ouer lede kruissubsidieer wat betref die befondsing van aftreevoordele, beteken dit dat indien die Fonds omgeskakel word na 'n vastebydraefonds, die subsidie sal wegval en die ouer lede dus wesenlik swakker daaraan toe sal wees. Die afsnypunt tussen jonger en ouer lede is ongeveer tussen die ouderdomme van 40 tot 45 jaar en dit is dus die groep bo 45 jaar wat benadeel sal word.

Voorts is die Fonds tans onderbefonds (die bates is ongeveer 70% van die laste van die Fonds) en elke lid sal dus 'n pro-rata verminderde voordeel ontvang wat oorgedra kan word na die nuwe Fonds wat veral die ouer lede verder nadelig sal beïnvloed, aangesien hulle nie genoegsame tyd het om hierdie tekort op te maak nie.

VOORDEEL AS % VAN VERSORGINGSVOORDEEL		
OUDERDOM BY AFTREDE	PREDIKANTE PENSIOEN & WEDUWES EN WESEFONDS	VASTEYDRAEFONDS
25	64,7%	65,2%
35	48,5%	41,7%
45	32,3%	23,8%
55	16,20%	10,3%

Uit die vergelyking blyk dit dat 'n vastebydraefonds slegs voordelig sal wees vir werklike jong lede as gevolg van die feit dat daar van dag een af geen kruissubsidiëring plaasvind nie.

Pensioen- en Voorsorgfonds

Indien die Fonds omgeskakel sou word na 'n Voorsorgfonds, bepaal die Kommissaris van Binnelandse Inkomste dat elke lid eers belasting op sy bedankingsvoordeel (asof die lid die geld in kontant ontvang) moet betaal alvorens die lid se totale belange oorgeplaas kan word na 'n voorsorgfonds. Die rede hiervoor is as gevolg van die feit dat lidbydraes tot 'n pensioenfonds belasting aftrekbaar is, terwyl lidbydraes tot 'n voorsorgfonds nie belastingaftrekbaar is nie.

Ten opsigte van lede wat dus al 'n geruime tyd 'n lid van die pensioenfonds is, sal dit 'n wesenlike effek op hulle aftreevoordeel hê as gevolg van die relatiewe hoë bedankingsvoordele van toepassing op hierdie lede.

Soos hierbo genoem is lidbydraes tot 'n voorsorgfonds nie belastingaftrekbaar nie en is dit dus nie belastingeffektief om 'n voorsorgfonds in te stel nie.

9.6.4

Moontlike toekomstige voordeleverbeteringe indien fonds 100% befonds is

Tans gaan daar 'n hoë persentasie ($\pm 10\%$ van die versorgingsvoordeel) van die Kerk se bydrae vir die befondsing van die verstreke diens tekort van die Fonds.

Na raming behoort die Fonds binne die volgende 5 jaar ten volle befonds te wees. Wanneer die Fonds 'n 100% befondsingsvlak bereik, sal die addisionele bydraes van 10% van versorgingsvoordele aangewend kan word om voordele te verbeter. Hierdie voordeel-verbetering kan onder andere die volgende insluit:

- * Herstel van die koopkrag in die pensioene van predikante wat reeds geëmeriteer het.
- * Voorsiening vir groter toekomstige verhogings aan predikante wat reeds geëmeriteer het.
- * Die verbetering van die bestaande pensioenskaal ten opsigte van aktiewe lede ten einde groter voorsiening vir aftrede te maak.

Uit bostaande blyk dit dat dit tans nie sinvol is om die struktuur van die fonds te wysig na hetsy 'n vastebydrae pensioen- of voorsorgfonds of 'n kombinasie daarvan nie as gevolg van die nadelige invloed daarvan op die lede van die Fonds.

Die aktuarisse is van mening dat alhoewel die bydraes tans hoog is vir die vlak van huidige voordele, die situasie van korte duur is en dat die voordele verbeter kan word of die bydraes verlaag kan word (of 'n kombinasie van die twee) sodra die fonds 'n 100% befondsingsvlak bereik het.

6.5 Bydraes tot die Pensioenfonds

Die bydraes tot die Pensioenfonds word gekoppel aan die versorgingsvoordeel wat opgemaak word deur die komponente:

- Kontantdeel.
- Vakansietoelae.
- Waarde van Vrye woning.
- Waarde van gesinsvervoer.

In 1989 is die versorgingsvoordeel soos volg bereken:

Kontantdeel en vakansietoelae	R42 100
Waarde van vrye inwoning	R15 000
Waarde van gesinsvervoer	<u>R 6 210</u>
	R63 310
Afgerond	<u>R64 000</u>

Die versorgingsvoordeel is sedert 1989 toe dit op R64 000 vasgestel is, jaarliks aangepas met ongeveer dieselfde koers as die kontantdeelskale. Daarmee saam het die pensioenbydraes gestyg tot die huidige vlak van R7 500 vir lede en R12 500 vir gemeentes wat 'n vol standplaas onderhou. Indien die aanbeveling van 'n aanpassing van 8% in die versorgingsvoordeel vanaf 1 Mei 1995 aanvaar word, sal die bydraes van lede verhoog na R8 100 vir lede en R13 500 vir gemeentes per volle standplaas.

Die huidige bedrag wat maandeliks van werkgewerskant (gemeentes en sinodale standplase) tot die Fonds bygedra word beloop R1 041.67 vir die Pensioenfonds en R245.83 vir die Bystandsfonds waaruit ongeskiktheidsvoordele voorsien word.

In die geval van die pensioenbydrae maak die bepaling vir die Pensioenfonds daarvoor voorsiening dat alle gemeentes wat predikantstandplase het, of die standplaas gevul is of nie, 'n volle bydrae tot die Pensioenfonds moet maak. Gemeentes wat in kombinasie met ander gemeentes 'n standplaas het, dra saam die pensioenbydrae vir daardie standplaas. Gemeentes wat nie 'n standplaas het nie en nie in 'n kombinasie ingedeel is nie, dit wil sê 'n konsulentgemeente, moet ook tot die Pensioenfonds bydra teen 'n koers wat R104.17 vir elke 50 lidmate of deel daarvan.

In die jongste tyd het 'n hele aantal sodanige gemeentes wel deelsorgstandplase gevorm en predikante teen verminderde versorgingsvoordele beroep. In sommige gevalle is die betrokke predikante op 'n 50% of 75% basis by die Pensioenfonds ingeskakel. In ander gevalle was die versorgingsvoordeel so laag dat selfs die bydrae vir 50% voordeel nie finansiële haalbaar is nie. In nog ander gevalle het die kerkraad 'n predikant beroep teen 'n nul-traktement om die predikant te kan orden en ten volle te gebruik. Hier is veral vroue-predikante wat eggenotes van predikante is, ter sprake.

Hierdie omstandighede is aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering uitgewys. Die Kommissie het geoordeel dat buitengewone omstandighede die situasie meegebring het, en dit gekondoneer dat predikante wat teen so 'n lae versorgingsvoordeel beroep is, dat lidmaatskap van die fonds nie haalbaar is nie, nie verplig word om toe te tree nie. Die situasie moet egter by hierdie Algemene Kerkvergadering onder aandag kom en maatreëls moet getref word om dit moontlik te maak vir alle predikante om tot die Fonds toe te tree.

Die Kommissie het ook geoordeel dat alle predikante gedek moet wees onder die Bystandsfonds vir sterfte en ongeskiktheid.

Die bepaling dat elke gemeente, ongeag sy grootte verantwoordelik is vir die werkgewersbydrae tot die Pensioenfonds van R1 041.67 per maand bring mee dat gemeentes met 200 - 300 lidmate en een standplaas, in verhouding 'n baie groter verpligting ten opsigte van die Pensioenfonds dra as 'n gemeente met sê 600 lidmate met een standplaas. In die bespreking van moontlikhede om die las van die pensioenbydrae vir kleiner gemeentes te verlig het die Pensioenraad na die moontlikheid gekyk om die pensioenbydrae, soos die heffings, op 'n lidmaat-basis te bereken en gemeentes daarvolgens aan te slaan. Die pensioenbydrae kan nie deel van die heffings word nie, aangesien dit in terme van die Pensioenfondsregulasies, maandeliks voor die 15de van elke maand gevorder en aan die Pensioenfonds oorbetaal moet word.

Uit die berekening wat gemaak is na aanleiding van die moontlike stelsel blyk dit dat 'n gemeente met ± 430 lidmate onder enige van die twee stelsels ongeveer dieselfde bydrae tot die Fonds sal maak. Vir gemeentes met minder as 430 lidmate, sal die las ligter word, terwyl 'n gemeente met ± 650 lidmate ongeveer 50% meer, tot die Pensioenfonds sal moet bydra.

So 'n stelsel kan die omstandighede van groot gemeentes wat finansiële probleme ondervind, nadelig raak. In dié geval kan 'n klein heffing in die premie ingebou word om 'n soort "egalisasiefonds" op te bou, soortgelyk aan die Fonds vir Gemeente Opbou, om sodanige gemeentes by te staan. Die bystand sal egter op 'n baie verantwoordelike wyse toegewys moet word.

9.7

Wysiging van die bepalings vir die Pensioenfonds.

Met die aanname van voorstelle wat die bepalings vir die Pensioenfonds en die Bystandsfonds gewysig het, het die 63ste Algemene Kerkvergadering besluit dat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die nodige wysigings in die reglementebundel moet aanbring.

Die gewysigde bepalings is aan die Registrateur van Finansiële Instellings voorgelê. Die Registrateur het versoek dat die reglement volledig herskryf moet word om ooreen te stem die vereistes van die Wet op Pensioenfondse. Die gewysigde reglement is ingesluit onder die Bylaes tot hierdie agenda as **BYLAE D**.

Die bepalings wat verskil van die bepalings in die reglementebundel word met donker letters aangedui.

1.8

Bystandfonds

Die 63ste Algemene Kerkvergadering het kennis geneem van die skeiding tussen die Pensioenfonds en die Bystandfonds en dat die ongeskiktheidsvoordele en sterftevoordele in 'n Bystandfonds saamgevoeg is. Die Bystandfonds en bepalings is in die reglementebundel opgeneem en wysigings word op voordrag van die Pensioenfonds, deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aangebring.

Die reglement vir die Bystandfonds wat as **BYLAE E** onder die bylaes tot die agenda ingesluit is, geniet aandag.

Die voordele onder die Bystandfonds word herverseker en die versekering is tans by SANLAM omdat hulle premiekwotasie die laagste was.

SANLAM het in hulle polis bepaalde voorwaardes wat standaard is by alle versekeringsmaatskappye wat ongeskiktheidsdekking aanbied. Sodanige voorwaardes is nie onderhandelbaar nie en die Bystandfonds se reglement moes aangepas word om ooreen te stem met die polisvoorwaardes.

9.8.1

Bydraes tot die Bystandfonds

Ingevolge die bepalings vir die Bystandfonds dra gemeentes die volle koste van die dekking vir ongeskiktheidsvoordele en sterftevoordele. Die bydrae is tans 2.95% van die versorgingsvoordeel. Dit is verdeel tussen 1.30% van die versorgingsvoordeel. Dit is verdeel tussen 1.30% (R1 300 per jaar) vir die ongeskiktheidsvoordele en 1.65% (R1 650 per jaar) vir sterftevoordele. Kwotasies vir die hernuwing van die dekking is reeds aangevra en sal voor die Algemene Kerkvergadering aan gemeentes bekend gemaak word. Slegs gemeentes met 'n gevulde predikantstandplaas dra by vir die dekking.

Die totale bedrag wat van gemeentes ingevorder word, word aan SANLAM oorbetaal. Daar is dus geen fonds as sodanig wat ophoop en bestuur moet word nie.

ABSA Konsultante kry jaarliks kwotasies van verskillende maatskappye en plaas die dekking waar dit vir die Kerk die voordeligste is. Nieteenstaande 'n swak eise-ondervinding het SANLAM sedert 1990 steeds die beste kwotasie ingedien.

Die totale premie het oor die afgelope drie jaar R3 852 020 beloop teenoor R2 140 293 in die tydperk 1989/91.

9.8.2 *Voordele uit die Bystandfonds*

Lede van die Bystandfonds word gedek teen ongeskiktheid en vir sterfte voor ouderdom 65 op die volgende wyse:

By totale en permanente ongeskiktheid

'n Eenmalige bedrag van R150 000 (1.5 maal die versorgingsvoordeel van R100 000).

By totale ongeskiktheid hetsy tydelik of permanent

'n Ongeskiktheidstoelae van R72 500 per jaar (72.5% van die versorgingsvoordeel).

By sterfte

'n Eenmalige bedrag van R300 000 (3 maal die versorgingsvoordeel).

Oor die afgelope drie jaar is aan predikante wat as gevolg van mediese ongeskiktheid uitgetree het R993 000 as enkelbedragvoordele uitbetaal. Op die huidige oomblik ontvang 7 persone 'n ongeskiktheidstoelae wat in totaal ± R25 400 per maand beloop.

9.8.3 *Ongeskiktheidsdekking*

Wanneer die versekeringsmaatskappy 'n eis om ongeskiktheidsvoordele ontvang, word daar gekyk of die ongeskiktheid totaal en permanent is of totaal maar nie noodwendig permanent nie. In die afgelope drie jaar is twee eise vir ongeskiktheid as totaal erken maar nie permanent nie.

Tydens die 63ste Algemene Kerkvergadering is die reglement vir die Bystandfonds gewysig om voorsiening te maak dat 'n predikant, wanneer die eis om ongeskiktheid toegestaan word, onmiddellik uittree, ongeag of die ongeskiktheid totaal en permanent of net tydelik totaal erken word.

Die uitbetaling van die eenmalige bedrag by totale en permanente ongeskiktheid vind plaas na verstryking van 6 maande nadat die predikant met siekteverlof gegaan het. Vanaf dieselfde datum word die ongeskiktheidstoelae in maandelikse paaierente aan die predikant uitbetaal vir solank hy medies-ongeskik mag wees.

SANLAM stel gereeld vas of dié predikant wat met siekte-emeritaat uitgetree het steeds sodanig ongeskik is dat hy nie instaat is om sy werk of 'n soortgelyke werk te hervat nie. Indien hulle vasstel dat so 'n predikant tot so 'n mate herstel het, verminder hulle die ongeskiktheidstoelae. In sommige gevalle, waar die betrokke

predikante 'n ander betrekking aanvaar het, is die toelae in verhouding met die predikant se salaris verminder en selfs gestaak.

Die uitbetaling van ongeskiktheidsvoordele kan voortduur tot die predikant met pensioen uittree, voor of op ouderdom 65.

Die toelae vestig op die voordele wat betaalbaar is by aanvang van die ongeskiktheid en word nie weer deur die versekeringsmaatskappy verhoog nie. Aanvullings by die ongeskiktheidstoelae word uit die Stabilisasiefonds gedoen.

9.8.4 *Sterftedekking*

Wanneer 'n predikant te sterwe kom voor bereiking van die ouderdom 65 ontvang sy afhanklikes of sy boedel, afgesien van die sterftevoordeel van 2 maal versorgingsvoordeel by die Pensioenfonds 'n sterftevoordeel uit die Bystandsfonds van 3 maal die versorgingsvoordeel. Die totale sterftevoordeel is dus 5 maal R100 000 (huidige versorgingsvoordeel) = R500 000.

Gedurende die drie jaar termyn is een eis ten bedrae van R376 000 onder die sterftedekking uitbetaal.

9.8.5 *Stabilisasiefonds*

Die Stabilisasiefonds is gestig om die voordele van die ontvangers van ongeskiktheidstoelae van tyd tot tyd te verhoog aangesien die versekeringsmaatskappy, die toelae nadat dit gevestig het, nie weer verhoog nie. Die verhogings word jaarliks op 1 Mei deur die Pensioenraad oorweeg saam met die verhogings van pensioene.

Die stabilisasiefonds word opgebou uit bydraes van predikante van 7% van hulle vakansietoelae, tans R402 per predikant per jaar.

Die Fonds staan op 31 Desember 1994 op R130 200. Die potensiële groei van die fonds gereken teen R402 per predikant per jaar is ongeveer R120 000 per jaar. Die invordering van die bydraes word bemoeilik deurdat gemeentes nie 'n eenvormige wyse van betaling van die vakansietoelae volg nie. Die feit dat 'n aantal gemeentes wat deelversorging aanbied nie vakansietoelae betaal nie, skep ook 'n verdere probleem.

Dit sou moontlik wees om weg te doen met die reëling ten opsigte van die aftrekking van die vakansietoelae van die predikant, en 'n toeslag op die bydraes vir die ongeskiktheidsdekking by te voeg. Die toeslag kan bepaal word aan die hand van die behoefte vir aanvulling en jaarliks aangepas word.

Die aanvullings beloop tans ongeveer R80 000 per jaar.

Die vergadering voer bespreking oor die aangeleenthede.

BESLUIT

- * Die vergadering betuig sy hoë waardering aan Absa Pensioendienste en in die besonder aan die aktuaris vir die hoë kwaliteit kundigheid en advies ten opsigte van die Pensioenfonds van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.
- * Die moontlikheid word ondersoek dat die honderd persent befondingsvlak van die Pensioenfonds gouer as wat beplan is en waartoe verplig word (4 tot 5 jaar) bereik kan word, ten einde 'n beter bedeling vir pensioenarisse spoediger te bereik.

Moontlike bronne wat oorweeg kan word is

- ** kontantstorting
- ** vaste eiendom
- ** groter werkgewerbydrae
- ** groter werknemerbydrae
- ** heffing.

Dit word aan die Pensioenraad opgedra om 'n voorlegging aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering te doen met die oog op implementering van die besluit.

- * Die Pensioenraad ondersoek
 - ** die billikheid daarvan om aan predikante wat weens standplaasopheffing uit diens tree, betalings uit die Pensioenfonds ooreenkomstig artikels 9.2, 9.3 en 9.4 te doen.
 - ** die moontlikheid dat uitbetalings aan sodanige predikante gepaard gaan met billike rentetoevoegings tot die bydraes wat gemaak is deur die predikante en gemeentes waar hulle in diens was
 - ** die moontlikheid dat predikante wat reeds geraak is deur standplaasopheffing ook in berekening gebring word en dat addisionele betalings aan hulle gemaak word ooreenkomstig besluite wat geneem sou word na aanleiding van die vorige punt.
- * By enige beplande verkoop van bates van die Pensioenfonds, moet die feit van die verkoop, die koper en die koopbedrag vir 'n tydperk van twee maande in Die Hervormer gepubliseer word.

- * Die werkgewersbydraes tot die Pensioenfonds word vanaf 1 Januarie 1996 gevorder op 'n basis van 'n heffing per lidmaat in plaas van 'n vaste bydrae per standplaas. Alle geordende predikante word dan 100% deelnemers aan die Pensioenfonds

Die Administrateur moet jaarliks teen September die bedrag per lidmaat wat gevorder sal word aan die gemeentes beskikbaar stel ter wille van begrotingdoeleindes.

- * Die Reglement van die Pensioenfonds mag te enige tyd gewysig word mits
 - ** sodanige wysiging nie strydig met die bepalings van die Inkomste-belastingwet en die Wet op Pensioenfonds is nie
 - ** die wysigings deur die Nederduitsch Hervormde Kerk, die Registrateur en die Kommissaris van Binnelandse Inkomste goedgekeur word
 - ** die besluite om die wysiging aan te neem deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering goedgekeur word met dien verstande dat, indien so 'n wysiging die bydraekoerse of voordelestruktuur sou beïnvloed, hierdie wysiging op 'n wettige Algemene Kerkvergadering goedgekeur word deur minstens twee derdes van die aanwesige lede van die Algemene Kerkvergadering.
- * Die vergadering spreek weer eens sy dank en waardering uit teenoor mnr De Munnik vir sy onbaatsugtige diens en loyaliteit. Sy besondere sensitiwiteit teenoor gemeentes in nood of unieke omstandighede word waardeer.

ORDE VAN DIE VERGADERING

Verkiesing van sekundus vir die viseskriba

'n Herstemming vind plaas tussen prof HG van der Westhuizen, dr PJ de Beer, dr JH Breytenbach en ds APJ Beukes.

10. NBC MEDIESE HULPFONDS

Die Kerk is sedert 1955 'n stigterslid van die NBC Mediese Hulpfonds, 'n onderlinge vereniging met 'n Raad van Trustees verkies deur die lede. Die Kerk het inspraak in die besluitneming van NBC deurdat die Administrateur of sy verteenwoordiger sedert die stigting 'n lid van die Raad van Trustees is.

Mediesefondsbydraes het, in verhouding tot die verhoging van mediese kostes gestyg. Om hierdie geweldige stygings tot 'n mate teen te werk, het NBC gedurende 1993 alternatiewe planskemas beskikbaar gestel waarby lede kan inskakel. Gedurende 1994 het NBC nog verdere planskemas spesifiek vir pensioenarisse (Seniorplan) en vir lede aanvaar deur NBC as mediesongeskikte lede (CTM-plan) en weduwees van diensdoende lede (CTM-plan) ingestel. Weduwees van pensioenarisse bly op die Seniorplan.

'n Lid wat na 'n ander planskema by NBC wil oorskakel moet jaarliks voor 30 November die Administrateur daarvan in kennis stel. 'n Lid mag slegs een keer per jaar na 'n ander planskema verander. Hierdie inskakeling tree jaarliks op 1 Januarie in werking en bly van toepassing tot 31 Desember.

Die Kerk se eise-ervaring die afgelope drie-jaar toon 'n geringe afname in vergelyking met die voorafgaande drie-jaartydperk. Die persentasie eise teenoor bydraes bly egter baie hoog naamlik:

1992 - 127.8%	1993 - 124.0%	1994 - 133.2%
---------------	---------------	---------------

Met so 'n hoë eise-geskiedenis is NBC geregtig om die Kerk se lede se mediesefondsbydraes met tot 20% te verhoog. Dit het tot dusver nog nie gebeur nie.

'n Gemiddelde gesin van 4 lede - lid plus 3 afhanklikes, se maandelikse mediesefondsbydraes het persentasiegewys soos volg toegeneem:

JAAR	A-PLAN	% STYGING	GOPILRP	% STYGING	SENIORPLAN	% STYGING
1992	734.00	Basis	-	-	-	-
1993	868.00	18.26	598.00	Basis	-	-
1994	970.00	11.75	690.00	15.38	380.00	Basis
1995	1100.00	13.40	802.00	16.23	428.00	12.63

Die maandelikse bydraes van NBC se ander planskemas is heelwat laer as die van die Gesondheidsplan A. Die voordele van die planskemas is egter in verhouding laer met verdere limiete op die meeste dienste.

Sedert die instelling van die onderskeie planskemas vanaf 1993 het heelwat lede van die mediesefonds na 'n planskema oorgeskakel. Persentasiegewys is die verdeling van NBC se Kerklede soos volg:

DIE VERDELING VAN LEDE TUSSEN DIE VERSKILLENDEN PLANSKEMAS		
NBC MEDIESESKEMA	NBC (ALLE LEDE)	KERK
Gesondheidsplan-A	40%	45.8%
GOP/LRP	25%	23.9%
Seniorplan	18%	24.5%
CTM-plan	4%	3.6%
Ander	13%	2.2%
Aantal lede	14 759	398.00%

Die voordele onder die onderskeie NBC medieseskemas het in 1995 soos volg toegeneem met 1994 as basis:

VOORDEEL/LIMIET PER GESIN VANAF 1/1/1995						
MEDIESEFOND SPLAN	PLAN-A		GOP/LRP		SENIORPLAN	
DIENSTE	LIMIET	%	LIMIET	%	LIMIET	%
Konsultasies	Geen	-	R 3 800	40.8	R 2 500	38.3
Hospitalisasie	Geen	-	R270 000	17.4	Geen	-
Voorg. medisyne	R16 000	13.6	R 6 500	8.3	R12 500	8.1
Tandheelkunde	R10 000	11.1	R 6 500	8.3	R 5 000	11.1
Psigiatriese behan.	R 6 000	33.3	R 4 000	14.3	R 4 000	33.3
Optiese voordele:						
* Brikrane	R 750	25.0	R 750	25.0	100% SAPV-tarief	
* Lense/Kontak-lense	R 2 000	11.1	R 1 000	11.1	100% Visicareplan	

Benewens 'n kompeterende voordele- en bydraestruktuur en 'n keuse van vergelykbare medieseplanskemas, bied NBC ook die volgende verdere voordele van:

Spesiale register vir voorgeskrewe medisyne

Dit behels lewensnoodsaaklike medikasie wat op 'n onbepaalde basis benodig word. Hierdie voordeel is beskikbaar vir kwalifiserende lede teen 80% van die toepaslike voordeleskaal met 'n R20.00 bybetaling by apteke wat nie by NBC ingekontrakteer is nie. By ingekontrakteerde apteke is slegs die R20.00 bybetaling van toepassing. Lede moet jaarliks by NBC aansoek doen om vir die betrokke jaar op spesiale register geplaas te word. Hierdie voordeel het geen jaarlikse limiet nie en is nie ingesluit by die limiet vir voorgeskrewe medisyne nie.

Ex-gratia betalings

Indien 'n lid die jaarlikse limiet vir voorgeskrewe medisyne oorskry, kan die lid aansoek doen vir 'n ex-gratia betaling van tot 50% van die koste waarmee die limiet vir voorgeskrewe medisyne oorskry word.

Die Raad van Finansies ondersoek op 'n deurlopende basis alternatiewe mediese-fondse. Die raad doen 'n beroep op die predikante en personeel wat lede van NBC is om baie gedissiplineerd ten opsigte van mediese uitgawes te handel. Dit sal meehelp dat die premies vir al die lede nie oormatig styg nie.

BESLUIT

- * Die vergadering neem kennis van die verslag oor die mediese hulpfonds.
- * Die Administrateur doen ondersoek na 'n addisionele polisskema wat dekking bied ten opsigte van die vervoer van 'n pasiënt per lug of pad, indien die NBC Mediese-fonds nie volledig daarvoor voorsiening maak nie.

MOSIES

Dankwoord

- * Die vergadering aanvaar eenparig 'n mosie van dank teenoor ds CL Badenhorst vir sy toegewyde werk en besondere insette as voorsitter van die Raad van Finansies, die Rasionalisasiekommissie en die Direksie van die sakebedrywe.
- * Die predikante spreek hulle hartelike dank uit teenoor die Kerk en al sy gemeentes vir voortreflike versorging.

ORDE VAN DIE VERGADERING

Verkiesing van sekundus vir die viseskriba.

'n Herstemming vind plaas tussen prof HG van der Westhuizen en dr PJ de Beer.

Dr PJ de Beer word verkies.

VOORTSETTING VAN DIE BESPREKING RONDOM DIE STUDIESTUK: DIE SELFSTANDIGHEID VAN LANDSKERKE

Prof HG van der Westhuizen lewer repliek oor aangeleenthede waaroor opmerkings gemaak en vrae gevra is. Hy versoek dat die voorstel wat in die agenda opgeneem is, die vergadering se oorweging sal geniet.

BESLUIT

- * Die saak van groter selfstandigheid van die Nederduitsch Hervormde Kerk in Namibië word na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys vir besluit en implementering na 'n voorlegging in dié verband deur die Ring van Dorsland**
- * Dieselfde prosedure word gevolg met betrekking tot ander ringe buite die RSA.**

BESPREKING RONDOM DIE VOORSTEL VAN PROF HG VAN DER WESTHUIZEN OOR DIE WYSIGING VAN ARTIKEL III EN BEPALING 8(g)

Die voorsitter stel die saak aan die orde en betrek die versoeke van die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet daarby.

Prof SJ Botha, die voorsitter van die Komitee, skets inleidend die vordering van die Komitee met sy werksaamhede en die pad wat geloop is om die sake aan die vergadering voor te lê waarvoor advies gevra word.

Hy beklemtoon dit dat daar nie enige wysiging van enige Artikel voorgestel word nie. Die huidige Kerkwet bly van krag totdat 'n nuwe Kerkorde aanvaar is. Artikel III sal derhalwe nie enige wysiging kan ondergaan nie omdat die korrekte werkwyse daarvoor nie gevolg is nie. Hy verwys na die bepaalde Artikel in die Kerkwet wat die orde bepaal.

Die Komitee vra advies wat hy wil gebruik om 'n nuwe Kerkorde daar te stel, en so gou moontlik aan die Kerk wil voorlê. Die gedagte is dat elke kerkraad en ringsvergadering die geleentheid sal kry om kommentaar te lewer. Volgens beplanning kan 'n buitengewone Algemene Kerkvergadering in Oktober 1996 die nuwe Kerkorde behandel en goedkeur. Dit sal nodig wees dat daar voorsiening vir die Komiteede gemaak moet word by wyse van begroting, dat los van hulle dagtaak, in 'n eilandsituasie ononderbroke gewerk kan word.

Prof Botha verwys na die gedeeltes in die agenda vanaf bladsy 367 en vervolgens waarin die vrae gestel word waaroor die Komitee advies vra. Hy hou die volgende voorstel wat die Komitee eenparig in opdrag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en met groot moeite opgestel het, aan die vergadering voor:

- * Die Algemene Kerkvergadering bevestig sy standpunt dat
 - ** Artikel III van die huidige Kerkwet nie 'n filosofiese beginsel verwoord nie, maar praktiese maatreëls oor lidmaatskap tref
 - ** Artikel III van die huidige Kerkwet 'n reëling in verband met lidmaatskap van gemeentes van die Kerk is, en dat die artikel nie die bywoning van eredienste reël nie
 - ** 'n volkskerk, alhoewel nie die enigste nie, tog die vanselfsprekendste gestalte van kerkwees is, en dat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika volkskerk in die midde van die Afrikanervolk is.
- * Die vergadering roep alle ampsdraers op om in gehoorsaamheid aan Jesus Christus die Hoof van die Kerk
 - ** toe te sien dat alleen die evangelie van Jesus Christus deurslaggewend sal wees in al die optredes van die Kerk
 - ** hulle verantwoordelikheid te aanvaar om die wesenlike eenheid van die kerk van Jesus Christus só te handhaaf dat dit in ooreenstemming met die Woord van God en tot sy eer sal wees.
- * Die vergadering besluit in beginsel om geen rasmatige verwysings in 'n toekomstige Kerkorde op te neem nie en gee opdrag aan die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet om die saak van die volkskerk waaroor dit in Artikel III van die huidige Kerkwet gaan, só in 'n nuwe kerkorde te verwoord dat die allesoorheersende verbondenheid van die Nederduitsch Hervormde Kerk aan Jesus Christus en sy versoeningswerk, duidelik sal blyk.

Prof PJ van der Merwe lê die opinie en voorstel van die Dosentevergadering aan die vergadering voor.

Die vergadering verdaag vir aandete.

AANDSITTING: 28 JUNIE 1995

ORDE VAN DIE VERGADERING

Verkiesing van sekundi vir die predikantlede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

'n Herstemming vind plaas tussen

prof HG van der Westhuizen
dr JH Breytenbach
ds APJ Beukes
dr ECB Kotzé
dr JJ Steenkamp
prof AG van Aarde.

**VOORTSETTING VAN DIE BESPREKING RONDOM DIE VOORSTELLE
VIR DIE WYSIGING VAN ARTIKEL III EN BEPALING 8(g)**

Die vergadering sit sy bespreking oor voorstelle aan die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet vir die moontlike wysiging van Artikel III voort.

Afsluiting

Dr JA Beukes sluit die vergadering af deur te laat sing uit Gesang 40 vers 1 en 6 en in gebed voor te gaan.

--- oOo ---

OGGENDSITTING: 29 JUNIE 1995

Opening

Dr PJW Schutte open die vergadering met Skriflesing uit Hosca 8, 'n gebed te doen en te laat sing uit Gesang 333 vers 1 en 4.

Verwelkoming

Die voorsitter verwelkom die teenwoordige lede van die vergadering. Hy versoek dat die vergadering sy besprekings vandag op dieselfde vlak sal voortsit as die vorige dae.

ORDE VAN DIE VERGADERING

Verkiesing van sekundi vir predikantlede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

'n Herstemming vind plaas tussen prof HG van der Westhuizen, prof AG van Aarde en ds APJ Beukes.

Die volgende lede kom ter vergadering

Ds JC de Lange/Emeritus
Prof FJ van Zyl/Emeritus
Dr TFJ Dreyer/Emeritus

Verlof vir afwesigheid word aan die volgende lede verleen

NAAM	GEMEENTE	TYDPERK
PW Overbeek	Paarl	1/7 - einde van vergadering
Ds L Steyn	Pretoria-Oos	29/6 - 15:45 - 17:45
JC Greyling	Carletonville	28/6 - Aand 1/7 - einde van vergadering 3/7 tot 5/7 - heeldag
Ds AN v Niekerk	Carletonville	28/6 - aand 1/7 - heeldag
LS de Lange	Durban-Suid	30/7 - einde van vergadering

L Bekker	Bloemfontein-Wes	29/6 - middag en aand
J Smith	Dullstroom	30/6 - einde van vergadering
Dr GN Bloem	Emeritus	28/6 - einde van vergadering
Ds IW Ferreira	SAUK	29/6 - heeldag 30/6 - heeldag
Ds JHH Jacobs	Ogies	30/6 - oggend en middag
T Slabbert	Uitenhage/Despatch	1/7 - oggend
Ds GPJ Grobler	Potchefstroom-Noord	28/6 tot 30/6 - slegs aande
Ds JA v d Westhuizen	Westonaria	28/6 - middag en aand
Dr DM van Zyl	Losberg	30/6 - oggend
Ds CJ Viljoen	Pietermaritzburg	30/6
JH McDonald	Kroonstad	29/6 - einde van vergadering
Ds EC Fourie	Kempton	29/6 - oggend
Ds JJH Engelbrecht	Beroepafwagtend	29/6 - heeldag 30/6 - heeldag
HA Dercksen	Wesmoot	29/6 - 16:00 - 19:30
J Pieterse	Primrose-Oos	29/6 - heeldag
Ds MJM Cornelius	Pretoria-Wes	29/6 - oggend
Ds A Oosthuizen	Klerksdorp-Oos	30/6 - heeldag 1/7 - heeldag
Ds EB Marran	Waterval Boven	29/6 - 11:15 - 13:00
Ds MR Pienaar	Primrose-Oos	30/6 - 14:30 - 21:00
GTD Holtzhauzen	Zuurfontein	29/6 - 13:00 - 19:00
Dr JP Labuschagne	Rustenburg	30/6 - middag en aand
Ds JR Kramer	Elsburg	30/6 - oggend
J van Rensburg	Potchefstroom	29/6, 30/6 en 1/7
HFC Breytenbach	Elsburg	30/6 - oggend
HJ Oosthuizen	Kampersrus	1/7 - 11:00 - 13:00
Ds MJJ van Rensburg	Kampersrus	1/7 - 11:00 - 13:00

Ds JAP van Tonder	Greylingstad	30/6 - 15:00 - 21:00 1/7 - 08:30 - 14:00
EJ van Jaarsveld	Greylingstad	30/6 - 15:00 - 21:00 1/7 - heeldag 3/7 - heeldag
WAP Pretorius	Komatipoort	3/7 - einde van vergadering
Ds S Schutte	Losberg	4/7 - oggend
JLO Esterhuizen	Zwartruggens	29/6 - oggend
Ds K Koning	Pretoria-Noord	29/6 - 13:00 - 18:00
Ds Freddie Nortjé	Bergsig	29/6 - 14:30 - 15:45
Dr HJ Botes	Naboomspruit	29/6 - 11:15 - 12:00

VOORTSETTING VAN DIE BESPREKINGS RONDOM DIE VOORSTELLE VIR DIE WYSIGING VAN ARTIKEL III EN BEPALING 8(g)

Die vergadering hervat sy besprekings rondom die voorstelle vir die wysiging van Artikel III.

Die volgende voorstel van die Dosentevergadering word aan die vergadering voorgehou:

Teologiese beredenering

1. Die Nederduitsch Hervormde Kerk is openbaring van die een heilige, algemene Christelike kerk. Dit beteken dat die Nederduitsch Hervormde Kerk al die wesenskenmerke van Jesus Christus se kerk behoort te vertoon.
2. Hoewel dit korrek is dat die kerk in die Nuwe-Testamentiese tyd in 'n vroeë ontwikkelingsfase was en dat die Nuwe Testament daarom nie duidelike antwoorde bied op al die vrae wat ons vandag oor die kerk kan vra nie, kan die volgende wesenskenmerke aangestip word:
 - 2.1 Die belangrikste wesenskenmerk is dat die kerk nie aan die lidmate behoort nie, maar aan die een Here, Jesus Christus. Die kerk is in Hom gegrond en is daarom één. Die lede van die kerk kan nie anders as om in liefde teenoor en in absolute gehoorsaamheid aan die Here van die kerk te leef nie. Dit is dus vanselfsprekend en dwingend dat die kerk in ooreenstemming met die evangeliese grondslae gestruktureer en gereël sal word.
 - 2.2 'n Ander kenmerk is die katolisiteit (algemeenheid) en omvattendheid van die kerk. Dit beteken dat almal wat Jesus Christus as Here en Verlosser bely, tot

die kerk behoort, ongeag of hulle Jode, Grieke, Romeine, Samaritane, Galileërs, Fariseërs, tollenaars, vrymense, slawe, mans of vroue is of was.

- 2.3 'n Verdere wesenskenmerk is dat God se genade in Jesus Christus op 'n gelyke wyse vir almal geld en toeganklik is. Dit beteken dat die heil nie hiërargies (volgens rangorde) in die kerk bemiddel word nie.
3. Die kerk is nie van die wêreld nie, hoewel in die wêreld. Deurdat die lede van die kerk betrokke is by al die lewensfere en -werklikhede, raak die kerk in 'n sekere sin ook daarby betrokke. Nogtans moet ons jaloers daarteen waak dat die wese, identiteit en roeping van die kerk só in gedrang kom.
- 3.1 Die wêreldse en tydelike belange van die lidmate is vir die kerk belangrik, maar die kerk mag nie sò daarmee vereenselwig word dat die koninkrykskarakter en ewighedsbelange van die kerk in die agtergrond gedruk word nie.
- 3.2 Lewenswerklikhede en samelewingstrukture verander voortdurend. Die kerk moet in elke nuwe lewenswerklikheid biddend probeer verstaan hoe die kerk se roeping daarin uitgeleef moet word.
4. In die geskiedenis van die kerk het daar verdelinge oor verskeie sake ingetree. Die ernstigste verdeling hang saam met verskil in leer en interpretasie van waarheid. So het die Hervormers hulle skerp afgegrens teen die kerk van Rome, omdat die leer van Rome as 'n ernstige afwyking van die kersake in die Bybel beskou is. Ander verdelinge het meer natuurlik plaasgevind, soos dat daar na die Reformasie spontaan "volkskerke" tot stand gekom het.

Anders as in die geval van leerverskil, was die verdeling in wat vandag as volkskerke bekend staan, nie dwingend nie. Geen Skotse Calvinis sou geweier word wanneer hy/sy in Amsterdam by die Nederduitsch (Nederlandse) Hervormde Kerk wou inskakel nie, hoewel niemand 'n groep Skotse Calviniste wat hulle toevallig in Amsterdam bevind het, sou kwalik neem indien hulle 'n eie Skotse gemeente sou vorm nie.

Dit moet ook goed begryp word dat die volkskerk nooit 'n voorskriftelike vorm van kerkwees was of kan wees nie. 'n Kerk kan ook oor volks- en landsgrense strek. Indien volkskerk verder van 'n definisie of 'n bepaalde beskouing van volk afhanklik gemaak word, kom dit neer op 'n wesenlike aantasting van kerkwees.

Voorstel

Op grond van die voorafgaande teologiese beredenering en in die lig van veranderende omstandighede besluit die vergadering dat, by die bepaling van lidmaatskap en ander kerkordende reëlins, die Nederduitsch Hervormde Kerk nie van formulerings gebruik maak wat strydig is met die wese van die Kerk nie.

BESLUIT

- * Die voorstelle van die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet en van die Dosentevergadering word in hulle geheel aanvaar.
- * Alle ander voorstelle word na die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet verwys met die opdrag om, indien daar teenstrydighede tussen die voorstelle is, verskillende Artikels of Ordinansies oor lidmaatskap, voor te lê aan die Algemene Kerkvergadering wat daaroor sal besluit.
- * Die moderamen reik 'n eenvoudige en duidelike motivering aan lidmate van die Kerk uit oor die besluit met betrekking tot Artikel III, sodat die Kerk uit een mond praat en onrus onder lidmate tot 'n minimum beperk word. 'n Verklaring word ook aan die pers beskikbaar gestel.

VERKLARING

Die Hervormde Kerk is tans in die proses van herskrywing van sy Kerkwet en Bepalings. Die proses is reeds ver gevorder en 'n konsep Kerkorde is wyd in die Kerk gedebatteer. Die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet het versoek dat die Algemene Kerkvergadering oor sekere aangeleenthede besluite moet neem om riglyne aan te dui waarbinne die nuwe Kerkorde gestalte moet kry. Een van die sake waaroor leiding gevra is, is die vraag hoe die Kerk in 'n nuwe kerkorde sy lidmaatskap wil reël.

1. Na oorweging van teologiese advies en met inagneming van die nuwe situasie waarin die Hervormde Kerk hom tans bevind, het die Algemene Kerkvergadering die volgende besluit geneem:
 - * Die Algemene Kerkvergadering bevestig sy standpunt dat
 - ** Artikel III van die huidige Kerkwet nie 'n filosofiese beginsel verwoord nie, maar praktiese maatreëls oor lidmaatskap tref
 - ** Artikel III van die huidige Kerkwet 'n reëling in verband met lidmaatskap van gemeentes van die Kerk is, en dat die Artikel nie die bywoning van eredienste reël nie
 - ** 'n volkskerk, alhoewel nie die enigste nie, tog die vanselfsprekendste gestalte van kerkwees is, en dat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika volkskerk in die midde van die Afrikanervolk is.
 - * Die vergadering roep alle ampsdraers op om in gehoorsaamheid aan Jesus Christus die Hoof van die Kerk

- ** toe te sien dat alleen die evangelie van Jesus Christus deurslaggewend sal wees in al die optredes van die Kerk
 - ** hulle verantwoordelikheid te aanvaar om die wesenlike eenheid van die kerk van Jesus Christus só te handhaaf dat dit in ooreenstemming met die Woord van God en tot sy eer sal wees.
 - * Die vergadering besluit in beginsel om geen rasmatige verwysings in 'n toekomstige Kerkorde op te neem nie en gee opdrag aan die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet om die saak van die volkskerk waaroor dit in Artikel III van die huidige Kerkwet gaan, só in 'n nuwe Kerkorde te verwoord dat die allesoorheersende verbondenheid van die Nederduitsch Hervormde Kerk aan Jesus Christus en sy versoeningswerk, duidelik sal blyk.
2. By die bepaling van lidmaatskap en ander kerkordenende reëlings maak die Nederduitsch Hervormde Kerk nie gebruik van formulerings wat strydig is met die wese van die kerk nie.
 3. Alle ander voorstelle word na die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet verwys met die opdrag om, indien daar teenstrydighede tussen die voorstelle is, verskillende Artikels of Ordinansies oor lidmaatskap, voor te lê aan die Algemene Kerkvergadering wat daaroor sal besluit.

Ons wil dit duidelik stel dat die bestaande Kerkwet nog nie gewysig is nie. In die lig van die gestelde riglyne sal 'n konsep kerkorde opgestel word, wat by 'n Algemene Kerkvergadering goedgekeur moet word. Daar is geen twyfel oor wat die wesenskenmerke van die kerk van Jesus Christus is nie. Die wyse waarop hierdie wesenskenmerke uitdrukking moet vind in die lewe van die Hervormde Kerk wat sy dienswerk primêr in die geledere van die Afrikanervolk verrig, sal deur die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet in 'n nuwe kerkorde verwoord moet word.

Met hierdie besluit het die Kerk hom nie uitgespreek oor werkwyses wat in die verlede gevolg is nie, maar dit is 'n poging om uitdrukking te gee aan die roeping van die kerk binne 'n totaal nuwe bedeling in Suid-Afrika.

Teenstem

Die volgende lede van die vergadering versoek dat hulle teenstemme teen die besluit oor Artikel III aangeteken word:

Oudl FH Conradie/Sasolburg
Oudl L Bekker/Bloemfontein-Wes
Oudl JPG Els/Makwassie
Oudl WJ Engelbrecht/Carolina
Oudl FH van der Merwe/Chrissiesmeer
Ds JJ Claassen/Carolina
Oudl L Stemmet/Jeffreys

Oudl ALO Strauss/Vredefort
Oudl CC Viljoen/Pierneef
Oudl MMJ Basson/Silverton

ORDE VAN DIE VERGADERING

Ds Freek Swanepoel, Moderator van die Nederduitse Gereformeerde Kerk, word in die vergadering verwelkom.

---oOo---

V AMPTE

1. PASTORAAT

1.1 Inligting oor Dienaars van die Woord

1.1.1 *Predikantetal soos op 31 Maart 1995*

Predikante in voltydse standplase	273
Predikante in deeltydse standplase	54
Predikante met besondere opdrag	25
Predikante/proponente wat beroepafwagtend is	12
Predikante/proponente wat verder studeer	5
Dosente	16
Emerituspredikante en dosente	69
Predikante met siekte-emeritaat	10
Predikant nie beroepbaar	1
Predikante in die buiteland	3
Totaal:	468

Predikante wat gelegitimeer is sedert die 63ste Algemene Kerkvergadering

1992

D Botha	JJP Müller
HJM Breedt	JJ Pieterse
A Brits	KD Papp
DS Jacobs	C Pretorius
GT Janse van Rensburg	FH Ras
JG Janse van Rensburg	WE Snyman
MJ Jansen van Rensburg	JF van der Merwe
R Joubert	LS van Rooyen
M le Roux	DJC van Wyk
H Lizemore	S van Zyl
NJ Maré	

1993

MMJ Basson	HGS Kotzé
NJ Erasmus	M Kruger
DF Fourie	DJR Malan
A Geyser	JC Marnewick
HK Grobler	D van R van den Berg
CEC Hertzog	LJ van der Linde
AW Kleynhans	JWT van Heerden
A Kloppers	OJ van Schalkwyk
HN Kloppers	EP van Staden

1994

Y Dreyer	W Mans
J Beyers	JA McDonald
GS Botha	C Nel
RA Denton	W Olivier
AJ Groenewald	MJ Swart
JA Koekemoer	AV van Staden
RA Malan	WF Venter
TJ Manders	PJ Wolmarans

BESLUIT

- * **Die nuwe predikante van die Kerk word hartlik verwelkom by hulle eerste Algemene Kerkvergadering.**

- * **Predikante/proponente wat nog geen beroep ontvang het nie, word sterkte toegewens.**
- * **Die vergadering neem met besondere waardering kennis dat ds PS van der Walt op 28 November 1993 op 92 jarige ouderdom ampsvoorreg ontvang het.**

1.1.3 *Predikante met 'n besondere opdrag*

Die volgende predikante het 'n besondere opdrag van die Kerk ontvang:

<u>Bedieningsopdragte</u>		
Studentepredikante:	Dr PJ van Staden Ds D Lötter Ds I Katzke Ds EC Kloppers Ds JPJ Wagenaar Dr J Buitendag Ds AG Strauss	Philadelphia Philadelphia (deeltyds) Bloemfontein-Studente Fonteinedal Johannesburg-Wes Stellenbosch Technikon-Pretoria
Hospitaalpredikante:	Ds J Coetzee Ds ER Pretorius Ds P de Kock	Johannesburg Pretoria Pretoria
Polisiekapelane:	Ds A Oosthuizen Ds CF Potterill	Klerksdorp Pretoria
Gevangeniskapelaan:	Prof SJ Prins	Pretoria (deeltyds)
Weermagkapelane:	Ds PP Jooste Ds ST Opperman Ds PL Steenkamp Ds JH van Heerden Ds W de V Sauer	Voortrekkerhoogte Wynberg Voortrekkerhoogte Voortrekkerhoogte Potchefstroom
Direkteur: Ondersteuningsraad	Ds RJ Coertze	

Direkteur Pastorale Verwysingsdiens: SAUK	Dr JA van Biljon Ds IW Ferreira	
<u>Administrasie-opdragte:</u>		
Redakteur: Konteks Direkteur: Kital Sekretaris: Kommissie van die Algemene Kerk- vergadering	Dr PJ de Beer Ds PA Geyser Dr SP Pretorius	
Sekretaris: Bybelver- spreiding	Ds WH Steyn Ds JMJ de Wet	Transvaalstreek Buite-Transvaalstreek
Superintendent: Sending	Ds LJJ Nell	

BESLUIT

- * Die Algemene Kerkvergadering neem kennis van die inligting oor die predikante met besondere opdragte.

1.1.4

Predikante wat geëmeriteer het sedert die 63ste Algemene Kerkvergadering

F Beytell
 CJ Botha
 TFJ Dreyer (sr)
 JJ du Toit
 WG Habig
 JA Jacobs
 JC Kruger
 F du C Labuschagne
 AT McDonald
 K Papp
 DJ Smith (siekte-emeritaat)
 DGS Steyn (siekte-emeritaat)
 FJ Redelinghuys (siekte-emeritaat)
 HJJ van Rensburg (siekte-emeritaat)
 NJJ van Rensburg (siekte-emeritaat)
 MJ van Schalkwyk
 RDJ van Wyk (siekte-emeritaat)
 JH Viljoen
 HR Visser

EP Vosloo
JN Wolmarans

1.1.5 ***Predikante in die buiteland***

EJ Vledder	(Nederland)
MW Pretorius	(België)
HJMW Pretorius	(Paraguay)

1.1.6 ***Predikante wat onthef is uit die amp***

Gegewens van die getal predikante wat op abnormale wyse uit die amp is, dus onthef is, bedank het of die Kerk verlaat het, is soos volg:

Vanaf 1985-1987	-	13 predikante
Vanaf 1988-1990	-	15 predikante
Vanaf 1991-1993	-	25 predikante
Vanaf 1994-1995	-	11 predikante

BESLUIT

* **Kennis geneem.**

1.1.7 ***Dr MW Pretorius: Verblyf in België***

Dr MW Pretorius het in 1987 met vervroegde pensioen afgetree. Hy het daarna studieverlof ontvang om in België verder te studeer. Hy het later as dosent begin optree en is nie werklik meer met studie besig nie. Hy het beplan om teen die einde van 1994 na Suid-Afrika terug te keer.

Die Raad vir Regsadvies is versoek om aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering advies uit te bring oor die situasie van dr Pretorius.

Die vergadering neem kennis van die advies van die Raad vir Regsadvies, van die handeling van die moderamen en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering. Tans word aan dr Pretorius vergunning verleen om met behoud van sy ampsvoorreg aan die Evangeliese Teologiese Faculteit te doseer.

BESLUIT

- * **Die handeling van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in verband met die ampsvoorreg van dr MW Pretorius word goed-gekeur.**

1.8 Ds HJMW Pretorius: Verhuising na Paraguay

Ds HJMW Pretorius het aan die begin van 1995 na Paraguay verhuis nadat hy teen die einde van 1994 met toestemming van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering van sy standplaas losgemaak is met behoud van ampsvoorreg. Die Kommissie het die toestemming slegs tydelik verleen na aanleiding van die versoek van ds Pretorius dat hy daar te lande eredienste wil hou en poog om 'n gemeente te stig. Hy het onderneem om op gereëld basis aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verslag te lewer.

Ds Pretorius het in Maart 1995 aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kennis gegee dat hy na Suid-Afrika terugkeer en versoek om beroepbaar gestel te word. Die Kommissie het aan die versoek voldoen aangesien ds Pretorius nie sy ampsvoorreg ontnem is nie.

Die vergadering neem kennis dat die SANW se kapelaansdiens weer die bediening van lidmate in die buiteland behartig en dat twee kapelane eersdaags met die doel na die buiteland vertrek.

BESLUIT

- * **Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voer gesprek met di Oliver, Simpson en HJMW Pretorius oor die skep van 'n struktuur vir die gereëld bediening van lidmate in die buiteland deur 'n geordende predikant van die Kerk.**
- * **Die Kommissie ondersoek die moontlikheid om sodanige besoek te subsidieer.**

1.2 Beroeping van predikante

Die vergadering behandel die volgende beskrywingspunte:

1.2.1

**BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK-
VERGADERING**

BEROEPING VAN PREDIKANTE: WYSIGING VAN BEPALING 28

Bepaling 28 word soos volg gewysig:

1. (Huidige bewoording van Bepaling 28)
2. Minstens twee buitengewone vergaderings van die kerkraad word byeengeroep met die oog op die beroep van 'n predikant na daardie gemeente. Minstens een week verloop tussen die beroepingsvergaderings.
3. (a) Op die eerste beroepingsvergadering stel die voorsitter die lys van almal wat beroepbaar is ter tafel en wys die kerkraad op die besonderhede wat oor elkeen in die Almanak beskikbaar is.
(b) Die kerkraad oorweeg die besondere aard van die gemeente en die besondere eise wat dit aan 'n predikant stel.
(c) In die lig van die besondere aard en eise van die gemeente, stel die kerkraad met die oog op 'n beroep 'n groslys van predikante op. Die kerkraad kan inligting oor predikante vra en bekom. Die voorsitter dra sorg vir die waardigheid van die besprekings.
(d) Gedurende die periode tussen beroepingsvergaderings moet die voorsitter gevraagde inligting inwin en by die daaropvolgende beroepingsvergadering aan die kerkraad verskaf. Aangesien elke kerkraadslid sover moontlik toegerus moet wees om deel te hê aan die uitbring van die beroep, kan verdere buitengewone vergaderings, indien nodig, vir hierdie doel byeengeroep word.
(e) Predikante wie se name op die groslys voorkom, kan uitgenooi word om in die tyd tussen die eerste en daaropvolgende beroepingsvergadering eredienste in die gemeente waar te neem en/of gesprekke met die kerkraad te voer. So 'n predikant se reis- en verblyf-koste word deur die kerkraad vergoed.
(f) Tydens die finale beroepingsvergadering van die kerkraad word ontbrekende inligting verskaf, 'n finale groslys opgestel en 'n beroep uitgebring.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

2.2

Beroepstelsel: Onderzoek deur die Raad vir Herderlike Sorg

Die raad het opdrag van die Algemene Kerkvergadering ontvang om ondersoek te doen na die beroepstelsel met inagneming van moontlike alternatiewe.

Die vergadering neem kennis van die aanbevelings wat in dié verband gemaak is.

BESLUIT

- * Die volgende vertrekpunte van die raad word aanvaar:
 - ** Alternatiewe tot die beroepstelsel mag nie die teologiese en kerkregtelike begroning, of die opsig en tughandelinge, in gedrang bring nie. Die realiteite van die huidige omstandighede mag nie ontken word nie.
 - ** Die onderskeid tussen kerkregtelike uitgangspunte en eietydse prosedurehandelinge is belangrik, en daarom is die voorstelle van die raad gerig op prosedurehandelinge.
 - ** Die raad is nie te vinde vir die omruiling of plasing van predikante of proponente nie.
- * Die vergadering wys 'n beroepstelsel van advertensie en aansoek af. Naas die tradisionele wyse van beroep, kan 'n kerkraad ook soos volg te werk gaan:
 - ** Die kerkraad besluit om 'n predikant of proponent wat hulle wil beroep te nooi vir 'n gesprek oor sake soos die werksopdrag, werksomstandighede en versorgingsvoordele. Die bedoeling is nie dat die genoemde predikant of proponent hom by dié geleentheid sal verbind tot aanname van 'n moontlike beroep nie. Daarnà stel die kerkraad, indien hulle besluit om die persoon te beroep, 'n beroepsbrief op en bied dit vir die persoon aan.
 - ** Die beroepsbrief maak ook vir toekomstige gebeure of beplanning voorsiening en word telkens vóór aanbieding aan die predikant of proponent deur kundiges nagegaan.

- ** Wanneer so 'n gesprek plaasvind moet die aangeleenheid van reiskoste vir die bywoning van die gesprek tussen die kerkraad van die roepende gemeente en die betrokke predikant uitgeklaar word.**

1.3

**BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK-
VERGADERING
WYSIGING VAN BEPALING 30**

Die volgende toevoeging word by Bepaling 30 gemaak:

- 4. 'n Verklaring deur die roepende kerkraad dat aan die vereistes van Bepaling 28 voldoen is, word aan die ringskriba besorg.**

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word aanvaar.**
- * Bepaling 28 word gewysig om soos volg te lees:**

Die kerkraad van 'n vakante gemeente beroep 'n predikant onder voorsitterskap van die konsulent, of die ander predikant van die gemeente in die geval van gemeentes met meerdere standplase of van enige ander dienaar van die Woord, met skriftelike toestemming van die konsulent.

1.4

**BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK-
VERGADERING
LANGVERLOF VIR PREDIKANTE: WYSIGING VAN BEPALING
151.3(xii)**

Bepaling 151.3 (xii) word gewysig om soos volg te lees:

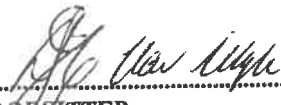
- 3. (xii) Langverlof is nie uitkoopbaar, oploopbaar of oordraagbaar na 'n volgende standplaas nie en behoort binne twee jaar na kwalifisering daarvoor geneem te word.**

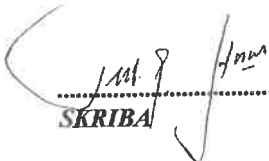
BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word aanvaar.

Die vergadering verdaag vir middagete.

Goedgekeur en geteken op 30 Junie 1995.

.....
VOORSITTER

.....
SKRIBA

MIDDAGSITTING: 29 JUNIE 1995

ORDE VAN DIE VERGADERING

MOSIES

Dankwoord

- * Waardering word betuig teenoor die personeel van Maroelakoshuis vir puik diens en gasvryheid waarmee afgevaardigdes en predikante ontvang en versorg word. In die besonder word dank aan prof en mev APB Breytenbach betuig.
- * Die voorsitter word bedank vir die netjiese en sensitiewe hantering van 'n baie moeilike saak rondom lidmaatskap van die Kerk.

Groeteboodskap

'n Groeteboodskap is vanaf die gemeente St Helena ontvang.

Gelukwense

Die Kapelaan-Generaal, NW, genl maj J de Witt, dra gelukwense oor aan die voorsitter, dr DJC van Wyk, met sy herverkiesing as voorsitter.

1.5 Deelsorgpredikante

1.5.1 *Studiewerk in opdrag van die Algemene Kerkvergadering*

Die 63ste Algemene Kerkvergadering het kennis geneem van studiestukke en voorstelle in verband met tydelike of deelydse predikantsbediening.

Die vergadering het in dié verband onder meer besluit dat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n studiekommissie benoem om die saak in sy geheel te ondersoek en via die Raad vir Regsadvies aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorstelle te maak met die oog op moontlike tussentydse implementering en finale goedkeuring deur die volgende Algemene Kerkvergadering.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het dr JMG Storm (sameroeper) en proff JP Oberholzer en TFJ Dreyer benoem om die studie te onderneem. Die volgende studiestuk is deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ontvang, behandel en na die Raad vir Regsadvies verwys om bepaalde voorstelle te maak:

5.1.1 Predikante met deelversorging

Om riglyne daar te stel wat die onderskeie kategorieë predikante, naamlik deelydse predikante en die sogenaamde tentmakerbediening, te kan sinkroniseer en orden, moet sekere teologiese uitgangspunte weer aangedui word. Uit 'n ondersoek wat deur prof JP Oberholzer gedoen is, het dit opnuut geblyk dat naas enkele Skriftuurlike gegewens, ons opvattinge oor die amp grotendeels gevorm is deur die reformatoriese ampstruktuur en deur die eise van die tyd. 'n Duidelike ontwikkelingslyn is in die ampsopvatting te bespeur. Opsigtelik kan die volgende gestel word:

Nuwe Testamentiese getuienis

Dit dui daarop dat die ampte in die vroeë kerk 'n voortsetting en aanpassing was van sekere elemente uit die tradisie van profeet, priester, herder en leraar. Die omstandighede van die tyd het aanleiding gegee tot die skepping van nuwe ampte, byvoorbeeld die diaken en die evangelis. Duidelike oorvleueling van funksies is waar te neem omdat die ampte nie waterdig van mekaar afgegrens was nie. Die ontwikkeling van die kerk in die eerste eeue het 'n hiërgiesse aspek bygebring.

Reformatoriese ampstruktuur

Die reformatoriese ampstruktuur het wel teruggegryp na die vroeë kerk, maar het die ampte omskryf en georden teen die agtergrond van die sosio-politieke situasie van die sestiende eeu. Voltydse lewensomvattende dienswerk is beperk tot die predikantsamp waarin die meeste bedieningsfunksies saamgevat is. Die amp van herder en leraar is onlosmaaklik verbind aan die kerk. Sowel die inwendige as die uitwendige roeping gebeur binne die ruimte van die kerk. Die kerk konstitueer hom vanuit die Woord as gebeurtenis wat geloof tevoorskyn roep en belydenis vorm. Die verskyningsvorm van die kerk is dus 'n baie praktiese een, wat saamhang met tyd en omstandighede. Die ampte word wel gegrond in die Skrif, maar ontleen hulle aard en funksie aan die wisselwerking tussen Woord en situasie.

Die amp van herder en leraar tree in funksie na bepaalde formele stappe soos deur die kerklike vergaderings vasgestel: opleiding, eksamen, legitimasie en beroepbaarstelling, beroep en ordening in 'n werkruimte. Hoewel die aard en kwaliteit van elkeen van hierdie stappe kan verskil, lyk elkeen onontbeerlik. Die deurslag word gegee deur die werkruimte. Daarsonder tree die amp nie in funksie nie en as dit verander of ophou bestaan, raak dit die funksie van die amp wesenlik. Nie-wesenlike elemente in die funksionering van die amp is die lewenstog van die bekleër en die bron daarvan. Dit word deur tyd en omstandighede bepaal.

Ontwikkeling binne die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika

Die predikant het prakties biskop geword met aansien, gesag en status. Gegewe 'n bepaalde behendigheid kan hy feitlik alleenheerskappy uitoefen. Die groot

klem op akademiese opleiding met steeds hoër vereistes het die charismatiese aspek verder op die agtergrond gedruk en die institusionele verder beklemtoon. Die eis van 'n lewenstog met voorgeskrewe standaarde, het voltydse bediening duur gemaak en dit buite bereik van kleiner gemeentes geplaas. Beskikbaarheid van opgeleide persone wat nie in woordbediening werksaam was nie, het gelei tot deeltydse bediening met beroep en bevestiging, maar sonder volle traktement. Die begrip "tentmakerbediening" het verskyn binne onlangse omstandighede van ooraanbod van kandidate. Daarmee probeer die Kerk die band tussen "al sy kragte" en "behoorlike lewenstog" losmaak. Die inwendige (charismatiese) roeping word erken by die toetrede tot die predikantsamp. Tog word die amp eers funksioneel deur die uitwendige institusionele beroepe tot 'n werkring. Die Kerk is egter huiwerig om die deur wat hy institusioneel oopmaak by toetrede tot die amp, weer institusioneel toe te maak, deur 'n termynbepaling aan die dienswerk te koppel. Die situasie het ontstaan dat deeltydse predikante met 'n voltydse betrekking moontlike werkgeleenthede van beroepafwagte predikante ontnem.

Moontlike oplossings

Die inwendige roeping tot die evangeliebediening is 'n lewensroeping wat beslag lê op jou ganse lewe. Die ideaal sal steeds moet bly dat 'n predikant lewenslank al sy tyd en kragte daaraan kan wy, met volledige versorging deur die kerkraad. Omstandighede maak dit egter nie altyd haalbaar nie. Alhoewel die inwendige roeping lewenslank is, word die amp eers funksioneel deur 'n beroep, met anderwoorde institusioneel. Om die tentmakerbediening te kan implementeer is dit egter nodig om 'n termynbepaling aan die dienswerk van die predikant te koppel, omdat die situasie in die gemeente sodanig kan verander dat 'n gemeente 'n voltydse predikant kan beroep. Daarom moet die moontlikheid geskep word dat die ooreenkoms tussen die kerkraad en die predikant hersien of getermineer kan word. Dit hoef egter nie problematies te wees nie. As die deur institusioneel toegemaak word met die terminering van die werkopdrag (hierdie beginsel is reeds aanvaar met die goedkeuring van Beroepsbrief (B), wat 'n termynbepaling bevat), dit hef nie die inwendige lewenslange roeping van die predikant op nie, maar impliseer slegs dat daar nie 'n bestaande werkring is waarbinne die roeping funksioneel kan wees nie. Indien ons nie bereid is om die uitwendige roeping te termineer nie, geld die amp as lewenslank en daarom voluit charismaties. Dit sal daarom ook die toets wees vir die suiwer motief en lewenslange roeping van 'n predikant onder die tentmakerbediening, of hy, indien hy 'n voltydse beroep kry, dit sal aanneem. Indien hy dit weier is hy dus nie bereid om lewenslank al sy tyd en kragte aan die bediening te wy nie en behoort sy ampsvoorreg hom daarom ontnem te word. Waar daardie werkruimte, dit is die gemeente of sinodale werkring, om een of ander rede nie meer 'n bedieningsruimte kan wees nie, behoort die bediening beëindig te word. Dit kan egter alleen geskied as daar 'n kontrak bestaan wat dit moontlik maak. Die beroepsbrief moet so ingerig word dat dit moontlik is om bediening in 'n bepaalde werkruimte te beëindig nadat daar behoorlik vasgestel is dat dit noodsaaklik is. Die termynbepaling by die beroep van 'n predikant kan ook net so van toepassing gemaak word op alle predikante.

Die lewenstog van die ampsdraer is nie konstituerend vir die amp nie en behoort nie aan die amp verbind te word nie. Aan die ander kant lyk dit ook nie wenslik om dit gewoon aan markkragte oor te laat nie. Die predikant moet immers leef en in staat wees om sy gesin en afhanklikes te onderhou. Een van twee moontlikhede kan oorweeg word:

Die Kerk as geheel poel sy middele en verdeel dit gelykelyk, of die Kerk aanvaar 'n ongelukheid in die voorsiening van lewenstog en die moontlikheid om so 'n voorsiening te wysig of te verminder, of te beëindig sonder dat die amp daarmee hoef op te hou funksioneer. In die verlede het die volledige versorging van die predikant volgens voorgeskrewe (hoë middelklas) standarde plaasgevind. Dit was 'n pragtige ideaal in tye van voorspoed, maar is in die huidige ekonomiese klimaat nie meer altyd haalbaar nie. Daarom moet die versorging van die predikant volledig in die hande van die kerkraad gelaat word. 'n Minimum besoldigingsvlak kan sinodaal deur die Kerk vasgestel word. Waar 'n gemeente 'n predikant nie volgens die minimumvlak kan versorg nie, kan die predikant aansoek doen om 'n ander betrekking te beklee sodat die ampswerk kan voortgaan. In die geval van die tentmakerbediening moet die voorsiening in eie lewensonderhoud (of deel daarvan), ten doel hê om in die volledige bedieningsbehoeftes van die gemeente te voorsien. Hier sal die ideaal ook steeds bly dat die mikpunt is dat die predikant volledig versorg sal word, sodat dit nie meer nodig sal wees om ook 'n ander betrekking te beklee nie. Die werk wat die tentmaker verrig moet waardig wees aan die amp van die predikant.

Waar 'n ampsdraer in staat is om self in sy lewenstog of 'n deel daarvan te voorsien, behoort dit geen probleme op te lewer nie, mits die betrokke partye baie duidelik weet waar hulle met mekaar staan. As dit beteken dat die ampsdraer 'n groot deel van sy tyd moet wy aan arbeid om den brode, moet die verwagting van sy ampswerk daarby aangepas wees. Ons betree dus hier 'n terrein van beperkte tyd vir volle bediening. Die begrip deelydse bediening moet dus laat vaar word omdat dit die weg open vir allerlei ongerymdhede. Bediening moet steeds gerig wees op die voorsiening in al die behoeftes van die kudde. Beperkte tyd mag nie die ampsdraer ontslaan van die eise van voltydse bediening nie.

Die benaming "tentmakerbediening", het al in die praktyk tot verkeerde opvattinge gelei. Predikante wat voltyds in 'n standplaas staan, verstaan dit blykbaar so dat hy kan oorgaan na 'n tentmakerbediening en sodoende 'n ander, meer lonende werk kan gaan doen met 'n afgeskaalde werkopdrag in die gemeente. Dit skep die moontlikheid vir predikante wat eintlik nie meer ten volle die verantwoordelikheid van die bediening wil dra nie, om tog 'n ander betrekking te beklee met behoud van hulle ampsvoorregte. Die term "deelydse" predikante is alreeds in die kerklike taal ge-yk maar kan ook problematies wees omdat soos reeds aangetoon, dit die indruk wek dat die bediening nie volledig hoef te wees nie, terwyl die Kerk juis wil hê dat die bediening so volledig moontlik moet wees. Die verandering wat intree, is dat die predikant nie volledig versorg word nie, daarom is dit meer logies om te praat van predikante met volle versorging en predikante met gedeeltelike versorging. Die term gedeeltelike

versorging kan goedskijs gebruik word om die tentmakerbediening te akkommodeer. Die kategorie deeltydse predikante en pastorale hulp wat tans 'n ander betrekking beklee en deeltydse beroep is, sal moet uitfaseer omdat hulle werkgeleenthede vir beroepafwagtende predikante verminder. Daar moet dus voortaan, naas die predikant met volle versorging, slegs die kategorie van predikante met gedeeltelike versorging wees, wat ook voorsiening maak vir beroepafwagtende predikante om in kleiner gemeentes met verminderde versorgingsvoordele te werk.

Prinsipiële riglyne

- * Die roeping tot die evangeliebediening is 'n inwendige lewenslange roeping.
- * Die amp word funksioneel en word getermineer deur die beskikbaarheid en omvang van 'n werkkring, soos bepaal in die beroepsbrief van 'n kerkraad.
- * Die ideaal is dat die predikant volledig versorg sal word sodat hy al sy tyd en kragte aan die bediening van die evangelie kan wy. Vanweë praktiese omstandighede word daar naas die predikant met volle versorging, ook voorsiening gemaak vir die kategorie van predikante met gedeeltelike versorging.
- * Gedeeltelike versorging is 'n noodmaatreël met die oog op die ideaal van volledige versorging.
- * 'n Standplaas met gedeeltelike versorging word geïmplementeer in die geval van gemeentes wat nie volledige versorging kan bekostig nie, of met die oog op die vestiging van 'n nuwe standplaas, byvoorbeeld via evangelisasie.
- * Die beroep van die predikant met gedeeltelike versorging word gekoppel aan 'n termynbepaling en word van tyd tot tyd hersien.
- * Die bestaande kategorie deeltydse predikante wat 'n ander betrekking beklee, asook pastorale hulpe, word uitfaseer, met toepassing van die riglyne vir deeltydse predikante soos deur die Algemene Kerkvergadering vir 1974 (**BYLAE N**) bepaal.
- * Indien 'n predikant met gedeeltelike versorging 'n beroep met volle versorgingsvoordele ontvang en dit bedank, word sy vergunning van ampsvoorregte in heroorweging geneem. As dit na deeglike ondersoek blyk dat hy nie werklik voltyds in die bediening wil staan nie, word hy van sy ampsvoorreg onthef.

Praktiese voorstelle

Die toelating van 'n persoon as predikant met gedeeltelike versorging, geskied onder die volgende voorwaardes:

- * Alle persone wat toegelaat is tot die evangeliebediening in die Kerk, is as predikant met gedeeltelike versorging beroepbaar.
- * Om die beroepswerksaamhede te vergemaklik, word 'n naamlys van predikante wat bereid is om met gedeeltelike versorging beroep te word, aan gemeentes bekend gemaak.
- * Die kerkraad stel uit die naamlys 'n groslys saam en daarna word onder leiding van die ringskommissie 'n gespreksgeleentheid met die persone op die groslys gereël. Die gesprek handel oor die volgende:
 - ** 'n Bespreking van die moontlike versorgingsvoordele waartoe die gemeente maksimaal in staat is.
 - ** 'n Duidelike taakoms krywing van die omvang van die predikant se werkopdrag.
 - ** 'n Verstandhouding oor 'n moontlike alternatiewe bron van inkomste waarmee die predikant sy traktement sal aanvul.
 - ** Die bepaling van 'n termyn van 12 (of 24 of 36) maande, waarna die ringskommissie, na raadpleging met die kerkraad die beroepsooreenkoms sal hersien of termineer.
- * Die kerkraad beroep die persoon van sy keuse met 'n beroepsbrief gebaseer op die konsepooreenkoms wat met die onderhoud vasgestel is.
- * Die ringskommissie oefen opsig uit dat
 - ** indien die finansiële posisie van 'n gemeente so verbeter het, dat hy 'n predikant volledig kan versorg, die ringskommissie die kerkraad opdrag sal gee om die predikant volledig te versorg, waarna sy vergunning om 'n ander betrekking te beklee, aan die einde van die ooreengekome termyn sal verval.
 - ** indien die predikant met gedeeltelike versorging weier om sy betrekking te laat vaar omdat hy nou volledig versorg word, tree die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met hom in gesprek, waartydens hy hulle moet oortuig dat hy nog predikant wil bly, asook die redes vir sy weiering.
 - ** indien sy redes gegrond is, hy van die standplaas losgemaak en weer beroepbaar gestel word. As dit egter blyk dat hy nie meer werklik voluit predikant wil wees nie, word hy van sy ampsvoorreg onthef.

- * 'n Standplaas met gedeeltelike versorging kan op die volgende maniere gevestig word:
 - ** 'n Bestaande voltydse standplaas, waar die gemeente weens finansiële redes nie meer die standplaas volgens die vasgestelde minimum besoldigingsvlak ten volle kan onderhou nie, doen by die ringskommissie aansoek dat die standplaas verander word na 'n standplaas met gedeeltelike versorging. 'n Volledige opgawe van beoogde versorgings-voordele moet die aansoek vergesel. Indien die ringskommissie die aansoek goedkeur, word dit na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys vir bekragtiging.
 - ** 'n Plaaslike gemeente of kombinasie van gemeentes kan na goedkeuring van die ringsvergadering 'n predikant met gedeeltelike versorging beroep met die oog op meerdere bearbeiding, of met 'n besondere opdrag.

Ter oorweging

- * Bestaande kontraktuele ooreenkomste in 'n beroepsbrief tussen 'n kerkraad en 'n predikant, kan nie nietig verklaar word deur oor te gaan na 'n standplaas met gedeeltelike versorging nie, tensy die predikant daartoe instem. In praktyk sal dit daarop neerkom dat indien 'n gemeente nie meer die minimum versorgingsvoordele kan bekostig nie en 'n predikant weier om met gedeeltelike versorgingsvoordele daar te werk, die standplaas eventueel opgehef sal word.
- * By alle nuwe beroepe wat uitgebring word, moet daar in die beroepsbrief 'n klousule vervat word dat 'n kerkraad, met nakoming van bogenoemde voorwaardes, kan oorgaan tot 'n standplaas met gedeeltelike versorging, sonder enige wetlike verpligtinge teenoor die predikant.
- * Alle nuwe beroepsbriewe bevat 'n termynbepaling waarna die kontraktuele ooreenkoms in heroorweging geneem kan word.
- * Alle gemeente predikante (met volle en gedeeltelike versorging asook bestaande deeltydse predikante), neem sitting op amptelike vergaderings.
- * 'n Nuwe beroepstelsel word oorweeg wat daarvoor voorsiening maak dat beroeping eers plaasvind nadat 'n vakature verklaar is, die vereistes verbonde aan die standplaas uitgespel is, aansoeke ontvang is en die beroepende vergadering hom oortuig het op wie hy sy keuse wil laat val.
- * Waar 'n gemeente meer as een predikant het, besluit die kerkraad jaarliks wie as voorsitter van die kerkraadsvergadering sal ageer.

1.5.2 ***Kommentaar van die Raad vir Regsadvies op die studiestuk: Predikante met deeltvoorsorging***

1.5.2.1 ***Inleiding***

Daar bestaan tans heelwat verwarring oor die verskillende kategorieë predikante wat in die Kerk funksioneer. Dit is nie vreemd dat talle navrae die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering bereik waarvoor nie altyd klinkklare antwoorde gevind kan word nie. Duidelikheid sal oor die saak in die Kerk verkry moet word. Die studiestuk lewer wel daartoe 'n bedra.

Vir baie jare het die Kerk daaraan gewerk om die tekort aan predikante te oorkom. Die tekort het die Kerk daartoe gedwing om in die verlede allerlei noodmaatreëls te tref om elkeen wat moontlik as dienaar van die Woord gebruik sou kon word, in diens te stel. Dit is jammer dat, noudat daar genoegsame voorsiening gekom het, wat, as gevolg van allerlei ander redes in der waarheid oorvoorsiening geword het, die Kerk weereens gedwing word tot soortgelyke noodmaatreëls. Dit kan egter gesê word dat die Kerk in die verlede doelbewus in lyn probeer bly het met die presbiteraal-sinodale kerkregeringstelsel. Daarom sal maatreëls wat onder die nuwe omstandighede getref word, ook daaraan gemeet moet word.

1.5.2.2 ***Prinsipiële uitgangspunte***

In lyn met die reformatoriese ampsbeskouing word uitgegaan van die volgende:

- * Die amp van dienaar van die Woord (soos ook die ander twee ampte) is funksioneel wat inhou dat net iemand wat die ampswerk verrig, in die amp kan staan.
- * Die dienaar van die Woord is daarom aan 'n vaste werkkring, gemeente (-standplaas) verbind waarheen hy beroep is, en hierdie standplaas mag hy nie verlaat selfs nie deur 'n beroep na 'n ander gemeente (-standplaas) te aanvaar sonder toestemming van die kerkraad nie.
- * Dit veronderstel dat 'n vaste omlynde werkkring (-standplaas) eers gevorm moet word voordat die dienaar van die Woord daarheen beroep kan word.

1.5.2.3 ***Besluite van die Algemene Kerkvergadering***

Voordat die studiestuk nader geëvalueer word is dit belangrik om enkele van die besluite wat in die verlede deur die Algemene Kerkvergadering geneem is in verband met die twee kategorieë predikante wat in die studiestuk genoem word, naamlik deeltydse predikante en sogenaamde tentmakerbediening, aan te stip.

Besluit van 1970

Die Kerk kan enige persoon wat die bevoegdheid het om dienaar van die Woord in die Kerk te wees vir 'n besondere taak op deeltydse basis gebruik. Aan so 'n persoon sal bevoegdheid van Woord- en sakramentsbediening vir die duur van so 'n besondere taak verleen word.

Die vergadering dra dit aan 'n studiekomitee op om ondersoek in te stel na 'n verdere differensiasie van die amp van dienaar van die Woord.

Besluit van 1973

Daar is geen differensiasie in die amp nie maar alleen in werkopdrag, wat so uitgelê word dat daar géén tydelik-deeltydse predikante sal wees nie, maar wel deeltydse predikante wat permanent in die amp staan.

Besluit van 1976

Daar word van die volgende tiental voorskrifte vir deeltydse predikante wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering opgestel is om die besluite rondom deeltydse predikante in praktyk te stel, met instemming kennis geneem:

- (i) 'n Deeltydse predikant is 'n dienaar van die Woord wat op 'n deeltydse basis al die werksaamhede verbonde aan die dienswerk soos omskrywe in Bepaling 149 in 'n gemeente verrig. Die dienswerk van 'n deeltydse predikant verskil alleen kwantitatief van die dienswerk van 'n gewone predikant en nie kwalitatief nie.
- (ii) 'n Deeltydse predikant, omdat hy reeds 'n leeftog het waarmee hy in sy behoeftes voorsien, ontvang géén traktement van die gemeente waar hy werksaam is nie, maar sodanige vergoeding van koste as wat hom in staat stel om die dienswerk waartoe hy verbind is, te verrig.
- (iii) Diegene wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op grond van Bepaling 69 en vervolg en Bepaling 160 tot die amp van deeltydse predikant toegelaat kan word, is lidmate van die Kerk wat oor die nodige opleiding beskik soos omskryf in Bepaling 71.
- (iv) Die toetrede van 'n deeltydse predikant tot die amp geskied alléén langs die weg soos voorsien deur Bepaling 69 en vervolg en Bepaling 160.
- (v) Na beroepbaarstelling word die kandidaat vir die amp van deeltydse predikant beroep deur 'n gemeente.

In die beroepsbrief word die woorde "traktement en" in die sinsnede "... teen die traktement en emolumente wat aan hierdie predikantstandplaas verbind is en vermeld is in die opgaaf wat hierby gevoeg is", weggelaat.

- (vi) Met inagneming van Bepaling 149 sal die kerkraad die dienswerk van die deeltydse predikant in sy gemeente bepaal en die kerkraad kan die omvang van die dienswerk en die emolumente van die deeltydse predikant van tyd tot tyd vermeerder of verminder.
- (vii) Nadat die beroep aangeneem is, word die kandidaat normaalweg in die diens bevestig met gebruikmaking van die bestaande Formulier vir die Bevestiging van Dienaars van die Woord.
- (xiii) Bepaling 2(c) is ook in hierdie geval van toepassing, dit wil sê skepping van 'n deeltydse predikantstandplaas geskied alleen na vooraf magtiging deur die gemeente.
- (xi) Indien daar in die gemeente waar die deeltydse predikant deur beroep verbind is, sodanige verandering kom dat daar slegs 'n beperkte behoefte bestaan vir die dienswerk van 'n deeltydse predikant, kan die deeltydse predikant van sy kerkraad verlof ontvang om, soos Bepaling 162 en 163 voorsien, pastorale hulp in ander gemeentes te verrig.

So lank die deeltydse predikant as pastorale hulp in 'n ander gemeente dienswerk verrig, sal hy in die gemeente waar hy beroep en bevestig is lid van die kerkraad bly, ook alle kerkraadsvergaderings daar bywoon en 'n dienswerk in die gemeente verrig soos die kerkraad mag bepaal.

- (x) Indien die verbondenheid van 'n deeltydse predikant aan 'n gemeente deur welke omstandighede ookal nie langer kan voortduur nie en so 'n predikant geen beroep van 'n ander gemeente ontvang nie en die Kerk hom ook nie as pastorale hulp te werk kan stel nie, sal die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering nadat hy hom op hoogte gestel het van die omstandighede, aan hom 'n akte van ontheffing afgee, en sal sy amp verval.

Ten opsigte van punt (x) het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op advies van die Raad vir Regsadvies ook nog die volgende vir bekragtiging aan die vergadering voorgelê:

"Daar is instemming betuig met wat in 'n memorandum in die verband gestel word en in besonder dat punt (x) van die regulasies vir deeltydse predikante die situasie skep dat die gemeente die verbintenis kan verbreek. Verder, aangesien 'n predikant met behoud van status uit die amp kan tree, sou dit ook moontlik wees dat die gemeente kragtens Artikel 158(2)(a) die 'dienskontrak' kan beëindig." Dit hou gevare en probleme in wat betref die siening van die amp soos die belydenisskrifte dit leer. Eerder as om daarop voort te bou, meen die raad dat Artikel 158(2)(a) geskrap behoort te word.

Daar word ook op gewys dat indien die bedoeling is dat die 'verbreking' van 'n verbintenis van 'n predikant met 'n gemeente, van die gemeente se kant op alle predikante bedoel is, daar ernstig daarteen gewaarsku word en, indien die advies nie aanvaar word nie, word versoek dat daar geleentheid vir besinning sal wees."

Hierop het die vergadering soos volg besluit:

- (a) Bepaling 158(2) word gehandhaaf.
- (b) Die hele saak van die "verbreking van die verbintenis tussen predikant en gemeente, word na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys vir verdere studie en rapport aan die volgende Algemene Kerkvergadering."

Besluit van 1979

Die Algemene Kerkvergadering neem met instemming kennis van die volgende voorlegging in verband met die verbreking van die verbintenis tussen predikant en gemeente.

As die kerkraad/gemeente 'n bevoegdheid sou kry om die beroepsbriefbinding, buite om die moontlikhede wat Bepaling 158 (emeritaat) noem, op te sê, vernietig dit die ampsbegrip soos dit van die vroegste tyd af in die Hervormde Kerke bestaan het. Dit sal beteken dat

- * 'n kerkraad die bevoegdheid ontvang om 'n dienaar van die Woord uit die amp te stoot sonder dat die betrokke ampsdraer in sy leer of lewenswandel tekort geskiet het. Immers as ons bly aanvaar dat die amp funksioneel is, kan 'n kerkraad die primêre en sekondêre binding van 'n predikant vernietig, bloot deur die sekondêre beroepsbriefbinding op te sê. Dit sou 'n totale nuwigheid ten opsigte van die bevoegdheid van 'n kerkraad wees
- * indien 'n kerkraad die bevoegdheid sou ontvang om die beroepsbriefbinding op te sê sonder dat dit die primêre binding (Bepaling 73) in die gedrang bring, dan wysig ons die Hervormde, funksionele ampsopvatting en keer terug na die Roomse officium-ampsopvatting.

1.5.2.4 Opmerkings

Die volgende beginselbesluite van 1973, 1976 en 1979 moet uitgelig en beklemtoon word:

- * Daar bestaan geen differensiasie in die amp nie, maar alleen in werkopdrag.
- * Daar kan nie tydelik-deeltydse predikante wees nie maar slegs deeltydse predikante wat permanent in die amp staan.

- * Die dienswerk van 'n deeltydse predikant verskil alleen kwantitatief (dit is wat omvang betref) van die dienswerk van 'n gewone predikant en nie kwalitatief nie.
- * Voorskrif (x) vir deeltydse predikante (besluit 1976) saamgelees met die besluit van 1979 het die konsekwensie dat alleen as die standplaas (werkopdrag) om welke rede sou verander of verval die posisie van die deeltydse predikant in gedrang sou kom. Hy is dus nie "tydelik" beroep nie, maar "permanent", dit is vir solank die betrokke standplaas in die bepaalde omvang sou bly bestaan. Dit beteken dat so lank die standplaas bly bestaan het en so lank die deeltydse predikant sy werk tot bevrediging van die kerkraad verrig het, sy posisie nie in gedrang is nie. Die deeltydse predikant kan wel die standplaas verlaat indien hy 'n beroep (voltyds of deeltids) elders heen sou aanvaar. Indien die omvang van die standplaas sodanig sou toeneem dat dit nie meer deeltids behartig kan word nie, sou die deeltydse predikant moes kies om voortaan voltyds die standplaas te beman of om sy amp neer te lê. Dit spreek vanself dat indien hy sou besluit om dit voltyds te doen, hy sy ander werk sal moet bedank en dat die kerkraad hom dan ten volle sal versorg. Dit moet in gedagte gehou word dat die huidige Bepaling 26.3 en 26.4 toe nog nie bestaan het nie. Tans sou dit beteken dat indien 'n deeltydse standplaas opgehef sou moes word, dit volgens die prosedure in hierdie bepaling sal geskied.

1.5.2.5 Tentmakerbediening

Die eerste keer dat hierdie term in die Algemene Kerkvergadering gebruik is, was in 'n beskrywingspunt van dr DJC van Wyk en prof TFJ Dreyer in 1989. Hoewel die beskrywingspunt nie aanvaar is nie, het die vergadering tog besluit dat die tentmakerbediening aanvaar word as 'n vorm waarin die geroepe dienaar van die Woord die amp van herder en leraar kan beklee. Hierdie bedieningsvorm kan op enige herder en leraar van toepassing wees, ook op diegene wat reeds in 'n voltydse bediening staan.

1.5.2.6 Akkommodering van proponente

In 1992 het die Algemene Kerkvergadering met aanbevelings van die Raad vir Herderlike Sorg voor hom, kennis geneem van die volgende aanbevelings:

- * Ringsvergaderings sal toesien dat waar daar klein gemeentes is wat nog nie, of nie meer selfstandig kan beroep nie, of waar gemeentes nie selfstandig meerdere bearbeiding kan laat realiseer nie, daadwerklik aandag gegee sal word aan die vorming van kombinasies met die oog op die skep van standplase vir voltydse bediening.
- * Proponente word volgens die beginsel van deeltydse predikantskap/tentmakerbediening die geleentheid gebied om as geordende en bevestigde

predikante onder toesig van 'n plaaslike kerkraad en ringskommissie werksaam te wees met die oog op

- ** gemeentevorming (die stigting of bymekaarmaak van 'n gemeente)
 - ** meerdere standplaasvorming in 'n gemeente of in ringsverband
 - ** die bediening van 'n gemeente wat nog nie/nie meer selfstandig kan beroep nie.
- * Standplase met 'n besondere opdrag soos evangelisasie, toerusting van ampsdraers en lidmate, besondere pastorale sorg, jeugbediening, ensovoorts, kan by wyse van kombinasie of in ringsverband of tussen gemeentes geskep word en gevul word deur voltydse of deeltydse predikante/tentmakers.

Opmerking

Dit is belangrik om daarop te let dat die vergadering besluit het om slegs kennis te neem van hierdie voorstelle. Die voorstelle het dus geen afdwingbare regsgeldigheid nie, maar sou hoogstens as vrywillige riglyne geïmplementeer kon word.

1.5.2.7 Voorstel oor tentmakerbediening

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het ook aan die Algemene Kerkvergadering van 1992 die volgende uitgebreide voorstel voorgelê wat die praktiese implementering van die besluit ten opsigte van tentmakerbediening op die oog gehad het.

Die toelating van 'n persoon onder die tentmakerbediening geskied onder die volgende voorwaardes:

- * 'n Persoon wat oor die bevoegdheid beskik om predikant van die Kerk te wees doen skriftelik by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering daarvoor aansoek met opgawe van redes. Die volgende persone kom daarvoor in aanmerking:
 - ** Proponente en NDP-kapelane wat wag op 'n beroep.
 - ** Predikante in 'n voltydse standplaas, waar die betrokke gemeente na die ondersoek en bevestiging van die plaaslike ringskommissie, nie meer finansiële in staat is om die predikant volledig te versorg nie.
 - ** Emeriti (vervroegde emeritaat kan oorweeg word).
- * 'n Lys van predikante wat onder die tentmakerbediening beroepbaar is, word aan gemeentes bekend gemaak.

- * Indien 'n gemeente besluit om 'n bepaalde persoon op die lys onder die tentmakerbediening te beroep, word onder leiding van die ringskommissie, 'n gespreksgeleentheid gereël tussen die kerkraad van die gemeente en die te beroepe persoon. Tydens die gesprek word 'n konsep beroepsooreenkoms vasgestel wat aan die volgende vereistes sal voldoen:
 - ** 'n Duidelike opgawe van die versorgingsvoordele waartoe die gemeente maksimaal in staat is.
 - ** 'n Duidelike taakomskrywing van die pligte van die predikant.
 - ** 'n Bepaling van 'n termyn van twaalf maande waarna die ringskommissie na raadpleging met die kerkraad die beroepsooreenkoms sal hersien met dien verstande dat indien
 - die finansiële posisie van die gemeente van so 'n aard is dat hy die predikant volledig kan versorg, die ringskommissie dit aan die kerkraad sal opdra om oor te gaan tot die beroep van 'n voltydse predikant
 - die gemeente oorgaan tot die beroep van 'n voltydse predikant, die kerkraad kontraktueel verbind sal wees om die predikant wat onder die tentmakerbediening werksaam is, eerste te beroep
 - die predikant onder die tentmakerbediening voltyds na die gemeente beroep word en dit bedank, word hy uit die amp onthef, met verlies van ampsvoorreg.
- * 'n Standplaas onder die tentmakerbediening kan op die volgende maniere gevestig word:
 - ** 'n Bestaande voltydse standplaas, waar die gemeente weens finansiële redes nie meer die standplaas ten volle kan onderhou nie, doen by die ringskommissie aansoek dat die standplaas verander word na 'n standplaas onder die tentmakerbediening. 'n Volledige opgawe van beoogde versorgingsvoordele moet die aansoek vergesel. Indien die ringskommissie die aansoek goedkeur, word dit na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys vir bekragtiging waarna die status van die standplaas verander na dié van die tentmakerbediening.

Die kerkraad van die gemeente is verplig om die plaaslike predikant eerste te beroep. Indien die predikant die beroep bedank, word hy van die standplaas losgemaak en is hy beroepbaar in die Kerk.

- ** 'n Plaaslike gemeente of kombinasie van gemeentes kan na goedkeuring van die ringsvergadering (met inagneming van die voorwaardes soos

uiteengesit in punt 3) 'n predikant onder die tentmakerbediening met die oog op meerdere bearbeiding, of 'n besondere opdrag as tentmaker, beroep.

- * 'n Ringsvergadering of die Algemene Kerkvergadering kan oorgaan tot die beroep (met inagneming van punt 3) van 'n persoon onder die tentmakerbediening met die oog op die vestiging van 'n gemeente vanuit evangelisasieperspektief. In so 'n mate sal die betrokke vergadering verantwoordelikheid aanvaar vir die versorgingsvoordele en sal die persoon werk onder die opsig van die ringsvergadering totdat 'n selfstandige gemeente gestig is.

1.5.2.8 Ter oorweging

- * Bestaande kontraktuele ooreenkomste in 'n beroepsbrief tussen 'n kerkraad en 'n predikant kan nie nietig verklaar word deur oor te gaan tot die tentmakerbediening nie.
- * Nuwe beroepe wat uitgebring word vir 'n voltydse standplaas kan 'n klousule bevat dat 'n kerkraad met nakoming van genoemde voorwaardes by die ringsvergadering kan aansoek doen om oor te gaan tot die kategorie van tentmakerbediening.
- * Indien die voorstel goedgekeur word, word dit aan die teologiese fakulteit opgedra om aanvullend tot die bestaande opleiding 'n opsionele module in die kurrikulum te inkorporeer wat studente sal toerus in evangelisasie onder die tentmakerbediening, met die oog op die vestiging van 'n gemeente.
- * Indien bogenoemde bepalings ten opsigte van die tentmakerbediening goedgekeur word, vervel die kategorie van deeltydse predikante. Hierdie besluit sal nie terugwerkend van aard wees nie.

Ten spyte van hierdie voorstel wat opsigself duidelik was, het die vergadering tog baie versigtig soos volg besluit:

- * Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
- * Die vergadering neem kennis van die studiestukke en voorstelle in verband met tydelike of deeltydse bediening deur predikante soos in die agenda opgeneem.
- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem 'n studiekommissie om die saak in sy geheel te ondersoek en via die Raad vir Regsadvies aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorstelle te maak met die oog op moontlike tussentydse implementering en finale goedkeuring deur die volgende Algemene Kerkvergadering.

- * Die vergadering versoek dat die Pensioenraad en die Raad van Finansies aandag gee aan die *posisie* van deeltydse predikante met betrekking tot lidmaatskap van die pensioenfonds en die mediese fonds.
- * Beroepsbrief (B) word in die tussentyd gebruik totdat die verslag van die studiekommissie in verband met tydelike of deeltydse bediening deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aanvaar is.

1.5.2.9 Konkluderende opmerkings

Hoewel die Algemene Kerkvergadering beslis was ten opsigte van die gedagte van tentmakerbediening as 'n vorm waarin die geroepe dienaar van die Woord die amp van herder en leraar kan beklee, is dit tog duidelik dat die Algemene Kerkvergadering nog nie duidelikheid gehad het oor die voorskrifte om dit prakties te implementeer nie.

Hoewel die voorstelle van die Raad vir Herderlike Sorg slegs as riglyne beoordeel kan word, is dit duidelik dat die gedagte van die vorming van 'n standplaas (werkkring) waarheen beroep word, ten grondslag daarvan lê. Die afleiding dat hierdie voorstelle wel impliseer dat beroep moet word sonder die vorming van 'n standplaas, lyk nie geregverdig nie.

1.5.2.10 Evaluering van die studiestuk

- * Daar kan saamgestem word met die uitspraak dat die werkruimte of dan anders gestel die standplaas, inderdaad onontbeerlik is om die amp in funksie te laat tree. Dit lê in lyn met die reformatoriese uitgangspunte.
- * Die lewenstog (en bron daarvan) is ook nie wesenlik vir die funksionering van die amp nie.
- * Die uitspraak dat die predikant in die Nederduitsch Hervormde Kerk 'n biskop geword het met aansien, gesag en status is baie skerp. As dit waar is, behoort hieraan beslis aandag gegee te word hoe dit verander kan word.
- * Om die term "charismatiese" aan die inwendige roeping te koppel, kan gesien die belastheid van die begrip, verwarring skep.
- * Dat die Kerk huiwerig is om 'n termynbepaling aan die dienswerk van 'n predikant te koppel is in die lig van die reformatoriese ampsopvatting en in die lig van sy eie besluite volkome verstaanbaar. Dit is wel waar dat in die geval van NDP-kapelane 'n termynbepaling toegelaat is. Daar moet egter rekening gehou word daarmee dat dit in abnormale omstandighede dwingend was.
- * Dit beteken nie dat dit prinsipieel totaal uitgesluit is dat 'n predikant se amp

getermineer kan word voordat hy "lewenslank" gedien het en sonder dat hy afgesit hoef te word of weens siekte noodgedwonge moet emeriteer nie. Bepaling 26 maak inderdaad hiervoor voorsiening. Hier gaan dit ook weer om abnormale omstandighede wat die Kerk daartoe dwing om die predikant institusioneel van sy amp te onthef.

- * Hoewel prinsipieel seker geen besware ingebring kan word daarteen dat die Kerk as geheel sy middele sal poel om gelyke traktering van alle predikante te bewerk nie, lyk dit tog steeds meer in lyn met die reformatoriese ampsbeskouing om die versorging van die predikant aan die plaaslike gemeente verbind te hou.
- * Met die gedagte dat die begrippe "deeltydse bediening" en "tentmaker-bediening" laat vaar moet word ten gunste van "predikante met gedeeltelike versorging" of "deelversorging" kan saamgestem word.
- * Die uitspraak: "Ons betree dus hier 'n terrein van beperkte tyd vir volle bediening. Bediening moet steeds gerig wees op die voorsiening in al die behoeftes van die kudde" kan ten volle onderskryf word.
- * Die opmerking: "Die kategorie deeltydse predikante en pastorale hulpe wat tans 'n ander betrekking beklee en deeltids beroep is, sal moet uitfaseer omdat hulle werkgeleenthede vir beroepafwagterende predikante verminder" verdien die ernstige aandag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

1.5.2.11 Kommentaar op prinsipiele riglyne

Met die prinsipiele riglyne stem die raad oorwegend saam, maar tog word die volgende opmerkings gemaak:

- * Met die woorde "Die amp word funksioneel en word getermineer deur die beskikbaarheid van 'n werkkring" kan ingestem word. Hoewel die "omvang" van 'n werkkring seker sal bepaal of dit as 'n "redelike" standplaas beskou kan word, bepaal dit egter nie prinsipieel die funksionaliteit van die amp nie. Eerder as om 'n termynbepaling in die beroepsbrief te plaas, kan die bepaalde standplaas soos in 'n gewysigde Bepaling 26 beskryf, opgehef word en die predikant ook so behandel word.
- * Die raad stem saam dat
 - ** gedeeltelike versorging 'n noodmaatreël is met die oog op die ideaal van volledige versorging
 - ** 'n standplaas met gedeeltelike versorging geïmplementeer word in die geval van gemeentes wat nie volledige versorging kan bekostig nie, of met die oog op die vestiging van 'n nuwe standplaas, byvoorbeeld via

evangelisasie

- ** die beroep van die predikant met gedeeltelike versorging gekoppel word aan 'n termynbepaling en van tyd tot tyd hersien word.
- * Die gewone beroepsbrief word gebruik en in 'n bygaande stuk word die werkopdrag en versorgingsvoordele afgeskaal in ooreenstemming met die ooreenkoms wat in vooruitsig gestel word.
- * Omdat pastorale hulpe aangestel is per besluit van die kerkraad, kan hulle per besluit weer ontslaan word. Buitendien moet jaarliks gemotiveerd by die ringsvergadering aansoek gedoen word. Kyk Bepaling 162.4.
- * Die huidige kategorie deeltydse predikante is per beroepsbrief na 'n standplaas beroep en daarna bevestig en derhalwe sal hulle uitfasering noukeuriger bedink moet word. Meer studie sal gedoen moet word.

1.5.2.12 Kommentaar op Praktiese voorstelle

Die raad onderskryf die praktiese voorstelle met die volgende opmerkings daarby:

- * Die bepaling ten opsigte van 'n termyn is nie aanvaarbaar nie. Dit lyk belangrik en selfs noodsaaklik dat wanneer 'n standplaas gevorm word die bedoeling behoort te wees dat dit permanent sal wees, selfs al sou die omvang daarvan en versorgingsvoordele daaraan verbonde, aanvanklik en moontlik selfs permanent, afgeskaal wees in vergelyking met 'n standplaas met volle versorging.
- * Daar moet verhoed word dat met die vorming van standplase ligtelik omgegaan word, miskien net om persone te akkommodeer.
- * Die bestaande beroepsbrief vir voltydse bediening kan gebruik word en nie Beroepsbrief (B) nie. Daar word dus nie 'n termyn aan die beroep gekoppel nie.
- * Voordat 'n deelsorgpredikant se ampsvoorreg hom ontnem word as dit blyk dat hy nie 'n voltydse beroep wil aanvaar nie, sal eers deeglik besin moet word op grond waarvan tot so 'n handeling oorgegaan word.

1.5.2.13 Kommentaar op: Ter oorweging

Die raad onderskryf die gedagtes van die studiekeomitee wat ter oorweging gegee word. Die volgende word daarby opgemerk:

- * Dit is nie nodig dat 'n beroepsbrief 'n klousule bevat dat 'n kerkraad geregtig is om 'n voltydse standplaas na 'n deeltydse standplaas te verander

sonder enige wetlike verpligting teenoor die predikant nie. Die betrokke bepaling van die Kerkwet kan so gewysig word om daarvoor voorsiening te maak.

- * Die oorweging van 'n nuwe beroepstelsel verg nog heelwat verdere studie.
- * Ten opsigte van die probleem van sitting op ringsvergaderings lyk dit voor die handliggend dat slegs waar 'n standplaas gevorm is en 'n predikant beroep en bevestig is, hy sitting sou kon neem. Afhangende van die omvang van 'n standplaas kan daar dalk besware geopper word oor afvaardiging van ouderlinge en diakens vir die standplaas.

Om die gewigtigheid van die skepping van 'n standplaas te beklemtoon, moet gehou word by die huidige reëlins ten opsigte van afvaardiging en moet vir elke standplaas afgevaardig word.

- * Die Pensioenraad het reeds 'n tussentydse reëling getref om doodsdekking en ongeskiktheidsvoordele aan deelsorgpredikante wat nie lede is van die Pensioenfonds nie, te verskaf. Gewysigde statute word deur die Pensioenraad aan die Algemene Kerkvergadering voorgelê.

1.5.2.14 Advies aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

- * Die volgende maatreëls kan oorweeg word:
 - ** Beroepe kan slegs uitgebring word waar standplase op die voorgeskrewe wyse gevorm is.
 - ** Die bestaande gevalle waar proponente bevestig is sonder dat daar 'n standplaas met 'n werkopdrag bestaan word ondersoek en met alle betrokkenes word onderhandel om wel standplase tot stand te bring. Dit moet geskied in oorleg met die ringskommissie.
 - ** Die bevestiging en ordening word gekondoneer en in die gevalle waar daar geen beroepsbrief was nie, word 'n beroepsbrief wel van krag met 'n terugwerkende datum.
 - ** Die tussentydse maatreëls wat deur die Pensioenraad getref is, word inwerking gestel.
 - ** Die voorstelle van die Raad vir Herderlike Sorg, waarvan die Algemene Kerkvergadering kennis geneem het, kan as riglyne na gemeentes deur-gestuur word vir oorweging en implementering in oorleg met rings-kommissies.
- * Die Raad vir Regsadvies ontvang opdrag om aan die hand van al die tersake besluite en studiestukke, aanbevelings vir die Kommissie van die Algemene

Kerkvergadering gereed te kry vir voorlegging aan die eersvolgende Algemene Kerkvergadering.

5.3 *Advies aan die 64ste Algemene Kerkvergadering*

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om die advies van die raad na die Algemene Kerkvergadering deur te gee en het die raad versoek om aan die hand van al die tersake besluite en studiestukke, verdere aanbevelings aan die 64ste Algemene Kerkvergadering voor te lê.

Die Raad vir Regsadvies adviseer dat die vergadering die volgende maatreëls goedkeur:

- 1(a) 'n Gemeente of 'n kombinasie van gemeentes kan een of meer standplase vorm met deelversorging (of geen versorging).
- 1(b) 'n Bestaande voltydse standplaas kan na goedkeuring deur die gemeente, die predikant (indien die standplaas gevul is) en die kommissie van die ringsvergadering, verander word na 'n standplaas met deelversorging (of geen versorging).
- 1(c) Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is bevoeg om 'n werkkring vir besondere werksaamhede te vorm met deelversorging (of geen versorging). (In aansluiting by Bepaling 151: 1(a) en 1(b)). (Kyk ook Bepaling 26.5).

Let wel: Bogenoemde standplase word op die gewone wyse gevorm sonder enige tydsbepaling daaraan verbonde. Indien hierdie standplase om welke rede ookal opgehef moet word, word aan die hand van Bepaling 26.3 en 26.4 (a) tot (f) gehandel.

2. Wysig Bepaling 26.3 soos volg:

"Wanneer 'n gemeente die predikantstandplaas verander na 'n standplaas met deelversorging of ophef.....

3. Beroep na so 'n standplaas vind op die gewone wyse plaas en die gewone beroepsbrief word gebruik (Beroepsbrief (B) vervul). In 'n bygaande dokument word die werkopdrag en versorgingsvoordele soos afgeskaal, aan die beroepene voorgelê vir oorweging.
4. Om beroepswerksaamhede te vergemaklik, kan 'n naamlys van predikante of proponente wat bereid is om 'n beroep met deelversorging (of geen versorging) te aanvaar, by die skriba (sekretaris) van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aangevra word.

5. 'n Kerkraad kan 'n groslys saamstel en daarna onder leiding van die kommissie van die ring 'n gesprek met die kandidate reël. Die gesprek handel oor
 - * die maksimum versorgingsvoordele waartoe die gemeente in staat is
 - * 'n duidelike omskrywing van die werkopdrag, en
 - * 'n verstandhouding oor 'n moontlike alternatiewe bron (of bronne) van inkomste waarmee die predikant sy inkomste kan aanvul.
6. Die kommissie van die ringsvergadering sien toe dat sodra die gemeente se finansiële posisie verbeter het, die predikant volledig versorg word en dat sy vergunning om 'n ander betrekking te beklee, verval.
7. Indien die betrokke predikant weier om sy ander betrekking prys te gee, voer die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met hom gesprek en stel die redes vir sy weiering vas. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering handel daarna op grond van sy bevinding.
8. Ten opsigte van die Pensioenfonds en Mediesefonds word gehandel volgens die bepalinge en die besluite van die Kerk.
9. Die huidige reëlins ten opsigte van afvaardiging na meerdere vergaderings word gehandhaaf.

BESLUIT

- * Die aanbevelings van die Raad vir Regsadvies word na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys vir implementering ooreenkomstig die vergadering se besluit dat die amp van dienaar van die Woord in beginsel nie van die beskikbaarheid van 'n standplaas afhanlik gemaak word nie.
- * Dit word aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering opgedra om by die beslissing of 'n bepaalde persoon die voorreg van Woord-verkondiging en sakramentsbediening mag geniet, hom te laat lei deur die vraag of die persoon geskik is vir die amp, gereeld die evangelie verkondig of sal verkondig en die saak met die nodige erns en toewyding benader.
- * Daar word weggedoen met die verskillende kategorieë predikante. Die

Komitee vir die Herskrywing van die Kerkwet verreken die implikasies hiervan in die nuwe Kerkorde.

- * In gevalle waar predikante in 'n deelsorgstandplaas nie 'n beroep aanvaar na 'n standplaas met volle versorging nie, moet die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ondersoek instel waarom die beroep nie aangeneem is nie. Indien die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oordeel dat die motivering verdag is, moet die Kommissie onder die opsig met die betrokke predikant handel.
- * 'n Predikant wat in 'n voltydse standplaas staan, kan die moontlikheid oorweeg om na 'n deelsorgstandplaas oor te gaan. Die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet gee aandag aan die formulering van die nodige Bepalings.
- * Die beroep na 'n standplaas met deelversorging kan 'n tydsduur insluit.
- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ondersoek die skep van 'n struktuur waarbinne beroepafwagende proponente en/of predikant die geleentheid gegê word om deur evangelisasie, 'n gemeente bymekaar te maak in 'n aangewese gebied met die oog op die vorming van 'n predikantstandplaas. 'n Tydperk van 2 jaar word daarvoor vergun.
- * Dit word aan die Raad vir Herderlike Sorg opgedra om ondersoek te doen na die moontlike rede vir die onrusbarende hoë getal predikante wat op abnormale wyse die bediening verlaat en indien moontlik voorstelle ter verbetering van die situasie te maak. Die raad word versoek om die aangeleentheid in samewerking met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering te hanteer.
- * Geen standplaas word opgehef sonder dat die plaaslike predikant(e) die geleentheid gebied is om vir 'n deel van sy/hulle versorging self in te staan nie.

1.5.4

Navraag: Deelsorgpredikant in 'n kombinasie-standplaas

Na aanleiding van navrae oor die deelsorgpredikante in kombinasie-standplase het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die volgende riglyne aanvaar wat gevolg moet word wanneer twee gemeentes in kombinasie 'n deelsorg-predikant beroep:

- * 'n Kombinasie-ooreenkoms word tydens 'n gekombineerde kerkraads-vergadering opgestel. Die deelsorgpredikant wat die beroep na die kombinasie aanvaar, word in albei gemeentes bevestig (Dus die normale

prosedure soos in die geval van 'n voltydse predikant wat na 'n kombinasie beroep word).

- * Wanneer 'n deelsorgpredikant reeds in 'n gemeente ontvang en bevestig is en 'n tweede gemeente ook van sy dienswerk in 'n deelsorgstandplaas gebruik wil maak, rig die gemeente 'n versoek tot die kerkraad van die deelsorgpredikant in dié verband. Indien die kerkraad tot so 'n reëling geneë is, word 'n kombinasie-ooreenkoms tydens 'n gekombineerde kerkraadsvergadering opgestel (Die gekombineerde kerkraadsvergadering kan bestaan uit afgevaardigdes uit albei kerkrade met dien verstande dat die kombinasie-ooreenkoms daarna deur albei kerkrade goedgekeur word). Die deelsorg-predikant word nou ook volgens die bepalings van die Kerkwet na die tweede gemeente beroep deur gebruikmaking van Beroepsbrief (B) waaraan 'n termyn gekoppel word. Sodra hy die beroep aanvaar het word hy in die gemeente bevestig. Hy staan voortaan in diens van die kombinasie-gemeentes. Albei gemeentes word steeds op hoogte gehou met die verloop van sake.
- * Bepaling 20 moet in ag geneem word.

BESLUIT

- * Die riglyne word aanvaar.

1.5.5

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN HEIDELBERG SITTINGSREG VAN DEELTYDSE PREDIKANTE IN DIE RINGS- VERGADERING

Bepaling 7.2 van die Kerkwet en Bepalings word sodanig gewysig dat deeltydse predikante, wat met Beroepsbrief B beroep is, volle sittingsreg in die ringsvergadering binne wie se grense die deeltydse diens verrig word, verkry.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt verval in die lig van die besluit oor deelsorgpredikante.

1.5.6

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN BLOEMFONTEIN
STEMREG VIR DEELTYDSE PREDIKANTE**

Bepaling 7 van die Kerkwet en Bepalings word soos volg gewysig:

(Weglatings onderstreep)

Die ringsvergadering word gevorm deur

- (a) predikante wat voltyds diens in gemeentes in die ring verrig, afgevaardig deur die betrokke kerkrade**
- (c) deeltydse predikante, afgevaardig deur die kerkraad in wie se gemeente hulle dienswerk verrig, met adviserende stem**

Motivering

Deeltydse predikante wat op versoek van hulle betrokke kerkrade 'n ringsvergadering bywoon, behoort volle stemreg op so 'n ringsvergadering te hê, aangesien hulle die betrokke kerkrade verteenwoordig met dieselfde aanspraak as die ander lede van die betrokke kerkrade se afvaardiging op die ringsvergadering.

'n Deeltydse predikant wat diens in 'n gemeente verrig, is georden en behoorlik in sy amp bevestig volgens die vereistes van die Kerkwet. Hy verrig vir sover dit sy ampspligte in die gemeente betref, dieselfde funksies as 'n voltydse predikant, te wete Woordverkondiging, bediening van die sakramente en pastorale versorging van lidmate. Die onderskeid tussen 'n deeltydse en 'n voltydse predikant lê in die omstandighede van eersgenoemde wat die moontlikheid inhou dat hy benewens sy normale ampsopdragte in die gemeente, ook ander funksies met die toestemming van die Kerk verrig.

'n Deeltydse predikant het as gewone lidmaat en as lid van die kerkraad in sy betrokke gemeente volle stemreg op amptelike vergaderings in die gemeente. Hy tree ook dikwels op as voorsitter van sodanige amptelike vergaderings in die afwesigheid van die voltydse predikant. Sy betrokkenheid in die bestuur van die gemeente is dus in baie opsigte dieselfde as die van die voltydse predikant.

'n Deeltydse predikant wat deur sy gemeente na 'n ringsvergadering afgevaardig word, het dieselfde verantwoordelikheid as die ander afgevaardigdes van sy gemeente om as volwaardige lid van die afvaardiging aan die verrigtinge van die betrokke ringsvergadering deel te neem.

Dit is oneties om 'n deeltydse predikant wat deur die kerkraad in die betrokke ring afgevaardig is, van sy stemreg te ontnem, terwyl hy in baie opsigte meer

bekwaam is om oor kerklike aangeleenthede te oordeel as die ouderlinge en diakens wat die ringsvergadering bywoon.

Die voorreg om te kan stem op 'n ringsvergadering is 'n Goddelike gawe en vind plaas onder die leiding van die Heilige Gees.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word aanvaar met die volgende wysigings:
 - ** Predikante verbonde aan 'n predikantstandplaas in die ring, afgevaardig deur die betrokke kerkraade.
 - ** Predikante wat nie op die kerkraadsvergadering met volle stemreg sitting neem nie, kan op alle vergaderings met adviserende stem sitting neem.
- * Die aangeleentheid word verwys na die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet.

1.5.7

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN PIETERMARITZBURG VERSORGINGSVOORDELE: DEELSORGPREDIKANTE

Bepaling 151.4 word soos volg gewysig:

- 4.1 Die versorgingsbeginsel, soos omskryf in Bepaling 151.2 en 151.3, word ook ten opsigte van deeltydse predikante gehandhaaf.
- 4.2 In gevalle waar van Bepaling 151.2 en 151.3 afgewyk word, word dit duidelik vermeld in die opgawe van versorgingsvoordele wat die beroepsbrief vergesel.
- 4.3 In gevalle waar per beroepsbrief van Bepaling 151.2 en 151.3 afgewyk word, beywer die kerkraad hom vir die uiteindelijke volle versorging van die predikant in terme van Bepaling 151.2 en 151.3.

Motivering

Agtergrond

As agtergrond geld die huidige omstandighede van die Ring van Pietermaritzburg wat in twee gemeentes van sogenaamde deeltydse predikante moet gebruik maak.

Sogenaamd, omdat hierdie predikante die enigste predikante in hulle onderskeie gemeentes is, en al die werk van voltydse gemeentepredikante doen, maar buite die Kerk ook moet werk om aan die lewe te bly. Die deelsorgbedeling is nog nie in werking nie, en buitendien sal nie een van die gemeentes groter laste kan dra as wat die bedeling van deeltydse predikante hulle toelaat nie.

Die ringsvergadering besef dat hierdie omstandighede eie aan die Ring van Pietermaritzburg kan wees. In die lig hiervan sou in die voorgestelde Bepaling 151.4.1 bygevoeg kon word:

"... word ook ten opsigte van deeltydse predikante wat alleen in 'n gemeente dien, gehandhaaf."

Doel

Om in afwagting van nuwe bepalings oor deelsorgpredikante, dog binne die raam van die huidige Kerkwet en Bepalings reeds, verkeerdhede in die praktyk van deeltydse predikante reg te stel.

Die versorgingsbeginsel

Die huidige Bepaling 151.4 lees: "Deeltydse predikante word vergoed vir die uitgawes wat hulle werk meebring."

- * Dit vervang die versorgingsbeginsel, wat die grond van ampsvoorreg is, met vergoeding van uitgawes.
- * Gemeentes versuim daarom om gereeld die versorging van deeltydse predikante aan te pas, namate die versorgingsvermoë van die gemeente verbeter. Dis in stryd met besluite van die Kerk oor die tentmaker-bediening.
- * Dit word verkeerd verstaan as sou dit beteken dat slegs uitgawes vergoed moet word.

Ampsvoorregte

Kerkrade laat na om, by beroeping van 'n deeltydse predikant te spesifiseer watter ampsvoorregte en -voordele in- en uitgesluit sou wees. Dit gebeur in die verwagting dat die Kerkwet en Bepalings voldoende voorsiening maak.

- * Twis ontstaan soms oor die interpretasie van Bepaling 151.3(d) Verlof. Nêrens in die bepaling word die inhoud daarvan van toepassing gemaak op

deeltydse predikante nie, en nêrens word deeltydse predikante daarvan uitgesluit nie. Maar die "Opgawe van Versorgingsvoordele", wat volgens beide die proforma beroepsbriewe vir die beroeping van alle kategorieë van predikante geld, sê in punt 5: Verlof, dat Bepaling 151.3(d) betrekking het. Die vermoede dat dit ook van toepassing op deeltydse predikante behoort te wees, word verder versterk deur die alternatiewe ruimtes vir verskil wat onder al ses die opskrifte van die "Opgawe van Versorgingsvoordele" toegelaat word, met net die een enkele uitsondering van punt 5: Verlof, waar net een moontlike toepassing gemaak kan word. As dit glad nie die bedoeling van die huidige "Opgawe en Versorgingsvoordele" soos vervat in die Kerkwet en Bepalings was dat dit van toepassing moes wees op deeltydse predikante nie, moet dit besluit word. Tans word die indruk steeds geskep dat dit vir beide die beroepsbriewe bedoel word.

- * As net in terme van die versorgingsbeginsel geredeneer word, en bekostigbaarheid van 'n predikantstandplaas die enigste aanleidende oorsaak is vir gedwonge deeltydse bediening, is die reëling oor verlof seker die mees bekostigbare van al die deeltydse predikant se versorgingsvoordele? Dan is 'n deeltydse predikante se uitsluiting daarvan moeilik te motiveer.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word aanvaar met die volgende wysigings:
 - ** Die term "deeltydse predikante" word vervang met "predikante met gedeeltelike versorging".
 - ** Die Bepaling word met die volgende uitgebrei:

'n Predikant kan met verminderde versorging beroep word sonder dat dit sy volle ampsvoorreg aantas.

1.6

Pastorale hulpe: Herformulering van Bepaling 162

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die Raad vir Regsadvies versoek om met die oog op voorlegging aan die Algemene Kerkvergadering Bepaling 162 te herformuleer sodat dit nie vir gemeentes so maklik is om 'n pastorale hulp te bekom nie.

Die raad het soos volg geadviseer:

- * Pastorale hulpe is gedurende die sestigerjare as 'n noodmaatreël in die Kerk goedgekeur vanweë die tekort aan predikante.
- * Aangesien daar tans en in die nabye toekoms geen tekort aan predikante sal wees nie is die figuur van die pastorale hulp nie meer noodsaaklik nie en daarom verval dit.

Die Raad vir Regsadvies ag dit in dié lig nie nodig om Bepaling 162 te herformuleer nie, aangesien die bepaling behoort te verval.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die standpunt ondersteun.

BESLUIT

- * **Bepaling 162 verval.**

Dit hou in dat

- ** **alle bepalings in die Kerkwet waar daar na die pastorale hulp verwys word, gewysig word.**
- ** **alle pastorale hulpe dadelik maar nie later nie as einde Desember 1995 uitfaseer**
- ** **ringskommissies en ringsvergaderings uitvoering aan die besluit gee.**
- * **Die ringskommissie van Krokodilrivier kry opdrag om so spoedig moontlik die saak in verband met die pastorale hulp van Ruskoppies te ondersoek met in agneming van die besluite van die Algemene Kerkvergadering**

BESLUIT: PUBLISERING VAN KERKWET EN BEPALINGS

- * **Die Kerkwet en Bepalings word nie weer in 'n nuwe uitgawe gedruk om die wysigings in die Bepalings weer te gee nie.**

Die gewysigde Bepalings word uit die notule van die 64ste Algemene Kerkvergadering gelees en geïmplementeer.

Daar heers by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kommer oor beroepafwagtende predikante wat ampsvoorreg behou terwyl hulle reeds vir 'n paar jaar geen beroep ontvang nie.

Die Raad vir Regsadvies is versoek om 'n verantwoorde standpunt oor die aangeleentheid te formuleer wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aan die Algemene Kerkvergadering voorgelê kan word.

Die raad het soos volg geadviseer:

- * Drie kategorieë beroepafwagtende predikante word onderskei naamlik:
 - ** Proponente
 - ** Predikante
 - wat herstel het na aanvaarding van siekte-emeritaat
 - wie se standplaas opgehef is.
 - ** Predikante wat in deelversorgingstandplase staan.
- * Beroepafwagtende predikante en proponente wat aan geen standplaas gekoppel is nie, word deur sy/haar plaaslike gemeente of enige ander gemeente beroep op 'n basis van deelversorging of geen versorging nie, met 'n duidelike omskrewe opdrag. Argumente dat 'n gemeente nie 'n sodanige predikant kan bekostig nie verval, aangesien hy/sy geen aanspraak op vergoeding kan maak nie. Die predikante se name bly steeds op die lys van beroepafwagtende predikante.

Gemeentes word steeds daartoe opgeroep om hierdie beroepafwagtende predikante in hulle midde of in hulle omgewing, te akkommodeer.
- * 'n Beroepafwagtende predikant wat op 'n deelsorgbasis aan 'n gemeente gekoppel is, mag uiteraard 'n ander beroep beklee om in sy/haar lewenstog te voorsien.
- * Deelsorgpredikante staan vanselfsprekend onder die opsig van die kerkraad wat hom/haar beroep het.
- * Proponente en beroepafwagtende predikante wat na ses maande nog geen beroep ontvang het nie, word deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering opgeroep vir gesprek. 'n Verdere vergunning van ses maande kan aan sodanige beroepafwagtende proponente en predikante verleen word. Indien hulle na 'n jaar geen beroep ontvang het nie, verbeur hulle hulle ampsvoorreg.

Die Kommissie het die laaste paragraaf gewysig sodat dit soos volg lees:

Proponente en beroepafwagtende predikante wat na een jaar nog geen beroep ontvang het nie, tree sonder versuim met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in gesprek.

BESLUIT

- * Proponente en beroepafwagtende predikante bly gedurende so 'n tydperk normaalweg onder die opsig van die ringskommissie waar hulle woon. Die ringskommissie doen jaarliks aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verslag oor die posisie van die beroepafwagtendes.

Beroepafwagtendes tree jaarliks met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in gesprek.

1.8

BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK- VERGADERING WYSIGINGS VAN BEPALING 158.2

Bepaling 158.2 word soos volg gewysig:

Oorgang na 'n ander lewenstaat.

- (a) 'n Predikant wat van voorneme is om uit die dienswerk te tree en sodoende na 'n ander lewenstaat wil oorgaan, stel die kerkraad dadelik skriftelik daarvan in kennis.
- (b) Onveranderd.
- (c) Onveranderd.
- (d) Onveranderd.
- (e) Wanneer die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oortuig is dat die predikant by sy voorneme bly, bepaal die Kommissie die datum waarop die predikant uit die amp onthef sal word of onthef die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering hom onmiddellik uit sy amp.

Motivering

Na aanleiding van 'n vraag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aan die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet of 'n predikant wat te kenne gee dat hy van lewenstaat wil verander se ampsvoorreg onmiddellik opgeskort kan word totdat die ondersoek afgehandel is, is die volgende beredenering van die Komitee ontvang:

Opskorting van ampsvoorreg

As gelet word op Bepaling 114 dan is die opskorting van ampsvoorreg 'n onderdeel van die dissiplinêre optrede wat tot beskikking van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is om die goeie orde in die Kerk te handhaaf.

Omdat die Kerk 'n geloofsgemeenskap is, volg dit byna vanselfsprekend dat 'n ampsdraer wat daarvan aangekla word dat hy hom in leer of lewe sou misdra het, tydelike opskorting van sy ampsvoorregte moet aanvaar. Die rede daarvoor is dat sorg gedra moet word dat die orde of geloof van die geloofsgemeenskap nie verder versteur of beproef sal word nie.

Verandering van lewenstaat: Rondom die politiek

By die verandering van lewenstaat waar 'n predikant lid wil word van die Parlement of 'n ander regeringstruktuur of owerheidsliggaam as verteenwoordiger van 'n politieke party, geld Bepaling 161.2(a) en (b).

'n Algemene Kerkvergadering het bepaal dat die oomblik wanneer 'n predikant hom as lid van 'n politieke party verkiesbaar wil stel vir 'n owerheidstruktuur, hy uit die amp moet tree. Hier is die voorneme wat uitgespreek word die kritieke oomblik omdat die Algemene Kerkvergadering bepaal het dat (Bepaling 161.2): "n Dienaar van die Woord is nie lid van die Parlement ensovoorts nie."

Hier het die Algemene Kerkvergadering dus 'n baie duidelike lyn getrek.

Ander gevalle van verandering van lewenstaat

Alle ander gevalle van verandering van lewenstaat vind plaas volgens Bepaling 158.2. Daarvolgens moet die predikant oor sy voorneme 'n gesprek voer met die kerkraad, aan wie hy verbind is deur middel van 'n beroepsbrief; met die ringskommissie, wat oor hom opsig hou; met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, die liggaam wat predikante toelaat of onthef. Die bedoeling van die gesprekke is *om die predikant van sy voorneme te laat afsien* (vergelyk Bepaling 158.2(c)).

Hier is daar egter nie sprake van dissiplinêre optrede nie, want die Algemene Kerkvergadering het in die sewentigerjare al vasgestel dat

die amp nie lewenslank geld nie
'n predikant wat uit die amp tree, nie dáárom sensurabel is nie.

Dit lyk daarom asof dié beslissing die opskorting van ampsvoorregte in hierdie geval, nie moontlik maak nie.

Die probleem wat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in hierdie verband stel, hoef nie 'n probleem te wees nie omdat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kan vasstel presies wanneer so 'n predikant van sy amp onthef sal word.

Indien 'n predikant, met die verbygaan van Bepaling 158 na 'n ander lewenstaat oorgaan, versteur hy die orde in die Kerk (Bepaling 73) en word dit 'n saak van die handhawing van die dissipline waar die ringskommissie dadelik 'n klag moet lê, vergelyk Bepaling 158.1.

Op die oomblik is Ordinansie 1.4.17 'n onveranderde weergawe van Bepaling 158.

Aanbeveling van die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet

* In beginsel word die volgende aanvaar:

** In die geval waar 'n predikant te kenne gee dat hy van lewenstaat gaan verander kan sy ampsvoorreg nie opgehef word nie, aangesien dit as tugmaatreël gesien word. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering handel volgens Bepaling 158.2(e) en bepaal die datum van ontheffing uit die amp.

** Wanneer 'n predikant die amp neerlê sonder om volgens die bepalings van die Kerkwet te handel is hy tugwaardig omdat hy hom nie hou aan die ondertekeningsformulier nie. Daar word 'n klag teen hom geformuleer of hy bedank of nie.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
- * Die aanbeveling van die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet word aanvaar.

daar telkens na die gelykheid van die ampte verwys is en allerlei vrae daaroor na vore gekom het, het die vergadering besluit om 'n studie na die saak te onderneem vir voorlegging aan die 64ste Algemene Kerkvergadering.

Prof AD Pont (sameroeper), ds JJP Müller, dr JJ Steenkamp en ds WCM de Beer is as studiekommissie deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem.

Die vergadering neem kennis van die besware van proff AG van Aarde, GMM Pelser en APB Breytenbach oor sekere opmerkings van prof AD Pont in die studiestuk.

Daar word verder kennis geneem dat prof Pont waarskynlik die studiestuk alleen opgestel het.

BESLUIT

- * Die studiestuk word na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering terugverwys. Dit word met die opstellers bespreek met die oog op hersamestelling.

1.10

Emerituspredikante: Oorgaan na 'n ander lewenstaat

Na aanleiding van 'n bespreking deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor die vraag of 'n emerituspredikant wat 'n ander werk gaan doen, oorgaan na 'n ander lewenstaat, is die volgende advies van die Raad vir Regsadvies deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aanvaar:

- * Die raad het in sy studie tot die slotsom gekom dat 'n emerituspredikant 'n rustende dienaar van die Woord is en dat hy ampsvoorreg behou omdat die roeping tot die amp as lewenslank gesien word. Dit beteken dat alle bepalings wat vir die dienaar van die Woord geld ook op die emeriti van toepassing is.
- * Enige werk wat versoenbaar is met die amp kan deur 'n emerituspredikant verrig word sonder dat dit gesien word as 'n verandering van lewenstaat en dat sy ampsvoorreg hom ontnem kan word.
- * Die Kerk het een uitsondering gemaak deurdar in die Kerkwet van 1950, Hoofstuk XV, Artikel II bepaal word dat die amp van predikant onverenigbaar is met die lidmaatskap van die Parlement en die Provinsiale Raad. Enige politieke aktiwiteit is met die emeritusstatus onversoenbaar. Daarom behoort 'n emerituspredikant reeds as hy te kenne gee dat hy van voorneme is om hom in die politiek te begeef, sy ampsvoorreg te verloor.

- * Die raad merk 'n bepaalde probleem met Bepaling 161.2 op en gee dit aan die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet deur vir aandag en herformulering.

BESLUIT

- * **Kennis geneem.**

11 Versorgingsvoordele

Die vergadering handel oor die aangeleentheid onder die agendapunt XXII Kerklike Goedere.

12 Pensioenfonds en Bystandfonds

Die vergadering handel oor die aangeleentheid onder die agendapunt XXII Kerklike Goedere.

13 Raad vir Herderlike Sorg

13.1 Samestelling en funksionering

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Raad vir Herderlike Sorg.

13.2 Opdragte van die Algemene Kerkvergadering ontvang

13.2.1 Rasionalisasie

Die Raad vir Herderlike Sorg het, in opdrag van die Rasionalisasiekommissie, aandag gegee aan die evaluering van die bedieninge en sinodale poste wat op die arbeidsveld van die raad lê, naamlik hospitaalbearbeiding en die Pastorale Verwysingsdiens. Die opdrag het ook studentebearbeiding ingesluit.

13.2.2 Afhandeling van opdragte

Die raad doen soos volg verslag:

Uitfasering van hospitaalbediening

Die raad is daarvan oortuig dat hospitaalbediening in Johannesburg en Pretoria by wyse van predikante wat voltyds of gedeeltelik daarvoor afgesonder is, nie in geheel uitgefaseer kan word nie en dat die status quo sover moontlik gehandhaaf

moet word. Die raad het tot hierdie gevolgtrekking gekom op grond van sy evaluering van die aard en omvang van die hospitaalbediening, asook op grond van die kommentaar van ringskommissies binne wie se ressort hierdie bediening geskied. Die moontlikheid van 'n geïntegreerde bediening tussen hospitaalbearbeiding/gemeente/ander werkerterrein is ondersoek ooreenkomstig die besluit van die vorige Algemene Kerkvergadering in hierdie verband. Die raad huldig die mening dat die behoefte en omvang van hierdie bediening steeds, in samewerking met plaaslike ringskommissies, geëvalueer moet word en, indien prakties uitvoerbaar, as geïntegreerde bediening met 'n gemeente of ander werkerterrein georganiseer word. Ooreenkomstig die genoemde besluit van die Algemene Kerkvergadering, behoort volle of gedeeltelike standplase van hierdie aard aan 'n gemeente verbind te word ter wille van inordening onder die kerkraad as primêre vergadering van die ampte (Besluite van die 63ste Algemene Kerkvergadering: 2;3).

Die raad het dit aan die hospitaalpredikante opgedra om ondersoek in te stel na 'n effektiewe bedieningsstrategie wat rekening hou met die veranderende omstandighede en besluite.

BESLUIT

- * Kennis geneem.

Privatisering van Pastorale Verwysingsdiens

'n Volledige memorandum insake die privatisering van die Pastorale Verwysingsdiens is ingedien en met die Administrateur bespreek. Volgens die memorandum kan die direkteur van die Pastorale Verwysingsdiens in 'n groot mate vir sy eie rekening dienste lewer en die bestuur van die diens behartig. Die sinodale begroting sal dan voorsiening maak vir die inkoop van terapeutiese sessies wat spesifiek vir lidmate van die Kerk beskikbaar gestel word. Die gedeeltelike privatisering geskied met die behoud van ampsvoorreg deur die direkteur van die Pastorale Verwysingsdiens.

Die beginsels vervat in die memorandum is deur die Administrateur en die Rasionalisasiekommissie goedgekeur, maar is nog nie geïmplementeer nie, gesien in die lig van die veranderende situasie in die finansies van die Kerk, asook die onsekerheid oor die hele situasie van gesondheidsdienste in die nuwe Suid-Afrika.

BESLUIT

- * Kennis geneem.

Ondersoek na studentebearbeiding

Die verslag oor studentebearbeiding is opgeneem in Hoofstuk X, Geestelike Vorming van die Jeug.

Die raad is oortuig dat die Raad vir Herderlike Sorg in die toekoms ook behoort op te tree as adviesliggaam vir die bediening wat plaasvind in studentegemeentes, aangesien hierdie ook 'n besondere en toegespitste vorm van pastorale bediening is.

BESLUIT

- * Daar word kennis geneem van die verslae van die raad oor die moontlike rasionalisasie van bedieningsposte.
- * Die Raad vir Herderlike Sorg tree voortaan op as adviesliggaam vir die toegespitste bediening in studentegemeentes.

Beleidsstuk vir Pastorale Verwysingsdiens

Die raad tree op as Advies- en Beheerliggaam vir die Pastorale Verwysingsdiens. Die raad stel, ter uitvoering van hierdie opdrag, 'n beleidsstuk vir die Pastorale Verwysingsdiens saam en ondersoek die dinamiese uitbreiding van die Pastorale Verwysingsdiens.

Afhandeling

Die ondersoek na en die moontlike implementering van die privatisering van die Pastorale Verwysingsdiens het meegebring dat die raad nie uitvoering aan hierdie opdrag gegee het nie.

BESLUIT

- * Die raad word versoek om die beleidsstuk saam te stel en ondersoek te doen na die dinamiese uitbreiding van die Pastorale Verwysingsdiens.

Pastoraatverslag

Die raad stel 'n nuwe vorm vir verslagdoening oor Pastoraat op.

Afhandeling

Die raad het besin oor die formaat wat 'n nuwe verslagvorm behoort in te neem

en het die beginsels waarvolgens die vorm opgestel moet word, deurgegee aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering. Die Kommissie het die verslagvorm afgekeur.

BESLUIT

- * Kennis geneem
- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voer gesprek met die Raad vir Herderlike Sorg oor die voorgestelde pastoraatverslag.

Krisisse in Pastorieë

Die raad doen ondersoek en maak aanbevelings oor krisisse in pastorieë en die redes waarom predikante die bediening verlaat.

Afhandeling

Die raad het 'n omvattende ondersoek aangepak onder leiding van dr JA van Biljon en met behulp van die RGN. Die ondersoekspan en die raad gaan alles in hulle vermoë doen om 'n volledige verslag beskikbaar te stel kort voor of tydens die 64ste Algemene Kerkvergadering.

Die vergadering neem kennis dat die moderamen pas die verslag van die Onderzoekkommissie oor krisisse in pastorieë ontvang het. Die verslag sal pas na afloop van die Algemene Kerkvergadering deur die Kommissie met die raad bespreek word.

BESLUIT

- * Kennis geneem.

Polisie- en Weermagbearbeiding

- 1.13.3 Die vergadering neem kennis van die verslag oor die kapelaansbediening in die Suid-Afrikaanse Weermag en Suid-Afrikaanse Polisiediens.

BESLUIT

- * Dank en waardering word betuig teenoor kapelane wat onder groot druk en met baie persoonlike opofferinge namens die Kerk 'n reuse taak verrig.

- * Die Kerk betuig sy dank teenoor die Kommissaris, die Generale Staf en elke polisieman wat onder baie moeilike en gevaarlike omstandighede wet en orde moet handhaaf.
- * Dank word in die besonder aan ds JH Breytenbach betuig wat oor 'n lang tydperk besondere diens namens die Kerk, as polisiekapelaan gelewer het.
- * Die Kerk se meegevoel en meelewing word betuig teenoor die gesinne en families van die honderde polisiemanne en weermagmanne wat hulle lewens in die uitvoering van hulle pligte verloor het.
- * Die lidmate van die Kerk word opgeroep tot volgehoue voorbidding vir die Suid-Afrikaanse Polisiediens.
- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kry opdrag om te besin oor die ontbinding van die studiekommissie wat ondersoek moet doen na die bearbeiding van lidmate in die SANW en SAP. Die daargestelling van 'n kommissie wat die ooreenkoms tussen Kerk/Staat grondig hersien, geniet dringende aandag.

13.4 *Hospitaalbearbeiding*

Die raad se verslag oor sy taak as toesig- en adviesliggaam vir die hospitaalbearbeiding, word behandel.

Daar word veral van die volgende sake kennis geneem:

- * Die hospitaalpreekant skakel in belang van effektiewe pastorale sorg met die mediese en verpleegkundige personeel, en met die familie van die pasiënt en die predikant van die tuisgemeente.
- * Die impak van die veranderende ekonomiese en politieke toestand stel tans ook in die hospitaalsorg besondere eise aan die pastoraal-diaconale sorg.
- * Die toenemende teenwoordigheid van en die blootstelling van lidmate aan charismatiese kerkgroepe in die hospitale by wyse van besoeke deur lekwerkers, berading- en evangelisasieaksies, kan nie geïgnoreer word nie.
- * Die geleentheid tot evangelisasie en sendingwerk in die hospitale moet dringend bespreek en hanteer word.

- * Die veranderende omstandighede by hospitale bemoeilik die opspoor van lidmate van die Kerk grootliks. Kommunikasie tussen die plaaslike predikant/plaaslike gemeente/familie en die hospitaalpredikant is noodsaaklik terwille van effektiewe voorsorg, hospitaalsorg en nasorg.

BESLUIT

- * Daar word met dank kennis geneem van hospitaalbearbeiding wat op voortreflike wyse deur hospitaalpredikante gedoen word.

1.13.5 *Medemenslikheid by die uitoefening van tug ten opsigte van predikante*

Die raad het opdrag ontvang om in gesprek te tree met die kommissie wat handel oor die herstel van 'n predikant in die amp, onder voorsitterskap van prof AD Pont.

Afhandeling

Die raad het gesprek gevoer met die kommissie en ook skriftelik sy standpunt deurgegee.

Die vergadering neem kennis dat die taak nie afgehandel is nie.

BESLUIT

- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kry opdrag om dringende aandag te gee aan die afhandeling van die taak.

1.13.6 *Ondersoekkommissie na VIGS*

Dr JA van Biljon en ds J Coetzee is benoem om op hierdie kommissie te dien. Die werk word voortgesit.

BESLUIT

- * Kennis geneem.

13.7 *Take deur die raad self geïdentifiseer*

Huisbesoek as bedieningstruktuur

Die raad het in samewerking met die Departement Praktiese Teologie 'n studie na die herderlike versorging van die gemeente en huisbesoek as bedieningstruktuur onderneem. Die studie is tans nog aan die gang.

BESLUIT

- * Kennis geneem.

ORDE VAN DIE VERGADERING

Oorhandiging van gidse van kerklike argiewe

Mej Marie Olivier, Direkteur van die Suid-Afrikaanse Argiefdiens, word saam met die Argivaris, mnr Riek van Rensburg, in die vergadering verwelkom deur die waarnemende voorsitter, prof TFJ Dreyer.

Op versoek van prof Dreyer stel dr PJ de Beer, hoof van Sentik, mej Olivier aan die vergadering voor. Hy wens haar geluk met haar aanstelling as Direkteur. Sy is die eerste dame wat die pos beklee.

Mej Olivier word vervolgens aan die woord gestel. Sy meld dat die Nederduitsch Hervormde Kerk die eerste en die enigste kerk is wat by die Narem-projek van die SA Argiefdiens, 'n nasionale register vir manuskripte, ingeskakel is. Die diens wat aan die Kerk verskaf word is gratis en word op 'n deurlopende basis aangebied. Dokumente van gemeentes wat in die kerkargief bewaar word, is nou ook deur die Narem-projek op rekenaar geberg. Dit is nou tot beskikking van navorsers in Suid-Afrika en in die buiteland.

Mej Olivier oorhandig die derde hersiene uitgawe van die Gemeente-argiewe Gids, die tweede hersiene uitgawe van die Rings-argiewe Gids en die eerste uitgawe van die Algemene Kerkvergadering en Kommissie van die Algemene Kerkvergadering argiewe Gids aan dr De Beer.

Mej Olivier spreek die hoop uit dat die band tussen die Kerk en die Suid-Afrikaanse Argiefdiens lank behoue sal bly. Sy spreek haar waardering teenoor die Kerk se argiefpersoneel en vir die dienste wat gelewer word uit. Sy wens die Kerk ten slotte geluk met die toonaangewende verwerking en ontsluiting van die kerkargiewe. Sy spreek in die besonder haar dank uit teenoor mnr Riek van Rensburg en wens hom geluk met die hoë gehalte dienslewering.

BESLUIT

- * Die vergadering betuig sy hoë waardering aan mnr Riek van Rensburg, Direkteur van die Argiefbewaarplek en sy personeel vir hulle dienslewering wat van 'n hoë, professionele gehalte is.

VERKLARING VAN DIE MODERAMEN OOR DIE VERGADERING SE BESLUIT OOR LIDMAATSKAP

Die Hervormde Kerk is tans in die proses van herskrywing van sy Kerkwet en Bepalings. Die proses is reeds ver gevorder en 'n konsep Kerkorde is wyd in die Kerk gedebatteer. Die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet het versoek dat die Algemene Kerkvergadering oor sekere aangeleenthede besluite moet neem om riglyne aan te dui waarbinne die nuwe Kerkorde gestalte moet kry. Een van die sake waaroor leiding gevra is, is die vraag hoe die Kerk in 'n nuwe kerkorde sy lidmaatskap wil reël.

1. Na oorweging van teologiese advies en met inagneming van die nuwe situasie waarin die Hervormde Kerk hom tans bevind, het die Algemene Kerkvergadering die volgende besluite geneem:
 - * Die Algemene Kerkvergadering bevestig sy standpunt dat
 - ** Artikel III van die huidige Kerkwet nie 'n filosofiese beginsel verwoord nie, maar praktiese maatreëls oor lidmaatskap tref
 - ** Artikel III van die huidige Kerkwet 'n reëling in verband met lidmaatskap van gemeentes van die Kerk is, en dat die Artikel nie die bywoning van eredienste reël nie
 - ** 'n volkskerk, alhoewel nie die enigste nie, tog die vanselfsprekendste gestalte van kerkwees is, en dat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika volkskerk in die midde van die Afrikanervolk is.
 - * Die vergadering roep alle ampsdraers op om in gehoorsaamheid aan Jesus Christus die Hoof van die Kerk
 - ** toe te sien dat alleen die evangelie van Jesus Christus deurslaggewend sal wees in al die optredes van die Kerk
 - ** hulle verantwoordelikheid te aanvaar om die wesenlike eenheid van die kerk van Jesus Christus só te handhaaf dat dit in ooreenstemming met die Woord van God en tot sy eer sal wees.

- * Die vergadering besluit in beginsel om geen rasmatige verwysings in 'n toekomstige Kerkorde op te neem nie en gee opdrag aan die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet om die saak van die volkskerk waaroor dit in Artikel III van die huidige Kerkwet gaan, só in 'n nuwe Kerkorde te verwoord dat die allesoorheersende verbondenheid van die Nederduitsch Hervormde Kerk aan Jesus Christus en sy versoeningswerk, duidelik sal blyk.
- 2. By die bepaling van lidmaatskap en ander kerkordenende reëlings maak die Nederduitsch Hervormde Kerk nie gebruik van formulerings wat strydig is met die wese van die kerk nie.
- 3. Alle ander voorstelle word na die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet verwys met die opdrag om, indien daar teenstrydighede tussen die voorstelle is, verskillende Artikels of Ordinansies oor lidmaatskap, voor te lê aan die Algemene Kerkvergadering wat daaroor sal besluit.

Ons wil dit duidelik stel dat die bestaande Kerkwet nog nie gewysig is nie. In die lig van die gestelde riglyne sal 'n konsep kerkorde opgestel word, wat by 'n Algemene Kerkvergadering goedgekeur moet word. Daar is geen twyfel oor wat die wesenskenmerke van die kerk van Jesus Christus is nie. Die wyse waarop hierdie wesenskenmerke uitdrukking moet vind in die lewe van die Hervormde Kerk wat sy dienswerk primêr in die geleedere van die Afrikanervolk verrig, sal deur die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet in 'n nuwe kerkorde verwoord moet word.

Met hierdie besluit het die Kerk hom nie uitgespreek oor werkwyses wat in die verlede gevolg is nie, maar dit is 'n poging om uitdrukking te gee aan die roeping van die kerk binne 'n totaal nuwe bedeling in Suid-Afrika.

Die vergadering verdaag vir aandete.

AANDSITTING: 29 JUNIE 1995

ORDE VAN DIE VERGADERING

Verlof vir afwesigheid word aan die volgende lede verleen:

NAAM	GEMEENTE	TYDPERK
Ds PB Boshoff	Vereeniging	29/6 - 12:00 - 14:30
Ds JLJ Smit	Brakpan-Harmonie	29/6 - 12:00 - 14:30
EE van Wyk	Delareyville	3/7 - einde van vergadering
Ds AS v/d Berg	Randpoort	3/7 - 08:00 - 13:00
NJ Erasmus	Virginia	30/6 - heeldag
Ds PC Swanepoel	Nelspruit	29/6 - 14:30 - 16:30
Ds SP Nolte	Oostelike Pietersburg	29/6 - vanaf 11:45 tot 1/7 - heeldag
Ds PJJ Kotzé	Piet Potgieter	1/7 - heeldag
DJ Sanders	Vaalharts	1/7 - einde van vergadering
JJ Scheepers	Utrecht	30/6 - 14:30 - 21:00 1/7 - heeldag
Ds TF Dreyer	Durban	29/6 - aand
FC de Beer	Durban	29/6 - 19:00 - 21:00
Ds GB du Plessis	Newcastle	29/6 - middag
Ds WJ Jacobsohn	Springs-Oos	29/6 - aand
Ds JMJ Cornelius	Pretoria-Wes	29/6 - 1/7 - heeldag
Ds JT Manders	Wapadrant	29/6 - aand
Dr JA Beukes	Bethal	29/6 - 19:00 - 20:30
Ds J Buitendag	Stellenbosch	29/6 - aand
Ds E Verhage	Bellville	29/6 - aand
JG Koekemoer	Melville	29/6 - aand
Ds J van Immerzeel	Silverton	30/6 - 19:00 - 21:00 1/7 - 09:00 - 13:00 3/7 - 08:30 - 13:00

1.13.8 *Pastorale Verwysingsdiens*

Die volgende aangeleenthede rakende die Pastorale Verwysingsdiens is onder die aandag van die vergadering gebring:

- * Lidmate word behandel vir verskeie sielkundige steurnisse op individuele basis en binne die konteks van hulle leefwêreld. Die diens word gelewer aan individue, getroudes en gesinne.
- * Behandelingstrategie word eklekties toegepas, hoewel die pastorale komponent oorkoepelend figureer.
- * Daar word steeds gepoog om 'n bekostigbare diens te lewer in die lig van stygende mediese kostes.
- * Die werklading van die PVD verhoog steeds.
- * Gedurende 1992 en 1993 is groepterapie aangebied in samewerking met twee kollegas oor 'n tydperk van drie maande.
- * Die ideaal bestaan steeds om die Pastorale Verwysingsdiens te desentraliseer, aangesien die spreekkamer weens afstande nie gereedelik toeganklik is vir veral lidmate uit die platteland nie.

BESLUIT

- * Die vergadering neem kennis van die verslag oor die werksaamhede by die Pastorale Verwysingsdiens en betuig sy dank aan dr JA van Biljon vir sy dienste.

1.14 *Die Predikantevergadering*

Sedert die 63ste Algemene Kerkvergadering het die Predikantevergadering reëlmatig op die tweede Dinsdag van September van elke jaar vergader.

In 1992 is die vergadering gewy aan die feesvieringe rondom die teologiese fakulteit se vyf-en-sewentig jarige bestaan. Proff Pont en Oberholzer het tydens die byeenkoms die referate gelewer. Dit het gehandel oor die vraag of daar 'n moontlikheid van 'n eie Hervormde etos is en die rol wat die fakulteit in die verband gespeel het.

Die vergadering van 1993 het uitvoering gegee aan 'n opdrag van die Algemene Kerkvergadering van 1992 om studie te doen oor die toelating van anderskleuriges by eredienste. Prof IWC van Wyk en dr P van Staden het as referente opgetree.

In 1994 het die vergadering die fokus laat val op Kerk sang. Dr DJC van Wyk en prof AG van Aarde (namens ds E Kloppers), het as referente opgetree.

Ds Willem Oliver vra dat die vergadering besin oor die voortbestaan van die vergadering en die sinvolheid van besprekinge wat gevoer word in die lig daarvan dat dit 'n duur vergadering is.

BESLUIT

- * Na aanleiding van die vraag of dit in die lig van die hoë kostes en die werk wat by die VTF vir predikante gedoen word nog wenslik is dat die Predikantevergadering voortbestaan, besluit die vergadering om die aangeleentheid na die Predikantevergadering self te verwys om daaroor te handel.
- * Ter bevordering van beter kommunikasie tussen die ampte en ook ter wille van groter openheid, word notules van alle Predikantevergaderings aan kerkrade beskikbaar gestel.
- * Ringsrade vir Predikante word versoek om oorweging daaraan te gee om notules van bespreking aan kerkrade beskikbaar te stel indien dit beskikbaar is.
- * Die Predikantevergadering oorweeg dit om nie in die jaar waarin die Algemene Kerkvergadering vergader, byeen te kom nie.

2. PRESBITERAAT

2.1 Algemene Raad vir Ouderlinge

Die Raad vir Ouderlinge het eers in 1994 gekonstitueer en kan daarom nie baie uitrig nie. In hoofsaak is aandag gegee aan die toerusting van ouderlinge.

Die raad het vir homself verder ten doel gestel om

- * toe te sien dat die toerustingkursus vir ouderlinge (Kital 1988) in die Kerk beslag kry

- * kerkrade te versoek om alles in werking te stel dat die amp van ouderlinge weer 'n leefwyse in die Kerk moet word. Kursusse moet nie 'n doel op sigself wees nie, maar bloot as aanvullend beskou word
- * te poog om 'n oop kanaal te skep tussen die raad en die ouderlinge in die Kerk
- * die nuwe Kerkorde aan ouderlinge bekend te stel, veral sover dit die werk van die ouderling betref
- * die presbiteraatsverslae van vorige jare te behandel en kommentaar daaroor te lewer.

Om uitvoering uit die gestelde doelwitte te gee is kerkrade

- * versoek om die eerste vier modules van die toerustingkursus vir ouderlinge deur te werk en verslag te doen aan die raad oor die vordering daarmee
- * per skrywe versoek om alles in werking te stel om die amp van ouderling weer 'n leefwyse in die Kerk te maak
- * versoek om kursusse bloot aanvullend tot die ampswerk te beskou
- * per skrywe verseker van die raad se oogmerk om 'n oop kanaal te skep tussen die raad en die ouderlinge in die Kerk

Ringsrade is by 'n werkwinkel oor die werk van die ouderling, betrek.

BESLUIT

- * Ouderlinge neem sitting op die moderamen as uitvloeisel van die presbiteraal-sinodale kerkregeringstelsel. Die saak word na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys vir uitvoering.
- * Kerkrade word versoek om toe te sien dat die amp van ouderling weer 'n leefwyse in die Kerk word.
- * Die Kital-toerustingkursus behoort jaarliks deurgewerk te word. Die eerste vier modules behoort telkens wanneer nuwe ouderlinge bevestig word met hulle deurgewerk te word. Daarna kan met enigeen van die ander modules voortgegaan word.
- * Kerkrade word dringend versoek om presbiteraatsverslae met meer sorg te voltooi.

2.2

**VOORSTEL: RAAD VIR OUDERLINGE
VOORTGESETTE TOERUSTING VAN OUDERLINGE DEUR DIE
HOU VAN WERKWINKELS**

Gedurende die volgende drie jaar (1996-1999) word werkwinkels oor die amp en ampswerk van die ouderling in ringsverband gehou. Kital neem die leiding in samewerking met ringsrade vir ouderlinge. Die ringsvergaderings begroot vir die doel.

Motivering

Na aanleiding van die suksesvolle werkwinkel wat in 1994 in Pretoria gehou is, is die raad van oordeel dat soortgelyke werkwinkels in ringsverband meer ouderlinge by die geleentheid sal betrek.

Die raad stel dit as noodsaaklik dat ouderlinge voortdurend, ook in ringsverband, geleentheid moet kry om oor hulle amp en ampswerk in die Kerk te besin.

BESLUIT

- * Die voorstel word aanvaar.
- * Die Kommissie vir Bedieningstrukture in samewerking met die Raad vir Ouderlinge stel ondersoek in na 'n bedieningspatroon waarbinne die ouderling sy werk op die sinvolste wyse kan verrig.

2.3

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN VEREENIGING
TWEEJAAR AMPSTERMYN VAN KERKRAADSLEDE**

Die Algemene Kerkvergadering word versoek om Bepaling 21 van die Kerkwet met betrekking tot die tweejaar ampstermyn van ouderlinge en diakens, in heroorweging te neem.

Dit lees dan: ... "Ouderlinge en diakens word in 'n gemeentevergadering gekies deur die lidmate van die gemeente wat nie onder sensuur staan nie."

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word aanvaar.
- * Die reëling tree in werking op 1 Januarie 1996.
- * Die beskrywingspunt word na die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet verwys, aangesien die voorstelle oor die aangeleentheid in die eerste konsep Kerkorde daarmee ooreenstem.

MOSIES

- * Die voorsitter betuig dank teenoor die ouderlinge vir sinvolle deelname tydens die besprekinge rondom presbiteraat.
- * Die Kerk en die predikante van die Kerk spreek hulle hoogste waardering en grootste dank uit teenoor die ouderlinge van die Kerk vir hulle toegewyde en opofferende dienswerk. Hulle is dubbele eer waardig.

DIAKONAAT

Statistiek

Sedert die 63ste Algemene Kerkvergadering het die aantal diensdoende diakens vanaf 7177 tot 6947 afgeneem. Dit is 'n afname van 230 diakens.

BESLUIT

- * Kennis geneem.

Diakens

Alhoewel die lidmate die Godgegewe opdrag en roeping het om barmhartigheid aan alle mense te bewys, maar veral aan die huisgenote van die geloof, het die diakens kragtens hulle roeping die verantwoordelikheid om die diens van barmhartigheid te behartig deur die lidmate tot deelname daaraan op te roep.

Uit die jaarlikse diakonaatverslae wat van ringsvergaderings ontvang is, is dit duidelik dat diakens nie alleen voortrefflike werk in die gemeentes lewer deur al sterker leiding te neem om lidmate tot groter betrokkenheid by die diens van barmhartigheid te motiveer en te lei nie, maar dat hulle ook op rings- en sinodalevlak al meer betrokke is.

BESLUIT

- * Die vergadering boekstaaf sy dank en waardering teenoor die diakens in die Kerk vir hulle leiding aan en betrokkenheid by die diens van barmhartigheid in gemeente-, rings- en sinodaleverband. Diakens word derhalwe opgeroep om met die oog op die verandering wat op die welsynsgebied gaan intree, hulle gereed te maak om veral op gemeentevlak, sterker leiding te neem ten einde op plaaslike vlak die velerlei behoeftes tegemoet te tree.

3.3 Die Algemene Diakonale Raad (ADR)

Uit die verslag van die werksaamhede van die ADR het die volgende sake aangesien:

3.3.1 *Status en taakoms krywing van die Algemene Diakonale Raad, Uitvoerende Komitee van die ADR en dagbestuur van die ADR*

Sedert die pos Hoofdirekteur Diens van Barmhartigheid vakant geraak het en volgens besluit, nie weer gevul is nie, moes die Algemene Diakonale Raad meer dikwels vergader. Vanweë die koste daaraan verbonde is besluit om nie telkens die volle raad byeen te roep nie, maar net die Uitvoerende Komitee. Dit was dan logies dat 'n dagbestuur bepaalde opdragte sou ontvang. Die volgende besluite is geneem sodat daar goeie funksionering kon wees:

- * 'n Visevoorsitter is verkies
- * Die sekretaris van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het sekretaris in die plek van die Hoofdirekteur Diens van Barmhartigheid geword.
- * Die dagbestuur is soos volg saamgestel:
 - ** Die voorsitter van die Algemene Diakonale Raad.
 - ** Die visevoorsitter van die Algemene Diakonale Raad.
 - ** Die sekretaris van die Algemene Diakonale Raad..
 - ** Die Administrateur
- * 'n Voorlegging aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is voorberei waarin nie net die samestelling van die ADR, die Uitvoerende Komitee en die dagbestuur van die ADR omskryf is nie, maar ook 'n omskrywing van elke vergadering se bevoegdheid en verantwoordelikheid teenoor mekaar
- * Die verhouding tot en samewerking met die Werkgroep Diakonaat is omskryf.

Die ontleding van al hierdie besluite het getoon dat die volgende sake aandag moes kry:

- * Die status van die drie vergaderings.
- * Die taakoms krywing.
- * Die vergaderings se bevoegdheid en verantwoordelikheid teenoor mekaar.
- * Die verhouding en samewerking met die Werkgroep Diakonaat.

BESLUIT

- * **Kennis geneem.**

1.3.2

Verdere handeling van die raad

- * Sittingsreg van dr CSL Delpont op die ADR
- * Funksionering van die ADR as 'n werkgroep
- * Vergaderings van ringsdiakonaleraade
- * Streekbyeenkomste met ringsdiakonaleraadvoorsitters

- * Affiliasie by ander rade naamlik
 - ** Nasionale Welsynsberaad/Welsynsalliansie
 - ** Nasionale Welsynsberaad
 - ** Welsynsskakelkomitee

- * Betrokkenheid by ander Welsynsorganisasies, onder meer
 - ** Utilitas
 - ** Die Tafelberger
 - ** Beeld se Kinderfonds
 - ** Volkshulp 2 000

Die vergadering neem kennis van die volgende mededelings en regstellings van dr AJG Dreyer rondom die opheffing van die erkenning van Die Tafelberger as 'n diakonale diensorgaan:

Die Tafelberger (Ontwikkelinge van die Nederduitsch Hervormde Kerk) maak beswaar teen die motivering wat op bl 95 van die Agenda van die Algemene Kerkvergadering gegee word ter verklaring waarom Die Tafelberger hom losgemaak het van die verpligtinge as diensorgaan van die Kerk. Ter wille van korrektheid en eerlikheid wil ons hierdie verduideliking voorlê en versoek die vergadering om dit in die notule op te neem.

Die komitee van Die Tafelberger het in Desember 1992 besluit om hom te onttrek

van sy direkte verbintenis met die Nederduitsch Hervormde Kerk omdat:

- * Die voormalige Hoofdirekteur Barmhartigheidsdiens van die Nederduitsch Hervormde Kerk hom uit die staanspoor van Die Tafelberger gedistansieer het.
- * Hy alle inisiatief en werk van Die Tafelberger voortdurend verkleineer en afgekraak het.
- * Die Hoofdirekteur het eensydig onderhandelinge met Utilitas aangeknoop en Die Tafelberger uitdruklik meegedeel dat ons nie aan die samesprekinge kan deelneem en dat ons nie vir Utilitas aanvaarbaar is nie.
- * Die Tafelberger was bereid om met Utilitas saam te werk en desnoods te ontbind en deur Utilitas oorgeneem te word mits die Kerk se belange en inspraak in die konstitusie en akte van oprigting van Utilitas beskerm sou word. Ons het ons sterk bedenkinge uitgespreek oor Utilitas, sy werkwyse en samestelling. Dat dit nie ongegrond was nie en dat die Kerk se belange steeds nie na behore beskerm is nie, is duidelik uit die opmerkings in die Agenda op bl 94.
- * Verder het die Hoofdirekteur Barmhartigheidsdiens by verskeie geleenthede daarop aangedring dat Die Tafelberger nie langer as 'n amptelike diensorgaan van die Kerk erken moet word nie. Hy het dit ook by die ADR aanbeveel (dit kom in meer as een notule van die ADR voor) en dit het uiteindelik die voorstel van die ADR geword by die vorige Algemene Kerkvergadering. Gemelde Algemene Kerkvergadering het sy voorstel aanvaar. Die Tafelberger het op grond van bogemelde feite by die besluit berus en dit ook aanvaar.

Op aandrang van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die Administrateur verskeie kere met Die Tafelberger se direksie samesprekings gevoer oor die saak. Die Tafelberger het op grond van bogemelde redes by sy besluit bly staan en dit so aan die Administrateur meegedeel.

BESLUIT

- * **Die erkenning van Die Tafelberger Ontwikkeling van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika as diakonale diensorgaan in terme van Bepaling 183.2 word opgehef. Bepaling 183.2 verval derhalwe.**

3.3.3

Inligting oor diakonale diensorgane van die Kerk

Die vergadering neem kennis van inligting rondom die volgende diakonale diensorgane:

- * Kinderhuise, Monumenttehuise, Ons Tuis, Huis Uitsig en Die Ondersteuningsraad

- * Tehuis vir ongehude moeders: Huis Uitsig
- * NHSV.

BESLUIT

- * **Kennis geneem.**

3.3.4

NHSV Monumenttehuise

Tydens die 40ste NHSV-Kongres is 'n voorstel ten opsigte van die afsonderlike verteenwoordiging met stemreg van die Monumenttehuise van die NHSV op die Algemene Diakonale Raad asook Uitvoerende Komitee van die Algemene Diakonale Raad, aanvaar. Daar is besluit om die versoek aan die 64ste Algemene Kerkvergadering te stel.

3.3.5

VOORSTEL: VERTEENWOORDIGING MET STEMREG VAN DIE MONUMENTTEHUISE OP DIE ALGEMENE DIAKONALE RAAD EN UITVOERENDE KOMITEE VAN DIE ALGEMENE DIAKONALE RAAD

Die kongres versoek die Algemene Kerkvergadering om die Monumenttehuise as 'n orgaan van bystand vir die diens van barmhartigheid afsonderlik van die NHSV te erken en as sodanig in die Kerkwet en Bepalings op te neem.

Motivering

Die Monumenttehuise is opgerig deur die NHSV om spesifiek bejaardesorg te doen deur die vestiging van versorgingsinrigtings vir bejaardes.

Die Monumenttehuise is by die Registrateur van Maatskappye geregistreer as 'n vereniging sonder winsoogmerk (Artikel 21 Maatskappy). Die Hoofbestuur vorm die ledevergadering van die maatskappy.

Die direksie word deur die lede, dit wil sê die Hoofbestuur van die NHSV aangewys en het volle uitvoerende magte binne die bepalings van die Akte van Oprigting en Statute van die vereniging.

Die direksie bestaan uit die dagbestuur van die NHSV-Hoofbestuur en een verteenwoordiger uit elke huiskomitee van die volgende tehuise, naamlik Emily Hobhouse-, Louis Trichardt-, Van Rensburg-, Piet Potgieter- en Andries Marié Oosthuizen Monumenttehuise.

Die NHSV-Hoofbestuur en die direksie van die Monumenttehuise funksioneer dus

apart van mekaar.

Die huidige situasie is dat die Monumenttehuise implisiet onder die erkenning van die NHSV as 'n orgaan van bystand in die Kerkwet en Bepalings opgeneem is. Daarom kan die Monumenttehuise nie afsonderlike verteenwoordiging en stemreg op die Algemene Diakonale Raad verkry nie.

In teenstelling hiermee het die Ons Tuisgroep erkenning in die Kerkwet en Bepalings as orgaan van bystand vir die diens van barmhartigheid en ook sitting en stemreg op die Algemene Diakonale Raad en Uitvoerende Komitee van die Algemene Diakonale Raad.

Die Hoofbestuur van die NHSV versoek die Algemene Kerkvergadering vriendelik om toe te sien dat hierdie aangeleentheid die nodige aandag ontvang met die oog op wysiging in die Kerkwet.

BESLUIT

- * **Die voorstel word aanvaar.**
- * **Die voorstel word na die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet verwys vir implementering.**

3.3.6 Verdere sake vir kennisname

Die vergadering neem kennis van die volgende:

- * Fondse van diakonale diensorgane: Die Uitvoerende Komitee van die ADR
- * Inrig van 'n winkel deur Die Ondersteuningsraad vir die verkoop van gebruikte klerasie
- * Rampfonds vir Merriespruit, Ugie en Noord-Transvaal
- * Ander sake waaraan aandag gegee is, is
 - ** die Volkskongres oor armoede en werkloosheid
 - ** die beplanning rondom die nasionale gesinsjaar
 - ** die besinning oor 'n werkplaas
 - ** die opstel van riglyne oor die hantering van werkloosheid op rings- en gemeentevlak

BESLUIT

- * Kennis geneem.

3.4

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN MIDDELBURG SIEKEBESOEK DEUR DIENSGROEPWERK

Vanweë moontlike afskaling van hospitaalpredikante, behoort die Algemene Diakonale Raad die moontlikheid te ondersoek dat diensgroepe vir siekes in stede behulpzaam kan wees met besoeke aan pasiënte van veraf geleë gemeentes van die Kerk.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.5

Diakonale diensorgane

3.5.1

Kinderhuise van die Nederduitsch Hervormde Kerk

Die vergadering neem kennis van die volgende aangeleenthede rondom die Kinderhuise:

Die direksie van die Kinderhuise bedryf in opdrag van die Algemene Kerkvergadering die volgende kinderhuise:

- * Die Jac van Belkum Kinderhuis te Krugersdorp met 124 kinders.
- * 'n Satelliethuis van Jac van Belkum Kinderhuis te Rustenburg naamlik Huis Prinsloo met 8 kinders.
- * Die Albert Herbst Kinderhuis te Middelburg met 114 kinders.

Nadat die pos Hoofdirekteur Diens van Barmhartigheid en die pos van die kinderhuisbestuurder vakant geraak het, het die direksie besluit om aan ds GC van Staden as voorsitter, ook 'n uitvoerende opdrag te gee. Dit is aan hom opgedra om die skakelingsfunksie van die kinderhuisbestuurder en ook bepaalde ander fasette te hanteer en ook die koördinasie ten opsigte van die twee kinderhuise met betrekking tot evaluasievergaderings, toesigvergaderings en prinsipale se werksaamhede.

- * Die getal kinders het gedurende die afgelope jare verminder. Die direksie stel dit ten doel om minder kinders in 'n huis te laat woon ten einde dit te normaliseer na 'n gewone huisgesin. Beide kinderhuise het 'n kleuterhuis waar kinders vanaf wiegoudedom opgeneem word.
- * Die inwonende kinders woon verskillende skole by.
- * Werwing en keuring van vakansie-ouers word gedoen deur predikante en maatskaplike werkers in gemeentes waar kantore van Die Ondersteuningsraad is.
- * Kinders neem aan verskeie sportaktiwiteite wat die skool aanbied, deel.
- * Gemeentes en ander instellings reël gereeld uitstappies. Huisouers neem gereeld die hele huis se kinders op naweekbesoeke.
- * Daar moet voortdurend gelet word op die verskeidenheid van kinders wat opgeneem word. 'n Verskeidenheid wat uiteenlopend is soos seuns en dogters, ouderdom, fisiese en verstandelike vermoëns, is van belang.
- * Die kinders word kerklik baie goed versorg. Daar word 'n studie gedoen oor die pastorale versorging van die kinderhuiskind in samewerking met die departement Praktiese Teologie onder leiding van prof TFJ Dreyer.
- * Gemeentes en NHSV-takke besoek die kinderhuise gereeld. Hulle nooi hulle na gemeentelike aktiwiteite en versorg kinders oor naweke en skoolvakansietye.
- * Indien kinders oor die nodige vermoëns beskik om na skool hulle op akademiese gebied verder te bekwaam, word hulle aangemoedig om verder te studeer.
- * Die Jac van Belkum Kinderhuis is vergroot en opgradeer. Die geboue is pragtig en netjies en die terrein is herbeplan sodat daar meer privaatheid vir die kinders kan wees.
- * Die Kinderhuise se finansiële posisie is tans nog kerngesond met totale opgehoopde fondse op 31 Maart 1994 ten bedrae van R16 332 869. Oor die afgelope jaar het die oorskot inkomste R445 475 beloop. Staatssubsidies ten bedrae van R2 396 739 maak steeds die grootste deel van die bedryfsinkomste van R4 332 579 uit, naamlik 55%.
- * Bedryfsuitgawes het toegeneem teenoor 1992/1993 met R340 612 en beloop vir die boekjaar 1993/1994, R3 222 314, 'n toename van $\pm 12\%$. Benewens die bedrag wat bestee is aan bedryfsuitgawes is roerende bates afgeskryf met R581 211.
- * Die boekwaarde van vaste bates het oor die boekjaar toegeneem met R2 367 466. Die toename word toegeskryf aan die aanbouings en opgradering van Jac van Belkum Huis ten bedrae van bykans R3 miljoen. Daarteenoor is die roerende bates met R581 211 afgeskryf tot R24.

- * As gevolg van die reëling deur die Departement Welsynsdienste en die Departement Plaaslike Bestuur, Behuising en Werke dat behuisinglenings verdiskonteer kon word, is die lenings vir die oprigting en aankoop van eiendomme verdiskonteer teen ongeveer 15% van die uitstaande balans. Die lenings is afgelos uit eie fondse en die kapitale aflossingsreserwe wat uit die verdiskonteringsaksie voortgevloei het, beloop vir 1993/94 R3 328 436.
- * Daar is vele aanduidings dat staatsubsidies vir die instandhouding van welsynsdienste aansienlik gewysig gaan word. Dit kan ook die subsidies van kinderhuise wesenlik raak. Die direksie het dit nodig geag dat daar 'n strategiese plan voorgelê moes word waarin voorsiening gemaak word vir die moontlike veranderinge wat die toekoms kan inhou.

BESLUIT

- * Die vergadering neem met groot dank en waardering kennis van die versorging van kinders in die kinderhuise van die Kerk.
- * Dank word betuig teenoor die gemeentes en NHSV-takke wat ruim voorsien het in al die behoeftes van die kinderhuise.
- * Gemeentes en lidmate word steeds versoek om
 - ** die kinderhuise te laat baat by erflatings
 - ** geskikte ouerhuise te identifiseer waar kinders tydens vakansies geplaas kan word
 - ** die direksie behulpzaam te wees om geskikte werkgeleenthede en huisvesting vir kinders wat nie sondermeer aan die arbeidsmark uitgelewer kan word nie, te identifiseer.

3.5.2 Bejaardesorg

3.5.2.1 Die Monumenttehuise

Die volgende aangeleenthede is onder die vergadering se aandag gebring:

- * Tans bedryf die Monumenttehuise vyf bejaardesorgtehuise.

Al vyf tehuise is kategorie C-tehuise waar die totale versorging van $\pm$ 428 verswakte, erg-verswakte en gedementeerde bejaardes die afgelope jare op fisiese-, psigiese-, sosiale-, intellektuele-, emosionele-, religieuse- en kulturele

vlakke gedoen is.

Die gemiddelde versorgingskoste in die tehuise beloop tans ongeveer R1 467.00 per maand per inwoner.

- * Die verskaffing van beskutte bekostigbare behuising word te alle tye beoog.

Twee tipes behuising is ter sprake naamlik woonregbehuising en huurbehuising.

- * Ondersteunende dienste word verskaf deur die aangrensende tehuise en dienssentrums.
- * Drie dienssentrums word bedryf.

Tans ontvang die dienssentrums van die Monumenttehuise nog volledig subsidie van die Staat ten opsigte van sekere voorgeskrewe dienste soos vereis, ongeag inkomstegroeperings. Daar kan egter met sekerheid verwag word dat staatsubsidiëring in die nabye toekoms slegs vir die mees basiese dienslewering voorsiening sal maak en gerig sal wees op die behoeftige bejaarde se primêre behoeftes.

Indien bejaardes in eie woonplekke moet aanbly, sal informele dienste baie sterker op die voorgrond moet tree. Dienste deur vrywillige werkers soos familie, vriende, ander bejaardes, lidmate en diensgroeplede, sal noodsaaklik word vir onafhanklike funksionering.

'n Sinvolle koördinering tussen formele en informele dienste is 'n moontlikheid wat nog nie ten volle benut word nie.

- * Die daargestelde doelwitte was deurentyd op die doel van die tehuise afgestem, naamlik om totale koste-effektiewe versorging te bied aan al die verswakte, erg-verswakte en gedemanteerde bejaardes van die vyf kategorie C-tehuise wat deur die NHSV bedryf word. Die doelwitte was baie toepaslik en realisties en oor die algemeen is hulle deurgaans bereik of gedeeltelik bereik.
- * Gedurende 1994 is 'n strategiese beplanningswerkwinkel gehou ten einde strategie te bepaal vir die nuwe eise en omstandighede wat mag kom in 'n veranderende Suid-Afrika en 'n swak ekonomiese klimaat.

Dienste aan bejaardes is geëvalueer en geprioritiseer en alles dui daarop dat dienste in die toekoms effektief, noodsaaklik en bekostigbaar moet wees.

Die eise wat toenemend aan staatshulp gestel gaan word ten opsigte van die totale Suid-Afrikaanse bevolking is van so 'n omvang dat dit aan die onmoontlike grens.

Die huidige vlak van besteding deur die Staat aan bejaardesorg en veral ten

opsigte van inrigtingsversorging vir blanke bejaardes, sal moeilik gehandhaaf of uitgebrei kan word om te voorsien in die groeiende getalle van die totale bejaardebevolking. Erens sal 'n balans gevind moet word tussen beperkte staatsfondse en groeiende behoeftes.

Huidige versorgingsmetodes en die vlakke van dienslewering in inrigtings vir bejaardes sal van meet af beplan moet word ten einde 'n bekostigbare bedeling daar te stel. Te veel onafhanklike en semi-afhanklike bejaardes ontvang duur koste-intensiewe dienste in tehuise wat hulle nie regtig nodig het nie of aktiwiteite wat hulleself nog moes verrig, word deur duur arbeid verrig. Geskikte bekostigbare behuising met ondersteunende dienste behoort in die toekoms die kern van bejaardeversorging te word. Slegs totale afhanklike bejaardes moet intensiewe sorg ontvang en die grootte van hierdie afdeling moet in ewewig wees met die bekostigbaarheidsvlakke van die totale komplekse.

Die stel van finansieel-onrealistiese hoë standaarde in die bedryf, fasiliteite en dienste vir blanke bejaardes, hou nie rekening met die werklikheid van die dag en die ingrypende verandering op politieke en maatskaplike gebied wat Suid-Afrika tans ondergaan nie.

Daar moet afgesien word van ge-ykte versorgingspatrone en luukse dienste wat nie langer deur die Staat of die bejaardes bekostig kan word nie. Indien 'n meer nugtere en praktiese benadering gevolg word kan meer bejaardes doeltreffend bygestaan word sonder om hulle lewenskwaliteit nadelig te raak.

- * Uit die situasie-analise blyk dit dat die grootste deel van die welsynsbegroting van die Departement Gesondheid en Welsyn aangewend word vir maatskaplike pensioene, inrigtingsversorging en dienssentrums vir bejaardes.

Hierdie befondsing kan moontlik in die toekoms drasties verander as daar na die behoeftes van die totale bevolking gekyk word.

Subsidie aan gesubsidieerde kategorie C-tehuise maak ongeveer 62% van die totale inkomste van die tehuise uit, 33% word deur die kliënt betaal en ongeveer 4% kom van donasies en fondsinsamelingsprojekte.

Die grootste komponent van uitgawes is personeelkoste wat ongeveer 72% beloop.

- * Die grootste probleem is dat indien subsidie sou afplat of wegval, is personeeluitgawes van deurslaggewende belang. Herbeplanning rondom personeelkoste, personeelratios en kategorieë sal die voortbestaan of toeluit van 'n tehuis bepaal.
- * 'n Ander konsep wat erkenning gee aan die feit dat bejaardheid nie 'n siekte is nie en dat die sorg aan bejaardes nie noodwendig koste-intensiewe verpleegsorg is nie, word toegepas. Dit verleen ook erkenning aan die feit dat formele

dienslewering aan bejaardes vervang moet word deur ondersteuning aan die bejaarde deur mense wat werklik begrip het vir die bejaarde en sy behoeftes. Nou word die individuele bejaarde so ondersteun om sy daaglikse lewenstake solank as moontlik self te verrig. Hy word ondersteun om homself te help. In hierdie bybring van hulp en wanneër, lê veel kundigheid opgesluit en personeel moet goed opgelei word om hierdie take te verrig.

Ouderdom of verswaktheid mag 'n bejaarde nooit sy selfrespek ontnem nie. 'n Toesigstelsel word verander na 'n ondersteuningstelsel wat die bejaarde in staat stel om solank as moontlik selfstandig en onafhanklik te funksioneer.

Die beginsel wat deurgaans moet geld is dat inwoners, al het hulle ook verswak, die maksimum outonomie en onafhanklikheid moet geniet. Die ondersteuning en fisiese omgewing moet 'n atmosfeer van onafhanklikheid en individualiteit weergee. Die bejaarde kry steeds geleentheid om nog iets te doen en iets te beteken.

Die beginsel dat kinders, familie en gemeenskap 'n sterk verantwoordelikheid ten opsigte van die bejaarde het, moet opnuut bevestig word. Aan kinders en familie word volle geleentheid gebied om hulle verantwoordelikhede na te kom. Hierdeur word bande versterk en lewenskwaliteit by die bejaarde bevorder en word die inrigting in staat gestel om 'n bekostigbare diens te lewer in vennootskap met die bejaarde, die kind, die familie en die gemeenskap.

Die voortsetting van versorging aan bejaardes is die uitdaging van ons tyd en daarvoor is nuwe denke en 'n nuwe strategie nodig.

Hierdie nuwe konsep ten opsigte van bejaardeversorging het in die volgende mate al begin realiseer:

- ** Elkeen van die vyf bejaardesorgtehuise het 'n versorgingsmodel gegrond op die nuwe konsep saamgestel en reeds begin implementeer.
- ** Die totale strategie met die oog op bereiking van die eindmodel is reeds fase-georiënteerd beplan en gereed vir implementering.
- ** Die finansiële statistiek van die tehuise onder beheer van die Monument-tehuis direksie, toon 'n tekort van R135 039 vir 1994.
- * Gedurende 1993 het die staat 'n verdiskonteringsaksie goedgekeur waardeur die 30 jaar, 1% staatslenings afgelos kon word teen die rentekoers op staatseffekte. (15.5%) Dit het meegebring dat die uitstaande staatslenings van R9 060 877 afgelos is met die bedrag van R1 302 737.

3.5.2.2 *Ons Tuis*

Die volgende aangeleenthede is onder die vergadering se aandag gebring:

- * Ons Tuis, 'n vereniging sonder winsoogmerk, bedryf tans drie inrigtings vir die versorging van bejaardes, drie behuisingskomplekse en twee diensentrums. Dit behels die direkte versorging van 441 bejaardes in die inrigtings en die indirekte versorging van 184 bejaardes in behuisingskomplekse.

Die wolk van stygende koste en maontlike vermindering van subsidies het tot 'n groot mate die direksie, huisbesture en personeel se aandag gevestig. Die strategiese beplanning wat reeds in die vorige jaar 'n aanvang geneem het, is in die afgelope jaar verder gevoer in 'n poging om gereed te wees om die verwagte nuwe omstandighede die hoof te bied.

- * Ons Tuis lewer sy diens aan bejaardes op 'n wye verskeidenheid van terreine. Die klem lê egter steeds op inrigtingsversorging.
- * Naas die versorging van bejaardes in die inrigtings word 'n groot aantal bejaardes in die behuisingskomplekse in woonstelle of kamers in die "Abbeyfieldhuise" gehuisves. Vir hierdie bejaardes is dit veral belangrik dat hulle, terwyl hulle nog redelik gesond en onafhanklik is, vryheid van beweging, sosialisering en gemeenskapbetrokkenheid kan hê. Hulle geniet egter die sekuriteit en veiligheid van 'n beskutte woning. Daarby het hulle die versekering van opname in die inrigting wanneer verswakking dit nodig maak.
- * Deur middel van die Seniorstuis Dienssentrum by Ons Tuis Riviera en Postmus Dienssentrum by Machteid Postmushuis, word gemeenskapsdiens op 'n hoë vlak gelewer. Behalwe die bejaardes in die behuisingskomplekse wat die diens-sentrums baie goed ondersteun, is daar ook 'n groot aantal bejaardes uit die omgewing wat gebruik maak van die fasiliteite wat die dienssentrums bied. Die totale ledetal by die twee dienssentrums beloop 577.

Die meeste inwoners is maatskaplike pensioenarisse. Huisbesture was in die afgelope jaar verplig om bejaardes wat finansiële meer vermoënd was op te neem, omdat die Staat die subsidie ten opsigte van bejaardes wat nog fisies onafhanklik is onttrek het.

- * Die versorging van bejaardes is 'n hoë arbeidsintensiewe taak wat die dienste van 'n redelik hoë getal opgeleide personeel vereis. Vanweë die Departement Gesondheidsdienste en Welsyn se vereiste is die aantal verpleegpersoneel in 'n bepaalde verhouding tot die inwonertal.

Die rol van vakbonde en vakverenigings het gedurende die afgelope tyd al sterker na vore gekom. Tot dusver kon die direksie daarin slaag om met 'n redelike mate van arbeidsvrede die inrigtings te bedryf.

- * Die maatskappy het die boekjaar afgesluit met 'n bedryfstekort van R96 005 teenoor 'n bedryfsoorskot van R352 006 in die vorige jaar. Bedryfsuitgawes het toegeneem met 16,5% vanaf R7 552 151 in 1992/93 tot R8 800 501.

Bedryfsinkomste het verhoog met R800 339 of $\pm 10\%$ van R7 904 157 in 1992/93 tot R8 704 496 in 1993/94. Die vernaamste styging het voorgekom by subsidies wat met R733 906 toeneem het teenoor die vorige jaar. Subsidies maak steeds die grootste deel van bedryfsinkomste uit, naamlik $\pm 65\%$.

- * Ons Tuis se balansstaat toon op 31 Maart 1994 'n baie goeie prentjie ten opsigte van fondse en laste. Die langtermyn behuisingslenings ten bedrae van R11 732 127 ten opsigte van die oprigting en opgradering van geboue is vanweë 'n besondere toewysing van die Departement Plaaslike Bestuur, Behuising en Werke verdiskonteer vir 'n bedrag van R1 644 609. Dit het meegebring dat daar 'n kapitaalreserwe van $\pm$ R10 miljoen ontstaan het.
- * Naas die subsidies van die Staat en losiesinkomste is fondsinsameling en skenkings 'n groot deel van Ons Tuis se inkomste. Vir die boekjaar het inkomste uit skenkings, fondsinsamelings en funksies R88 503 beloop, teenoor R393 359 in 1992/93. Die bedrag vir 1992/93 is buitengewoon hoog vanweë enkele erflatings.
- * Die instandhouding van geboue en toerusting geniet die voortdurende aandag van die huisbesture en die direksie. Vanweë die ouderdom van die geboue is daar niesteenstaande grootskaalse opgradering steeds toenemende behoefte aan vervanging en opgradering.
- * Met die moontlikheid van 'n afskaling of totale verlies van staatsubsidies na April 1995 is die gedagte dat die direksie saam met die huisbesture en ander belanghebbendes indringend sal kyk na die moontlikhede om hierdie uiters noodsaaklike diens aan lidmate van die Kerk en die gemeenskap voort te sit.

BESLUIT

- * **Aangesien die nuwe versorgingsmodel by die bejaardesorgtehuise die Kerk in die breë asook elke lidmaat raak, neem die vergadering kennis van die**
 - ** **nuwe versorgingskonsep en versorgingsmodel**
 - ** **finansiële implikasies vir gemeentes en die NHSV asook die jaarlikse bydraes vir die bejaardesorg se stabilisasiefonds**
 - ** **bevestiging van die beginsel dat kinders, familie, gemeentes en die res van gemeenskappe 'n sterk verantwoordelikheid teenoor die bejaarde het**
 - ** **stimulering van 'n vrywillige ondersteuningsnetwerk byvoorbeeld voogstelsel en benutting van kundiges vanuit die gemeentes en kerklike strukture soos NHSV, diensgroepe, diakens, ens**

- ** deurgee van inligting ten opsigte van bestaande beskikbare behuisingsfasiliteite met ondersteunende dienste vir bejaardes ten einde die opname van Nederduitsch Hervormde lidmate te stimuleer.**
- * Die direksie van Ons Tuis word versoek om in die lig van desentralisasie en die moontlike verkoop van Ons Tuis ouetehuis in Observatory met die ringe van Johannesburg, Germiston, Zuurfontein, Brakpan, Krugersdorp en Roodepoort in gesprek te tree oor die desentralisasie en realisering van georganiseerde bejaardesorg aan die Witwatersrand.**
- * Die vergadering betuig sy dank en waardering teenoor die direksies van die Monumenttehuise en Ons Tuis vir besondere diens ten behoeve van bejaardesorg gelewer.**

ORDE VAN DIE VERGADERING

MOSIE

Meegevoel

Die vergadering spreek sy innige meegevoel en simpatie uit teenoor oudl MJ Koekemoer van Wolmaransstad en sy familie by die afsterwe van 'n familielid.

Groeteboodskap

'n Groeteboodskap is ontvang van ds BJ Erasmus, die kerkraad en gemeente van Eendracht.

Afsluiting

Ds CJJ van Rensburg sluit die vergadering af deur te laat sing uit Gesang 218 vers 1 en 3 en voor te gaan in gebed.

OGGENDSITTING: 30 JUNIE 1995

Opening

Ds JS Bezuidenhout open met Skriflesing uit Psalm 33, 'n gebed te doen en te laat sing uit sang uit Psalm 33 vers 1 en 11.

Verwelkoming

Die voorsitter verwelkom die teenwoordige lede by die vergadering. Hy maak melding van verskillende persone wat siek is, onder meer is ds Philip Nolte se kind ernstig siek. Hy betuig die vergadering se meegevoel met die Nolte-gesin en al die ander mense wat siek is.

ORDE VAN DIE VERGADERING

Verkiesing van ouderlingede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

Die volgende ouderlinge is verkies:

PS Dreyer / Pretoria-Oos
B Bierman / Brackenhurst
JLO Esterhuizen / Zwartuggens

'n Herstemming vind plaas tussen

J Ayres / Turfontein
GJ de Beer / Johannesburg-Noor
P du Plessis / Lichtenburg-Oos
BP Havenga / Lydenburg
JG Koekemoer / Melville
MJ Koekemoer / Wolmaransstad
AT McDonald / Koster
G Myburg / Louis Trichardt
GJS Nel / Groot Marico
MF Pretorius / Noordrand
A Steyn / Bronkhorstspuit
CC Viljoen / Pierneef
PS Visser / Oos-Moot
H Wolmarans / Leondale
ADW Wolmarans / Randburg

MOSIES

Dankwoord

Die vergadering betuig hartlike dank teenoor prof HG van der Westhuizen vir sy voortreflike dienswerk as lid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die afgelope termyn. Daar word veral melding gemaak van die uitmuntende studierapporte wat deur hom gelewer is.

Meelewing

Die vergadering spreek sy skok en meelewing uit met die afsterwe van diaken Jan de Lange en sy vader (albei van die gemeente Witbank-Noord) wat gister op koelbloedige wyse doodgeskiet is. Dit is reeds die tweede en derde lidmate van die gemeente wat die afgelope drie weke op dié wyse die lewe gelaat het.

Versoek tot owerheid

'n Ernstige en dringende versoek word tot die owerheid gerig om die misdaad-vlaag wat die land tans beleef, te bekamp.

BESLUIT

- * Prof TFJ Dreyer en dr JMG Storm word versoek om tydens die sitting 'n verklaring oor die bekamping van die misdaadvlaag op te stel wat aan die owerheid gerig kan word. Die verklaring word aan die pers beskikbaar gestel.

VOORTSETTING VAN BESPREKING RONDOM BEJAARDESORG

Ds PM Smith spreek dank uit teenoor alle persone, lidmate, ampsdraers, personeel van bejaardesorginrigtings en personeel van die Administrateur wat behulpzaam was met bejaardesorg. Hy wys op die realiteit van die veranderde omstandighede in die land en versoek dat aan ds RJ Coertze geleentheid gegee word om die vergadering in te lig oor die inhoud van die nuwe Witskrif rondom barmhartigheid.

3.5.3 Die Ondersteuningsraad

Die volgende aangeleenthede in verband met die werksaamhede van Die Ondersteuningsraad is onder die vergadering se aandag gebring:

Die Ondersteuningsraad het gedurende 1993/94 by verskillende geleenthede

gedagtes gewissel oor die toekoms van die organisasie binne die werklikhede van die vermindering van subsidies deur die staat asook rasionalisasie binne die breëlinie van die Kerk en kerklike administrasie. Die mees resente invloed op die werk van Die Ondersteuningsraad, waarvan die dramatiese staatkundige verskuiwing waarskynlik die belangrikste is, dwing Die Ondersteuningsraad om baie goed na die toekoms te kyk. Gevestigde strukture en bestaande werkswyses vra om hersiening sonder om die wese van die diens van barmhartigheid in gedrang te bring.

Die gedagtes bestaan by sommige mense dat die Kerk sonder Die Ondersteuningsraad kan klaarkom. Die Ondersteuningsraad sal hierdie opvatting by predikante en lidmate wil verander. Dit is belangrik is in gedagte te hou dat barmhartigheid in die plaaslike gemeente sy vertrekpunt het, maar dat daar noodwendige sinodale verantwoordelikhede bly bestaan.

- * Geloof in die Almagtige God en die Woord van God is die enigste grond vir die Kerk se dienswerk in die wêreld. God se barmhartigheid is gerig op die hele mens op beide sy geestelike en liggaamlike behoeftes. In dié lig gesien is die werk van Die Ondersteuningsraad 'n eiesoortige diens, radikaal verskillend van die van ander welsynorganisasies en van die van die staat. Die Ondersteuningsraad se diens is onverkort barmhartigheidsdiens wat niks anders is nie as om deur die werk van die maatskaplike werker en diensgroepe heen te wys op God, die Barmhartige.
- * Die Ondersteuningsraad glo dat barmhartigheid wesenlik verskil van algemene "liefdadigheid". Hoewel die Kerk as gevolg van die vertikale dimensie - God en mens ook 'n horisontale dimensie het, gaan dit nie alleen om die nood in die gemeenskap nie, maar ook veral die nood in die gemeente van die Here.

Welsyn in kerklike konteks is dus die diens aan lidmate in nood binne gemeentes en daar buite, soos dit in alle fasette na vore tree, deur maatskaplike werkers wat in spanverband en in vennootskap tussen die ampte en die maatskaplike werkerkorps realiseer.

In die lig van bogenoemde wil Die Ondersteuningsraad binne die raamwerk van die Wet en Bepalings van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika barmhartigheidsdiens verrig met behulp van maatskaplike werkers, administratiewe personeel en vrywilligers.

Die Ondersteuningsraad lewer voorkomende, rehabiliterende en nasorgdienste ten opsigte van individue, gesinne, groepe en gemeenskappe op die volgende diensvelde:

Huwelikslewe, gesin en kindersorg, welsyn van bejaardes, alkohol- en dwelm-misbruik, materiële sorg, misdaadvoorkoming en korrektiewe dienste en welsyn van gestremde persone.

- * Gedurende 1993/94 het Die Ondersteuningsraad aan 1 917 meer kliënte individuele dienste gelewer as die vorige boekjaar. Indien 1993/94 met 1992/93 vergelyk word is daar 'n merkbare styging in die kliëntelading wat sorteer onder die volgende programme:

- ** Materiële noodhulp.
- ** Kinderbeskerming.
- ** Rekonstruksie.
- ** Pleegsorg.

Hierdie tendens kan toegeskryf word aan die huidige landsituasie wat gekenmerk word deur 'n ekonomiese reses, onsekerheid, toenemende werkloosheid en armoede wat op sy beurt weer 'n negatiewe uitwerking het op die gesinslewe soos 'n hoër egskeidingsyfer, gesinsdisintegrasie, kinderverwaarloosing en statutêre optrede.

- * Die Ondersteuningsraad het hierdie jaar 79 terapeutiese kliëntegroepe teenoor 65-groepe in die vorige finansiële jaar hanteer. Hieruit blyk dit dat maatskaplike werkers in 'n toenemende mate ingestel is op groepwerk wat meer koste-effektief en produktief is.

Op gemeenskapswerkvlak is in 'n toenemende mate gekonsentreer op materiële noodhulp- en ander primêre sorg projekte. Die fondse wat Die Ondersteuningsraad vanaf die Nasionale Voedingskema (NNSDP) ontvang het, het die implementering van sodanige projekte gestimuleer.

Die blyk uit die statistiek dat die volgende ses probleemareas sterk na vore kom:

- * Pleegsorg.
 - * Rekonstruksiedienste.
 - * Kinderbeskerming.
 - * Materiële noodhulp.
 - * Alkohol- en dwelmmisbruik.
 - * Huwelik- en egskeidingsbegeleiding.
- * Personeelontwikkeling verwys na al die prosedures of maatreëls wat Die Ondersteuningsraad tref om die kennis, vaardighede en houdings wat nodig is om kwaliteitserigte werk te lewer, by alle personeel te bevorder of te vermeerder. Personeelontwikkeling sluit dus indiensopleiding en vakkundige begeleiding (supervisie) in.
 - * Die Ondersteuningsraad is daarop ingestel om in die lewering van dienste aan die Kerk altyd doeltreffend en toerekenbaar en toepaslik te wees in die gees van kerkwees. Die volgende aspekte met betrekking tot die werk van Die Ondersteuningsraad moet in die toekoms aandag bly geniet:

- * Effektiewe en geloofwaardige bestuur.

- * Koste-doeltreffende dienste met inagneming van demografiese tendense.
- * Dienste op 'n vakwetenskaplike grondslag.
- * Die stel van prioriteite. Die vraag word gevra aan watter diensvelde en tipe dienste geld en tyd bestee word en hoe dit verander moet word om energie eerlik en optimaal te gebruik.
- * Aangesien inrigtingversorging nie meer die antwoord is vir maatskaplike probleme nie, sal gemeentes so ontwikkel en toegerus moet word dat die probleme van mense binne die gemeenskap van die gelowiges hanteer kan word.
- * Voorkoming/Ontwikkelingsprogramme met benutting van bestaande hulpbronne sal al hoe meer aandag moet geniet. In die verband is die diensgroepstelsel 'n onontbeerlike vereiste.
- * Daar is 'n ernstige behoefte aan koördinering van dienste in die breë van die Kerk veral met die oog op mannekrag en veral finansies.
- * Die volgende uitdagings is daarom op die kort- en mediumtermyn op die pad van Die Ondersteuningsraad:
 - ** Uitdaging aan ons geloof.
 - ** Uitdaging om maatskaplike programme so aan te bied dat voorkoming werklik navore tree in die praktyk en dat die primêre maatskaplike sorg op die voorgrond kom.
 - ** Uitdaging van die optimum uitset teen die mees ekonomiese gebruik van mannekrag en middele.
 - ** Samewerking met ander organisasies om sover moontlik dupliserende dienste uit te skakel.
 - ** Samewerking met ander organe van bystand van die Kerk om gedupliseerde dienste uit te skakel en om groter eenheid te bereik.
 - ** Daarstelling van werkskeppingsprojekte om lidmate te help om hulle self te help.

Inligting vanaf ds RJ Coertze oor toekomstige Welsynsdienste

Ds RJ Coertze stel kortliks aan die vergadering die veranderinge wat gaan plaasvind op barmhartigheidsvlak, onder meer by gestremde sorg en korrektiewe toesig. Die Kerk sal hom stelselmatig moet losmaak van staatsubsidies. Daar sal gerasionaliseer moet word op 'n basis dat die Kerk se lidmate nie in die steek gelaat word nie. Die moontlikheid dat die HKSA sy eie welsynsdienstestruktuur sal kan ontwikkel, is nou 'n sterk moontlikheid. Daarin sal die Nederduitsch

Hervormde Kerk hom behulpsaam wees. Hy wys verder daarop dat die bestaande diakonale dienste van die Kerk onder druk geplaas gaan word deur die ontwikkelinge op welsynsvlak. Veral bejaarde- en kindersorg kom hier onder skoot. Hy doen 'n beroep op die Kerk en sy gemeentes om in die toekoms om te sien na die sorgbehoewende lidmate van die Kerk op 'n basis soos voorgestel deur die diakonale versorgingsmodel wat deur prof TFJ Dreyer opgestel is.

BESLUIT

- * Die vergadering neem kennis van die kliëntelading van Die Ondersteuningsraad en besluit om kerkrade te versoek om daadwerklik positiewe stappe te neem om die gesinslewe van lidmate van die Kerk te verbeter en te bevorder.
- * Kerkrade word ook versoek om in samewerking met die maatskaplike werkers waar moontlik, pleegouers vir kinders van die Kerk in gemeentes te werf.
- * Predikante en ampsdraers word versoek om by wyse van die pastoraat toe te tree tot die proses van rekonstruksiedienste wat Die Ondersteuningsraad by lidmate lewer.
- * Die noodsaaklikheid dat die kerkvervreemde lidmate van die Kerk wat kliënte van Die Ondersteuningsraad is met behulp van intensiewe pastorale bearbeiding en evangelisering tot aktiewe herinskakeling by die gemeente-lewe begelei word, word bevestig.
- * 'n Ernstige beroep word op gemeentes gedoen om hulle finansiële verantwoordelikheid teenoor Die Ondersteuningsraad na te kom ten einde die raad in staat te stel om sy verantwoordelikheid teenoor lidmate in nood na te kom!
- * Dank word betuig aan gemeentes wat op vrywillige basis ruim bydra tot die instandhouding en werk van Die Ondersteuningsraad.

5.4 *Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging*

Die volgende sake van belang geniet die aandag van die vergadering:

- * As diakonale orgaan van bystand van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, streef die NHSV daarna om die volgende doelstellings na behore uit te leef:
 - ** Om te werk vir enige saak, veral ter bevordering van die Nederduitsch Hervormde Kerk, met die goedkeuring van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

- ** Om die diens van barmhartigheid te verrig aan almal wat in nood verkeer, in die besonder aan lidmate van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.
- ** Om hom te beywer vir die opvoeding en onderwys van die jeug en die toerusting van sy lede vir hulle diens in die Kerk en die samelewing.
- ** Om fondse in te samel en roerende en onroerende eiendom te beheer ter bereiking van die doelstellings.
- ** Daar is tans 300 NHSV-takke.
- * Een Algemene NHSV-Kongres het sedert 1992 plaasgevind met die volgende tema: Vrou die Anker.
- * Die volgende temas is besonder suksesvol in al 15 NHSV-streke geïmplementeer:
 - 1991 - tema - Vrou: Wees nou paraat en betrokke.
 - 1992 - tema - Die NHSV : Aktueel en diensbaar.
 - 1994 - tema - Gesin : Die anker.
- * Sedert die 63ste Algemene Kerkvergadering het die vereniging aan die volgende sake aandag gegee:
 - ** Beurse en lenings
 - ** Konteks : Die Christelike Vrou
 - ** Lesing aan finale jaar teologiese studente
 - ** Bybelverspreiding
 - ** Ondersteuning aan die Sendingraad
 - ** Ondersteuning aan Raad vir Jeugwerk
 - ** Hulpverlening aan Die Ondersteuningsraad
 - ** Bydraes aan Kinderhuise
 - ** Ondersteuning van die Tehuis vir ongehude moeders : Huis Uitsig
 - ** Bydraes aan die Transoranje Instituut vir Buitengewone Onderwys
 - ** Aanbieding van die Predikantsvrouekursus
 - ** Hulpverlening by die Eendrachtkring

Die Eendrachtkring bestaande uit die emeriti predikante en -predikantsvroue, emeriti professore en -professorevroue en die weduwees van predikante funksioneer reeds etlike jare onder die beskerming van die NHSV-Hoofbestuur. Die Eendrachtkring vervul steeds 'n besondere behoefte by die betrokke lede.
- * Die NHSV-Hoofbestuur vorm die ledevergadering van die Monumenttehuise van die NHSV wat as 'n Artikel 21 maatskappy funksioneer.
- * Die NHSV-Hoofbestuur beheer ook drie Dienssentrums:

- * Die NHSV bied wye ondersteuning aan Ons Tuis.
- * Die NHSV-Hoofbestuur is by die volgende nasionale rade en instansies op verskeie wyses betrokke:

SANRA (R38 176 oorbetaal).
Suid-Afrikaanse Raad vir Bejaardes.
SA Kankervereniging (R28 925 oorbetaal).
SA Verbruikersunie.
Maatskappy vir Immigrasie.
SANR vir Huweliks- en Gesinsorg.
SANR vir Gesondheid en Bevolkingsontwikkeling.

- * Die volgende doelwitte is bereik:
 - ** NHSV-lede is opnuut bewus gemaak van die doelstellings en werkterreine van die NHSV.
 - ** Die NHSV is aan die hand van verskeie hulpmiddels binne die Kerk bekend gestel.
 - ** Op 'n konkrete wyse is gepoog om leierspotensiaal binne die Kerk vir die NHSV te identifiseer en te ontwikkel.
 - ** Daar het nouer skakeling tussen NHSV-Hoofbestuur en NHSV-takke ontwikkel.
 - ** Verskeie predikantsvrouekursusse, met die oog op toerusting vir NHSV-werk is gehou.
 - ** Spesifieke pogings is aangewend om nouer skakeling met die Kerk in die breë te stimuleer.
- * Die NHSV-Hoofbestuur het by wyse van 'n strategiese beplanningsgeleentheid die volgende doelwitte vir 1995/96 geformuleer:
 - Doelwit 1 - Om teen einde Maart 1995 'n bemarkingstrategie vir die NHSV te implementeer.
 - Doelwit 2 - Om teen 1 April 1995 'n aangepaste finansiële stelsel vir die NHSV daar te stel.
 - Doelwit 3 - Om teen Maart 1995 die struktuur (bv. kongres/streekkongresse) waarbinne die NHSV funksioneer, aan te pas.
 - Doelwit 4 - Om teen einde Maart 1996 praktiese projekte vir die NHSV te inisieer.

- Doelwit 5 - Om teen Januarie 1996 met 'n toerustingsprogram vir NHSV-lede te begin.
- Doelwit 6 - Om in Junie 1996 'n hergeformuleerde NHSV-Konstitusie aan die kongres vir goedkeuring voor te lê.

BESLUIT

*** Die vergadering**

- ** betuig sy dank en waardering teenoor die NHSV vir die onbaatsugtige diens van barmhartigheid wat hulle lewer en vir hulle bydrae tot die geestelike verryking van die vroue van die Kerk**
- ** rig 'n ernstige versoek aan al die kerkrade om hulle volle ondersteuning en samewerking aan die NHSV te verleen.**

- * Die dankbetuiging word per skrywe aan die NHSV oorgedra.**

3.5.5

VOORSTEL: NEDERDUITSCH HERVORMDE SUSTERS-VERENIGING HOOFBESTUUR WYSIGING VAN DIE KONSTITUSIE

Die NHSV-Hoofbestuur versoek dat die Algemene Kerkvergadering die NHSV-Konstitusie soos volg wysig:

*** Doelstellings**

- ** Die vereniging as diakonale orgaan van bystand van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, werk vir enige saak met die goedkeuring van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.**

Motivering

Diensorgaan en orgaan van bystand omvat presies dieselfde begrip.

BESLUIT

- * Die voorstel word aanvaar.**

3.6

Verslag oor die voortgang van die diens van barmhartigheid in die nuwe bedeling in Suid-Afrika

Dit het reeds 'n geruime tyd gelede duidelik geword dat 'n nuwe politieke bestel in SA groot veranderings kan meebring aangaande die voortsetting van die Kerk se vennootskap met die Staat in die lewering van barmhartigheidsdiens aan lidmate en die breër gemeenskap.

Na afloop van die verkiesing in April 1994 en die instelling van die regering van nasionale eenheid het dit uit die uitsprake van regeringswoordvoerders duidelik geword dat daar deur middel van die Heropbou en Ontwikkelingsprogram baie groter aandag aan die behoeftes van die breër bevolking gegee sal word. Dit beteken dat beskikbare fondse, ook dié vir welsynsdienste, oor 'n breër veld versprei sal word. Fondse vir welsynsdienste sal so toegewys word dat dit die aansprake van die agtergeblewe gemeenskappe beter tegemoet sal kom.

Omdat die bedreiging van vermindering of uitkakeling van subsidies al groter geword het, het die Algemene Diakonale Raad tydens sy vergadering in September 1994 breedvoerig aandag gegee aan die opsies wat vir die Kerk beskikbaar is om die barmhartigheidsdiens sonder staatsteun of met verminderde staatsteun, voort te sit.

In hierdie verband moet vermeld word dat die barmhartigheidsdienste wat die meeste afhanklik van staatsteun is om sy huidige diens voort te sit, Die Ondersteuningsraad, die kinderhuise en die bejaardesorginrigtings is. Die bedrae betrokke is die volgende:

DIAKONALE DIENSORGANE	STAATSUBSIDIES IN 1993/94	% VAN TOTALE INKOMSTE
Ondersteuningsraad	R 1,9 miljoen	60
Kinderhuise	R 2,4 miljoen	55
Monumenttehuise	R 5,5 miljoen	62
Ons Tuis	R 5,4 miljoen	62
TOTAAL	R15,2 miljoen	

Sou hierdie subsidies volledig wegval, sal die bydrae wat vanuit die Kerk gevind moet word om die dienste op die huidige vlak voort te sit, dus $\pm$ R15 miljoen per jaar moet wees of ongeveer R114 per lidmaat per jaar. By die bestaande heffings van R94 per lidmaat vir sinodale werksaamhede kom die finansiële las op die gemeentes op R208 per lidmaat per jaar te staan. Dit blyk 'n las te wees wat vir die meeste gemeentes onmoontlik sal wees om te dra.

Tydens die ADR-vergadering in Oktober 1994 is 'n voorstel aanvaar dat die Kerk, indien die Staat die subsidies sou verminder of onttrek, oorweging sal gee aan die uitfasering van barmhartigheidsdienste in die huidige vorm.

Die vergadering het ook kennis geneem van die moontlikhede om barmhartigheidsdienste ingevolge 'n teologies-gefundeerde diakonale versorgingsmodel na die gemeentes af te wentel om sodoende die finansiële las van sinodale administratiewe strukture en duur inrigtingsorg tot die minimum wat die Kerk kan bekostig, af te skaal. Die studiestuk is in die Studiebundel opgeneem.

Die besture van die onderskeie diakonale diensorgane is versoek om elkeen afsonderlik ondersoek in te stel na die verskillende bedreigings, spesifiek met betrekking tot die verlies van staatsteun, en aan die ADR te rapporteer, sodat 'n volledige verslag aan die eersvolgende Algemene Kerkvergadering voorgelê kan word. Die verslae van die onderskeie besture moet die scenario's uitwys en moontlike oplossings aan die hand doen. Waar daar bepaalde koersaanpassings nodig mag wees en riglyne van die Kerk gevra moet word, moet dit aan die Algemene Kerkvergadering in die vorm van voorstelle voorgelê word.

Die Ondersteuningsraad, die direksie van die Kinderhuise en die direksies van Ons Tuis en Monumenttehuise het afsonderlik die problematiek in werkwinkelsituasies bespreek en tot die volgende gevolgtrekkings gekom.

3.6.1 *Bybelse opdrag*

In gehoorsaamheid aan die Skrif, verbind die Kerk sigself om barmhartigheid te bewys aan alle mense. Die Kerk moet voortdurend poog om barmhartigheid te verrig binne die volgende breë riglyne:

- * Kerklike barmhartigheid is gegrond in die liefde en sorg van God, soos dit veral sigbaar is in die lewe en werk van Jesus Christus.
- * Naasteliefde is deel van die groot liefdesgebod en vind ook neerslag in barmhartigheidsdiens.
- * Naasteliefde is gerig tot almal wat in nood verkeer en 'n appèl op jou rig. In moderne tye sal die "nood" waarskynlik wyer gedefinieer moet word as net die nood van weduwees, wese en armes. Die feit dat diegene in nood dikwels die randfigure van die samelewing is, kan nie as verskoning gebruik word vir die ontduiking van my verantwoordelikheid nie. Die "geringstes" se nood is juis soms die toets vir die egtheid van my naasteliefde.
- * Naasteliefde gaan gepaard met die inset van my persoon as sigbare illustrasie van die sorg van God.
- * Die geloofsgemeenskap, die koinoniale klimaat, is die ideale ruimte waarbinne barmhartigheid kan geskied.

- * Familiële strukture bied die natuurlike en mees geskikte plaasvervanger wanneer normale versorging deur omstandighede weggeval het.
- * Die huisgenote van die geloof val primêr in die fokus, maar die diakonale perspektief het ook 'n wyer gerigtheid.
- * Die diakens is verantwoordelik vir die insameling van offergawes en die organisasie van die barmhartigheidsdiens, maar elke gelowige word opgeroep tot deelname.
- * Naas die fisiese versorging, is die wese van barmhartigheidsdiens geleë in die nabyheid, warmte, liefde, teenwoordigheid, vertroosting en bemoediging van die geloofsgemeenskap.

In die lig van hierdie Bybelse perspektiewe strewende die Kerk, sowel in sinodale as in gemeentelike verband, daarna om barmhartigheid te bewys. Bestaande strukture vir die diens van barmhartigheid moet, solank as dit vir die Kerk in samewerking met die owerheid finansiële haalbaar is, in stand gehou word. Naas bestaande strukture in sinodale verband, moet 'n diakonale versorgingsmodel binne gemeentelike verband verder ontwikkel en uitgebou word. Bestaande fasiliteite van elke gemeente soos kombuisgeriewe, katecheselokale en sale kan aangewend word as dienssentra vir bejaardes, naskoolsentra en bewaarskole. Etes vir bejaardes en kinders kan by die kerkkompleks bedien word. Diensgroepe kan benut word om die infrastruktuur te skep en te bestuur. Bejaardes moet solank as moontlik in hulle eie behuising in die gemeenskap behou word. Gemeentes kan 'n huis naby die kerkgebou koop of huur waarin bejaardes wat nie meer alleen kan bly nie, geakkommodeer word.

Die voordeel van so 'n versorgingsmodel is dat die gemeentelike werklik diakonaal geaktiveer sal word en dat die versorging sal plaasvind binne die geborgenheid en warmte van die koinonia van die plaaslike gemeente

3.6.2 *Barmhartigheidsdienste op gemeentevlak*

Die lewering van barmhartigheidsdienste moet nie net sinodaal geskied nie, maar ook en veral in gemeenteverband.

3.6.3 *Die Ondersteuningsraad*

Die Ondersteuningsraad se opdrag is om in die Kerk met die ampte en lidmate saam te werk. Die ampte en die gemeenskap van gelowiges werk saam met vakkundiges om 'n gespesialiseerde diens vir die Kerk aan die mens in nood te lewer.

Die Ondersteuningsraad doen hierdie werk vanselfsprekend binne die

Nederduitsch Hervormde Kerk en aanvaar dat die huisgenote van die geloof primêr in die fokus val. Die Ondersteuningsraad erken egter ook die feit dat die diakonale perspektief 'n wyer gerigtheid het in die sin dat wanneer die nood van 'n ander sigbaar is, dit die appèl rig om te dien en te offer.

Daarby wil Die Ondersteuningsraad as orgaan van bystand professionele ondersteuningsdiens aan ringe en gemeentes bied.

In die oorweging van moontlike probleme met betrekking tot die huidige landsomstandighede, identifiseer Die Ondersteuningsraad die volgende aspekte:

- * Veranderings in die welsynsbeleid, wetgewing en die vermindering van subsidies is onafwendbaar.
- * Welsynsorganisasies sal oor die algemeen verplig wees om die fokus van dienslewering te verbreed.
- * Euro-sentriese standaarde sal nie noodwendig gehandhaaf kan word nie.

Die Ondersteuningsraad het na verskillende scenarios gekyk en na die moontlike implikasies daarvan in die hantering van die probleem op hande. Die moontlikheid om die dienste van Die Ondersteuningsraad op te hef, is nie as 'n scenario oorweeg nie, omdat die skade wat dit vir die Kerk inhou, te groot is. So sal 12 000 lidmate deur ander organisasies gehelp moet word. Die nood van lidmate gaan nie verdwyn nie en indien Die Ondersteuningsraad se dienste opgehef of beëindig word, word lidmate van die Kerk uitgelewer aan organisasies met moontlike kerkvreemde ideologieë terwyl die roeping om self barmhartigheid te verrig, prysgegee word.

By die vermindering of verlies van subsidies is Die Ondersteuningsraad self vir die generering van fondse verantwoordelik en op die Kerk daarvoor aangewys. Uit die aard van die saak sal in so 'n geval met nog minder as die huidige minimum klaar gekom moet word.

Die Ondersteuningsraad is ook van mening dat die Kerk se aanspraak op subsidies behou kan word deur in 'n bepaalde vennootskap met die Staat te bly. Lidmate van die Kerk betaal immers steeds belasting. Die Ondersteuningsraad is daarvan oortuig dat die veranderinge wat op hande is, met soepel denke bestuur kan word, sodat dienste vir die lidmate van die Kerk behoue kan bly. Die volgende mededeling en aanbeveling met die een saak in gedagte word daarom gemaak: *Wat ons nou verloor, kry ons nooit weer terug nie en enige wyse van voortbestaan moet die Kerk ter wille wees.*

Die Ondersteuningsraad kies daarom as vertrekpunt vir 'n scenario waarin die diakonale versorgingsmodel in die middelpunt staan. Om dit te bereik stel Die Ondersteuningsraad aan die Algemene Kerkvergadering voor om die volgende model te oorweeg:

- * Die Ondersteuningsraad vorm 'n nutsmaatskappy (artikel 21) in pas met die diakonale versorgingsmodel en die Kerk se sendingbeleid. Laasgenoemde doen Die Ondersteuningsraad deur die HKSA as selfstandige Kerk vir samewerking te nader.
- * Die Ondersteuningsraad desentraliseer die verantwoordelikheid van so 'n nutsmaatskappy na ringe en gemeentes en beplan 'n klein komponent vir oorhoofse beheer en konsultasie.
- * Die Kerk benoem steeds die direksie van so 'n maatskappy.
- * Die nutsmaatskappy volg 'n twee-stroombeleid ten einde dienste vir die Kerk en ander gemeenskappe beskikbaar te stel.
- * Die Ondersteuningsraad kry geleentheid om noodsaaklike gevallewerk te doen.
- * Die Ondersteuningsraad lê meer klem op die bemagtiging van die gemeenskap en die toerusting van diensgroepe in ringe en gemeentes.

6.4

Kinderhuise

Die direksie aanvaar die Bybelse opdrag om sorgbehoewende kinders te versorg en het tot dusver, met staatsteun en bydraes vanuit die Kerk hierdie taak op 'n hoë standaard uitgevoer.

In gehoorsaamheid aan hierdie Bybelse opdrag, strewende die Kerk daarna om veral sorgbehoewende kinders van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika volledig te versorg met behulp van

- bydraes deur lidmate
- vrywillige dienste, skenkings en erflatings deur lidmate en die publiek
- selfgegenereerde fondse en dienste en
- staatsubsidies.

Die kinders wat in die Kerk se kinderhuise opgeneem word is feitlik almal deur hofbevele ingevoer na die Kinderwet daar geplaas. Die twee kinderhuise huisves 241 kinders waarvan 52% kinders is wat uit huise van Hervormde lidmate kom.

Tydens die werkwinkel is 'n volledige situasie-ontleding gedoen en is daar indringend gekyk na die bedreigings wat dit vir die Kerk moeilik of selfs onmoontlik kan maak om met die huidige opdrag vol te hou.

Die grootste bedreiging is die vermindering of algehele verlies van staatsteun. Subsidies beloop tans R2.4 miljoen of 54% van totale inkomste. Ander bedreigings is die onsekerheid oor die beleidrigtings van die owerheid en die gesindheid van die Regering ten opsigte van registrasie van inrigtings wat kinders

op denominasioneel gerigte basis versorg.

Die voordeel wat die kinderhuise het, is die bewoënhed van die Kerk oor sorgbehoewende kinders en die bereidwilligheid van lidmate en gemeentes om in dié opsig by te dra.

Die direksie is steeds oortuig dat inrigtingversorging die mees praktiese, effektiewe en ekonomiese wyse is om kinders wat onder risiko-omstandighede verkeer, onder sorg te neem en by te staan sodat hulle as gebalanseerde volwassenes hulle volwaardige plek in die gemeenskap kan inneem. Dit hang uiteraard van die finansiële vermoë van die Kerk af tot watter mate die versorging verskaf kan word. Die werkwinkel het die volgende doelstellings geformuleer:

- Om die kinderhuise bekend te stel
- Om fondse vanuit die breë gemeenskap in te samel.
- Om beplanning vir die kinderhuise te doen.
- Om die werksetiek/dissipline van die Kerk se ampsdraers op te skerp.
- Om kommunikasie tussen die diensorgane en organe van bystand te verbeter.
- Om die kinderhuise te desentraliseer.

Hierby het nog 'n verdere doelstelling gekom, naamlik om die Staat steeds daarvan te oortuig dat hy 'n verpligting tot vennootskap het met betrekking tot die versorging van daardie sorgbehoewende kinders wat in inrigtings onder die beheer van bepaalde denominasies gehuisves word.

Bogenoemde doelstelling is geformuleer om die geïdentifiseerde bedreigings die hoof te bied. Maatreëls om die impak van die finansiële bedreiging die hoof te bied, is soos volg geformuleer:

- Huisves hoofsaaklik kinders van Hervormde lidmate - verklein dus die kinderhuise.
- Desentraliseer die kinderhuise tot by gemeentevlak of ringsvlak.
- Rasionaliseer die bestuur en bedryf van die kinderhuise.
- Ontgin addisionele inkomstebronne.

Die kinderhuise is in die situasie dat daar kontantfondse beskikbaar is. Sou die kennisgewing van subsidievermindering baie kort wees, kan die direksie vir 'n paar maande oorleef om voorsiening te maak vir die uitplasing van kinders en die inrig van fasiliteite op 'n gedesentraliseerde basis. Dit bring mee dat die huidige vorm van uitgebreide inrigtingsorg uitgefaseer word. Die aanwending van oorskot fasiliteite is sake wat dan aandag sal moet kry.

Met sy eie beskikbare fondse word die kinders van lidmate van die Hervormde Kerk in die oorblywende fasiliteite versorg.

By die desentralisering van kinderhuise na kleiner behuisingseenhede in streke, ringe of gemeentes sal die diakonale versorgingsmodel ter sprake kom. Dan sal ringsdiakonale rade, kerkrade en lidmate direk betrokke moet raak by die versorging van kinders.

Sake waaroor die direksie nog verder ondersoek en beplanning moet doen, is

- * die toekomstige opname van kinders wat deur die Kinderhof uit die sorg van hulle ouers weggeneem word en in 'n kindershuis geplaas word
- * die plasing van probleemkinders waar pleegsorg nie geslaag het nie.

Omdat die regering en die Departement Welsyn oor 'n groot aantal sake nog nie duidelike beleid geformuleer het nie, is dit vir die direksie uiters moeilik om beplanning te doen en strategie uit te werk.

6.5 *Bejaardesorg*

6.5.1 *Inleiding*

Die onderskeie direksies van Ons Tuis en die Monumenttehuise het by wyse van 'n strategiese beplanningsgeleentheid gemeenskaplike bedreigings en probleme ten opsigte van bejaardesorg bespreek en moontlike oplossings bedink. Die direksies vir bejaardesorg verstaan hulle opdrag soos volg:

Om in opdrag van die Bybel barmhartigheidsdiens te lewer aan bejaardes, in besonder aan lidmate van die Nederduitsch Hervormde Kerk.

Die opdrag behels die versorging van bejaardes in inrigtings, of op enige ander wyse waartoe die Kerk in staat is, oral waar die behoefte ontstaan, maar in besonder binne die bedieningsgebied van die Nederduitsch Hervormde Kerk. Die versorging sluit in huisvesting, verpleging, voedselverskaffing, geestelike versorging, veiligheid, ontspanning, persoonsorg en die verbetering en instandhouding van persoonlike verhoudings.

Die versorging vind plaas in dienssentrums, tehuise (bestaande infrastruktuur), tuisversorging (diensgroepe in gemeentes, huise in gemeentes, kommunes vir bejaardes, in wooneenhede/woonstelle) en in samewerking met ander organisasies.

Dit blyk reeds geruime tyd dat die huidige regering by die verdeling van die welsynsbegroting 'n redelike lae prioriteit gaan gee aan bejaardesorg. Onlangse uitsprake van die minister van Welsyn is dat die Staat hoogstens na die behoeftige en verswakte bejaardes kan omsien.

Dit kan ook aanvaar word dat die huidige regering toenemend 'n ander kultuur en praktyk as in die verlede gaan volg. Die praktyk van inrigtingsorg is vir die Afrika-kultuur 'n vreemde verskynsel. Voorlopige aanduidings is dat subsidie vir bejaardes wat nog redelik gesond is en onafhanklik kan funksioneer (Groep I en

II) en wat 50% van die huidige inwonertal uitmaak, teen die einde van 1995 uitgefaseer kan word.

Anders as by kindersorg is bejaardesorg in inrigtings 'n baie arbeidsintensiewe wyse van versorging. Die Staat het tot dusver die verhouding van opgeleide personeel tot inwoners voorgeskryf en die toekenning van subsidies daaraan gekoppel.

'n Verdere probleem is dat die finansiering van welsynsdienste na streekvlak afgewentel gaan word en dat verskillende streke nie noodwendig eenvormige beleid gaan vasstel nie. Die Kerk se bejaardesorginrigtings val in drie streke naamlik Gauteng, Noord Transvaal en Vrystaat. Dit kan egter verwag word dat, by die toekenning van subsidie, indien enige, die owerheid sal vereis dat die inrigtings vir alle bevolkingsgroepe oop moet wees.

Die direksies het die volgende bedreigings ten opsigte van bejaardesorg geïdentifiseer:

- Staking/vermindering van subsidies.
- Onrealistiese eise en verwagtings van personeel en betrokkenheid van vakbonde.
- Verarming van die bevolking.
- Implikasie van wetgewing op die versorging van bejaardes.
- Geweld en die onveilige situasie in die land.

Die implikasies van bogenoemde bedreigings en moontlike optredes om die impak daarvan te verminder, is ontleed en word vervolgens bespreek.

3.6.5.2 Bedreigings

Bedreiging 1 : Staking/vermindering van subsidies

Die huidige subsidiebedrag dek in die meeste gevalle die koste van arbeid by die inrigtings. Voedselkoste, instandhouding en administrasiekoste word tot 'n groot mate gedek deur die losiesgelde wat van inwoners gevorder word, skenkings en fondsinsamelings. Sou die subsidie vir bejaardesorginrigtings geheel en al gestaak word, sal die inrigtings soos dit tans funksioneer, moet sluit.

Selfs by vermindering van subsidies sal sommige inrigtings nie meer finansiële lewensvatbaar wees nie en gesluit moet word.

Implikasies

Die implikasies by die sluiting van inrigtings is die volgende:

- Staking van dienste aan en uitplasing van 888 bejaardes.
- Versorging van verswakte bejaardes in die gemeenskap.
- Aanwending van oorskotbehuising en toerusting.

- Aflegging van oorskot personeel.
- Desentralisasie van bejaardesorg.
- Toevloei van Hervormde bejaardes uit ander inrigtings.

Die implikasies by die vermindering van subsidies by inrigtings wat behou mag word is die volgende:

- Die huidige standaard van versorging sal nie gehandhaaf kan word nie.
- Die inwoners/familie sal groter bydraes moet maak.
- Die Kerk sal 'n groter bydrae moet lewer.
- Die klem sal verskuif na verswakte bejaardes wat hoë intensiteit sorg vereis.
- Die redelik gesonde en onafhanklike bejaardes sal verskuif moet word.
- Alternatiewe aanwending van oorskot behuising sal gevind moet word.
- Oorskot personeel sal afgelê moet word.
- Toevloei van aansoeke van Hervormde bejaardes van ander inrigtings.

Moontlike oplossings

Die volgende moontlike oplossings is aan die hand gedoen:

- Verskuif sorgafhanklike bejaardes (Groep III) na gespesialiseerde tehuise (50%).
- Omskep oorskot huisvesting in ekonomiese wooneenhede.
- Verkoop bestaande dienste aan bejaardes.
- Kontrakteer met gemeentes, ringe, maatskappye en die NHSV om vir gedeeltes van tehuise verantwoordelikheid te aanvaar.
- Betrek lidmate en diensgroepe by versorging van bejaardes..
- Stel 'n professionele fondsinsamelaar aan.
- Skaal bestaande dienste af.
- Genereer bykomende fondse uit die Kerk en breë gemeenskap..
- Oorskot personeel word verskuif of afgelê.
- Verkoop oorskot toerusting en dienste.
- Oorweeg Ons Tuis in Johannesburg vir alternatiewe aanwending.
- Moontlike "oop" inrigtings.
- Neem meer bejaardes op wat kan bekostig om vir versorging te betaal.

Bedreiging 2 : Onrealistiese eise en verwagtinge van vakbonde

Implikasies

Onrealistiese eise en verwagtings van vakbonde binne inrigtingsverband lei tot langdurige onderhandelings en plaas onredelike druk op die finansiële vermoë van die inrigtings. Weiering om toe te gee aan die eise of te voldoen aan die verwagtings het reeds tot onrus, spanning en sloerstakings gelei. Volskaalse

stakings is ook nie uitgesluit nie.

Maatreëls om ontwigting te voorkom, sluit die volgende in:

- Pro-aktiewe kommunikasie met werkers en vakbonde oor haalbaarheid van eise en beveiliging van werkgeleenthede.
- Reëlins met gemeentes, susterkerke en ander organisasies om tydelike hulp te bekom.
- Opleiding van besture en personeel met betrekking tot arbeidsverhoudinge en deelnemende bestuur.

Bedreiging 3 : Die verarming van die bevolking

Implikasies

Die volgende implikasies is uitgewys:

- Verlaging van versorgingstandaard.
- Die vraag na die versorging van behoeftige bejaardes gaan styg wat groter druk op die gemeentes gaan plaas.
- Instandhouding van die geboue gaan verswak.
- Verlaging van lewenstandaarde.
- Toename in misdaad - bedreiging van veiligheid.
- Verminderde fondse vanuit die Kerk.
- Toename in depressie, lae moreel, selfmoord, drank en gewoontevormde middels ens.
- Wanvoeding en siektetoestande, swak higiëne onder bejaardes.
- Baie minder bejaardes (kliënte) sal inrigtingversorging kan bekostig (onbenutte fasiliteite).

Moontlike oplossings

Moontlike oplossings wat aan die hand gedoen is, is die volgende:

- Konsentreer hoofsaaklik op bejaardes wat lidmate is van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.
- Behou een/twee tehuis/e vir verswakke bejaardes en handhaaf sodoende haalbare standaarde van versorging.
- Verkoop Ons Tuis in Johannesburg.
- Ander tehuise - stel beskikbaar vir behuising/verhuur/verkoop van woonreg.
- Aktiewe/progressiewe fondsinsamelingsprojekte.
- Desentraliseer bejaardesorg.
- Stel instandhoudingskomitees in gemeentes aan.
- Rig vertoë tot die regering/streek vir groter beveiliging van bejaardes.

Bedreiging 4 : Wetgewing met betrekking tot versorging van bejaardes

Implikasies

Dit is nog onduidelik wat die owerheid beoog oor wetgewing met betrekking tot die versorging van bejaardes. Die volgende is uitgewys as moontlike terreine waar wetgewing 'n invloed kan hê:

- Regstellende aksie ten opsigte van bestuur, personeel en inwoners.
- Voorskrifte ten opsigte van die getal en samestelling van die inwoners van tehuise.
- Verlaging van standaarde.
- Verminderde inspraak ten opsigte van die bestuur van tehuise.
- Verminderde fondse en betrokkenheid van lidmate by bejaardesorg.
- Onenigheid in die Kerk oor sluiting van die tehuise.

Moontlike oplossings

Die volgende moontlike oplossings is aan die hand gedoen om probleme wat uit sodanige wetgewing mag vloei, te hanteer:

- Rig gefundeerde verhoë en motivering aan die owerheid en wys op die Kerk se spesialis-ondervinding en behoeftes ten opsigte van bejaardeversorging.
- Omskep tehuise (of gedeeltes) in behuising vir ander teikengroepe bv lidmate van die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika (HKSA).
- Sentraliseer alle verswakte bejaardes in een tehuis.
- Sub-ekonomiese bejaardes moet gehelp word - sentraliseer hulle in een tehuis of gedeelte van 'n tehuis.
- Indien 'n tehuis verkoop moet word, kan die fondse moontlik benut word om 'n kerkhuis aan te koop in 'n gemeente waar bejaardes gesentreerd is.

Bedreiging 5 Geweldsituasie in die land

Implikasies

Die huidige geweldsituasie in die land en die onveilige toestande wat dit veral vir bejaardes skep wat alleen of afgeleë woon, is gesien as 'n ernstige bedreiging met o.a. die volgende implikasies:

- 'n Klimaat van vrees en angs word by bejaardes geskep. Dit gee weer aanleiding tot

- 'n toestroming van bejaardes na "veilige" tehuise omdat hulle nie veilig by hulle eie huise is nie
- 'n hoër persentasie bejaardes wat nie werklik sorgbehoewend is nie, word in die tehuise opgeneem
- groter eise word aan die bestuur gestel
- beter en duurder beveiliging van die tehuise word genoodsaak - dit het bepaalde finansiële implikasies.

Moontlike oplossings

Onderstaande oplossings is aan die hand gedoen om die impak te verminder:

- Huise vir bejaardes in gemeentes.
- Kibboetse vir bejaardes op die platteland.
- Gesamentlike beplanning met en rig van vertoë tot die Regering en polisie.
- Instel van voogstelsel in gemeentes.
- Maak bejaardes bewus van optredes om eie veiligheid te verseker.
- Maak gemeentes bewus van die veiligheidproblematiek met betrekking tot bejaardes.
- Verseker egter dat daar nie paniek gesaai word nie.

BESLUIT

- * Die vergadering bevestig opnuut die Kerk se strewe om gehoorsaam te wees aan die evangelie van Jesus Christus, ook met betrekking tot die diens van barmhartigheid. Die vergadering besluit om in die lig van die beson-derhede in die voorafgaande rapport oor die voortgang van die diens van barmhartigheid in die nuwe bedeling in Suid-Afrika
- ** kennis te neem van die finansiële krisis, indien die owerheid subsidies aan die Kerk sou verminder of sou staak
- ** opdrag te gee aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Algemene Diakonale Raad om gesamentlik op 'n verteenwoordigende basis in samesprekings met die owerheid, die owerheid
 - in te lig oor die Kerk se roeping met betrekking tot barmhartigheidsdiens in onderskeid met die owerheid se algemene sosiale verantwoordelikheid ten opsigte van die welsyn van die hele bevolking

- op te roep tot voortgesette vennootskap met die Kerk met betrekking tot hierdie diens
- te versoek om of die Kerk toe te laat om met die owerheid as vennoot die diens van barmhartigheid op denominasionele basis voort te sit, of die Kerk in staat te stel om selfstandig hierdie diens te verrig deur 'n pro rata verdeling van 'n komponent van die inkomstebelasting van die lidmate van die Kerk aan die Kerk toe te ken met die oog op hierdie diens.
- ** die diens van barmhartigheid te fokus op die sorgbehoewendes in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.
- ** met die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika oorleg te pleeg oor moontlike weë van gesamentlike arbeid op die gebied van die diens van barmhartigheid in die lig van die veranderende omstandighede in Suid-Afrika.
- ** benewens die versorging binne sinodale strukture, die diens van barmhartigheid toenemend te vestig in gemeente- en ringsverband en om aan die ADR opdrag te gee om aan die Kerk hierin leiding te gee.
- ** opdrag te gee aan die direksies van die onderskeie diensorgane om na raadpleging met en met die goedkeuring van die ADR en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, in die lig van die rapport van die ADR aan die Algemene Kerkvergadering en punte 1-5 van die onderhawige besluit, die nodige aanpassings te maak na gelang van die omstandighede en, indien nodig, oorskot fasiliteite of te verkoop of vir ander doeleindes aan te wend.
- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering opdrag om in oorleg met die ADR uitvoering te gee aan die behoefte aan 'n vergaderingsstruktuur vir diakens vanaf gemeentelike tot op sinodale vlak.

Motivering

- * Die diensgroepsisteem sal op so 'n wyse gekoördineerd bevorder kan word.
- * Die professionele kundigheid van Die Ondersteuningsraad kan optimaal benut word om diakens by te staan met hierdie groot taak.
- * Die saak van barmhartigheid kan so onder leiding van die diakens op gemeentevlak en gekoördineerd op rings- en sinodalevlak bevorder word.

UITNODIGING

- * Die Raad vir Ekumeniese Sake bied in samewerking met die STNT op 22 September 1995 'n simposium oor die armoede-vraagstuk aan.
- * Daar sal by hierdie geleentheid gepraat word oor armoede in die Noord-Transvaal (prof AG van Aarde) en oor die Kerk se houding teenoor die HOP (ds P Mpanza).
- * Almal wat 'n belang by hierdie tema het, word hartlik na hierdie simposium uitgenooi.
- * Persone en belangegroepes wat hierdie simposium nie kan bywoon nie, kan vooraf aanbevelings en opmerkings aan die raad stuur wat tydens die simposium ter sprake gebring sal word.
- * Volledige inligting sal in Die Hervormer bekend gemaak word.

3.6.5.3 *Advies aan die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet met betrekking tot die ampte*

Die voorsitter stel die vraag wat deur die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet oor die ampte gestel word op bladsye 492-493 van die agenda, aan die orde.

Dit blyk dat al die sake daar aandag geniet het. Die Komitee het self besluit om nie die nuwe konsep Kerkorde met 'n artikel oor die ampte te laat begin nie.

BESLUIT

- * Kennis geneem.

---oOo---

VI. VERGADERINGS VAN DIE AMPTE

1. KERKRAADSVERGADERINGS

Wat hierdie belangrike vergaderings van die Kerk betref, is daar volgens die jaarverslae die afgelope drie jaar (1992 - 1994) baie sinvolle en konstruktiewe

werk gedoen. Dit blyk dat die vergaderings na behore funksioneer.

Geen besondere saak is in hierdie verband onder die aandag van die Algemene Kerkvergadering gebring nie.

BESLUIT

- * Kennis geneem.

RINGSVERGADERINGS

1 Vorming van ringe

1.1

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN HEIDELBERG WYSIGING VAN DIE GRENS TUSSEN DIE RINGE VAN HEIDELBERG EN BRAKPAN

Die vergadering keur dit goed dat gemeente Dunnottar wat tans in die Ring van Heidelberg ressorteer, in die toekoms in die Ring van Brakpan ressorteer en dat die grense tussen die betrokke ringe dienooreenkomstig gewysig word.

Motivering

- * Kerkraadslede van gemeente Dunnottar kan byvoorbeeld nie op die ringskommissie dien nie. Die vergaderings word grotendeels deur die loop van die dag gereël. Dit sou meebring dat daar reëlings getref moet word om verlof te neem om die vergaderings by te woon. Dit is nie altyd moontlik nie. Die werkgewers is nie geneë om verlof toe te staan vir hierdie doel nie. Die lid sou dan sy eie verlof moet opoffer. Die kerkraad is van mening dat dit nie van 'n lid verwag kan word nie. Indien 'n kerkraadslid van gemeente Dunnottar (wat reeds in die verlede wel verkies was) weer verkies sou word, sal hy dit vanweë bogenoemde redes nie kan aanvaar nie.

Afstande na die onderskeie vergaderings van ringsrade en ringsvergaderings is 'n verdere faktor om in ag te neem. Dit plaas 'n verdere las op die gemeente wat koste moet aangaan om die nodige reis- en verblyfkoste te voorsien.

Die jeug vind dit moeilik om hulle reëlings in lyn met die datums van die ring te bring. Die oorgrote meerderheid skoliere van Dunnottar is in skole in die stedelike gebiede geplaas. Die ring wat meer platteland gerig is, reël die datums dienooreenkomstig. Dit opsigself is nie verkeerd nie, maar bring mee dat talle van die reëlings bots met die van gemeente Dunnottar.

Derhalwe kan die jeug van gemeente Dunnottar baie van die aktiwiteite nie bywoon nie.

Geografies is Dunnottar meer in 'n stedelike gebied geleë as die res van die Ring van Heidelberg. 'n Groot getal van die lidmate in Dunnottar is in stedelike gebiede werksaam. Die hele konsep van Dunnottar is dus stedelik georiënteer. Die afstande tussen gemeente Dunnottar en die Ring van Brakpan is relatief baie minder as wat dit die geval is in die Ring van Heidelberg. Die meeste vergaderings in die Ring van Brakpan word in die aand gehou. Dit is vir die stedeling meer doeltreffend.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word aanvaar.

2.1.2 *Vorming van die Ring van Oos-Kaapland*

Die 63ste Algemene Kerkvergadering het kennis geneem van die voorneme van die Kaapse ringe en gemeentes om 'n nuwe Ring van Oos-Kaapland te vorm. Die vergadering het daarvoor soos volg besluit:

- * Die vorming van 'n nuwe Ring van Oos-Kaapland word in beginsel goedgekeur. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kry opdrag om na oorleg tussen al die betrokke partye die vorming af te handel. Die betrokkenes moet reeds tydens die vergadering die aangeleentheid hanteer.
- * Ds LJ Strauss word as sameroeper aangewys.

Die samesprekings tydens die Algemene Kerkvergadering het nie gevorder nie en dit is aan die betrokke ringe oorgelaat om verder te onderhandel.

Aangesien die onderhandeling op ringsvlak nie wou vorder nie, het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering besluit dat die moderamen op 13 September 1994, met die betrokke ringskommissies oor die vorming van die nuwe ring moes samesprekings voer.

Na die samesprekings is ooreengekom dat die volgende alternatiewe aan die ringskommissies van Heilbron, Bloemfontein, Wes-Kaapland en Noord-Kaapland voorgelê word:

- * Die Ring van Bloemfontein sal saamgestel word uit die gemeentes van Bloemfontein, De Aar, Clocolan en Kimberley. Die Oos-Kaapse gemeentes kan dan 'n ring op hulle eie vorm wat die afstands-probleem aansienlik sal verlig.

- * Die stigting van 'n nuwe ring bestaande uit die gemeentes Port Elizabeth, Uitenhage, Jeffreysbaai, Outeniqua, Mosselbaai en Oudtshoorn word oorweeg.
- * Die inskakeling van die gemeentes in die omgewing van Port Elizabeth by 'n Transvaalse ring kan oorweeg word. (Die moderamen sien so 'n stap egter as 'n agteruitgang in die groei van die Kerk in die Kaap en sal dit nie graag wil ondersteun nie).
- * Die betrokke ringe en gemeentes word gevra om ernstig en sonder eie belange bogenoemde alternatiewe te oorweeg en verkieslik self tot 'n besluit te kom. Indien dit nie moontlik is nie, sal die Kommissie die Algemene Kerkvergadering van 1995 vra om 'n besluit in die verband te neem.

Die ringe het soos volg hierop gereageer:

2.1.2.1 Ring van Noord-Kaapland

"Na die gesprek met die moderamen op 13 September 1994 oor hierdie aangeleentheid, het die ringskommissie van die Ring van Noord-Kaapland besluit dat die gemeente Kimberley hulle eers oor hierdie saak moet uitspreek, alvorens die ringskommissie self 'n besluit neem.

Kimberley se kerkraad het tydens die kerkraadsvergadering, wat op 9 November 1994 gehou is, hulle teen die inskakeling by die Ring van Bloemfontein uitgespreek.

Die ringskommissie het die saak tydens sy vergadering van 24 November 1995 oorweeg en wil u daarop wys dat daar slegs een ander ring in die Kerk is waarvan die lidmaatal kleiner is as die Ring van Noord-Kaapland. Deur Kimberley-gemeente by die Ring van Bloemfontein te laat inskakel, sal die lidmaatal nog verder verminder word. Kimberley is naas Vryburg, ook een van die sterk gemeentes van die ring. Die ringskommissie het begrip vir Kimberley se saak en aanvaar sy motivering.

In die lig hiervan word u vriendelik dog dringend versoek om ander alternatiewe te oorweeg om die dooiepunt tussen die Oos-Kaap en Wes-Kaap op te los."

2.1.2.2 Die volgende skrywe is van die kerkraad van Kimberley ontvang:

"Die kerkraad wil ernstig beswaar aanteken teen die moontlike indeling by die Ring van Bloemfontein en dit net omdat die gemeentes in die Wes- en Oos-Kaap nie kan of wil ooreenkom oor die grense van die te stigte Ring van Oos-Kaapland nie. Hierdie kerkraad is van mening dat die gemeente Kimberley in die Ring van Noord-Kaapland tui shoort en wel om die volgende redes:

- * Geografies is Kimberley in die Noord-Kaapprovinsie ingedeel. In der waarheid is Kimberley die hoofstad van die Noord-Kaapprovinsie.

- * Die gemeentegrense omsluit wel die wyke Boshof en Jacobsdal, wat in die Vrystaat geleë is, maar as 'n mens die getal lidmate in ag neem, is dit onbeduidend. Boshof bestaan uit sewe lidmate (vyf besoekpunte waarvan drie enkelopende persone is) terwyl daar in Jacobsdal slegs een huisgesin woonagtig is. Die ander lidmate in dié wyk is op Modderivier, Ritchie, Plooyburg en Douglas woonagtig, almal plekke wat in die Noord-Kaapprovinsie geleë is.
- * Kimberley gemeente het 'n baie moeilike tyd deurgemaak. In hierdie tyd het die ring die gemeente bygestaan op geestelike sowel as finansiële vlak. Die gemeente het dus nie net 'n finansiële verpligting teenoor die ring om na te kom nie, maar sy lojaliteit is ook by die Ring van Noord-Kaapland."

2.1.2.3 Ring van Bloemfontein

"Die ringskommissie is baie besorg oor die wending wat die gesprek rondom die vorming van 'n nuwe ring in die Oos-Kaap nou geneem het. Die ringskommissie wil graag sy oogmerk met hierdie inisiatief aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verduidelik. Die gesprek rondom die vorming van die Ring van Oos-Kaap is deur die Ring van Bloemfontein begin en dit het van meet af aan die uitsluitlike doel gehad om die gemeentes in en om Port Elizabeth in te skakel by 'n nuwe ring in die Oos-Kaap. Die ringskommissie wil dit graag onomwonde stel dat indien hierdie oogmerk nie kan realiseer nie, daar aan geen ander ringsgrense verander moet word nie en dat die status quo gehandhaaf moet word omrede alle betrokke gemeentes dit so verkies.

Soos blyk uit hierdie besluit van die ringskommissie, wil ons graag die volgende voorstel voeg by die ander wat voortgevoel het uit die gesprek met die moderamen op 13 September 1994:

Die Ring van Bloemfontein se grense bly onveranderd en die status quo met betrekking tot die gemeentes in en om Port Elizabeth word gehandhaaf."

2.1.2.4 Ring van Heilbron

"Op 'n Ringsraad vir Predikantevergadering is die volgende moontlikhede genoem:

- * Die status quo word gehandhaaf.
- * Die drie gemeentes in Bloemfontein, Cradock, De Aar en Kimberley vorm 'n eie ring. Om Clocolan by hierdie beoogde ring te voeg is om 'n bestaande probleem (afstand en koste) te verplaas. Beide Kimberley en De Aar is vir Clocolan verder as die verste punt in die Ring van Heilbron. Indien hierdie moontlikheid aanvaar sou word, verkies Clocolan om deel van die Ring van Heilbron te bly. Die Oos-Kaapse gemeentes vorm 'n eie ring. (Oos-Londen, Dordrecht, Port Elizabeth, Queenstown, Cradock, Aliwal-Noord, Jeffreysbaai en Uitenhage/Despatch).

- * Die gemeentes van Bloemfontein, Clocolan, Dordrecht, Queenstown en Aliwal-Noord vorm 'n eie ring. Hoewel die afstandprobleem nie heeltemal opgelos word nie, bring dit tog verligting vir die oorblywende Oos-Kaapse gemeentes wat dan 'n eie ring vorm. (Oos-Londen, Port Elizabeth, Jeffreysbaai en Uitenhage/Despatch). Ten opsigte van hierdie opsie bly Cradock/De Aar 'n probleem.
- * Die drie gemeentes van Bloemfontein en Clocolan vorm 'n eie ring. Die Oos-Kaapse gemeentes se probleem is dan nog steeds nie opgelos nie.

Om hals oor kop ringsgrense te verander sou onverantwoordelik wees en so 'n poging is gedoem om te faal. Die feit dat daar nie eenstemmigheid oor die aangeleentheid verkry kon word nie, is tog 'n bewys dat die saak ingewikkelder is as wat dit mag voorkom. Om te verwag dat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering self hieroor 'n besluit moet neem is onbillik en vermorsing van energie. Die enigste moontlike oplossing is om te versoek dat die Algemene Kerkvergadering 'n kommissie benoem om die saak te ondersoek en aanbevelings aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering te maak. Die ondersoek se hoofmotief behoort effektiewe bearbeiding in die oog te hê - niks anders nie. Die afstandsprobleem sal nooit heeltemal uitgeskakel kan word nie."

1.2.5 Gemeentes Outeniqua, Oudtshoorn, Swellendam en Mosselbaai

"In reaksie op die samesprekings met die moderamen op 13 September 1994 oor die vorming van 'n Ring vir Oos-Kaapland, maak die gemeentes Swellendam, Outeniqua, Oudtshoorn en Mosselbaai 'n voorstel om in ringsverband saamgevoeg te word. Die kerkrade het die voorstelle goedgekeur. Die Ring van Wes-Kaapland het ook geen probleem met die voorstel nie."

In verband met die onderhandelinge oor die vorming van 'n nuwe Ring van Oos-Kaapland is die volgende beskrywingspunte ontvang:

2.1.2.6

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN BLOEMFONTEIN DE AAR GEMEENTE

Die vergadering verleen goedkeuring dat die gemeente De Aar wat tans onder die Ring van Noord-Kaapland ressorteer, ingedeel word by die Ring van Bloemfontein.

Motivering

Dit is vir twee gemeentes wat in kombinasie verbind is moeilik om in twee ringe te funksioneer.

Dit bemoeilik die taak van die predikant (tydens die afgelope ringsvergadering was die twee ringe se vergaderings op dieselfde datum).

Dit is vir die ringsvergadering moeilik om sy opsigtaak behoorlik uit te voer.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word teruggetrek.

2.1.2.7 Vanaf die ringskommissie van Noord-Kaapland is in die verband die volgende skrywe ontvang:

"U sal onthou dat die ringsvergadering van Noord-Kaapland tydens die Sestiende Ringsvergadering die gemeente De Aar se versoek dat hulle by die Ring van Bloemfontein ingedeel word, goedgekeur het. Hierdie versoek is gerig op grond van die feit dat ds PW Duvenhage, wat toe leraar in die kombinasie De Aar/Cradock was, by beide ringe se vergaderings teenwoordig moes wees en dit het onnodige hoë reiskoste meegebring het.

Sedert ds Duvenhage se vertrek na die gemeente Barberton, het die gemeentes De Aar en Cradock besluit om die kombinasie te verbreek en gemeente De Aar het verder besluit om selfstandig te beroep. Daar is dus geen rede meer vir gemeente De Aar om by die Ring van Bloemfontein in te skakel nie. Gemeente De Aar het ook die ringskommissie versoek om die nodige reëlins te tref om hulle aanvanklike versoek en die gevolglike besluit van die Sestiende Ringsvergadering, ter syde te stel.

In die lig hiervan word u versoek om hierdie saak van die agenda van die komende Algemene Kerkvergadering af te haal."

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om die voorstel van die samesprekings van 13 September 1994 as beskrywingspunt na die Algemene Kerkvergadering te stuur.

2.1.2.8

BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK- VERGADERING STIGTING VAN DIE RING VAN OOS-KAAPLAND

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om die volgende alternatiewe wat aan die ringskommissies van Heilbron, Bloemfontein, Wes-Kaapland en Noord-Kaapland voorgelê is vir die vorming van 'n Ring van Oos-Kaapland, naas die voorstelle van die ringskommissies, aan die Algemene Kerkvergadering voor te lê:

- * Die Ring van Bloemfontein word soos volg saamgestel: Die drie gemeentes in Bloemfontein, De Aar, Clocolan en Kimberley. Die Oos-Kaapse gemeentes kan dan 'n ring op hulle eie vorm wat die afstandsprobleem sal verlig.
- * Die stigting van 'n nuwe ring bestaande uit die gemeentes Port Elizabeth, Uitenhage, Jeffreysbaai, Outeniqua, Mosselbaai en Oudtshoorn word oorweeg.
- * Die inskakeling van die gemeentes in Port Elizabeth se omgewing by 'n Transvaalse ring word oorweeg. (Die Kommissie sien so 'n stap egter as 'n agteruitgang in die groei van die Kerk en sal dit nie graag wil ondersteun nie).

By sy vergadering op 24 Maart 1995 het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering van al die standpunte kennis geneem. Daar is besluit om al die inligting aan die Algemene Kerkvergadering deur te gee vir bespreking en besluit.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt vervál.
- * Die gemeentes van Swellendam, Mosselbaai, Outeniqua en Oudtshoorn word in 'n nuwe ring van Swellendam ingedeel.
- * Moontlike veranderinge wat die ringe van Bloemfontein en Noord-Kaapland raak, word na die ringe verwys.
- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering keur moontlike voorstelle met betrekking tot die vorming van 'n nuwe ring of grenswysigings wat deur die ringe van Bloemfontein en Noord-Kaapland voorgelê word, goed. Die voorstelle word so spoedig moontlik gemaak.

2.2

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN MAQUASSI BEVOEGDHEDE VAN DIE SEKUNDUSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE RING

Sekunduslede van die voorsitter en die skriba van die ringskommissie, word lede van die ringskommissie met adviserende stem.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

2.3

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN PRETORIA-WES VERSLAGDOENING

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem 'n komitee van kundiges om al die jaarverslae te hersien met die oog op sinvolle, tersaaklike verslagdoening. Die uitgangspunt moet wees dat slegs vrae gevra moet word wat relevante inligting bekom wat bruikbaar is. Daar kan selfs oorweging aan geskenk word om heeltemal weg te doen met die huidige formaat van verslagdoening. Kerkrade kan byvoorbeeld versoek word om aan die hand van die artikels van die Kerkwet hulle doelwitte vir die jaar neer te skryf, en in watter mate hulle daarin geslaag het om die doelwitte te bereik.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
- * Die suggesties wat in die motivering gemaak word, word na die Kommissie vir die hersiening van jaarverslae verwys.
- * Ringskribas word gewys op die huidige prosedure waarvolgens voorstelle tot veranderinge aan jaarverslae hanteer moet word.
- * Alle rade hersien hulle jaarverslae ten opsigte van hulle werksaamhede en waar nodig word dit verkort sodat dit slegs relevante vrae sal bevat. Die hersiene verslagvorme bereik die sekretaris van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voor die einde van Augustus.
- * Die bestaande hersieningskommissie word uitgebrei met predikante en ouderlinge wat oor bestuurskundige vaardighede beskik.
- * Die Administrateur ondersoek die implementering van rekenaar-tegnologie ten opsigte van die talle verslae, skrywes en navrae wat in die Kerk hanteer word.

**BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK-
VERGADERING
WYSIGING VAN BEPALING 9.3: OPROEP NA DIE RINGSVERGA-
DERING**

Die ringsvergadering word deur die ringskriba opgeroep. Dit geskied skriftelik aan elke kerkraad en deur publikasie in *Die Hervormer*.

BESLUIT

- * Die wysiging van Bepaling 9.3 word goedgekeur.

DIE RAAD VIR BYBELVERSPREIDING

Dr Donald Tolmie, hoofsekretaris van die Bybelgenootskap, di WH Steyn en MJM de Wet, sekretaris in kerkverband by die Bybelgenootskap, word in die vergadering verwelkom.

Nadat die voorsitter, dr DJC van Wyk, die verslae van die Rade vir Bybelverspreiding en Bybelvertaling en die verslag van die Bybelgenootskap aan die orde gestel het en bespreking daaroor toegelaat het, stel hy dr Tolmie aan die woord.

Dr Tolmie dank die vergadering vir die geleentheid aan hom gegun om die Algemene Kerkvergadering toe te spreek. Hy wens die verkose lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering geluk met hulle verkiesing en bid hulle seën en sterkte toe met hulle taak.

Hy deel enkele belangrike sake rondom die werksaamhede van die Bybelgenootskap aan die vergadering mee en spreek sy dank uit teenoor die Kerk wat reeds vanaf 1933 betrokke was by die eerste Bybelvertaling en die gemeentes en lidmate vir hulle bydraes aan die Bybelgenootskap. Hy bedank predikante vir hulle betrokkenheid by die werksaamhede in streeks- en nasionale verband. Di WH Steyn en MJM de Wet is waardige verteenwoordigers van die Kerk by die Bybelgenootskap.

ORDE VAN DIE VERGADERING

MOSIES

Gelukwense

- * Ds en mev JZ Britz word gelukgewens met die geboorte van hulle drieling.
- * Oudl H Gagliano van Randpoortgemeente word gelukgewens met die 49ste herdenking van sy troudag.
- * Twee meelewende lidmate van die Kerk, die Truter broers, is op dieselfde dag bevorder tot Generaal Majoor in die SAPD. Gelukwense word aan hulle betuig.

Meelewing

- * Ds Hendrik Odendaal se kinders het aldie skarlakenkoors.
- * Dr Dawie Smith is steeds ernstig siek.
- * Ds Almarie Blaauw is in die hospitaal.

Die vergadering verdaag vir middagete.

Goedgekeur en geteken op 1 Julie 1995.

VOORSITTER

SKRIBA

MIDDAGSITTING: 30 JUNIE 1995

ORDE VAN DIE VERGADERING

MOSIES

Gelukwense

- * Die gemeente Verwoerdburg word gelukgewens met sy dertigste bestaansjaar wat vandag op 30 Junie herdenk word. Die kerkraad en gemeente dra sy groete en goeie wense aan die Algemene Kerkvergadering oor.
- * Prof JA Loader word gelukgewens met die nuwe kommentaar uit sy hand oor die boek Rut. Hy word seën en sterkte toegebid met sy werk.

Dankwoord

Dank teenoor en instemming met die verklaring wat die moderamen in verband met die besluit oor kerklike lidmaatskap uitgereik het, word betuig.

Goedkeuring van notule

Die notule vanaf die middagsitting op 28 Junie 1995 tot voor die middagsitting op 29 Junie 1995 word met enkele wysigings goedgekeur.

DIE RAAD VIR BYBELVERSPREIDING

Daar word kennis geneem van die samestelling en funksionering van die raad, sy doelwitstelling en die bereiking van doelwitte.

BESLUIT

- * Die Kerk volstaan met sy voortgaande betrokkenheid by die Bybelgenootskap van Suid-Afrika.
- * Die Kerk volstaan by sy vorige besluit dat gemeentes en kerkrade aangemoedig word om die koste van een Bybel per lidmaat per jaar aan die Bybelgenootskap oor te betaal.
- * Deurkollekties van Oktobermaand, maar in besonder dié van die Sondag naaste aan 31 Oktober, word vir Bybelverspreiding beskikbaar gestel.
- * Kolporteurs sien toe dat 'n genoegsame voorraad Bybels in die gemeente beskikbaar is, ook in verskillende Afrika-tale.

- * Die Bybelgenootskap word steeds as die Kerk se amptelike Bybelverspreidingsgenootskap erken.
- * Gemeentes word opgeroep en aangemoedig om daadwerklik aandag te gee aan die verspreiding van Bybels ter ondersteuning van die evangelisasie- en sendingwerk in die Kerk.
- * Die Kerk in Namibië, Botswana en Zimbabwe raak formeel betrokke by hulle plaaslike Bybelgenootskappe.
- * Hierdie ringe word ook op die Raad vir Bybelverspreiding verteenwoordig.
- * Daar word ook by die Algemene Kerkvergadering verslag gedoen oor die werksaamhede van hierdie Bybelgenootskappe (buite die RSA).
- * Die vergadering versoek die Bybelgenootskap om die praktyk dat Bybels sonder die Ou Testament versprei word, gestaak word.

4. RAAD VIR BYBELVERTALING

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die raad.

Daar word verder kennis geneem van die volgende belangrike doelwitte wat deur die raad bereik is:

- * Op tussenkerklike vlak word saamgewerk aan die vertaling van die Bybel. Voorligting is aan die lidmate van die Kerk met betrekking tot Bybelvertaling deurgegee.
- * Die raad is by alle vertalingsprojekte op tussenkerklike vlak betrokke.
- * Lidmate is geïdentifiseer wat een van die inheemse swart tale magtig is en moontlik by vertaalprojekte betrek kan word.
- * Die raad gaan voort met strategiese beplanning vir 'n moontlike volgende vertaling van die Bybel in Afrikaans. Persone wat kundig is op bepaalde Bybelboeke of korpusse is geïdentifiseer.
- * 'n Versoek van die Ring van Krokodilrivier om die doksologie by die Onse Vader by 'n volgende hersiening van die Nuwe Afrikaanse Vertaling in te sluit, is na die raad verwys vir aandag en deurvoering na die Bybelvertalers.
- * Die Werkgroep Prediking en Erediens het die raad gevra om nog 'n keer die

besware en probleme van lidmate met die 1983 Afrikaanse Bybelvertaling te ondersoek. Op versoek van die raad het die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n omsendskrywe aan alle predikante en gemeen-telike skribas gerig waarin lidmate uitgenooi word om al die probleme, besware en ontevredenheid skriftelik onder die raad se aandag te bring.

Die raad is gereed vir 'n moontlike volgende vertaling van die Bybel in Afrikaans. Dit sal nie oor die kort termyn plaasvind nie, tog word voorbereidings getref vir so 'n moontlikheid.

BESLUIT

- * Die verslag van die raad word met dank aanvaar.
- * Die raad word versoek om steeds ernstig aandag te gee aan besware van lidmate oor die nuwe Bybelvertaling.

5.

BYBELGENOOTSAP VAN SUID-AFRIKA

Danksy die voortgesette ondersteuning en samewerking van 'n breë spektrum van die Christelike publiek, kon die Bybelgenootskap as 'n unieke organisasie voortgaan met sy dienswerk aan die Kerk.

Die Bybelgenootskap van Suid-Afrika word beheer deur die Streekraade wat bestaan uit verteenwoordigers van kerke. Daarvandaan word afgevaardigdes gestuur om die Nasionale Raad te vorm wat die hoogste beheerliggaam is.

Daar is kwartaalliks uitvoerig verslag gedoen aan die verskillende Streekraade van die Bybelgenootskap. 'n Jaarverslag van die Hoofsekretaris is jaarliks aan alle donateurs gestuur. Die sekretarisse in Kerkverband namens die Nederduitsch Hervormde Kerk, di JMJ de Wet en WH Steyn, het jaarliks verslag gedoen aan alle ringsvergaderings en persoonlik by die meeste ringsvergaderings besoek afgelê. Bekendstellingswerk word jaarliks by sowat 50 gemeentes van die Kerk gedoen.

Die vergadering neem kennis van die volgende werksaamhede van die Bybelgenootskap:

- * Vertaling en teksversorging
- * Produsering van Bybels
- * Verspreiding van Bybels
- * Subsidiëring van Bybels
- * Fondse vir Bybelverspreiding
- * Samewerking met ander Bybelgenootskappe
- * Fondsbesteding

BESLUIT

- * Die vergadering neem met waardering kennis van die werk van die Bybelgenootskap van Suid-Afrika. Die Bybelgenootskap word verseker van die Kerk se onverdeelde ondersteuning en medewerking.
- * Die vergadering spreek sy hartlike gelukwensing uit teenoor die Bybelgenootskap met die 175 jarige viering van Bybelgenootskapwerk in Suid-Afrika.
- * Dank word betuig aan die sekretarisse in Kerkverband, di WH Steyn en JMJ de Wet, vir hulle werk in belang van Bybelverspreiding.
- * Dank word uitgespreek teenoor alle gemeentes, die NHSV en ander gemeentelike instansies en lidmate wat bygedra het om die mikpunt wat die Kerk gestel het, na te streef.
- * Kerkrade word versoek om elke jaar voor die einde van Oktober 'n bedrag gelykstaande aan die prys van een Bybel per lidmaat, aan die Bybelgenootskap oor te betaal.
- * Die NHSV, NHJV, kategese en individue word aangemoedig om by te dra vir Bybelverspreiding.
- * Kerkrade word versoek om toe te sien dat Bybels wat benodig word, in welke taal ookal, geredelik beskikbaar is in winkels of by die gemeentelike kolporteur.

6. DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

6.1 Onderzoek na die hersamestelling van die Algemene Kerkvergadering

Die 63ste Algemene Kerkvergadering het aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering opdrag gegee om 'n kommissie aan te wys om ondersoek te doen na die hersamestelling van die Algemene Kerkvergadering om die balans tussen ouderling- en predikante-afgevaardigdes in lyn te bring met die beginsels van die presbiteraal-sinodale kerkregeringstelsel.

Die benoemde kommissie onder voorsitterskap van ds JJP Müller het die volgende verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gelewer:

- * Die studiekommissie het die hersamestelling van die Algemene Kerkvergadering (AKV) om die balans tussen die ampte in lyn te bring met die beginsels van die presbiteraal-sinodale stelsel, sorgvuldig oorweeg. Die

vraag wat egter telkens opgeduik het, was of 'n werklike vermindering van die ledetal van die Algemene Kerkvergadering in die opdrag opgesluit lê en of dit slegs om die balans van die ampte gaan. Die kommissie het geoordeel dat dit voorop gaan om die balans van die ampte maar dat in die lig van die huidige ekonomiese en politieke omstandighede, verkleining en frekwensie van vergaderings nie uit die oog verloor moet word nie.

- * Die bestudering van die statistieke van die Kerk vir 1992 bring die volgende aan die lig:
 - ** 'n Algemene Kerkvergadering in 1992 sou in terme van die Kerkwet, Bepaling 10, deur 453 predikante en 317 kerkraadslede bygewoon kon word. Van die predikante sou 164 nie in voltydse gemeentestandplase gestaan het nie en dit sou 'n predikantsoorwig van 136 lede uit 770 by die Algemene Kerkvergadering veroorsaak het, dit wil sê 'n 18%-oorwig. Oorkoepelend sou dit dan neerkom op 'n afgevaardigde per 250 lidmate of 174 belydende lidmate. Word die uitgawes per afgevaardigde op R500,00 per kop geskat, is dit 'n uitgawe van R385 000.
 - ** 'n Feit wat verder statisties opgehelder moet word, is dat 36% van die predikante wat die Algemene Kerkvergadering bywoon, nie voltydse gemeentepredikante is nie maar 'n besondere taak vervul of op emeritaat is. Die beginsels van die presbiteraal-sinodale stelsel plaas die groep predikante onder die vergrootglas.
- * Die kommissie lê die volgende voorstelle vir oorweging voor:
 - ** Elke gemeente vaardig een predikant en een kerkraadslid na die Algemene Kerkvergadering af. Alle ander predikante en teologiese dosente het slegs 'n adviserende stem indien opgeroep, andersins waarnemerstatus.
 - Indien dit die afvaardigingspatroon sou wees, sal die Algemene Kerkvergadering uit ongeveer 600 lede bestaan waarvan die meerderheid kerkraadslede sal wees.
 - Teologiese dosente en predikante in sinodale diens kan opgeroep word om wanneer sake wat hulle direk raak, onder bespreking is, die vergadering met adviserende stem by te woon. Teologiese dosente kan insgelyks opgeroep word om die vergadering deurlopend of afgebroke van advies te bedien.
 - ** Indien daar 'n bedoeling sou wees om die ledetal van die Algemene Kerkvergadering ook te verminder, kan gemeentes om die beurt slegs 'n predikant of 'n kerkraadslid afvaardig. Dit sal die ledetal met die helfte verminder na ongeveer 300.

- Die beginsel geld ook hier dat slegs voltydse predikante in gemeentes afgevaardig word en dat gemeentes sonder 'n voltydse predikant, 'n kerkraadslid afvaardig.
 - Prakties kan dit so uitgevoer word dat elke gemeente 'n nommer ontvang van 1 tot 317. Vir 'n vergadering vaardig gemeentes met 'n ongelyke nommer 'n predikant af en die met 'n gelyke nommer 'n kerkraadslid. Die volgende vergadering werk dit net andersom.
 - Die voordeel is dat elke gemeente nog steeds 'n stem by die Algemene Kerkvergadering het, hoewel die vergadering met die helfte verklein is.
 - Indien die Algemene Kerkvergadering dan nog jaarliks of tweejaarliks vir 'n korter tydperk, byvoorbeeld 2 tot 3 dae, sou vergader, sal predikante nog steeds gereeld 'n vergadering bywoon.
 - Om bestendigheid by die verkiesing van lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering te skep, kan dit so bepaal word dat enige voltydse gemeentepredikant en dienende kerkraadslid tot die Kommissie verkiesbaar is, afgesien daarvan of hulle 'n lid van die vergadering is of nie.
 - 'n Ander moontlikheid is ook, dat indien die Algemene Kerkvergadering met korter tussenposes vergader, slegs die helfte van die Kommissielede op 'n keer verkies word op dieselfde basis as wat reeds genoem is. Dit sal bestendigheid en kontinuïteit bevorder.
 - Die wyse waarop beskrywingspunte volgens Bepaling 12.3 op die agenda van die Algemene Kerkvergadering beland, kan nog verder verfyn word sodat indringende voorafstudie reeds gedoen is en by 'n beskrywingspunt aangeheg word.
- * Die studiekommissie lê die voorstel op die tafel welbewus daarvan dat dit nie die laaste woord oor die saak is nie maar dat die voorstelle verder geskaaf sal word sodra die Kommissie hierop kommentaar gelewer het.

Die volgende gedeelte rondom die voorstelle van die Kommissie van die herskrywing van die Kerkwet op bladsye 493 tot 494 word ook aan die orde gestel:

Vergaderings van die ampte

Die voorstelle rondom die funksionering van ouderlinge-, diakens- en kerkraadsvergaderings moet behoorlik uitgepluis word en daaroor moet finaal besluit word.

Dit raak die besluitnemings- en handelingsbevoegdhede van die ouderlinge- en diakensvergadering. Bevoegdhede word toegeken oor die sake wat spesifiek die dienswerk van die ouderlinge en diakens onderskeidelik raak en daarnaas die kerkraadsvergadering oor die sake wat gemeenskaplik op die terrein van al drie die vergaderings lê.

Oor die verkleinde en meer frekwente Algemene Kerkvergadering is reeds oor 'n lang tydperk in die Kerk gepraat en verskil. Die Komitee beveel in die verband soos volg aan:

- * Die ringsvergaderings vaardig nie af nie, maar bepaal slegs watter derde gemeentes in die ring predikante en watter derde ouderlinge afvaardig.
- * Die Algemene Kerkvergadering vergader jaarliks.
- * Die implikasie is dat elke kerkraad/gemeente tweekeer in drie jaar 'n afgevaardigde na die Algemene Kerkvergadering kan stuur. Tans is dit eenkeer in drie jaar.
- * Die ou tradisie in die Nederduitsch Hervormde Kerk dat elke kerkraad direk op die Algemene Kerkvergadering verteenwoordig is, bly so behoue.
- * Die ringsvergadering word direk by die reeks regeervergaderings ingeskakel deur die agenda van die Algemene Kerkvergadering te bepaal en die notule te bespreek en deur te bepaal watter gemeentes afgevaardigdes sal stuur.
- * Die druk op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering behoort deur 'n jaarlikse vergadering aanmerklik verlig te word.
- * Die samestelling van die ringsvergaderings bly ten opsigte van gemeente-predikante, ouderlinge en diakens onveranderd dit wil sê 1:2:1. Diakens se sitting word gehandhaaf omdat daar steeds aangeleenthede is wat hulle diakenswerk raak en bespreek moet word.
- * Die diaken neem nie langer sitting op die Algemene Kerkvergadering nie, omdat daár nie enige aspek van die ampsopdrag van die diaken ter sprake sal kom nie.

Die volgende word opnuut gestel:

- * Die uitgangspunte van die presbiteraal-sinodale kerkregeringstelsel moet asseblief noukeurig in ag geneem word.
- * Let op die tradisie wat dié kerkregeringstelsel ontwikkel het naamlik 'n tragsgewyse samestelling van die meerdere vergaderings.

- * Neem asseblief die inligting oor besluite van die Algemene Kerkvergadering sedert 1961 in sake verkleining, in ag.
- * Let asseblief op die volgende in die voorstelle van die Komitee:
 - ** Die ou tradisie van direkte afvaardiging deur die gemeente bly behoue.
 - ** Elke gemeente kan tweekeer in drie jaar 'n afgevaardigde na die Algemene Kerkvergadering stuur.
 - ** Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word steeds vir drie jaar gekies, maar volgens die rotasie-beginsel tree 'n derde predikant-lede en 'n derde ouderlinglede jaarliks af.
 - ** Die vergadering se ledetal kan wel verminder na ongeveer 230.

BESLUIT

- * Die huidige afvaardiging na die Algemene Kerkvergadering word behou en as 'n uitsondering op die reël binne die presbiteraal-sinodale stelsel beskou.

ORDE VAN DIE VERGADERING

Verkiesing van ouderlinglede op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

Die volgende ouderlinge is verkies

Oudl G de Beer / Johannesburg-Noord
Oudl ADW Wolmarans / Randburg
Oudl AT McDonald / Koster
Oudl MF Pretorius / Noordrand
Oudl A Steyn / Bronkhorstspuit

Advies van die Raad vir Regsadvies oor verkiesing van oudl (ds) AT McDonald

Na aanleiding van 'n navraag oor die wettigheid van die verkiesing van ds AT McDonald as ouderlinglid op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering adviseer die Raad vir Regsadvies soos volg:

- * Die verkiesing van ds McDonald word gehandhaaf aangesien sy geloofsbrief aanvaar is en hy die reg tot sitting het en dus verkies kan word.

- * Die saak word na die Raad vir Regsadvies verwys om duidelike advies aan die volgende Algemene Kerkvergadering deur te gee. Die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet gee ook aan die saak aandaag.

'n Herstemming vind plaas tussen ouderlinge:

J Ayres / Turffontein
P du Plessis / Lichtenburg-Oos
BP Havenga / Lydenburg
MJ Koekemoer / Wolmaransstad
JG Koekemoer / Melville
G Myburg / Louis Trichardt
GJS Nel / Groot Marico
CC Viljoen / Pierneef
PS Visser / Oos-Moot
H Wolmarans / Leondale

Funksionering van ouderlinge-, diakens- en kerkraadsvergaderings

Die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet vra uitsluitel oor sy redelik ingrypende besinning oor die funksionering van ouderlinge-, diakens- en kerkraadsvergaderings. Die voorstelle wat die kommissie maak, het op die oog om besluitnemingsbevoegdheid aan die ouderlinge- en diakensvergaderings toe te ken oor die sake wat spesifiek die dienswerk van die ouderling (plus die predikant) en diaken onderskeidelik is en daarnaas die kerkraadsvergadering oor die sake wat gemeenskaplik op die terrein van beide (al drie) lê.

BESLUIT

- * Die voorstelle soos vervat in die konsep Kerkorde met betrekking tot die funksie, betekenis en plek van ouderlinge-, diakens- en kerkraadsvergaderings van die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet, word aanvaar en in die nuwe Kerkorde geïmplementeer.

ORDE VAN DIE VERGADERING

Verkieping van ouderlinge van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

'n Hervervatting vind plaas tussen

Oudl GJS Nel / Groot Marico
Oudl H Wolmarans / Leondale
Oudl MJ Koekemoer / Wolmaransstad

7. **KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING**

- 7.1 Die vergadering neem kennis van die veranderinge in samestelling, wat sedert sy verkiesing in 1992, op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering plaasgevind het.

BESLUIT

- * Die Algemene Kerkvergadering betuig sy dank aan lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wat die afgelope termyn op die Kommissie gedien het.
- * Die besonder lang dienstermyn en insette van prof PS Dreyer as ouderlinglid, verdien weer eens vermelding.

7.2 **Verslag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering**

Die verslag oor die werksaamhede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is onder die verskillende agendapunte opgeneem, hoofsaaklik in soverre as wat besluite van die Algemene Kerkvergadering gevra word.

Die Kommissie het in die afgelope termyn gereeld elke drie maande op vasgestelde tye vergader. 'n Hele aantal buitengewone vergaderings is gehou en op 'n jaarlikse basis het gesamentlike vergaderings met die Kuratorium, dosente van UP en HTO en die Proponentseksamenkommissie plaasgevind.

Die moderamen het minstens eenmaal per maand vergader. Die vergaderings het gewoonlik 'n volle dag in beslag geneem. Dit was die oogmerk van die moderamen om met kerkrade, ringskommissies, rade, kommissies, ampsdraers en lidmate gesprek te voer oor sake wat die Kerk of gemeentes van die Kerk raak. Soms is daar tot drie moderamenvergaderings in 'n bepaalde maand gehou.

BESLUIT

- * Kennis geneem.

7.3 **Afhandeling van die agenda van die 63ste Algemene Kerkvergadering**

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het sover moontlik aan alle besluite van die 63ste Algemene Kerkvergadering uitvoering gegee.

BESLUIT

- * Enige onafgehandelde gedeelte van die agenda word na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir afhandeling verwys.
- * Die onbehandelde gedeelte van die notule van die vergadering word na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir afhandeling verwys.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gaan ook die reeds goedgekeurde gedeelte van die notule redaksioneel na en handel dit af. Die onbehandelde notule sal aan die afgevaardigdes gestuur word. Een eksemplaar van die gebonde notule en die besluiteregister sal aan elke kerkraad en predikant op koste van die kerkraad gestuur word.

- * Alle goedgekeurde veranderings aan die Kerkwet en Bepalings word na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys om dit in oorleg met die Raad vir Regsadvies af te handel.
- * Op dieselfde wyse word alle wysigings aan die Bepalings wat uit besluite van die Algemene Kerkvergadering spruit, aangebring en afgehandel.

7.4

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN MAQUASSI SAMESTELLING VAN DIE MODERAMEN

Die moderamen word saamgestel uit die voorsitter, skriba en drie ouderlinge. Die visevoorsitter en die viseskriba mag die moderamen se vergaderings bywoon, maar dan alleen met adviserende stem. Sodoende sal die moderamen deur 'n meerderheid van ouderlinge gevorm word.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt verval.

7.5

Memorandum in verband met die bestaan en voortbestaan van rade in die Kerk

Die vergadering behandel die memorandum soos voorgelê deur die Ondersoek-kommissie.

ORDE VAN DIE VERGADERING

MOSIES

Meegevoel

- * Die vergadering neem kennis van die tragiese afsterwe van ouderling Piet Pienaar van gemeente Hartbeesfontein, vader van twee predikante van die Kerk en jarelange lid van die Algemene Kerkvergadering. Meegevoel word met die Pienaar-familie betuig.
- * Oudl Tom Dreyer van Alberton het 'n hartaanval gehad. Meegevoel word met hom betuig.
- * Ds PA Geyser se skoonseun is ernstig siek. Die vergadering betuig sy meelewing met die familie.

Dankwoord

Dank word betuig aan die vier tiksters van die Administrateur se kantoor vir puik diens.

Gelukwense

- * Ds Kotie McDonald word gelukgewens met haar seun se verkiesing as lid van die onder 9-Transvaalse rugbyspan.
- * Ds Hennie Botha word gelukgewens met die geboorte van 'n kleindogter.

'n Groeteboodskap is ontvang van dr MW Pretorius.

Teenstemme

Die volgende teenstemme word aangeteken teen die besluit oor Artikel III:

Dr JJ Steenkamp / Poort
Ds GP Visser / Sannieshof
Oudl PJA van Niekerk / Sannieshof

Die volgende teenstemme word aangeteken teen die vergadering se besluit om die woord "gestel" in die notule op bls 141, te vervang met die woord "aanvaar".

Ds GP Visser / Sannieshof
Oudl PJA van Niekerk / Sannieshof

Verkieping van ouderlinglede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

'n Herstemming vind plaas tussen

Oudl GJS Nel / Groot Marico
Oudl H Wolmarans / Leondale

Oudl GJS Nel word verkies.

Verstekoning vir afwesigheid word aan die volgende lede verleen:

NAAM	GEMEENTE	TYDPERK
Ds CB Enslin	Phalaborwa	30/6 - oggend
M Human	Wynberg	1/7 - heeldag
Ds P de Kock	Hospitaalbearbeiding	3/7 - 10:00 - 17:00
H Wolmarans	Leondale	30/6 en 1/7 - heeldag
PT van Rooyen	Potchefstroom-Suid	3/7 tot einde van vergadering
Ds D Kloppers	Laeveld	30/6 - 19:00 - 21:00
JH van der Berg	Steelpoort	30/6 - heeldag
Ds JMJ Cornelius	Pretoria-Wes	29/6 en 30/6 - heeldag
H Vermeulen	Swellendam	1/7 tot einde van vergadering
JNP van der Eijkel	Nederlandssprekend	1/7 tot einde van vergadering
Ds JC van der Merwe	Kemptonpark-Oos	30/6 - 13:00 - 17:00
PJ de Beer	Vliegepoort	3/7 - heeldag
Ds AM Nel	Rietspruit	3/7 - 14:30 - 17:45
Ds HN Botha	Marble Hall	30/6 - 9:45 - 13:00
GTD Holtzhauzen	Zuurfontein	30/6 - oggend
Dr LC Bezuidenhout	UP	30/6 - 14:30 - 17:00
Ds GSC Scheepers	Middelburg	1/7 - heeldag

Ds OJ van Schalkwyk	Rooihuiskraal	30/6 - oggend 1/7 - oggend en middag 4/7 - oggend en middag
JP Cronjé	Malelane	1/7 - 10:30 - 21:00
CJ du Plooy	Rietspruit	29/6 - 14:30 - 21:00 30/6 en 1/7 - heeldag
Ds LJJ Nell	Sendingraad	30/6 - 8:30 - 9:50
JJ du Randt	Marikana	29/6 tot einde van vergadering
Ds HJMW Pretorius	Beroepafwagtend	3/7 - heeldag
MNS Grobler	Gerdau	30/6 - middag en aand 1/7 - heeldag
TF Steyn	Empangeni	30/6 - aand tot einde van vergadering
JG Koekemoer	Melville	30/6 - 10:30 - 13:00
Dr P van Staden	Melville	30/6 - 8:30 - 13:00
Ds EC Kloppers	Fonteinedal	30/6 - heeldag
Ds DS Smit	Piet Retief	30/6 - middag en aand 1/7 - heeldag
Ds PJHS Pienaar	Germiston	30/6 - middag en aand 1/7 - heeldag
Ds JC Kruger	Emeritus	30/6 tot einde van vergadering
MM Bovill	Breyten	30/6 en 1/7
Ds WE Joubert	Witbank-Noord	30/6 - middag en aand
Ds R Joubert	Witbank-Noord	30/6 - middag en aand
Ds WA Strydom	Primrose	30/6 - middag en aand
Ds JS Naudé	Theresapark	3/7 - aand
Ds DJ Kriel	Vaalharts	30/6 - aand
Prof AG van Aarde	UP	30/6 - 12:15 - 15:15
PJ Wolmarans	Proponent	30/6 - middag en aand 1/7 - oggend

AH Roets	Suidoos-Witbank	30/6 - aand
Ds IL Benadé	Rustenburg-Tuine	1/7 - heeldag
JJL Swart	Rustenburg-Tuine	1/7 tot 6/7
Ds J Otto	Newlands	3/7 - oggend
Ds RJ Coertze	Ondersteuningsraad	30/6 - 14:00 - 15:00
Dr JH Vorster	Verwoerdburg	30/6 en 6/7
PD Kotzé	Drie Riviere	30/6 - middag tot 1/7 - heeldag
JM Koekemoer	Declerqville	3/7 tot 6/7
Ds NM Wolmarans	Pretoria-Suid	30/6 - oggend
MS Swart	Proponent	1/7 - heeldag
Ds GF van Wyk	Messina/Van Warmelo	3/7 - heeldag
CJ Matthee	Van Warmelo	3/7 tot 6/7
CJ Swart	Belfast	30/6 - middag
Ds BM Dupper	Bloemhof/Christiana	30/6 - aand
Prof PS Dreyer	Pretoria-Oos	30/6 - aand
JD Marais	Magaliesburg	1/7 - heeldag
Ds JA vd Westhuizen	Westonaria	30/6 en 1/7
Ds JT Manders	Wapadrant	30/6 - aand
JJJ van Vuuren	Middelburg-Noord	1/7 - heeldag
JPC vd Westhuizen	Lichtenburg	30/6 - aand
Ds PJ van Zyl	Klerksdorp-Doringkruin	3/7 - oggend
CH Hill	Klerksdorp-Doringkruin	3/7 - heeldag
JP Joubert	Piet Retief	30/6 - 16:00 en aand
GJS Nel	Groot Marico	3/7 tot 6/7
Ds WC van Wyk	Weltevredenpark	30/6 tot 1/7
JJ Lubbe	Erasmia	30/6 - aand
Ds GS de Bruin	Secunda	30/6 - 14:00 - 21:00
Ds HP van den Berg	Parkrand	1/7 - heeldag

P van Rooyen	Parkrand	1/7 - heeldag
Ds P Eckard	Elandspoort	1/7 tot 6/7

Die vergadering verdaag vir aandete.

---oOo---

AANDSITTING: 30 JUNIE 1995

ORDE VAN DIE VERGADERING

Aanwysing van sekonduslede vir die ouderlinglede op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

Die volgende sekonduslede word aangewys

PS Dreyer	JG Koekemoer
JLO Esterhuizen	CC Viljoen
B Bierman	MJ Koekemoer
GJ de Beer	P du Plessis
AD W Wolmarans	G Myburg
AT McDonald	H Wolmarans
MF Pretorius	J Ayres
A Steyn	BP Havenga
GJS Nel	PS Visser

Die volgende sekonduslid kom ter vergadering:

RS Knoetze/Empangeni

Teenstem

Die volgende teenstem word aangeteken teen die besluit oor Artikel III:

Ds NCJ Brayshaw/Drie Riviere-Oos

Die volgende teenstemme word aangeteken teen die besluit om die woord "gestel" in die mosie van prof APB Breytenbach te vervang met die woord "aanvaar":

Ds LJ Strauss / Port Elizabeth
Ds PD Rautenbach / Schweizer Renecke
Oudl J Kamffer / Stella
Diak CJS Kotzé / Schweizer Reneke
Ds JPJ Fourie / Krugersdorp-Noord
Oudl PJP van Zyl / Krugersdorp-Noord

VOORTSETTING VAN BESPREKING VAN DIE MEMORANDUM OOR DIE BESTAAN EN VOORTBESTAAN VAN RADE IN DIE KERK

Die vergadering hervat die samesprekings oor die bestaan en voortbestaan van rade in die Kerk.

BESLUIT

- * Die status quo betreffende die benoeming en funksionering van rade en adviesliggame van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word gehandhaaf. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering onthind rade in ooreenstemming met besluite en opdragte van die Algemene Kerkvergadering.
- * Die studie oor rade word voortgesit.
- * Die effektiwiteit van die rade en koördinasie tussen die rade word verhoog deur:
 - ** Sentik (Direkteur: Kital) te gebruik om
 - bestaande opdragte
 - nuwe opdragte van Algemene Kerkvergadering en
 - opdragte van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering te koördineer en daarvoor verslag te doen.
 - ** STNT te gebruik om die advies van die Dosentevergadering en ander kundiges, waar nodig, en soos versoek, te verkry.
 - ** Die Hervormde Teologiese Vereniging te gebruik om persone te identifiseer wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oorweeg kan word vir benoeming op rade of om self studiewerk te doen.
- * Die volgende aangeleenthede word na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys vir ondersoek en besluit:
 - ** Die aantal werkgroepe word na drie verminder naamlik:
 - Pastoraat
 - Presbiteraat
 - Diakonaat

Die betrokke rade word onder hierdie werkgroepe ingedeel met die oog op studie, hantering van werkopdragte en behandeling van verslac. Dieselfde indeling kan ook op rings- en gemeentevlak gevolg word. So word sake wat dien, aan die amp gekoppel.

**** In die lig van die voorstel wat aanvaar is doen die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, Kital en die voorsitters van benoemde rade beplanning oor die indeling van rade by werkgroepe wat in die bedieningspatrone vanaf gemeentevlak sal inpas.**

Funksionering van werkgroepe

Die 63ste Algemene Kerkvergadering het besluit:

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering hersien en omvorm die stelsel van werkgroepe sodat die werkgroepe naas hulle verslagkoördinerende funksies ook 'n koördinerend-inisiërende en begeleidende funksie kry. Vir dié doel moet die werkgroepe jaarliks vergader.

Rade word by die werkgroepe ingedeel ter wille van sinvolle samewerking en praktykgerigte skakeling. Die werkgroep funksioneer nie net as 'n gerieflike verslagrubriek nie (Notule Algemene Kerkvergadering 1992: 130).

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die taak opgedra aan die Kommissie vir die ondersoek na die voortbestaan van sinodale rade.

Intussen het die werkgroepe slegs eenkeer sedert die 63ste Algemene Kerkvergadering vergader as gevolg van die rasionalisasieproses in afwagting op die aanbevelings van die Onderzoekkommissie.

Die vergaderings van die werkgroepe in 1994 het egter tog reeds blyke daarvan gegee dat dit nie net as gerieflike verslagvergaderings gegeld het nie. Diepgaande besprekings is gevoer en aanbevelings van die werkgroepe of ten minste twee in die tydperk tussen die twee Algemene Kerkvergaderings sal daartoe bydra dat die oogmerk dat dit al meer 'n koördinerend-inisiërende en begeleidende funksie verkry, bereik word.

BESLUIT

*** Werkgroepe vergader meer as eenmaal tussen Algemene Kerkvergaderings om sodoende hulle begeleidend-koördinerende taak ten opsigte van die werksaamhede van die rade waarvoor hulle verantwoordelik is, effektief te kan uitvoer.**

IX APOSTOLAAT

1. EVANGELISASIE

1.1 Raad vir Evangelisasie

Die vergadering neem kennis van die volgende werksaamhede van die raad:

- * Die huidige GETP-kursus is verwerk en beskikbaar gestel. Dit bly steeds die raad se taak om die GETP op voortgesette basis te evalueer en wysigings aan te beveel waar nodig.
- * Studiewerk oor evangelisasie is op deurlopende basis onderneem met die oog op die advies en die leiding wat van die raad verwag word.
- * Alle navrae oor evangelisasie uit gemeentes soos versoek deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is hanteer.
- * Aan die besluite van die 63ste Algemene Kerkvergadering is aandag en uitvoering gegee.
- * Die voorstelle van die Kommissie vir Bedieningstrukture is aanvaar en daaraan is uitvoering gegee.
- * Aan die volgende gestelde doelwitte is aandag en uitvoering gegee:
 - ** 'n Toerustingspakket vir jeuevangelisasie is geëvalueer, maar daar is bevind dat die kursus te veel soos die GETP lyk, wat nie ten volle geskik is vir jeuevangelisasie nie. 'n Nuwe jeuevangelisasiekursus word geskryf.
 - ** Wat die GETP betref, het die raad versoek dat daar voortaan gepraat sal word van die Gemeentelike Evangelisasie Toerustingspakket. Daarmee wil die raad die misverstand uit die weg probeer ruim dat die GETP as 'n program beskou word, wat as dit eenmaal deurloop is, as afgehandel beskou kan word.
 - ** Die raad het steeds gepoog om al die gemeentes sover te kry om die besluit van die Algemene Kerkvergadering tot uitvoer te bring dat werkgroepe vir evangelisasie tot stand gebring word.
 - ** Die raad is steeds besig om uit die gegewens van die ringsverslae vas te stel hoeveel ringsvergaderings toesien dat predikante lidmate toerus vir evangelisasie.
 - ** 'n Studie na meervoudige evangelisasieprogramme is onderneem.

- ** Die raad het die verslagvorm waarop gemeentes verslag moet gee van evangelisasiewerk, hersien.
- ** In samewerking met die Raad vir Kategese is 'n ondersoek beplan na kinderevangelisasie deur kategese as evangelisasie-moontlikheid.
- ** In samewerking met Kital is 'n evangelisasiekonferensie beplan.

BESLUIT

- * Die vergadering beklemtoon die belangrikheid van evangelisasie. Evangelisasie is egter nie net die arbeid wat deur 'n paar spesialiste op 'n spesifieke manier gedoen word nie. Die gemeente self is missionaris, dit beteken elke ampsdraer en elke lidmaat. Die lidmate moet ook op deurlopende basis toegerus word.
- * Daar word met dank kennis geneem van die studiestuk van prof PJ van der Merwe in die studiebundel getitel "'n Oorsig van Evangelisasiebenaaderings".
- * Die Raad vir Evangelisasie brei die Kital-kursus uit om leerders/kursusgangers toe te rus om sinvol met kerkvervreemdes gesprek te voer oor "vreemde/ander" gelowe.
- * Aangesien die erediens die hartklop van die gemeente is, bly dit altyd die vertrekpunt en basis vir die Kerk se evangelisasie. 'n Groot evangeliserende krag gaan uit vanaf die erediens waar die Woord reg en konkreet verkondig word, en waar 'n werklike ontmoeting tussen die lewende God en die gemeente plaasvind.
- * Elke gemeente doen moeite om besoekers en veral mense wat aan die rand van die kerk lewe, met hartlikheid en vriendelikheid te ontvang rondom die erediens.
- * In elke aspek van die Kerk se lewe en werk, veral in die pastoraat, opsig, kategese- en jeugwerk, word groot klem gelê op die missionêre taak van die gemeente.
- * Evangelisasie word 'n gereelde item op die agenda van die kerkraadsvergadering.

- * In die lig van die goddelike opdrag en kwynende lidmaattal moet dinamiese evangelisasie aksies in die Kerk gevestig word. Die betoog dat "spontane" evangelisasie die vertrekpunt is, is nie genoegsaam nie omdat dit dikwels die eindpunt van evangelisasie is. Ringsrade identifiseer daarom jaarliks 'n datum vir doelgerigte evangelisasie waartydens gemeentes bymekaar kom om buitekerklikes in liefde na die Kerk terug te lei.
- * By evangelisasie val die volle klem altyd op die gemeente as missionaris. Evangelisasie mag egter nooit in isolasie van die totale gemeentelike lewe en die lewe van elke lidmaat gesien word nie. Daarom
 - ** is die opdrag van die Here aan gelowiges om sout en lig vir die wêreld te wees 'n wesenlike deel van evangelisasie slegs wanneer die kerk werklik sout en lig is. Waar daar in die wêreld geleef word, is effektiewe, spontane en entoesiastiese evangelisasie deur elke lidmaat moontlik. Só is ook opsig en tug 'n wesenlike deel van evangelisasie
 - ** is afgesien van toerusting deur GETP, toerusting deur middel van Bybelstudie en ander kursusse voortdurend nodig.
- * Evangelisasie is deel van doelgerigte verkondiging in die gemeente wat mense na die liggaam van Christus moet trek.
- * Evangelisasie word spontaan en georganiseer in elke gemeente gedoen.
- * Die predikant/e en ouderlinge is wesenlik by die gemeentelike evangelisasie betrokke. Die predikant/e se betrokkenheid kom veral na vore in doelgerigte leiding en voorbeeld. Die ouderlinge is in hulle amp ook evangelisasiegerig.
- * Die Raad vir Evangelisasie kry opdrag om die volgende aanbeveling te herformuleer:

Die vergadering versoek al die gemeentes van die Kerk om in hulle evangelisasie-aksies tot die konsolidasiefase te beweeg en vandaar na die aanwendings- en uitbreidingsfase. Hier gaan dit nie oor die daarstelling van 'n spesifieke metode nie, maar oor die Kerk se manier van dink oor homself. Die stelling word al meer gemaak dat die Kerk geneig is om na binne gerig te wees in sy denke oor homself en in sy besinning oor sy funksionering in die wêreld. Daar word al meer beweer dat die sogenaamde kerkkultuur aan die verbygaan is en dat 'n nuwe sendingtydperk besig is om aan te breek. Hierdie verskynsel manifesteer nie alleen in die stede nie, maar in 'n toenemende mate ook op die platteland. Hierdie toedrag van sake maak dit noodsaaklik dat die Kerk oor sy eie identiteit sal besin.

1.2

VOORSTEL : RAAD VIR EVANGELISASIE EVANGELISASIEGEMEENTES

- * Die vergadering besluit dat daar wel die geleentheid moet wees vir spesifieke gemeentes om as evangelisasiegemeentes bekend te staan en te funksioneer.
- * Die vergadering keur dit goed dat evangelisasiegemeentes met multi-kulturele bediening kan begin.

Motivering

Die Kerk het die opdrag om die evangelie aan die gemeenskap waarbinne hy hom bevind te verkondig. Vanweë die veranderende geografiese samestelling van sekere stedelike gebiede, versoek die Raad vir Evangelisasie die Algemene Kerkvergadering om aan bepaalde gemeentes wat hulle binne so 'n stedelike gebied bevind, toestemming te verleen om as evangelisasiegemeente met multi-kulturele bediening te begin. 'n Evangelisasiegemeente word dan nie as volle gemeente van die Kerk gereken nie en word vrygestel van heffings tot tyd en wyl 'n selfstandige gemeente tot stand gekom het.

BESLUIT

- * Die vergadering besluit oor die voorstel nadat die besprekings oor sending afgehandel is.

1.3

**BESKRYWINGSPUNT : RING VAN PRETORIA
BESINNING OOR EVANGELISASIE**

Die Ring van Pretoria versoek die Algemene Kerkvergadering om opnuut grondig en prinsipieel te besin oor wat onder evangelisasie verstaan moet word en hoe dit in die praktyk ten uitvoer gebring kan word.

Motivering

- * Die algemene indruk wat 'n mens uit ringsverslae kry, is dat die Kerk uiters beperkte sukses met sy evangelisasiepogings het. Dit geld ook die toegespitsde pogings wat die Kerk deur middel van evangelisasiestandplase aangewend het.
- * Aangesien dit nie duidelik is aan watter faktore hierdie onsuksesvolle pogings gewyt moet word nie, blyk dit gebiedend noodsaaklik te wees dat die Kerk opnuut en grondig oor die hele aangeleentheid moet herbesin, en wel oor aspekte soos prinsipes, motiewe en praktiese uitvoering. Dit het waarskynlik tyd geword dat die saak baie meer informeel aangepak word, en baie eerder met die oog daarop om mense onder die geklank van die evangelie te bring, as om formeel (weer) lidmate van die Kerk te word.

BESLUIT

- * **Die volgende amendement op die geformuleerde beskrywingspunt word aanvaar:**

Die Raad vir Evangelisasie kry opdrag om opnuut grondig en prinsipieel te besin oor wat onder evangelisasie verstaan moet word en hoe dit in die praktyk ten uitvoer gebring kan word.

Die raad doen verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wat die resultaat van die besinning is en gee leiding oor die praktiese implementering van die voorstelle.

1.4

BEARBEIDING VAN GEMEENTES IN ZIMBABWE

Ouderling JC Kotzé van Zimbabwe lig die vergadering in oor die groei en bearbeiding van gemeentes aldaar. Daar is tans twee predikante werksaam vir wie werkpermitte bekom is. Harare is in 'n groter mate selfstandig as die suidelike gemeentes. Met die finansiële hulp uit die Fonds vir Gemeente-Opbou en uit 'n aantal ringe en gemeentes in die Republiek, is die gemeentes instaat om hulle predikante na behore te versorg.

Albei predikante hou ook volledige credienste in Engels. Bulawayo is besig om na 'n Engelse gemeente te verander. Indien die Kerk daar wil groei sal bediening in Engels voortgesit moet word.

Probleme word ervaar met kerklike literatuur en kategeshandleidings in Engels.

Vanuit Zimbabwe besoek ds Hertzog lidmate in Zambië op redelik gereelde basis.

Hy bedank ten slotte die Kerk in die Republiek vir belangstelling en finansiële steun wat ontvang word.

Ds Colin Hertzog doen 'n beroep op gemeentes en ampsdraers om name van lidmate wat nou in Zambië woon, aan hom deur te gee.

Afsluiting

Ds Y Dreyer sluit die vergadering af deur te laat sing uit Gesang 343 vers 1 en 3 en voor te gaan in gebed.

--- oOo ---

OGGENDSITTING: 1 JULIE 1995

Opening

Ds JPJ Wagenaar open die vergadering met Skriflesing uit Job 4 vanaf vers 12, hy laat sing uit Ges 67 vers 1 en 3 en gaan voor in gebed.

Verwelkoming

Die voorsitter verwelkom die teenwoordige lede van die vergadering

ORDE VAN DIE VERGADERING

Die vergadering besluit dat die sitting op Maandag 3 Julie 1995 om 9:00 begin.

Die verklaring wat aan die owerheid uitgereik is oor die bekamping van geweld, word in die notule opgeneem.

Oudl AD de Jong, sekundus van JNP van den Eijkel van die Nederlandssprekende gemeente, kom ter vergadering.

2. MAATSKAPPY VIR IMMIGRASIE (MVI)

Die vergadering neem kennis van die verslag oor MVI. Die volgende sake is van belang:

- * Die Maatskappy vir Immigrasie (MVI) se doel is om immigrante behulpsaam te wees om by die Kerk en die volkslewe in te skakel.
- * Die Kerk het in samewerking met die twee ander Afrikaanse Susterkerke in die verlede die Maatskappy vir Europese Immigrasie tot stand laat kom het, om deur hierdie maatskappy die taak teenoor die immigrant prakties uitvoerbaar te maak. Juis hierdeur het die Kerk die geleentheid gekry om kennis te neem van nuwe immigrante en om sodoende enersyds sy apostolêre taak te vervul deur die evangelie te bring aan immigrante wat buite die Kerk en geloofskring staan, maar andersyds kennis te neem van die immigrante wat aan die Kerk behoort en hulle in te inskakel.
- * Die MVI het geensins van hierdie oorspronklike doelstelling afgewyk nie.
- * As gevolg van die veranderende omstandighede in ons land moes die Maatskappy noodgedwonge sy naam verander van Maatskappy vir Europese Immigrasie na Maatskappy vir Immigrasie, maar dit het hoegenaamd nie die fokus van die maatskappy verskuif nie.

- * Die MVI het hom egter die afgelope jaar ook daarop begin toespits om emigrasie uit Suid-Afrika te ontmoedig.
- * Die afgelope twee jaar het die MVI ook die hele saak van immigrantewerwing ondersoek. Daarom word probeer om hoëvlak-mannekrag en veral entrepreneurs in Europa te werf om poste wat nie in Suid-Afrika gevul kan word nie, te vul. Omdat die MVI nie 'n staatsorganisasie is nie, kan die MVI immigrante kies en keur volgens sy eie maatstawwe, en die belangrikste maatstaf is dat so iemand 'n Christengelowige moet wees.
- * Verteenwoordigers van die Nederduitsch Hervormde Kerk woon jaarliks die jaarvergadering van die MVI in Pretoria by, waartydens daar verslag oor al die werksaamhede gelewer word en beplanning vir die volgende jaar gedoen word.
- * Twee van die Nederduitsch Hervormde Kerk se verteenwoordigers dien ook op die dagbestuur van die MVI. Hulle is ds JA Jacobs as ondervoorsitter en ds AC Kuyper as gewone lid van die dagbestuur.
- * Verteenwoordigers van die Afrikaanse Kerke, die Nederduitsch Hervormde Kerk, die Nederduitse Gereformeerde Kerk en die Gereformeerde Kerke, woon een keer per jaar 'n vergadering van die kerklike komitee van die Maatskappy vir Immigrasie by, waartydens die MVI volledig van sy optrede verslag doen.

BESLUIT

- * Die Kerk bly betrokke by die MVI om deur middel van sy belangstelling en gebede hierdie arbeid aan die vreemdeling in die poorte te bly nakom.
- * Gemeentes word steeds versoek om 'n vrywillige bydrae van 10 sent per belydende lidmaat jaarliks aan die MVI te skenk.

2.1

BESKRYWINGSPUNT : RING VAN NELSPRUIT STAKING VAN SAMEWERKING MET MVI

- * Die Kerk maak hom los van die werksaamhede van die Maatskappy vir Immigrasie.

BESLUIT

- * **Die beskrywingspunt verval.**

3. RAAD VIR GODSDIENSTE

Die vergadering neem kennis van die volgende werksaamhede van die raad:

- * Aandag is gegee aan 'n taak wat die uittredende raad nie afgehandel het nie. Die publikasie "Ons Joodse Bure" onder redakteurskap van prof WC van Wyk, is afgehandel en is tans beskikbaar by Kital.
- * Die volgende voordragte is gelewer:
 - ** Prof PJ van der Merwe het 'n voordrag oor die konvergensiemodel as godsdiensteologiese paradigma gelewer.
 - ** Dr J Buitendag het die SAUK se posisie met betrekking tot die nie-Christelike godsdienste op daardie stadium en hulle aandrang op gelykberegting, in 'n voordrag behandel.
 - ** 'n Ideëberaad oor verskillende godsdienste se rol en betrokkenheid by owerheidsaangeleenthede na aanleiding van Kodesa, is gehou.
- * Die raad het aandag aan die volgende sake gegee:
 - ** Antisemitisme
 - ** Islam in Suid-Afrika.
 - ** Godsdienwetenskap as skoolvak

BESLUIT

- * **Die raad word bedank vir studiewerk wat onderneem is. Die publikasie "Ons Joodse bure" word weer onder die Kerk se aandag gebring.**
- * **Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering dra dit aan die nuutsaamgestelde raad op om**
 - ** **die studiewerk oor antisemitisme en die Islam in Suid-Afrika af te handel**

**** saam met die Raad vir Opvoeding en Onderwys aandag te gee aan die aksie wat beoog word om godsdienstwetenskap as skoolvak naas of in die plek van Bybelkunde ingevoer te kry.**

RAAD VIR ARBEID ONDER GEVANGENES

Die Raad vir Arbeid onder Gevangenes het die volgende werk verrig:

- * Kerkrade is versoek om daaraan aandag te gee en seker te maak dat die gevangenes in plaaslike tronke bearbei word.

Alle ringe is versoek om 'n verteenwoordiger vir gevangenesbearbeiding aan te wys, selfs al is daar nie 'n gevangenis met lidmate van die Kerk binne die grense van die ring nie. Deur middel van die verteenwoordigers sal die koördinerende van arbeid onder gevangenes meer effektief kan geskied.

- * Geestelike werkers is versoek om jaarliks aan die ringsvergadering verslag doen oor die geestelike arbeid in die gevangenis.
- * Riglyne is aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorgelê vir die daarstelling van 'n studiefonds vir gevangenes.
- * Lidmate sal in die toekoms via die kerklike publikasies versoek word om die geestelike werkers in kennis te stel van gevalle van gevangensetting van naasbestaandes.
- * Die raad het aan die volgende doelwitte aandag en uitvoering gegee:
 - ** Die uitvoering van die besluite van die 63ste Algemene Kerkvergadering.
 - ** Die aanwysing van 'n skakelpersoon met die departement Korrektiewe Dienste met die oog op die Kerk se betrokkenheid by rehabilitasieprogramme en algemene skakeling.
 - ** Ondersoek na die moontlikheid om 'n rehabilitasieprogram daar te stel.
 - ** Die aanwysing van 'n verteenwoordiger in elke ring asook die daarstelling van 'n lys van geestelike werkers.
 - ** Die verkryging van duidelikheid rondom die posisie van 'n gevangeneskapelaan.
 - ** Riglyne vir die bearbeiding van gevangenes.
 - ** Lede van die raad is versoek om die saak van gevangenesbearbeiding met artikels in Konteks te bevorder.

- **** Daar is met die Departement Korrektiewe Dienste onderhandel en ooreengekom oor die wyse waarop die Kerk in kennis gestel sal word van gevalle van korrektiewe toesig. Die Kerk sal deur middel van die skakelpersoon in kennis gestel word, en dan sal dit via die verteenwoordiger in die ring aan die plaaslike predikant bekend gemaak word.

BESLUIT

- * Die raad word bedank vir positiewe werk op die gebied van die bearbeiding van gevangenes.**
- * Alle geestelike werkers word bedank vir hulle werk ten opsigte van die geestelike versorging van gevangenes.**
- * Prof SJ Prins word in die besonder bedank vir sy werk en versoek om daarmee voort te gaan.**
- * Ringsvergaderings word versoek om 'n verteenwoordiger aan te wys vir gevangenesbearbeiding.**
- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering tree in gesprek met die Departement Korrektiewe Dienste ten einde praktiese reëlings met betrekking tot toegang en besoekgeleenthede vir plaaslike predikante te tref.**
- * Gevangenesbearbeiding ressorteer in die toekoms onder pastoraat.**

4.1

VOORSTEL : RAAD VIR ARBEID ONDER GEVANGENES BEGROTING VIR DIE POS VAN 'N DEELTYDSE KAPELAAN

- * Die vergadering besluit om die bedrag van R18 000 per jaar te begroot vir die pos van 'n deeltydse kapelaan.**

Motivering:

Hierdie belangrike deel van die Kerk se Apostolaat mag nooit verwaarloos word nie. Die kapelaan sal as skakelpersoon tussen die Departement Korrektiewe Dienste en die Kerk optree asook verantwoordelik wees vir die bearbeiding van gevangenes in Pretoria. Saam met die Raad vir Arbeid onder Gevangenes sal hy verantwoordelik wees vir die koördinerende van gevangenesbearbeiding. In die geval van prof SJ Prins het hy reeds sitting op die Inrigtingskomitee en Paroolraad en insae in die evaluasie en beplanning ten opsigte van besluite oor korrektiewe toesig of parool vir gevangenes. Dit is belangrike skakelwerk wat hy verrig wat baie tyd in beslag neem.

BESLUIT

- * Die voorstel word aanvaar.
- * Die Administrateur ondersoek die moontlikhede en hanteer dit saam met die begroting.

4.2

VOORSTEL : RAAD VIR ARBEID ONDER GEVANGENES BEURSFONDS VIR GEVANGENES

- * Na afhandeling van die ondersoek na die stigting van 'n studie/beursfonds vir gevangenes is dit die Raad vir Gevangenes se oortuiging dat dit gelaat moet word.

Motivering

- * In die lig van die huidige finansiële toestand van die land en ons gemeentes, sal dit baie moeilik wees om 'n fonds op die been te bring wat sterk genoeg is om as beursfonds te dien.
- * Daar bestaan reeds 'n hele aantal studiebeurse in die Kerk en aangesien daar so min verdienstelike gevalle in die gevangenis is, kan daar in die enkele gevalle wat voorkom, by sulke beursfondse of tuisgemeentes aangeklop word vir hulp. Daar is tans slegs een moontlike geval in die gevangenis waarvan die raad bewus is.

BESLUIT

- * Die voorstel word aanvaar.

5.

SENDING

5.1

Sendingraad

Die vergadering neem kennis van die volgende aangeleenthede in verband met die Sendingraad:

- * Die samestelling en funksionering van die Sendingraad.
- * Die werk van ringsendingrade.

- * Die samestelling en funksionering van die raad vir toesig van die HTO.
- * Die samestelling en funksionering van die Kuratorium van die HTO.
- * Die samestelling en funksionering van die Proponentseksamenkommissie van die HKSA.

Aangaande die Hervormde Teologiese Opleiding is die volgende opgemerk:

Aangesien die HTO so 'n integrale deel vorm van en 'n kardinale rol speel in die uitvoering van die sendingopdrag soos deur die Ned Herv Kerk in sy Kerkwet en Bepalings verwoord, kan alleen met groot dank verwys word na die bestendige omstandighede waarin die dosente en studente kan voortgaan met hulle werk. Dat dit moontlik was, getuig van groot genade enersyds en toewyding aan 'n taak andersyds. Die kwaliteit van die opleiding wat die studente ontvang, word allerweë in groter mate erken in die gemeenskappe waar hulle optree. Gedurende die verslagtydperk het die bestuur van die HTO meer missiegerig geraak en hiermee saam het die missionêre dimensie van elke vakdisipline, meer aandag begin kry. Die skakeling van die HTO met die Universiteit van Pretoria wat vaste beslag gekry het in 'n same-werkingsooreenkoms sal in die toekoms sekerlik verdere goeie vrugte op die akademiese terrein afwerp.

BESLUIT

- * **Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voer samesprekings met die moderamen van die HKSA oor die samestelling en funksionering van die HTO en die Raad vir Toesig van die HTO.**

5.2

Verdere aangeleenthede in verband met sendingwerk en die HKSA

Daar word kennis geneem van die samewerkingsooreenkoms tussen die HTO en UP, die werk van die Superintendent vir Sending en die handhawing van die pos, die skakeling tussen die Nederduitsch Hervormde Kerk en HKSA en die finansies van die HKSA.

Wat die HKSA betref is dit reeds bekend, dat dit 'n selfstandige Kerk is wat lidmate uit die verskillende swart volke bedien. Finansiële is die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika egter nog ver van onafhanklikheid, ten spyte van doelgerigte en volgehoue pogings om hierdie onafhanklikheid te bevorder. Mede vanweë finansiële druk in die Ned Herv Kerk van Afrika is daar pro-rata afname in die bystand wat op hierdie terrein gelewer word. Die afname in finansiële bystand tref veral die predikant swaar want dit is die enkele terrein waarop die tradisionele subsidiëring die grootste was en steeds is. In reële terme ontvang die predikante en gemeentes tans 46% van wat hulle in 1989 ontvang het en hierdie daling in inkomste in die vorm van subsidie eis sy tol onder die predikante. Die verwagting is egter dat die verbetering in die ekonomiese en sosiale klimaat van swartmense ook in die bydraes vanuit daardie gemeenskappe 'n positiewe tendens sal toon.

Die volgende statistiese gegewens het teen die einde van 1993 gegeld:

Aantal gemeentes	68
Ringe	9
Streke (Oos en Wes-Drakensberg)	2
Belydende lidmate	11 566
Sieletaal	21 464
Ouderlinge	415
Diakens	382
Predikante	55
Evangeliste	8
Lidmate per dienaar van die Woord	348 (of 186 belydend)

3 Algemene Kerkvergadering

Die sitting van die Algemene Kerkvergadering van die HKSA van 1994 het gedurende die week van 4 - 9 September in Bloemfontein plaasgevind. Dit was die eerste keer dat die Ring van die Vrystaat as gasheer opgetree het. Dit kan met groot dank en waardering gekonstateer word dat die vergadering goed georganiseer was, doeltreffend en op 'n hoë vlak verloop het en die selfstandigheid van die HKSA bevestig het. Die berigte in eie kerklike publikasies, verslae van waarnemers en die dagblaaie se dekking, strek dié Kerk tot eer.

5.4 Besluite van die Sendingraad

Die sendingraad het die volgende belangrike besluite geneem:

* Sendingstrategie

Die Sendingraad is van mening dat die Nederduitsch Hervormde Kerk se betrokkenheid by die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika - die opleiding van predikante, finansiële ondersteuning, ens - nie meer beskou kan word as afdoende nakoming van die Kerk se sendingverantwoordelikheid nie. Daarom gee die Sendingraad op versoek van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die volgende menings deur vir oorweging deur die Algemene Kerkvergadering, om te poog om sodoende die volle sendingverantwoordelikheid van die Kerk na te kom:

* Die Kerk

** Unieke geleenthede

In die formulering en uitvoering van sy sendingtaak beskou die Ned Herv Kerk van Afrika die natuurlike organiese verband van gesin, familie en volk as unieke geleenthede en middele wat die Here ons bied om die verkondigingstaak op die mees effektiewe wyse te kan uitvoer.

**** Die evangelie aan alle mense**

Die Kerk laat hom in sy sendingtaak egter nie begrens deur bogenoemde organiese verbande nie, maar beskou hom geroepe om die evangelie aan alle mense te verkondig. Alle mense wat deur sy sendingwerk tot geloof in die drie-enige God kom, word as lidmate in die kerk van Christus opgeneem. Die Kerk het egter geen beswaar dat mense hulle op spontane wyse organiseer in soortlike groepe nie, of verkies om by gemeentes aan te sluit wat oorwegend uitdrukking gee aan hulle kultuur-eie nie. Die Kerk oorweeg multi-kulturele bedieningspatrone om uitvoering te gee aan hierdie beleid.

**** Sendingwerkers**

In die lig van die voorafgaande beywer die Hervormde Teologiese Opleiding hom daarvoor om, naas sy diens aan die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika, sendingwerkers vir die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika op te lei en toe te rus.

*** Praktiese riglyne**

**** 'n Ring kan in die samestelling van sy ringsendingraad ook predikante of afgevaardigdes van die HKSA koöpteer ter bevordering van die samewerking tussen die Kerke. Skakeling tussen gemeentes, werkgroepe en lidmate van die Ned Herv Kerk van Afrika en die HKSA kan geskied met dieselfde oogmerk.**

**** Die opleiding van sendingwerkers in plaas van net leraars, moet vir beide die Ned Herv Kerk van Afrika en die HKSA oorweeg word. Hier kan gedink word aan 'n opleidingsentrum vir mense uit beide die Ned Herv Kerk van Afrika en HKSA wat sending wil doen.**

**** Werkgroepe vir sending in gemeentes moet veel meer aandag geniet en hoef nie net op swartmense of mense van ander kultuurgroeperings te konsentreer nie.**

**** Ringsendingrade kan gemeentes bystaan om Bybelskole met 'n sending-gerigtheid op te rig.**

**** Lidmaatsending moet in die samelewing tot beter uitdrukking kom, hetsy spontaan of georganiseerd, soos dit onder omstandighede paslik is vir elke Christen.**

**** Soos reeds aanvaar deur die vorige Algemene Kerkvergadering, moet nuwe**

sendingterreine in gebiede wat geografies en demografies bereikbaar is, steeds sterk oorweging geniet. Hier word gedink aan gebiede soos Venda, Botswana, Zimbabwe en Mosambiek.

- ** Dit is belangrik dat alle rade en liggame wat die apostolaat as opdrag het, in die Sendingraad verteenwoordig moet word.**

Die Sendingraad is van oortuiging dat die Ned Herv Kerk van Afrika veel het om voor dankbaar te wees ten opsigte van sy sendingarbeid. Daar kon steeds in 'n tyd van hoogspanning wat die lewe van al die mense in Suid Afrika ten nadele kon wees, met die werk voortgegaan word in 'n gees van onderlinge vertroue en wedersydse respek. Dit bied 'n besondere vertrekpunt om die uitdaging wat die toekoms bied met geloof en gehoorsaamheid tegemoet te gaan. Hy wat ons roep, is immers getrou.

BESLUIT

- * Die verslag oor Sending word met dank aanvaar.**
- * Dank vir voortreflike werk word betuig aan**
 - ** die Sendingraad**
 - ** dosente van HTO**
 - ** die Raad vir Toesig van die HTO**
 - ** die Superintendent vir Sending**
 - ** die Proponentseksamenkommissie en Kuratorium van die HTO.**
- * Die pos van die Superintendent vir Sending word gehandhaaf.**
- * Die vergadering spreek hom in beginsel uit ten gunste van sekere vorme van multi-kulturele bediening. Die hou in dat**
 - ** die kerklike ordening van sodanige bedieningspatroon volledig uitgespel word**
 - ** die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in samewerking met al die betrokke rade, die teologiese dosente en ander kundiges behoorlike en grondige studie onderneem teneinde die saak te orden**
 - ** die Kommissie vir die herskrywing van die Kerkwet die resultate in die nuwe konsep Kerkorde implementeer.**
- * As riglyn word die beginsel aanvaar dat die Kerk in die uitvoering van sy missionêre opdrag, gemeentes (sendinggemeentes) kan vorm wat 'n eie kerklike struktuur kan hê met die bedoeling om mense tot geloof te bring eerder as om hulle in die Kerk op te neem. Die gemeentes kan moontlik ontwikkel tot 'n selfstandige kerk.**

*** Die bogenoemde studiegroep onder leiding van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering**

- ** doen ondersoek na die inhoud van die begrip "multi-kulturaliteit" en lewer verslag aan die 65ste Algemene Kerkvergadering**
- ** sien toe dat geen rasmatigheid aan die onderskeid tussen die begrippe "sending" en "evangelisasie" gekoppel word nie en doen ondersoek oor die onderskeid tussen sending en evangelisasie**
- ** ondersoek die moontlikheid om die rade vir evangelisasie en sending te konsolideer met 'n interne werkverdeling. Hierdie ondersoek word gesinkroniseer met die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet sodat die resultate in die nuwe Kerkorde opgeneem kan word**
- ** beplan 'n nuwe bedieningspatroon om die terrein van 'n groeiende "grys" gemeenskap in veral metropolitaanse gebiede apostolêr te betree sonder om bestaande bedieningspatrone van die Kerk daarin te laat opgaan**
- ** definieer die term "volkskerk" duidelik in terme van gedeeltes soos 1 Kor 3:9 vv, 1 Kor 12:12 vv en 1 Petrus 2:9 vv, sodat die ruimte geskep kan word vir die Kerk om sover moontlik die taal en kultuur van die mense aan wie die evangelie verkondig word (Afrikaans, Engels, Nederlands ens), te respekteer. Aangesien die term "volkskerk" dan as "volk van God" onder andere die Afrikanervolk se aspirasies omvat, kan die onderskeid tussen sending en evangelisasie verval en die Kerk onbelemmerd voortgaan om die Woord van God in enige gegewe gemeentelike samestelling of situasie (ook enige moontlike sendingveld) te verkondig.**
- ** gee aandag aan die volgende voorstel:**
 - "In die formulering en uitvoering van sy sendingtaak beskou die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika die natuurlike organiese verband van gesin, familie en volk as unieke geleentheid en middele wat die Here ons bied om die verkondigingstaak op die mees effektiewe wyse te kan uitvoer.

Die Kerk laat hom in sy sendingtaak egter nie begrens deur bogenoemde organiese verbande nie, maar beskou hom geroepe om die evangelie aan alle mense te verkondig. Alle mense wat deur sy sendingwerk tot geloof in die drie-enige God kom, word as lidmate in die institusionele kerk van Christus opgeneem.

Indien nodig, vestig die Kerk multi-kulturele bedieningspatrone

om uitvoering aan hierdie beleid te gee."

- ** doen ondersoek na die behoefte vir 'n gemeentelike sending toerustingspakket (GSTP) vir die toerusting van lidmate om by gemeentelike sendingaktiwiteite betrokke te raak. Indien daar wel so 'n behoefte bestaan, word leiding oor die opstel en aanbieding van die toerustingspakket aan gemeentes gegee**
- ** gee oorweging daaraan dat die Kerk die HTO benut om naas sy diens aan die HKSA, sendingwerkers vir die Kerk op te lei en toe te rus.**
- * Die werkgroep Apostolaat dra sorg dat groter koördinasie met betrekking tot Apostolaat tussen die betrokke rade bewerkstellig word.**
- * Die Sendingraad doen dringend ondersoek na die moontlikheid om met sending onder kleurlinge te begin.**
- * Die Hervormde Teologiese Opleiding (HTO) word bedank vir onbaatsugtige werk. HTO sal steeds primêr gerig wees op die opleiding van werkkragte vir die HKSA en wel in samewerking met die HKSA totdat die HKSA self besluit om met 'n opleiding na eie keuse te begin of totdat die Algemene Kerkvergadering hierdie besluit verander.**
- * Die Kuratorium sien toe dat in die opleiding by die teologiese fakulteit aan UP en by die HTO doelgerig aandag gegee word aan sendingwerk in gemeentepraktyk.**

MOSIE

Die vergadering betuig sy dank aan die HKSA vir die volgehoue voortsetting van sy werk om die evangelie te verkondig onder moeilike omstandighede. Die Nederduitsch Hervormde Kerk is steeds positief teenoor sending en die HKSA en bid die HKSA seën en voorspoed toe met sy werk. Die hoop word uitgespreek dat die onderlinge verhouding tussen die twee Kerke steeds sal groei en ontwikkel.

6. GETUIENIS TEENoor Owerheid EN VolK

6.1

BESKRYWINGS-PUNT: RING VAN MAQUASSI DIE GETUIENISTAAK VAN DIE KERK IN DIE Wêreld

- * Die Kerk laat sy stem meer gereeld, duideliker en wyer as net die Kerk se eie geledere hoor rakende die morele verval wat tans hoogty vier, ook in die geledere van ons volk.

Motivering

In terme van Artikel IV(f) en Artikel XXIV wil die Ring van Maquassi bogenoemde beskrywingspunt soos volg motiveer:

In die dae waarin ons leef is gelowiges almal ten volle bewus van die geweldige aanslag op die moraal van die volk, en daarom ook op die lidmate van ons Kerk, gesien in die lig van die feit dat ons volkskerk is. Tans is 'n hewige debat rakende dobbelary aan die gang en in die toekoms sal nog vele soortgelyke sake die aandag van die Kerk verg.

Pornografie is vryelik beskikbaar. Godslanderlike films is oral vrygestel. 'n Algehele gees van losbandigheid en wetteloosheid spoel oor die land.

Ongeag al hierdie dinge is die stem van die Kerk na die oordeel van talle lidmate te stil.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word aanvaar.
- * Die Raad vir Maatskaplike sake doen studie en bring advies uit aan die 65 ste Algemene Kerkvergadering oor die kommersialisering van seksualiteit in Suid-Afrika.

ORDE VAN VERGADERING

MOSIE

Dankwoord

Die voorsitter betuig dank teenoor die volgende uittredende ouderlinge van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir uitmuntende werk gelewer:

Oudl I Dreyer
Oudl JG Koekemoer
Oudl KD Kruger
Oud PJ Rieker
Oudl JP Cronje

Gelukwense

- * Gelukwense word betuig aan oudl EE van Wyk wat vandag 34 jaar getroud is.
- * Di MJ Janse van Rensburg en WCM de Beer word gelukgewens met hulle verjaarsdae op Sondag 2 Julie.

Verlof vir afwesigheid word aan die volgende lede verleen:

NAAM	STANDPLAAS	TYDPERK
FC de Beer	Durban	1/7 tot einde van vergadering
Ds CAP v Tonder	Sonlandpark	4/7 - 14:30 - 21:00 6/7 - heeldag
Ds NM Wolmarans	Pretoria-Suid	30/6 - oggend
DJJ Jacobs	Witrivier	3 - 6/7
Ds GJ Volschenk	Pongola	30/6 tot 1/7
GJ de Beer	Johannesburg-Noord	1/7 - heeldag
Ds J van Immerzeel	Silverton	3/7 - heeldag
Ds GPJ Grobler	Potchefstroom-Noord	1/7 - heeldag

Ds MG Kok	Wynberg	1/7 tot einde van vergadering
JC van Vuuren	Bosmansrust	1/7 - 3/7 - heeldag
Ds EP van Staden	Bosmansrust	1/7 - 3/7 - heeldag
Ds GJW v d Merwe	Kemptonpark-Noord	1/7 - 8:30 - 11:15
J Volschenk	Kemptonpark-Noord	1/7 - 8:30 - 11:15
Dr JJ Prinsloo	Johannesburg-Wes	1/7 - heeldag
AV v Staden	Rustenburg-Suid	3/7 - heeldag
Ds GJ v Staden	Rustenburg-Suid	1/7 - 11:00 - 13:00
Dr JD Gericke	Verwoerdburg	1/7 - heeldag
Ds PF Viljoen	Verwoerdburg	1/7 - 10:00 - 13:00
Dr PJ v Staden	Philadelphia	1/7 - heeldag
Ds GJM Wolmarans	Coligny	3/7 - 9:00 - 13:00
ASF Boshoff	Coligny	3/7 - 9:00 - 13:00
Ds TF Dreyer	Durban	3/7 tot einde van vergadering
Ds HPF Kern	Groot Marico	3/7 - heeldag
MJ Koekemoer	Wolmaransstad	3/7 - heeldag
JJC Koekemoer	Harrysmith	3/7 - heeldag
CC Viljoen	Pierneef	3/7 - 8:30 - 13:00
DJ van Vuuren	Theresapark	6/7 - 14:00 - 16:00
Ds JS Naude	Theresapark	1/7 - 8:30 - 10:00
Ds APJ Beukes	Swartkop	1/7 - 11:00 - 13:00
Ds AH Roets	Suidoos-Witbank	1/7 - 10:45 - 13:00
Ds IM Lombard	Suidoos-Witbank	1/7 - 10:45 - 13:00
Ds MA Venter	Louis Trichardt	1/7 - 11:15 - 13:00
G Myburgh	Louis Trichardt	1/7 - 11:15 - 13:00
Ds GJ Wallis	Premiermyn	4/7 - 13:00 - 21:00
Ds W van Wyk	Weltevreden	1/7 - heeldag
Ds C le Roux	Eikenhof	3/7 - heeldag

Ds D Lötter	Philadelphia	1/7 - heeldag
AW Nienaber	Potchefstroom- Studente	3/7 - 6/7
Ds JF v d Merwe	Benoni	3/7 - 9:00 - 14:00
Ds FH v d Merwe	Benoni	3/7 - 9:00 - 16:00
Ds PJO Pretorius	Zesfontein	3/7 - 13:00 - 18:00
CG van Wyk	Zesfontein	3/7 - 13:00 - 18:00
JCR Kunz	Hazyview	4/7 - 7/7
Ds WJM Breytenbach	Sabie	4/7 - 7/7

Afsluitingswoord van die voorsitter

Die voorsitter, dr DJC van Wyk, bedank die lede van die vergadering vir konstruktiewe en positiewe samewerking die afgelope week. Hy maak staat op dieselfde gesindheid en meelewing in die week wat voorlê.

Hy versoek dat gemeentes oor die naweek, veral na afloop van die erediens op Sondag 2 Julie, so ver moontlik ingelig word oor die besluite van die vergadering. Hy is bewus daarvan dat nie alle lede met al die besluite saamstem nie. Daar is ingrypende besluite geneem en hy glo, dat alles tot eer van God en sy kerk geneem is. Daarvoor is daar immers voorbidding gedoen. Hy versoek dat die vergadering steeds sal waak en bid dat alle besluite in ooreenstemming met die wil van God geneem sal word.

Afsluiting

Prof SJ Botha sluit die vergadering af deur te laat sing uit Gesang 218 vers 1 en 3 en voor te gaan in gebed.

VOORTSETTING VAN DIE VERGADERING IN DIE KERKGEBOU VAN PRETORIA-OOS

OGGENDSITTING: MAANDAG 3 JULIE 1995

Opening

Ds JA Minnaar open die vergadering met Skriflesing uit Filippense 3, voor te gaan in gebed en te laat sing uit Gesang 189 vers 1 en 2.

Verwelkoming

Die voorsitter verwelkom die teenwoordige lede in die vergadering.

Hy spreek die dank van die vergadering uit teenoor die kerkraad en predikante van die gemeente Pretoria-Oos wat die vergadering so gasvry ontvang. Hy bedank die Administrateur en sy personeel vir die netjiese inrig van al die fasiliteite om die gang van die vergadering te vergemaklik.

ORDE VAN DIE VERGADERING

MOSIE

Meegevoel

'n Mosie van meegevoel word betuig met oudl MJ Nolte van Kathu wie se vader vanoggend oorlede is.

Verkiesing van lede van die Raad van Finansies

Die volgende lede word verkies:

Ds CL Badenhorst
Dr N Smith
Dr PT van Rooyen

'n Herverkiesing vind plaas tussen die volgende persone:

Ds HN Botha
Adv S du Toit
Mnr JF Viljoen
Dr J Buitendag
Dr N Kok

RAAD VIR MAATSKAPLIKE SAKE

Die vergadering neem kennis van die werksaamhede van die Raad vir Maatskaplike Sake.

Daar word veral gelet op die volgende studiewerk wat tot beskikking van die Algemene Kerkvergadering gestel is:

Die feministiese beweging

Die volledige studiestuk wat in die studiebundel opgeneem is, geniet die vergadering se aandag en word bespreek.

BESLUIT

- * Die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet kry opdrag om deurgaans sorg te dra dat alle formulerings in die nuwe Kerkorde die vrou as lidmaat en die vrou in die amp verdiskonteer.
- * Die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte hersien alle diens-formuliere, kerklike sertifikate en ander relevante stukke om die vrou as lidmaat en in die amp te verdiskonteer. Die resultaat van die hersiening word so gou moontlik aan die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet deurgegee.
- * Onder leiding van die Raad vir Maatskaplike Sake word 'n diepgaande eksegetiese studie gedoen oor die aangeleentheid na aanleiding van die Efesiërbrief en ander relevante Bybelse gedeeltes om onder andere die kulturele bepaaldheid van die Bybelse uitsprake te verdiskonteer.

Motivering

- * Die vrou se gelykwaardigheid word deur die Nederduitsch Hervormde Kerk gerespekteer. Dit word onder andere gesien in die oopstelling van die ampte. Hierin is die Kerk verskeie ander kerke vër vooruit. Terwille van kontinuïteit is dit nodig dat die studie onderneem word.
- * Verskeie vroue, veral professionele vroue, het nog probleme met onder andere die formulering van die formulier vir die bevestiging van die huwelik, waar die vrou uitgesonder word as die swakker geslag, die onderdanige. In hulle bevraagtekening word daar verwys na uitdrukkings soos: U moet nie oor u man baasspeel nie (maar wat van die man, hy is tog seker nie baas oor die vrou nie?). Die vrou moet haar met die wil van haar man vereenselwig (die vraag is: moet dit geskied selfs al is dit 'n onredelike sondige wil?). Die vrou is gemaak as hulp vir die mens (is sy ook mens of net 'n hulp, het sy bestaansreg bloot omdat die man/mens alleen was?). Vrouens wees aan julle mans onderdanig (is dit

nodig om die vrou uit te sonder as die formulier self later lees: wees aan mekaar onderdanig uit eerbied vir Christus?).

Dobbelary en lotery

Die studiestuk wat in die studiebundel opgeneem is word bespreek.

BESLUIT

- * Die vergadering bevestig sy geloof dat daar geen ander god as die God van die Bybel is nie. Daar is dus geen afgod of noodlot wat kansspel bepaal nie. Kansspel is die resultaat van wiskundig-bepaalde ewekansigheid.

Daar kan dus geen beswaar wees teen kansspel as sodanig nie.

- * Die vergadering waarsku teen die verslawende effek wat dobbelary kan hê en teen die euwels wat daarmee gepaard gaan.

Daarom waarsku die vergadering ook teen praktyke wat

- ** kontra-produktief werk
- ** maatskaplike probleme skep
- ** gierigheid en ander euwels bevorder
- ** oneerbaar is.

- * Die vergadering roep almal daartoe op om in alle omstandighede verantwoordelik voor God te lewe.
- * Die vergadering spreek hom ten gunste daarvan uit dat in die toestaan van dobbellisensies die wense van die gemeenskappe gerespekter word.
- * Die "beoordeling" op bladsy 231-232 van die agenda, word by wyse van 'n skrywe aan kerkrade en gemeentes deurgee vir kennisname.

ORDE VAN DIE VERGADERING

Verkiesing van Raad van Finansies

'n Herstemming vind plaas tussen
ds HN Botha
dr J Buitendag
dr N Kock

Die Doodstraf

Die studiestuk wat in die studiebundel en agenda opgeneem is, word behandel.

BESLUIT

- * Dit is die taak van die owerheid om reg en geregtigheid te handhaaf deur toe te sien dat die omstandighede in die land van so 'n aard is dat die burgers van die land 'n rustige lewe kan lei.
- * Dit is die plig en die verantwoordelikheid van die owerheid om self 'n keuse te maak of die doodstraf gebruik moet word om reg en geregtigheid te handhaaf.
- * Indien die staat wel sou besluit om die doodstraf toe te pas, moet die Kerk aan die staat verkondig dat hy baie omsigtig moet omgaan met die oplegging van die doodvonnis.
- * Indien die staat sou besluit om nie die doodstraf toe te pas nie, sal hy moet sorg dat die reg en die strafstelsel op so 'n wyse funksioneer, dat wet en orde nie ondermyn word nie.
- * Die Raad vir Maatskaplike Sake kry opdrag om die studie oor die doodstraf voort te sit, onder andere oor die vraag of 'n regter altyd onder dwang moet staan om onder sekere omstandighede die doodvonnis op te lê of nie.

Motivering

- * Die Kerk kan nie in sy antwoord op die vraag of dit vir die owerheid geoorloof is om mense met die dood te straf 'n antwoord uit geïsoleerde Bybeltekste aflees nie.
- * Die owerheid kan onder uiterste omstandighede sy gesag gebruik om mense met straf te dwing om binne die gangbare norme van die samelewing te leef. Omdat dit nie eenduidig uit die Bybel aangetoon kan word dat die staat verbied word om onder uiterste omstandighede die doodstraf toe te pas nie, maar dit ook nie aangetoon kan word dat die staat verplig is om onder sekere omstandighede met die dood te straf nie, blyk dit dat die Kerk op die terrein van die staat begin beweeg indien hy aan die staat wil voorskryf wat om in hierdie verband te doen.
- * Om met die dood te straf, kan nooit 'n deel van die alledaagse lewe word nie; die doodstraf moet 'n absolute uitsondering bly. 'n Owerheid wat wel met die dood straf, sal moet bewys dat hy wel die hoogste waarde aan die lewe van 'n mens toeken.

- * Die Kerk spreek sy kommer uit oor die hoë misdaadsyfer in ons land.

Verset en rewolusie in die lig van die Nagmaalsformulier

Die studiestuk wat in die studiebundel opgeneem is, word behandel.

BESLUIT

- * **Die vergadering besluit dat kerkrade**
 - ** **opgeroep word om hulle opsigtaak rondom die Nagmaat noukeurig na te kom**
 - ** **sal toesien dat lidmate te alle tye volgens die riglyne van die Christelike etiek sal handel**
 - ** **veral sluipmoorde en die praatjies in dié rigting ten sterkste moet veroordeel**
 - ** **noukeurig tussen legitieme geweldlose protes en onverantwoordelike en onaanvaarbare gewelddadige opstand (veral in die vorm van sluipmoorde) onderskei**
 - ** **moet toesien dat daar gereeld vir die owerhede voorbidding gedoen word**
 - ** **moet toesien dat mense hulle hoop en vertroue in God die regverdige Regter alleen stel.**
- * **Die vergadering versoek die President en owerheid van die Republiek van Suid-Afrika om in sy regering van die land met die evangelie van Jesus Christus en die getuienis van die Christelike kerke in die RSA rekening te hou.**

Die vergadering neem kennis van die volgende onafgehandelde werk van die raad:

- * Menseregte.
- * Egskeiding.
- * Wettiging van prostitusie.
- * Preekbundel oor etiese temas.

BESLUIT

- * **Die raad kry opdrag om sy onafgehandelde take af te handel.**
- * **Die raad word bedank vir sy studiewerk en kommentaar wat dikwels op kort kennisgewing gelewer is.**

ORDE VAN DIE VERGADERING

Verlof vir afwesigheid word aan die volgende lede verleen

NAAM	GEMEENTE	TYDPERK
Ds GJ Pretorius	Wesmoot	4/7 - 08:30-13:00
Ds PJJ Kotzè	Piet Potgieter	3-4/7
Ds GJ van Staden	Rustenburg-Suid	3/7 - einde van vergadering
PW Overbeek	Paarl	4/7 - 08:30-13:00
Ds G Volschenk	Pongola	3/7 - 6/7
MJ Nolte	Kathu	3/7 - einde van vergadering
BA Grobler	Klerksdorp-Wilkoppies	3/7 - heeldag
HA Dercksen	Wesmoot	3/7 - oggend
M Human	Wynberg	3/7 - heeldag
Ds CJ Beukes	Kriel	4-5/7
PR Schoeman	Koornfontein	3-4/7
Dr ECB Kotzè	Pretoria	3/7 - heeldag
Ds WJ Smith	Westonaria	3/7 - heeldag
K Nortjé	Vereeniging	3/7 - heeldag
Ds L Steyn	Pretoria-Oos	3/7 - 10:00-11:00
PEJ Kruger	Boksburg	3/7 - heeldag
Ds WH Swart	Klerksdorp-Wilkoppies	4/7 - heeldag
Ds IL Benade	Rustenburg-Tuine	3/7 - heeldag
Ds S Visser	Lichtenburg-Oos	3/7 - heeldag
PJ du Plessis	Lichtenburg-Oos	3/7 - heeldag
Ds LS van Rooyen	Hartebeestpoort	5/7 - heeldag
JP du Toit	Sonlandpark	3/7 - einde van vergadering
Ds WF Rademeyer	Springs	4/7 - 11:00-17:00
Ds PJ Wolmarans	Beroepafwagtend	3/7 - 14:30-21:00 4/7 - heeldag

Ds GJ Malan	Middelburg-Noord	5/7 - heeldag
LS van Niekerk	Morgenzon	3/7 - einde van vergadering
Ds PW Duvenage	Barberton	30/6 - 19:00 1/7 - 13:00
Prof AA da Silva	UP	3/7 - heeldag
Ds EG Fourie	Kempton	3/7 - 14:30-17:45
Ds OJ van Schalkwyk	Rooihuiskraal	3/7 - 14:30-17:45
Ds CL Badenhorst	Krugerdsdorp-Oos	4/7 - heeldag
Ds CAP van Tonder	Sonlandpark	3/7 - einde van vergadering
Ds AV van Staden	Rustenburg-Suid	3/7 - heeldag
PJ Botha	Villieria	3/7 - 14:30-21:00
G Oosthuizen (Primus)	Vanderbijlpark-Suid	3/7 - einde van vergadering
FJ Basson (Sekundus)	Vanderbijlpark-Suid	3/7 - einde van vergadering

MOSIES

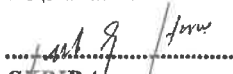
Gelukwense

- * Di RP Botha (sr), NJ Erasmus en MJ van Schalkwyk, word gelukgewens met die herdenking van hulle geboortedae.
- * Prof APB Breytenbach word gelukgewens met die prestasie van sy seun wat Springbokkleure in onderwaterhokkie verwerf het.
- * Dr JH Vorster word gelukgewens met die prestasie van sy seun wat verkies is as lid van die nasionale junior karatespan.

Die vergadering verdaag vir middagete

Goedgekeur en geteken 4 Julie 1995.

.....
VOORSITTER

.....
SKRIBA

MIDDAGSITTING: 3 JULIE 1995

ORDE VAN DIE VERGADERING

Teenstem

Oudl L Bekker teken sy teenstem aan teen die mediaverklaring van die moderamen wat in die notule van 29 en 30 Junie 1995 opgeneem is.

Verkiesing van die Raad van Finansies

Drr N Kock en J Buitendag word verkies.

Verkiesing van die Pensioenraad

Die volgende kandidate word voorgestel

Ds HN Botha
Mnr T Kruger
Ds PJ van Zyl
Mnr J de Jager
Mnr GR Koekemoer
Mnr DP du Plessis
Mnr HJ van Nieuwenhuizen

Bearbeiding van lidmate in Namibië

Ds BJ van der Walt lig op versoek van die voorsitter die vergadering in oor die omstandighede rondom die bearbeiding van lidmate in Namibië. Daar is tans agt gemeentes en die negende, Oranjemund, word binnekort gestig. Hy wys op die afstande wat deur predikante afgelê moet word en die hoeveelheid preekbeurte wat elkeen moet behartig. Daar is tans ses predikante wat die bearbeiding waarneem, terwyl ds KF Smith vanaf Kaapstad ook hulp verleen. Predikante is naas hulle kerkwerk ook by baie ander vorme van kerkwerk en evangeliebediening betrokke, byvoorbeeld by radio- en TV-credienste, paneelbesprekings, en dies meer. Die ring is aktief by die sending betrokke en lidmate se kundigheid word hier benut. Privaatskole kom al hoe meer tot stand en die Kerk gee hier leiding.

Die Kerk in Namibië groei en leef in die nuwe en vreemde situasie en die evangelieverkondiging gaan voort. Lidmate wat hulle werk verloor het, het met privaatomernemings begin en bly so vir die Kerk behoue.

Die voorsitter bedank ds Van der Walt vir die mededelings en wens die Kerk in Namibië seën en sterkte toe.

SERKOS

Die Algemene Kerkvergadering het in 1992 besluit om opnuut en indringend aandag te gee aan die grondslag, doelwitte en werkwyse van Serkos en om vanuit die reformatoriese teologie krities te kyk na Serkos se Manifes vir Christene.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het dit aan sy twee verteenwoordigers by Serkos, dr JP Labuschagne en ds NM Wolmarans opgedra om die studiewerk te doen en verslag te lewer. Dr JP Labuschagne het 'n uitgebreide verslag gelewer. Die verslag is opgeneem in die studiebundel.

Die vergadering neem kennis van die volgende bevindings oor Serkos:

- * Serkos kan moeilik anders beskrywe word as 'n ekumeniese vereniging waarin die Nederduitsch Hervormde Kerk, die Ned Geref Kerk en die Geref Kerke amptelik verteenwoordig is. Dit is 'n ekumeniese vereniging, omdat dit soos die ekumeniese beweging in die algemeen, 'n vereniging van kerke is wat hom besighou met samelewingsprobleme.
- * Die grondslag van Serkos is die Heilige Skrif en die "gereformeerde protestantse belydenisskrifte".
- * Die doelstellings van Serkos is om die "gereformeerde protestantse geloofsleer en geloofslewe te bevorder" en om die "kontemporêre ideologieë, waaronder die Marxisme-Leninisme en verwante ideologieë, te bestudeer en dienvolgens op te tree".
- * Wat sy werkwyse betref, word voortdurend gesê dat Serkos die "Christelike geloofsleer en geloofslewe" wil bevorder en verdedig. Dit word op verskillende maniere gedoen, soos in die verslag aangedui. Tans word veral aandag gegee aan die verspreiding van die Manifes en die organisering van seminare. Serkos se "selfbehoudseminare" wil 'n soort "Christelike teenrewolusionêre waardestelsel" bevorder wat gemik is op 'n "Christelike regstaat of regsvermoë". Tans spits hulle hulle toe op die arbeidsterrein. Die klem het egter verskuiwe vanaf navorsing oor die gevaarlike ideologieë na geskikte seminare wat ingestel is op die bemaking van die Bybels-Christelike lewens- en wêreldbeskouing teenoor die rewolusionêre of sosialistiese alliansie. Hierteenoor moet gesê word dat Serkos nie van die wêreld 'n beter plek sal maak nie, want dit kan God alleen vermag. Geloof kom ook nie tot stand uit seminare nie, maar volg uit die ontmoeting met Christus in die erediens van sy gemeente. Christus die Here hou ook self sy kerk in alle omstandighede in stand.
- * Die Skrifgebruik van Serkos is beduidend fundamentalisties. Dit is nie vir die Hervormde Kerk aanvaarbaar nie.
- * Serkos neem 'n posisie in waarin teologie en ideologie met mekaar vermeng. Dit kan nie deur die Kerk aanvaar word nie.

- * Serkos is nie konsekwent objektief-wetenskaplik in sy navorsing en beoordeling van ideologieë nie. Daar word 'n allesuitsluitende keuse gemaak vir 'n eiesoortige vryemark-ideologie waarin sowel liberale as konserwatiewe waardes figureer en wat vermeng word met Christelike kategorieë. Sosialisme, Kommunisme en verwante rewolusionêre ideologieë word sonder meer in die geheel verwerp. Eensydigheid en ideologiese kontaminasie in navorsingsresultate maak daardie navorsing ongelukkig grootliks waardeloos, en ook nie aanvaarbaar vir die Christelike etiek nie.
- * Sedert 1992 word 'n daling ondervind in die finansiële ondersteuning van kerke, die sakegemeenskap en individue. Die aanvraag na en die bruikbaarheid van Serkos se produk en diens het beduidend gedaal in die veranderende omstandighede in die samelewing. Die organisasie het gevolglik ernstige finansiële probleme.
- * Gedurende die laaste aantal jare het Serkos aanhoudend begin praat van 'n meer onafhanklike posisie teenoor die kerke, en dat hy hom veral op individuele ondersteuning wil toespits.
- * Serkos het waardevolle diens oor baie jare gelewer in die bewusmaking van die gevare van die Kommunisme. Daarvoor is daar waardering. Tog het daar gaandeweg 'n gebrek aan objektiewe wetenskaplikheid aan die lig gekom, wat plek gemaak het vir 'n meer ideologiese inslag. Die betrokkenheid van die Kerk by Serkos het minder aantreklik geraak, omdat die Kerk die verantwoordelikheid van sy assosiasies nie kan ontduik nie.

Die volgende opsies waaroor besluit moet word, word aan die vergadering gestel:

- * Die Kerk aanvaar Serkos soos hy is, omdat die werk wat daar gedoen word, met al die foute, nodig is.

Hierdie opsie word bemoeilik deur die feit dat die Kerk hom na die een kant losmaak van die ekumeniese beweging vanuit die Wêreldraad van Kerke, wat teologie en ideologie vermeng, maar hom aan die teenoorgestelde kant, wat ook teologie en ideologie vermeng, nie kan losmaak nie.

- * Die Kerk poog om die samewerking van die NG Kerk en die Geref Kerke te verkry om Serkos finansiël te probeer red, en saam te begin onderhandel met Serkos in 'n poging om dit te omskep in 'n volwaardige navorsingsinstansie vir samelewingstudie wat diensbaar aan die kerke is.

Hierdie opsie word bemoeilik deur hoë kostes in moeilike finansiële tye, moontlike probleme om die organisasie in 'n nuwe rigting te stuur, en om konsensus onder die Kerke daaroor te vind.

- * Die Kerk onttrek aan Serkos, omdat hy hom nie kan vereenselwig met die beeld en aksies van die organisasie nie.

Wat hierdie opsie moeilik maak, is die feit dat die Kerke juis in hierdie tye van

9. **DIE RAAD VIR KERK EN KUNS**

Daar word kennis geneem van volgende sake waaraan die Raad vir Kerk en Kuns aandag gegee het:

- * Seksualiteit in rolprente.
- * Die Jesus-figuur in rolprente.

Geweld in rolprente is 'n deel van die raad se studie wat nog afgehandel moet word.

'n Minderheidsverslag oor die uitbeeldbaarheid van Christus wat deur ds J Otto ingedien is en in die studiebundel opgeneem is, word behandel.

BESLUIT

- * Die vergadering neem kennis van die werkstukke wat in die agenda en die studiebundel opgeneem is en voor die vergadering gedien het.

ORDE VAN DIE VERGADERING

Verkiesing van die Pensioenraad

Ds HN Botha en mnr H van Nieuwenhuizen word verkies.

Die volgende lede kom ter vergadering

JW Pieters/Donegal Molopo
JJ Bezuidenhout/Delareyville
H Swart/Nigel
DJ Riekert/Van der Hoff (Groblersdal)
FJ Botha/Waterberg-Wes
JN Risseuw/Marble Hall
JJ Prinsloo/Ogies
JA de Beer/Klerksdorp
PA Gouws/Premiermyn
M Markusse/Klerksdorp-Suid
CR Botha/Dendron
JM Viljoen/Heilbron
MT van der Merwe/Delmas
MC Pretorius/Witrivier
J Wolmarans/Brits
Ds HJM Breedt/Kimberley
JN Steyn/Pretoria-Tuine
JH Vorster/Pongola
CWJ Westley/Vaalharts

'n samelewing in stroomversnelling, deeglike navorsing oor die samelewing nodig het, vir verantwoordelike besluite en voorligting aan kerk en gemeenskap.

- * Die Kerk onttrek hom aan Serkos, omdat die Kerk die beeld en aksies van die organisasie nie in geheel kan aanvaar nie. Omdat objektief-wetenskaplike navorsing oor die samelewing vir die Kerk in sy besluitneming en voorligting baie belangrik is, en die Kerk bewus is van sy verantwoordelikheid in kerk en gemeenskap, word voortgegaan om jaarliks R50.00 per gemeente deur die ringe te laat insamel om die Kerk in staat te stel om op 'n ad hoc-basis koste-effektiewe navorsing oor die samelewing te doen. Resultate van navorsing sal in die bestaande kerklike literatuur beskikbaar gestel word aan gemeentes en lidmate en verder deur die Kerk op die gepaste wyse hanteer word.

Hierdie opsie mag bemoeilik word deur kerke wat ons mag verkwalik en ook mense wat nie op hoogte is nie.

- * Dr Labuschagne beveel aan dat die laaste opsie aanvaar word en motiveer dit soos volg:

Afgesien van dit wat reeds ter ondersteuning van hierdie standpunt genoem is, kan verwag word dat die Kerk in die geheel so 'n besluit sal ondersteun in die lig van die resultate van 'n meningspeiling wat aan die einde van 1993 gemaak is.

Briewe is aan al die predikante van die Kerk gestuur om te bepaal watter waarde Serkos vir die Kerk (predikante, kerkrade en gemeentes) tans het. Die resultaat was soos volg:

Daar is 455 briewe na predikante gestuur. 362 Briewe is nie terugontvang nie. Dit verteenwoordig 79,56%. Blykbaar ag die predikante Serkos nie belangrik genoeg om te reageer nie.

Uit die briewe wat terug ontvang is (93) was 59 (63,99%) negatief en slegs 34 (36,56%) positief.

Die moderamen het met drr C Jordaan, JP Labuschagne en ds NM Wolmarans oor Serkos gesprek gevoer. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het na die behandeling van die verslag besluit om die volgende aanbeveling aan die Algemene Kerkvergadering voor te lê:

- * *Serkos word nie meer amptelik deur die Kerk ondersteun nie, maar sy werksaamhede word steeds in die Kerk bekendgestel met 'n versoek dat gemeentes vrywillige bydraes aan Serkos stuur.*

BESLUIT

- * **Die aanbeveling van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word aanvaar.**

MJ Bekker/Laer Suidkus
HJC Botha/Vanderbijlpark-Oos
Ds CV van der Merwe/Vryburg
AH van der Walt/Postmasburg
WJ van Aswegen/Phalaborwa
SJJ van Rensburg/Bosmansrust
DG Prinsloo/Middelburg-Noord
F Coetzee/Kampersrus
J Strydom/Glencoe
J Joubert/Harrismith
JM Greyling/Morgenzon
AH Geyser/Springs-Suid

--- oOo ---

X GEESTELIKE VORMING VAN DIE JEUG

1. RAAD VIR JEUGWERK

Die vergadering neem kennis van die samestelling en die volgende werksaamhede van die Raad vir Jeugwerk:

- * Die volgende opdragte wat van die Algemene Kerkvergadering ontvang is, het aandag geniet:
 - ** Die herformulering van Bepaling 55 van die Kerkwet en Bepalings.
 - ** Gesprekvoering met susterkerke oor jeugaangeleenthede.
 - ** Die voortsetting van gesinsaamtrekke in ringsverband.
 - ** Die daarstel van 'n toerustingsprogram vir ouers.
 - ** Die formulering van 'n "definisie" vir jeugwerk.
 - ** Studie oor satanisme.
- * Die raad het aan die volgende geïdentifiseerde doelwitte aandag gegee:
 - ** Homogene groepe moet in alle gemeentes gevestig word. Die homogene groepe wat beoog word, is kleuterjeug, laerskooljeug, hoërskooljeug en jong Hervormers.

- ** Jaarlikse gesinsnaweke in ringsverband is by superintendente aanbeveel.
- ** Die jaarlikse landwyse Bybelvasvra is georganiseer.
- ** Jaarlikse skoolverlaterskampe op is streekvlak georganiseer.
- ** Die jaarlikse landwyse wegbreekweek vir matrikulante is georganiseer.
- ** Jaarlikse skoolverwisselingskampe is op streekvlak georganiseer.
- ** Jeuglektuur is gereeld beskikbaar gestel.
- ** Die raad se betrokkenheid by die daarstel van 'n jeugsangbundel was beperk tot skrywes aan die Raad vir Kerkmusiek ten einde die stand van sake te monitor. Die raad werk tans aan 'n voorstel in dié verband.
- ** Saam met ander rade wat met jeugwerk gemoeid is, is gesprek met die twee susterkerke oor jeugaangeleenthede gevoer.
- * 'n Toerustingseleentheid vir superintendente oor natuurbewaring is in samewerking met die Departement Natuurbewaring gereël, ten einde materiaal en inligting te verskaf om die jeug op verskeie wyses toe te rus oor die tema: "Ken God deur sy Woord en Skepping".
- * Die raad was met studie oor leierontwikkeling besig.
- * Daar is op verskillende wyses en geleenthede met die NHSV geskakel. Die NHSV het gedurende die termyn, en sal hopelik in die toekoms, steeds as hulpbron en vennoot optree.
- * Die raad en van sy lede is betrokke by studiekomitees oor vigs, satanisme, die kind in die erediens, die CSV, skakeling met ander kerke en toerusting aan ouers.
- * Gemeentes is opgeroep om aandag te gee aan die bearbeiding van jongmense wat in groot getalle op bepaalde plekke woon, byvoorbeeld die bearbeiding van verpleegsters.
- * Gemeentes is versoek om gemeenskapskoördineringskomitees daar te stel ten einde die skole en kerke se aktiwiteite te koördineer.

BESLUIT

- * Die vestiging van homogene groepe vir laerskool, hoërskool, en naskool in elke gemeente kry dringend aandag.

- * Skoolverwisseling- en skoolverlatingskampe gereël deur ons Kerk, word aanbeveel.
- * Die landswye wegbreekweek vir matrikulante word wyer in gemeentes bekend gestel.
- * Kerkrade word versoek om bruikbare programsketse oor jeugwerk aan die raad te stuur.
- * Kerkrade gee aandag aan jongmense wat in koshuise binne die gemeentegrense woon.
- * Dank word aan alle gemeentes betuig vir die samewerking tydens die jaarlikse Bybelvasraprojek.
- * Aangesien die NHSV behoefte het om by die opvoedkundige aspekte van jeugwerk betrokke te raak, word die vereniging op sinodale-, rings- en gemeentevlak by die werk betrek.
- * Die primêre verantwoordelikheid vir die geestelike vorming van die jeug berus by die ouers van elke kind.
- * Ouers word ernstig vermaan en dringend opgeroep om:
 - ** die doopbelofte met erns, toewyding en getrouheid uit te voer
 - ** gereeld huisgodsdienste te hou en in gesprekke die inhoud van die Bybel en die geloof aan hulle kinders mee te deel
 - ** getrou saam met hulle kinders die eredienste by te woon en die prediking en erediensgebeure aan hulle kinders te verduidelik
 - ** toe te sien dat hulle kinders die kategeseklasse getrou bywoon en hulle kinders met die voorbereiding van die lesse en verduideliking van die lesinhoud by te staan
 - ** hulle kinders aan te moedig om aan die georganiseerde jeugwerk deel te neem
 - ** met die voorbeeld wat hulle aan hulle kinders stel, hulle kinders positief tot gesonde meelewende lidmate te vorm.
- * Skoliere van die Kerk word gewys op die eensydige charismatiese tendense binne die CSV. Kinders van die Kerk word positief gevrywaar teen skuldgevoelens omdat hulle nie aan sulke aktiwiteite meedoen nie.

- * Die Raad vir Jeugwerk doen deeglik ondersoek en besin oor die vraag of kinders gedurende skooltye in georganiseerde godsdienslike aktiwiteite betrek moet word en of daar nie ander, meer effektiewe metodes is nie.
- * Die Raad vir Kategese en die Raad vir Jeugwerk onderneem 'n gesamentlike studie en lewer verslag aan die 65ste Algemene Kerkvergadering oor
 - ** die koördinerings van kategese-leerplanne en jeugwerkprogramme op gemeentevlak
 - ** die inskakeling van jongmense by die werk in gemeentes.
- * Die Algemene Raad vir Ouderlinge en die Rade vir Kategese en Jeugwerk werk saam betreffende die ouderling se opsigtaak oor dooplidmate en lewer verslag aan die 65ste Algemene Kerkvergadering.
- * Die Raad vir Prediking en Erediens in samewerking met die Rade vir Kategese en Jeugwerk onderneem 'n studie oor "Kind in die Erediens", en lewer verslag aan die 65ste Algemene Kerkvergadering.
- * Die Rade vir Jeugwerk en Studentebearbeiding, asook plaaslike predikante, gee duidelike riglyne aan jongmense oor die Charismatiese bewegings se dwalings en beklemtoon opnuut die standpunte van die Kerk op grond van die Woord van God.
- * Die vergadering beveel aan dat Jeugdag (16 Junie) benut sal word vir jeugwerk in ons Kerk.
- * Kerkrade word versoek om hulle werk so in te rig dat die jeug by alle werksaamhede van die gemeentes betrek word.
- * Die vergadering dra aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op om die publikasie oor satanisme so spoedig moontlik te laat verskyn.
- * Gemeentes word versoek om sover moontlik gebruik te maak van die opgeknapte kampterrein te Rooideplaatdam.

MOSIES

Dankwoord

- * Die Kerk betuig sy dank teenoor ds WH Swart wat vir baie jare as voorsitter vir die Raad vir Jeugwerk gedien het en vir 21 jaar by die werk betrokke was. Ds Swart het uitmuntende werk gelewer en moes hom vanweë gesondheidsredes onttrek.
- * Dank word betuig teenoor die Administrateur, mnr L de Munnik en sy personeel, vir hulp en leiding wat die bestuur van die Roodeplaatdam Kampterrein ontvang het met die oorname van die bestuur van die Kampterrein.
- * Dank word betuig teenoor NHSV-takke wat skenkings vir jeugwerk gemaak het.

1.1

BESKRYWINGSPUNT : RING VAN NOORDELIKE PRETORIA SKOLIEREVERENIGING VIR DOOPLIDMATE VAN DIE KERK

- * Ondersoek word ingestel na die daarstel van 'n skolierevereniging soortgelyk aan die CSV vir dooplidmate van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.

Motivering

- * Daar bestaan 'n behoefte vir so 'n vereniging onder skoliere.
- * Skoliere van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika word in groot getalle by die aktiwiteite van die CSV betrek.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

1.2

**BESKRYWINGSPUNT : RING VAN PRETORIA-WES
WENSLIKHEID VAN PREDIKANTE VAN DIE KERK SE BETROK-
KENHEID BY DIE CSV**

- * Die Algemene Kerkvergadering word versoek om ondersoek te doen na die wenslikheid van betrokkenheid van predikante van die Kerk by die CSV.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
- * In die lig van die Kerk se jarelange worsteling met die CSV en herhaalde voorstelle om die CSV te "hervorm" asook die huidige toedrag van sake binne die CSV en opmerkings tydens die vergadering gemaak, besluit die vergadering
 - ** die Nederduitsch Hervormde Kerk oorreed die onderskeie onderwysdepartemente om die CSV alle werksaamhede en optredes tydens skooltyd te ontsê en so die vereniging nie meer "amptelik" by skole toe te laat nie. Dit geld ook alle ander interkerklike verenigings.

2.

RAAD VIR STUDENTEBEARBEIDING

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Raad vir Studentebearbeiding.

Dit word weer eens beklemtoon dat die belangrikheid van die bearbeiding hierdie toekomstige leiers nie onderskat mag word nie. Meer as ooit word daar in die afgelope tyd die tendens ervaar dat jongmense meer krities teenoor die gebruike in die Kerk is. Klaarblyklik word 'n al groter getal jongmense gedurende hulle skooljare betrek by aktiwiteite van ander kerke. In te veel gevalle is jongmense reeds met hulle koms na studentegemeentes negatief ingestel. Wat effektiewe studentebearbeiding ook so belangrik maak, is dat studente ook verbasend "onlojaal" teenoor die Kerk is as gevolg van groepsdruk. Hulle word deur massaslepe, toere en Bybelstudiegroepe baie maklik elders tuis. In baie gevalle is so 'n student vir die Hervormde Kerk verlore vir die res van sy universiteitsloopbaan. Gedurige besinning hieroor en beter skakeling met tuispredikante is noodsaaklik.

Die 63ste Algemene Kerkvergadering het aan die raad opdrag gegee om ondersoek te doen na die moontlikheid om aan studentegemeentes geografiese grense te gee en nie-studerende lidmate by sulke gemeentes in te sluit (notule 4.1 : bls 35). Die studie is in samewerking met die Raad vir Herderlike Sorg afgehandel.

Die doelwitte van die raad was om

- * Bybelstudiestukke beskikbaar te stel en gereed te maak vir publikasie deur Kital
- * onderlinge skakeling tussen studentegemeentes te bevorder
- * die behoefte na inligtingstukke wat gerig is op vrae van jongmense, te bepaal
- * verskillende bedieningstrategieë vir studente onderling te bespreek
- * ondersoek na die kerklied in samewerking met die Raad vir Kerkmusiek te doen
- * onderlinge gedagtes oor effektiewe fondsinsamelingsmetodes te bespreek
- * die opdragte van die Algemene Kerkvergadering uit te voer
- * te sorg vir berigte oor studentebearbeiding in die kerklike tydskrifte
- * die raad te verteenwoordig by die Werkgroep vir Gemeente-opbou en die gesprek met die susterkerke oor jeugwerk voort te sit.

Doelwitte wat bereik is, is die volgende:

- * Bybelstudiestukke is opgestel, geëvalueer en uitgeruil. 'n Reeks oor 1 Johannes is reeds aan Kital gestuur vir publikasie.
- * 'n Naweekkamp vir HSV- besture kon nie realiseer nie, en skakeling was slegs informeel. Skakeling tussen HSV- besture is aangemoedig.
- * Daar is gesprek met die Raad vir Jeugwerk gevoer oor die behoefte aan inligtingstukke. Verdere gesprekke word beplan.
- * Ten opsigte van die ondersoek na die kerklied is 'n aanbeveling via Ds Elsabe Kloppers na die Raad vir Kerkmusiek deurgestuur dat 'n kompetisie gereël word om lidmate aan te moedig om nuwe liedere te skryf en om 'n konferensie oor die kerklied te organiseer.
- * Die raad was verteenwoordig waar nodig.

Die raad spreek sy opregte dank uit teenoor die Kommissie van die Algemene

Kerkvergadering vir sy ondersteuning en belangstelling in studentebearbeiding. In besonder wil die raad namens die studentegemeentes die predikante en die gemeentes van ons Kerk bedank vir die hulp en positiewe gesindheid teenoor die studente met fondsinsamelingsgeleenthede soos toere.

BESLUIT

- * Die vergadering keur dit goed dat daar vir ten minste een vergadering van die raad per jaar volledig begroot word.

RAAD VIR OPVOEDING EN ONDERWYS

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die raad.

Die raad het in die besonder die volgende take verrig:

- * Onderhoude is met dr HJS Stone (Superintendent Generaal: Onderwys en Kultuur, Administrasie Volksraad) en dr KN Paine (Uitvoerende Direkteur: TOD) oor sake van belang vir die onderwys van die kinders van die Kerk gevoer.
- * Gesprekke is met die rektorat van UP, NKP en Technikon Pretoria oor onderwysaangeleenthede gevoer.
- * Onderwyskundiges in die Kaap, Natal en OVS is geïdentifiseer.
- * 'n Werkwinkel is gehou om alle sake rakende die lewensvatbaarheid van die moontlike stigting van (private) kerkskole te ondersoek.
- * Die voortgesette betrokkenheid van die IKOO is bespreek en gehandhaaf.
- * Toerusting is voortdurend aan ringsrade gegee.
- * Die betrokkenheid by VCHO is bespreek.
- * 'n Trustakte vir sowel 'n sinodale as 'n gemeentelike onderwysvoorsieningsfonds is opgestel en aan alle gemeentes gestuur vir gebruik.
- * Die raad het homself in drie werkgroepe verdeel ter wille van effektiewe funksionering in die lig van die geweldige omvang van onderwysaangeleenthede.
- * Verskeie werksaamhede is steeds in die proses van beplanning.

- * Twaalf voorligtingstukke is deur lede van die raad voorberei, aan die Raad vir Opvoeding en Onderwys beskikbaar gestel en deurgestuur aan die voorsitters van ringsrade vir verspreiding in ringe.
- * Vyf ander inligtingstukke rakende die onderwys is bekom en versprei.
- * Dertien artikels rakende onderwys en opvoeding het in Die Hervormer en Konteks verskyn.

Die vergadering verdaag vir aandete

AANDSITTING 3 JULIE 1995

ORDE VAN DIE VERGADERING

Goedkeuring van notule

Die notule vanaf die middagsitting op 30 Junie tot by die verdaging op 1 Julie om 13:00 word nadat wysigings aangebring is, goedgekeur.

VOORTSETTING VAN GESPREK OOR OPVOEDING EN ONDERWYS

Die vergadering hervat die besprekings rondom opvoeding en onderwys.

BESLUIT

- * Die vergadering besluit soos volg oor opvoeding en onderwys:**
 - ** Die standpunt van die Kerk ten opsigte van opvoeding en onderwys soos vervat in Artikel 10 en Bepalings 55, 56 en 57 word herbevestig.**
 - ** Die beginsel van Christelike Volkseie Onderwys word ondersteun.**
 - ** Die dringende belang van ouerbetrokkenheid by die onderwys en opleiding van hulle kinders word bevestig.**
 - ** Die Kerk ondersteun godsdiensonderrig op skool wat die inhoud van die Bybel dien, maar staan afwysend teenoor enige poging om 'n tipe van neutrale godsdiensonderrig in skole in te voer. Indien laasgenoemde wel die geval is, verkies die Kerk dat daar liewers geen godsdiensonderrig plaasvind nie.**
 - ** Die Kerk bevestig dat geloofsonderrig nie die skool se verantwoordelikheid is nie, maar wel die van die ouer na aanleiding van die doopbelofte, en van die Kerk na aanleiding van sy verantwoordelikheid teenoor dooplidmate en sy opdrag om die evangelie te verkondig.**
 - ** Die Raad vir Opvoeding en Onderwys onderneem in samewerking met Bybelwetenskaplikes en Dogmatici 'n studie oor die vraag of die doopbelofte kan dien as begroning vir ouerbetrokkenheid by die onderwys.**

- ** Die Raad vir Opvoeding en Onderwys bepaal deur verantwoordbare navorsing op watter wyses die totale infrastruktuur en aktiwiteite van die Nederduitsch Hervormde Kerk aangewend of gewysig kan word om te verseker dat die kinders van die Kerk se godsdiensonderrig na behore kan plaasvind indien dit in die toekoms nie meer in skole tot sy reg kom nie.**
- ** Die studieresultate van die navorsingsprojek van die Dosentevergadering in verband met die vraag of die Kerk 'n kultuurtaak het word afgewag. Die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet verreken die studieresultate in dié nuwe Kerkorde.**
- ** Die Kerk bevestig sy verantwoordelikheid om bemoeienis te maak met die lewensbeskouslike van onderwysers en die skool as geheel, juis omdat opvoeding en onderwys nie van mekaar geskei kan word nie.**
- ** Gemeentes van die Kerk kan en behoort daadwerklik by die onderwys van sy kinders betrokke te wees. Dit kan onder meer gebeur deur skole vir kleuters, dagsorg- en speelgroepe te vestig. Die Ondersteuningsraad kan dagsorg- en speelgroepe se toerustings-programme hanteer.**
- ** Waardering word teenoor onderwysers, skole en ouergemeenskappe betuig wat te midde van moeilike en onseker omstandighede, hulle steeds daadwerklik beywer vir die behoud en versterking van skole wat uitdrukking gee aan 'n onderwysprogram wat die oordra van Christelik-volkseie waardes nastreef.**
- ** Gemeentes en ringe word aangemoedig om op plaaslike vlak met beheerliggame van skole en met streeksliggame van onderwys te onderhandel met die doel om vir gemeentes en predikante die geleentheid te skep om saam met ander kerke te beding vir geleentheid om eie lidmate op 'n weeklikse basis gedurende godsdiensteriodes te bearbei.**
- ** Ouergemeenskappe en lidmate word versoek om staatsondersteunde en privaatskole nie so teen mekaar af te speel dat dit afbrekend en verdelend inwerk op die ideaal van opvoedingsmootlikhede wat Christelik-volkseie waardes en moedertaalonderrig wil realiseer nie. Daar word eerder op verantwoordelike wyse beplan en saamgewerk ten einde die saak van Christelik-volkseie onderwys en moedertaalonderrig te bevorder en uit te bou.**
- ** Onderzoek word gedoen na die moontlikheid al dan nie van die benutting van CVO-skole en die instelling van kerkskole naas staatsondersteunde skole.**

staatsondersteunde skole.

**** Ringsrade vir Opvoeding en Onderwys word versoek om**

- kundiges, onderwysers en ouers uit gemeentes by hulle aktiwiteite te betrek
- mondelinge en skriftelike kommentaar te lewer op wetgewing en regulasies van provinsiale owerhede
- in samewerking met ander kerke sitting te neem en inspraak te verkry op alle onderwysforums en onderwys streeks- en distriksrade wat bestaan of in die toekoms tot stand gebring mag word.

**** Die Kerk se standpunt ten opsigte van onderwys word aan die Grondwetskrywende liggaam voorgelê.**

**** Die implikasies van alternatiewe onderrig soos huisskole, satelliet-skole en afstandonderrig word ondersoek.**

**** Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gee daadwerklik aandag aan die ondersoek na die vestiging van 'n koördinerende onderwysliggaam deur wie die sillabusse, werksaamhede, ens van privaat- en CVO-skole gekoördineer word.**

*** Die volgende aanbevelings van die Raad vir Opvoeding en Onderwys word besluite van die vergadering:**

**** Ten einde Christelike, volkseie en moedertaalonderrig op die beste wyse in 'n nuwe onderwysbedeling te vestig en te bevorder, blyk dit dat die aangewese onderwysmodel dié van die staatsondersteunde skool is, en wel om die volgende redes:**

- Dit is relatief bekostigbaar.
- Die ouergemeenskap (en Kerk) het voldoende geleentheid om inspraak te kry in beslissings wat die karakter van die skool bepaal.
- Die ouergemeenskap kry voldoende geleentheid om onderwysers te keur met inagneming van die karakter van die skool.

Dit sal egter in aanmerking geneem moet word dat die staatsondersteunde skoolmodel in 'n nuwe onderwysbedeling - met inagneming van die oorgangsgrondwet (Artikel 32) en die Akte van Menseregte - nie op 'n eksklusiewe wyse (in terme van o.a. taal, kultuur en godsdiens) bedryf sal kan word nie. Tog meen die Kerk dat die Heer hier aan die Kerk en sy lidmate 'n nuwe apostolaatsgeleentheid bied.

- ** Privaatskole of CVO-skole word ook as 'n moontlikheid aanvaar naas die staatsondersteunde skool waar dit prakties uitvoerbaar blyk te wees.**
- ** Moedertaal as onderrigmedium is verkieslik bo die opsies van dubbelmedium of parallelmedium, aangesien die implikasies van laasgenoemde twee opsies as onderrigmedium nog nie volledig deurdink is nie.**
- ** Gemeentes gee aandag aan die uitbouing van sowel gemeentelike onderwysfondse as die sinodale onderwysfonds om sodoende kinders van die Kerk, wat finansiële nie in staat is om verpligte skoolgelde te bekostig nie, daartoe in staat te stel.**
- ** Gemeentes ondersteun op plaaslike vlak die Afrikaanse Ouervereniging en die Federasie van Bestuursliggame (SAFSOS) van staatsondersteunde skole en dra, indien moontlik, finansiële tot hulle werksaamhede by.**
- ** Die Kerk word opnuut opgeroep tot voortdurende voorbidding vir almal wat betrokke is by die opvoeding en onderwys van die jongmense van die Kerk.**
- ** Ringskommissies sien toe dat in elke gemeente 'n aktiewe Werkgroep vir Opvoeding en Onderwys bestaan.**

4. PRINSIPIËLE BENADERING TOT OPVOEDING EN ONDERWYS

Die moderamen het by sy vergadering op 31 Januarie 1995 prof PS Dreyer versoek om die standpunt van die Kerk oor opvoeding en onderwys by wyse van 'n memorandum te verwoord.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die memorandum by sy vergadering op 29 Maart behandel en besluit om dit in sy geheel in die studiebundel op te neem.

Die vergadering bespreek die memorandum.

BESLUIT

- * Die vergadering neem met dank teenoor prof PS Dreyer kennis van die studiestuk.
- * Die studiestuk word na die Raad vir Opvoeding en Onderwys verwys om in samewerking met prof PS Dreyer verwerking en aanpassings te doen sodat die studiestuk as amptelike standpunt van die Kerk kan geld.

5.

STANDPUNT TEN OPSIGTE VAN CVO-SKOLE

Na aanleiding van navrae van verskillende kerkrade, ampsdraers en lidmate oor die Kerk se houding en standpunt ten opsigte van CVO-Skole, het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering besluit om die Algemene Kerkvergadering te versoek om hom uit te spreek oor die aangeleentheid en prinsipieel standpunt in te neem.

BESLUIT

- * Die vergadering aanvaar dat hy hom in die besluite wat reeds geneem is, duidelik oor die aangeleentheid uitgespreek het.

6.

KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKWET

Die voorsitter stel die volgende vrae van die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet aan die orde.

Opvoeding en onderwys

Die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet wil graag die mening van die Algemene Kerkvergadering toets oor die volgende vrae:

1. Moet daar godsdiensonderrig op skool wees?
2. Moet die Kerk hom steeds beywer vir Christelik-volkseie onderwys?
3. Wat behoort die taak van die ouer te wees ten opsigte van opvoeding en onderwys?

4. Wat behoort die onderwyser se taak te wees ten opsigte van Christelike opvoeding en onderwys?
5. Wat behoort die Kerk se taak te wees ten opsigte van opvoeding en onderwys veral as godsdiensoonderrig op skool verdwyn?
6. Wat is die houding van die Kerk ten opsigte van privaatskole?
7. Kan opvoeding en onderwys van mekaar geskei word?
8. Behoort daar onderskeid gemaak te word tussen Christelike opvoeding deur die ouer en opvoeding deur onderwys?
9. Behoort die Kerk daarmee rekening te hou dat onderwysers in die toekoms anderskleurig en selfs anders gelowig kan wees?
10. Het die Kerk 'n kultuurtaak?
11. Behoort daar in die Kerkorde iets oor volkseie opvoeding en onderwys te staan?

BESLUIT

*** Die vergadering antwoord soos volg op die gestelde vrae:**

1. Waar die ouergemeenskap by 'n betrokke skool so saamgestel is dat hulle in hoofsaak die Bybel verstaan soos dit in die susterkerke oor die algemeen die geval is, is dit wenslik dat hulle kinders verpligte godsdiensoonderrig op skool sal ontvang wat hiermee ooreenstem.
2. Die Kerk moet hom steeds beywer vir Christelik-volkseie onderwys.
3. Die ouer moet self die verantwoordelikheid neem. Hierdie verantwoordelikheid begin reeds by die geboorte en die doop. Die ouer moet sy verpligting ten opsigte van die kategeese nakom. Die kerkraad moet ouers toerus om hierdie verantwoordelikheid na te kom.
4. Die onderwyser het die taak om Bybelse waardes en norme voor te lewe en oor te dra. Tydens die ontsluiting van die vakinhoud moet die onderwyser sy/haar lewensbeskouing laat geld. Die onderwyser moet dus nie slegs feitlikhede vir die kinders ontsluit nie, maar moet ook voortdurend evalueer aan die hand van Bybelse norme en behoorlikheidseise.

5. Die vraag is reeds beantwoord. Die Kerk sal meer aandag moet gee aan die kategese.
6. Die vraag oor privaatskole is beantwoord.
7. Opvoeding en Onderwys kan nie van mekaar geskei word nie. Die vraag is beantwoord.
8. Die vraag is reeds beantwoord.
9. Die Kerk moet rekening hou met die realiteit van verandering.
10. Die Kerk het 'n kultuurtaak. Die vraag is beantwoord.
11. Die Kerkorde sal oor volkseie opvoeding en onderwys moet handel.

MOSIES

Dankwoord

Dank en waardering word teenoor dr HT van Deventer betuig vir sy onvermoeide arbeid op onderwysterrein, veral sy insette by die Afrikaanse Ouervereniging, die Suid-Afrikaanse Federasie van Staatsondersteunde skole en die Onderwyshersieningskommissie in belang van Christelik-volkseie moedertaal onderrig.

Dr HT van Deventer wat eersdaags 'n tweede hartoperasie moet ondergaan, word verseker van die goeie wense en voorbidding van die vergadering. Die hoop is dat hy spoedig en volkome sal herstel.

XI BELYDENIS

1. RAAD VIR BELYDENIS- EN LITURGIESE GESKRIFTE

1.1 Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die raad.

1.2 Die raad het aan die volgende opdragte wat van die Algemene Kerkvergadering ontvang is, aandag gegee:

1.2.1 *Die kind in die erediens*

Dr PB Boshoff het namens die raad 'n memorandum oor die kind in die erediens opgestel. Die raad is van mening dat die onderwerp baie fasette het en so belangrik is, dat aanbeveel word dat 'n breë vergadering van al die betrokke rade gehou behoort te word ten einde die saak grondig te bespreek.

Die raad wil dit beklemtoon dat die gesinskarakter van die erediens gehandhaaf moet word. Predikante moet hulle teikengehoor identifiseer en met die maksimum verstaanbaarheid preek.

BESLUIT

- * **Die studiewerk rondom die kind in die erediens word voortgesit. Die rade daarby betrokke skakel met mekaar.**
- * **Die Raad vir Prediking en Erediens tree as sameroeper op.**

1.2.2 *Doel van formuliere*

Die raad en die Raad vir Prediking en Erediens het gesamentlik die opdrag ontvang om ondersoek in te stel na die oorspronklike doel en funksie van die verskillende formuliere en om daaruit leiding te gee oor die vorm, inhoud en plek wat formuliere in die Kerk behoort in te neem. Prof AD Pont het namens die raad 'n memorandum opgestel wat aan die Raad vir Prediking en Erediens deurgegee is.

Die memorandum is in die studiebundel opgeneem.

BESLUIT

- * **Die vergadering neem met dank kennis van die memorandum van prof AD Pont oor die doel van formuliere.**
- * **Die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte word versoek om voor die 65ste Algemene Kerkvergadering kort, kernagtige wisselformuliere vir al die bestaande formuliere gereed te maak vir gebruik in die Kerk.**

1.2.3 *Begrafnisformule*

Prof JH Koekemoer het namens die raad die volgende twee begrafnisformules opgestel wat in alle omstandighede gebruik kan word:

Formule 1

Daar kom tye soos nou dat ons besonder bewus is van die bedreiging van die dood en bang is om God se oordeel oor ons sondaarsbestaan aan te hoor, dié oordeel wat ons aan vernietiging en ondergang oorgee. Dit is juis nou dat ons moet vashou aan die evangelie dat Jesus Christus vir ons gesterf het en die oordeel vir ons gedra het.

Op grond van sy dood en opstanding is ook ons dood 'n oorwinde dood en ons opstanding 'n werklikheid. Laat ons dan nie sonder hoop bang wees vir die dood en die oordeel nie, want Jesus Christus was dood, en kyk Hy lewe tot in ewigheid. Hy is die eerste en die laaste en die lewende en Hy het die sleutels van die dood en doderyk.

In hierdie geloof en vertroue begrawe ons ons broer/suster
Amen.

Formule 2

Hier by die oop graf kom ons opnuut onder die indruk van die eindigheid van ons lewe. Nogtans bly ons hoop gevestig op dié God wat aan ons die lewe in Christus gee. Christus is ons lewe, Hy wat vir ons gesterf en opgestaan het, en so die dood vir ons oorwin het. Ons weet dat ons ook in die dood in die barmhartigheid van God geborge is en dat wie met Christus sterwe ook saam met Hom lewe. In hierdie geloof en vertroue begrawe ons ons broer/suster
Amen.

Die raad is van mening dat so 'n formule niks anders is as 'n belydenis wat uitgespreek word nie.

Dit is van toepassing op gelowiges en ongelowiges.

BESLUIT

- * Die huidige begrafnisformule word behou.
- * Albei wisselformuliere word aanvaar vir gebruik in die Kerk nadat die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte die formulering teologies, redaksioneel en taalkundig hersien het.
- * By die tweede formulering word die eerste sin gewysig om soos volg te lees: "Hier by die oop graf kom ons opnuut onder die indruk van die eindigheid van ons aardse lewe."

ORDE VAN DIE VERGADERING

Die volgende lid kom ter vergadering

Oudl H Visser/Gerdau.

Meelewing

Die vergadering neem kennis dat ds WPF van Wyk van Meyerton-Suid op 4 Julie 1995 'n ernstige operasie ondergaan. Ds JP Bester word versoek om hom te besoek en namens die vergadering seënwense aan hom oor te dra.

Gelukwense

Prop C Nel word gelukgewens met haar verjaardag.

Afsluiting

Ds DC Human sluit die dag se verrigtinge af deur te laat sing van Gesang 275 vers 1 en 3 en voor te gaan in gebed.

---oOo---

OGGENDSITTING: 4 JULIE 1995

Opening

Ds FJC Oosthuizen open die vergadering met Skriflesing uit Daniël 3, vers 7 vv, hy laat sing uit Gesang 245 verse 1 en 11 en gaan voor in gebed.

Verwelkoming

Die voorsitter verwelkom die lede van die vergadering en spreek die hoop uit dat die werksaamhede van die dag voorspoedig en geseënd sal verloop.

VOORTSETTING VAN BEHANDELING VAN HOOFSTUK XI BELYDENIS

1.2.4

Palts-doopformulier

Die Palts-doopformulier wat voor die 63ste Algemene Kerkvergadering gedien het, is weer nagegaan en kommentaar is verwerk. Die vergadering behandel die doopformulier.

BESLUIT

- * Die Paltz-doopformulier word nie in die Diensboek opgeneem nie.
- * Die formulier word verwys na die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte vir verdere studie met inagneming van studie wat reeds gedoen is.
- * Die verwysing na "Jesus en die kindertjies" soos dit in die Paltsformulier en die klassieke formuliere gebruik word as motivering vir die kinderdoop, word in die studie verdiskonteer. Ander Bybelgedeeltes kan meer dienlik wees.

1.2.5

Die alternatiewe bevestigingsformulier vir predikante

Die alternatiewe bevestigingsformulier vir predikante is deur die 63ste Algemene Kerkvergadering na die raad terugverwys. Die formulier word tans grondig hersien en is nie gereed vir opname in die agenda nie.

Uit die kommentaar wat ontvang is, blyk dit dat daar onduidelikheid is oor die verband tussen amp en diens in die Nuwe Testament soos dit in die voorgestelde formulier verwerk is. Die raad het opnuut besin en is besig met 'n uitgebreide studie oor die hele aangeleentheid. Omdat die studie noodwendig die ouderling- en

diakenamp raak, is besluit om al die bevestigingsformuliere gelyktydig op te stel.

Daar word tegelykertyd gewerk aan 'n wisselformulier vir die bevestiging van ouderlinge en diakens.

Die raad is in hierdie verband besig met 'n grondige studie oor

- * al die sake wat wesenlik is van die bedieninge vanuit die perspektief van ons gewone geloofs- en historiese tradisie
- * hoe dit vandag gesien word teen die agtergrond van die Bybel
- * die verskillende modelle, byvoorbeeld die liggaamsmodel
- * die toetrede tot die amp.

BESLUIT

- * Die raad kry opdrag om die alternatiewe bevestigingsformulier vir predikante en die wisselformulier vir bevestiging van ouderlinge en diakens af te handel vir voorlegging aan die 65ste Algemene Kerkvergadering.

1.2.6 *Formulier vir die heropname van buitekerklikes*

Na deeglike besinning is die raad steeds van mening dat so 'n formulier oorbodig is, aangesien daar geen teologiese begroning vir so 'n formulier is nie.

Die raad wil die volgende standpunt aan die Algemene Kerkvergadering voorlê:

Uit kommentaar wat ontvang is oor die raad se standpunt in dié verband, kom dit na vore dat die raad nie te vinde is vir 'n "weder-belydenis" nie. Prof AD Pont stel dit duidelik dat iemand wat eers later sy doop verstaan, nie weer gedoop hoef te word nie. Net so word iemand wat eers later sy belydenis verstaan, nie gevra om weer by wyse van 'n formulier belydenis van geloof te doen nie. Saam met die gemeente bely hy sy skuld en ontvang vrypraak.

Wanneer 'n vervreemde lidmaat opgeneem sou word met 'n formulier soortgelyk aan die formulier vir die openbare geloofsbelydenis, sou dit die misverstand versterk dat die lidmaat 'n gelofte doen, 'n "commitment" in die sin dat hy nou die finale staat van gelowig wees bereik het, waarvan hy nie weer kan uitval nie. Indien so 'n gedagte die agtergrond is van die versoek tot 'n formulier, behoort dit van die hand gewys te word. Ook die oud-vervreemde lidmaat kom nie verder nie as: Ek glo, Help my waar ek nog ongelowig is (Mrk 9:24).

Die heropname van 'n vervreemde lidmaat is 'n pastorale aangeleentheid waarby formele aspekte nie deurslaggewend hoef te wees nie. 'n Kerkraad kan besluit om die terugkerende by wyse van 'n afkondiging terug te verwelkom. Hoewel die vervreemdheid 'n ernstige saak is, moet die klem op die terugontvangs gelê word: "Hierdie broer van jou was dood, en hy lewe weer; hy was verlore, en ons het hom teruggekry".

BESLUIT

- * **Die standpunt van die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte word aanvaar.**

2.7 Doelwitte van die raad

Die raad het na sy konstituering die volgende doelwitte daargestel:

2.7.1 Gebedeboek

Die raad is van oordeel dat daar in die Kerk behoefte bestaan vir 'n gebedeboek. 'n Behoeftebepaling is gedoen tydens die spesiale ringsittings in Januarie 1994. Net elf ringe het gereageer en wel positief.

Dr PB Boshoff is benoem as redakteur vir die gebedeboek.

Daar word beoog om die gebedeboek in twee dele uit te gee naamlik vir gebruik deur ampsdraers, en vir gebruik deur lidmate. Deel twee sal eerste beskikbaar gestel word omdat dit 'n breër gebruikerspubliek in die Kerk verteenwoordig. Verskillende teoloë is genader vir bydraes met dien verstande dat die raad reg van plasing voorbehou. Lidmate en ampsdraers is ook deur middel van Die Hervormer genooi om bydraes te lewer op dieselfde voorwaarde.

BESLUIT

- * **Die gebedeboek word deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering by voltooiing goedgekeur en in die Kerk beskikbaar gestel.**

1.2.7.2 Apostolicum : Artikel 4

Na deeglike studie stel die Raad voor dat die komma na "Pilatus" verskuif word na "gely,"

Die teks lees dan soos volg: ".... wat gely het, onder Pontius Pilatus gekruisig is,"

(Jesus het tog nie net onder Pontius Pilatus gely nie. Hy is wel onder Pontius Pilatus se gesag gekruisig).

Die motiverings van dr FJ Boshoff word behandel.

BESLUIT

- * **Die voorstel van die raad word nie aanvaar nie.**
- * **Die komma na Pontius Pilatus word behou.**
- * **Die vergadering verwys die volgende na die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte:**
 - ** **Die menings in verband met die vertaling van die Apostolicum in die vergadering uitgespreek, sowel as memoranda wat nog deur die raad daaroor ontvang mag word.**
 - ** **In ooreenstemming met Artikel XIII, 4, raadpleeg die Raad die Susterkerke in Suid-Afrika oor die aangeleentheid en doen weer 'n voorlegging.**

1.2.7.3 **Apostolicum : Artikel 8 en 9**

Die raad besin geruime tyd oor die vertaling van die CREDO + Akkusatief.

Die huidige vertaling lui soos volg (Diensboek p.119):

"Ek glo in die Heilige gees.

Ek glo **aan** 'n heilige, algemene, Christelik kerk,"

Die probleem is dat 'n vertaling: "ek glo **aan** of **in**, nie weergee wat die credo + akkusatief hier beteken nie.

Na grondige studie en oorweging beveel die raad aan dat Artikel 8 en 9 soos volg vertaal word:

"Ek glo in die Heilige Gees, 'n heilige, algemene, Christelike kerk"

BESLUIT

- * **Die voorstel van die raad word nie aanvaar nie.**
- * **Die vergadering versoek die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte om studie en aanbevelings te doen oor:**

- ** die artikel in die Apostolicum wat lees: "..die wederopstanding van die vlees.."**
- ** die artikel in die Geloofsbelydenis van Nicea wat lees: "..ons bely een doop tot vergifnis van sondes.."**

2.8

Verdere werksaamhede

Die raad het gedurende die verslagtydperk aandag gegee aan die volgende aangeleenthede:

- * Probleme wat die Vrye Gereformeerde Kerke met die nuwe vertaling van die belydenisskrifte ervaar, is ondersoek.
- * 'n Alternatiewe doopformulier wat deur ds FJC Oosthuizen voorgelê is, is geëvalueer en sal oorweeg word by die bespreking van die konsepformulier wat reeds opgestel is.
- * Studiewerk is rondom die vota gedoen. Na aanleiding van 'n kort memorandum deur prof GMM Pelser was die raad dit eens dat die meeste vota in die Diensboek kwalik as adjutorium gebruik kan word.

'n Memorandum oor die betekenis van die votum en die funksie daarvan in die erediens, is in die studiebundel opgeneem.

- * Prof GMM Pelser het 'n kort uiteensetting oor enkele prinsipiële uitgangspunte wat in aanmerking geneem of verdiskonteer behoort te word by die opstel van formuliere vir die bevestiging van persone in die kerklike bedieninge namens die raad opgestel.

Dit is aan die Algemene Kerkvergadering deurgegee deur opname in die studiebundel.

BESLUIT

- * **Kennis geneem.**

1.2.9

Onafgehandelde studiewerk

Die raad is nog besig met die volgende studiewerk:

- * 'n Alternatiewe doopformulier is reeds in konsepvorm.
- * Studiewerk vir die daarstel van 'n alternatiewe Nagmaalsformulier en alternatiewe formulier vir die bevestiging van ouderlinge en diakens het reeds ver gevorder.

BESLUIT

- * Die raad kry opdrag om die onafgehandelde studiewerk te voltooi.

2.

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN VEREENIGING GOEDKOOP UITGAWE VAN BELYDENISSKRIFTE/KERKLIKE GE- BEDE

- * Die vergadering steun die versoek dat
- ** die belydenisskrifte en die nuwe versameling van kerklike gebede in goedkoop uitgawes beskikbaar gestel word.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word aanvaar.
- * SENTIK word versoek om deur die werkgroep vir Kital aan die aangeleentheid aandag te verleen.

3

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN BLOEMFONTEIN KOMMENTAAR OP HEIDELBERGSE KATEGISMUS

- * Die vergadering versoek die dekaan van die teologiese fakulteit om die spoedige daarstelling van 'n eietydse kommentaar op die Heidelbergse Kategismus met die oog op die uitleg daarvan in die prediking.

Motivering

Hierdie versoek spruit uit

- * die opdrag aan predikante om die Heidelbergse Kategismus in 'n siklus van drie jaar te behandel in die prediking
- * die gebrek aan nuwe kommentare op die Heidelbergse Kategismus
- * die feit dat bestaande materiaal deurgaans verouderd is.

Verskeie werke het verskyn in die dogmatiek oor onderafdelings van die leer van die kerk, maar daar bestaan nie 'n onlangse komprehensiewe werk wat die eie aard en eenheid van die Heidelbergse Kategismus weerspieël nie en waarvan die uitleg in lyn is met die teologiese standpunt wat in die Nederduitsch Hervormde Kerk gehuldig word nie.

Daar is 'n behoefte aan riglyne vir prediking wat nie prediking van die Heidelbergse Kategismus is nie, maar prediking van die Skrif binne die belydenisraamwerk van die Kerk.

BESLUIT

- * **Die beskrywingspunt word aanvaar.**

KOMITEE VIR DIE HERSKRYWING VAN DIE KERKWET: VRAE OOR DIE BELYDENISSKRIFTE

Die voorsitter stel die gedeelte op bladsy 498 van die agenda; Wet en Bepaling, waarin die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet advies vra, aan die orde.

Die belydenisskrifte

Die Komitee stel oor die studiestukke oor die belydenisskrifte die volgende:

Die besprekingsdokumente

- * Die twee besprekingsdokumente oor die belydenisskrifte is nie twee alternatiewes waartussen gekies moet word nie. Dit is twee menings oor hierdie saak.
- * Hierdie dokumente wil dien as stimulus tot 'n debat wat binne die Kerk moet plaasvind. Hiermee word nie die eindpunt van 'n gesprek bereik nie, maar die beginpunt.
- * Hierdie dokumente lig sekere probleme uit waaroor daar debat gevoer moet word.
- * Hierdie dokumente bevraagteken doelbewus sekere vanselfsprekendhede van

die verlede, met die bedoeling dat daar opnuut duidelikheid oor sekere sake gekry kan word.

4.1.2 *Vrae oor die belydenisskrifte waarom die Algemene Kerkvergadering duidelikheid moet kry*

- * Wil die Hervormde Kerk homself nog aan die belydenisskrifte bind?
- * In hoe 'n mate behoort en kan die ampsdraers vry wees teenoor die belydenisskrifte?
- * Wil die Kerk aan slegs die drie bekende belydenisskrifte vashou, of byvoorbeeld ook die Confessio Augustana byvoeg.
- * Verstaan die Kerk hierdie belydenisskrifte as "formuliere van eenheid" of as "formuliere van enigheid"?
- ** Wat verstaan die Kerk onder "eenheid" en "enigheid"?
- ** Wil die Kerk in die proponentsondertekeningsformule verwys na "formuliere van eenheid" of "formuliere van enigheid"?
- * Is dit korrek om tussen belydenis en belydenisskrifte te onderskei?
- * Verstaan die Kerk die belydenisskrifte quia (omdat), quatenus (in soverre) of as donec (totdat)?

4.1.3 *Vrae oor die ondertekeningsformule waarom die Algemene Kerkvergadering duidelikheid moet kry*

Wil die Kerk 'n ondertekeningsformule hê?

- * Indien daar positief hierop geantwoord word, vra die Komitee skriftelike voorstelle vir 'n formule met die nodige verduidelikings en kantaantekeninge. Die huidige formule, die voorstel in die sogenaamde "Konsep Kerkorde en Ordinansies" en die twee nuwe voorstelle kan as basis gebruik word. Die Komitee sal elke punt en komma sorgvuldig oorweeg.

BESLUIT

- * **Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering roep 'n Raad vir Kerk en Teologie in die lewe om 'n oorkoepelende teologiese gespreksforum**

te skep om die gesprek oor Skrif en belydenis te stimuleer en te koördineer en wanneer nodig die Algemene Kerkvergadering of sy Kommissie te adviseer.

- * Die bestaande proponentsondertekeningsformule word onveranderd gelaat.
- * Die Kerk is bewus van die verantwoordelikheid en die uitdaging om in sy teologiebeoefening die belydenisskrifte van die Kerk in elke nuwe konteks hermeneuties nuut te vertolk en te verwoord.

Alhoewel die teks en die vorm van die belydenisskrifte histories gebonde is, is die wesenlike sake wat verwoord word, nog steeds vir die Kerk van kardinale belang.

Die Algemene Kerkvergadering bevestig daarom opnuut dat

- ** predikante en lidmate in hulle dienswerk hulle steeds gebonde sal ag aan die belydenisskrifte van die Kerk
- ** inhoudelike besware teen die belydenisskrifte langs die voorgeskrewe kerklike weg van 'n gravamen hanteer word
- ** die belydenisskrifte steeds onverkort as riglyn vir die prediking sal dien.
- * Die besluite van die 62ste Algemene Kerkvergadering oor die verhouding tussen Skrif en belydenis word gehandhaaf.
- * Die Dosentevergadering van UP en die dosente van HTO bring gesamentlike advies uit aan die Buitengewone Algemene Kerkvergadering wat oor die nuwe Kerkorde gaan handel met betrekking tot
 - ** die bewoording van die proponentsondertekeningsformulier
 - ** die aard van die binding van ampsdraers en lidmate aan die belydenisskrifte.
- * Met die oog op die formulering en uitbring van die advies, verwys die vergadering
 - ** die voorgestelde formulering van die proponentsondertekeningsformule deur prof IWC van Wyk en dr PB Boshoff onderskeidelik (Studiebundel, bl 365 en 369), en

- ** die besluite van die 62ste Algemene Kerkvergadering oor die aard van die binding aan die belydenisskrifte en die beoordeling van die bestaande proponentsondertekeningsformule as studiemateriaal**
- ** om voortaan op elke Algemene Kerkvergadering besonderlik te handel oor die eietydse verstaan van die leer in die belydenisskrifte**
- ** om die betrokke teologiese dosente opdrag te gee om saam met die HTV ondersoek te doen na die noodsaak en/of wenslikheid van die opstel van 'n nuwe eietydse belydenisskrif naas die bestaande Reformatoriese belydenisskrifte en ekumeniese simbole, en die volgende gewone Algemene Kerkvergadering dienoreenkomstig te adviseer**

na die Dosentevergadering (Navorsingsresultate kan na Ringsrade vir Predikante verwys word vir kommentaar).

- * In beginsel word die moontlikheid oopgelaat dat die Kerk hom in die toekoms aan 'n verdere belydenisskrif kan bind.**
- * Op grond van die besluit van die vergadering dat die "Kerk se vertolking van die Woord begelei word deur die Kerk se verstaan van die belydenisskrifte (Notule bl 48), besluit die vergadering verder dat**
 - ** dit in die laaste instansie die Algemene Kerkvergadering is wat finale uitsluitsel gee oor die interpretasie van die belydenisskrifte**
 - ** enige lidmaat van die Kerk wat verskil van die belydenisskrifte óf die Algemene Kerkvergadering se interpretasie daarvan, die verskille op die agenda van die Algemene Kerkvergadering kan plaas vir oorweging**
 - ** alle ampsdraers en lidmate die Algemene Kerkvergadering se interpretasie van die belydenisskrifte moet aanvaar**
 - ** predikante en dosente op geen wyse hulle posisie in die Kerk sal misbruik om lidmate of studente strydig met die interpretasie van die Algemene Kerkvergadering te beïnvloed nie**
 - ** dit nie dosente en predikante die voorreg om indringende en krities navorsing te doen oor die leer van die Kerk ontnem nie**

- ** persone wat te kenne gee dat hulle verskil van die Kerk se belydenisskrifte, onmiddellik in gesprek met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering moet tree**
- ** die genoemde prosedure naas die gravamen-prosedure sal geld.**
- * Die Dosentevergadering ondersoek die volgende vraagstukke, probleme en/of besware teen die inhoud en/of formulering en/of funksie van die belydenisskrifte en lewer verslag aan die eersvolgende Buitengewone Algemene Kerkvergadering:**
 - ** Belydenisskrifte is nie ewige, geldende waarhede nie.**
 - ** Die leer van die kerk is voortdurende gebeure wat elke keer nuut verstaan en beantwoord moet word en daarom nie onderskryf kan word nie. (Toeligtingsmateriaal word aan die Dosentevergadering deurgegee.)**
- * Die Dosentevergadering**
 - ** doen eksegetiese studie na die omvang, gesag en funksie van die Bybel. Die studie moet 'n duidelike Bybelse fundering vir die verhouding Bybel-belydenisskrif moontlik maak**
 - ** lê 'n ontwerp van 'n formulering van die Apostolicum voor waarin geen ontologiese formulering en taalgebruik voorkom nie.**
- * Besluite oor die vrae van die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet oor die belydenis.**

Die vergadering antwoord soos volg op die vrae:

- ** Die Nederduitsch Hervormde Kerk wil homself nog aan die belydenisskrifte bind.**
- ** Die huidige beleid van die Kerk oor die binding van ampsdraers aan die belydenis van die Kerk word onveranderd gehandhaaf. Die vraag is na behore in die besluite wat geneem is, beantwoord.**
- ** Die Kerk hou steeds aan die drie belydenisskrifte vas, maar laat in beginsel ruimte vir 'n nuwe belydenis.**

- ** Die vergadering neem nie formeel standpunt in oor die begrippe "formuliere van eenheid" of "formuliere van enigheid" nie. Verdere nadenke, studie en debat is nodig.**
- ** Die Kerk onderskei tussen belydenis en belydenisskrifte. Belydenis is 'n daad of die inhoud wat bely word. Belydenisskrifte is die skriftelike uitdrukking daarvan.**
- ** Die Kerk aanvaar steeds die quia-standpunt en handhaaf die huidige ondertekeningformule.**

XII PREDIKING EN EREDIENS

1. DIE RAAD VIR PREDIKING, EREDIENS EN KERKBOU

1.1 Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die raad. Aandag is veral verleen aan die opdragte wat die raad van die 63ste Algemene Kerkvergadering en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ontvang het.

1.2 Die raad het die volgende doelwitte vir sy werktermyn gestel:

- * Die uitvoering van die bovermelde opdragte van die 63ste Algemene Kerkvergadering en die opdragte wat van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ontvang is.
- * Die hersiening van diensordes en vota vir opname in 'n hersiene uitgawe van die Diensboek.
- * Voorskrifte vir liturgiese handeling vir opname in die Diensboek.
- * Riglyne vir die ouderling se opsigtaak oor die prediking en die erediens.
- * Kennisname van navrae oor kerkbou soos dit aan die Raad van Finansies gerig word.

1.3 Die volgende doelwitte het veral aandag geniet:

1.3.1 *Hulpmiddels tydens die prediking*

Die opdrag sal eers deur die loop van 1995 aandag geniet. Geen aanbeveling is aan die vergadering voorgelê nie.

BESLUIT

- * **Die raad kry opdrag om die taak af te handel.**

3.2 *Uitnodigingspreuk na die Nagmaal*

Hierdie opdrag is finaal afgehandel.

- * Die volgende uitnodigingspreuk na die Nagmaal word behandel

Voor die eerste tafel

Broers en susters in die Here, namens die kerkraad van die gemeente word u hartlik uitgenooi om te kom aansit aan die Nagmaal van die Here.

Belydende lidmate van ander gemeentes van ons Kerk en belydende lidmate van kerke met dieselfde belydenis as ons Kerk, word van harte uitgenooi om saam met ons Nagmaal te gebruik, mits hulle nie onder kerklike tug staan nie en dus die vrymoedigheid het om in hulle eie gemeentes aan die tafel van die Here aan te sit.

By die tweede en daaropvolgende tafels kan een van die volgende of soortgeelyke Skrifgedeeltes gebruik word:

Gemeente, alles is gereed; kom na die tafel van die Here. Kom en word versterk in die geloof (Matt.22:4).

Gemeente, kom; die maaltyd staan klaar (Luk.14:17).

Kom, gemeente, ons is almal van die Here afhanklik. Hy voed ons op sy tyd! (Ps.104:27).

Gemeente, kom dan; want die Here maak sy hand oop en ons kry meer as genoeg! (Ps.104:28).

Kom, gemeente, laat ons ons oë op die Here rig; want Hy voed ons op sy tyd! (Ps.145:15).

Kom, gemeente, eet! Anders sal die pad vir u te lank word (1 Kon.19:7).

VOORSTEL VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK-VERGADERING

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die volgende wysigings by die raad aanbeveel:

- * Broers en susters in die Here, u word hartlik uitgenooi om te kom aansit aan die Nagmaal van die Here!

Namens die kerkraad van die gemeente word belydende lidmate (en die woorde wat daarop volg).

- * Nog ander Skrifgedeeltes kan gevoeg word by die uitnodiging na die tweede en daaropvolgende tafels.

BESLUIT

- * Die woord "dus" in die voorlaaste sinnetjie van die uitnodigingspreuk word geskrap.
- * Die voorgestelde wysigings van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met betrekking tot die formulering word aanvaar.
- * Die uitnodigingspreuk word na die Raad vir Prediking en Erediens terugverwys vir verdere studie en herformulering.

1.3.3 *Kind in die erediens*

Alle persone wat betrokke is by die studiewerk rondom die kind in die erediens, is deur die raad in 'n vergadering saamgeroep. Studiegroepe is gevorm en sameroepers benoem aan wie temas opgedra is

Die sameroepers se taak behels die konsolidering van elke studiegroep se studiewerk vir voorlegging aan die raad. Teen die einde van 1993 was dit reeds vir die raad duidelik dat hierdie opdrag en dan veral die finale rapport "Kind in die Erediens" van veel groter omvang is as wat verwag is. Die raad het van die sameroepers verneem dat, flukse vordering in ag geneem, alle tersaaklike stukke eers teen April 1995 afgehandel sal wees. Hierna sal die finale rapport voorberei word. Geen aanbevelings in die verband is aan die vergadering voorgelê nie.

BESLUIT

- * Die raad kry opdrag om die studiewerk af te handel.

1.3.4 *Opnames 1985 en 1991 insake kerklike meelewing*

Die betrokke dokument vir publikasie, is op 1 Julie 1993 aan die Administrateur besorg.

BESLUIT

- * Die Administrateur word versoek om die resultate van die opname oor lidmaatmeelewing in 'n formaat na eie goeddunke, in die Kerk beskikbaar te stel.

ORDE VAN DIE VERGADERING

Verlof vir afwesigheid word aan die volgende lede verleen:

NAAM	GEMEENTE	TYDPERK
Ds PJJ Kotzé	Potgietersrus	3/7 - heeldag
Ds JJ Greyling	Erasmia	3/7 - 14:30-17:45
Ds AM Greyling	Olifantsfontein	3/7 - 14:30-17:45
J Kamfer	Stella	4/7 - heeldag
JA Visser	Pretoria	4/7 - 08:30-13:00 5/7 - 08:30-13:00
Ds CJA Pieterse	Strand	3/7 - 14:30-21:00
Ds AM Nel	Rietspruit	3/7 - 14:30-17:45
Ds PJ Jordaan	Newcastle	3/7 - 4/7
Ds JMJ Cornelius	Pretoria-Wes	3/7 - tot einde van vergadering
DJ van Vuuren	Theresapark	3/7 - 16:00 - tot einde van vergadering
CD Kotzé	Secunda-Wes	4/7 - tot einde van vergadering
Ds AH Roets	Suidoos-Witbank	5/7 -14:30-21:00
Ds JJ Prinsloo	Johannesburg-Wes	4/7 - 08:30-17:00
Ds J Coetzee	Meyerton	3/7 - 17:00-19:00
Ds JP Bester	Meyerton	3/7 - 17:00-19:00

Dr JA van Biljon	PVD	4/7 - heeldag
Ds R Joubert	Witbank-Noord	4/7 - heeldag
Ds WE Joubert	Witbank-Noord	4/7 - heeldag
Ds R v/d Westhuizen	Zeerust	4-5/7 - Albei dae
Prof JJ Engelbrecht	UP	3/7 - 17:45-21:00
Ds CV v/d Merwe	Vryburg	4/7 - heeldag
Ds WRT Hindley	Randfontein/Midpark	3/7 - 19:00-21:00
Ds WJ Smith	Westonaria	3/7 - 19:00-21:00
Ds AG Ungerer	Welgelegen Pietersburg	4/7 - 08:30-11:15
JS Naudé	Witbank	5/7 - heeldag
Ds SS van Wyk	Zuurfontein	4/7 - 08:30-13:00
Ds SA Kok	Oudtshoorn	4/7 - heeldag
Ds HS Joubert	Belfast/Dullstroom	4/7 - heeldag
Prof PM Venter	UP	4/7 - 09:15-11:30
Ds JH Prinsloo	Lydenburg	4/7 - 6/7
Ds HPF Kern	Groot Marico	5/7 - tot einde van vergadering
MJ Wagenaar	Dordrecht	4/7 - 12:00 tot einde van vergadering
Ds HSK Nel	Ladysmith	5/7 - tot einde van vergadering
Ds AM Swanepoel	Wonderboompoort	4/7 - heeldag
Ds JP Bester	Meyerton	4/7 - heeldag
Ds M Bacon	Postmasburg	4/7 - 10:45-15:00
Ds HN Botha	Marble Hall	4/7 - 11:15-13:00
Ds W Kloppers	Rietvallei	6/7 - 08:30-13:00
Prof HG v/d Westhuizen	HTO	4/7 - heeldag
PEJ Kruger	Boksburg	4/7 - tot einde van vergadering
Ds GJC Schoeman	Boksburg	5/7 - 14:30-21:00

Dr ECB Kotzé	Pretoria	4/7 - heeldag
P van Rooyen	Parkrand	4/7 - heeldag
Ds GC Senekal	Steelpoort	4/7 - 10:00-11:00
Ds AC Kuyper	Villieria	4/7 - 11:15-12:45
L Stemmet	Jeffreysbaai	4/7 - heeldag
Ds J Venter	Oos-Londen	4/7 - tot einde van vergadering
R Ackerman	Oos-Londen	4/7 - tot einde van vergadering
Ds PJ Snyders	Noordelike Pietersburg	4/7 - heeldag
CA van Wyk	Noordelike Pietersburg	4/7 - tot einde van vergadering
Ds PS Potgieter	Ontdekkers	4/7 - 14:30-21:00
PJ Botha	Villieria	4/7 - 10:45 res van dag
Ds RA Denton	Grootfontein	6/7 - heeldag
F Watson	Johannesburg-Middestad	4/7 - heeldag
Ds WJ Steyn	Magaliesmoot	5/7 - heeldag
Ds JWT van Heerden	Pretoria-Noord	4/7 - heeldag
Ds JH Breytenbach	Polisiekapelaan	5/7 - heeldag
Ds HK Grobler	Meyerspark	4/7 - 14:30-16:15

Die volgende lede kom ter vergadering:

JSJ van Schoor / Swellendam
S Myburg / Boksburg
CJL v d Merwe / Wapadrant
F Botha / Waterberg-Wes

MOSIES

Meelewing word betuig met

- * ds WJ van der Westhuizen wat vandag 'n operasie ondergaan
- * di DJC van Wyk en SS van Wyk met die ernstige siekte van hulle kind
- * ds HS Joubert wie se kind beseer is.

Gelukwense

Di PJ Snyders en AN van Niekerk word gelukgewens met die herdenking van hulle geboortedae.

Die vergadering verdaag vir middagete.

Goedgekeur en geteken op 5 Julie 1995.

VOORSITTER

SKRIBA

MIDDAGSITTING: 4 JULIE 1995

ORDE VAN DIE VERGADERING

Besluitbundel 64ste Algemene Kerkvergadering

BESLUIT

- * Die vergadering besluit om Bepaling 12.13 te wysig om soos volg te lui:

"'n Besluiteregister van alle besluite van die Algemene Kerkvergadering word binne ses maande na afloop van die sitting aan elke gemeente gestuur. Die koste hiervan word deur die gemeente gedra."

- * Die saak word aan die Administrateur opgedra vir afhandeling.

Publisering van Kerkwet en Bepalings

BESLUIT

- * Dit word aan die Administrateur opgedra om by 'n toekomstige herdruk van die Kerkwet en Bepalings oorweging te skenk aan 'n "los-blad-inknip-metode".

Beperking van spreekbeurte

BESLUIT

- * Die vergadering besluit om spreekbeurte so kort as moontlik te hou en die reëling in die hande van die voorsitter te laat.

Verkiesing van Kuratorium

Verkiesing van deeltydse dosente en predikante in sinodale diens as lede van die Kuratorium

BESLUIT

- * Die vergadering herroep sy besluit dat deeltydse dosente en predikante in sinodale diens nie verkiesbaar is as lede van die Kuratorium nie.

Die volgende groslys word saamgestel:

Ds APJ Beukes
Dr PB Boshoff
Dr HJ Botes
Dr JH Breytenbach
Ds J Coetzee
Dr WJ Coetzer
Dr PJ de Beer
Ds JM Delport
Dr AJG Dreyer
Ds WA Dreyer
Ds Y Dreyer
Ds PA Geyser
Dr ECB Kotzé
Dr JP Labuschagne
Prof JA Loader
Mnr A Lotriet
Ds J Otto
Ds FH van der Merwe
Ds JC van der Merwe
Dr E van Eck
Ds CJJ van Rensburg
Dr P van Staden
Dr GJM van Wyk
Prof PS Visser

Gesprek met prof GMM Pelser

BESLUIT

- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word versoek om onder die opsig met prof GMM Pelser gesprek te voer na aanleiding van sy uitsprake oor die belydenisskrifte van die Kerk.**

Teenstem

Ds PJ Botha (Parys), versoek dat sy teenstem aangeteken word ten opsigte van die reëling van die vergadering dat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met prof GMM Pelser gesprek voer.

Gemeentes in Botswana

Oudl M Jordaan word aan die woord gestel om inligting deur te gee oor die gemeentes in Botswana. Hy meld dat daar tans drie gemeentes in Botswana is te wete Gabarone, Chobe en Selibe-Pikwe. Die gemeentes beskik oor 'n eie predikant,

ds Van Rooy van den Berg. Eredienste en sakramentsbediening vind op gereëelde basis plaas. Ds GJ van Staden van Swartwater help met die bediening in Selibe-Pikwe. Die eredienste vind soms op weeksaande plaas. Afstande tussen die gemeentes is hoog en stel besondere eise aan die predikante.

Oudl Jordaen betuig dank namens die gemeentes in Botswana vir die werk van die predikante en die finansiële steun wat van die Kerk en veral van die Ring van Zeerust ontvang word. Hy versoek dat kerkrade die name van lidmate wat na Botswana verhuis, aan die betrokke gemeentes in Botswana sal deurgee.

Voorsetting van besprekings oor Prediking en Erediens

3.5 Huwelikserediens en teraardebestelling

Die Kerk se riglyne oor die huwelikserediens, soos met vorige Algemene Kerkvergaderings vasgestel, is deur die raad onderskryf. Riglyne ten opsigte van die teraardebestelling voor of na die begrafniserediens is afgehandel en aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir kommentaar besorg. Geen aanbeveling is aan die vergadering voorgelê nie.

BESLUIT

- * Elke kerkraad sien toe dat dit ordelik in huwelikserediens te daaraan toegaan. Alles wat nie tuis behoort in 'n eredienste nie, word daaruit geweier.

3.6 Opsigtaak van ouderlinge

Studie oor hierdie aangeleentheid sal eers deur die loop van 1995 afgehandel word. Geen aanbevelings in dié verband is aan die vergadering voorgelê nie.

BESLUIT

- * Die raad kry opdrag om die studiewerk af te handel.

1.3.7 Kerkbou

Geen planne van kerkgeboue is deur die Raad vir Prediking en Erediens hanteer nie.

BESLUIT

- * **Die Raad van Finansies word versoek om planne van kerkgeboue wat opgerig gaan word, aan die raad voor te lê.**

1.3.8 Voortgaande studiewerk van die raad

Die raad aanvaar dat die volgende opdragte in die nuwe werktermyn voortgaande aandag moet geniet:

- * Hulpmiddels tydens die prediking.
- * Die kind in die erediens.
- * Die teraardebestelling by die begrafniserediens.
- * Opsigtaak van die ouderling oor prediking en erediens.

BESLUIT

- * **Die raad kry opdrag om die studiewerk voort te sit en af te handel voor die 65ste Algemene Kerkvergadering.**

2. HERSIENING VAN DIE DIENSBOEK

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die Raad vir Prediking en Erediens versoek om leiding te neem by die hersiening van die 1993 Diensboek. Die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte en 'n verteenwoordiger van Kital is by die werksaamhede betrek.

2.1 Algemene hersiening

Inleiding

- * Bladsy 1 tot 15 word gekonsolideer tot 'n nuwe inleiding wat soos volg verwoord word:

2.1.1 Die wese van die erediens

Die Christelike geloof het sy ontstaan daaraan te danke dat God Homself in Jesus Christus aan die mense bekend gemaak het. Hierdie bekendmaking is in die Bybel opgeteken. Die Bybel is die enigste maatstaf vir ons kennis van God en die diens wat ons aan Hom verskuldig is. Hierdie diens kom in die besonder in die erediens na vore. Juis omdat die Woord mens geword het, is die erediens 'n Goddelik-menslike gebeurtenis. In die erediens ontmoet God die gelowiges deur sy Woord en Gees, spreek hulle aan, en op hierdie spreke antwoord hulle.

Die erediens is uniek omdat God sy gelowiges saamroep. Die saamgeroeptes is sy gemeente. Hulle behoort aan Hom en kom saam om in die geloof opgebou te word en ook te antwoord op die Woord. Hier is Hy deur sy Gees teenwoordig en deur sy teenwoordigheid word die erediens 'n lewende ontmoeting, en vind daar gemeenskap plaas. So word ons geloof gestig en gebou. Die fondament waarop die erediens rus, is die werk van die drie-enige God. Hy het ons ontmoet en wil die ontmoeting voortsit.

God se spreke roep die mens se antwoord op en daarom het die erediens 'n bepaalde karakter, wat ook die gang van die erediens bepaal: 'n Woord-antwoord karakter. Die Bybel gee geen vaste liturgiese orde nie, maar daar is wel aanduiding van verskillende liturgiese elemente.

1.2 *Elemente van die Christelike erediens*

1.2.1 *Votum en seëngroet*

Die erediens begin wanneer die liturg die votum uitspreek. Dit beklemtoon dat alles by God begin, dat alles van Hom afhang en op Hom gerig is. Hieruit blyk ook dat die samekoms van die gemeente amptelik is en daarom in die naam van die drie-enige God gekonstitueer word. Die votum gee daaraan uitdrukking dat die erediens God se wil is en dat die gemeente tot sy eer saamgeroep is. Die erediens berus nie op menslike inisiatief nie, maar by God self. Dit bring mee dat die votum uit die Skrif sal kom. Enkele inleidende woorde kan uitdrukking gee aan die feit dat die Woord van die Here gaan volg, soos: Die Here sê ... en dan volg die teks. Die Skrifteks wat as votum gebruik word, moet daaraan uitdrukking gee dat God teenwoordig is en in sy liefdeshandeling voorop staan.

* *Voorbeelde van vota*

Die volgende dien slegs as voorbeelde van vota en die liturg moet self tekste kies wat uitdrukking gee aan die besondere erediens:

God het belowe: Ek sal jou God wees en ook die God van jou nageslag (Genesis 17:7b).

Die Here het gesê: Ek is by jou en Ek sal jou beskerm waar jy ookal gaan (Genesis 28:15).

Die Here sê: Ek, die Here, is die barmhartige en genadige God, lankmoedig en vol trou. Ek betoon my liefde aan geslagte en geslagte (Eksodus 34:6b, 7a).

God bevestig in sy Woord: Dit gaan goed met die mens wat sy hulp van die God van Jakob ontvang, die mense wie se hoop gevestig is op die Here, sy God (Psalm 146:5).

Die Here sê: Ek is jou God, Ek versterk jou, Ek help jou, Ek hou jou vas, met my eie hand red Ek jou (Jesaja 41:10).

So sê die Here: Ek is die Here. Omdat Ek getrou is aan my verbond, het Ek jou geroep. Ek hou jou vas, Ek beskerm jou... (Jesaja 42:6).

Luister, so sê die Here; Moenie bang wees nie, Ek verlos jou, Ek het jou op jou naam geroep. Jy is myne (Jesaja 43:1).

God sê: Kom na My toe dat julle gered kan word, almal op die aarde, want Ek is God, daar is geen ander nie (Jesaja 45:22).

Die Here roep ons byeen met die woorde: Kom, almal wat dors is, kom na die water toe, selfs ook die wat nie geld het nie, kom, koop en eet... (Jesaja 55:1).

So spreek die Here: Luister aandagtig na My, sodat julle kan eet wat goed is en versadig kan word met die beste wat daar is (Jesaja 55:2b).

Die Here sê: Geseënd is die wat weet hoe afhanklik hulle van God is, want aan hulle behoort die koninkryk van die hemel (Matteus 5:3).

Die Here sê: Kom na My toe, almal wat uitgeput en oorlaai is, en Ek sal julle rus gee (Matteus 11:28).

Die Here sê: ...waar twee of drie in My naam saam is, daar is Ek by hulle (Matteus 18:20).

Die Here sê: Ek is die brood wat lewe gee. Wie na My toe kom, sal nooit weer honger kry nie, en wie in My glo, sal nooit weer dors kry nie (Johannes 6:35).

Jesus Christus het gesê: Ek is die weg en die waarheid en die lewe. Niemand kom na die Vader toe behalwe deur My nie (Johannes 14:6).

In die Woord staan: God is vir ons, wie kan dan teen ons wees? (Romeine 8:31).

Die Here sê: Aan elkeen wat die oorwinning behaal sal Ek te ete gee van die boom van die lewe, wat in die paradys van God is. Gemeente, genade en vrede vir julle van Hom wat is en wat kom, en van die sewe Geeste voor sy troon, en van Jesus Christus, die geloofwaardige getuie (Openbaring 2:7 en 1:4, 5).

* *Die volgende Skrifgebaseerde vota kan ook oorweeg word:*

Die Here sê: Moenie bang wees nie, Ek beskerm jou! Jou beloning sal baie groot wees (Genesis 15:1b).

Gemeente, God sê: Ek is julle rots, julle skuilplek en julle redder (Psalm 18:3).

Gemeente, die Here sê in sy Woord: Wat Ek doen is volmaak, wat Ek sê, is suiwer. Elkeen wat by my skuiling soek, beskerm Ek (Psalm 18:31).

Die Here sê vir ons: Ek is julle lig en julle redder, julle hoef nie bang te wees nie. Ek is julle toevlug, julle hoef nie te vrees nie (Psalm 27:1).

Gemeente, die Here vertroos ons met die woorde: Ek is vir julle 'n toevlug en 'n beskerming. Ek was nog altyd bereid om te help in nood. Daarom hoef julle nie bang te wees nie, al gee die aarde pad, al skuif die berge tot in die dieptes van die see, al druis en skuim die water van die see, al skud die berge sy onstuimigheid (Psalm 46:2-4).

Hier in die erediens sê die Here vir ons: Ek alleen is God. Ek roep die hele wêreld op, vanwaar die son opkom tot waar hy ondergaan (Psalm 50:1).

Gemeente, die Skrif leer: Dit gaan goed met die mens wat God uitkies en in sy huis laat bymekaar kom (Psalm 65:5).

Gemeente, ons leer in die Skrif: Dit gaan goed met mense vir wie die Here se huis 'n tuiste is en hulle krag daar in Hom vind (Psalm 84:5, 6).

Gemeente, die Here verkondig: Ek is vir julle 'n toevlug van geslag tot geslag. Voordat berge gebore is, voordat Ek die wêreld voortbring het, ja van ewigheid tot ewigheid is Ek God (Psalm 90:1, 2).

Ons kyk op na die berge: Waarvandaan sal daar vir ons hulp kom? Die Here sê vir ons: Julle hulp kom van My wat hemel en aarde gemaak het (Psalm 121:1, 2).

God sê in sy Woord: As Ek die huis nie bou nie, swoeg dié wat daaraan bou, tevergeefs. As Ek die stad nie beskerm nie, waak dié wat dit beskerm, tevergeefs (Psalm 127:1).

Die Here die Almagtige sê: Julle sal vir My 'n kosbare besitting wees... Ek sal goed wees vir julle soos iemand goed is vir sy seun wat vir hom werk (Maleagi 3:17).

Gemeente, die drie-enige God sê vir ons: Uit Hom en deur Hom en tot Hom is alle dinge. Aan Hom behoort die heerlikheid tot in alle ewigheid (Romeine 11:36).

Die seëngroet vind veral sy oorsprong in die Nuwe Testament. Die groet in die Apostoliese Briewe is meer as 'n blote groet, want dit gee ook uitdrukking aan die seën van God. Dit is 'n toesegging van die genade van die Heer by monde van die liturg aan sy vergaderde gelowiges. Om hieraan uitdrukking te gee, doen die liturg dit met uitgestrekte hande en met die

gebruikmaking van 'n Skrifteks wat dit verwoord.

Bekende voorbeelde wat algemeen in die Kerk benut word is: Romeine 1:76 en Efesiërs 1:2.

Die gemeente hoor die votum en seëngroet staande aan, sonder dat dit nodig is om die oë toe te maak.

2.1.2.2 Sang

Van die vroegste tye af het sang en lied tot die wese van die diens aan God behoort om Hom in sy grootheid te loof en te prys. Van die begin af is die lied gesien as een van die maniere waarop die gelowiges op die Woord en die roepstem van God antwoord. Die lied het 'n besondere taak in die erediens. Die gemeente aanbid God in sy lied, loof Hom vir sy weldade en liefde, dank God vir die wonder van die verlossing, roem Sy naam, verkondig aan mekaar en aan die wêreld God se heil wat Hy aan die mens toesê en bely daarmee hulle geloof en skuld. Dit skep 'n bepaalde atmosfeer van aanbidding, trouens dit dra die antwoord van die gemeente op 'n besondere manier. As antwoord van die gemeente volg dit gewoonlik op die spreke en handeling van God deur sy Woord. Dit is die taak en verantwoordelikheid van die liturg om in die keuse van liedere, toe te sien dat die gemeente geleentheid gebied word om sinvol te kan antwoord. Om willekeur uit te skakel, het die Kerk die liedere in sy sangbundel opgeneem.

Die diensorde wat gebruik word, bepaal of die ouderling of die predikant die lied aankondig. Hierdie aankondiging moet kort en saaklik wees: Ons sing....

2.1.2.3 Die wet

Die lees van die wet in die erediens kan verskillende funksies vervul.

Dit dien as kernbron van die sonde, waardeur ons van God se heiligheid en ons sonde bewus word. In hierdie geval word die wet tradisioneel vroeg in die erediens geplaas, gevolg deur skuldbelydenis en genadeverkondiging.

Dit dien as reël vir die dankbaarheid. In dié geval volg dit op die prediking en eie geloofsbelijdenis. In die prediking is ons van God se genade verseker en tot geloof opgeroep. Hierdie geloof wat bely is, moet ook uitgeleef word. Vir die regte lewe is die wet van God ons maatstaf.

Daar is ook 'n derde faktor. Ons kan dit die toekomsgerigte aspek noem. In die geval verwys die wet ook na die sonde wat eenmaal nie daar sal wees nie. Dit verskerp die toekomsverwagting as die wet gehoor word. So word die gelowige bewus van die feit dat hy op pad is na 'n tyd waar God waarlik gedien sal word soos Hy dit verlang. In dié geval sal die wet noodwendig na die prediking aan die

beurt moet kom. Hier sal die genadeverkondiging die wet moet voorafgaan. Juis omdat God ons skuld vergewe het, kan ons ons skuld bely.

Die liturg sal die keuse moet maak by watter aspek van die wet aangesluit word en dit sal dan tot uitdrukking kom in die plek wat aan die wet in die erediens gegee sal word.

1.2.4

Skuldbelydenis en genadeverkondiging

God spreek die mens aan deur sy Woord. Die mens besef dat hy skuldig staan voor God. Hierdie wete bring hom tot skuldbelydenis. Tydens die reformatie het dit in die openbare skuldbelydenis in die erediens gestalte gevind. God het aan die mens vergifnis geskenk deur Jesus Christus. Hierdie vergifnis word ook in die erediens verkondig. Op die skuldbelydenis volg dan die genadeverkondiging. Die plasing van skuldbelydenis en genadeverkondiging geskied derhalwe met inagneming van die plasing van die wet, die inhoud van die preek asook die erediensdoel in sy geheel.

Van die volgende liedere kan byvoorbeeld gesing word:

Om ons skuld te bely.

Om vergifnis te vra.

Om ons onvermoë om aan die wet te voldoen te bely.

Om te bid om God se hulp sodat ons gehoorsaam kan wees.

Ps 19:4, 6, 7

Ps 32:1, 3

Ps 51:1

Ps 119:1, 2 ens

Ges 53:1, 2

Ges 192:1, 3

Ges 244:1

Ges 253:2

Ges 262:1, 2

Ps 25:3

Ps 38:1, 17

Ps 86:6

Ps 130:2

Ges 57:1

Ges 238:1

Ges 245:8

Ges 259:1, 2

Ges 266:1

1.2.5

Geloofsbelydenis

In die geloofsbelydenis word die geloof in die drie-enige God, soos Hy Hom deur sy Woord aan die mens bekend gemaak het, bely. Geloofsbelydenis is die nasê van wat God reeds gesê het. Die geloofsbelydenis het vanaf die vroegste tye in een of ander vorm voorgekom. In die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika word hoofsaaklik die Apostoliese Geloofsbelydenis (Twaalf Artikels) en die Niceense Geloofsbelydenis gebruik. Ook die lied kan as geloofsbelydenis benut word, vergelyk Orde L.

Verskillende liedere kan gesing word om byvoorbeeld

die belydenis te bevestig
ons lewe aan die Here te wy
te getuig van God se genade
te bid om God se leiding
te sing van ons ewige toekoms
te getuig van die evangelie
te bid van ons geloof
om God te loof
om God te dank.

Die volgende en ander gepaste liedere kan hiervoor benut word:

Ps 9:1	Ps 18:1, 14
Ps 25:3	Ps 33:1, 2, 11
Ps 47:1	Ps 100
Ps 105:1, 2	Ps 113:1
Ps 150	Ges 5:3
Ges 40:4	Ges 57:3
Ges 177:1, 2	Ges 182:1, 2
Ges 188:1, 3	Ges 190:1, 2, 3
Ges 194:1	Ges 202:3
Ges 227:1, 2	Ges 228:1, 2
Ges 230:1	Ges 238:2
Ges 245:11	Ges 253:1
Ges 269:1, 2, 3	Ges 273:1

2.1.2.6 **Skriflesing**

Die Skriflesing is 'n onontbeerlike element in die erediens. In die Skriflesing verneem ons die spreke van God. Hierdeur wil Hy Homself aan ons bekendstel. Die Skriflesing is ten nouste met die prediking verbind, nogtans bly dit altyd 'n selfstandige liturgiese element. Dit beteken dat die liturg volle reg aan die Skriflesing sal laat geskied.

Die aankondiging van die Skrifgedeelte wat gelees gaan word moet, soos alle aankondigings, kort en saaklik wees. Die volgende dien as voorbeeld:

Ons Skriflesing is uit...

Na die Skriflesing volg 'n kort en bondige aankondiging:

Ons lees tot sover... of
Hier eindig die Skriflesing.

Die aankondiging word opgevolg deur 'n toepaslike sitaat, soos een van die volgende:

Jesaja 40:8 Gras verdor en blomme verwelk, maar die Woord van ons God bly vir ewig.

Jeremia 23:29 My Woord is soos vuur, sê die Here, soos 'n hamer waarmee klippe stukkend gebreek word.

Matteus 4:4 'n Mens leef nie net van brood nie, maar van elke Woord wat uit die mond van God kom.

Lukas 11:28 ... Bevoorreg is hulle wat die Woord van God hoor en dit onderhou.

Johannes 5:24 Dit verseker Ek julle: Wie luister na wat Ek sê, en in Hom glo wat my gestuur het, het die ewige lewe.

Johannes 8:47a Wie 'n kind van God is, luister na die woorde van God.

1.1.2.7 Prediking

Prediking is die uitleë en toepas van die Skrif. Die prediking is noodsaaklik vir die opbou van die gemeente. Die geloof is deur die hoor van die Woord en die prediking is tot redding van die wat glo (I Korintiërs 1:21). Die Heilige Gees gebruik die prediking as instrument om die geloof te wek en te versterk en om die gelowiges vir hulle dienswerk toe te rus.

Die teks vir die prediking word aangekondig. Wanneer daar gebruik gemaak word van 'n bepaalde perikoop, word die kerninhoud daarvan aangekondig.

2.1.2.8 Gebed

Die gebed bied aan die gelowige die voorreg om in Jesus Christus deur die Heilige Gees in 'n besondere verhouding tot die hemelse Vader te staan en dankbaar op die Woord van God te antwoord. Die liturg gaan die gemeente voor in die gebed terwyl die gemeentelêde in werklikheid saam bid. Die gebed is nie gebed van die liturg nie, maar van die gemeente. Die liturg kan 'n vrye gebed of 'n formuliergebed gebruik. Dit spreek vanself dat die gebed sal beantwoord aan die voorskrif wat Jesus Christus gegee het (Matteus 6:5 vv).

Die Nederduitsch Hervormde Kerk het tot dusver verkies om die eerste gebed die gebed te maak waarin die voorbidding gedoen sal word soos dit van die kerk verwag word om voorbidding te doen. Die tweede gebed is bekend as 'n dankgebed en is gewoonlik korter as die eerste.

Indien die tweede gebed vir voorbidding benut word, sal die aankondiging daarvan

ook aangepas moet word en dien dit dan nie by uitstek as dankgebed nie.

Gemeentesang kan goedskiks dien as een van die gebede, byvoorbeeld Psalm 25:2; Gesang 293 - 301. Indien die gemeentesang as tweede gebed benut word, vervel die slotsang.

Soos by alle aankondigings van die liturgiese elemente word die aankondiging ook kort en saaklik gedoen:

Laat ons bid.

Kom laat ons bid.

Laat ons dank.

2.1.2.9 **Die Seën**

Die erediens het begin met die votum as proklamasie van die drie-enige God, in wie se naam die diens gehou word. Die samekoms van die gemeente het ook in teenwoordigheid van die drie-enige God verloop. Die seën aan die einde van die erediens is 'n bevestiging van God dat Hy sy gelowiges in die wêreld vergesel. Hierdie toesegging vind ook plaas met die simbolies uitgestrekte hande van die liturg, met gebruikmaking van die toepaslike Skrifgedeeltes soos 2 Korintiërs 13:13 of Numeri 6:24-26.

Die gemeente hoor die seën staande aan sonder dat dit nodig is om die oë toe te maak.

2.1.3 ***Dankoffer***

Die dankoffer is 'n bekende Bybelse gebruik, en in die Kerk is dit algemene praktyk dat die offergawe deur die diakens by die deur in ontvangs geneem word. Die lewe van die gelowige moet 'n lewe van dankbaarheid wees. Sy geloof moet gestalte kry in sy werke. Daarom word die eerste dankbaarheidsdaad verrig op die oomblik as die gemeente die wêreld betree.

2.1.4 ***Afkondigings***

Dit spreek vanself dat die dankbaarheid van die gemeente ook in die loop van die week tot uitdrukking sal kom in die besondere aktiwiteite in die gemeente. Afkondigings wat hiermee verband hou, word na die uitspraak van die seën gedoen. Afkondigings moet so kort en saaklik as moontlik gedoen word. Indien dit vir die gemeente moontlik is om dit op skrif beskikbaar te stel, moet alles nie weer herhaal word nie.

2.1.5 ***Die voorleser***

In die Nederduitsch Hervormde Kerk is dit gebruik dat een van die ouderlinge

enkele elemente in die erediens hanteer. Hierdie gebruik het 'n lang tradisie in die Kerk en dit word vandag nog gehandhaaf. Die ouderlinge het die opsigtaak in die gemeente. Dit beteken dat juis hulle aan die gemeente voorhou wat God van hulle vra en hoe hulle sal glo.

1.6 *Afwisseling*

Die Bybel se liturgiese geskiedenis gee geen getuienis dat net een diensorde as die enigste bruikbare orde vasgelê moet word nie. Verskillende diensordes is moontlik, met die voorbehoud dat dit volgens die beginsels soos deur die Algemene Kerkvergadering neergelê is, saamgestel sal word. Verskillende diensordes soos deur die Algemene Kerkvergadering goedgekeur, word voorgelê. Die rede waarom verskillende diensordes voorgelê word, is om te verhoed dat slegs een geysde diensorde gebruik word. Dit skep ook die moontlikheid dat die verskillende funksies van 'n liturgiese element beter tot hulle reg kom. Afwisseling is nie net moontlik nie, maar ook wenslik. Die dinamiese krag van die erediens verg afwisseling. Afwisseling dien daartoe dat onbeperkte vryheid aan die een kant en stagnasie aan die ander kant voorkom word.

Die diensorde wat benut word, word bepaal deur die inhoud van die preek en die doel van die erediens as geheel.

1.7 *Liturgiese ordes tydens die bevestiging van 'n huwelik en 'n begrafnisdiens*

Hierdie erediens kan anders verloop as dié op die Sondag. Die ouderling tree normaalweg nie hier as voorleser op nie.

In terme van besluite van die Algemene Kerkvergadering kan die wet, geloofs-belydenis, skuldbelydenis en genadeverkondiging deel uitmaak van ander liturgiese elemente soos in die gebed, sang of prediking. Dit het eintlik algemene praktyk in die Kerk geword.

Voorts moet daarop gelet word dat slegs dié liedere wat deur die Kerk goedgekeur is, benut mag word, dit wil sê uit die Psalm- en Gesangeboek van die Kerk. Tydens die huweliksdien word solosang en die neem van fotos afgewys. Die wisseling van ringe en die kniel deur die egpaar is opsionele aangeleenthede.

Bladsy 15 word vervang met 'n titelblad: "Liturgiese ordes".

2.1.7.1 *Liturgiese ordes op bladsye 16 tot 53*

- * Die afsonderlike ordes A tot K vir predikant en ouderling word telkens met die opskrif "Orde vir predikant" en "Orde vir ouderling" langs mekaar geplaas met 'n skakering-onderskeiding bo-aan die orde vir die ouderling.

By die ordes vir die predikant op bladsye 16 tot 29 vind die volgende wysigings plaas:

- * Verwyder deurgaans alle vota en die seëngroet aan die begin en die seënbede aan die einde van die orde. Verwys telkens net na die bladsynommer van die inleiding tot die Diensboek waar alle vota, seënspreuke en seënbedes volledig weergegee word.
- * By "Skriflesing" word deurgaans die woorde ".... uit die Nuwe Testament (Ou Testament), uit die Evangelie volgens Johannes ..." met "uit die Ou/Nuwe Testament uit (meld die Bybelboek)"; en verwyder deurgaans die woorde "U vind dit op bladsy soveel. Herhaal: Johannes soveel op bladsy soveel."
- * Na die "Afkondigings" moet "Dankoffers" deurgaans onderaan toegevoeg word.

Orde I op bladsy 24 word vervang met 'n nuwe Orde I wat soos volg lui:

Predikant:

Votum en seëngroet:

Lofsang: "Kom ons sing tot lof van die Here ..."

Wet, skuldbelydenis, genadeverkondiging en geloofsbelydenis: Hierdie elemente moet by die sang, die gebed en of die prediking ingewerk word.

Skriflesing: Ons lees uit die Woord van God, uit die Nuwe Testament (Ou Testament) uit die Evangelie volgens Johannes, hoofstuk soveel vanaf vers soveel tot soveel.

Na die Skriflesing: Hier eindig die Skriflesing. "Wie 'n kind van God is, luister na die Woord van God".

Gebed: Kom ons bid saam.

Prediking: Sien Orde A

Sang/Gebed: Die laaste gebed en die slotsang kan vervang word met 'n Psalm of Gesang wat deur die hele gemeente biddend gesing word. (Gedeeltes van die volgende Psalms of Gesange kan vir dié doel gebruik word. Psalms 5; 18; 25; 30; 74; 86; 89; 148 en 145. Gesange 293 tot 297; 299; 301; 315; 336; 337; 350; 535 en baie ander).

Afkondigings:

Dankoffers:

- * Hierdie orde kan slegs alternatiewelik by 'n tweede erediens op Sondag en by buitengewone eredienste gebruik word.

Die ordes vir die predikant op bladsye 27-30 word in die bestaande volgorde gehandhaaf en word voorsien van die opskrif "Ordes vir predikant". Dit word net na die nuwe Orde L vir die ouderling in die nuwe Diensboek geplaas.

Ordes vir ouderlinge op bladsye 32 tot 53:

- * Aangehaalde liedere na wet en belydenis word deurgaans verwyder. Daar word telkens na die bladsynommer van die inleiding tot die Diensboek waar voorbeelde van sodanige liedere weergegee word, verwys.
- * Reëls 8 tot 11 op bladsy 32, reël 9 op bladsy 34 word in geheel vervang met die volgende woorde: "Kom ons bely ons geloof soos volg:" aangesien die opmerking oor die voorskriftelikhede "sit" of "staan" in die inleiding tot die nuwe Diensboek vervat word.
- * Orde I op bladsy 48 word voorsien van 'n asterisk met die volgende opmerking onderaan die bladsy: Hierdie orde dien slegs as alternatief vir die ander ordes vir die ouderling en verval derhalwe wanneer Orde I vir die predikant in die erediens gebruik word.
- * Die nuwe Orde L vir die ouderling, word in die nuwe Diensboek net na Orde K vir die predikant en die ouderling geplaas met 'n asterisk daarby in verwysing na die opmerking onderaan die bladsy "Hierdie orde dien as alternatief vir die Ordes D tot K vir die ouderling".

Orde L lees soos volg:

Predikant: Votum en seëngroet

Ouderling:

Lofsang: God het ons met sy seën gegroet. Laat ons met blydschap daarop antwoord deur te sing van ...

Wet: Broers en susters,

God se wet eis liefde van ons. Hoor hoe som Jesus die wet vir ons op.

En een van hulle, 'n wetgeleerde, het hom met 'n vraag probeer vastrek. "Meneer," vra hy, "wat is die grootste gebod in die wet?"

Jesus antwoord hom: "Jy moet die Here jou God liefhê met jou hele hart

en met jou hele siel en met jou hele verstand. Dit is die grootste en die eerste gebod. En die tweede, wat hiermee gelykstaan, is:

'Jy moet jou naaste liefhê soos jouself.' In hierdie twee gebooe is die hele wet en die profete saamgevat."

Skuldbelydenis: Ons weet hoe liefdeloos ons teenoor God en teenoor ander mense is. Laat ons ons skuld bely met die volgende woorde:

Here, ons het almal afgedwaal
Ons handel almal in stryd met U Woord
Ons is liefdeloos teenoor U en ons medemens
Vergeld ons genadiglik nie volgens ons werk nie
Sien ons aan in Jesus Christus wat vir ons sonde gesterf het.

Genadeverkondiging: In Galasiërs 3 vers 11 staan daar: "Hy wat deur God vrygespreek is omdat hy glo, sal lewe."

Geloofsbelydenis: Kom ons bely ons geloof staande met die sing van

Predikant: Aankondiging van Skriflesing, gebed, sang, Skriflesing, prediking, gebed, sang, seën, afkondigings.

2.1.7.2 Nuwe Ordes M en N

Die nuwe Ordes M en N vir Woord- en Lieddienste, word in die nuwe Diensboek as die laaste liturgiese ordes geplaas.

Dit lui soos volg:

Orde M

Woord- en Lieddiens

Enige een van die liturgiese Ordes A-L word gebruik waarby die Woord- en liedgedeelte as aanloop voor die Votum of as afloop na die seën gebruik word.

Orde N

Woord- en Lieddiens

Enige een van die liturgiese Ordes A-L word gebruik terwyl die elemente van Skriflesing en sang meermale afwisselend herhaal kan word.

1.7.3 Formuliere

Die volgende taalkundige korreksies word aangebring:

- * Bladsy 56, reël 12 - "sondigheid" word vervang met "sonde".
- * Bladsy 59, reël 2 - alle aanspreekvorme moet "u" wees, nie "jou" nie.
- * Bladsy 59, reëls 11 tot 12 - vervang "sodat hulle gelowig en vroom opgevoed mag word" met "sodat hulle gelowig opgevoed word".
- * Bladsy 59, reël 18 - "ook" aan die einde van die sin verval.
- * Bladsy 60, reël 12 - "sondigheid" vervang met "sonde".
- * Bladsy 61, onderaan - vervang die laaste twee reëls met "sodat dit vir die gemeente duidelik kan wees dat u hierdie geloof ontvang het en daarom ook bereid is om die dienswerk van die geloof in dankbaarheid teenoor God te doen, moet u nou hardop op die volgende vrae antwoord".
- * Bladsy 64, reël 4 - gebruik deurgaans "broers en susters" in stede van "broeders en susters".
- * Bladsy 64, reël 19 - "vrygespreek" word vervang met "vrysprek".
- * Bladsy 64, reël 25 - "prediking" word vervang met "verkondiging".
- * Bladsy 66, paragraaf 2 - "broers" by die aanhaling van Hebreërs 10:19-25 word weggelaat.
- * Bladsy 73 - net voor die tafelformule word ingevoeg:

"Uitnodiging na die Nagmaal"

Voor die eerste tafel: Broers en susters in die Here, namens die kerkraad van die gemeente word u hartlik uitgenooi om te kom aansit aan die Nagmaal van die Here! Belydende lidmate van ander gemeentes van ons Kerk en belydende lidmate van kerke met dieselfde belydenis as ons Kerk, word van harte uitgenooi om saam met ons Nagmaal te gebruik mits u nie onder kerklike tug staan nie en dus die vrymoedigheid het om in u eie gemeente aan die tafel van die Here aan te sit".

- * Bladsy 74 - net na reël 4 word ingevoeg:

"Uitnodiging na die Nagmaal"

By die tweede en daaropvolgende tafels kan een van die volgende of soortgelyke Skrifgedeeltes gebruik word: Gemeente, alles is gereed; kom na die tafel van die Here. Kom en word versterk in die geloof (Matteus 22:4). Gemeente, kom; die maaltyd staan klaar (Lukas 14:17).

Kom, gemeente, ons is almal van die Here afhanklik. Hy voed ons op sy tyd! (Psalm 104:27).

Gemeente, kom dan; want die Here maak sy hand oop en ons kry meer as genoeg! (Psalm 104:28).

Kom, gemeente, laat ons ons oë op die Here rig; want Hy voed ons op sy tyd! (Psalm 145:15).

Kom, gemeente, eet! Anders sal die pad vir u te lank word (1 Konings 19:7)."

- * Bladsy 80, reëls 7 en 10 - vervang "dui" met "is" soos in die ander Formulier.
- * Bladsy 81, reël 23 - vervang "verkry" met "kry".
- * Bladsy 82, reël 17 - vervang "sê" met "lees ons in".
- * Bladsy 83, reël 9 - vervang "sê" met "lees ons in".
- * Bladsy 83, reël 20 - die "2" aan die einde moet na die volgende reël oorskuif.
- * Bladsy 85, reël 28 - "broer of suster" vervang met "broer/suster".
- * Bladsy 97, reël 5 - "goed getuig" vervang met "goeie getuienis gelewer".
- * Bladsy 99, reël 34 - "gewese" aan die einde van die sin verval.
- * Bladsy 103, reëls 22 en 23 - maak by "buitestander, medeburger, lid" voorsiening ook vir die meervoudsvorm.
- * Bladsy 104, reëls 4, 5 en 6 - by "hy" word telkens "/sy/hulle" bygevoeg en by "sy" word telkens "/haar/hulle" bygevoeg.
- * Bladsy 105, reël 9 - laat die swak vertaling "en dat dit Hom behaag" weg. So ook by reël 27 - vervang "die huwelik God die Here behaag" met "God die huwelik ingestel het".
- * Bladsy 106, reël 20 - vervang "haar" met "u vrou".
- * Bladsy 107 - net na reël 20 word ingevoeg "Gee mekaar die regterhand", soos dit op bladsy 108 verskyn, aangesien hierdie handeling simbolies-juridies plaasvind voor trou belowe word (soos by die ander formuliere).
- * Bladsy 108, reël 5 - voeg "nie" in na "teenwoordig".

- * Bladsy 108, reëls 14 en 15 - verval.
- * Bladsy 109, reël 14 - laat in geheel weg aangesien dit tans voorkom of die gebed ook opsioneel is.
- * Bladsy 109, reëls 28 tot 31 - druk in kursief sodat dit opsioneel is by die bevestiging, byvoorbeeld van bejaardes.
- * Bladsy 110 tot 114 - al die aanspreekvorme in die wisselformuliere vir die bevestiging van huwelike word na "u" verander.
- * Bladsy 110, reëls 18 en 19 - "almal" word weggelaat en vervang "bewys aan mekaar eer" met "bewys eerbied aan mekaar".
- * Bladsy 111, reël 4 - vanaf "verklaar" aan die einde van die sin moet 'n nuwe paragraaf begin.
- * Bladsy 112, reël 32 - vervang "hulp" met "helper".
- * Bladsy 113, reël 35 - by "verklaar" aan die einde van die sin moet 'n nuwe paragraaf begin.
- * Bladsy 115, reël 3 - vervang "daarom vertrou ons sy/haar liggaam aan die verganklikheid toe" met "daarom begrawe ons hom/haar".

2.1.7.4 Teologiese wysigings

- * Bladsy 65, vraag 2 - vervang met "Onderneem u om by hierdie belydenis te bly, u voortdurend tot die Here te bekeer en steeds te bid dat Hy dit in u volvoer", aangesien die huidige formulering eintlik teologies neerkom op 'n belofte wat geen mens kan nakom nie.
- * Bladsy 73, reël 26 - Die vergadering spreek hom uit oor die invoeging of weglating van die doksologie by die "onse Vader"-gebed, naamlik "Aan U behoort die koninkryk en die krag en die heerlikheid tot in ewigheid. Amen." Op hierdie bladsy sowel as op bladsy 79 is dit tans weggelaat terwyl bladsye 87, 97 en 104 dit wel invoeg. Hierby moet onthou word dat die Heidelbergse Kategismus op bladsye 200, 202 en 203 wel die doksologie insluit en behandel.
- * Bladsy 105, reëls 2 tot 6 - vervang die "negatiewe" begin van hierdie Formulier "Die sonde ... God u sal bystaan" met 'n formulering in lyn met die 1977/8 uitgawes van die Diensboek naamlik, "N en N het begeer dat hulle huwelik in die Naam van God bevestig sal word. Aangesien daarteen geen wettige beswaar ingebring is nie, gaan ons nou daartoe oor. U, N en N, wat u huwelik openlik in die Naam van God wil laat bevestig, kan in u harte daarvan seker wees dat God u hierin sal bystaan."

- * Bladsy 108, reël 19 - vervang "seën u" aan die einde van die sin met "mag Hy u seën" om in lyn met die 1977/8 uitgawe van die Diensboek die wens hier sterker uit te druk.
- * Bladsy 109, reël 21 - "heilige" word weggelaat, anders klink dit te sakramenteel.
- * Bladsy 112, reël 3 - vervang "kerklik ingeseën" met "in die Naam van God bevestig".

2.1.7.5 Die ekumeniese simbole

Taalkundige hersiening

- * Bladsy 121, reël 15 - laat die hakies weg.
- * Bladsy 119, laaste reël - "wederopstanding" word met "opstanding" vervang, soos dit telkens by die aanhaling van die Geloofsbelofte in die Diensordes voorkom.
- * Bladsy 139, reël 8 - voeg 'n asterisk in na "deur Hom geskep is" vir die verwysing onderaan die bladsy.
- * Bladsy 153, reël 17 - vervang "Christene" met "Christus".
- * Bladsy 168 tot 203 - die nommer van die vraag moet tweede geplaas word, dit wil sê "1 vraag" moet lees "vraag 1".
- * Bladsy 188, reël 13 - vervang "dood" met "doop".
- * Bladsy 192, reël 18 - vervang "Eie" met "Die".
- * Bladsy 192, reël 19 - vervang "my" met "My".
- * Bladsy 247, reël 3 - die Skrifverwysing moet "Romeine 8" lees en nie "Romeine 3" nie.

Teologiese hersiening

- * Bladsy 200 - Die laaste deel van die verwysing onderaan die bladsy: " ... en omdat vrae 128 en 129 spesifiek hieroor handel" is oorbodig en word daarom weggelaat.
- * Bladsy 211, reël 12 - vervang "Hervormde kerke nie alleen bely nie, maar ook van harte verwerp" met "Hervormde kerke bely en andersins dinge wat hulle verwerp."

BESLUIT

* Die volgende aangeleenthede word na die Raad vir Prediking en Erediens verwys:

** By wyse van 'n verduidelikende nota word aangedui hoe die orde behoort te verloop tydens 'n erediens waartydens 'n volwasse lidmaat geloofsbelydenis aflê en hy/sy self en soms ook sy/haar huisgesin/kinders daarna gedoop word.

** Bl 286 punt 2.1.2.1. Vervang "uit die Skrif sal kom" met "op Skrifgewens gegrond sal wees".

** Bl 289 punt 2.1.2.1. Romeine 1:76 word vervang met Romeine 1:7.

** Bl 295 punt 2.1.7.1. Behou die woorde: "U vind dit op bladsy soveel ..."

** Bl 286 punt 2.1.1. Die sin: "Juis omdat die Woord mens geword het, is die erediens 'n goddelik-menslike gebeurtenis" - word geskrap, aangesien dit gewoon onwaar is. Die saak van God-mens is 'n goddelik-menslike gebeurtenis alreeds vandat God Hom aan die mens geopenbaar het.

Die erediens as goddelik-menslike gebeurtenis, kom alreeds na vore in die vroegste vorm van tempeldiens soos in die Ou Testament. Die openbaring van God is 'n gerigtheid en dië eienskap van God se openbaring gaan as God-Mens gebeur alreeds die neerslag van 'n geykte erediensvorm vooraf.

Die vleeswording van Jesus Christus het nie in die eerste plek hierdie verhouding gedetermineer nie.

** Die hele punt 2.1.3 wat oor die wet handel word herskryf.
Die uiteensetting sluit by die klassieke drie gebruike van die wet aan.

Veral die eerste gebruik (die usus legis civilis) word duidelik onder woorde gebring.

Die "derde faktor" soos beskryf in die agenda, naamlik die sogenaamde "toekomsgerigte aspek", word herskryf, aangesien dit aanleiding tot moralisme, wettisme en die veretisering van die geloof, gaan gee.

**** Die vergadering bevestig dat verskillende diensordes moontlik is, met die voorbehoud dat dit volgens die beginsels, soos deur die teologiese fakulteit en die Algemene Kerkvergadering neergelê is, saamgestel word.**

**** Predikante en ouderlinge word versoek om in die samestelling en gebruik van die liturgie soos dit in diensordes vergestaltung vind, versigtig, behoudend maar ook kreatief, dié gesprek tussen God en mens in die erediens te verwoord.**

**** Die inleidingswoorde tot die Wetlesing in Orde J (bl 50) word soos volg gewysig: Wet: Broers en susters**

Die Woord leer ons dat God die Tien Gebooie aan ons laat voorhou sodat ons gedurende ons hele lewe ons sondige natuur hoe langer hoe beter kan leer ken en met groter verlange na die vergewing van sondes en na die geregtigheid in Christus kan soek (HK 115).

Kom ons luister nou na die opsomming van die Wet van die Here soos ons dit lees in Matteus 22 vers 35 - 40.

"En een van hulle"

**** Die gemeente word telkens in die liturgiese ordes (byvoorbeeld L) opgeroep om die skuldbelydenis staande te doen.**

**** Asterisk 7 op bl 300 vra dat die "kontraktuele" huweliksluiting eers plaasvind en dat die trou aan mekaar daarna belowe word. Omdat ons eerstens 'n verantwoordelikheid teenoor God in die huwelik opneem, behoort hierdie behoefte van trou voorop te staan.**

Die volgorde in die formulier moet behou word.

**** By asterisk 5 op bl 300 is die voorgestelde wysiging lomp geformuleer en 'n belangrike element word uitgelaat. Die twee elemente is (a) dat dit 'n instelling van God is, en (b) dat dit die Here behaag. Die huidige bewoording moet gehandhaaf word.**

**** Bladsy 300 by punt 2.1.7.3. Na asterisk dertien word die volgende ingevul: Bladsy 110, reël 27, "sambind" word vervang met saambind.**

- ** Bladsy 301 by punt 2.1.7.4. Op hierdie bladsy 73 reël 26 en bladsy 79 van die Diensboek word die doksologie by die "Onse Vader" ingevoeg.**
- ** By die element van genadeverkondiging word die aankondigingswoorde so deur die opstellers van die Diensboek geformuleer dat dit duidelik sal wees dat God se vrypraak of genadewoord ná die skuldbelydenis aangehoor word.**
- ** Die formulering "wederopstanding" in die apostolicum word gehandhaaf.**
- ** Die formulering "neergedaal het na die hel" word verander na "ter helle neergedaal".**

ORDE VAN VERGADERING

MOSIES

Meelewing word betuig met

- * ds HJM Breedts met die afsterwe van sy moeder
- * ds WJ van der Westhuizen wat vandag 'n operasie ondergaan
- * di DJC van Wyk en S van Wyk met die ernstige siekte van hulle kind
- * ds HS Joubert wie se kind beseer is.

Gelukwense word betuig met

- * di PJ Snyders en AN van Niekerk wat vandag verjaar.

Die volgende lede kom ter vergadering:

Diaken JZJ van Schoor / Swellendam
Oudl S Myburg / Boksburg
Oudl CJL van der Merwe / Wapadrant
Oudl F Botha / Waterberg-Wes

Die vergadering verdaag vir aandete.

AANDSITTING: 4 JULIE 1995

ORDE VAN DIE VERGADERING

Verkiesing van die Kuratorium

'n Herverkiesing vind plaas tussen die volgende persone:

Ds APJ Beukes
Dr HJ Botes
Dr JH Breytenbach
Dr PJ de Beer
Dr AJG Dreyer
Ds WA Dreyer
Ds Y Dreyer
Ds PA Geyser
Dr ECB Kotzé
Prof JA Loader

Die volgende lid kom ter vergadering.

P Jacobs/Westonaria

MOSIE

Gelukwense

Prof JA Loader word gelukgewens met sy dogter Reina-Marie se prestasies tydens die pasafgelope Pretoria Eisteddfod se Afrikaanse Kultuur Olympiade. Sy is aangewys as die algehele wenner met die hoogste punte (laerskool, hoërskool en volwasse afdelings ingesluit). Sy het die hoogste gemiddeld in die 72 jaar van die bestaan van hierdie Afrikaanse Kultuurfees behaal.

Deelname van ouderlinge aan besprekings

Die vergadering neem kennis dat die uitlating wat gemaak word in die vergadering dat die ouderlinge nie aan die besprekings deelneem nie, nie korrek is nie. Ouderlinge wat na die gesprek luister vorm ook deel van die vergadering en het op daardie wyse deel aan die vergadering.

VOORTSETTING VAN BESPREKING VAN HOOFSTUK XII, PREDIKING EN EREDIENS

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN LOSBERG AANDEREDIENSTE

Die vergadering keur dit goed dat die tweede byeenkoms van die gemeente op Sondag onder opsig van die kerkraad ook kan bestaan uit 'n toerustingsgeleentheid, Woord en lieddiens, Bybelstudiegeleentheid, of tema-bespreking aan die hand van die Bybel. Gepaste liedere uit ander bundels kan ook hier gesin word.

Motivering

- * Die besluit van die vorige Algemene Kerkvergadering om die status quo ten opsigte van die tweede erediens op Sondag te handhaaf en die bevestiging van die besluit om slegs voorgeskrewe liturgiese ordes volgens die diensboek te gebruik, het die probleem van swak bywoning van aanddienste geensins opgelos nie.
- * Eredienste volgens die voorgeskrewe ordes is sekerlik die mees geskikte en gepaste vorm van gespreksontmoeting, maar is sekerlik nie die enigste vorm van gespreksontmoeting nie.
- * As kerkrade die taak, verantwoordelikheid en bekwaamheid het om opsig te hou oor byvoorbeeld die inhoud van die prediking en die vorm van die gewone erediens, is hulle sekerlik ook in staat om toe te sien dat ander samekomste, soos reeds genoem, tot eer van God en tot opbou van die gemeente gehou word.
- * In 'n gemeente in die ring waar samekomste in die aand ook in 'n ander vorm gehou is, het die bywoning meer as verdubbel. Na die besluit van die Algemene Kerkvergadering en die terugkeer na gewone eredienste, het die bywoning verswak soos voorheen.

BESLUIT

- * Twee byeenkomste van 'n gemeente vind normaalweg op 'n Sondag plaas. By elke sodanige geleentheid kom die liturgiese elemente ten volle aan die orde. Die liturgiese element van die kerklied kan ook in die erediens 'n groter rol speel.
- * Bepaling 83 wat bepaal dat die kerkraad die tyd, plek en aantal eredienste bepaal, word gehandhaaf, met dien verstande dat elke gemeente sy eie situasie in ag neem.

- * Die volgende geamendeerde beskrywingspunt van Losberg word aanvaar:
 - ** Die vergadering keur dit goed dat die tweede byeenkoms van die gemeente op Sondag onder opsig van die kerkraad ook kan bestaan uit 'n toerustingsgeleentheid, Woord- en lieddiens, Bybelstudiegeleentheid of temabespreking aan die hand van die Bybel. Die liturgiese elemente van die erediens moet behoue bly terwyl die Woordverkondiging nie agterweë gelaat mag word nie. Die Woordverkondiging kan vergestalt word in die bogenoemde gebeure tydens die tweede byeenkoms.
- * Die tweede erediens van die gemeente op Sondag onder opsig van die kerkraad kan ook aangevul word met 'n toerustingsgeleentheid, Woord en lieddiens, Bybelstudiegeleentheid of tienerbespreking aan die hand van die Bybel - dit is na afloop van 'n kort erediens.
- * Onderzoek word ingestel na die tweede byeenkoms van die gemeente op Sondag met dien verstande dat enkele gemeentes geïdentifiseer word om leiding te gee hoe die saak soos in die beskrywingspunt van Losberg geformuleer, in die praktyk ingerig moet word.
- * Studie oor die tweede erediens word voortgesit onder leiding van die Raad vir Prediking en Erediens.
- * Die vergadering onderskryf die volgende interpretasie van die voorsitter:
 - ** Waar moontlik word twee eredienste op 'n Sondag gehou.
 - ** Die tweede erediens kan aangevul word met geleenthede soos genoem.
 - ** Enkele gemeentes word geïdentifiseer om leiding te gee aan die praktiese implementering van die saak soos deur die Ring van Losberg voorgestel.
 - ** Studie oor die tweede erediens gaan voort.

4.

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN GERMISTON VORM VAN DIE TWEEDE EREDIENS

Die vergadering word versoek om weer ondersoek te doen na die vorm van die tweede erediens.

Motivering

- * Daar bestaan 'n toenemende behoefte by lidmate vir gesprek rondom aktuele onderwerpe. Gedurende die week is dit moeilik om lidmate as gesin bymekaar te kry as gevolg van werksomstandighede en skoolaktiwiteite.
- * Lidmate is ook nie altyd bereid om na 'n aanddiens nog aan te bly vir verdere byeenkomste nie.
- * Dit word ook ondervind dat lidmate nie altyd die Leer van die Kerk goed begryp nie. Ondervinding in gemeentes toon dat wanneer lidmate die geleentheid tot gesprek kry, onduidelikhede en misverstande beter uit die weg geruim word.
- * Swak agtergrondkennis lei daartoe dat lidmate ook dikwels die prediking misverstaan.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word aanvaar.
- * Die taak word aan die Raad vir Prediking en Erediens opgedra.

5.

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN JOHANNESBURG BYWONING VAN EREDIENSTE

Die vergadering besluit dat die Kerk nie voorskriftelik sal wees oor wie sy eredienste bywoon nie. Daarom spreek hy hom nie hieroor uit nie en verval alle besluite en maatreëls wat vantevore daaroor getref is.

Motivering

- * Die Kerk bevestig sy primêre roeping om die evangelie van Jesus Christus in sy volle omvang en betekenis te verkondig, en mense deur die verkondiging op te roep tot geloof in Jesus Christus.
- * Die Kerk bevestig dat hy hierdie opdrag op so wyse wil uitvoer dat die universele gerigtheid van die evangelie op geen wyse gekortwiek of verhinder word nie, en wil in sy optrede juis die kragtige werking van die evangelie bevorder om naas die vertroosting, versterking en bemoediging van mense wat reeds gelowig is, ook mense tot geloof te bring wat nog nie in Christus glo nie.

- * Die Kerk bevestig dat hy draer is van die boodskap van die inklusiewe genade van God in Jesus Christus, en dat die effektiewe manifestasie van daardie genade ook in en deur die bestaan en werksaamhede van die Kerk geïllustreer word.

BESLUIT

- * **Die beskrywingspunt word aanvaar.**

6. DIE RAAD VIR KERKMUSIEK

- 6.1 Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die raad.

Daar word ook kennis geneem van die studiestukke wat deur die raad behandel is en wat in die studiebundel opgeneem is.

BESLUIT

- * **Die vergadering neem met dank kennis van die studiewerk wat deur die raad gedoen is.**
- * **Die vergadering spreek sy dank en waardering uit oor die dieptebesinning oor kerksang wat tans plaasvind. Daar word uitgesien na uitbreidings van die Kerk se liedereskat, verbeterings aan bestaande materiaal en professionele leiding van die Raad vir Kerkmusiek.**

- 6.2. Die volgende opdragte wat die raad van die 63ste Algemene Kerkvergadering en van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ontvang het, het aandag geniet:

6.2.1 *Teoretiese en praktiese kursus vir onopgeleide orreliste*

Daar is 'n vraelys aan al die orreliste van die Kerk gestuur om vas te stel wat die stand van opleiding en kwalifikasies is. Daar is terugvoering ontvang van 94 orreliste. Orreliste met probleme ontvang op 'n individuele basis verdere opleiding by die direkteur van die konservatorium. Daar is reëlins getref dat orreliste wat ver van Pretoria af is, verdere opleiding kan ontvang te Pietersburg, Potchefstroom en Vereeniging. Vir dié doel is die hulp verkry van mev Bets Booyesen, dr Dalene Kruger en mev Margaret van der Vecht. Dié opleiding is gerig op die praktyk.

Die raad is tans besig om 'n teoretiese kursus te finaliseer. Samesprekings met SVTT oor die implementering van die kursus het nog nie plaasgevind nie.

BESLUIT

- * Die vergadering herbevestig sy besluit dat alle ongekwalifiseerde orreliste 'n praktiese kursus in orrelbegeleiding bywoon en dat kerkrade koste in dié verband dra.
- * Die Raad vir Kerkmusiek kry opdrag om voort te gaan om 'n teoretiese kursus in samewerking met SVTT op te stel en te implementeer.
- * Die raad oorweeg dit om kursusse in streekverband aan te bied onder leiding van Ringsrade vir Kerkmusiek en/of die betrokke rings-kommissie(s).

5.2.2

Uitbreiding van die Gesangebundel

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het 'n kommissie benoem om onder leiding van die Raad vir Kerkmusiek aan die moontlike uitbreiding van die Gesangeboek aandag te gee.

BESLUIT

- * Die vergadering gee aan die Raad vir Kerkmusiek opdrag om voort te gaan om die bestaande Gesangebundel só uit te brei dat ruim voorsiening gemaak word vir liedere wat spesifiek gerig is op die kind en die jeug. Dit moet liedere wees wat
 - ** sowel binne as buite die erediens gesing kan word
 - ** vir die Kerk teologies aanvaarbaar is
- * Goedgekeurde liedere word intussen in die vorm van 'n proefsangbundel aan die Kerk beskikbaar gestel vir gebruik binne en buite die erediens, sodat kommentaar daarop gelewer kan word voor finale opname in die Gesangeboek.

6.2.3

Ou melodieë van Psalms 2, 18 en 147

Die raad het die besluite van die Algemene Kerkvergadering aan die Psalm-

kommissie oorgedra. Dié kommissie het besluit dat die bestaande melodieë van Psalms 2 & 18 nie behou moet word nie. Digtters wat dié psalms gaan om - dig, hoef hulle dus nie by die bestaande musikale skema te hou nie. Daar is tot op datum nog nie omdigtinge vir dié twee Psalms ontvang nie. Indien die ou melodieë van Psalms 2 & 18 op die nuwe omdigtings pas, sal die versoek herhaal word.

Psalm 147 is reeds omgedig. Die versoek dat die ou melodie ook behou moet word, sal gerig word wanneer die nuwe Psalmboek persklaar gemaak word.

BESLUIT

- * **Vir kennisname.**

6.2.4 *Verslag insake Psalmberyming*

Die volgende verslag word deur die vergadering behandel:

- * **Hervormde medewerkers**

Dr LC Bezuidenhout
Prof G Boot
Dr FJ Boshoff
Dr PB Boshoff
Prof JP Botha
Prof APB Breytenbach
Mnr P Harteveld
Ds EC Kloppers
Prof JH Koekemoer
Mnr R Mathlener
Ds WP Prinsloo.

- * **Psalms wat klaar is: (31)**

Psalms 3, 6, 9, 13, 15, 16, 24, 25, 26, 46, 48, 59, 62, 65, 87, 96, 99, 100, 101, 103, 104, 111, 112, 114, 126, 127, 131, 136, 145, 146 en 147.

- * **Nuwe melodieë**

** Die volgende Psalms moet nuwe melodieë kry: 3, 13, 15, 16, 24, 26, 59, 87, 101, 111, 112, 114, 126, 127 en 131.

** Nuwe melodieë aanvaar: Psalms 15, 101 en 131.

- * Psalms wat reeds voorgelê is en waaraan digters werk na aanleiding van opmerkings en aanbevelings van die Psalmkommissie: Psalms 1, 2, 5, 8, 19,

22, 23, 27, 31, 38, 42, 44, 45, 47, 50, 51, 64, 73, 82, 84, 116, 122, 130, 137, 139, 148 en 150.

BESLUIT

- * **Die Psalmberymingskommissie word bedank vir konstruktiewe werk.**

2.5

'n Eie Jeugsangbundel

Die raad het na 'n deeglike prinsipiële besinning oor die kerklied en die invloed van Jeugsangbundel 1 van die NG Kerk tot die gevolgtrekking gekom dat 'n eie jeugsangbundel vir gebruik buite die erediens prinsipieel nie houdbaar is nie. Riglyne vir die kerklied kan slegs in ooreenstemming met die wese van die erediens bepaal word.

BESLUIT

- * **Die vergadering keur die handeling van die raad goed en wag die verskyning van die uitgebreide Gesangbundel af.**
- * **Die Raad vir Kerkmusiek stel so spoedig moontlik die proefsangbundel waaroor die Algemene Kerkvergadering ingelig is, beskikbaar. Dit word gebruik totdat die uitgebreide Gesangbundel beskikbaar gestel word.**
- * **Die Kerk is nie voorskriftelik wat betref die sang van gemeentes buite die erediens nie.**
- * **Die Raad vir Kerkmusiek stel riglyne aan gemeentes beskikbaar vir sang buite die erediens.**
- * **Die sing van die kerklied buite die erediens word daadwerklik bevorder.**
- * **Die Raad vir Kerkmusiek word versoek om ondersoek te doen na die beskikbaarstelling van 'n volledige orrelopname van alle Psalm- en Gesange-melodieë op 'n kompakskyf of op band vir gebruik tydens afwesigheid van orreliste.**
- * **Die raad ondersoek die moontlikheid om die vierde strofe van "Die Stem" wat 'n gebed is, in die proefsangbundel op te neem.**

6.2.6

Koorsang in die erediens

Verskeie teoloë van die Kerk is genader om memoranda oor koorsang aan die raad voor te lê. Voorleggings is ontvang van proff JA Loader en JJ Engelbrecht, drr DJC van Wyk en L Strydom en ds GJM Wolmarans.

BESLUIT

- * Die vergadering besluit om koorsang binne die erediens toe te laat onderworpe aan die voorwaardes dat**
 - ** slegs liedere uit die Kerk se Psalm- en Gesangeboek gesing mag word**
 - ** die koorsang moet aansluit by die liturgie van die erediens**
 - ** koorsang nie die gemeentesang vervang nie, maar aanvullend daartoe is.**

Motivering

Nóg die Ou Testament nóg die Nuwe Testament gee afdoende antwoord op die vraag of koorsang in die erediens toelaatbaar is of nie. Dit was die reformatie wat koorsang negatief beoordeel het omdat geërfde kore die kerklied uit die mond van die gemeentelede geneem het. Die reformatoriese tradisie het daarvoor gesorg dat die erediens beleef en gesien is as ontmoeting met God in die vorm van 'n tweegesprek.

Die argument wat meestal téén koorsang in die erediens gevoer is, is dat dit die woord-antwoord karakter van die erediens sou skaad. Alhoewel die metafoor van 'n tweegesprek 'n bruikbare metafoor vir die erediensgebeure is, kan dit nie hiertoe beperk word nie, al sou dit die enigste metafoor wees. Dit sal daartoe lei dat alles wat nie by die skema inpas nie, afgewys word, wat 'n ernstige verskraling van die erediensgebeure tot gevolg sal hê.

Dit gaan in die erediens om die geloof in God - om die ontmoeting met God. Geloof is nie primêr 'n saak van spreke nie, maar van ontmoeting. Woorde kom eers agterna om die gegrepenheid deur God te probeer beskryf. Daarom moet die karakter van die erediens nie primêr as Woord en antwoord omskryf word nie. Die gespreksmetafoor kan hoogstens gebruik word om 'n bepaalde aspek van die verhouding God-mens in bepaalde omstandighede te omskryf.

In die erediens word van God getuig. Die predikant en die voorleser-ouderling hou die Woord-element aan die gemeente voor, waarop die gemeente volgens die gespreksmodel met hulle antwoord reageer. Dié antwoord word egter dikwels nie

tot God nie, maar tot medemens - gelowiges, ongelowiges, afvalliges - gerig. Daarom is die gemeente met die sing van sulke liedere ook besig om te getuig, dit wil sê om 'n antwoord uit te dra, eerder as om te antwoord. 'n Koor kan dus ook die woord-element in gesonge vorm uitdra. Soos by die prediking, die Wetlesing en die belydenis, is die gemeente nie slegs onbetrokke toeskouers nie, maar deelnemende toehoorders.

Ons glo dat die Heilige Gees aan elkeen bepaalde gawes gee om tot opbou van die gemeente te gebruik. So is daar ook gelowiges wat bepaalde musikale gawes van die Gees ontvang het, wat hulle deur middel van koorsang tot opbou van die gemeente kan aanwend. In dié verband wys ons op die argument dat koorsang tot vertoon kan lei en dáárom ontoelaatbaar is. Dit is eweneens ongeldig, omdat vertoon net sowel in die gemeentesang by individuele lidmate en in die gewone prediking by sommige predikers kan voorkom. Net soos die prediker moet die koor ook met 'n gesindheid van diensbaarheid optree - 'n gesindheid van instrumenteel wees in 'n veel groter saak. 'n Koor leer juis dat dit nie om die individu gaan nie, dat elke koorlid na die ander moet luister, homself by die ander moet instem deur sy eie stem te temper en hom volledig aan die dirigent moet onderwerp, om sodoende as't ware uit een mond te sing. Watter geloofs-beginsels kan nie hieruit geleer word nie! Ons Kerk het reeds besluit dat beurtsang binne die erediens toelaatbaar is. Daar sou dus ook nie prinsipiële besware teen 'n koor ingebring kan word nie.

Koorsang in die erediens kan by die lidmaat 'n nuwe waardering vir die kerklied skep en sinvolle liturgiese vernuwung teweeg bring.

2.7 *Advies met betrekking tot nuwe orrels/uitbou van orrels*

Die raad het verskeie gemeentes van advies bedien. Ongelukkig is daar nog gemeentes wat, strydig met die besluit van die Algemene Kerkvergadering, rekenaarorrels aangekoop het, sonder om die raad om advies te nader. Die raad bly oortuig daarvan dat 'n pyporrel steeds die beste belegging op die langtermyn is.

BESLUIT

- * Die vergadering hervestig sy vroeëre besluite dat die Raad vir Kerkmusiek om advies geraadpleeg moet word alvorens 'n gemeente 'n nuwe orrel wil aankoop of uitbreiding aan dié bestaande orrel wil aanbring.
- * Die besluit word met nadruk onder kerkrade se aandag gebring.

7. VOORSTELLE VAN DIE RAAD VIR KERKMUSIEK

7.1

OPLEIDING VAN PREDIKANTE MET BETREKKING TOT GEMEENTESANG

Gesien die wesenlike funksie van sang in die erediens, moet daar voortgaande aandag gegee word aan die opleiding van predikante met betrekking tot die liturgiese funksie en hantering van gemeentesang en alles wat daarmee saamhang.

Motivering

Die gebrek aan kennis het enersyds liturgies-ongemotiveerde en onetiese vernuwingspogings of andersyds starre formalisme en slordige hantering van die liturgie tot gevolg. Slegs grondige kennis kan tot sinvolle hantering en beleving van die liturgie bydra. Predikante moet toegerus word om met 'n positiewe gesindheid en entoesiasme, waaraan 'n grondige kennis ten grondslag lê, die gemeentesang te bevorder.

BESLUIT

- * Die voorstel word aanvaar.

7.2

RINGSRAAD VIR KERKMUSIEK

Daar word in elke ring 'n ringsraad vir kerkmusiek saamgestel uit die predikante en orreliste in die ring en geïdentifiseerde persone wat in kerkmusiek belangstel.

Motivering

Sodanige ringsrade sal 'n uitstekende geleentheid tot toerusting, gesprek en beplanning daarstel. Tans moet slegs die Raad vir Kerkmusiek alle projekte beplan en deurvoer, wat 'n onmoontlike taak blyk te wees, gesien die uitgebreidheid van die opdrag. Ringsrade sal struktuur verleen waarbinne die raad betrokke kan wees. So kan ook in ringsverband liturgiese beplanning gedoen word. Vergelyk byvoorbeeld die keuse van 'n "Gesang van die maand" wat instudeer kan word in al die gemeentes van 'n ring. By sodanige ringsraad kan ook toerusting gegee word oor begeleiding, predikant-orrelis samewerking, ensovoorts. Daar bestaan reeds ringsrade vir al die ander terreine van kerkwerk. Dat daar nog nie vir so 'n wesenlike saak soos kerkmusiek breër strukture geskep is nie, is 'n aanduiding van die mate waarin die

bevordering van kerksang tot dusver op rings- en gemeentevlak afgeskep is.

BESLUIT

- * Die voorstel word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN NELSPRUIT / RING VAN GERMISTON : SANGBUNDEL VIR DIE JEUG

Die Raad vir Kerkmusiek word ernstig versoek om 'n sangbundel saam te stel wat veral op die jeug (maar nie net op die jeug nie) toegespits is. Hierdie sangbundel vervang nie die Psalm- en Gesangeboek nie en mag nie in die erediens gebruik word nie, maar by ander kerklike geleenthede saam met die Psalms en Gesange. Naas die teologiese korrektheid van die woorde, is dit van die allergrootste belang dat die melodieë aanklank moet vind.

Hierdie liedere mag nie in die huidige Psalm- en Gesangeboek opgeneem word en hulle beslag in die erediens vind nie. Reeds bestaande melodieë vanuit die NG Kerk se Jeugsangbundels en die Hallelujaboek kan gebruik word en met nuwe woorde (indien nodig) gevul word. Dit word ook aanbeveel dat volkseie liedere (veral uit die FAK-bundel) as tweede deel in hierdie bundel opgeneem kan word, sodat die kinders van die Kerk nie hulle kultuurskat op hierdie gebied verloor of vergeet nie.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt verval.

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN PIETERMARITZBURG SANGBUNDEL VIR DIE JEUG

Die vergadering sien toe dat

- * onverwyld uitvoering gegee word aan die besluit van die 63ste Algemene Kerkvergadering dat 'n eie sangbundel vir die Kerk se jeug daargestel word
- * intussen bruikbare liedere uit bestaande sangbundels soos byvoorbeeld die Jeugsangbundel van die NG Kerk geïdentifiseer word vir gebruik deur die jeug, aangesien daar talle bruikbare en Skrifgetroue liedere in hierdie bundels is wat in afwagting op 'n eie sangbundel met vrug gebruik kan word.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

10.

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN JOHANNESBURG
EVALUERING VAN DIE NED GEREF KERK SE JEUGSANGBUNDELS**

Die Raad vir Kerkmusiek kry opdrag om 'n evaluering van die Ned Geref Kerk se Jeugsangbundels te doen en die Kerk te adviseer oor aanvaarbare liedere en dit tot beskikking van die Kerk te stel.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

11.

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN LOSBERG
LIEDERE UIT ANDER BUNDELS**

Die vergadering besluit dat gepaste liedere uit ander bundels deur gemeentes gesing mag word by ander samekomste, buitengewone eredienste, soos byvoorbeeld Bybelstudie-geleenthede, jeugkampe, sangoefeninge ensovoorts. By gewone eredienste insluitende huweliks- en begrafnisdienste word daar egter slegs gebruik gemaak van die Psalm- en Gesangeboek.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

12.

KONSERVATORIUM VIR KERKMUSIEK

12.1

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Beheerraad vir die Konservatorium vir Kerkmusiek.

Aandag word veral verleen aan die verslag aan die onderrig van studente en die finansiële posisie van die Konservatorium.

Na die 1992-1994 boekjare weerspieël die finansiële state 'n oorskot van R5 959,

R19 698 en R5 441 respektiewelik nadat R23 500 (1992), R35 355 (1993) en R13 210 uit die begroting aangewend is. Sonder die oorplasing uit die Algemene Kerkfonds sou die Konservatorium op 'n jaarlikse tekort van ongeveer R17 000 bedryf gewees het.

Deurdat die Raad van Finansies nie meer vir die tekorte van die Konservatorium begroot nie, sal die tekort uit eie fondse of skenkings gefinaliseer moet word.

BESLUIT

- * **Kennis geneem.**

2.

Voortbestaan van die Konservatorium

Tydens die 63ste Algemene Kerkvergadering is aanbeveel dat ondersoek gedoen moet word na die geleidelike uitbou van die Konservatorium. Dit dui op die belang wat die vergadering aan die Konservatorium as opleidings- en toerustingsinstansie heg. Die Rasionalisasiekommissie het egter aanbeveel dat die Konservatorium geprivatiseer word.

Die Beheerraad vir die Konservatorium doen 'n ernstige beroep dat die Konservatorium steeds voortbestaan soos in die verlede, aangesien dit 'n onafskeidbare deel van die Kerk se werksaamhede vorm en die Kerk sy inset daar steeds moet behou. Kerksang vorm 'n wesenlike deel van die erediens en staan sodoende ook in die middelpunt van ons geloofsuitlewing. Goed opgeleide orreliste is so onontbeerlik soos goed opgeleide predikante. Soos die verbintenis tussen die teologiese fakulteit en die Kerk nie bevraagteken kan word nie, so mag die Kerk nie sy beheer oor die Konservatorium prysgee nie.

Die Konservatorium het 'n groot taak in die opleiding en toerusting van orreliste, predikante en lidmate. Waar kerksang toenemend in 'n krisis verkeer vanweë 'n gebrek aan kennis en opleidingsgeleenthede, vervul die Konservatorium 'n onontbeerlike behoefte wat verband hou met die wesenlike van ons kerkwees.

BESLUIT

- * **Die vergadering besluit om die Konservatorium soos in die verlede te laat voortbestaan.**
- * **Die vergadering begroot vir die nodige fondse om die Konservatorium te bedryf.**

- * Die Administrateur lig die vergadering in watter finansiële implikasies die besluit inhou.
- * Dank en waardering word teenoor die NHSV betuig vir finansiële bydraes wat ontvang is vir die instandhouding van die Konservatorium vir Kerkmusiek gedurende die periode 1992 - 1995.

ORDE VAN DIE VERGADERING

Teenstemme

Die volgende lede teken hulle teenstemme aan teen die aanvaarding van die beskrywingspunt van die Ring van Johannesburg oor die bywoning van eredienste:

L Bekker / Bloemfontein-Wes
CJ Swart / Belfast
CJ Campher / Odendaalsrus
AD Knoetze / Allanridge
F Buys / Barberton
Ds PJ van der Merwe / Pietersburg
Dr JH Breytenbach / Wonderboom-Suid
Ds LC Alberts / Krugersdorp-Wes
JLO Esterhuysen / Zwartburg
MF Pretorius / Noordrand
CC Viljoen / Pierneef
JD Marais / Vryburg
Ds HGS Kotze / Vryburg
Ds CV van der Merwe / Vryburg
JPG Els / Makwassie
Ds JJC du Plooy / Makwassie
HN Kriek / Potchefstroom
LJ Meyer (jr) / Heilbron
Ds LJ Meyer (sr) / Rustenburg-Oos
Ds JH Barkhuizen / Koorfontein
Ds FJC Oosthuizen / Mosselbaai
Ds JHH Jacobs / Ogies
Ds HN Kloppers / Magaliesburg
Ds FGJ Loots / Vliegpoort
RJ de Beer / Vliegpoort
Ds PS Oberholzer / Heidelberg
Ds ZC Robberts / Heidelberg
Ds WH Steyn / Bybelgenootskap
Dr JJ Steenkamp / Paarl
PJ Schroeder / Eikenhof
Ds JZ Brits / Hendrina

Afsluiting

Prof JH Koekemoer sluit die vergadering af deur te laat sing uit Gesang 194 vers 2 en 3 en in gebed voor te gaan.

---oOo---

OGGENDSITTING 5 JULIE 1995

Opening

Ds HT van der Linde open die vergadering met Skriflesing uit Markus 9 vers 33 - 37, voor te gaan in gebed en te laat sing uit Gesang 247 vers 1 en 3.

Verwelkoming

Die voorsitter, dr DJC van Wyk, verwelkom die lede van die vergadering. Hy wens al die lede seën toe vir die dag wat op hande is.

ORDE VAN DIE VERGADERING

Verkiesing van Kuratorium

Die volgende lede is verkies:

Dr PJ de Beer
Ds APJ Beukes
Ds PA Geyser
Dr AJG Dreyer
Dr HJ Botes
Dr ECB Kotzé
Prof JA Loader

Teenstemme

Die volgende teenstemme word aangeteken teen die besluit oor die bywoning van eredienste:

Ds BM Dupper/Bloemhof
Ds GWM Oosthuizen/Mosselbaai

16. DIE MEDIAKOMITEE

Daar word kennis geneem van die samestelling, funksionering en doelstellings van die Mediakomitee.

Die Mediakomitee het aan die volgende sake aandag verleen:

- * Christen-Netwerk
- * Verteenwoordiging van die Kerk op die adviesliggaam van die SAUK

- * Toerustingskursusse vir uitsaaierpredikante
- * Formulering van beleid vir godsdiensuitsendings

BESLUIT

- * **Die mediakomitee doen ondersoek na die beste wyse waarop die Kerk die Woord deur middel van die radio en die TV kan bedien. In oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word hierdie gegewens deurgegee na lidmate van die Kerk.**

7. DIE SAUK

- 7.1 Sedert die 63ste Algemene Kerkvergadering het kontak met die SAUK drasties afgeneem veral weens die beplanning in die SAUK rondom die nuwe SAUK-Raad. Die Adviesliggaam waarop kerklike verteenwoordigers sitting neem, het opgehou funksioneer en 'n Uitsaaiforum is benoem om met die SAUK-Raad te onderhandel oor kerklike uitsendings.

Erediensuitsendings op radio en TV het voortgegaan. Die Kerk word egter nie geken by die aanwys van predikante om radio-oordenkings, eredienste op TV of Kompas-uitsendings waar te neem nie. Die SAUK wys self die persone aan.

Die afgelope paar jaar is 'n paar "eredienste", waargeneem deur predikante van die Kerk, gebeeldsaai waaroor groot ontevredenheid by talle lidmate ontstaan het. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die saak telkens bespreek en uiteindelik besluit dat die Algemene Kerkvergadering hom oor die aangeleentheid moet uitspreek.

BESLUIT

- * **Predikante wat uitnodigings ontvang om uitsaaidienste oor radio en TV waar te neem, benut die geleentheid maar doen dit binne die Kerk se idioom en op 'n wyse wat vir die Kerk waardig is.**
- * **Bewus daarvan dat lidmate met groot verwagting op Sondagmore 2 Julie na die Kerknusprogram geluister het om inligting oor die Algemene Kerkvergadering te kry, was dit met groot teleurstelling dat daar geen enkele woord oor die vergadering berig is nie.**

Die vergadering spreek sy misnoeë teenoor die SAUK-godsdiens-programme uit oor die behandeling wat die Nederduitsch Hervormde Kerk in hierdie opsig ontvang.

17.2 Uitsaaibeleid van die SAUK

Die vergadering neem kennis van die nuwe beleid oor godsdienstige uitsendings soos deur die SAUK Raad bekendgestel.

BESLUIT

*** Kennis geneem.**

18. CHRISTEN-NETWERK (CNW)

Die vergadering neem kennis van die ontstaan, samestelling en funksionering van Christen-Netwerk.

Daar word verder kennis geneem van die Kerk se betrokkenheid wat nog 'n geleentheid is waar die Kerk sy stempel in die gemeenskap kan afdruk.

Betrokkenheid by CNW beteken nie dat betrokkenheid by ander aksies soos byvoorbeeld die SAUK soos dit tans die geval is, uitgesluit word nie.

Lidkerke is tans sonder enige finansiële verpligting teenoor CNW betrokke. Dit is moontlik die rede waarom daar van die kant van die verskillende lidkerke tot op hede min finansiële ondersteuning gekom het.

Op die vergadering van die TBR gehou op 18 Mei 1994 is daar 'n versoek aan die verteenwoordigers op die vergadering gerig dat die meewerkende lidkerke gevra sal word dat toestemming aan die bestuur verleen word om lidkerke te nader om finansiële ondersteuning in die vorm van donasies uit gemeentes.

Tans word 80% van die bedryfskoste van CNW gefinansier uit advertensies, donasies en borgskappe. Die res sal van die lidkerke moet kom indien CNW met sy werksaamhede wil voortgaan.

BESLUIT

- * Aangesien daar 'n besondere geleentheid aan die Kerk gebied word om sy stem ook hier te laat hoor, besluit die vergadering dat**
- ** 'n amptelike verteenwoordiger van die Kerk op CNW se Teologiese Beleidsraad dien**
- ** die Kerk die werksaamhede van CNW in die kerkblaaie bekend stel en lidmate daarop wys dat na CNW se aanbieding in "oop-tyd" as M-Net se "Gemeenskapsdiens" gekyk kan word.**

9. BEHEERRAAD VAN DIE SENTRUM VIR TOERUSTING, INLIGTING EN KOMMUNIKASIE (SENTIK)

9.1 Ontstaan van Sentik

Die vergadering neem uitvoerig kennis van die totstandkoming van Sentik as een van die resultate van die voortgaande rasionalisasieproses wat in opdrag van die Algemene Kerkvergaderings van 1989 en 1992 in die Kerk plaasgevind het, was die stigting van Sentik.

Die Beheerraad wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem is, is verantwoordelik vir die bestuur en hou toesig oor die werk van die volgende afdelings wat onder sy toesig geplaas is.

Die Beheerraad sien verder toe dat kommunikasie deur die kerklike tydskrifte en publikasies op die mees doeltreffende wyse in die Kerk bevorder word en gee voorligting aan ringsrade vir kerklike publikasies oor die beste benutting van publikasies; dat versamelings in die argief, museum en biblioteek bewaar, versorg en georden word en die inligting daaruit asook kerklike besluite, op die mees effektiewe wyse ontsluit word vir die Kerk; dat ampsdraers en lidmate op professionele wyse deur middel van kursusse, toerusting ontvang. Die Beheerraad dien ook as toesig- en adviesliggaam vir die Direkteur van Sentik en die Direkteur van Kital.

Daar word kennis geneem dat die stigting van Sentik het op die korttermyn aansienlike besparings meegebring het.

Die implikasies wat die stigting van Sentik inhou, is dat die vorige Beheerraad van die Tydskrifafdeling en die Beheerraad van Kital verval. Die onderskeie redaksies van Die Hervormer, Konteks, Almanak en Bybelse Dagboek bly voortbestaan. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering sal voortaan werkkomitees benoem vir die Argief en Museum, Biblioteek en Kital om die afdeling in hulle werksaamhede by te staan en te adviseer. Bogenoemde redaksies

en werkkomitees doen verslag aan die Beheerraad van Sentik.

BESLUIT

- * Die vergadering neem kennis van die stigting van Sentik en keur die maatreëls goed wat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in samewerking met die Rasionalisasiekommissie getref het.

19.2 Ringsrade vir kerklike publikasies

Die 63ste Algemene Kerkvergadering het opdrag gegee dat ringsrade vir kerklike publikasies aangewys word om verantwoordelikheid te aanvaar vir die Kerk se publikasies en tydskrifte. Aan hierdie opdrag is uitvoering gegee. 'n Reglement vir die ringsraad en vir die gemeentelike werkgroep is opgestel en aan die ringsvergaderings van 1993 beskikbaar gestel.

Toerustingsgeleenthede vir ringsrade en gemeentelike werkgroepe is gereël en deurlopende behoeftebepalings oor leesgewoontes van lidmate word gedoen. Om ringsrade verder op hoogte te stel van hulle taak is by verskillende geleenthede inligting aan voorsitters gestuur.

19.3 Verspreidingstendens van tydskrifte

Dit is 'n algemeen bekende feit dat kerklike publikasies in Suid-Afrika se leserskring in die afgelope paar jaar aansienlik verklein het. Uit syfers wat van ander kerke bekom is, is dit duidelik dat dié tendens nie net tot die Nederduitsch Hervormde Kerk beperk is nie. Waarskynlik is daar in 'n ruimer mate daarin geslaag om lesers te behou, as wat elders die geval is. Die vergadering neem kennis van die onstellende afname in die leserstal van die tydskrifte.

BESLUIT

- * Die vergadering neem kennis van die ontstellende afname in die leserstal van die Kerk se tydskrifte.
- * Die vergadering doen opnuut 'n baie ernstige beroep op kerkrade en ringsrade vir kerklike publikasies om nie te berus by hierdie negatiewe tendens en afname van intekenare op die Kerk se tydskrifte nie. Almal wat 'n positiewe wending te weeg kan bring, word op die erns van die saak gewys en aangespoor om 'n daadwerklike poging aan te wend om 'n meer positiewe wending aan die verloop van sake te bewerkstellig.

- * Die vergadering herbevestig sy vorige besluite dat elke kerkraad toesien dat die Almanak en Konteks in elke huisgesin versprei word en dat Die Hervormer Sondae aan alle kerkgangers beskikbaar gestel word.
- * Die vergadering wys kerkrade daarop dat dit onnodig is om van lidmate te verwag om intekengeld op tydskrifte jaarliks vooruit te betaal. Kerkrade ontvang maandeliks rekenings vir tydskrifte wat gestuur is. Lidmate kan dus hulle tydskrifte maandeliks betaal.
- * Sentik stel ondersoek in na die moontlikheid om die kerklike tydskrifte (in besonder Konteks) beskikbaar te stel om verkoop te word in Christelike boekwinkels en ander plekke waar tydskrifte verkoop word, in 'n poging om die sirkulasiesyfer te verhoog. Ringsrade vir kerklike publikasies word by die ondersoek betrek sodat daar in elke ringsgebied geskikte verkooppunte geïdentifiseer kan word.

9.4 Inligting oor die Tydskrifafdeling

9.5.1 Die Hervormer

Na vele beraadslagings met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die Beheerraad van die Tydskrifafdeling aanbeveel dat die pos van die voltydse redakteur vir *Die Hervormer* tydelik nie gevul sal word nie. Dr DJC van Wyk is versoek om die werk deelyds te verrig totdat die finansiële posisie van die Kerk dit regverdig om 'n voltydse redakteur te benoem. Die redaksie vergader op 'n deurlopende basis om gesprek te voer oor die redaksionele beleid en ander aanverwante sake.

Dit bly steeds die oortuiging van die redaksie dat *Die Hervormer* so gou as moontlik as 'n weeklikse kerklike Sondagblad moet verskyn. Tot op hede kon hierdie ideaal, wat ook deur die 63ste Algemene Kerkvergadering bevestig is, nie verwesenlik word nie.

Die redaksie van *Die Hervormer* en die Werkgroep Publikasies en Berriggewing is eger daarvan oortuig dat *Die Hervormer* eers ten volle tot sy reg sal kom indien dit weer 'n voltydse redakteur het om die werk voort te sit. Dr DJC van Wyk het die afgelope vier jaar onder uiters moeilike omstandighede 'n reuse taak verrig om naas sy reeds oorlaaide werkklas, *Die Hervormer* op deelydse basis te behartig. Dit moet begryp word dat hy slegs oor één proefleser en 'n tikster beskik het om die arbeid te verrig. Hy het oor geen verslaggewers of ander hulp beskik om *Die Hervormer* te beplan en te skryf nie. Dit is bykans 'n onmoontlike opdrag.

Die Kerk sal eenvoudig oor die toekoms van *Die Hervormer* moet besluit. Eintlik is dit tragies om te lees hoe die Kerk in die vorige eeu gehunker en begeer het om

oor 'n kerklike koerant te beskik om sy stem in die krisistyd van sy bestaan in die wêreld te laat hoor en hoe die Kerk vir bykans 'n honderd jaar onder die uiterste moeilike omstandighede uiteindelik sy kosbare mondstuk in stand kon hou - deur oorloë en droogtes en die depressiejare. En noudat die Kerk hom opnuut in krisissomstandighede bevind, klink stemme op dat *Die Hervormer* laat vaar moet word.

Die taak van *Die Hervormer* om as amptelike mondstuk van die Kerk, die teologie, die beleid, werksaamhede en die besluite van die Kerk die wêreld in te dra, moet nie verwar word met die taak en opdrag van *Konteks* nie. In 'n sekere sin is *Konteks* 'n luukse wat die Kerk vir homself en sy lidmate veroorloof. *Die Hervormer* is 'n noodsaaklike, onmisbare instrument in die hand om die boodskap van die Kerk in die wêreld te laat hoor. Dit is tragies dat die Kerk self sy stem onhoorbaar wil maak!

'n Voltydse redakteur sal finansiële implikasies hê. Die prys van *Die Hervormer* sal waarskynlik styg van die huidige R1,00 per uitgawe na R1,30 per uitgawe, indien die huidige, reeds nadelige leserstal, nie verder verloop nie. As in gedagte gehou word dat daar sedert 1993 geen verhogings in die pryse van al die tydskrifte was nie en dat die pryse van die *Almanak* en *Konteks* vir 1996 ook aangepas sal moet word, is die verhoging van die prys van *Die Hervormer* 'n haalbare moontlikheid.

BESLUIT

- * **Dank en waardering word teenoor dr DJC van Wyk uitgespreek, wat sedert 1977 *Die Hervormer* as redakteur met soveel liefde, toewyding en onuitblusbare ywer gedien en versorg het.**
- * **Die aanstelling van 'n redakteur vir *Die Hervormer* berus in die finale instansie by die Kommissie van die Algemene Kerk-vergadering.**
- * **Indien 'n voltydse redakteur vir *Die Hervormer* benoem word, is so 'n persoon verkieslik nie 'n lid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering nie.**

Motivering vir laasgenoemde aanbeveling is dat die oortuiging bestaan dat die redakteur van *Die Hervormer* vanweë die kritiese en hervormende invloed wat hy op die Kerk moet hê, nie deel van die besluitnemende liggame van die Kerk moet wees nie. Alhoewel hy in alle opsigte verantwoording aan die Kommissie van die

Algemene Kerkvergadering en die Algemene Kerkvergadering doen, is dit verkieslik dat hy nie deel van die besluitnemingsfunksie van die Kerk is nie.

19.4.2 *Die Almanak*

Die volgende temas is sedert 1992 in die Almanak deur middel van die aktuele artikels behandel:

1993: Kerklike joernalistiek.

1994: Kerk en huisgesin.

1995: Gemeenskap van gelowiges.

Die redaksie het onder redakteurskap van prof PS Dreyer gereeld vergader om onder meer oor die toekoms van die Almanak te besin. Met goedkeuring van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is besluit om op 'n baie beperkte wyse veranderings in die Almanak aan te bring. Die waarneming is gemaak dat die jaarboek van die Kerk eintlik 'n erflating van die eerste redakteurs is en weinig oor die jare heen verander het, behalwe dat die Bybelse Dagboek daarby gevoeg is.

Die vraag het ontstaan of die omvang van die Almanak nie beperk moet word nie. Die gebruik het ontstaan dat sekere historiese gedeeltes jaar vir jaar onveranderd geplaas word. Die sinvolheid van hierdie werkwyse is bevraagteken. Voorts is besluit dat sekere historiese aspekte weggelaat kan word, terwyl die historiese kalender voortaan slegs in die jaar waarin die Algemene Kerkvergadering plaasvind, geplaas sal word. Die besonderhede van vroeëre predikante sedert 1853, geestelike leidsmanne rondom die Groot Trek en vroeëre professore van die Kerk het verval en word in die Argief op datum gehou vir navorsings-doeleindes. Verder word sekere gegewens van gemeentes en ringe, hoofsaaklik ampsdraers en telefoonnommers, ingekort.

Daar word hiermee nie voorgegee as sou dit noodwendig 'n verbetering op die ou bekende Almanak wees nie. Hierdie veranderings is noodgedwonge aangebring omdat die omvang van *Die Almanak*, en daarom ook die koste daarvan, beperk moet word. Die praktyk mag uitwys dat die verkeerde gegewens ingekort is, byvoorbeeld dat die name van ouderlinge en diakens van die Kerk liever weggelaat moet word eerder as dié van ampsdraers en hulle telefoonnommers. Die redaksie wag vir die reaksie van die Kerk om daaroor sinvol te besluit.

BESLUIT

- * **Die Kerk betuig sy dank aan die redakteurs van die Almanak en die Bybelse Dagboek.**
- * **Dank word betuig aan medewerkers aan die Almanak en Bybelse Dagboek.**

- * **Predikante wat jaarliks versoek word om mee te werk aan die Bybelse Dagboek word versoek om hulle positief vir die taak beskikbaar te stel.**
- * **Die vergadering doen 'n dringende beroep op ringskommissies en kerkrade om toe te sien dat kerklike statistiek wat bedoel is vir publikasie in die Almanak, betyds gestuur word sodat die publikasie van die Almanak nie onnodig vertraag word nie.**
- * **Kerkrade, predikante en kolporteurs maak op gemeentevlak daarmee erns om verskillende kerklike publikasies bekend te stel.**
- * **Die redaksies van Die Hervormer en Konteks ondersoek die moontlikheid om genoemde publikasies op band beskikbaar te stel vir gebruik deur siggestremde persone.**
- * **Gemeentes sien toe dat in elke biblioteek binne hulle bereik, 'n Konteks en Hervormer geplaas word sodat die algemene publiek daarvan kan kennis neem.**
- * **Terwille van die uitbou van die kerklied word gepaste Psalms en Gesange weer by die dagstukkies in die Almanak gevoeg.**

19.4.3 *Konteks*

Konteks het as gesinstydskrif reeds 'n geliefde staanplek in die Kerk verwerf. Uit 'n lesersopname wat in Maart 1994 gedoen is, blyk dit baie duidelik dat die tydskrif 'n baie belangrike behoefte in die lewe van ons lidmate vervul. Die feit dat die artikels op 'n baie toeganklike en byna informele wyse aangebied word en 'n wye spektrum van temas beslaan, vind algemene byval by lidmate van verskillende ouderdomsgroepe.

Dit is egter nie slegs lidmate wat dit geniet om Konteks te lees nie, predikante en ander ampsdraers berig dat hulle die artikels nuttig gebruik en aanwend in hulle dienswerk.

Dieselfde getuienis word van lidmate en ampsdraers van ander kerke ontvang.

BESLUIT

- * **Die vergadering betuig sy dank en waardering aan dr PJ de Beer, redakteur van *Konteks* vir 'n uitstekende en gewaardeerde blad.**

- * Die vergadering neem met dank kennis van die werksaamhede van die Tydskrifafdeling.**
- * Daar word met dank kennis geneem van die pogings wat steeds aangewend word deur die Tydskrifafdeling om die pryse van kerklike publikasies so laag moontlik te hou.**

9.4.4 *Advies van benoemingsliggaam by die benoeming van 'n redakteur vir 'n kerklike tydskrif*

Die vergadering neem kennis van bepaalde probleme en meningsverskil wat opgeduik het rondom prosedure by die vorige benoeming van 'n voltydse redakteur vir Die Hervormer.

Nadat die probleme deur gesprekvoering uit die weg geruim is, is die volgende prosedure vasgestel:

- * Die redakteurs van die Tydskrifafdeling, behalwe die redaksie van HTS, word versoek om in die toekoms soos volg te handel by die ontstaan van 'n vakature van die redakteur:**
 - ** Op versoek van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word 'n kortlys saamgestel van drie tot vyf name in volgorde en almal deeglik gemotiveer.**
 - ** Indien die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering nie een van die benoemings aanvaar nie, tree hy in gesprek met die volle redaksie van die betrokke tydskrif.**
 - ** Die voorgestelde prosedure word in die Reglementebundel opgeneem.**

BESLUIT

- * Benoemingsliggame vir redakteurs het die status van adviesliggame.**
- * Die voorgestelde prosedure vir die benoeming van 'n redakteur, word aanvaar na invoeging van die volgende na die tweede dubbel asterisk.**
 - ** Indien geen konsensus bereik word nie, gaan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voort om die finale benoeming te maak.**

19.6 **KITAL**

19.6.1 **Die vergadering neem kennis van die volgende werksaamhede van Kital:**

- * Toerusting van ampsdraers en lidmate
- * Skakeling met die Sentrum vir Voortgesette Teologiese Toerusting (SVTT)
- * Toerustingsprogramme in gemeentes en saam met rade en amptelike vergaderings
- * Personeelontwikkelingskursusse vir die Administrateur se personeel
- * Toerusting aan die HKSA se predikante
- * Beskikbaarstelling van Kursuspakkette

BESLUIT

- * **Die vergadering neem met dank kennis van toerusting wat deur Kital behartig is en van toerustingspakkette wat beskikbaar gestel is.**
- * **Die direkteur van Kital word versoek om toe te sien dat kursusse wat nog nie gefinaliseer is nie, afgehandel word.**

19.6.2 ***Kategese en jeugwerk***

Met die rasionalisasieprogram is die pos van die direkteur, belas met kategeese, nie weer gevul nie. Daar word egter steeds op 'n deurlopende wyse hulp verleen deur die direkteur van Kital by programme, beplanning en aanbiedings deur die rade vir tegese en jeugwerk.

BESLUIT

- * **Kennis geneem.**

19.6.3 ***Navorsing***

As gevolg van die rasionalisasie van twee direkteurposte by Kital kon die navorsingsprogram nie werklik by Kital ontwikkel soos beplan is nie. Die navorsingskomponent by die SVTT is egter aansienlik uitgebrei.

Die naam van die Sentrum vir Voortgesette Teologiese Toerusting (SVTT) is verander na die Sentrum vir Teologiese Navorsing en Toerusting (STNT).

Die gemeenskapdiens wat die STNT verrig, moet in die toekoms van noue integrasie tussen onderrig en navorsing getuig en onderneem word op die terreine waarop die teologiese fakulteit uitnemendheid in onderrig en navorsing bereik het.

BESLUIT

- * Die vergadering neem met dank kennis van beplande navorsing en gemeenskapsdiens deur die STNT.
- * Die vergadering doen 'n beroep op kerkrade en ander rade van die Kerk om ten volle gebruik te maak van die toerustingsmoontlikhede wat Kital bied en om daardeur die gelowiges toe te rus vir hulle diens en vir die opbou van die liggaam van Christus (Ef. 4:12).

9.6.5 Kital-Uitgewery

Die vergadering neem kennis van die Kital-publikasies wat sedert die vorige Algemene Kerkvergadering beskikbaar gestel is.

Kital-uitgewery het ook begin om sy voorraad boeke, waarvan uitgawes reeds verhaal is, teen belaglike lae pryse, benede die oorspronklike drukkoste, aan lidmate te bemark. Hierdie gebaar word deur lidmate waardeur wat ywerig gebruik maak van die geleentheid om kerklike lektuur te bekom.

BESLUIT

- * Die vergadering neem kennis van die omvangryke werksaamhede van die Kital-uitgewery en doen 'n ernstige beroep op kerkrade om die Kerk se publikasies te ondersteun.
- * Die vergadering doen 'n beroep op lidmate van die Kerk om kennis te neem van die beskikbaarheid van publikasies teen lae pryse.
- * Die direkteur en die personeel van Kital en Kital-uitgewery word bedank vir hulle werk.

19.6.6

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN PIETERMARITZBURG
VERPLIGTE AANKOOP VAN KITAL PUBLIKASIES**

Die besluit dat alle gemeentes van die Kerk verplig is om sekere Kital publikasies aan te koop, word herroep. Gemeentes besluit voortaan self watter publikasies aangekoop word.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

19.6.7

**BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE
KERKVERGADERING
ONSEDELIKE EN AFSTOOTLIKE LEKTUUR**

Die vergadering neem standpunt in oor ongewenste en afstootlike lektuur.

Motivering

- * Sensuur, norme en waardes is so vinnig aan die verval dat die Kerk hieroor moet standpunt inneem en sy stem laat hoor.
- * Kerklidmate is deeglik bewus van die instroming van pornografiese lektuur, films, boeke, video's, en dies meer. Pornografiese lektuur is oral en volop verkrygbaar. Die Kerk moet nie net in die openbaar die saak veroordeel nie, maar op al sy lidmate 'n beroep doen om hulle hierteen uit te spreek en te verset. Alle Christene moet opgeroep word om nie pornografiese lektuur, films of videos te koop of te besigtig nie.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word aanvaar.
- * Alle Christene word opgeroep om nie pornografiese lektuur, films of videos te koop of te besigtig nie.
- * Die Raad vir Maatskaplike Sake word versoek om hierdie saak in hulle ondersoek oor kommersialisering van seksualiteit (notule bls 283) op te neem.

19.6.8 *Biblioteek en inligtingsdiens*

Die vergadering neem kennis van die volgende sake van belang rondom die biblioteek en inligtingsdiens:

- * Die Biblioteek word tans bedryf deur twee gekwalifiseerde bibliotekarisse.
- * Sedert die 63ste Algemene Kerkvergadering het die opdrag van skakeling met die Fakulteit Teologie, Afdeling A aan die Universiteit van Pretoria bygekom.
- * Die ontsluiting en indeksering van proefskrifte, verhandelings, skripsies, kerklike tydskrifte en ander buitelandse tydskrifte geniet steeds aandag. Baie inligting is reeds op mikrofilm beskikbaar.
- * Daar is 'n groei in navrae wat onmiddellik beantwoord word.

BESLUIT

- * Daar word met dank kennis geneem van die ontsluiting en beskikbaarstelling van gegewens oor die kerklike publikasies en kerklike vergaderings.
- * Die vergadering neem kennis van die verslag en spreek sy waardering uit vir die gelewerde diens van die bibliotekarisse, mev. Issie Koekemoer en Cecile Naudé.
- * Die vergadering besluit dat die ontsluiting van inligtingsbronne en die beskikbaarheid van inligting vir die lewe en werk van die Nederduitsch Hervormde Kerk van groot betekenis is. Derhalwe oordeel die vergadering dat op die ingeslane weg voortgegaan sal word.

19.6.9 *Argiefbewaarplek*

Die vergadering neem kennis van die volgende sake wat die werksaamhede en die aktiwiteit van die Argief-bewaarplek weerspieël:

- * Besoekers aan die argief
- * Navorsingsnavrae
- * Aanwinste
- * Ontsluiting van bronne
- * Rekenarisering
- * Mikroverfilming van gemeentelike registers

BESLUIT

- * Die vergadering neem met dank aan die argivaris mnr Rick van Rensburg en mev Elize Myburgh kennis van die werksaamhede van die Argief.
- * 'n Beroep word op predikante gedoen om hulle privaat argiewe aan die Argiefbewaarplek vir permanente bewaring te besorg.
- * 'n Beroep word opnuut op kerkrade gedoen om onverwyld toe te sien dat alle argiefstukke en fotomateriaal van kerklike- of kultuurhistoriese waarde aan die Argiefbewaarplek besorg word.

19.6.10 Die SP Engelbrechtmuseum

Die 63ste Algemene Kerkvergadering het reeds kennis geneem dat die SP Engelbrechtmuseum sedert September 1990 weens 'n ruimteprobleem gesluit is. Die ongelukkige toestand heers steeds voort. Tot skande moet berig word dat die uiters waardevolle versameling van kerklike en kultuurhistoriese waarde in uiters ongunstige omstandighede in 'n stoorkamer geberg word.

Die 63ste Algemene Kerkvergadering het gevra vir 'n ondersoek om dié Museum weer tot sy reg te laat kom. Die ondersoek is gedoen. Twee probleme kon egter nie opgelos word nie.

Eerstens kon nie permanente huisvesting geïdentifiseer word nie.

Tweedens kon die finansies nie gevind word om die museum te laat herleef nie.

Dit is selfs oorweeg om die versameling aan die nasionale versameling aan te bied, wat dit graag sal wil ontvang. As gevolg van die staatkundige ontwikkeling in ons land, is dit egter 'n riskante handeling aangesien daar reeds stemme opgaan dat die inhoud van kultuurhistoriese versamelings uit Suid-Afrika se verlede oorbodig geword het en irrelevant is. As die Kerk dus nie bereid is of in staat is om sy eie versameling te onderhou nie, het dit geen toekoms nie. Dit moet begryp word dat die ou voorwerpe uiters sensitief is vir oormatige hitte en selfs fel lig.

BESLUIT

- * Die vergadering spreek sy kommer uit oor die verwaarlosing van kerk- en kultuurhistoriese erfstukke
- * Die hele aangeleentheid rondom die SP Engelbrecht Museum word eers na behore ondersoek en die toekomstige behoefte word vasgestel.
- * Die vergadering gee opdrag dat ruimte gevind word om die museum te huisves en dat dit in stand gehou word.
- * Die Administrateur word dringend versoek om ondersoek in te stel na die beveiliging van Barton Keep sodat dit as 'n lewende museum ingerig kan word.
- * 'n Beroep word op elke gemeente van die Kerk gedoen om 'n pro-rata bydrae te maak en vrywillige skenkings van lidmate aan te vra vir die inbedryfstelling van die museum.
- * In die toekoms word daarteen gewaak dat so 'n onbevredigende toedrag van sake weer ontstaan.

19.6.11 *Uitgebreide werksaamhede van Sentik*

BESLUIT

- * Die vergadering neem kennis van die uitgebreide werksaamhede van Sentik en al die afdelings wat daarin opgeneem is. Die sentrum geniet die volle steun van die Kerk vanweë die belangrike werk wat verrig word ten behoeve van elke lidmaat, ampsdraers, gemeentes en rade van die Kerk.

XIV FEES- EN GEDENKDAE

1. ONTHEILIGING VAN DIE SONDAG

1.1 Inleiding

Die 63ste Algemene Kerkvergadering het aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering opdrag gegee om 'n studiestuk op te stel oor die ontheiliging van die Sondag vir voorlegging aan die volgende Algemene Kerkvergadering.

Die opdrag is deur die Kommissie aan prof JH Koekemoer en dr JH Breytenbach gegee teen die agtergrond van 'n beskrywingspunt van die Ring van Bloemfontein waarin onder andere gestel is: "Die lidmate van die Hervormde Kerk neem met verontrusting kennis van die toenemende verskynsel van Sabbatsontheiliging in ons vaderland soos dit gestalte vind in die vorm van Sondagsportbeoefening, winkelure en bioskoop op Sondae, die uitsending van nie-Christelike en selfs anti-Christelike programme oor die radio en televisie op Sondae en dergelike meer".

Prof Koekemoer en dr Breytenbach het soos volg aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verslag gedoen:

1.2 Onwettige oordrag van betekenis

In beide opdrag en beskrywingspunt word daar uitgegaan van die veronderstelling dat die Sondag heilig is. Die veronderstelling dat die Sondag heilig is, staan in 'n direkte verband met die vierde gebod en die aard en inhoud van die Sabbat, soos dit daar beskryf word. Die gebod, die aard en die inhoud van die Sabbat word sonder meer op die Sondag oorgedra. Daardeur word Sabbatsontheiliging en ontheiliging van die Sondag op een lyn geplaas, asof dit eintlik dieselfde saak is.

Daar bestaan geen twyfel oor die belangrikheid van die Sabbat en die Sabbatsgebod vir die Ou Testamentiese godsvolk nie. Oor die Sabbat en Sabbatsonderhouding word daar in die Nuwe Testament nie slegs berig dat Jesus en sy dissipels die Sabbat getrou onderhou het nie (byvoorbeeld Markus 1:21, Lukas 10:1; 23:56), maar ook dat Jesus met die Fariseërs in botsing gekom het oor die interpretasie van die gebod (byvoorbeeld Matteus 12:1-8, 12:9-12).

Ons lees dat die eerste sendeling op die Sabbat die byeenkomste van die Jode bygewoon het om die Evangelie te verkondig (byvoorbeeld Handeling 13:14; 16:13), maar ook dat die gemeente op die eerste dag van die week byeengekom het (byvoorbeeld Johannes 20:19,26; Handeling 20:5-7) en dat Paulus dit selfs so in die gemeentes gereël het (1 Korintiërs 16:1-4). In Openbaring 1:10 word die eerste dag van die week die "dag van die Here" genoem. Dit lyk dus of die vroeg-Christelike kerk soms op die Sabbat en soms op die Sondag byeen was.

Hierdie aangehaalde tekste uit die Bybel dui in die rigting dat by die heiden-Christene in Klein Asië en Griekeland, anders as die Joodse Christene, 'n gewoonte ontstaan het om die samekoms van die gemeente op die eerste dag van die week te laat plaasvind. Hierdie heiden-Christelike gewoonte dui op 'n verslapping van die Jerusalemse gemeente kort na die Pinksterfees toe hulle volgens die getuienis van Handeling 2:46 daaglik byeen was om Nagmaal te vier.

In die lig van die getuienis in die Nuwe Testament lyk dit verder of die vroeë kerk nie maar net die Sabbat na die eerste dag van die week verskuif het nie.

Dit is duidelik dat ook van die aard van die Sabbat as 'n besondere en heilige dag afgesien is. In Kolossense 2:16, Galasiërs 4:9-10 en Romeine 14:5-6 word die viering van een of ander dag, ook die Sabbat, as 'n waarmerk van egte geloof, skerp afgewys. In Kolossense 2 word gestel dat die onderhouding van die Sabbat as 'n heilige dag berus op "...wettiese godsdienstige reëls..." en "...maar net 'n skaduwee (is) van wat sou kom..." Die aard van die Sabbat as heilige dag kan dus nie wettig oorgedra word na die Sondag nie.

Saam met Calvyn moet die ernstige gevaar van bygeloof en Judaïsering in die onwettige oordrag van die inhoud van die Sabbat na die Sondag uitgewys word. Die onwettige oordrag van inhoud bestaan daaruit dat die seremoniële aard van die Sabbat beperk word slegs tot die sewende dag as sodanig. Die Sondag kom dan in die plek daarvan met die gebiedende wettiese inhoud wat ook aan die Sabbat kleef. Die eis om een dag uit sewe as besondere religieuse dag te heilig, dit bo ander dae te verhef en as 'n soort sjibbolet van geloof te gebruik, word gehandhaaf. Die skaduwee van die seremonie wat 'n skadu is van die rus wat die gelowige in Christus vind en nie die rus in Christus self nie, word daardeur vasgehou. Sodoende word die vryheid van die evangelie verdring deur die slawejuk van die Wet (Galasiërs 5:1).

1.3 Die regte sabbatsonderhouding

Met opset word hier van Sabbatsonderhouding gepraat, omdat die Sabbat 'n skaduwee is van die werklikheid, Christus. In die Sabbat word die rus wat die gelowige in Christus het, afgeskadu. Die rus wat ons in Christus het, is die rus van die vrede met God. Hierdie rus word ons eie gemaak deur die Heilige Gees wat die goeie in ons wil en in ons werk. Die regte onderhouding van die Sabbat lê dus daarin dat die Heilige Gees ons lei; dat ons leef as mense van die lig; dat ons ons ou mens kruisig; dat ons nie meer leef nie, maar Christus in ons leef.

Die ware Sabbatsonderhouding is daarom nie in die eerste plek 'n menslike aktiwiteit nie, maar 'n gawe van God. Dit word aan ons gegee in die Kruis, deur die Gees. Die Gees werk in ons die dankbare lewe waarin die beeld van Christus vertoon word. Daarom is dit 'n imperatief van die geloof dat ons, nou dat ons die Sabbat reeds ontvang het, die Sabbatrus ook van lewensooimblik tot lewensooimblik gestalte laat vind in ons doen en late.

Vanweë die sonde (wat ons menslike bestaan steeds kenmerk), is die Sabbat en die Sabbatsrus tegelykertyd 'n saak wat ons nog in sy volkomendheid ver wag. Ook ten opsigte van die Sabbatsonderhouding is die vernaamste deel van ons dankbaarheid dat ons God voortdurend vir die ware Sabbat en Sabbatsrus sal dank en sal bid (HK Vraag 116).

Die ware onderhouding van die Sabbat is vir die gelowige dus nie 'n saak van een besondere dag per week nie. Hy leef uit die Sabbat op pad na die ewige Sabbat en langs die weg word van hom geëis om elke oomblik 'n Sabbat te laat wees.

1.4

Sondagviering

As dit alles gesê is sal die vraag noodwendig ontstaan: Hoekom dan die Sondag, hoekom kom die gemeente dan op 'n spesifieke dag naamlik Sondag byeen en hoe vier 'n mens die dag? Om die vrae te kan beantwoord is dit nodig dat 'n paar sake in gedagte gehou sal word.

Calvyn het in hierdie verband daarop gewys dat gelowiges die handhawing van 'n vaste dag nie moet sien as die onderhouding van die seremonies van die wet nie. Verder moet die dag nie gesien word as 'n dag van niks doen nie, maar die dag behoort in diens van die samekoms van die gemeente te staan. Die dag behoort immers die Woord te dien en nie die Woord die dag nie. Dit gaan dus in die byeen wees op Sondag nie om godsdienstige voorskrifte wat uitgevoer moet word nie, maar om die diens van die Woord wat onderhou moet word. Die feit dat die diens van die Woord op Sondag plaasvind en die gemeente op die dag saamkom, maak dit nie 'n besonder heilige dag nie. Dit kan ook op enige ander dag as Sondag plaasvind. Calvyn was selfs van oortuiging dat dit wenslik sou wees dat die godsdiensoefening elke dag moet plaasvind. Dat Sondag behou word as spesifieke dag vir die gemeentelike samekoms het die reformatore verdedig deur te sê dat die kerk per ooreenkoms dit so gedoen het om die Woordgebeure te dien. Daarom maak die Heidelbergse Kategismus in vraag en antwoord 103 dan ook so baie van die Woordgebeure en wat daarmee saamgaan, op die dag. "God wil eerstens dat die Woordbediening en die godsdiensoerrig in stand gehou word. Ek moet veral op die rusdag ywerig met die gemeente van God saamkom om die Woord van God te hoor, die Sakramente te gebruik, die Here openlik aan te roep en Christelike liefdegawes te gee."

Die essensie van Sondagviering lê vir die reformatore dus nie in die afsien van arbeid of ontspanning nie, maar daarin dat die gelowige erns met die erediens en wat daarmee saamgaan, sal maak.

Hieruit tree natuurlik dan 'n bepaalde verdere optrede na vore: "Ek moet elke dag van my lewe van my bese werke rus en die Here deur Sy Gees in my laat werk."

Dit gaan derhalwe op die Sondag nie oor wat ek nie mag doen nie. Dit gaan nie oor die heiliging van die dag as sodanig nie. Dit gaan oor die samekoms van die gemeente. Dit gaan oor die diens van die Woord. Dit gaan oor die heiliging van die

lewe.

Die rus wat aan ondergeskiktes (mens en dier) in die vierde gebod gegun word, is ook nie essensieel aan die Sondag verbonde nie, dit is deel van 'n gelowige se dankbare lewe van elke dag.

5 'n Saak van die kerk

Die beskrywingspunt van die Ring van Bloemfontein en die besluit van die Algemene Kerkvergadering dat plaaslike owerhede versoek word om die vertoning van rolprente op Sondag stop te sit en dat die regering versoek word om oor die aangeleentheid 'n duidelike en ondubbelsinnige standpunt in te neem, veronderstel dat die burgerlike owerheid verantwoordelikheid vir die regte Sondagviering moet aanvaar.

Ons kan hierdie veronderstelling nie deel nie. In dié verband wil ons saam met Van Selms konkludeer:

- * Dit is nie nodig om angsvallig te argumenteer of 'n mens kan koop en verkoop, teater toe kan gaan of nie, kan swem of nie kan swem nie, wat geoorloof is en wat nie geoorloof is nie, terwyl die dinge op die ander Christelike feesdae rustig kan voortgaan nie. Hierdie dae is immers, netsoos die Sondag, deur die Christelike kerk verkies as dae waarop die gemeente behoort saam te kom.
- * Dit is nie nodig om te eis dat die staat stokou Sondagwette instand moet hou, terwyl die staat nie regtig in die samekoms van die gemeente geïnteresseerd is nie. Die Sondag beteken immers niks as die samekoms van die gemeente verwaarloos word nie.
- * Dit is verkeerd om jongmense dinge op Sondag te verbied as jyself die samekoms van die gemeente ignoreer. Want Sondag is in die eerste plek daar vir die samekoms van die gemeente en die rus is daar om die samekoms moontlik te maak.

Natuurlik kan die kerk ongelukkig wees oor die feit dat die wêreld juis die Sondag gebruik vir ongebonde luidrugtigheid. Maar die enigste instansie wat sorg kan dra vir 'n stylvolle Sondagviering is die kerk en nie die owerheid met wette nie. Deur prediking, pastoraat en kategetiese behoort lidmate opgeroep te word om erns te maak met die bedoeling van die Sondag, naamlik om in die erediens van die gemeente tot eer van God teenwoordig te wees. Die Sondagviering moet die mens immers van homself vry maak. In hierdie vrymaak van homself word hy dan ook vrygemaak vir God. Dit is dan juis in die woordgebeure waar hierdie vryheid hom tegemoet tree. Daarom is daar vir 'n stylvolle Sondagviering nie wette nie, maar bekering en 'n vroom lewe op grond van die aanspraak van die Woord van God op ons lewens nodig. Die vraag van Karl Barth is in hierdie opsig van wesenlike belang. Kan jy aan die aand van Sondag sê dit was in orde met jou viering van die dag? Was dit in orde as jy vermoed die Maandag tegemoet gaan? Sekerlik nie. Daarom het ons

gestel dat die Sondag teken moet wees van die sin van alle ander dae. Wie immers op Sondag in die geloof homself verloën sal dit ook op Maandag doen. Hy sal gedurende die week ywerig werk, maar dan nog as heer en nog as slaaf van sy werk. (Hy was immers op die Sondag ook nie heer of slaaf van sy rus nie). Die mens wat Sondag as diens van die Woord gevier het, sal gedurende die week as diensknecht van God kan leef. Hy sal terwyl hy elke dag besig is, kan rus. Hy sal in sy daaglikse stryd, vrede hê. Hy sal kan bid terwyl hy werk. Wie gedurende die week geen rus het nie, geen vrede het nie, geen blydschap ken nie, moet homself afvra of hy hom nie vergis as hy reken dat hy dit net op Sondag kan ervaar nie. Want, behalwe dat ek "op die rusdag ywerig met die gemeente van God moet saamkom om die Woord van God te hoor, die sakramente te gebruik, die Here openlik in die gebed aan te roep en die Christelike liefdegawes te gee", moet "ek elke dag van my lewe van my beseerde werke rus, en die Here deur sy Geestes in my laat werk", sodat ek die ewige Sabbat reeds in hierdie lewe kan smaak (HK vraag 103).

BESLUIT

- * **Die studiestuk word met dank aanvaar. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en alle kerkraadsvergaderings bring die inhoud van die studiestuk op gepaste wyse onder die aandag van lidmate.**
- * **Daar word volstaan by die interpretasie van Artikel XIV van die Kerkwet dat "die Kerk Sondag as die dag van die Here" sal vier.**

2.

HEMELVAART

Die owerheid het Hemelvaart as openbare vakansiedag afgestel. Predikante en kerkrade het vanaf die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering leiding oor die viering van Hemelvaart gevra.

Die Kommissie het soos volg geadviseer:

- * Kerkrade word opgeroep om toe te sien dat al die heilsgebeure in Christus behoorlik in die Kerk herdenk en gevier word.
- * Ten opsigte van Hemelvaart beveel die Kommissie aan dat 'n vroeë oggendediens of aanderediens gehou word.

BESLUIT

- * **Daar word nie by die owerheid aangedring dat kerklike feesdae noodwendig openbare vakansiedae moet wees nie.**

XV OPLEIDING EN VORMING VAN DIENAARS VAN DIE WOORD

KURATORIUM VIR DIE TEOLOGIESE OPLEIDING

Die vergadering neem kennis van die opdrag en samestelling van die Kuratorium.

BESLUIT

- * **Die Kuratorium word bedank vir sy werksaamhede.**

TEOLOGIESE FAKULTEIT

Teologiese dosente

Daar word kennis geneem van die samestelling van die personeel by die teologiese fakulteit en veral van die uitredes en nuwe aanstellings.

Die verslag van die dekaan oor die afgelope drie jaar geniet aandag. Die volgende sake word behandel:

- * Evaluering van departemente
- * Evaluering van dosente
- * Onderrig en leer
- * Navorsing

BESLUIT

- * **Die vergadering neem met waardering en dank kennis van die werk van die dekaan en die dosente.**

MOSIES

- * Die teologiese studente van die teologiese fakulteit aan die Universiteit van Pretoria wat teenwoordig is by die 64ste Algemene Kerkvergadering, spreek namens al die teologiese studente dank en waardering uit teenoor al die dosente en deeltydse dosente en in die besonder aan prof GMM Pelser vir
- ** kwaliteit onderrig

- ** voorbeeld van kerklike lojaliteit
- ** die vorming van die teologiese studente om reggeaarde predikante van die Kerk te wees.
- * Dank word betuig teenoor dosente van UP en HTO vir hulle werk. Dit sluit ook al die medewerkers van studiestukke in die agenda en studiebundel in.
- * Dank word betuig teenoor die Universiteit van Pretoria vir die huisvesting van die Fakulteit Teologie (Afdeling A) oor baie jare, en vir die goeie gesindheid van die Rektorat en die Universiteitsraad.

2.2 Toesig oor die onderrig deur die teologiese dosente

Die Kuratorium bly deurgaans op die hoogte van die aktiwiteite van die dosente deur middel van gereelde verslaggewing deur die dekaan.

Hierbenewens is die Kuratorium voortdurend in gesprek met die dosente-vergadering oor 'n wye reeks aangeleenthede.

2.3 Rasionalisasie

As deel van die rasionalisasieprogram word die noodsaaklikheid van elke hulpdosent jaarliks tydens die opnuut gemotiveer. Die vergoeding van hulpdosente is beperk tot 'n totale bedrag van R10 000 per jaar wat volgens die diskresie van die dekaan toegedeel word. Daar is geen vergoeding vir dosente by die Sentrum vir Teologiese Navorsing en Toerusting nie.

2.4 Akademiese program

Die vergadering neem kennis dat die nuwe teologiese graad - BA (Endossement Teologie) van die begin van 1995 ingestel is. Hierdie graad is ingestel met die doel om meer studente, ook dié van ander kerke, te werf vir die teologiese studie en om die Kerk se studente vroeër met die teologie kennis te laat maak.

Goedkeuring vir die grade BA-Honneurs(Teologie) en MA(Teologie) asook die aanbieding van PhD-graad naas die DD-graad is reeds ontvang. Die grade word vanaf 1995 aangebied.

Die BA(ET)-graad vir studente wat verder gaan met BD word anders saamgestel as vir studente wat nie BD hoef te neem nie, omdat daar vir BD asook vir M.Div en DD ander vereistes gestel word, waaraan voldoen moet word.

'n BA(ET)-student moet, met die oog op toelating tot BD, aan die begin van elke jaar sy leergang aan die dekaan vir goedkeuring voorlê.

Kandidate wat met BD-studie begin moet ook oor 'n leeskennis van Duits beskik.

'n Kandidaat mag met toestemming van die dekaan die aantal vakkursusse per studiejaar met een jaarkursus of twee semesterkursusse oorskry.

Die kursus word ook na-uurs vanaf 17:00 by die Universiteit van Pretoria aangebied.

Die nuwe graadkursus bring mee dat studente van die Nederduitsch Hervormde Kerk met ingang 1995 vanaf hulle eerste studiejaar aan die Universiteit van Pretoria moet studeer.

BESLUIT

*** Kennis geneem.**

2.5 Samewerking met HTO

Die Kerk en die Universiteit van Pretoria het in 1993 'n samewerkingsooreenkoms aangegaan waarvolgens die Hervormde Teologiese Opleiding te Klipdrif se diplomas deur die Universiteit van Pretoria geëndosseer word.

Die instelling van die graad BA(ET) en die ooreenkoms ten opsigte van die HTO het meegebring dat dosente se insette op 'n wyer terrein gelewer word. Op grond van 'n samewerkingsooreenkoms met die HTO bied verskeie dosente aan die HTO lesings aan. Dosente van die HTO bied op hulle beurt lesings by die teologiese fakulteit aan.

Hierdie ooreenkoms maak dit verder vir uitnemende studente van die HTO moontlik om na voltooiing van hulle diplomastudie, aansoek te doen vir studie op honneursvlak aan die teologiese fakulteit.

BESLUIT

*** Kennis geneem.**

2.6 Herstrukturering van Sentrum vir Voortgesette Teologiese Toerusting (SVTT)

Die vergadering neem kennis van die herstrukturering van die SVTT en die totstandkoming van "Die Sentrum vir Teologiese Navorsing en Toerusting" (STNT).

Prof LJS Steenkamp wat in die proses na die fakulteit in voltydse hoedanigheid oorgeplaas is, het verder die opdrag ontvang om prof AG van Aarde met die werksaamhede van HTS, by te staan.

Die Kuratorium het bogenoemde reëlings ten opsigte van die STNT en die HTS as tussentydse maatreëls gesien wat aan die Algemene Kerkvergadering voorgelê word.

Die vergadering neem kennis van die doel en doelstellings van die STNT.

Doel

- * Om die sosiale verantwoordelikheid van wetenskapbeoefening ten opsigte van die gemeenskap deur gemeenskapsdiens te verrig. Die gemeenskapsdiens wat die STNT verrig moet van hegte integrasie tussen onderrig en navorsing getuig. Dit moet onderneem word veral op terreine waarop die teologiese fakulteit uitnemendheid in onderrig en navorsing bereik het en dit moet finansiële selfversorging wees.
- * Die STNT wil sy gemeenskapsdiens in die teologiese fakulteit ten bate van die geloofsgemeenskap en die algemene publiek verrig.
- * Om fakulteitsnavorsing en navorsingsadministrasie (insluitend Hermeneutiese studiegroep, organisering en aanbieding van openbare fakulteitslesings en fakulteit- en interdisiplinêre simposia, die HTS en die fasilitering van publikasies van navorsingsuitsette) te koördineer.
- * Om predikante voortdurend beter toe te rus deur middel van verpligte voortgesette teologiese toerusting om hulle bediening gemotiveerd en effektief voort te sit.
- * Om lidmate en ampsdraers beter toe te rus om die priesterskap van gelowiges binne en buite die gemeente uit te voer.
- * Om die algemene publiek toe te rus oor godsdienstige en aanverwante sake.
- * Om teologiese studente toe te rus met praktiese kennis en vaardighede met die oog op effektiewe bediening.

Doelstellings

- * Om bogenoemde doel te bereik, beywer die Sentrum hom namens die teologiese fakulteit vir
 - ** die beplanning, ontwerp en aanbieding van ad hoc-kursusse in die teologie volgens die behoeftes van predikante en ter uitvoering van die besluite van die Algemene Kerkvergadering van die Ned. Herv. Kerk insake voortgesette opleiding van predikante

- ** die beplanning, ontwerp en aanbieding van kursusse in die teologie vir lidmate van die Ned Herv Kerk en ander persone wat die doel van elke bepaalde kursus onderskryf
- ** die beplanning, ontwerp en aanbieding van praktykgerigte kursusse op die terrein van die teologie volgens die doelwitte wat deur die teologiese fakulteit onderskryf word
- ** die beplanning, koördinerings en evaluering van die praktiese opleiding van teologiese studente in gemeentes
- ** die oordrag van die resultate van die teologiese wetenskap deur middel van 'n Bybelskool en simposia oor aktualiteits temas aan lidmate
- ** die inisiëring van uitreikingsprogramme (ook gerig op die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika, in samewerking met die HTO) ten bate van die wyer godsdienstige gemeenskap
- ** die koördinerings van oorbruggingskursusse en kursusse in die gemeentelike praktyk (saam met Kital)
- ** die organisering van die voog en tutoriale begeleiding van die studente
- ** die koördinerings en inisiëring, via die dosentevergadering, van teologiese advies (in opdrag en op eie inisiatief) aan die Kerk (Kommissie en kerklike rade en werkgroepe van die Algemene Kerkvergadering).

Status

- * Die sentrum ressorteer onder die dekaan van die Fakulteit Teologie Afdeling A. Die finale gesag berus by die raad van UP aan wie die Adviesraad jaarliks deur die Fakulteit Teologie Afdeling A verslag lewer oor sy werksaamhede en die besteding van sy fondse.

Benoeming van direkteure

- * Die direkteure word op dieselfde wyse as die ander professore in teologie benoem.
- * Hulle het die status van professor.

Direkteure

Die direkteure van die STNT is

- * die direkteur Navorsing en Voortgesette Teologiese Toerusting
- * die direkteur Praktiese Toerusting.

Die instelling van poste en aanstelling van navorsings- en administratiewe personeel en die bepaling van hulle diensvoorwaardes, geskied deur die Raad van die Universiteit van Pretoria op aanbeveling van die adviesraad en met goedkeuring van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.

Samestelling van die Adviesraad

- * Die dekaan van die Fakulteit Teologie Afdeling A wat as voorsitter optree.
- * Een verteenwoordiger uit elk van die departemente van die Fakulteit Teologie Afdeling A.
- * 'n Vise-rector of sy verteenwoordiger.
- * Die Direkteur Finansies of sy verteenwoordiger.
- * Een verteenwoordiger uit die Kuratorium.
- * Twee gemeenteleraars, deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir 'n tydperk van drie jaar tussen Algemene Kerkvergaderings, benoem.
- * Die direkteure van die STNT.

Funksies van die Adviesraad

Die Adviesraad

- * hou toesig oor die werksaamhede van die Sentrum
- * gee jaarliks verslag aan die Fakulteit Teologie oor die werksaamhede van die STNT
- * neem jaarliks die verslae, navorsing en ander werk van die direkteure in behandeling
- * lê jaarliks 'n begroting van inkomste en uitgawes van die STNT ooreenkomstig die voorskrifte van die Universiteit voor
- * besluit oor nuwe projekte vir die STNT
- * behartig waar nodig die insameling van fondse vir die STNT.

Die adviesraad vergader minstens een keer per jaar. Vir tussentydse hantering en

dringende sake is daar 'n dagbestuur bestaande uit die dekaan, die plaasvervangende dekaan, die twee direkteure, die redakteur van HTS en 'n lid benoem deur die adviesraad.

Finansies

Die fondse vir die werksaamhede van die STNT word verkry deur

- * kursusgelde en skenkings van individue
- * toekennings uit die Ned Herv Kerk, of van ander instansies.

Die Sentrum funksioneer sonder enige finansiële implikasies vir die universiteit.

Wysiging en vertolking

Die wysiging van die reglement kan slegs met toestemming van die Raad van die Universiteit van Pretoria geskied.

Die vertolking van die reglement berus by die adviesraad, onderworpe aan die goedkeuring van die Raad van die Universiteit van Pretoria.

BESLUIT

- * **Die vergadering bekragtig die tussentydse maatreëls ten opsigte van die STNT en die HTS.**

2.7

Verslag oor die Hervormde Teologiese Studies (HTS)

HTS as die oudste bestaande teologiese vaktydskrif in Suid-Afrika het in 1994 sy goue jubileum gevier. Die aflowerings in 1992 het die vyf en sewentigste bestaansjaar van die teologiese fakulteit herdenk en het ook gedien as huldigingsbundel ter ere van onderskeidelik prof JP Oberholzer en prof AD Pont by geleentheid van hulle aanvaarding van emeritaat. Jaargang 49(1993) het 'n omvang van 1 048 bladsye gehad. Addisionele supplementa word van tyd tot tyd uitgegee en ses het reeds verskyn. Buitelandse bibliografiese indekse in Italië, Duitsland, Kanada en die Verenigde State van Amerika publiseer opsommings van die artikels in HTS in Engels. Hierbenewens is talle universiteitsbiblioteke oor die hele Europa, Noord-Amerika en Suid-Afrika op die HTS ingeteken en bestaan daar ook uitruilooreenkomste met ander vaktydskrifte in Frankryk, Nederland, Kenia, Hong Kong en met 'n groot aantal in Suid-Afrika. Die feit dat universiteite in Suid-Afrika sedert die tagtigerjare subsidie van die Departement van Nasionale Opvoeding op grond van die publikasie van universiteitspersoneellede se navorsingsinsette in geakkrediteerde nasionale en internasionale vaktydskrifte ontvang, het sterk daartoe bygedra dat HTS volumegewys uitgebrei het. Hierdie akkrediteringsprosedure het

nie net die Universiteit van Pretoria en die teologiese fakulteit finansiële ten goede gekom nie, maar terselfdertyd die druk op die Teologiese Opleidingsfonds van die Kerk verlig. Die teologiese fakulteit het deur middel van publikasies die bedrag van R444 815 in 1990 verdien, in 1991 R350 000 en in 1992 R435 468.

Hierdie verdienste het regstreeks daartoe bygedra dat die navorsingsfonds van die teologiese fakulteit die bedrag van R81 163 vir 1992 ontvang het, vir 1993 R73 673 en vir 1994 R106 509. HTS is 'n tydskrif waarin medewerkers van verskillende kerke, universiteite en lande wil publiseer. Bladgelde en subsidies wat van buite die kring van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika in 1993 ontvang is, het R45 255 beloop.

BESLUIT

- * Dank word betuig aan die redakteur prof AG van Aarde vir sy besondere moeite om HTS een van die beste vaktydskrifte in die land te maak.**

2.8

Praktiese opleiding van predikante na voltooiing van die BD-studie

Die Kuratorium bespreek reeds geruime tyd die moontlikheid om die kerklike praktiese vorming en toerusting van teologiese studente te verskuif tot na die verkryging van die BD-graad.

Die Kuratorium het kennis geneem dat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n ondersoekkommissie aangewys het, bestaande uit die Proponentseksamenkommissie en die dosentevergadering. Die ondersoekkommissie is opdrag gegee om oor die aangeleentheid te besin en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in dié verband van advies te bedien. Die kommissie het reeds beginselgoedkeuring vir die moontlike verskuiwing van die praktiese opleiding van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gekry.

Die ondersoekkommissie het in 'n voorlopige verslag vir die inligting van die Kuratorium die volgende gestel:

- * Die naas-BD-opleiding behoort onder die opsig van die Kuratorium en opleidingsfunksie van die fakulteit te staan, vir soverre dit gelyktydig met die BD-studie verloop en die proponentseksamen voorafgaan. Dit beteken nie dat die teologiese dosente se opdrag uitgebrei hoef te word om ook die naas-BD-opleiding te doseer nie. Eers wanneer die onderrigdoelwitte en die kurrikulum bepaal is, sal uitgemaak kan word watter persone by die dosering betrek behoort te word.**
- * Daar moet voortgaande koördinasie wees tussen al die instansies betrokke, te wete die ondersoekkommissie, die Kommissie van die Algemene**

Kerkvergadering, die Kuratorium, die Dosentevergadering en die Proponentseksamenkommissie.

- * Die naas-BD-opleiding behoort nie beperk te word tot praktykgerigte vaardigheidsopleiding nie. Dit moet die integrering van die akademiese, kerklike en praktiese opleiding en vorming in die praktyk, persoon en geloof van die teologiese kandidaat dien. Die moontlikheid dat die naas-BD-opleiding 'n verpligte deel sal uitmaak van die hospiteringsopdrag van kandidate, sal dus van die begin af in die oog gehou moet word.

Die ondersoekkommissie het tot die besef gekom dat dit 'n baie omvangryke saak is. As eerste stap van die ondersoek is die leemtes wat in die bestaande opleiding aanvoel word, aangedui. Behalwe die sake wat reeds in die bestaande praktykopleiding aandag kry is 'n verdere 58 aspekte wat aandag verg, aangetoon.

Die ondersoekkommissie voorsien nie dat hy sy opdrag voor die Algemene Kerkvergadering sal kan voltooi nie.

Die Kuratorium het van die verslag kennis geneem. Daar is met die uitgangspunte ingestem en besluit om die volgende aanbeveling aan die Algemene Kerkvergadering voor te lê:

BESLUIT

- * Die Algemene Kerkvergadering herbevestig sy vorige besluit naamlik:
 - ** Die Kuratorium kry opdrag om noukeurig kennis te neem van veranderings en ontwikkelings op die gebied van die universiteitswese in die veranderende situasie in die land en om in die lig daarvan die opleiding en vorming van predikante, en die teologiese arbeid van die Kerk te reël.
 - ** Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Kuratorium word gemagtig om die nodige maatreëls te tref om die uitvoering van die opdrag aan die Kuratorium moontlik te maak.

2.9 Teologiese Studente

2.9.1 *Studente aangeleenthede*

Die volgende getal studente was oor die loop van die drie jaar aan die fakulteit verbonde:

BD	1992	1993	1994
BD I	16	19	9
BD II	20	16	19
BD III	23	17	16
Totaal	59	52	44

M.Div	1992	1993	1994
Dogmatiek & Christelike Etiek	4	13	10
Nuwe-Testament	2	2	7
Ou-Testament	2	5	0
Godsdiens & Sendingwetenskap	6	11	2
Kerkgeskiedenis	2	4	2
Praktiese Teologie	10	14	1
Totaal	26	49	22

DD	1992	1993	1994
Dogmatiek & Christelike Etiek	4	4	5
Nuwe-Testament	6	6	1
Ou-Testament	1	1	3
Godsdiens & Sendingwetenskap	1	1	0
Kerkgeskiedenis	2	2	3
Praktiese Teologie	9	9	8
Totaal	23	23	20

Die Kuratorium is besorg oor die sterk afname in studentegetalle. Die getal studente behoort nie onder tien (10) per jaargroep te daal nie, omdat dit ernstige gevolge vir die selfstandige voortbestaan van die fakulteit kan hê.

Omdat alle projeksies daarop gedui het dat studentegetalle besig is om te daal, het die fakulteit die volgende voorsorgmaatreëls getref:

- * Pogings is aangewend om die nagraadse komponent uit te brei.
- * Beplanning vir die instelling van 'n BA (Teologie)- graad. Die lesings word na 5 in die middag aangebied om belangstellende persone die geleentheid te gee om in te skryf vir bepaalde modules.
- * 'n Samewerkingsooreenkoms is met die HTO gesluit.

BESLUIT

- * **Kennis geneem.**

2.9.2

Finansiële ondersteuning

Die Kerk maak, deur die Teologiese Opleidingsfonds, dit moontlik om finansiële ondersteuning aan studente aan te bied sodat hulle opgelei kan word as predikante vir die Kerk.

Die steun geskied deur middel van rentevrye beurslenings, merietebeurse en rentedraende lenings. Terugbetaling van die gedeelte van die beurslenings wat terugbetaalbaar is, geskied onder baie gunstige voorwaardes. Die Raad van Finansies is ook tegemoetkomend teenoor die studente wat afstudeer en lank wag vir beroepe.

Die Teologiese Opleidingsfonds word versterk deur erflatings en skenkings van lidmate en instansies. Die rente-opbrengs van sodanige skenkings word aangewend in die vorm van beurse of lenings.

Vanweë die beperkte aantal standplase vir predikante het die Kuratorium sedert 1989 die aantal beurslenings beperk tot tien per jaar.

Op 31 Desember 1994 het die Teologiese Opleidingsfonds en diverse beursfondse die volgende saldo's getoon:

Algemene Teologiese Fonds	R1 426 379
Beurs en Leningsfondse	<u>R1 884 236</u>
	<u>R3 310 615</u>

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Kuratorium gee aandag aan die skep van 'n Teologiese Fonds met die oog op finansiering van die teologiese opleiding in die toekoms, sou die finansiële bydrae van die Kerk tot die opleiding aan Universiteit van Pretoria moet verhoog. So 'n Teologiese Fonds kan gesterk word deur skenkings en erflatings.

In 1992 het 'n lidmaat van die Kerk, WP Brouwer, 'n bedrag van R140 000 as erflating aan die Kerk bemaak. Daar was nie 'n spesifieke bepaling in die testament oor die aanwending van die nalatenskap nie. Die Raad van Finansies het besluit dat die bemaking aangewend moet word ter bevordering van Teologiese Opleiding en bekend staan as die WP Brouwerfonds. Die kapitaal van die fonds is by die Raad van Finansies belê.

Die Raad van Finansies het op versoek van die Kuratorium 'n bedrag van R4 000 per jaar uit die opbrengs van die WP Brouwerfonds afgesonder om jaarliks agt toekennings van R500 elk aan teologiese studente wat die beste akademiese prestasies lewer, te maak.

Die Raad het op versoek van die Dosentevergadering ook 'n verdere bedrag van R1 000 per jaar bewillig vir die toekenning van 'n medalje aan 'n gegradueerde wat op die gebied van die Teologie presteer het, of 'n dosent of emeritus-dosent wat oor 'n sekere periode betekenisvolle diens aan die fakulteit gelewer het.

Die Kuratorium en die Raad van Finansies stel tans ondersoek in na die voortsetting van die vereistes om twee borge te bekom vir studielenings. Die aangewese komitee ondersoek ook die beginsel van kortings op studielenings in dié gevalle waar studente nie beroepe kry nie, maar wel die helfte van die beurslenings terugbetaal. 'n Verdere aangeleentheid wat by die ondersoek ingesluit is, is die moontlikheid van verdiskontering van die studielenings.

BESLUIT

- * Kennis geneem.**

2.9.3 *Evaluerings, keuring en begeleiding*

Die Evalueringskomitee kry jaarliks geleentheid om nuwe voornemende teologiese studente te evalueer met die oog op ampsgeskiktheid en aanbevelings aan die Kuratorium te maak met betrekking tot erkenning as student van die Kerk en toekenning van beurse en/of beurslenings. In sommige gevalle is die kandidate geadviseer om eerder 'n ander studierigting te volg.

Gedurende die verslagtydperk het die Evalueringskomitee onderhoude gevoer met al die kandidate wat vir evaluering aangemeld het. Die besonderhede word hieronder uiteengesit.

JAAR	AANTAL KANDIDATE	AANVAAR MET B/L	AANVAAR SONDER B/L	NIE AAN- VAAR NIE
1991 vir 1992	15	8	5	2
1992 vir 1993	17	8	4	5
1993 vir 1994	16	10	1	5
1994 vir 1995	13	7	3	3
TOTAAL	61	33	13	15

BESLUIT

*** Kennis geneem.**

2.9.4

Toesigtaak van die Kuratorium/Vormingstaak van die dosente

Die Kuratorium het ook die taak om toesig te hou oor die vordering en gedrag van studente. Die taak word uitgevoer aan die hand van die verslag van die dekaan van die teologiese fakulteit. Daar bestaan 'n baie nou samewerking tussen die Kuratorium en die dosente met betrekking tot die gedrag van studente en die dosente speel 'n groot rol in die vorming van die studente. Die vergadering neem kennis van maatreëls wat getref is om die taak van die Kuratorium te vergemaklik.

BESLUIT

*** Kennis geneem.**

2.9.5

Toelating van persone uit 'n susterkerk

Bepaling 72 1. (a)(ii) van die Kerkwet reël dat 'n persoon uit 'n susterkerk tot die bediening in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika toegelaat kan word as hy 'n BD-graad aan die Teologiese Fakulteit Afdeling A aan die Universiteit van Pretoria behaal het of bewys kan lewer dat hy een jaar hospitering aan die Teologiese Fakulteit Afdeling A aan die Universiteit van Pretoria voltooi het (neem in ag ook Bepaling 59 van die Kerkwet).

Die Kuratorium het besluit dat die hospiteringsjaar in oorleg met die dekaan aangewend kan word vir M.Div-studie. Die kandidaat moet egter 'n minimum hospiteringskurrikulum deurloop. Dit bestaan uit die volgende elemente op

derdejaarsvlak en duur ten minste 'n jaar.

- * Vaderlandse Kerkgeskiedenis.
- * Praktiese Teologie - seleksie van temas.
- * Praktiese Opleiding (SVTT).
- * Sendingwetenskap - module Kerk en Sending.
- * Dogmatiek.

BESLUIT

- * Kennis geneem.

2.9.6

BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK- VERGADERING WYSIGING VAN BEPALING 65

- * Punt (a) by Bepaling 65 word weggelaat.

Punt (a) lui soos volg:

- * "'n Aansoek om toelating tot die opleiding word skriftelik by die skriba van die Kuratorium ingedien. Die volgende stukke word saam met die aansoek ingedien:
 - 'n doopsertifikaat.
 - 'n getuigskrif van die kerkraad onder wie se opsig die aansoeker die voorafgaande twee jaar gestaan het.
 - 'n bewys dat aan die toelatingsvereistes van die universiteit voldoen is.
 - 'n mediese sertifikaat."

Motivering

Die inhandiging van 'n doopsertifikaat is onnodig, aangesien 'n persoon nie belydenis van geloof kan aflê as hy gedoop is nie.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word aanvaar.

ORDE VAN DIE VERGADERING

MOSIES

Dankbetuiging deur verteenwoordigers van die HKSA

- * Ons wil langs hierdie weg die Algemene Kerkvergadering hartlik bedank vir
 - ** die uitnodiging om as waarnemers uit die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika by hierdie 64ste Algemene Kerkvergadering van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika sitting te neem. Hierdie geleentheid word as van groot historiese waarde deur die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika beskou en bejeën
 - ** die kalmte, begrip en positiewe wyse waarmee die vergadering, onder leiding van die hoogerwaardede voorsitter, oor sake van wesenlike belang, bespreking gevoer, en besluite geneem het
 - ** die voorneme van die vergadering om met sendingwerk en same-werking met die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika voort te gaan
 - ** die menswaardigheid en meelewendheid waarmee ons in die vergadering deur lede van hierdie vergadering behandel is.
- * Ons meen, dit alles kan nie sonder waardering verbygaan nie.
- * Ons wens die vergadering, die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, die moderamen en alle kommissies en rade wat gekies is, en wat nog gekies sal word, die seën van God, in hulle werksaamhede tydens en na afloop van die vergadering toe.

Gelukwense

Oudl A Viljoen van Port Elizabeth word gelukgewens met die herdenking van sy geboortedag.

Die volgende lid kom ter vergadering.

Oudl WT Venter/Pierneef.

Verkieping van die Raad vir Regsadvies

Die volgende lede word benoem:

Prof SJ Botha
Prof AD Pont
Ds WA Dreyer
Dr HJ Botes
Mnr SH Gregan
Mnr KD Kruger
Prof JA Loader
Adv R du Plessis
Adv R Botha
Ds LJJ Nell
Ds WL van der Merwe
Ds JC van der Merwe

Teenstemme

Die volgende lede van die vergadering teken hulle teenstem aan teen die besluit van die vergadering oor die bywoning van eredienste:

Ds GC Senekal / Steelpoort
JH van den Berg / Steelpoort
Ds DS Jacobs / Klerksdorp
JA de Beer / Klerksdorp
JJ Prinsloo / Ogies
Ds NJC Brayshaw / Drie Riviere-Oos

PROPONENTSEKSAMENKOMMISSIE

1. SAMESTELLING

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die Proponentseksamenkommissie soos volg saamgestel:

Primuslede:	Ds PA Geyser Dr JH Breytenbach Dr HJ Botes Ds WCM de Beer Ds T Snyman Ds JPJ Wagenaar
Sekunduslede:	Dr HT van Deventer Ds APJ Beukes Ds JM Delport Ds AC Kuyper Ds CJJ van Rensburg Ds PF Viljoen

Ds PA Geyser is as voorsitter en dr JH Breytenbach as sekretaris verkies.

FUNKSIONERING

Die Proponentseksamenkommissie neem jaarliks die proponentseksamen af. Die eksamen bestaan uit die hou van 'n proefpreek in Oktober en 'n eksamen in November.

Proefpreke en proponentseksamen 1992

In Oktober 1992 is 21 proefpreke aangehoor. In November 1992 is 20 eksamens afgeneem. Net 19 kandidate is gelegitimeer

Die volgende kandidate het proefpreke gelewer:

Botha D (mej)
Breedt HJM
Brits A (mej)
Jacobs DS
Joubert R
Le Roux M (mev)
Lizemore HH (mej)
Malan DJR
Maré N
Marnewick JC
Pieterse JJ
Pretorius C
Ras FH
Snyman WE (mej)
Van der Merwe JF
Van Rensburg GTJ
Van Rensburg JGJ
Van Rensburg MJJ
Van Rooyen LS
Van Wyk DJC
Van Zyl S

Student PSM de Beer het sy studies suksesvol voltooi, maar het verkies om nie die proefpreek en proponentseksamen af te lê nie.

Op 1 November is die proefpreek van KD Papp wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering hertoegelaat is tot die amp, afgeneem.

Die proponentseksamen is op 23 November afgeneem. Student DJR Malan se stukke was nie in orde nie, gevolglik is hy nie tot die eksamen toegelaat nie. KD Papp is by dieselfde geleentheid geëksamineer.

Al die toegelate studente het die eksamen geslaag. JC Marnewick is egter nie gelegitimeer nie.

2.2 **Proefpreke en proponentseksamen 1993**

In 1993 is 19 proefpreke en 19 eksamens afgeneem. Al 19 kandidate was suksesvol en is gelegitimeer.

Op 25 Julie 1993 is die proefpreek en proponentseksamen van DJR Malan afgeneem.

Gedurende Oktober is die proefpreke van die volgende kandidate afgeneem:

Basson MMJ
Erasmus NJ
Fourie DF (mej)
Grobler HK
Geyser A (mej)
Hertzog CEC
Kleynhans AW
Kloppers A (mev)
Kloppers HN
Kotzé HGS
Kruger M (mej)
MacDonald GDJ
Van den Berg D van R
Van der Linde LJ
Van Heerden JWT
Van Schalkwyk OJ
Van Staden EP

JC Marnewick (toegelaat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering) het op 24 Oktober sy proefpreek afgelê.

Die proponentseksamen is op 22 November afgeneem. JC Marnewick is by dieselfde geleentheid geëksamineer.

2.3 **Proefpreke en proponentseksamen 1994**

Gedurende 1994 is 16 proefpreke en eksamens afgeneem. Al die kandidate het geslaag en is gelegitimeer.

Op 22 Mei is die proefpreek en proponentseksamen van mev Y Dreyer afgeneem.

Gedurende Oktober is die proefpreke van die volgende kandidate afgeneem:

Beyers J
Botha GS
Denton RA
Groenewald AJ
Koekemoer JA
Malan RD
Manders JT
Mans W
McDonald JA (mej)
Nel C (mej)
Olivier W
Swart MJ
Venter WF
Van Staden AV
Wolmarans PJ

Op 21 November is die proponentseksamen afgeneem. Vyf kandidate kon nie met vrymoedigheid deur die eksamenkommissie vir legitimasie aanbeveel word nie. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het op 24 November 1994 vergader om die verslag van die eksamenkommissie in behandeling te neem. Die eksamenkommissie en al die kandidate was teenwoordig. Die vyf kandidate wat nie deur die eksamenkommissie aanbeveel kon word nie, is deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ondervra. Al vyf het die ondersoek suksesvol afgelê en al vyftien kandidate is dieselfde aand gelegitimeer.

Oor die periode Julie 1992 - Desember 1994 is daar 56 proefpreke aangehoor en 55 eksamens afgeneem. Al 54 kandidate wat gedurende die periode deur die eksamenkommissie geëksamineer is, is uiteindelik tot die evangeliebediening toegelaat.

2.4 Die wyse van eksaminering

Die eksamen is getrou in terme van Bepaling 71 afgeneem. In twee gevalle is 'n ander leraar versoek om as lid van die eksamenkommissie op te tree, omdat een van die aangewese lede onverwags verhinder is om op te daag. Die optrede is deur die eksamenkommissie gekondoneer. In verskeie gevalle was daar nie 'n predikant en/of ouderling benoem deur die kommissie van die ring in wie se ressort die proefpreek gehou is, teenwoordig nie. Daar is in die gevalle voortgegaan met die proefpreke.

2.5 Vergaderings

Ten einde sy werksaamhede te beplan en te koördineer, het die eksamenkommissie gedurende 1992 twee, gedurende 1993 twee en gedurende 1994 drie vergaderings gehou. Die tweede vergadering in 1992, die tweede in 1993 en die derde in 1994 het saamgeval met die proponentseksamen.

3. **DOELWITTE**

Die Proponentseksamenkommissie het geen doelwitte bo en behalwe die stipte uitvoering van sy opdrag, na die beste van sy vermoë, geformuleer nie.

4. **ANDER SAKE**

- 4.1 Die Proponentseksamenkommissie het die opdrag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ontvang om te besin oor die praktiese opleiding en die termyn van die opleiding na afloop van die BD-studie.

Hierdie opdrag word saam met die Dosentevergadering uitgevoer. Tussentydse verslae word gereeld aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gestuur. Die verslae word ook vir kennisname aan die Kuratorium besorg.

- 4.2 Die Eksamenkommissie het besin oor 'n keuringsproses aan die einde van die student se studietydperk.

Hierdie opdrag word ook saam met die Dosentevergadering uitgevoer. Die eksamenkommissie het 'n memorandum oor die saak opgestel en aan die Dosentevergadering deurgestuur. Reaksie word afgewag.

- 4.3 'n Memorandum is gereed gemaak oor 'n moontlike prosedure wat gevolg kan word by die aflegging van die proponentseksamen en verslaggewing daarna.

Die memorandum is voorgelê en bespreek tydens 'n gesamentlike vergadering van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, die Dosentevergadering van UP en HTO, die Kuratorium en die eksamenkommissie. As tussentydse maatregel val die legitimasie en die gewone vergadering van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in Novembermaand nie meer saam nie. Die legitimasie sal van 1996 af ten minste 'n week later as die vergadering plaasvind, ten einde die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering geleentheid te gee om die verslag van die eksamenkommissie te behandel.

5. **SKAKELING**

- 5.1 Die eksamenkommissie lewer stiptelik aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verslag oor die resultate van die proponentseksamen.

- 5.2 Die eksamenkommissie lewer jaarliks aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n uitvoerige rapport oor die tendense wat tydens die proefpreke en proponentseksamen waargeneem is; oor waarnemings ten opsigte van spesifieke kandidate; en oor sake wat aandag nodig het. 'n Afskrif van die rapport word vir kennisname aan die Kuratorium en die Dosentevergadering gestuur.

3 Die Dosentevergadering het die eksamenkommissie na sy vergaderings van 22 April 1993 en 28 April 1994 genooi. Tydens die vergaderings is sake uit die rapport oor die proponentseksamen en ander sake van wedersydse belang bespreek.

4 Die voorsitter en sekretaris van die eksamenkommissie het op versoek van die eksamenkommissie op 25 Januarie 'n gesprek met die Moderamen gevoer oor knelpunte in die prosedure waarop die eksamen, verslagdoening en legitimasie hanteer word.

5 Die eksamenkommissie het deelgeneem aan die gesamentlike gesprek tussen die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, die Kuratorium, die Dosentevergadering, UP en HTO en die Proponentseksamenkommissie op 13 Oktober 1993 en 24 Maart 1994.

6 Die eksamenkommissie het die vergadering van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op 24 November 1994, waartydens die verslag van die eksamenkommissie behandel is, bygewoon.

VERDERE AKTIWITEITE VOOR DIE VOLGENDE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die eksamenkommissie sal die eksamens wat in die tussentyd aan hom opgedra word afneem.

Die take wat saam met die Dosentevergadering hanteer word sal steeds aandag geniet.

BESLUIT

- * Die Proponentseksamenkommissie word bedank vir die deeglike en verantwoordelike wyse waarop die proponentseksamen jaarliks afgeneem word.
- * Die eksamenkommissie word versoek om voort te gaan met sy taak rondom die praktiese opleiding na afloop van die BD studie en sy besinning oor 'n keuringsproses aan die einde van studente se studietydperk.

XVI DOOP

1.

VOORSTEL: BETEKENIS VAN DIE DOOP VIR LIDMAATSKAP

Onder leiding van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word ondersoek gedoen na die betekenis van die doop vir lidmaatskap.

BESLUIT

- * Die voorstel word aanvaar.
- * Die resultaat van die ondersoek word na die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet deurgegee.

XVII KATEGESE

1. RAAD VIR KATEGESE

1.1 Samestelling van die raad

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die raad.

1.2 Opdragte van die Algemene Kerkvergadering aan die raad

Die raad het aan die besluite van die 63ste Algemene Kerkvergadering aandag gegee.

1.3 Voorstelle : Kommissie vir Bedieningstrukture

Die raad het aandag gegee aan die volgende voorstelle van die Kommissie vir Bedieningstrukture, soos voorgelê aan die 63ste Algemene Kerkvergadering:

- * Gemeentes beywer hulle om kategeseruimtes te bekom waar elke klas se kategese sonder stoornis kan plaasvind.
- * Die verantwoordelikheid van die predikant behels
 - ** die onderrig van finalejaar katekisant
 - ** om toe te sien dat al die kategete van die gemeente deurlopend toegerus word vir hulle werk.

- * Die bewussyn moet by alle gemeentelede (kinders ingesluit) gekweek word dat hulle kerklose kinders moet uitnoui en saambring om in te skakel by die gemeentelike kategeseprogram. Op hierdie wyse kan die kategese ook as evangelisasiemiddel benut word. Hierdie aksie kan in samewerking met die Werkgroep Evangelisasie in 'n gemeente gedoen word.

Ten einde aan die opdrag aandag te gee is 'n inligtingsessie gereël met die voorsitters van al die Ringsrade vir Kategese waartydens aandag aan die genoemde sake gegee is.

Doopbelofte

Die 63ste Algemene Kerkvergadering het in hierdie verband 'n dringende beroep op ouers van die Kerk gedoen om hulle doopbelofte na te kom deur hulle kinders tuis op te voed om behoorlik kennis van God, Sy Woord en Kerk te hê.

'n Werkgroep van die raad het oor die aangeleentheid studiewerk gedoen. Die raad het, op grond van hierdie studiewerk, die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering versoek om 'n skrywe te rig aan kerkrade waarin hulle aandag gevestig word op

- * die belangrikheid van die doopbelofte
- * die verantwoordelikheid van predikante om tydens doopgeleenthede besondere moeite te doen met die prediking oor die doop
- * die noodsaak dat ouderlinge voortdurend toegerus sal word oor die betekenis en inhoud van die doop en doopbelofte sodat hulle sinvol hieroor met ouers kan praat tydens huisbesoek
- * die verantwoordelikheid om toe te sien dat doopkategese behoorlik gedoen word.

Die kommissie het aan hierdie versoek voldoen.

Die raad gee tans aandag aan die opstel van 'n toerustingskursus vir ouers.

Hersiening van kategesehandleidings

Die 63ste Algemene Kerkvergadering het besluit dat ondersoek gedoen moet word na die moontlike hersiening van die kategesehandleidings om die leerstellige inhoud van die kerklike belydenis meer tot sy reg te laat kom sodat katkisante daaruit in staat gestel sal word om hulle geloof duidelik te verstaan en te verwoord.

Die raad het besluit om soos volg uitvoering te gee aan hierdie besluit:

- * Evalueringskommissies is versoek om aandag te gee aan die voorkoms van die leerstellige inhoud van die kerklike belydenis in elke jaargroep se

kategesehandleidings. Die kommissies is ook versoek om te kyk na meer sinvolle evaluering van elke les en elke afdeling van kategesehandleidings.

- * Dr DJ Smith se studiestuk oor die neerslag van die kerklike belydenis in die kategesehandleidings en die verslag van dr SP Pretorius oor die neerslag van kerkgeskiedenis in die kategesehandleidings is voorgehou aan die voorsitters van ringsrade tydens die inligtingsvergadering.

Die vergadering neem kennis van die twee studiestukke

1.6 Praktiese lesse vir voorskoolse kinders

Die raad gee op versoek van die Hoofbestuur van die NHSV aandag aan hierdie saak.

1.7 Doelwitte wat die raad vir hom gestel het en aandag aan verleen het

- * Empiriese navorsing oor die stand van kategese in die Nederduitsch Hervormde Kerk.
- * Toerusting van kategete
- * Kategeseregister- en verslagkaarte
- * SVTT-kursusse
- * Nuwe Graad 2 handleiding
- * Mediagebruik
- * Skakeling met ringsrade vir kategese
- * Herskryf van Kerkwet : Bepalings rakende kategese
- * Skoolverwisselingspakket
- * Motivering van finalejaarkatkisante
- * Diploma vir getroue kategesebywoning
- * Taakoms krywing : Voorsitter - ringsraad vir kategese
- * Handleiding vir ouers : Kleinbegin-reeks
- * HKSA : Kategesehandleidings

BESLUIT

- * Elke kerkraad doen moeite om die beleidstuk vir kategese te bekom by die voorsitter van die plaaslike ringsraad vir kategese en behandel die studiestuk tydens 'n kerkraadsvergadering.
- * Kerkrade word aangemoedig om toe te sien dat kategete die nuwe kategetetoerustingskursus deurloop.
- * Gemeentes en/of ringe word versoek om van die skoolverwisselingspakket gebruik te maak tydens skoolverwisselingskampe.
- * Gemeentes word versoek om die Motiveringspakket vir finalejaarkatgisante te gebruik.
- * Die Raad vir Kategese stel ondersoek in hoe ouers beter toegerus kan word om hulle doopbelofte na te kom.
- * Die Raad vir Kategese gee in samewerking met die Raad vir Kerkmusiek dringende aandag gee aan die daarstelling van 'n handboek of handleiding om die kennis, verstaan en praktiese hantering van die kerklied by kategesepligtiges in te skerp.
- * Naas die finalejaar kategese handleidings word dit aan predikante, wat dit nodig ag, oorgelaat om die Heidelbergse Kategismus te behandel.
- * Die Raad vir Kategese stel jaarliks/kwartaalliks 'n Bybelleesprogram aan kategesekinders beskikbaar wat op 'n Bybelstudiebasis funksioneer. Hierdie program begin reeds in die Graad 1 klas en loop deur tot by die finalejaargroep.
- * Meer prominente godsdienste word in die kategesehandleidings aan die orde gestel en wel in die lig van die Christelike beoordeling daarvan.

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN RUSTENBURG KATEGESE VIR KOSHUISLEERLINGE

- * Koshuisleerlinge se kategetiese onderrig is die verantwoordelikheid van die koshuisgemeente.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
- * Alle kerkisante kerkiseer in die gemeente waar hulle normaalweg die eredienste bywoon.
- * Koshuis- en tuisgemeentes aanvaar beide verantwoordelikheid vir die kategese van leerlinge. Waar gereelde kategese nie op Sondag vir 'n leerling moontlik is nie, word onderlinge reëlings getref tussen tuis- en koshuisgemeentes op inisiatief van die tuisgemeente.

3.

BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING FINALEJAAR KATEGESE: KERKGESKIEDENISBOEK

- * Die Raad vir Kategese word versoek om in samewerking met die Redaksiekomitee vir Suid-Afrikaanse Kerkgeskiedskrywing 'n populêre kerkgeskiedenisboek gereed te kry om saam met die finalejaar kategesehandleiding en volwasse kategesehandleiding gebruik te word ter voorbereiding vir die belydenis van geloof.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie. Dit word na die Raad vir Kategese verwys vir oorweging.

4.

BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING FINALEJAAR KATEGESE: GELOOFSLEERBOEK

- * Die vergadering oorweeg opnuut 'n kategesehandleiding vir die finalejaar-kerkisante waarin 'n kort opsomming van die leer van die kerk saamgevat is.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie. Dit word na die Raad vir Kategese verwys vir oorweging.

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN NOORDELIKE PRETORIA HERSIENING VAN KATEGESELEERPLAN EN KATEGESE PROGRAM

- * Die Raad vir Kategese kry opdrag om die hele kategeseleerplan en kategeseprogram te hersien sodat die kategesepligtiges in die Kerk grondiger in die geloofsbeginsels van die kerk onderrig kan word.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie. Dit word na die Raad vir Kategese verwys vir oorweging.

ORDE VAN DIE VERGADERING

MOSIE

Di Danie en Sonia van Wyk word sterkte toegebid met die operasie wat hulle seuntjie moet ondergaan.

Verkiesing van Raad vir Regsadvies

'n Herstemming vind plaas tussen Prof JA Loader en Dr HJ Botes.

Prof Loader word verkies.

Verlof vir afwesigheid word aan die volgende lede verleen:

NAAM	GEMEENTE	TYDPERK
AH Geyser	Springs-Suid	4 en 5/7
Ds FJ Labuschagne	Glencoe	5/7 - 14:30 - 19:00 6/7 - 13:00 - 19:00
PS Nortjé	Wonderfontein	5/7 en 6/7 heeldag
CJ Swart	Belfast	5/7 - 11:15 - 19:00 6/7 - heeldag
F Fitzgerald	Ermelo	5/7 tot einde van vergadering
Ds J Brandt	Ermelo	5/7 tot einde van vergadering
Ds JJ Claassen	Carolina/Chrissiesmeer	5/7 tot 6/7 - heeldag
Ds FP Horn	Louis Trichardt	3/7 - 14:30 - 19:00
Ds WL vd Merwe	Vanderbijlpark-Suid	5/7 - 19:00 6/7 - 13:00
Ds AM Nel	Vanderbijlpark	6/7 - heeldag
K Nortje	Vereeniging	4/7 - 18:00 tot einde van vergadering
PJ Swart	Bethal	5/7 en 6/7
Ds S Oosthuizen	Stilfontein-Wes	4/7 tot einde van vergadering
Ds LJC vd Berg	Grimbeekpark	5/7 - 8:30 - 14:30
Dr JA Beukes	Bethal	5/7 en 6/7
JC Erasmus	Bothaville	5/7 en 6/7
Ds PJE Botha	Declercqville	5/7 tot einde van vergadering
Ds B van der Walt	Windhoek	4/7 - 17:00 - 21:00
Ds WH Steyn	Bybelgenootskap	5/7 en 6/7
MS Grobler	Clocolan	5/7 - 19:00 tot einde van vergadering
Dr PB Boshoff	Vereeniging	4/7 - 19:00 - 21:00
HJ Boshoff	Tzaneen	4/7 - 19:00 - 21:00

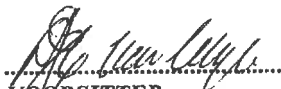
Ds PJO Pretorius	Zesfontein	4/7 tot einde van vergadering
DJ Botha	Weltevreden	4/7 - 19:00 - 21:00
FH Conradie	Sasolburg	4/7 - 19:00 - 21:00
Ds HJM Breedt	Kimberley	5/7 - tot einde van vergadering
Ds PJ Kruger	Sasolburg	5/7 - 19:00 tot einde van vergadering
Ds JJP Müller	Swartkop	5/7 - 08:00 tot 13:00
DJM Meyer	Vanderbijlpark	5/7 - tot einde van vergadering
Prof SJ Botha	UP	5/7 - 08:30 - 12:00
Ds JJ van Rensburg	Hartebeestpoort	5/7 - tot einde van vergadering
C Botha	Florida	5/7 - 08:30 - 21:00
Ds SS van Wyk	Zuurfontein	5/7 - tot einde van vergadering
Ds DJC van Wyk (jr)	Zuurfontein	6/7 - 08:30 - 13:00
LJ van Rensburg	Meyerspark	4/7 - 11:15 - 21:00
Ds WP Prinsloo	Waterberg-Wes	5/7 - 14:30 - 17:45
Ds LJ Meyer	Rustenburg-Oos	5/7 - tot einde van vergadering
Dr JD Gericke	Verwoerdburg	5/7 - 08:30 - 17:45
Ds PJ Snyders	Pietersburg	5/7 - 08:30 - tot einde van vergadering
GTD Holtzhauzen	Zuurfontein	6/7 - tot einde van vergadering
Ds F Nortjé	Bergsig	5/7 - 08:30 - 13:00
Ds EP van Staden	Bosmansrus	5/7 - 08:30 - 13:00
CJ Fourie	Kensington	5/7 - tot einde van vergadering
Ds GJW vd Merwe	Kemptonpark-Noord	6/7 - 11:15 - 19:00
L Stemmet	Jeffreysbaai	5/7 - heeldag

Dr J Buitendag	Stellenbosch	5/7 - 14:40 tot einde van vergadering
PJA van Niekerk	Sannieshof	5/7 - 09:30 tot einde van vergadering
Ds GP Visser	Sannieshof	5/7 - 09:30 tot einde van vergadering
Ds PD Rautenbach	Schweizer-Reneke	5/7 - 10:45 tot einde van vergadering
CJS Kotzee	Schweizer-Reneke	5/7 - 10:45 tot einde van vergadering
Ds KD Papp	Nigel	6/7 - 08:30 - tot einde van die vergadering
J van der Merwe	Johannesburg-Wes	5/7 - 10:30 tot einde van vergadering
GC Nel	Poort	6/7 - 08:30 - 13:00
Ds WA Dreyer	Horison	5/7 - 11:15 - 17:00 6/7 - heeldag
Ds RJ Rust	Vanderbijlpark-Suid	5/7 - 15:00 - 16:00
IG Bothma	Swartkop	4/7 - tot einde van vergadering
Ds PJ Steenkamp	Wapadrant	5/7 - tot einde van vergadering
CJL vd Merwe	Wapadrant	5/7 - 18:00 tot einde van vergadering
Ds MS van Vuren	Duncanville	5/7 - 14:30 6/7 - 21:00
LCJ Steyn	Duncanville	5/7 - 14:30 6/7 - 21:00
PJ Botha	Villieria	5/7 - heeldag
Ds W Mans	Memel	4.7 - tot einde van vergadering
Ds PJJ Kotze	Piet Potgieter	5/7 - tot einde van vergadering
Ds LC Alberts	Krugersdorp-Wes	5/7 - 13:00 - 21:00 6/7 - 13:00 - 21:00

DJJ Lee	Krugersdorp-Wes	5/7 - 13:00 - 21:00 6/7 - 13:00 - 21:00
Dr E van Eck	Oos-Moot	5/7 - 11:00 tot einde van vergadering
Ds R Lee	Zwartruggens	5/7 - 14:30 tot einde van vergadering
JLO Esterhuizen	Zwartruggens	5/7 - 14:30 tot einde van vergadering
Ds FH vd Merwe	Benoni	5/7 - 14:30 - 21:00

Die vergadering verdaag vir middagete.

Geteken en goedgekeur op 6 Julie 1995.

.....
VOORSITTER

.....
SKRIBA

MIDDAGSITTING: 5 JULIE 1995

ORDE VAN DIE VERGADERING

Goedkeuring van notule

Die notule van die middag- en aandsitting van 3 Julie 1995 en die oggendsitting van 4 Julie 1995, word nadat wysigings aangebring is, goedgekeur en onderteken.

Verkiesing van die Raad van Finansies

Benoeming van twee lede op die Raad van Finansies deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

Die Kommissie benoem die volgende persone as lede van die Raad van Finansies:

Ds HN Botha
Mnr JF Viljoen

Gelukwense

Ds PA Geyser word gelukgewens met sy verkiesing as voorsitter van die Kuratorium.

Verlof vir afwesigheid word aan die volgende lede verleen:

NAAM	GEMEENTE	TYDPERK
Ds Y Dreyer	Nederlandssprekende	Middag
Dr JA van Biljon	Pastorale Verwysingsdiens	Heeldag

XIX NAGMAAL

1. ONDERSOEK NA ALTERNATIEWE NAAS KELKIES

Die 63ste Algemene Kerkvergadering het aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering opdrag gegee om, met inagneming van die eiesoortige gebruike in die Kerk, ander alternatiewe naas kelkies te ondersoek om die gemeenskaplike Nagmaalbeker te vervang (Notule bl 190).

Die opdrag is aan proff BJ Engelbrecht en AD Pont vir studie en afhandeling gegee.

Die studiestuk en aanbevelings is in 1994 aan alle dienaars van die Woord en gemeenteskribas gestuur.

Die studiestuk "Die Nagmaalbeker en Nagmaalkelkies" wat opgeneem is in die studiebundel, word ter tafel geneem.

BESLUIT

- * Proff AD Pont, BJ Engelbrecht en HG van der Westhuizen word bedank vir die studiewerk.
- * Die vergadering neem kennis van die studiestuk.

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN MAQUASSI DEELNAME AAN DIE HEILIGE NAGMAAL

Die vergadering word versoek om die oop uitnodiging tot deelname aan die Nagmaal baie dringend te ondersoek om te voorkom dat die sakrament deur besoekers ontheilig word.

Die ringsvergadering is van oordeel dat besoekers toestemming van die kerkraad moet ontvang om te mag deel aan die Nagmaal soos in die geval van die doop. Die gebruik moet in die Kerk gevestig word, al neem dit 'n lang tyd in beslag.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

---o0o---

XX OPSIG EN TUG

RINGSKOMMISSIE VAN NOORD-KAAPLAND: VERSOEK OM DIE WYSIGING VAN BEPALING 125 VAN DIE KERKWET

Die ringsvergadering van Noord-Kaapland bewoord sy versoek aan die Algemene Kerkvergadering soos volg:

"Na aanleiding van 'n tugsak in die Kurumangemeente wat die ringskommissie moes hanteer, het die ringskommissie weer aandag gegee aan Bepaling 125 van die Kerkwet en Bepalings en in besonder die wysiging wat na afloop van die

laaste Algemene Kerkvergadering aangebring is.

Voor die 63ste Algemene Kerkvergadering kon 'n lidmaat, ampsdraer of vergadering hom op 'n meerdere vergadering sonder enige kostes beroep. Bepaling 125(4) het soos volg voorsiening gemaak:

'n Buitengewone vergadering word alleen belê indien die beswaarde skriftelik onderneem om in geval sy beroep nie slaag nie, die helfte van die uitgawes vir die vergadering te dra. Dit sluit die reis- en verblyfkostes van die lede van die vergadering in. Die beswaarde verskaf ook 'n skriftelike waarborg vir die moontlike kostes.'

Die gewysigde Bepaling 125 maak egter in subbepaling 6 verder soos volg voorsiening:

'Waar die betrokke hom beroep op 'n gewone meerdere vergadering sal hy hom vooraf skriftelik verbind en 'n waarborg verskaf om die helfte van die addisionele koste wat die beroep meebring te betaal indien die beroep nie slaag nie. Die koste word deur die Raad van Finansies bepaal.'

Die ringskommissie is van mening dat daar in die Kerk altyd in liefde en in billikheid opgetree moet word. Dit is dan ook net billik dat enige lidmaat, ampsdraer of vergadering hom op 'n meerdere vergadering sal kan beroep indien hy nie met die besluit van die verhoorvergadering saamstem nie.

Die kommissie is om die volgende redes van mening dat dit onbillik en liefdeloos is om van 'n lidmaat te verwag om hom skriftelik te verbind en 'n waarborg te verskaf om die helfte van die addisionele koste wat die beroep op 'n gewone meerdere vergadering meebring, te betaal indien die beroep nie slaag nie:

- * Bepaling 117 stel die vereistes van die klag teen die betrokke en ingevolge Bepaling 119 het die voorsitter of skriba van die verhoorvergadering reeds bepaal of 'n klagskrif voldoen aan die vereistes van Bepaling 117.
- * Bepaling 125(1) en (2) maak juis voorsiening daarvoor dat die betrokke hom op 'n meerdere vergadering kan beroep.
- * Alle kostes ten opsigte van die gewone meerdere vergadering sou in elk geval aangegaan moes word.
- * Ingevolge Bepaling 14(1)(d) word die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering se opdrag onder andere soos volg uitgespel:

'... voer die besluite van die Algemene Kerkvergadering uit en handel onafgehandelde sake wat voor die Algemene Kerkvergadering gedien het, of moes gedien het, of sake wat aan hom opgedra is, af.'

Daar is dus geen rede waarom die Algemene Kerkvergadering se sittingsure verleng hoef te word indien die beroep op 'n meerdere vergadering meer tyd

in beslag sou neem as wat daarvoor ingeruim is nie.

- * Die huidige Bepaling 125(6) maak dit gewoon onbekostigbaar vir 'n gewone lidmaat, amspdraer of vergadering om hom op 'n meerdere vergadering te beroep.

Die ringskommissie wil u daarom vriendelik dog ernstig versoek om hierdie aangeleentheid aan die Raad vir Regsadvies voor te lê en indien moontlik, dit in die agenda van die 64ste Algemene Kerkvergadering op te neem sodat die Algemene Kerkvergadering hom oor hierdie saak kan uitspreek."

Die Raad vir Regsadvies het aanbeveel dat die Bepaling onveranderd gelaat word aangesien dit in die betrokke wysiging handel oor addisionele koste as die vergadering dus langer sou duur en die beroep nie slaag nie. Die Kommissie het besluit om te voldoen aan die versoek van die ringskommissie deur die versoek in die agenda op te neem sodat die vergadering hom daarvoor kan uitspreek.

BESLUIT

- * Die besluit dat 'n lidmaat wat hom op 'n gewone meerdere vergadering beroep, vooraf waarborg moet verskaf vir die helfte van die addisionele koste, word herroep (Bepaling 125.6).

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN ZEERUST PROSEDURE BY HANTERING VAN 'N KLAG

Alle opsigthoudende liggame vergewis hulleself daarvan dat die korrekte prosedure gevolg is (Bepaling 104), alvorens 'n beklaging of klagtes teen 'n predikant hanteer word. Daar word daarop gelet of

- * daar enigsins bevredigende gesprek met die predikant gevoer is
- * die saak by die kerkraad aanhangig gemaak is om werklike probleme uit die weg te probeer ruim.

Motivering

Wanneer 'n gemeentelid (insluitende kerkraadslede) 'n probleem met 'n predikant sou ontwikkel, en 'n opregte bedoeling het om die probleem uit die weg te probeer ruim, spreek dit vanself dat die persoon die saak persoonlik met die predikant sal opneem. Na alle waarskynlikheid behoort die probleem hierna opgelos te wees. Alhoewel die Kerkwet in Bepaling 104.4 bepaal dat die saak na die ringskommissie verwys kan word indien die persoonlike gesprekke misluk het,

is die Ring van Zeerust van mening dat dit die funksionering van die gemeente die beste sal dien indien die kerkraad (alternatiewelik die ouderlinge) eers in die geleentheid gestel word om die probleem te help oplos alvorens die saak van buite die gemeente hanteer word.

'n Kerkraad word in die verleentheid gestel indien hulle opgeroep sou word deur 'n opsighoudende vergadering en heeltemal onbewus is van 'n oënskynlike probleem wat 'n lidmaat met 'n predikant sou hê. Die vraag kan dus met reg gevra word of 'n kerkraad deur 'n opsighoudende vergadering tot gesprek opgeroep behoort te word indien hy nie formeel in die geleentheid gestel was om in die eerste instansie die probleem te hanteer nie?

Die ring het oor 'n lang tydperk die indruk begin kry dat, wanneer 'n lidmaat kwaadwillig in sy bedoelings is, hy toegelaat word om die bedoeling van Bepaling 104 van die Kerkwet te ignoreer deur nie die probleem op persoonlike vlak te probeer oplos nie, maar hom direk tot die opsighoudende liggaam te wend en by wyse van ongekontroleerde beweringe sowel die predikant as die kerkraad in 'n swak lig te probeer stel.

Met die indiening van hierdie beskrywingspunt hoop die Ring van Zeerust om persoonlike broederlike gesprekke aan te moedig op alle vlakke waar daar probleme mag ontstaan, en terselfdertyd die onaanvaarbare optrede van persone om hulle direk tot opsighoudende liggame te wend, as liefdeloos uit te wys. Dit bring noodwendig mee dat elke opsighoudende liggaam, in ooreenstemming met die bedoeling van Bepaling 104, hulleself daarvan sal vergewis dat besware, beklagings en klagtes behoorlik op plaaslike gemeentevlak hanteer is.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word aanvaar.**

---o0o---

XXI HUWELIK

VOORSTEL: RING VAN MIDDELBURG INSTANDHOUDING VAN DIE HUWELIK

Lidmate word opnuut toegerus en opgevoed deur prediking, pastoraat en publikasies van die Kerk oor die wesenlike implikasies en betekenis van die huwelik as instelling van God. Die taak van die wyksouderting in die verband word sterk beklemtoon.

Motivering

Huwelike van lidmate van die Kerk ontbind toenemend sonder dat die plaaslike predikant en kerkraad daarvan kennis dra. Soms word daar nie eens kennis geneem van krisisse in die huwelik wat aanleiding gee tot die verbokkeling en verval van die huwelik nie. Die Kerk word so sy voorreg ontnem om met of sonder die tug versoening te bewerkstellig.

Die doel van die voorstel is om aan beide die instandhouding en verval van die huwelik aandag te gee alvorens dit noodlottig in howe ontbind word.

BESLUIT

- * Die voorstel word aanvaar.**

XXIII VERBAND MET ANDER KERKE

RAAD VIR EKUMENIESE SAKE

Opdragte van die Algemene Kerkvergadering aan die raad

Die Algemene Kerkvergadering het aan die raad opdrag gegee dat studiestukke van die raad in toepaslike tydskrifte van die Kerk gepubliseer moet word.

Die raad het sover moontlik toegesien dat dit gedoen word.

Sake waaraan aandag gegee is

Besinning oor Missie

Die raad het besin oor sy missie en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering versoek om die volgende besluit van die 1986 Algemene Kerkvergadering as punt 7.1.2.3 in die reglementebundel op te neem:

Die Raad vir Ekumeniese Sake verleen alle moontlike hulp aan onafhanklike kerke en kerkgenootskappe om die teologiese kwaliteit van die opleiding en die vorming van dienaars van die Woord vir dié kerke te bevorder. Dié hulp geskied deur middel van daadwerklike hulp met die handboeke en handleidings vir die studie, indiensopleiding van dienaars van die Woord en voorsiening van leesstof vir die ampsdraers en lidmate, steeds in samewerking met en op versoek van die betrokke kerke.

Die versoek is deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering toegestaan. Die raad het ook goedkeuring ontvang om die besluit selfstandig te implementeer. Die raad sal voortgaan om moontlikhede wat betrekking op hierdie saak het, te ondersoek.

BESLUIT

- * **Kennis geneem.**

1.2.2 *Samewerking met Kwasizabantu*

Die raad het voortgegaan om moontlikhede vir samewerking met die Kwasizabantu-sending te ondersoek. Teoloë van die Kerk het by geleentheid by Kwasizabantu opgetree. Eerwaarde Stegan van Kwasizabantu het te kenne gegee dat hulle sou belangstel in opleiding deur die Nederduitsch Hervormde Kerk. Die Superintendent vir Sending, dosente van die HTO en die finalejaarstudente van die HTO woon jaarliks byeenkomste by wat deur Kwasizabantu gereël word. Die beweging volg 'n fundamentalisties-konserwatiewe benadering.

BESLUIT

- * **Die Raad vir Ekumeniese Sake kry opdrag om in samewerking met die HTO al die moontlikhede vir samewerking met die Kwasizabantu-sending te ondersoek.**

1.2.3 *Kommentaar op Draft Declaration*

Die raad het kommentaar aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gelewer oor die "Draft declaration on the rights and responsibilities of religious people", 'n dokument opgestel deur die World Conference on Religion and Peace, South Africa. Hierdie dokument is bedoel om 'n uitbreiding te wees vir 'n handves vir menseregte. Baie sake waaroor die raad kommentaar gelewer het, is in 'n hersiende konsep gewysig of weggelaat. Die raad is tevrede dat hy in hierdie verband 'n positiewe bydrae gelewer het en oordeel dat dit goed was dat die Kerk op die aanvanklike konsepdeklarasie kommentaar gelewer het. Die twee konsepdeklarasies en die kommentaar van die raad is in die studiebundel opgeneem.

BESLUIT

- * **Die Kerk lewer in die toekoms kommentaar op soortgelyke sake wanneer die Kerk se mening daarvoor gevra word.**

4 ***Kontak met SARK***

Die vergadering neem kennis van die kontak wat die raad met die SARK gemaak het.

Die SARK het 'n doelbewuste hand van vriendskap na die kerke wat nie lid van die SARK is nie, uitgesteek.

BESLUIT

- * Die Raad vir Ekumeniese Sake ontvang opdrag om voort te gaan om op hoogte te bly met die werksaamhede van die SARK en ander ekumeniese liggame en die Kerk daaroor in te lig en voor te lig.

2.5 ***Geskiedenis van tussenkerklike onderhandelinge***

Prof JP Oberholzer is versoek om in 1995 die geskiedenis van die tussenkerklike samesprekings en verhoudings van die Nederlands Hervormde Kerk op skrif te stel.

BESLUIT

- * Kennis geneem.

2.6 ***Verhouding met die Nederlandse Hervormde Kerk***

Die raad stel 'n studie oor die Kerk se verhouding met die Nederlandse Hervormde Kerk in die vooruitsig.

BESLUIT

- * Kennis geneem.

2.7 ***Gesprek met die Presbiteriaanse Kerk***

Twee lede van die Raad vir Ekumeniese Sake het 'n bilaterale gesprek gevoer met 'n afvaardiging van die Presbiteriaanse Kerk (Presbyterian Church of South Africa). Die raad het verslag gelewer aan die Kommissie van die Algemene

Kerkvergadering oor die gesprek en is ook in gesprek met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor die voortsetting van die gesprek met die Presbiteriaanse Kerk.

BESLUIT

- * Die Raad vir Ekumeniese Sake gaan voort om moontlikhede te ondersoek met die oog op bilaterale ekumeniese kontak met ander kerke.

1.2.8

Besinning oor uitrede uit die Wêreldbond van Gereformeerde Kerke

Meer as tien jaar gelede het die Wêreldbond van Gereformeerde Kerke in Augustus 1982 sy Ottawa-resolusie oor "Rassisme en Suid-Afrika" uitgereik. Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika het op 17 September 1982 sy uitrede uit dié liggaam aangekondig. Die raad meen dat dit 'n goeie tyd is om rekenskap te gee oor die dogmatiese en etiese konsekwensies van die destydse besluit. Die raad publiseer in die lig hiervan 'n berig in Die Hervormer oor "Rassisme in Suid-Afrika".

BESLUIT

- * Die Raad vir Ekumeniese Sake gee aandag aan verbandhoudende sake.
- * Die raad stel ondersoek in na die wenslikheid om by die Gereformeerde Ekumeniese Raad aan te sluit.
- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Raad van Finansies gee oorweging daaraan of 'n lid van die raad die Algemene Kerkvergadering van die GES in die VSA sal bywoon.

1.2.9

Simposium oor die kerk in die nuwe Suid-Afrika

Die raad het toestemming van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verkry om 'n simposium te reël oor "Die kerk in 'n nuwe Suid-Afrika". Die HKSA is by hierdie simposium betrek wat op 27 en 28 Oktober 1994 by die Universiteit van Pretoria aangebied is. Die simposium is baie goed deur predikante van altwee die Kerke bygewoon. 'n Vrugbare gesprek het plaasgevind.

BESLUIT

- * Die raad kry opdrag om 'n opvolg-simposium aan te bied.

2.10 *Studie oor sondebegrip en skuldbelydenis*

Prof AG van Aarde stel navorsing oor die sondebegrip en skuldbelydenis in die Nuwe Testament in die vooruitsig.

BESLUIT

- * Vir kennisname.

2.11 *Nuwe missiestelling*

Prof AG van Aarde berei 'n dokument voor met die oog op 'n nuwe missiestelling van die raad.

BESLUIT

- * Kennis geneem.

2.12 *Gesprek met die HKSA*

In opdrag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die raad met die moderamen van die HKSA op 11 Maart en 20 Mei 1995 gesprek gevoer. Hierdie gesprekke het oor die volgende sake gehandel:

- * Teologie en teologiese opleiding.
- * Kerkeenheid en lidmaatskap.
- * Ekumeniese liggame en die kerk se betrokkenheid daarby.
- * Praktiese samewerking tussen die Nederduitsch Hervormde Kerk en die HKSA.
- * Finansiële afhanklikheid van die HKSA.
- * Barmhartigheid.

BESLUIT

- * **Gesprekke met die HKSA word voortgesit.**

2. KOMMISSIE VIR GESPREK MET SUSTERKERKE

Die vergadering neem kennis van die samestelling en doelwitte wat die raad vir homself gestel het.

Die volgende werksaamhede is verrig:

- * Daar is ten volle deelgeneem aan die werksaamhede van die TKK en ook aan die bilaterale gesprekke. Verskeie vergaderings van die TKK het plaasgevind.
- * Bilaterale gesprekke met die Gereformeerde Kerke in Suid Afrika het op gereelde basis om die beurt te Pretoria en Potchefstroom plaasgevind. Tydens die byeenkomste is aan 'n verskeidenheid sake aandag gegee soos: Strukturele eenheid en eenwording; Eenheid van die kerke volgens die NGB, "Capita doctrinae" by Calvin; Etos van die onderskeie Kerke; konkrete samewerking.
- * Gereelde "inhuis" vergaderings van die kommissie het plaasgevind ter voorbereiding van TKK vergaderings en bilaterale gesprekke.
- * Bilaterale gesprekke met die NG Kerk het by twee geleenthede plaasgevind.

BESLUIT

- * **Daar word voortgegaan met bilaterale gesprekke met die Gereformeerde Kerke en Nederduitse Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika en met deelname aan die aktiwiteite van die TKK.**
- * **Die drie susterkerke werk saam op die volgende terreine waardeur die wesenlike eenheid wat daar bestaan, tot uitdrukking gebring word:**
 - ** **Die Kerke nooi mekaar oor en weer uit om 'n ampsdraer(s) af te vaardig na sinodesittings. Afgevaardigde(s) neem sitting met adviserende stem.**
 - ** **Die Kerke onderneem gesamentlike navorsing en studie met die oog op die uitreik van verklarings en getuienisse teenoor die owerheid en volk.**

- ** Die Kerke werk saam in groot projekte soos Psalmberyming, Bybelvertaling, vertaling van belydenisskrifte en formuliere, tydskrifte, ensovoorts.**
- ** Samesprekings word gehou met die oog op nouer skakeling tussen die verskillende teologiese fakulteite, en met die oog op kennisname van en ondersteuning van mekaar se teologiese arbeid en navorsing.**
- ** Plaaslike gemeentes versterk die band van eenheid deur sake soos kanselruil, gesamentlike eredienste met geleenthede soos Hervormingsondag, deelname aan die handoplegging by die ordening van predikante, ensovoorts.**
- ** Plaaslike gemeentes vorm gesamentlike kommissies om sake van gemeenskaplike belang soos jaarprogramme, die reël van Geloftefeeste, sake rakende die onderwys, ensovoorts, te koördineer en te bevorder.**
- * Ontsluiting van studiemateriaal**
 - ** Die biblioteek en inligtingsdiens by Sentik word versoek om al die verslae oor die handeling van die TTK mikrografies te ontsluit en die gegewens op 'n rekenaardatabasis in te voer met die oog op toekomstige navorsing.**

Motivering

Inligtingsherwinning is van wesenlike belang vir die voortsetting van 'n sinvolle gesprek tussen die susterkerke.

Dit is verder van belang vir akademiese navorsing in die teologie. Toegang tot genoemde inligting behoort ook as 'n diens beskikbaar te wees vir navorsers, ampsdraers en lidmate van die susterkerke.

RAAD VIR GESPREK MET ANDER DENOMINASIES

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die raad.

Daar word aandag gegee aan die doelwitte wat die raad gestel en bereik het.

BESLUIT

- * **Die taak van die raad word uitgebrei om die Kerk ook voor te lig oor ander denominasies.**
- * **Die Raad vir Gesprek met ander Denominasies en die Raad vir Ekumeniese Sake skakel met mekaar ten einde oorvleueling van werksaamhede te voorkom en samewerkingsterreine te identifiseer.**

3.1 Opsommende inligting en aanbevelings oor die Afrikaanse Protestantse Kerk (APK)

Die gesprek met die APK is deur die raad belangrik geag omdat vorige Algemene Kerkvergaderings nog nie oor genoegsame inligting beskik het en die gesprek nog nie ver genoeg gevorder het, dat bepaalde besluite geneem kon word nie.

Die volgende inligting oor die APK word deurgegee:

3.1.1 *Statistiese gegewens soos in Februarie 1994*

Aantal belydende lidmate: 34 027 (Dooplidmate 14 880).

Aantal gemeentes: 240 (Namibië ingesluit).

3.1.2 *Ontstaansdatum en geskiedenis:*

Die studiestuk van prof AD Pont, "Memorandum aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering. Die Afrikaanse Protestantse Kerk, 'n Gereformeerde Kerk van Christus onder Blanke Afrikaners. 'n Posing tot Beoordeling", Bylae N tot die stukke van die vorige Algemene Kerkvergadering word as bekend veronderstel.

Die wyse waarop die APK ontstaan het, het 'n rol gespeel in die besluite van die vorige Algemene Kerkvergaderings oor die Nederduitsch Hervormde Kerk se verhouding met die APK.

3.1.3 *Organisatories*

Nasionale, sinodale en ringsvlak.

Die sinode het aanvanklike jaarliks vergader maar dit geskied tans tweejaarliks. Die kerkraad vaardig een predikant en twee kerkraadslede af waarvan minstens een 'n ouderling moet wees. Voltydse teologiese studente neem met adviserende stem sitting op die sinodale vergadering.

Ringsvergaderings vind jaarliks plaas.

Plaaslike gemeentevlak

Die kerkraad kan die gemeente nooi om 'n kerkraadsvergadering by te woon wanneer hulle dit nodig ag.

1.4 Aard van die byeenkomste

Die kerkraad bepaal hoe die erediens ingerig word. Albei Bybelvertalings wat vir amptelike gebruik aanvaar is, die liturgiese ordes van die erediens, die Psalm- en Gesangeboek en liturgiese formuliere word in die erediens gebruik. Voor die erediens word soms uit die Hallelujabundel gesing. Die erediens word deur 'n bedienaar van die Woord gelei.

Die belangrikste element in die erediens is die verklaring en toepassing van die Heilige Skrif wat teologies verantwoord en Christosentries moet geskied.

Daar moet minstens 18 keer per jaar aan die hand van die Heidelbergse Kategismus gepreek word sodat die hele Kategismus in drie jaar behandel word. So dikwels moontlik moet ook die Nederlandse Geloofsbelydenis en die Dordtse Leerreëls bygehaal word.

Die doop en Nagmaal word volgens gebruik in die Nederduitse Gereformeerde Kerk bedien.

1.5 Kerkboeke en Publikasies

Dieselfde reformatoriese belydenisskrifte as die van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, die Nederduitse Gereformeerde Kerk en die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika word gehandhaaf.

'n Kerkblad, Die Boodskapper, verskyn maandeliks.

Ander kerklike publikasies soos Die Jeugboodskapper en Die Teologiese Tydskrif van die APK verskyn periodiek.

1.6 Basisgeskrifte

Die Sinode het besluit dat die APK die hersiene Afrikaanse vertaling (1953) by die woordverkondiging moet gebruik, dat die Nuwe Afrikaanse Vertaling (1983) by die woordverkondiging ter toeligting gebruik mag word en dat lidmate wat die Nuwe Afrikaanse Vertaling wil lees, aangeraai word om dit steeds saam met die 1953 uitgawe te lees.

Op hierdie stadium lyk dit of 'n oorwegend fundamentalistiese Skrifbeskouing gehandhaaf word.

Die teologiese opleiding van die Kerk is geleë te Farendenstraat 430, Pretoria.

3.1.7 *Leerstellig*

Die APK beskryf homself as "n Gereformeerde Kerk van Christus onder Blanke Afrikaners".

Die indruk word gewek dat daar klem op die outonomie van die plaaslike gemeente geplaas word. Soos die Nederduitsch Hervormde Kerk is hulle klaarblyklik nie daarvan oortuig dat die eenheid van die een, heilige, algemene Christelike kerk noodwendig in die vorm van organisatoriese eenheid tot uitdrukking moet kom nie.

3.1.8 *Evaluasie*

Op die vraag waar die APK binne die wêreldgemeenskap van Christelike kerke geplaas kan word, beskryf hulle hulleself as "n Gereformeerde kerk van Christus onder Blanke Afrikaners". In Artikel 3 van hulle kerkorde word uitdruklik bepaal dat slegs blankes lidmaatskap kan verkry.

Daar het 'n aantal lidmate en selfs predikante van die Nederduitsch Hervormde Kerk na die APK oorgegaan. Die raad het in opdrag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met verteenwoordigers van die APK in gesprek getree, juis na aanleiding van klagtes oor predikante wat sonder vooraf raadpleging van die Nederduitsch Hervormde Kerk toegelaat is om na die APK oor te gaan en daar georden te word.

Die verteenwoordigers van die APK het hulle optrede verskoon deur op die sensitiwiteit van onderhandelings tussen 'n dienende predikant van die Nederduitsch Hervormde Kerk en die APK te wys. Twee sulke predikante is, volgens die APK, nie deur hulle aanvaar nie en indien dit bekend sou word dat hulle met die APK onderhandel het, sou hulle posisie in die Hervormde Kerk dalk ondraaglik geword het. Die raad het die APK nogtans versoek om ter wille van die goeie verhouding met die Nederduitsch Hervormde Kerk in gesprek te tree oor die posisie van predikante wat vanuit die Nederduitsch Hervormde Kerk na die APK wil oorgaan.

3.1.9 *Inligting oor ander denominasies*

Die inligting oor die Evangelies Gereformeerde Kerk en die AGS word in die studiebundel opgeneem.

BESLUIT

- * Bewyse van lidmaatskap van die Nederduitsch Hervormde Kerk en die**

APK word oor en weer aanvaar.

- * 'n Gesprek word met lidmate wat vanaf die APK na die Nederduitsch Hervormde Kerk oorkom, gevoer.
- * Die Raad vir Gesprek met ander Denominasies gaan voort met die gesprekvoering met die APK ten einde duidelikheid te verkry oor
 - ** die Kerk se Skrifbeskouing
 - ** opsig en toesig ten opsigte van ampsdraers en lidmate
 - ** sending.

Motivering

In die bepaling van die Kerk se verhouding met die APK is by die vorige Algemene Kerkvergadering aandag gegee aan die invloed wat ons bande met die APK op ons goeie verhouding met die NG Kerk sou kon hê. Die raad glo nie dat die verhouding wat enige kerk met 'n ander het, bepalend vir die Kerk se besluite mag wees nie. So byvoorbeeld het die NG Kerk se aanvaarding van die AGS as kerk, geen invloed op ons verhouding met die NG Kerk gehad nie.

Die wyse waarop die Kerk ontstaan het, het nie ons verhouding met die NG Kerk en die Gereformeerde Kerke (wat 'n soortgelyke geskiedenis het) beïnvloed nie en daarom glo die raad nie dat dit 'n rol in ons verhouding met die APK moet speel nie.

---o0o---

XXIV KERK EN OWERHEID

RAAD VIR KERK EN OWERHEID

Die vergadering neem kennis dat

- * sedert die 63ste Algemene Kerkvergadering drastiese veranderinge op politieke gebied plaasgevind het en dat dit meegebring het dat die Raad vir Kerk en Owerheid nie die afgelope drie jaar, soos in die verlede, jaarliks met parlamentslede gesprek gevoer het nie
- * die raad op 27 Julie 1993 met die toenmalige staatspresident, mnr FW de Klerk, gesprek gevoer het.

Die raad beveel aan dat die Kerk opnuut moet besin oor sy taak in hierdie nuwe

politieke bedeling.

BESLUIT

- * Ten spyte van ernstige kommer oor talle sake, beskou die Kerk die nuwe politieke bedeling nie as 'n apokaliptiese toestand nie. Die Kerk verwag daarom dat die Raad vir Kerk en Owerheid met sy werksaamhede sal voortgaan.

Die raad verseker die owerhede van die Kerk se voorbidding; lig die owerhede in oor die Kerk se hydrae tot die openbare welsyn; vermaan die owerheid om volgens die beginsels van reg, geregtigheid en vrede te regeer; wys die owerhede op die grense van die staat; teken protes aan teen die benadering van die Kerk en Christendom wanneer dit gebeur.

Die raad soek na ekumeniese ondersteuning vir sy standpunt.

- * Die raad rig dringende verhoë tot die owerheid om indringend en spoedeisend aandag te skenk aan die ingrypende problematiek van onwettige immigrante met die oog op die effektiewe oplossing daarvan en ter voorkoming van soortgelyke problematiek in die toekoms
- * Die raad skakel met die betrokke owerheidsinstansies ten einde te beding vir die behoud van pensioenvoordele in gevalle waar pensioenarisse weer in die huwelik tree. Die Raad vir Maatskaplike Sake doen ook ondersoek na hierdie aangeleentheid.

2.

BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK- VERGADERING WYSIGING VAN BEPALING 161.2

Die vergadering oorweeg dit in die lig van die huidige politieke omstandighede in die land om Bepaling 161.2(a) en (b) te wysig veral met die oog op die deelname van predikante aan plaaslike bestuursliggame.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

XXV WET EN BEPALINGS

HERSKRYWING VAN DIE KERKWET

Riglyne aan die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet

Die vergadering neem kennis van die inleidende uiteensetting oor aange-leenthede waaroor die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet besluite van die Algemene Kerkvergadering vra.

Die sake is die volgende:

- * Die voorrede.
- * Die ampte.
- * Die vergaderings van die ampte.
- * Lidmaatskap.
- * Die ondertekeningformulier.
- * Opvoeding en onderwys.

Volledige studiestukke oor die sake is in die studiebundel opgeneem.

BESLUIT

- * Kennis geneem.

Vrae uit studiemateriaal van die Komitee waaroor besluit moet word

2.1 Die voorrede

Teen die agtergrond van die volgende twee vrae moet die vergadering besluit of 'n Voorrede in die Kerkorde opgeneem moet word al dan nie:

- * Is ons Kerk 'n genootskap, 'n vrywillige vereniging of is ons almal saam kerk, volk-van-God, 'n gedoopte geloofsgemeenskap wat eiesoortig is, onafhanklik van wêreldse strukture, wat primêr aan God gehoorsaamheid verskuldig is?
- * Hiermee hang dan vraag 2 saam wat soos volg geformuleer kan word: As die Kerk 'n genootskap is en moet wees moet daar dan teruggekeer word na die konstitusie-tipe Kerkwet of

As die Kerk 'n eiesoortige (sui generis) gemeenskap is, moet daar dan nie slegs 'n orde-reël vir die lewe en werk van die Kerk opgestel word nie?

Die Inligting- en Besprekingsvergadering het na indringende samespreking soos volg ooreengekom:

- * Daar is eenstemmigheid dat die Kerk 'n liggaam "sui generis" is.
- * Die Kerk wil nie 'n konstitusie hê nie, maar 'n lewensorde.
- * Dit het nie noodwendig die implikasie dat Artikel 1 waarin die Kerk sê hoe hy homself verstaan, geskrap word ten gunste van 'n voorrede nie.
- * Die uitgangspunt moet reg wees. Daar moet krities gekyk word, of 'n voorrede die regte beginpunt is of 'n artikel soos die huidige Artikel 1.

BESLUIT

- * Die uitgangspunt van die Inligting- en Besprekingsvergadering word gehandhaaf.
- * Die Administrateur maak voorsiening dat die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet om vir minstens vier weke "afgesonder" aan die herskrywing aandag gee.

2.

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN BLOEMFONTEIN KONSEP KERKORDE

- * Die vergadering word versoek om toe te sien dat aan alle kerkrade volledig geleentheid gegee word om kommentaar te lewer op die toekomstige konsep Kerkorde.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word aanvaar.
- * Die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet gee aan die besluit uitvoering.

VOORSTELLE OOR DIE BEGROTING

Die vergadering het reeds besluit (Notule bls 84):

- * Die huidige stelsel van berekening van heffings op grond van lidmatetal is steeds die mees praktiese stelsel.
- * Die heffings word ringsgewys aangeslaan.
- * Ringe besluit self oor die basis waarop gemeentes aangeslaan word en die wyse waarop die verpligting ten opsigte van heffings nagekom word.
- * Ringsvergaderings en ringskommissies kry opdrag om die stelsel te implementeer en in stand te hou.

Die Raad van Finansies sal in die tydperk Julie - Desember 1995 oor die stelsel besin en riglyne aan die ringe deurgee sodat die stelsel vanaf 1 Januarie 1996 in werking gestel kan word.

Die konsepbegroting vir 1995 het reeds onder die aandag van die vergadering gekom onder punt 4 op bls 96 van die notule.

Die vergadering het enkele besluite geneem wat bedrae tot die begroting toevoeg indien die besluite wel geïmplementeer word.

Die vergadering oorweeg die insluiting van die volgende aangeleenthede by die begroting:

1.	<u>Studentebearbeiding</u>	<u>1995</u>	<u>1996</u>
	Subsidie aan:		
	Gemeente Philadelphia vir 2de standplaas	45 000	90 000
	Gemeente Potchefstroom-Studente vir 2de standplaas	30 000	130 000
2.	<u>Gevangenisbearbeiding</u>	9 000	18 000
3.	<u>Konservatorium vir Kerkmusiek</u>	27 000	27 000
4.	Verhoging van subsidie as gevolg van die wysiging van die standplaas te Stellenbosch na 'n ten volle ondersteunde studentestandplaas	36 000	170 000
5.	Verhoging van heffing ten opsigte van die Fonds vir Gemeente Opbou om voorsiening te maak vir		
	Gemeente Piet Retief	8 000	16 000
	Gemeente Wynberg	10 000	-
	Ander onvoorsien	39 000	-

6. Die besluit (Notule bls 105) dat die skale vir die kontantdeel van die traktement met 2 kerwe uitgebrei word, bring mee dat enkele predikante wat reeds meer as 19 jaar diens het, op die hoër skaal versorg moet word. Dit maak 'n verskil van R32 578 teenoor die gepubliseerde begroting in die agenda en word by die begroting ingewerk.
7. Die Administrateur het n.a.v. besluite van die vergadering en verkiesing van bepaalde lede tot rade 'n aanpassing gemaak ten opsigte van reiskoste na vergaderings.
8. Die salarisse van die dosente is deur UP aangepas vanaf 1 April 1995. Die Raad van Finansies moet 'n terme van ooreenkoms vir die hoër koste instaan = R50 000
Aanpassing ten opsigte van dosente by HTO = R20 000

Die getalle wat by afstigting of grenswysiging deur die ringskommissie aan die Administrateur verskaf mag word, sal die enigste basis wees waarop 'n afgestigte gemeente en die gemeente waarvan afgestig is, vir die doeleindes van heffing aangeslaan sal word vir die duur van die jaar totdat die opvolgende jaar se syfer in die Almanak gepubliseer is. Enkele gemeentes het aangedui dat die belydende lidmatetal soos in die 1995 Almanak foutief is. Die Raad van Finansies het daarvan kennis geneem en die regstellings gemaak. Die finale syfer vir belydende lidmate in die 1995 Almanak is na die aansuiwerings vasgestel op 130 481.

Gemeentes wat verdere bona fide foute ten opsigte van die gepubliseerde syfer teenoor ledetal in die 1995 Almanak opmerk, moet dit tydens die vergadering onder die aandag bring. Dit behels drukfoute, en/of skryffoute op die jaarverslag.

VOORSTEL

- * Die vergadering begroot vir R12 604 818 of R 96.60 per lidmaat vir 1995. (Die aanslag per belydende lidmaat word bepaal deur die bedrag van R12 604 818 te deel met die getal teenoor belydende lidmate van elke gemeente in die 1995 Almanak).
- * Die huidige ledetal van 'n gemeente of die beweging van lidmate gedurende die jaar is nie ter sake by die berekening van heffings nie. Die syfer gepubliseer in die 1995 Almanak staan vas en dien as basis van aanslag.
- * Die Raad van Finansies wend die begroting op 'n wisselende basis aan, indien nodig.
- * Gemeentes word opgeroep om die heffings gereeld maandeliks oor te betaal, sodat dit nie vir die Raad van Finansies nodig sal wees om fondse teen hoër rentekoste in te leen nie. Wanneer gemeentes agterstallig raak, kan die Raad van Finansies rente op die agterstallige bedrag hef teen die heersende prima bankrentekoers.

BESLUIT

- * Die voorgestelde begroting word aanvaar.
- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in samewerking met die Raad van Finansies sien toe dat onder die punt "Begroting" voortaan die item "administrasiekoste" volledig afgebreek word in sy verskillende komponente.
- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in samewerking met die Raad van Finansies bereken en implementeer in die lig van die totale renteverpligting en bydraes tot die Batefonds 'n regverdige pro rata-korting vir bydraes van gemeentes.
- * 'n Eksterne ondersoek deur 'n onafhanklike ouditeersfirma word gedoen na die oorsake vir die Kerk se finansiële tekorte, insluitend die Pensioenfonds.

MOSIE

Die predikante van die Kerk, bewus van die groot finansiële druk wat daar op gemeentes rus, betuig hiermee hulle dank en lojaliteit teenoor die gemeentes op vele terreine, veral wat hulle stoflike versorging betref.

VERSOEK

Predikante met volle versorgingsvoordele betoon hulle dank op praktiese wyse deur aan die Administrateur toestemming te verleen om nie vir 1996 traktementskale te verhoog nie of reeds toegestane verhoging in traktement van 1995 by wyse van maandelikse verhoogde offergawe terug te gee.

AFSLUITING VAN DIE VERGADERING

MOSIES

Dankwoord

- * Die vergadering spreek sy dank en waardering uit teenoor dr Fanie Pretorius vir die netjiese agenda en studiebundel wat voor die vergadering ontvang is. Die vergadering spreek ook sy dank uit vir die groot deel van die notule wat hy reeds afgehandel het tydens die vergadering
- * Die vergadering spreek sy hoë waardering uit teenoor die skriba en die personeel van die kantoor van die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir die pragtige en doelmatige Agenda en Studiebundel waarmee die vergadering kon werk. Hoë waardering word ook uitgespreek vir die hoë standaard van die notules wat daaglik tot die beskikking van die vergadering gestel is.

Versoeke met betrekking tot die 65ste Algemene Kerkvergadering

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word versoek om die volgende sake te oorweeg by sy voorbereidings vir die 65ste Algemene Kerkvergadering:

1. By die voorbereiding van die agenda word afgesien van die gebruik van asteriske om onderafdelings in beskrywingspunte en aanbevelings aan te dui. Nommering van onderafdelings sal verwysings tydens die vergadering vergemaklik.
2. Die skriba adviseer rade en ringe oor 'n standaardvorm waarin beskrywingspunte en aanbevelings geskryf moet word.

Motivering

Opstellers van beskrywingspunte en voorstelle sal groter duidelikheid hê oor watter besluite gevra word en wat as motiverende gegewens beskou moet word.

3. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kry opdrag om aandag te gee aan die wyse waarop die Algemene Kerkvergadering in die toekoms gestruktureer moet word met die oog daarop om die vloei en effektiwiteit van die vergadering te verhoog.

Motivering

Die besluit om die vergadering in sy huidige vorm te behou, en die implikasie dat die vergadering waarskynlik groter en duurder gaan word, noodsaak nuwe

en kreatiewe denke oor die wyse waarop vergader word.

4. Die vergadering versoek dat die naam-etiket die noemnaam en van van die afgevaardigdes sal dra, en nie die voorletters nie.

Motivering

Die bedoeling is seker dat ons mekaar se name moet leer ken (en nie die voorletters nie).

Versoek oor notule van die 64ste Algemene Kerkvergadering

Die Administrateur word versoek om die notule en ander relevante stukke (soos byvoorbeeld Kerkwet wysigings), op slapskyf of stifie, aan gemeentes en individue beskikbaar te stel.

Bedankings

Die voorsitter bedank

- * die Administrateur vir sy besondere insette in die vergadering en al sy reëlins om die vergadering in die Aula en in die kerkgebou van Pretoria-Oos glad en suksesvol te laat verloop
- * dr SP Pretorius vir notulehouding
- * mevv Kobie Mattheus en Stella Muller en mejj Rona Barnard en Ann Nel vir die tik van notules en die puik en netjiese hantering van die dienslewering aan predikante tydens die vergadering
- * mnr Louis Venter vir die proeflees van die notule
- * mnr Chris van Oudshoorn vir die afrol en beskikbaarstelling van die notule
- * mnr Willie Vorster en sy personeel vir die tel van stemme en beskikbaarstelling van die notules
- * mnr Jurie Wessels vir netjiese en puik reëlins rondom fisiese fasiliteite by die Aula en by die kerkgebou
- * Koos en Ida van der Wal, mev Lien Frylinck en die kantoorpersoneel vir reëlins rondom verversings
- * Roelf van der Schyff vir die vervoer van toerusting en die opslaan van tente
- * mev Gerda Stoltz vir die blommerangskikkings
- * alle NHSV-takke vir die verskaffing van verversings

- * die predikante en kerkraad van Pretoria-Oos vir die beskikbaarstelling van die kerkgebou en alle fasiliteite
- * die formuleringskommissie vir netjiese werk wat gelewer is
- * die stemopnemers vir hulle werk dwarsdeur die vergadering
- * die sangleiers vir die waarneem van die sangoefeninge
- * die orreliste wat dwarsdeur die vergadering orrelbegeleiding waargeneem het
- * die predikante wat die openings en afsluitings van die vergadering waargeneem het
- * die skriba, dr JMG Storm, vir sy insette en bystand verleen tydens die vergadering
- * die visevoorsitter, prof TFJ Dreyer, vir sy lojaliteit en bystand as visevoorsitter. Hy bedank hom in die besonder vir sy integriteit en lojaliteit
- * alle afgevaardigdes vir hulle meelewing in die vergadering, vir deelname aan besprekings en besluitneming, vir lojaliteit, verdraagsaamheid en onderskraging.

Dr van Wyk wens ten slotte die lede van die vergadering 'n veilige terugreis toe. Hy spreek sy dankbaarheid uit oor die goeie verloop van die vergadering. Die vergadering het telkens tekens getoon van menslike gebrokenheid. Daar was telkens gevalle waar persone met skerp woorde en selfs nydigheid ander seergemaak het. Daar is beslis ook by baie lede hartseer oor besluite wat geneem is en ander wat nie geneem is nie. Daar is huiwering oor wat te wagte kan wees van die reaksie van gemeentes. Hy is tog seker dat as daar met rotsvaste vertroue in Jesus Christus voortgewerk word en met die sekerheid dat Hy sy kerk instand sal hou gelewe word, alles tog tot die eer van die Here van die Kerk sal strek. Hy is alles, ons God en ons Heer. Die liefde van God is sterker as dit wat ons uitmekaar kan skeur.

Hy bid die vergadering seën toe en spreek die hoop uit dat elkeen dit as 'n onvergeetlike gebeure sal onthou. Hy vertrou dat elke predikant en ampsdraer voorspoed en genade in die uitvoering van hulle ampswerk sal ervaar.

Dankwoord aan dr DJC van Wyk

Die visevoorsitter, prof TFJ Dreyer, bedank dr Van Wyk namens die vergadering.

Hy wys kortliks op die belangrikheid van die afgelope vergadering. Wanneer daar teruggekyk word op die werk wat gedoen is, is daar dankbaarheid maar ook beklemming. Daar is belangrike besluite geneem waarmee nie alle lede saamgestem het nie. Tog glo hy dat die Here die vergadering gelei het en staan die geloof vas dat Hy die Kerk deur alle gevare en bedreiginge heen sal voortlei.

Om die vergadering soos die Algemene Kerkvergadering te lei, is geen maklike taak nie, aangesien dit in sy samestelling inderdaad 'n kongres is. Verkeerde leiding kan maklik daartoe lei dat so 'n vergadering sy karakter verloor. Hy bedank dr Van Wyk vir die netjiese en bekwame wyse waarop hy die vergadering gelei het. Dit was opmerklik dat hy baie geduld aan die dag gelê het.

Hy wens dr Van Wyk ten slotte sterkte toe met die termyn se werksaamhede wat voorlê. Mag hy wysheid, insig en geloofskrag ontvang om die Kerk altyd met waardigheid te lei en te verteenwoordig.

Afsluiting

Dr van Wyk sluit die vergadering af met Skriflesing uit die brief van Judas, 'n gebed te doen en te laat sing uit Gesang 287: verse 1 en 3.

Hy spreek daarna die seën uit.

GOEDGEKEUR EN ONDERTEKEN TE PRETORIA OP *14 Augustus 1995*

[Handwritten signature]
.....
VOORSITTER

[Handwritten signature]
.....
SKRIBA